ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ

របស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា

ដើម្បីកំណើន ការងារ សមធម៌ ប្រសិទ្ធភាព និង ចីរភាព

កសាងមូលដ្ឋានគ្រឹះឆ្ពោះទៅសម្រេចចក្ខុវិស័យកម្ពុជាឆ្នាំ២០៥០

បុព្វកថា

ក្នុងរយៈពេលជាងពីរទសវត្សរ៍ក្រោមម្លប់នៃសុខសន្តិភាពនៅទូទាំងប្រទេស ដែលសម្រេចបានតាមរយៈ **នយោបាយឈ្នះ-ឈ្នះ** របស់ **សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន ប្រធានព្រឹទ្ធសភា និង ជាអតីតនាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា**, កម្ពុជាបានកសាងមូលដ្ឋានគ្រឹះដ៏រឹងមាំសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍជាតិ ដោយសម្រេចបានសមិទ្ធផលធំៗជាច្រើនលើគ្រប់វិស័យ និង បានឈានដល់ការសម្រេចបានឋានៈជាប្រទេសចំណូលមធ្យមកម្រិតទាបនៅឆ្នាំ២០១៥។ ជាការពិត, សមិទ្ធផល និង វឌ្ឍនភាពគួរជាទីមោទនៈទាំងនេះ កើតចេញពីជោគជ័យនៃការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រត្រីកោណ និង យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណទាំង៤ ដំណាក់កាល របស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា។

មូលដ្ឋានគ្រឹះដ៏រឹងមាំនៃការអភិវឌ្ឍជាតិ ការរក្សាបាននូវចីរភាពនៃសុខសន្តិភាព និង កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការកែទម្រង់ជាប្រចាំឱ្យកាន់តែមុតស្រួច បានរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ដល់ការរក្សាស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និង ការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជនឱ្យកាន់តែរស់រវើក តាមរយៈការលើកកម្ពស់បរិយាកាសធុរកិច្ច និង ការវិនិយោគ ដែលជាប្រភពនៃការបង្កើតការងារសម្រាប់ប្រជាជន និង ជាចលករជំរុញសេដ្ឋកិច្ចឱ្យសម្រេចបានកំណើនខ្ពស់ក្នុងអត្រាប្រចាំឆ្នាំជាមធ្យម ៧% ក្នុងរយៈពេលពីរទសវត្សរ៍មុនវិបត្តិសកលកូវីដ-១៩។ ការណ៍នេះបានផ្តល់កាលានុវត្តភាព ក្នុងការបង្កើនការវិនិយោគសាធារណៈ, ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស និង មូលធនមនុស្ស, កិច្ចគាំពារសង្គមរឹងមាំ, ការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និង វិសមភាពជាបន្តបន្ទាប់គួរឱ្យកត់សម្គាល់។

ផ្អែកលើបទពិសោធ សមិទ្ធផលដែលទទួលបានក្នុងរយៈពេល២៥ឆ្នាំកន្លងទៅ និង ការពិនិត្យវាយតម្លៃនិន្នាការតំបន់ និង សកល ក៏ដូចជាការសម្លឹងទៅមុខសម្រាប់រយៈពេល២៥ឆ្នាំ, រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា បានដាក់ចេញនូវ **យុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណ** ដើម្បី **កំណើន ការងារ សមធម៌ ប្រសិទ្ធភាព និង ចីរភាព** ដែលជាយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍សង្គម-សេដ្ឋកិច្ចរយៈពេលវែង និង ត្រូវអនុវត្តជា៥ដំណាក់កាល។ **យុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណ-ដំណាក់កាលទី១** គឺជារបៀបវារៈគោលនយោបាយសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា ដើម្បីអនុវត្តសម្រាប់រយៈពេល៥ឆ្នាំ សំដៅការពារ ថែរក្សា និង ពូនជ្រុំសមិទ្ធផលជាតិ ដើម្បីបន្តលើកកម្ពស់កិត្យានុភាពជាតិឱ្យខ្ពស់ត្រដែតបន្ថែមមួយកម្រិតថ្មីទៀត ជំរុញសម្ទុះកំណើនសេដ្ឋកិច្ច និង កសាងមូលដ្ឋានគ្រឹះឆ្ពោះទៅដល់ការសម្រេចចក្ខុវិស័យកម្ពុជាឆ្នាំ២០៥០ ជាប្រទេសចំណូលខ្ពស់ ប្រកបដោយអរិយធម៌ថ្កុំថ្កើងរុងរឿង។

យុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណ-ដំណាក់កាលទី១ និង កម្មវិធីនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលរួមគ្នាបំពេញតួនាទីជាក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ សម្រាប់រៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា ដែលបានកំណត់សកម្មភាពអាទិភាព និង សូចនាករគន្លឹះច្បាស់លាស់ សំដៅសម្រេចបានគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ពង្រឹងឯករាជ្យភាព និង ភាពម្ចាស់ការលើខ្លួនឯង ដើម្បីនាំនាវាកម្ពុជាឱ្យចាកចេញពីក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួចជាស្ថាពរនៅឆ្នាំ២០២៩ ដោយរលូន និង ប្រកបដោយចលនការ។

ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិនេះ គឺជាផែនទីបង្ហាញផ្លូវដល់គ្រប់តួអង្គអភិវឌ្ឍន៍ទាំងអស់ និង ជាឧបករណ៍សម្រាប់អនុវត្ត **យុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណ-ដំណាក់កាលទី១** និង **វិធានការគន្លឹះទាំង ៥** ដើម្បីជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ច, បន្តបង្កើតការងារ, បែងចែកផ្លែផ្កានៃការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយសមធម៌, ធានានូវប្រសិទ្ធភាពនៃស្ថាប័នសាធារណៈ និង រក្សាចីរភាពនៃការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច-សង្គម។ ផែនការយុទ្ធ-សាស្ត្រនេះ ត្រូវបានរៀបចំ និង កំណត់នូវសកម្មភាពអាទិភាព កម្មវិធី គម្រោងតាមវិស័យ និង សូចនាករសមិទ្ធកម្មគន្លឹះនានា សម្រាប់តម្រង់ទិស និង បង្កភាពងាយស្រួលដល់គ្រប់តួអង្គពាក់ព័ន្ធ ក្នុងការអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិដ៏មានសារៈសំខាន់នេះ, ដោយមានបញ្ចូលនូវយន្តការជំរុញការអនុវត្ត ការតាមដាន ត្រួតពិនិត្យ និង ការវាយតម្លៃ។

ខ្ញុំសូមលើកទឹកចិត្តឱ្យគ្រប់ក្រសួង-ស្ថាប័នរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល និង អ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ខិតខំរួមគ្នាជាកម្លាំងរួមតែមួយ ដើម្បីអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា ឱ្យសម្រេចជោគជ័យតាមទិសដៅអភិវឌ្ឍន៍ជាតិឱ្យខាងតែបាន ក្នុងស្មារតីបុរេសកម្ម សកម្ម និង អន្តរសកម្មបំផុត ស្របតាមអភិក្រម "**ឯកភាពនៃប្រព័ន្ធតួអង្គតែមួយ**" និង តាមការចង្អុលបង្ហាញដោយសកម្មភាពអាទិភាព កម្មវិធី គម្រោងតាមវិស័យ និង សូចនាករសមិទ្ធកម្មគន្លឹះនានា ដែលបានដាក់ចេញនៅក្នុងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រនេះ ដើម្បីសម្រេចទិសដៅដែលបានកំណត់ និង បំពេញបំណងប្រាថ្នារបស់ប្រជាជន ព្រមទាំងជំរុញសម្ទុះការអភិវឌ្ឍជាតិ ប្រកបដោយបរិយាបន្ន សមធម៌ ភាពធន់ និង ចីរភាព។

ក្នុងនាមរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា, ខ្ញុំសូមកោតសរសើរ និង វាយតម្លៃខ្ពស់ចំពោះកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់ ឯកឧត្តម **ប៊ិន ត្រឈៃ** រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងផែនការ និង ជាប្រធានគណៈកម្មការអន្តរក្រសួងសម្រាប់ការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា, គណៈកម្មាធិការគោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ, និង ក្រសួង-ស្ថាប័នរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ព្រមទាំងវិស័យឯកជន ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ សង្គមស៊ីវិល និង អ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ដែលបានដឹកនាំ និង ចូលរួមរៀបចំផែនការយុទ្ធ-សាស្ត្រអភិវឌ្ឍជាតិនេះ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណចំពោះដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ និង អន្តរជាតិទាំងអស់ ដែលបានជួយគាំទ្រ ទាំងបច្ចេកទេស និង ហិរញ្ញវត្ថុ និង រួមចំណែកដល់ការសម្រេចបានវឌ្ឍនភាព និង ជោគជ័យនៃការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច-សង្គម កម្ពុជា។

ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំរោង ឆស័ក ព.ស. ២៥៦៨

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ខែ ឆ្នាំ២០២៥

នាយករដ្ឋមន្ត្រី

សម្តេចមហាបវរធិបតី ហ៊ុន ម៉ាណែត

មាតិកា

មុខកថា i

សេចក្តីផ្តើម ១

ជំពូកទី១ សមិទ្ធផល និង បញ្ហាប្រឈមក្នុងការអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ២០១៩-២០២៣ .... ៤

១.១. សមិទ្ធផលចម្បងៗនៃការអនុវត្ត ផ.យ.អ.ជ. ២០១៩-២០២៣ .... ៤

១.១.១. ការបង្កើនល្បឿនកែទម្រង់អភិបាលកិច្ចល្អ ៤

១.១.២. បរិស្ថានគ្រប់ដណ្តប់សម្រាប់ការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ (ទាំងមូល) ៩

១.១.៣. ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស ១៥

១.១.៤. ការធ្វើពិពិធកម្មសេដ្ឋកិច្ច ២១

១.១.៥. ការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជន និង ការងារ ២៨

១.១.៦. ការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព និង បរិយាបន្ន ៣០

១.២. សមិទ្ធផលចម្បងៗក្នុងឆ្នាំ២០២៤ របស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា ៣៨

១.៣. បញ្ហាប្រឈមក្នុងការអនុវត្ត ផ.យ.អ.ជ. ២០១៩-២០២៣ .... ៤៣

ជំពូកទី២ ក្របខ័ណ្ឌម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចសម្រាប់ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា ៤៨

២.១. សមិទ្ធផលឆ្នាំ២០១៩-២០២៣ .... ៤៨

២.១.១. ស្ថានភាពនៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ច ៤៨

២.១.២. ស្ថានភាពនៃការវិនិយោគ ៥០

២.១.៣. ស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ៥១

២.១.៤. ស្ថានភាពបំណុលសាធារណៈ ៥២

២.១.៥. អតិផរណា និង អត្រាប្តូរប្រាក់ ៥៤

២.១.៦. ស្ថានភាពរូបិយវត្ថុ ៥៤

២.១.៧. ស្ថានភាពនៃវិស័យហិរញ្ញវត្ថុមិនមែនធនាគារ ៥៥

២.១.៨. ជញ្ជីងទូទាត់កម្ពុជា ៥៧

២.១.៩. ការប្រែប្រួលរចនាសម្ព័ន្ធសេដ្ឋកិច្ច និង ភាពក្រីក្រ ៥៩

២.២. បញ្ហាប្រឈម និង កាលានុវត្តភាព ៦០

២.២.១. បញ្ហាប្រឈម ៦០

២.២.២. កាលានុវត្តភាព ៦១

២.៣. ទស្សនវិស័យម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និង គោលដៅកំណើនសម្រាប់នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា ៦២

២.៣.១. គោលដៅនៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ចតាមវិស័យ ៦២
២.៣.២. ចំហាក (សេណារីយ៉ូ) ម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចឆ្ពោះទៅមុខ ៦៤
២.៤. គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រ និង គោលនយោបាយអាទិភាពសម្រាប់នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា ៦៦
២.៤.១. គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រ ៦៦
២.៤.២. គោលនយោបាយអាទិភាព ៦៧
២.៤.៣. ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ៦៨
២.៤.៤. ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយរូបិយវត្ថុ ៧០
២.៤.៥. ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយទាក់ទាញវិនិយោគ ៧១

ជំពូកទី៣ គោលនយោបាយ និង សកម្មភាពអាទិភាព សម្រាប់ នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា ៧៣
៣.១. ស្នូលនៃយុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណ ៧៣
៣.១.១. ការពង្រឹង និង ការកែទម្រង់ស្ថាប័ន ៧៣
៣.១.២. ការលើកកម្ពស់សមត្ថភាពធនធានមនុស្ស និង ការពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពនៃការអនុវត្តការងារ ៧៧
៣.១.៣. ការលើកកម្ពស់ និង ការពង្រឹងភាពស្អាតស្អំនៅក្នុងរដ្ឋបាលសាធារណៈ ៧៩
៣.១.៤. ការលើកកម្ពស់ និង ការពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពនៃច្បាប់ និង ប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌ ៨១
៣.១.៥. ការពង្រឹងអភិបាលកិច្ចវិស័យឯកជន និង ធុរកិច្ច ៨៥
៣.២. បរិស្ថានគ្របដណ្ដប់សម្រាប់ការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រទាំងមូល ៨៨
៣.២.១. ការបន្តពង្រឹងសន្តិភាព ស្ថិរភាពនយោបាយ សន្តិសុខ និង សណ្ដាប់ធ្នាប់សាធារណៈ ... ៨៨
៣.២.២. ការប្រកាន់ខ្ជាប់នូវនយោបាយការបរទេសឯករាជ្យ ផ្អែកលើច្បាប់ និង ឈ្នះឈ្នះ ៩៣
៣.២.៣. ការធានាបាននូវស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ ៩៤
៣.២.៤. ការបន្តកសាងភាពជាដៃគូប្រកបដោយបរិយាបន្ន និង ស័ក្តិសិទ្ធិភាព នៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ ៩៧
៣.២.៥. ការបន្តធ្វើសមាហរណកម្មស៊ីជម្រៅទៅក្នុងតំបន់ និង សកលលោក ៩៩
៣.៣. ការអភិវឌ្ឍមូលធនមនុស្ស ១០៣
៣.៣.១. ការពង្រឹងគុណភាពវិស័យអប់រំ កីឡា វិទ្យាសាស្ត្រ និង បច្ចេកវិទ្យា ១០៣
៣.៣.២. ការបណ្ដុះបណ្ដាលជំនាញបច្ចេកទេស ១០៦
៣.៣.៣. ការលើកកម្ពស់សុខភាព និង សុខុមាលភាពប្រជាជន ១០៧
៣.៣.៤. ការពង្រឹងប្រព័ន្ធគាំពារសង្គម និង ប្រព័ន្ធស្បៀង ១១០
៣.៣.៥. ការពង្រឹងភាពជាពលរដ្ឋក្នុងសង្គម ដែលមានអារ្យធម៌ខ្ពស់ ប្រកបដោយសីលធម៌ សមធម៌ និង បរិយាបន្ន ១១៥
៣.៤. ការធ្វើពិពិធកម្មសេដ្ឋកិច្ច និង ការបង្កើនភាពប្រកួតប្រជែង ១១៨

៣.៤.១. ការអភិវឌ្ឍវិស័យគន្លឹះ និង ប្រភពថ្មីនៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ច................................ ១១៨
៣.៤.២. ការលើកកម្ពស់ការតភ្ជាប់ និង ការបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃវិស័យដឹកជញ្ជូន និង ឡូជីស្ទីក វិស័យថាមពល វិស័យទឹកស្អាត និង វិស័យឌីជីថល ១២៣
៣.៤.៣. ការកែលម្អបរិយាកាសធុរកិច្ច និង ការវិនិយោគ ១៣១
៣.៤.៤. ការពង្រឹងប្រសិទ្ធភាព និង ភាពទាក់ទាញនៃតំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេស រួមបញ្ចូល នូវសួនឧស្សាហកម្ម សួនកសិ-ឧស្សាហកម្ម និង តំបន់ពាណិជ្ជកម្មសេរីក្នុងស្រុក.... ១៣៣
៣.៤.៥. ការធ្វើនវានុវត្តន៍យន្តការហិរញ្ញប្បទាន និង ផលិតផលហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ គាំទ្រដល់ការវិនិយោគ ១៣៥
៣.៥. ការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជន និង ការងារ..១៣៨
៣.៥.១. ការអភិវឌ្ឍទីផ្សារការងារ ១៣៨
៣.៥.២. ការលើកស្ទួយសហគ្រាសធុនមីក្រូ តូច និង មធ្យម ធុរកិច្ចថ្មី សហគ្រិនភាព និង ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចក្រៅប្រព័ន្ធ.. ១៤១
៣.៥.៣. ការពង្រឹងភាពជាដៃគូវិស័យសាធារណៈ និង វិស័យឯកជន ១៤៣
៣.៥.៤. ការពង្រឹងការប្រកួតប្រជែង ១៤៤
៣.៥.៥. ការពង្រឹងប្រព័ន្ធធនាគារ និង វិស័យហិរញ្ញវត្ថុមិនមែនធនាគារ......................... ១៤៦
៣.៦. ការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយភាពធន់ ចីរភាព និង បរិយាបន្ន.. ១៥១
៣.៦.១. ការធ្វើសុក្រឹតបរមការូបនីយកម្មផលលាភប្រជាសាស្ត្រ ការពង្រឹងភាពធន់ប្រជាសាស្ត្រ និង ការលើកកម្ពស់សមភាពយេនឌ័រ ១៥១
៣.៦.២. ការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ បេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ និង ទេសចរណ៍ ប្រកបដោយចីរភាព.. ១៥៦
៣.៦.៣. ការលើកស្ទួយកសិកម្ម និង ការអភិវឌ្ឍជនបទ ១៦៣
៣.៦.៤. ការពង្រឹងការគ្រប់គ្រង និង ការធ្វើទំនើបកម្មនគរូបនីយកម្ម.......................... ១៦៨
៣.៦.៥. ការធានាចីរភាពបរិស្ថាន និង ការរៀបចំខ្លួនឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ព្រមទាំងការលើកកម្ពស់សេដ្ឋកិច្ចបៃតង... ១៧១
៣.៧. ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច និង សង្គមឌីជីថល...១៧៤
៣.៧.១. ការកសាងរដ្ឋាភិបាលឌីជីថល និង ពលរដ្ឋឌីជីថល ១៧៤
៣.៧.២. ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចឌីជីថល ធុរកិច្ចឌីជីថល ពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក និង ប្រព័ន្ធនវានុវត្តន៍ឌីជីថល...១៧៧
៣.៧.៣. ការកសាង និង ការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធឌីជីថល.................................... ១៧៩
៣.៧.៤. ការកសាងភាពជឿទុកចិត្តលើប្រព័ន្ធឌីជីថល ១៨១
៣.៧.៥. ការអភិវឌ្ឍវិស័យបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុ ១៨២
ជំពូកទី៤ ក្របខ័ណ្ឌធនធានហិរញ្ញវត្ថុ និង ការកំណត់កម្មវិធីចំណាយ ១៨៦

៤.១. តម្រូវការវិនិយោគសរុប ១៨៦
៤.២. តម្រូវការវិនិយោគសាធារណៈ ១៨៧
៤.៣. ប្រភពហិរញ្ញប្បទានសក្តានុពលសម្រាប់ចំណាយវិនិយោគសាធារណៈ ១៨៧

ជំពូកទី៥ យន្តការអនុវត្ត តាមដាន ត្រួតពិនិត្យ វាយតម្លៃ និង ការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ ១៩០

៥.១.យន្តការដឹកនាំសម្របសម្រួល ១៩០
៥.២.យន្តការតាមដាន ត្រួតពិនិត្យ និង វាយតម្លៃ ១៩១
៥.៣.ការរៀបចំរបាយការណ៍ ១៩៣
៥.៤.ការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ ១៩៤

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន ១៩៦

ឧបសម្ព័ន្ធ តារាងសូចនាករសមិទ្ធកម្មសម្រាប់ការតាមដាន ការត្រួតពិនិត្យ និង ការវាយតម្លៃ ផ.យ.អ.ជ. របស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា ១៩៧

សេចក្តីផ្តើម

ក្នុងដំណើរដ៏វែងឆ្ងាយនៃការអភិវឌ្ឍសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច កម្ពុជាបានឆ្លងកាត់បរិការណ៍សេដ្ឋកិច្ច សង្គម នយោបាយ និង ប្រវត្តិសាស្ត្រដ៏ស្មុគស្មាញ និង ជាច្រើនដំណាក់កាល។ តាមរយៈ **នយោបាយឈ្នះ-ឈ្នះ** របស់**សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន ប្រធានព្រឹទ្ធសភា និង ជាអតីតនាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា** កម្ពុជាជម្នះបានទាំងស្រុងពីការអូសបន្លាយជម្លោះផ្ទៃក្នុងជិត៣ទសវត្សរ៍ ព្រមទាំងទទួលបាននូវសុខសន្តិភាពពេញលេញ ការឯកភាពជាតិ សន្តិសុខ សណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ មាននីតិរដ្ឋ និង ស្ថិរភាពនយោបាយ សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍសង្គម និង សេដ្ឋកិច្ចជាតិ។ ទោះបីត្រូវប្រឈមនឹងឥទ្ធិពលពីការប្រែប្រួលនៃបរិការណ៍សកល ដូចជា បញ្ហាប្រឈមខាងសេដ្ឋកិច្ចសកល, ការរាតត្បាតនៃជំងឺកូវីដ-១៩, ការប្រកួតប្រជែងលើភូមិសាស្ត្រនយោបាយ, និង ជម្លោះ និង សង្គ្រាមតាមតំបន់មួយចំនួននៅក្នុងសកលលោក, រាជរដ្ឋាភិបាលនៅតែអាចសម្រេចបានសមិទ្ធផលដ៏ត្រចះត្រចង់ជាច្រើន ក្នុងការកសាងសង្គមជាតិ ដោយរក្សាបានកំណើនសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ជាបន្តបន្ទាប់ ក្នុងរយៈពេលជាងពីរទសវត្សរ៍រហូតដល់ការរីករាលដាលនៃជំងឺសកលកូវីដ-១៩, រក្សាបានស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច, ការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និង វិសមភាព, ព្រមទាំងបានលើកកម្ពស់សុខុមាលភាព និង ជីវភាពរបស់ប្រជាជនប្រកបដោយបរិយាបន្ន។ ឈរលើមូលដ្ឋានគ្រឹះដ៏រឹងមាំនេះ សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាបានងើបឡើងវិញ ដោយមានកំណើនវិជ្ជមានចាប់ពីឆ្នាំ២០២១ និង បន្តរក្សាបានកំណើនវិជ្ជមានក្នុងបណ្តាឆ្នាំបន្តបន្ទាប់។

ក្នុងកិច្ចប្រជុំពេញអង្គគណៈរដ្ឋមន្ត្រីលើកទី១ នាថ្ងៃទី២៤ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៣ រាជរដ្ឋាភិបាលបានប្រកាសដាក់ឱ្យអនុវត្តនូវ "**យុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណ-ដំណាក់កាលទី១**" ដែលជារបៀបវារៈគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច ក្នុងនីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា។ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ដែលមានឋានានុក្រមទី៣ នៅក្នុងឯកសារក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ បន្ទាប់ពី **កម្មវិធីនយោបាយ** និង **យុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណ-ដំណាក់កាលទី១** គឺជាផែនការចង្អុលបង្ហាញរយៈពេលមធ្យម ក្នុងក្របខ័ណ្ឌសេដ្ឋកិច្ចទីផ្សារ និង ជាឧបករណ៍គោលនយោបាយចម្បងក្នុងការអនុវត្តក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្ររួមរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច ដូចបានកំណត់នៅក្នុង **យុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណ-ដំណាក់កាលទី១**។ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិនេះបំប្លែងការតម្រង់ទិសគោលនយោបាយយុទ្ធសាស្ត្រធំៗ ដែលមានចែងនៅក្នុង **យុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណ-ដំណាក់កាលទី១** ឱ្យក្លាយជាសកម្មភាពដែលអាចអនុវត្តបាន និង មានចរិតជាការកែទម្រង់ស៊ីជម្រៅរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា។ ក្នុងន័យនេះ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិដាក់ចេញនូវវិធានការសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពទាំងឡាយជាលក្ខណៈវិស័យ និង អន្តរវិស័យ ដែលជាមគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់ក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ធ្វើជាមូលដ្ឋានក្នុងការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្ររបស់ខ្លួន ដោយតម្រឹមតម្រង់ជាមួយនឹងគោលដៅយុទ្ធសាស្ត្ររួមនៃការអភិវឌ្ឍជាតិ និង ធានាថា បាវចនាទាំង៥ របស់**យុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណ-ដំណាក់កាលទី១ គឺ កំណើន ការងារ សមធម៌ ប្រសិទ្ធភាព និង ចីរភាព** ត្រូវបានយកមកគិត

គូរដោះស្រាយជាប្រព័ន្ធ ដើម្បីឆ្ពោះទៅដល់គោលដៅចុងក្រោយបង្អស់នៃការអភិវឌ្ឍសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច គឺការលើកកម្ពស់សុខុមាលភាពសេដ្ឋកិច្ច និង សង្គមរបស់ប្រជាជន។

ទន្ទឹមនឹងនេះ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា ផ្តល់នូវក្របខ័ណ្ឌរួមមួយសម្រាប់ការធ្វើអាទិភាវូបនីយកម្ម និង ការកៀរគរធនធនក្នុងប្រទេស និង ក្រៅប្រទេស ដើម្បីធ្វើហិរញ្ញប្បទានដល់ការអនុវត្តវិធានការ សកម្មភាព កម្មវិធី និង គម្រោងនានា ដោយបន្ស៊ីការប្រើប្រាស់ធនធានជាមួយនឹងអាទិភាពជាតិ, កំណត់នូវយន្តការតាមដាន ត្រួតពិនិត្យវឌ្ឍនភាពធៀបនឹងសូចនាករ និង ចំណុចដៅ ដែលជាមូលដ្ឋានសម្រាប់ការកែតម្រូវអាទិភាព និង ការបែងចែកធនធាន ដោយផ្អែកលើភស្តុតាង និង សម្រាប់ការលើកកម្ពស់គណនេយ្យភាព, និង គិតគូរដាក់បញ្ចូលការចូលរួមរបស់កម្ពុជាក្នុងការអនុវត្តបណ្តារបៀបវារៈអភិវឌ្ឍសកល។ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិក៏បានគិតគូរលើនិន្នាការតំបន់ និង សកល ដែលជាកាលានុវត្តភាព ហានិភ័យ និង បញ្ហាប្រឈមដែលអាចមានកម្មវិបាកលើកម្ពុជា តាមរយៈ ការប្រកួតប្រជែងភូមិសាស្ត្រនយោបាយ និង សេដ្ឋកិច្ច ដែលកើតឡើងពីការប្រណាំងប្រជែងឥទ្ធិពលរបស់ប្រទេសមហាអំណាច និង ទំនោរទៅរកការកើនឡើងនៃការគាំពារ-និយម ការប្រែប្រួលនិម្មាបនកម្មសេដ្ឋកិច្ចសកល ការរីកចម្រើនយ៉ាងឆាប់រហ័សនៃបច្ចេកវិទ្យា ជាពិសេសឌីជីថលូបនីយកម្ម និង ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ដែលអាចមានកម្មវិបាកលើដំណើរនៃការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច និង សង្គម។

ជាមួយការគិតគូរជម្នះនូវបញ្ហាប្រឈម ហានិភ័យ និង និន្នាការសកលចម្បងៗដែលអាចមានកម្មវិបាកអវិជ្ជមានមកលើកម្ពុជា ក៏ដូចជាការត្រៀមខ្លួនជាស្រេចក្នុងការឆ្លើយតបទាន់ពេល និង កាលានុ-វត្តភាពនានាដែលអាចចាប់យកបាន, ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិនេះផ្តោតជាចម្បងលើគោលដៅអាទិភាពសំខាន់ៗ និង ការតម្រង់ទិសលើការកំណត់សកម្មភាពអាទិភាព វិធានការ កម្មវិធី និង គម្រោងតាមវិស័យ របស់ក្រសួង-ស្ថាប័នអនុវត្ត, ព្រមទាំងបានរៀបចំយន្តការអនុវត្ត តាមដាន ត្រួតពិនិត្យ និង វាយតម្លៃ និង សម្រិតសម្រាំងសូចនាករសមិទ្ធកម្មគន្លឹះសម្រាប់ជំរុញការអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រនេះឱ្យបានជោគជ័យ ក្នុងនីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា ដើម្បីលើកកម្ពស់កំណើនសេដ្ឋកិច្ច បង្កើតការងារ បែងចែកផ្លែផ្កានៃការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយសមធម៌ ធានាបាននូវប្រសិទ្ធភាពនៃស្ថាប័នសាធារណៈ និង រក្សាចីរភាពនៃការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច-សង្គម សំដៅកសាងមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំឆ្ពោះទៅដល់ការសម្រេចបានចក្ខុវិស័យកម្ពុជាឆ្នាំ២០៥០ ជាប្រទេសចំណូលខ្ពស់ ប្រកបដោយអារ្យធម៌រុងរឿង។

ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិនេះ ត្រូវបានរៀបចំឡើងដោយចែកចេញជា៥ជំពូក តាមទម្រង់ **យុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណ-ដំណាក់កាលទី១**។ ជំពូកទី១ ពិពណ៌នាអំពីសមិទ្ធផលចម្បងៗនៃការអនុវត្ត ផ.យ.អ.ជ. របស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៦ នៃរដ្ឋសភា និង សមិទ្ធផលសំខាន់ៗ ដែលសម្រេចបានតាមរយៈការអនុវត្ត **យុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណ-ដំណាក់កាលទី១** របស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា ក្នុងឆ្នាំ២០២៤ និង បញ្ហាប្រឈមចម្បងៗ។ ជំពូកទី២ បង្ហាញអំពីដំណើរវិវឌ្ឍនៃស្ថានភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចក្នុងរយៈពេល៥ឆ្នាំកន្លងទៅ និង កំណត់ក្របខ័ណ្ឌទស្សនវិស័យម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចក្នុងរយៈពេល៥ឆ្នាំទៅមុខ តាមរយៈ ការវិភាគ និង ការព្យាករ ដោយរំលេចឡើងអំពីកំណើនសេដ្ឋកិច្ច អនិកម្មភាព អតិផរណា

ស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ និង វិស័យក្រៅប្រទេស។ ជំពូកទី៣ ចង្អុលបង្ហាញនូវបណ្តាវិធានការ សកម្មភាព កម្មវិធី និង គម្រោងអាទិភាពនានារបស់ក្រសួង-ស្ថាប័ន ដែលត្រូវទទួលខុសត្រូវក្នុងការអនុវត្ត ក្នុងនីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា។ ជំពូកទី៤ បង្ហាញអំពីការប៉ាន់ស្មានតម្រូវការធនធានហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការ អនុវត្តវិធានការ និង សកម្មភាពទាំងអស់ ដែលបានដាក់ចេញនៅក្នុង ផ.យ.អ.ជ. ដោយរំលេចពីតម្រូវ ការវិនិយោគសរុប, ទាំងពីប្រភពវិស័យសាធារណៈ និង ប្រភពវិស័យឯកជន, ក៏ដូចជាប្រភពហិរញ្ញប្បទាន ក្នុង និង ក្រៅប្រទេស។ ជំពូកទី៥ រៀបចំយន្តការអនុវត្ត តាមដាន ត្រួតពិនិត្យ វាយតម្លៃ និង ការគ្រប់គ្រង ហានិភ័យ ដើម្បីធានាជោគជ័យនៃការអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា។

ជំពូកទី១
សមិទ្ធផល និង បញ្ហាប្រឈម ក្នុងការអនុវត្ត ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ២០១៩-២០២៣

រាជរដ្ឋាភិបាលសម្រេចបានសមិទ្ធផលធំៗជាច្រើន ក្នុងការអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ (ផ.យ.អ.ជ.) របស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៦ នៃរដ្ឋសភា, ដែលចង្អុលបង្ហាញដោយ **យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ-ដំណាក់កាលទី៤** ពាក់ព័ន្ធនឹងការបង្កើនល្បឿននៃការកែទម្រង់ស្ថាប័ន និង អភិបាលកិច្ច, ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស, ការធ្វើពិពិធកម្មសេដ្ឋកិច្ច, ការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជន និង ការងារ, និង ការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព និង បរិយាបន្ន។ ជំពូកនេះផ្តោតជាចម្បងលើសមិទ្ធផលធំៗ ដែលរាជរដ្ឋាភិបាលសម្រេចបានពីឆ្នាំ២០១៩ ដល់ឆ្នាំ២០២៣ ដោយផ្អែកលើភស្តុតាងជាក់ស្តែង តាមរយៈស្ថិតិដែលទទួលបានពីការធ្វើអង្កេត ជំរឿន និង ទិន្នន័យពីគ្រប់ក្រសួង-ស្ថាប័ន, ព្រមទាំងសមិទ្ធផលសំខាន់ៗ ដែលសម្រេចបានតាមរយៈការអនុវត្ត **យុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណ-ដំណាក់កាលទី១** របស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា ក្នុងឆ្នាំ២០២៤។ ជាមួយគ្នានឹងការសម្រេចបានសមិទ្ធផលចម្បងៗជាច្រើន, ការអនុវត្ត ផ.យ.អ.ជ. ក្នុងនីតិកាលទី៦ នៃរដ្ឋសភា កន្លងទៅនេះ ក៏ជួបនូវបញ្ហាប្រឈមមួយចំនួន ដែលចាំបាច់ត្រូវបន្តដោះស្រាយក្នុងនីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា ដើម្បីឈានដល់ការសម្រេចសមិទ្ធផលថ្មីៗបន្ថែមទៀត និង គោលដៅរបស់ **យុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណ-ដំណាក់កាលទី១** ក៏ដូចជាទិសដៅនៃការអភិវឌ្ឍជាតិ ស្របតាមចក្ខុវិស័យកម្ពុជាឆ្នាំ២០៥០។

១.១. សមិទ្ធផលចម្បងៗនៃការអនុវត្ត ផ.យ.អ.ជ. ២០១៩-២០២៣

១.១.១. ការបង្កើនល្បឿនកែទម្រង់អភិបាលកិច្ចល្អ

ការកែទម្រង់ និង ការលើកកម្ពស់សមត្ថភាពស្ថាប័ន

រាជរដ្ឋាភិបាលនីតិកាលទី៦ នៃរដ្ឋសភា បានយកចិត្តទុកដាក់ខ្ពស់លើការកែទម្រង់ និង ការលើកកម្ពស់សមត្ថភាពស្ថាប័ន ដើម្បីកសាងស្ថាប័នល្អ និង មូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច។ ដោយការកែទម្រង់ និង ការលើកកម្ពស់សមត្ថភាពស្ថាប័ន មានលក្ខណៈអន្តរស្ថាប័ន, ការងារនេះត្រូវបានចូលរួមអនុវត្តពីគ្រប់ក្រសួង-ស្ថាប័ន តាមរយៈការរៀបចំ និង ការអនុវត្តក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយតាមវិស័យ ច្បាប់ លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត និង ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស ស្របតាមស្នូលនៃយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ-ដំណាក់កាលទី៤ ដោយសម្រេចបានវឌ្ឍនភាព និង សមិទ្ធផលគួរឱ្យកត់សម្គាល់។

ក្នុងវិស័យការពារជាតិ រាជរដ្ឋាភិបាលបានអនុវត្តផែនការកែទម្រង់យោធា ដោយធ្វើការកែសម្រួលរចនាសម្ព័ន្ធ, ការពង្រឹងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រង និង ឋានានុក្រមដឹកនាំបញ្ជា, កិច្ចការបទដ្ឋានបច្ចេកទេស, កិច្ចការរដ្ឋបាល, ការពង្រឹងការងារនីតិកម្មក្នុងការកសាងច្បាប់ និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត, និង ការងារនយោបាយការបរទេសយោធា។ កងយោធពលខេមរភូមិន្ទបានបន្តដើរតួនាទីជាកងកម្លាំងស្នូល ក្នុងការថែរក្សា

ការពារសន្តិភាព សន្តិសុខ ស្ថិរភាពនយោបាយ សណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ និង ផលប្រយោជន៍ជាតិ ព្រមទាំងចូលរួមក្នុងបុព្វហេតុនានា សម្រាប់ជាផលប្រយោជន៍រួមក្នុងតំបន់ និង សកលលោក តាមរយៈការបំពេញបេសកកម្មប្រតិបត្តិការរក្សាសន្តិភាព ក្រោមឆត្រអង្គការសហប្រជាជាតិ។ កន្លងមក កងយោធពលខេមរភូមិន្ទបានការពារ និង ទប់ស្កាត់បានទាន់ពេលនូវរាល់ការប៉ុនប៉ង និង ការបង្កអស្ថិរភាពគ្រប់រូបភាព ព្រមទាំងបានចូលរួមប្រយុទ្ធយ៉ាងពេញលេញ ក្នុងការងារមនុស្សធម៌, ការទប់ស្កាត់ និង ការប្រឆាំងភេរវកម្ម, ការបោសសម្អាតមីន និង កាកសំណល់សង្គ្រាម, និង ការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ។ មជ្ឈមណ្ឌលសម្រាប់យោធិនពិការត្រូវបានបង្កើតឡើង ដើម្បីផ្តល់សេវាកម្មសុខុមាលភាពដល់គ្រួសារកងទ័ព និង និវត្តជនឱ្យបានទូលំទូលាយ និង មានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់។

ការកែទម្រង់រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ តាមរយៈវិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការ គឺជាផ្នែកមួយដ៏មានសារៈសំខាន់ ក្នុងការជំរុញការផ្តល់សេវាសាធារណៈ ឱ្យកាន់តែប្រសើរ និង មានប្រសិទ្ធភាព ជូនប្រជាពលរដ្ឋនៅមូលដ្ឋាន។ កម្មវិធីជាតិសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍតាមបែបប្រជាធិបតេយ្យនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិបានផ្តល់ជាក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រក្នុងគោលដៅប្រែក្លាយរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិទៅជារដ្ឋបាលឯកភាពមួយ ដើម្បីធានាឱ្យមានការឆ្លើយតបទាន់ពេល និង មានប្រសិទ្ធភាព ស្របតាមសំណូមពរ និង តម្រូវការនៃការអភិវឌ្ឍនៅមូលដ្ឋាន។ រាជរដ្ឋាភិបាលបានរៀបចំកែលម្អរចនាសម្ព័ន្ធ ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រង និង នីតិវិធីបំពេញការងារ ការផ្ទេរសិទ្ធិអំណាចនិងមុខងារ, ព្រមទាំងបានធ្វើវិមជ្ឈការហិរញ្ញវត្ថុ តាមរយៈការបង្កើនចំណាយកាន់តែច្រើនទៅឱ្យរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដោយភ្ជាប់ទៅនឹងការកសាងសមត្ថភាព ដើម្បីធានាតម្លាភាព និង គណនេយ្យភាពច្បាស់លាស់ និង ភាពបត់បែនតាមស្ថានភាពជាក់ស្តែង។

ក្នុងការកែទម្រង់ និង ការគ្រប់គ្រងក្នុងវិស័យមុខងារសាធារណៈ, រាជរដ្ឋាភិបាលបានលើកកម្ពស់ការគ្រប់គ្រង និង ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្សនៅថ្នាក់ជាតិ និង ថ្នាក់ក្រោមជាតិ, រៀបចំ និង ដាក់ចេញនូវលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តចាំបាច់នានា, ធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្មកម្មវិធីជាតិកែទម្រង់រដ្ឋបាលសាធារណៈ, បង្កើតយន្តការប្រឡងប្រណាំង និង យន្តការជំរុញការគាំទ្រចលនាប្រឡងប្រណាំង ក្នុងការផ្តល់សេវាសាធារណៈជូនប្រជាជន, ធ្វើការកែទម្រង់ប្រព័ន្ធបៀវត្សដោយដាក់ឱ្យដំណើរការការបើកបៀវត្សតាមប្រព័ន្ធធនាគារទាន់ពេល និង ទៀងទាត់ជារៀងរាល់២សប្តាហ៍, បង្កើនសុវត្ថិភាពក្នុងការបញ្ចូលទិន្នន័យ រៀបចំ បោះពុម្ព និង បានដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់អត្តសញ្ញាណប័ណ្ណមន្ត្រីរាជការប្រភេទថ្មី (Smart Card) ដែលមានមុខងារសម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងការបើកប្រាក់បៀវត្សតាមប្រព័ន្ធធនាគារ (ATM) និង ជាអត្តសញ្ញាណប័ណ្ណសម្គាល់ខ្លួនរបស់មន្ត្រីរាជការផងដែរ, ដំឡើងប្រាក់បៀវត្ស និង ប្រាក់បំណាច់មុខងារជូនមន្ត្រីរាជការស៊ីវិល កងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធ និង មន្ត្រីផ្សេងទៀតក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃលទ្ធភាពទ្រទ្រង់បាននៃថវិកាជាតិ, ដំឡើងជាបន្តបន្ទាប់នូវរបបសន្តិសុខសង្គមសម្រាប់អតីតមន្ត្រីរាជការ និង អតីតយុទ្ធជន ពិសេសប្រាក់សោធនប្រចាំខែរបស់អតីតមន្ត្រីរាជការស៊ីវិល និង អតីតយុទ្ធជន, កាត់បន្ថយគម្លាតរវាងប្រាក់សោធនអប្បបរមា និង អតិបរមា តាមរយៈការដំឡើងប្រាក់សោធនអប្បបរមាប្រចាំខែ, ដោះស្រាយបញ្ហាគម្លាតប្រាក់សោធនចាស់ និង ប្រាក់សោធនថ្មីសម្រាប់អតីតមន្ត្រីរាជការស៊ីវិល និង អតីតយុទ្ធជន, ធានាសង្គតិភាពរវាងប្រាក់

សោធនរបស់អតីតមន្ត្រីរាជការស៊ីវិល និង អតីតយុទ្ធជន។ បន្ថែមលើនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលកំពុងជំរុញការអនុវត្តវិធានការគន្លឹះទាំងបីក្នុងការកែទម្រង់រដ្ឋបាលសាធារណៈ, រួមមាន ១) ការកែលម្អប្រព័ន្ធជ្រើសរើសមន្ត្រីរាជការឱ្យចូលបម្រើការងារប្រកបដោយគុណាធិបតេយ្យ តម្លាភាព យុត្តិធម៌ ប្រសិទ្ធភាព និង បរិយាបន្ន, ២) ការលើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាព និង គុណភាពការងារប្រកបដោយវិន័យ សីលធម៌ និង វិជ្ជាជីវៈ, និង ៣) ការរៀបចំ និង ដាក់ឱ្យអនុវត្តប្រព័ន្ធលើកទឹកចិត្តគាំទ្រសមិទ្ធកម្មក្នុងរដ្ឋបាលសាធារណៈ ប្រកបដោយសង្គតិភាព សមធម៌ ប្រសិទ្ធភាព និង ចីរភាព។

ការពង្រឹងភាពស្អាតស្អំនៅក្នុងរដ្ឋបាលសាធារណៈ

រាជរដ្ឋាភិបាលបានផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ជាពិសេសលើភាពស្អាតស្អំ និង គណនេយ្យភាពក្នុងវិស័យសាធារណៈ ដោយអនុវត្តអភិក្រម "**ឆ្លុះកញ្ចក់ ងូតទឹក ដុសក្អែល ព្យាបាល និង វះកាត់**" និង ប្តេជ្ញាចិត្តលុបបំបាត់អំពើពុករលួយ តាមរយៈការពង្រឹង ការអប់រំ ការបង្ការទប់ស្កាត់ និង ការអនុវត្តច្បាប់បង្ក្រាបអំពើពុករលួយដោយកសាងសំណុំរឿងបញ្ជូនទៅតុលាការជាបន្តបន្ទាប់, ការប្រកាសទ្រព្យសម្បត្តិ និង បំណុលរបស់មន្ត្រីរាជការ, ការអនុវត្តភារកិច្ចស្របតាមផែនការយុទ្ធសាស្ត្រជាតិប្រឆាំងការសម្អាតប្រាក់ និង ហិរញ្ញប្បទានភេរវកម្ម និង ផែនការសកម្មភាពដែលកំណត់ដោយក្រុមអាស៊ីប៉ាស៊ីហ្វិកប្រឆាំងការសម្អាតប្រាក់ដែលធ្វើឱ្យកម្ពុជាត្រូវបានដកចេញពីបញ្ជីប្រផេះ, ការធ្វើជាម្ចាស់ផ្ទះកិច្ចប្រជុំប្រធានស្ថាប័នប្រឆាំងអំពើពុករលួយអាស៊ានលើកទី១៨ ដោយជោគជ័យ, និង ការចូលរួមយ៉ាងសកម្មក្នុងការអនុវត្តយន្តការចុះត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តអនុសញ្ញារបស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រឆាំងនឹងអំពើពុករលួយ ដើម្បីជានាឱ្យមានរដ្ឋបាលសាធារណៈស្អាតស្អំ និង រឹងមាំ សម្រាប់ជំរុញការអភិវឌ្ឍ ប្រកបដោយបរិយាបន្ន សមធម៌ និង ចីរភាព។

បន្ថែមលើនេះ ការធ្វើអធិការកិច្ចលើគ្រប់វិស័យ, ការតាមដានការអនុវត្តច្បាប់ លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត និង បទបញ្ជារបស់រាជរដ្ឋាភិបាល, ការទទួលការអង្កេតស្រាវជ្រាវ និង ដោះស្រាយបណ្តឹង, ការអប់រំផ្សព្វ-ផ្សាយច្បាប់, ការកសាងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តក្នុងវិស័យអធិការកិច្ច, និង ការពង្រឹងសមត្ថភាពមន្ត្រីត្រូវបានពង្រឹងជាប់ជាប្រចាំដោយទទួលបានវឌ្ឍនភាពជាទីមោទនៈ ស្របតាមចក្ខុវិស័យទាំង៤របស់ក្រសួង គឺ ១) ពង្រឹងសមត្ថភាពស្ថាប័នឱ្យមានសមត្ថភាពខ្ពស់ ខ្លាំង វៃឆ្លាត និង ស្អាតស្អំ, ២) កសាង និង អភិវឌ្ឍធនធានមនុស្សប្រកបដោយមូលធនមនុស្សខ្ពស់ស្របតាមចក្ខុវិស័យនៃការកែទម្រង់រដ្ឋបាលសាធារណៈ, ៣) កសាងច្បាប់ និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត ដើម្បីដឹកនាំ និង គ្រប់គ្រងវិស័យអធិការកិច្ច, និង ៤) ថែរក្សាបរិយាកាសសុខដុមនីយកម្ម, ទាំងនៅថ្នាក់ជាតិ និង ថ្នាក់ក្រោមជាតិ, ដោយឈរលើអភិក្រម "**ជវភាពនៃប្រព័ន្ធតួអង្គតែមួយ**"។ ជាក់ស្តែង ក្នុងអាណត្តិទី៦កន្លងទៅ, ក្រសួងអធិការកិច្ចបានធ្វើអធិការកិច្ចសរុបចំនួន ៤៨០៤ មុខសញ្ញា បានតាមដានការអនុវត្តច្បាប់ចំនួន ៣៣០៤ មុខសញ្ញា និង ដោះស្រាយបណ្តឹងសរុប ៦៧២ បណ្តឹង។ ការអប់រំផ្សព្វផ្សាយច្បាប់ត្រូវបានរៀបចំនៅគ្រប់រាជធានី-ខេត្ត ដោយមានអ្នកចូលរួមសរុបចំនួន ១៧៤ ២៥២ នាក់ និង មន្ត្រីអធិការកិច្ចសរុបចំនួន ៧០៧នាក់ ទទួលបានការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញវិជ្ជាជីវៈអធិការកិច្ច និង ជំនាញពាក់ព័ន្ធ។

ការពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពអនុវត្តការងារ

ដើម្បីពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពការងារ, រាជរដ្ឋាភិបាល ដោយមានក្រសួងមុខងារសាធារណៈជាសេនាធិការ បានពង្រឹង និង បណ្តុះបណ្តាលជំនាញបន្ថែមលើមុខជំនាញរដ្ឋបាល និង ការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលសាធារណៈ ដល់ថ្នាក់ដឹកនាំ សិស្សមន្ត្រីជាន់ខ្ពស់ សិស្សមន្ត្រីក្រមការ កម្មសិក្សាការីនៃវគ្គវិក្រឹតការមន្ត្រីរាជការ ក្របខ័ណ្ឌថ្មី និង សិក្ខាកាមនៃក្រសួង-ស្ថាប័នថ្នាក់ជាតិ និង ថ្នាក់ក្រោមជាតិ សរុបចំនួន ១០ ៣៥៩នាក់ ក្នុងរយៈពេលនៃការអនុវត្តផែនការពីឆ្នាំ២០១៩-២០២៣។ ជាមួយគ្នានេះ មន្ត្រីរាជការនៃក្រសួង-ស្ថាប័ន ថ្នាក់ជាតិ និង ថ្នាក់ក្រោមជាតិ សរុបចំនួន ៧ ៧៧៦នាក់ បានទទួលការពង្រឹងសមត្ថភាពបន្ថែម តាមរយៈ កម្មវិធីផ្សព្វផ្សាយលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត, កម្មវិធីចែករំលែកចំណេះដឹង, និង ការចូលរួមវគ្គបណ្តុះបណ្តាលក្នុង និង ក្រៅប្រទេស។

ការគ្រប់គ្រងក្នុងវិស័យមុខងារសាធារណៈត្រូវបានកែលម្អជាលំដាប់ តាមរយៈការដាក់ចេញជាបន្តបន្ទាប់នូវលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធ និង ការអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានថ្មីៗសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងមន្ត្រីរាជការឱ្យបានពេញលេញ ការរៀបចំប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងសលាកបត្រព័ត៌មានមន្ត្រីរាជការស៊ីវិល ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងការចូលនិវត្តន៍, ប្រព័ន្ធព័ត៌មានមន្ត្រីរាជការ, ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងការប្រើប្រាស់ប្រាក់ម៉ោងបន្ថែម សម្រាប់ មន្ត្រីអប់រំ, ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងមន្ត្រីជាប់កិច្ចសន្យា និង គ្រូជាប់កិច្ចសន្យា, ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងចរន្តឯកសារ, និង ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបណ្ណសារដ្ឋានក្រសួងមុខងារសាធារណៈ។ កិច្ចសហប្រតិបត្តិការក្នុងវិស័យមុខងារសាធារណៈទ្វេភាគីក្នុងកម្រិតអន្តរជាតិ និង តំបន់ត្រូវបានពង្រឹង តាមរយៈការចុះអនុស្សរណៈនៃការយោគយល់ជាមួយប្រទេសចិន ថៃ និង កូរ៉េ, ព្រមទាំងបន្តកិច្ចសហការជាមួយប្រទេសបារាំង អាល្លឺម៉ង់ អូស្ត្រាលី ជប៉ុន សិង្ហបុរី តួកគី ឥណ្ឌា និង ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ផ្សេងទៀត។

ក្នុងវិស័យយុត្តិធម៌ រាជរដ្ឋាភិបាល បានកសាងច្បាប់ និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តក្នុងក្របខ័ណ្ឌជាតិ និង អន្តរជាតិ សរុបចំនួន១៣ ព្រមទាំងច្បាប់ និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត ក្នុងការគ្រប់គ្រង និង ធានានូវសន្តិសុខ និង ស្ថិរភាពសង្គម ក្នុងវិបត្តិនៃការរីករាលដាលជំងឺកូវីដ-១៩, បានពិនិត្យ និង ផ្តល់យោបល់លើជំពូកទោសប្បញ្ញត្តិនៃសេចក្តីព្រាងច្បាប់ និង បទដ្ឋានគតិយុត្តនានា របស់ក្រសួង-ស្ថាប័ន, បានជំរុញការអភិវឌ្ឍវិស័យច្បាប់ និង យុត្តិធម៌ តាមរយៈការបណ្តុះបណ្តាលធនធានមនុស្សប្រកបដោយគុណវុឌ្ឍិសម្រាប់បម្រើការងារក្នុងវិស័យយុត្តិធម៌, បានរៀបចំសិក្ខាសាលា និង ផ្សព្វផ្សាយពីចំណេះដឹងពាក់ព័ន្ធនឹងវិស័យព្រហ្មទណ្ឌ វិស័យរដ្ឋប្បវេណី ដល់មន្ត្រីអនុវត្តច្បាប់ ចៅក្រម និង ព្រះរាជអាជ្ញានៅទូទាំងប្រទេស, បានសហការជាមួយអង្គការជាដៃគូអន្តរជាតិ និង អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលអន្តរជាតិលើគម្រោងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាច្រើនក្នុងវិស័យយុត្តិធម៌, បានកសាងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្តចាំបាច់នានាក្នុងវិស័យ យុត្តិធម៌ ដូចជា ការសាងសង់អគារសាលាដំបូងខេត្តមួយចំនួន ការិយាល័យសាលាឧទ្ធរណ៍ និង អគារ រដ្ឋបាលទីស្តីការក្រសួងយុត្តិធម៌, បានលើកកម្ពស់ និង ពង្រឹងជាប្រចាំនូវយន្តការអធិការកិច្ច, បានពិនិត្យតាមដានលើវិន័យការងារ ក្រមសីលធម៌ និង សេចក្តីថ្លៃថ្នូរ របស់ចៅក្រម និង ព្រះរាជអាជ្ញានៃអយ្យការអមសាលាជម្រះក្តី, បានចាត់ការលើពាក្យបណ្តឹងពាក់ព័ន្ធនឹងវិន័យការងាររបស់ចៅក្រម និង

ព្រះរាជអាជ្ញា, បានបង្កើតសេវាយុត្តិធម៌ឱ្យកាន់តែជិតប្រជាពលរដ្ឋ ដោយបានបង្កើត និង ដាក់ឱ្យដំណើរការ សាលាឧទ្ធរណ៍ និង មហាអយ្យការអមសាលាឧទ្ធរណ៍តំបន់ចំនួន៣ និង សាលាដំបូង និង អយ្យការអម សាលាដំបូងខេត្តកែប, បានផ្តល់ជំនួយផ្នែកច្បាប់ដល់ប្រជាពលរដ្ឋក្រីក្រ ដែលពុំមានលទ្ធភាពពឹងពាក់ មេធាវី, បានដោះស្រាយការកកស្ទះសំណុំរឿងដោយជោគជ័យ តាមរយៈការបង្កើតគណៈកម្មការដឹកនាំ យុទ្ធនាការដោះស្រាយការកកស្ទះសំណុំរឿងនៅតាមសាលាដំបូងរាជធានី-ខេត្ត និង បានរួមចំណែក ដោះស្រាយភាពចង្អៀតណែននៅតាមពន្ធនាគារ, បានជំរុញយុទ្ធនាការដោះស្រាយវិវាទក្រៅប្រព័ន្ធ តុលាការជាច្រើនករណី តាមរយៈយន្តការប្រឹក្សាពិគ្រោះយោបល់ផ្នែកច្បាប់ និង ការដោះស្រាយវិវាទក្រៅ ប្រព័ន្ធតុលាការជូនប្រជាពលរដ្ឋនៅតាមមូលដ្ឋាន និង សហគមន៍ និង បានលើកកម្ពស់ សមភាពយេនឌ័រ ក្នុងវិស័យយុត្តិធម៌ ដោយរៀបចំវគ្គបណ្តុះបណ្តាល សិក្ខាសាលា និង ការផ្សព្វផ្សាយអំពីចំណេះដឹងពាក់ព័ន្ធ ជាច្រើន ដល់មន្ត្រីអនុវត្តច្បាប់ ចៅក្រម និង ព្រះរាជអាជ្ញា ជាពិសេស អនុសញ្ញា CEDAW និង ច្បាប់ជាតិ ពាក់ព័ន្ធនានា រួមទាំងបទប្បញ្ញត្តិទាក់ទងទៅនឹងស្ត្រី និង កុមារ។

ក្នុងការអនុវត្តកម្មវិធីកែទម្រង់វិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការសម្រាប់លើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាពការងារ, រាជរដ្ឋាភិបាលសម្រេចបានវឌ្ឍនភាពគួរជាទីមោទនៈ តាមរយៈការរៀបចំ និង ការដាក់ឱ្យអនុវត្តក្របខ័ណ្ឌ ច្បាប់ លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត កម្មវិធីជាតិ ផែនការប្រតិបត្តិ និង ឯកសារណែនាំបច្ចេកទេសនានា, ការ រៀបចំឡើងវិញនូវរចនាសម្ព័ន្ធ ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ, ការបែងចែកមុខងារឱ្យបាន ច្បាស់លាស់រវាងក្រសួង-ស្ថាប័ននៅថ្នាក់ជាតិ និង រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ តាមរយៈការផ្ទេរមុខងារ ធនធាន សិទ្ធិអំណាច និង ការទទួលខុសត្រូវលើការផ្តល់សេវាសាធារណៈជាមូលដ្ឋាន និង ចាំបាច់នានា ទៅឱ្យរដ្ឋ-បាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ព្រមទាំងការរៀបចំរបៀបរបបបំពេញការងារ នីតិវិធីការផ្តល់សេវារបស់រដ្ឋបាលថ្នាក់ ក្រោមជាតិឱ្យស្របតាមគោលការណ៍រដ្ឋបាលឯកភាព និង គោលការណ៍អភិវឌ្ឍន៍តាមបែបប្រជាធិបតេយ្យ ដោយមានការចូលរួមពីប្រជាជន ក្នុងកិច្ចដំណើរការអភិវឌ្ឍមូលដ្ឋាន និង ការផ្តល់សេវាសាធារណៈ ការដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈម និង ការឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការរបស់ប្រជាជនក្នុងដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិនីមួយៗ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព តម្លាភាព គណនេយ្យភាព បរិយាបន្ន និង សមធម៌សង្គម។

ជាក់ស្តែង, រាជរដ្ឋាភិបាលបានដាក់ឱ្យអនុវត្តកម្មវិធីជាតិសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍតាមបែបប្រជាធិប-តេយ្យនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិចំនួនពីរដំណាក់កាល, ការបន្តពិនិត្យ និង កែលម្អជាបន្តបន្ទាប់នូវរចនាសម្ព័ន្ធ ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រង និង ការបែងចែកមុខងាររបស់រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ, ការកែសម្រួលរចនាសម្ព័ន្ធ និង ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងរបស់រដ្ឋបាលរាជធានី-ខេត្ត ដោយធ្វើសមាហរណកម្មមន្ទីរសុខាភិបាល មន្ទីរពេទ្យ ការិយាល័យសុខាភិបាលស្រុកប្រតិបត្តិ មណ្ឌលសុខភាព ប៉ុស្តិ៍សុខភាព និង មណ្ឌលថែទាំកុមាររដ្ឋ ទៅ ក្នុងរចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រងរបស់រដ្ឋបាលរាជធានី-ខេត្តទូទាំងប្រទេស, ការរៀបចំឡើងវិញនូវរចនាសម្ព័ន្ធ និង ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ តាមគោលការណ៍នៃរដ្ឋបាលឯកភាព, ការរៀបចំប្រព័ន្ធ គ្រប់គ្រង អភិវឌ្ឍ និង ពង្រឹងសមត្ថភាព ធនធានមនុស្សនៅរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ, ការផ្តល់សិទ្ធិអំណាច

កាន់តែច្រើនទៅឱ្យរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ក្នុងការគ្រប់គ្រង ចាត់ចែង និង ប្រើប្រាស់បុគ្គលិករបស់ខ្លួន, ការធ្វើមជ្ឈការហិរញ្ញវត្ថុ និងការវិភាជន៍ថវិកាកាន់តែច្រើនដល់រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ, ការផ្ទេរមុខងារក្នុងវិស័យសង្គមកិច្ចឱ្យស្ថិតក្រោមការទទួលខុសត្រូវដោយផ្ទាល់របស់រដ្ឋបាលរាជធានី-ខេត្ត និង រដ្ឋបាលក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ នៅទូទាំងប្រទេស, ការពង្រឹង និង ការពង្រីកយន្តការច្រកចេញចូលតែមួយនៅរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដើម្បីបង្កលក្ខណៈងាយស្រួលដល់ប្រជាជនក្នុងការទទួលសេវារដ្ឋបាលចាំបាច់នានា, និង ការដាក់ឱ្យអនុវត្តគណនេយ្យភាពសង្គមនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ ជាដើម។

ការពង្រឹងអភិបាលកិច្ចវិស័យឯកជន

រាជរដ្ឋាភិបាលបានចាត់ទុកផ្នែកឯកជនជាចលករយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ចជាតិ និង បានខិតខំសម្របសម្រួល និង បង្កលក្ខណៈងាយស្រួលដល់ផ្នែកឯកជន ក្នុងការបន្តបោះទុនវិនិយោគបន្ថែមទៀតនៅកម្ពុជា។ ដើម្បីជំរុញលើកទឹកចិត្ត និង គាំទ្រដល់ការបណ្តាក់ទុនវិនិយោគ, កម្ពុជា បានអនុម័តច្បាប់ស្តីពីវិនិយោគនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជានៅឆ្នាំ២០២១ ដើម្បីផ្តល់ការលើកទឹកចិត្តពន្ធ រហូតដល់រយៈពេល ១៥ ឆ្នាំ ព្រមទាំងការផ្តល់ការការពារ និង ការថែទាំដល់ការវិនិយោគលើវិស័យ និង សកម្មភាពអាទិភាពចំនួន ១៩ ចំណុច។ ជាមួយគ្នានេះ, រាជរដ្ឋាភិបាលបានផ្តល់អាទិភាពខ្ពស់ដល់ការបង្កើតបរិយាកាសអំណោយផលសម្រាប់ធុរកិច្ច និង វិនិយោគ ដោយបានគិតគូរលើគ្រប់ទិដ្ឋភាពចាប់ទាំងពីការចាប់ផ្តើមធុរកិច្ច និង វិនិយោគ ការធ្វើប្រតិបត្តិការ រហូតដល់ការបញ្ចប់ធុរកិច្ច និង វិនិយោគ។ ជាក់ស្តែង នៅឆ្នាំ២០២០, រាជរដ្ឋាភិបាលបានបង្កើតក្រុមការងារអន្តរក្រសួង ក្រោមការសម្របសម្រួល និង ដឹកនាំដោយអគ្គលេខាធិការដ្ឋានគណៈកម្មាធិការគោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ ដែលមានសមាជិកជាតំណាងមកពីក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធសំខាន់ៗ ដើម្បីកំណត់វិធានការជំរុញការកែលម្អបរិយាកាសធុរកិច្ច និង វិនិយោគនៅកម្ពុជា ឱ្យមានភាពគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ, ដែលត្រូវបានដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងកម្មវិធីគោល-នយោបាយសំខាន់ៗ ដូចជា ក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រ និង កម្មវិធីស្តារ និង ជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ក្នុងការរស់នៅជាមួយកូវីដ-១៩ តាមគន្លងប្រក្រតីភាពថ្មីឆ្នាំ២០២១-២០២៣ ជាដើម ។

បន្ថែមលើនេះ, រាជរដ្ឋាភិបាល ក៏បានផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់លើការពង្រឹងភាពជាដៃគូជាមួយវិស័យឯកជន តាមរយៈការរៀបចំវេទិកា និង កិច្ចប្រជុំជាមួយវិនិយោគិនទាំងក្នុង និង ក្រៅប្រទេសនានា ជាពិសេស វេទិការាជរដ្ឋាភិបាល-ផ្នែកឯកជន ដែលរាជរដ្ឋាភិបាលបានបង្កើតឡើងជាយន្តការសម្រាប់ដោះស្រាយជាប់ជាប្រចាំនូវរាល់បញ្ហាប្រឈម និង កង្វល់របស់វិស័យឯកជន។ ជាក់ស្តែង, រាជរដ្ឋាភិបាលបានរៀបចំវេទិការាជរដ្ឋាភិបាល-ផ្នែកឯកជនលើកទី១៨ នៅថ្ងៃទី២៩ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៩ ដោយបានដាក់ចេញនូវវិធានការកែទម្រង់មុតស្រួចជាកញ្ចប់ ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមសំខាន់ៗ ពាក់ព័ន្ធនឹងការកាត់បន្ថយចំណាយធុរកិច្ច, ការអភិវឌ្ឍសហគ្រាសធុនតូច និង មធ្យម, ការសម្រួលពាណិជ្ជកម្ម ក្រោមដែនសមត្ថកិច្ចគយ និង ពន្ធដារ, ការចុះអធិការកិច្ចតាមរោងចក្រ និង ការកែសម្រួលច្បាប់ការងារ ជាដើម។

១.១.២. បរិស្ថានគ្រប់ដណ្តប់សម្រាប់ការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ៖ សន្តិភាព ស្ថិរភាពនយោបាយ និង សណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ

ក្នុងរយៈពេល៥ឆ្នាំកន្លងមក, រាជរដ្ឋាភិបាលបានអនុវត្តយ៉ាងសកម្មក្នុងការថែរក្សាសន្តិភាព និងស្ថិរភាពនយោបាយ, បូរណភាពទឹកដី, អធិបតេយ្យជាតិ, សន្តិសុខ និងសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ។ សកម្មភាពទាំងនេះ គឺជាបុរេលក្ខខណ្ឌចាំបាច់សម្រាប់ធានាបាននូវចីរភាពនៃការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គម។ រាជរដ្ឋាភិបាល សម្រេចបាននូវសមិទ្ធផលជាប្រវត្តិសាស្ត្រជាច្រើនលើការងារខណ្ឌសីមា និងបោះបង្គោលជាមួយប្រទេសជិតខាង និង ការងារសាងសង់ផ្លូវក្រវាត់ព្រំដែន, រួមមាន ១) ជាមួយប្រទេសវៀតណាម បានធ្វើការខណ្ឌសីមា និង បោះបង្គោលព្រំដែនគោកបាន ៨៤% នៃខ្សែព្រំដែនសរុប ស្មើនឹង ២០៤៧ បង្គោល, ២) ជាមួយប្រទេសឡាវ បានចុះត្រួតពិនិត្យខ្សែព្រំដែនរួមគ្នាបានប្រវែងប្រមាណ ៤៦៥ គ.ម. ស្មើនឹង ៨៦% និង បានឯកភាពគ្នាលើខ្សែព្រំដែនប្រមាណ ៥៥% នៃខ្សែព្រំដែនសរុបប្រវែងប្រមាណ ៥៤០គ.ម. និង បានឯកភាពគ្នាបោះបង្គោលព្រំដែននៅលើដីជាក់ស្តែងបានចំនួន ២៥២ ទីតាំងស្មើនឹង ២៧២បង្គោល, ៣) ជាមួយប្រទេសថៃ បានអនុវត្តការងារស្វែងរុករកទីតាំងពិតប្រាកដនៃបង្គោលព្រំដែនដែលបានបោះដោយគណៈកម្មការបោះបង្គោលព្រំដែនឥណ្ឌូចិន សៀមទាំង ៧៤ បង្គោល និង ៤) ដើម្បីលើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាពនៃការការពារបូរណភាពទឹកដី និងអធិបតេយ្យជាតិ ក៏ដូចជាការអភិវឌ្ឍតំបន់ព្រំដែន រាជរដ្ឋាភិបាលបានធ្វើការសាងសង់ផ្លូវក្រវាត់ព្រំដែនសរុបប្រវែង ១ ៣២០,០១ គ.ម.។ ទន្ទឹមនឹងនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលបានជំរុញ និង ពង្រឹងការអនុវត្តគោលនយោបាយភូមិ ឃុំ សង្កាត់មានសុវត្ថិភាព, ការបង្ក្រាបបទល្មើសគ្រឿងញៀន, ការប្រយុទ្ធប្រឆាំងអំពើជួញដូរមនុស្ស អាជីវកម្មផ្លូវភេទ សកម្មភាពក្មេងទំនើង, ការអនុវត្តច្បាប់ចរាចរណ៍, ការផ្តល់អន្តរាគមន៍ពន្លត់អគ្គិភ័យ និង ការសង្គ្រោះជនរងគ្រោះនានា ដើម្បីធានាបាននូវប្រក្រតីភាព និង ភាពសុខសាន្តនៃការរស់នៅរបស់ប្រជាពលរដ្ឋក្នុងសង្គម។ ការងារចុះបញ្ជីអត្រានុកូលដ្ឋាន និង អត្តសញ្ញាណកម្មត្រូវបានពង្រឹងទាំងក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃការរៀបចំច្បាប់ លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត និង ការផ្តល់សេវាអត្រានុកូលដ្ឋាន និង អត្តសញ្ញាណកម្មជូនប្រជាពលរដ្ឋ ដើម្បីធានាឱ្យប្រជាពលរដ្ឋគ្រប់រូបមានអត្តសញ្ញាណផ្លូវច្បាប់ពេញលេញ និង ទទួលបានសេវាជាមូលដ្ឋានចាំបាច់នានាស្របតាមច្បាប់។

ការងារអន្តោប្រវេសន៍ត្រូវបានអនុវត្ត និង ចាត់វិធានការយ៉ាងម៉ឺងម៉ាត់ ដោយធានាបានយ៉ាងពិតប្រាកដនូវអធិបតេយ្យជាតិ ការទប់ស្កាត់មិនឱ្យកើតមានឡើងនូវអំពើភេរវកម្មនៅក្នុងទឹកដីកម្ពុជា ការលួចលាក់ជ្រកកោនធ្វើសកម្មភាពរបស់អង្គការភេរវកម្មនានា លំហូរជ្រៀតចូលស្នាក់នៅដោយខុសច្បាប់របស់ជនបរទេសអន្តោប្រវេសន៍ ការគ្រប់គ្រងដំណើរចូល-ចេញប្រទេសឆ្លើយតបជាវិជ្ជមានចំពោះនយោបាយទេសចរណ៍ជាតិ ការវិនិយោគ ពាណិជ្ជកម្ម ការអភិវឌ្ឍវិស័យការងារ និង វិស័យពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត។ ការងារគ្រប់គ្រងច្រកទ្វារព្រំដែនត្រូវបានពង្រឹង និង បទល្មើសគ្រឿងញៀនត្រូវបានបង្ក្រាបទាន់ពេលប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។ ជាងនេះទៀត, ការងារបង្ការ អប់រំ និង ផ្សព្វផ្សាយឱ្យមានការយល់ដឹងអំពីគ្រោះថ្នាក់នៃគ្រឿងញៀន ត្រូវបានធ្វើឡើង ដើម្បីអប់រំ និង ផ្សព្វផ្សាយដល់ប្រជាជន និង បានដាក់ឱ្យដំណើរការមជ្ឈមណ្ឌលជាតិព្យាបាល និង ស្តារនីតិសម្បទាអ្នកញៀនគ្រឿងញៀននៅរាជធានី-ខេត្តមួយចំនួន។ ជាមួយគ្នានេះ, ការសម្របសម្រួល និង ការសហការជាមួយស្ថាប័ន អង្គភាពអនុវត្តច្បាប់ក្នុងក្របខ័ណ្ឌអន្តរជាតិ ជាពិសេស ជាមួយប្រទេសជិតខាង ត្រូវបានពង្រឹង ដើម្បីបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃ

ការអនុវត្តច្បាប់ឈានដល់ការបំផ្លាញអង្គការចាត់តាំងឧក្រិដ្ឋជនគ្រឿងញៀន។ បន្ថែមលើនេះ, សមត្ថភាព ឆន្ទៈ គុណធម៌ស្មោះត្រង់ និង វិជ្ជាជីវៈរបស់មន្ត្រីអនុវត្តច្បាប់ ត្រូវបានពង្រឹង ស្របតាមទិសស្លោកជាតិ "**បីកុំ មួយរាយការណ៍**" គឺ **១-កុំពាក់ព័ន្ធ ២-កុំអន្តរាគមន៍ ៣-កុំលើកលែង** និង ត្រូវរាយការណ៍ផ្តល់ព័ត៌មានដល់សមត្ថកិច្ចគ្រប់ករណីបទល្មើសគ្រឿងញៀន ព្រមទាំងបានរៀបចំសេចក្តីព្រាងគោលនយោបាយជាតិស្តីពីការរៀបចំបង្កើតភូមិ ឃុំ សង្កាត់ ស គ្មានគ្រឿងញៀន។

បរិយាកាសអំណោយផលសម្រាប់ធុរកិច្ច ការវិនិយោគ និង ការអភិវឌ្ឍ

រាជរដ្ឋាភិបាលបានបញ្ចេញធនធានហិរញ្ញវត្ថុ ដើម្បី ***ម្ខាង*** គ្រប់គ្រងការរីករាលដាលនៃជំងឺកូវីដ-១៩ និង ***ម្ខាងទៀត*** ជួយស្រោចស្រង់វិស័យឯកជន និង ជំរុញសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ច និង ធុរកិច្ចឱ្យមានចលនារស់រវើកឡើងវិញ និង រក្សាលំនឹងជីវភាពរស់នៅរបស់កម្មករ-និយោជិត និង ប្រជាពលរដ្ឋក្រីក្រ និងងាយរងគ្រោះ តាមរយៈការដាក់ចេញវិធានការអន្តរាគមន៍សង្គម-សេដ្ឋកិច្ច ជាបន្តបន្ទាប់ សរុបចំនួន ១០ជុំ។ ទោះបីជាមានតម្រូវការចំណាយយ៉ាងច្រើនលើមុខសញ្ញាចាំបាច់ និង អាទិភាពនានា, រាជរដ្ឋាភិបាលនៅតែអាចមានលទ្ធភាពគ្រប់គ្រងស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈបានល្អ ជាពិសេស ធានាបានប្រក្រតីភាពនៃកិច្ចដំណើរការរបស់ក្រសួង-ស្ថាប័ន, ការបើកផ្តល់ប្រាក់បៀវត្ស និង ប្រាក់ឧបត្ថម្ភផ្សេងៗ ជូនមន្ត្រីរាជការគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់បានយ៉ាងទៀងទាត់ និង ទាន់ពេល និង ការផ្តល់សេវាសាធារណៈគ្រប់ប្រភេទ ដើម្បីបំពេញសេចក្តីត្រូវការរបស់ប្រជាជន។ ជាងនេះទៀត, រាជរដ្ឋាភិបាលបានដាក់ចេញគោលនយោបាយគាំទ្រសំខាន់ៗ ដើម្បីបង្កភាពងាយស្រួល និង បង្កើតបរិយាកាសអំណោយផលដល់ការធ្វើអាជីវកម្ម និង វិនិយោគ ជាពិសេសជំរុញការស្តារ និង ងើបឡើងវិញនៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា។

ក្នុងគោលបំណងទាក់ទាញវិនិយោគឱ្យកាន់តែច្រើន, ច្បាប់ស្តីពីវិនិយោគនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាឆ្នាំ២០២១ ត្រូវបានប្រកាសឱ្យប្រើប្រាស់ និង អនុក្រឹត្យស្តីពីការអនុវត្តច្បាប់នេះត្រូវបានដាក់ចេញ, ហើយការផ្សព្វផ្សាយ និង ទាក់ទាញវិនិយោគ ត្រូវបានលើកកម្ពស់ តាមរយៈវេទិកា សិក្ខាសាលាពាក់ព័ន្ធនានា និង ការជំនួបពិភាក្សាជាមួយគណៈប្រតិភូវិនិយោគជាតិ និង អន្តរជាតិ។ ជាលទ្ធផល រំហូរវិនិយោគពីបរទេសបានកើនឡើងគួរឱ្យកត់សម្គាល់ទៅក្នុងវិស័យជាច្រើននៃសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា។ ជាក់ស្តែង ទោះបីត្រូវរងកម្មវិបាកអវិជ្ជមានពីវិបត្តិនៃជំងឺកូវីដ-១៩ និង សេដ្ឋកិច្ចសកល, កម្ពុជាសម្រេចបានទំហំនៃរំហូរវិនិយោគផ្ទាល់ពីបរទេសប្រចាំឆ្នាំ រហូតដល់ ៣ ៦២៥ លានដុល្លារអាម៉េរិកនៅឆ្នាំ២០២០ និង ៣ ៤៨៣ លានដុល្លារអាម៉េរិកនៅឆ្នាំ២០២១។ ទំហំនេះបានបន្តកើនឡើងជាបន្តបន្ទាប់ដល់ប្រមាណ ៣ ៥៧៩ លានដុល្លារអាម៉េរិកនៅឆ្នាំ២០២២ និង ៣ ៩៥៩ លានដុល្លារអាម៉េរិក នៅឆ្នាំ២០២៣។ ទន្ទឹមនេះ តំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេសកាន់តែច្រើនត្រូវបានបង្កើតឡើង។ ការណ៍នេះបង្ហាញថាកម្ពុជាដែលពីមុនមិនមានអ្នកហ៊ានមកវិនិយោគសូម្បីប្រជាជនកម្ពុជាផ្ទាល់, នៅពេលនេះបានក្លាយជាទីតាំងវិនិយោគពីបរទេសដ៏សំខាន់មួយក្នុងតំបន់។

ក្នុងវិស័យពាណិជ្ជកម្ម, រាជរដ្ឋាភិបាលបានអនុវត្តគោលនយោបាយអាទិភាពដែលបានកំណត់ក្នុងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ២០១៩-២០២៣ និង ទោះបីជាមានបញ្ហាប្រឈមមួយចំនួនដែលត្រូវ

បន្តដោះស្រាយក៏ដោយ, ក៏រាជរដ្ឋាភិបាលសម្រេចបានលទ្ធផលគួរជាទីមោទនៈ ដូចជា ការពង្រឹងការចុះបញ្ជីពាណិជ្ជកម្ម តាមរយៈការដាក់ចេញលិខិតអនុញ្ញាត និង អាជ្ញាបណ្ណឱ្យដំណើរការពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក, ប្រព័ន្ធស្វ័យប្រវត្តកម្មសម្រាប់ការចុះបញ្ជី និង ការផ្តល់លិខិតអនុញ្ញាត/អាជ្ញាបណ្ណតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក, ការផ្សព្វផ្សាយច្បាប់ និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធ, ការពង្រឹងកម្មសិទ្ធិបញ្ញា តាមរយៈលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធ និង គោលនយោបាយជាតិស្តីពីកម្មសិទ្ធិបញ្ញា, ការបង្ក្រាបការក្លែងបន្លំចំពោះ គុណភាពទំនិញ និង សេវា ដើម្បីធានាសុវត្ថិភាពចំណីអាហារ ការពារអ្នកប្រើប្រាស់ និង ការប្រកួតប្រជែងស្មើភាព, ការពង្រឹងយន្តការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងអំពីសុវត្ថិភាពម្ហូបអាហារជាសាធារណៈ, ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ ប្រមូលផ្តុំ និង ជ្រើសរើសសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីវិធានអនាម័យ និង ភូតគាម-អនាម័យពីប្រភពផ្សេងៗ, ការចេញវិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់បច្ចេកទេសស្តង់ដាផលិតផលហាឡាលកម្ពុជា, ការដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធស្វ័យប្រវត្តកម្ម ក្នុងការផ្តល់វិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់ដើមកំណើតទំនិញ, ការធ្វើប្រតិភូកម្មការចេញវិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់ដើមកំណើតទំនិញទម្រង់ឌី (D) សម្រាប់ទំនិញកសិផល, ការឱ្យអនុវត្តប្រតិវេទន៍ស្វ័យបញ្ជាក់ដើមកំណើតទំនិញទូទាំងអាស៊ាន និង គម្រោងចុះបញ្ជីអ្នកនាំចេញសម្រាប់ធ្វើការនាំចេញទៅកាន់សហគមន៍អឺរ៉ុប ប្រទេសស្វ៊ីស ណ័រវែស និង ប្រទេសតួកគី។

ជាកម្មវិបាក, វិស័យពាណិជ្ជកម្ម បាន និងកំពុងដើរតួនាទីសំខាន់ និង ជាចន្ទល់សម្រាប់ទ្រទ្រង់កំណើនសេដ្ឋកិច្ច និង ការអភិវឌ្ឍសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ដោយបានរួមចំណែកយ៉ាងច្រើនដល់ការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្ររបស់ប្រជាជន, បង្រួមវិសមភាពសេដ្ឋកិច្ច និង លើកកម្ពស់ការផ្ទេរបច្ចេកវិទ្យាថ្មីៗ ព្រមទាំងបានជំរុញការធ្វើសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាកាន់តែជ្រៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចតំបន់ និង អន្តរជាតិ តាមរយៈការធ្វើពិពិធកម្ម ទាំងទីផ្សារសម្រាប់នាំចេញ និង ផលិតផលនាំចេញ និង ការពង្រឹងការតភ្ជាប់សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាទៅនឹងខ្សែច្រវាក់ផ្គត់ផ្គង់ និង ខ្សែច្រវាក់តម្លៃតំបន់ និង សកល។ ជាក់ស្តែង នៅឆ្នាំ២០១៩, កម្ពុជាបាននាំចេញទំនិញក្នុងតម្លៃ ១៤,៧ ពាន់លានដុល្លារអាមេរិក ហើយបានកើនដល់ ២៣,៥ ពាន់លានដុល្លារអាមេរិកក្នុងឆ្នាំ២០២៣ ដែលមានកំណើនប្រមាណ ៥៩% បើធៀបនឹងតម្លៃនាំចេញក្នុងឆ្នាំ២០១៩។ កម្ពុជាបាននាំចូលទំនិញក្នុងតម្លៃ ២០,២ ពាន់លានដុល្លារអាមេរិកក្នុងឆ្នាំ២០១៩ និង ២៤,៤ ពាន់លានដុល្លារអាមេរិកក្នុងឆ្នាំ២០២៣, ដែលកើនឡើងប្រមាណ ២១% បើធៀបនឹងតម្លៃនាំចូលក្នុងឆ្នាំ២០១៩។ ដោយឡែកក្នុងឆ្នាំ២០២២, កម្ពុជាបាននាំចេញទំនិញក្នុងទំហំប្រមាណ ៧៩,៣% នៃ ផ.ស.ស. និង នាំចូលទំនិញក្នុងទំហំ ១០៥,៦ % នៃ ផ.ស.ស. ដែលធ្វើឱ្យកម្ពុជាក្លាយជាប្រទេសមួយមានសេដ្ឋកិច្ចបើកចំហយ៉ាងខ្លាំង។ ទំហំពាណិជ្ជកម្មសរុបពីឆ្នាំ២០១៩ ដល់ឆ្នាំ២០២៣ សម្រេចបានចំនួន ២២០,៦ ពាន់លានដុល្លារអាមេរិក, ក្នុងនោះការនាំចេញសម្រេចបានប្រមាណ ៩៨,៣ពាន់លានដុល្លារអាមេរិក និង ការនាំចូលសម្រេចបាន ១២២,៣ពាន់លានដុល្លារអាមេរិក។

ការពង្រឹងភាពជាម្ចាស់ ភាពជាដៃគូក្នុងការអភិវឌ្ឍ និង សហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ

ដើម្បីពង្រឹងភាពជាម្ចាស់ និង ភាពជាដៃគូក្នុងការអភិវឌ្ឍ, រាជរដ្ឋាភិបាលបានរៀបចំ និង អនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ និង ភាពជាដៃគូឆ្នាំ២០១៩-២០២៣, ក៏ដូចជាការអនុវត្ត

គោលការណ៍, យន្តការ និង ឧបករណ៍ ដើម្បីបន្សុំកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ជាមួយអាទិភាពអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ និង ការពង្រឹងភាពជាដៃគូក្នុងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការប្រកបដោយបរិយាបន្ន និង លើកកម្ពស់ស័ក្តិសិទ្ធិភាពក្នុងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍។ ជាមួយនឹងការពង្រឹងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងទិន្នន័យកម្ពុជាស្តីពីហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ បានលើកកម្ពស់តម្លាភាព, គណនេយ្យភាព និង ប្រសិទ្ធភាពនៃការប្រើប្រាស់ធនធាន, យន្តការចាំបាច់នានា និង យន្តការពិគ្រោះយោបល់ភាពជាដៃគូនៅគ្រប់ថ្នាក់ ត្រូវបានដាក់ឱ្យអនុវត្តដោយសម្រេចបានវឌ្ឍនភាពគួរឱ្យកត់សម្គាល់ សំដៅលើកកម្ពស់ភាពជាដៃគូប្រកបដោយបរិយាបន្ន តាមរយៈការបង្កើតកាលានុវត្តភាពសម្រាប់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ទាំងអស់ ជួបពិភាក្សាជាមួយរាជរដ្ឋាភិបាលលើគ្រប់ទិដ្ឋភាព ទាំងផ្នែកគោលនយោបាយ និង ផ្នែកប្រតិបត្តិការ។ ដោយមានកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងជាប្រចាំទាំងនេះ, រាជរដ្ឋាភិបាលទទួលបានជោគជ័យក្នុងការកៀរគរហិរញ្ញប្បទានសរុបរហូតដល់ប្រមាណ ១០ ១០០ លានដុល្លារអាម៉េរិកពីឆ្នាំ២០១៩-២០២៣, ដែលក្នុងនោះ ការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានសម្រាប់វិស័យហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធទទួលបានការគាំទ្រច្រើនជាងគេប្រមាណ ៣៣,៣% នៃហិរញ្ញប្បទានសរុប, វិស័យសង្គមកិច្ច ២៦,២%, វិស័យសេដ្ឋកិច្ចប្រមាណ ២២,៨% និង អន្តរវិស័យប្រមាណ ១០,៣%។ ហិរញ្ញប្បទានសរុបនេះមានទំហំលើស ២៣% ធៀបនឹងតម្រូវការធនធានកំណត់ក្នុងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ដែលបានគ្រោងត្រឹម ៨ ១៥៤ លានដុល្លារអាម៉េរិក។

ការពង្រឹងសមត្ថភាពកម្ពុជា ដើម្បីបន្តជំរុញសមាហរណកម្មខ្លួនចូលក្នុងសេដ្ឋកិច្ចតំបន់ និង ពិភពលោក

ដោយអនុវត្តប្រព័ន្ធសេដ្ឋកិច្ចទីផ្សារបើកចំហ, កម្ពុជាបានជំរុញការធ្វើសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចឱ្យកាន់តែជ្រៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចតំបន់ និង អន្តរជាតិ តាមរយៈការធ្វើពិពិធកម្មទីផ្សារនាំចេញ និង ការពង្រឹងការតភ្ជាប់សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាទៅនឹងខ្សែប្រវាក់ផ្គត់ផ្គង់ និង ខ្សែប្រវាក់តម្លៃតំបន់ និង សកល, កិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីទ្វេភាគីមួយចំនួន ដូចជាកម្ពុជា-ចិន និង កម្ពុជា-កូរ៉េ និង ក្នុងក្របខ័ណ្ឌពហុភាគី ដូចជាកិច្ចព្រមព្រៀងភាពជាដៃគូសេដ្ឋកិច្ចគ្រប់ជ្រុងជ្រោយតំបន់ (អាសិប-RCEP) ជាដើម ដែលជាយន្តការដ៏សំខាន់ ក្នុងការជំរុញ និង ការបង្កើនភាពជាដៃគូយុទ្ធសាស្ត្រ និង កិច្ចសហប្រតិបត្តិការលើវិស័យសេដ្ឋកិច្ច, ពាណិជ្ជកម្ម, និង ការវិនិយោគ ដើម្បីធានាបានភាពធន់ បរិយាបន្ន និង ចីរភាព។ ជាមួយគ្នានេះ, កិច្ចព្រមព្រៀងក្រោមក្របខ័ណ្ឌអាស៊ាន និង អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ត្រូវបានអនុវត្ត ដើម្បីចូលរួមក្នុងសហគមន៍សេដ្ឋកិច្ចអាស៊ាន និង ធានានូវភាពស្មើភាពជាមួយរដ្ឋជាសមាជិកដទៃទៀត។ យុទ្ធសាស្ត្រពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក/គម្រោង Go4eCAM, និង គម្រោងជំរុញទីផ្សារកសិកម្មខ្នាតតូច (AIMS) ក៏ត្រូវបានដាក់ឱ្យអនុវត្តផងដែរ។

ជាមួយគ្នានេះ, រាជរដ្ឋាភិបាលបានសម្របសម្រួលជាមួយភាគីសហរដ្ឋអាម៉េរិក ដើម្បីបន្តឡើងវិញប្រព័ន្ធអនុគ្រោះពន្ធទូទៅ និង បន្តផ្សព្វផ្សាយប្រព័ន្ធអនុគ្រោះពាណិជ្ជកម្មថ្មីៗជូនដល់វិស័យឯកជន, ព្រមទាំងបានរៀបចំ និង ដឹកនាំកិច្ចប្រជុំពាក់ព័ន្ធ ដែលគ្របដណ្តប់លើយុទ្ធសាស្ត្រសំខាន់ចំនួន ៤, រួមមាន ការបង្កើនការតភ្ជាប់លើវិស័យឌីជីថលអាស៊ាន, ការគាំពារ និង ការជំរុញកំណើនសហគ្រាសធុនតូច និង

មជ្ឈមអាស៊ាន, ការសម្របសម្រួល និង ការសហការកាត់បន្ថយការចំណាយលើការនាំចេញ-នាំចូលជាមួយបណ្ដាប្រទេសក្នុងតំបន់អាស៊ាន។ យន្តការជំរុញពាណិជ្ជកម្មជាច្រើនទៀត ត្រូវបានបង្កើតឡើង ដើម្បីបង្កើនការនាំចេញ និង លើកកម្ពស់ការធ្វើសមាហរណកម្ម ដូចជា ការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រសមាហរណកម្មពាណិជ្ជកម្មកម្ពុជាឆ្នាំ២០១៩-២០២៣, ការរៀបចំពិព័រណ៍ពាណិជ្ជកម្មក្នុងប្រទេស និង ក្រៅប្រទេស, ការបង្កើតមជ្ឈមណ្ឌល ពាណិជ្ជកម្មឯកជនកម្ពុជាក្រៅប្រទេស, ការតាមដានពីស្ថានភាពទីផ្សារ និង ស្រង់សន្ទស្សន៍ថ្លៃទំនិញចាំបាច់, ការបង្កើតទីផ្សារព្រំដែនកម្ពុជា-វៀតណាម, ការរៀបចំវេទិកាជំនួបរវាងអ្នកលក់ និង អ្នកបញ្ជាទិញ, ការបង្កើតប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងទិន្នន័យស្ថិតិ និងព័ត៌មានពាណិជ្ជកម្ម, ការរៀបចំលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តនានាសម្រាប់លើកកម្ពស់ការប្រកួតប្រជែង កិច្ចការពារអ្នកប្រើប្រាស់ និង ពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក, ការធ្វើវិសោធនកម្មច្បាប់ស្ដីពីសហគ្រាសពាណិជ្ជកម្ម, វិធានពាណិជ្ជកម្ម និង បញ្ជីពាណិជ្ជកម្មសុវត្ថិភាពម្ហូបអាហារ, ការសិក្សាសមិទ្ធិលទ្ធភាព (Feasibility Study) ស្ដីពីកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរី, ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រស្ដីពីការទាញយកអត្ថប្រយោជន៍ជាអតិបរមាពីការអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរី, ការពង្រឹងស្ថានបេសកកម្មអចិន្ត្រៃយ៍កម្ពុជាប្រចាំនៅអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក និង អង្គការអន្តរជាតិពាក់ព័ន្ធនឹងវិស័យសេដ្ឋកិច្ចពាណិជ្ជកម្ម។

ដោយការជំរុញការធ្វើសមាហរណកម្ម និង ពាណិជ្ជកម្មមានទំនាក់ទំនងជិតស្និទ្ធជាមួយនឹងកិច្ចការបរទេស និង ការទូត, រាជរដ្ឋាភិបាលបានដាក់ចេញឱ្យអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រការទូតសេដ្ឋកិច្ច, នយោបាយការបរទេសបុរេសកម្ម, និង អនុវត្តគោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រស្របតាមទិសស្លោក **"កែទម្រង់ខាងក្នុង បង្កើនមិត្តខាងក្រៅដោយឈរលើមូលដ្ឋានឯករាជ្យ"** ដោយបានខិតខំពង្រឹង និង ពង្រីកទំនាក់ទំនងជាមួយមិត្តចាស់ និង ថ្មី ប្រកបដោយភាពបត់បែនឆ្លាតវៃ, ការពារផលប្រយោជន៍ជាតិ អធិបតេយ្យ បូរណភាពទឹកដី និង សេចក្ដីថ្លៃថ្នូរជាតិ, ព្រមទាំងចូលរួមពង្រឹងពហុភាគីនិយម និង សណ្ដាប់ធ្នាប់ពិភពលោកដោយផ្អែកលើប្រព័ន្ធច្បាប់អន្តរជាតិ។

កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងទាំងនេះ ត្រូវបានឆ្លុះបញ្ចាំងយ៉ាងច្បាស់ តាមរយៈការសម្រេចបានសមិទ្ធផលការងារធំៗ ដូចជា ការទទួលបានការគាំទ្រកម្ពុជាកាន់តែច្រើននៅក្នុង "កិច្ចសន្ទនាអន្តរសកម្ម ជាមួយអ្នករាយការណ៍ពិសេសស្ដីពីស្ថានភាពសិទ្ធិមនុស្សនៅកម្ពុជា", ការបកស្រាយបំភ្លឺលើការចោទមួលបង្កាច់មានចរិតនយោបាយ, ការសម្របសម្រួលជាមួយក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាព្រំដែនដែលនៅសេសសល់, ការពង្រឹងទំនាក់ទំនងល្អប្រសើរជាមួយប្រទេសជិតខាង, ការផ្លាស់ប្ដូរទស្សនកិច្ច និង ជំនួបទ្វេភាគី ក្នុងកម្រិតថ្នាក់ដឹកនាំជាន់ខ្ពស់ សម្រាប់ការផ្លាស់ប្ដូរពាណិជ្ជកម្ម ទេសចរណ៍ និង វិនិយោគ, កិច្ចសហប្រតិបត្តិការយ៉ាងជិតស្និទ្ធ ជាមួយអាស៊ីខាងត្បូង អាស៊ីកណ្ដាល តំបន់អូសេអានី ដែលជួយបង្កើនគួរឱ្យកត់សម្គាល់នូវទំហំពាណិជ្ជកម្មទ្វេភាគី, ការកែលម្អយ៉ាងខ្លាំងនូវទំនាក់ទំនងរវាងកម្ពុជា ជាមួយបណ្ដាប្រទេសបស្ចិមលោក, ជោគជ័យនៃការទទួលធ្វើជាប្រធានអាស៊ាន ជាលើកទី៣ ក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រ ដោយបានដឹកនាំកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន និង កិច្ចប្រជុំកំពូលពាក់ព័ន្ធដោយផ្ទាល់ក្រោយវិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩, ការធ្វើជាម្ចាស់ផ្ទះរៀបចំកិច្ច ប្រជុំកំពូលអាស៊ី-អឺរ៉ុបលើកទី១៣, ការធ្វើជាសហប្រធាននៃកិច្ចប្រជុំកំពូលពិសេសអាស៊ាន-សហរដ្ឋអាមេរិក, ការចូលរួមយ៉ាងសកម្មក្នុងយន្តការពហុភាគីដទៃទៀត ដើម្បី

ចូលរួមជាផ្នែកមួយក្នុងការកសាងសហគមន៍ នៅក្នុងតំបន់ និង សកលលោក ប្រកបដោយសន្តិភាព សន្តិសុខ និង វិបុលភាព, ការចូលរួមស្វែងរកដំណោះស្រាយបញ្ហាប្រឈម ដូចជា ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ការជួញដូរមនុស្ស ឧក្រិដ្ឋកម្មឆ្លងដែន និង ហិរញ្ញប្បទានភេរវកម្មជាដើម, ការបំពេញបេសកកម្មរក្សាសន្តិភាពក្រោមឆត្រអង្គការសហប្រជាជាតិ, ការប្រែក្លាយតំបន់ព្រំដែនទៅជាតំបន់សន្តិភាព កិច្ចសហប្រតិបត្តិការល្អ និង ការអភិវឌ្ឍ, កម្ពុជាត្រូវបានជ្រើសរើសជាអនុប្រធាននៃមហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិលើកទី៧៣ និង ត្រូវបានជ្រើសរើសជាសមាជិកនៃក្រុមប្រឹក្សាសេដ្ឋកិច្ចសង្គម នៃអង្គការសហប្រជាជាតិ, កម្ពុជាបានចូលរួមយ៉ាងសកម្មក្នុងក្របខ័ណ្ឌអាស៊ាន និង ជាសមាជិក ស្ថាបនិកនៃធនាគារវិនិយោគហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធអាស៊ី (AIIB) ក្រោមគំនិតផ្តួចផ្តើម **"ខ្សែក្រវាត់មួយ-ផ្លូវមួយ"**, ព្រមទាំងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការទ្វេភាគី និង ពហុភាគីជាច្រើនទៀត។ បន្ថែមលើនេះ កម្ពុជាទទួលបានជោគជ័យនៃការធ្វើជាម្ចាស់ផ្ទះនៃការប្រកួតកីឡាអាស៊ីអាគ្នេយ៍ លើកទី៣២ និង ការប្រកួតកីឡាអាស៊ានប៉ារ៉ាហ្គេម លើកទី១២។

១.១.៣. ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស

ការពង្រឹងគុណភាពវិស័យអប់រំ វិទ្យាសាស្ត្រ និង បច្ចេកវិទ្យា

វិស័យអប់រំត្រូវបានកែទម្រង់ជាប្រចាំ ដើម្បីបង្កើតបរិយាកាសល្អសម្រាប់ការអប់រំប្រកបដោយបរិយាបន្ន សំដៅជំរុញការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្សឱ្យសម្រេចបានមូលធនមនុស្ស និង ជំនាញខ្ពស់សម្រាប់បំពេញតម្រូវការនៃការអភិវឌ្ឍជាតិ និង ទីផ្សារការងារ តាមរយៈកម្មវិធីការកែទម្រង់នានា, ការអភិវឌ្ឍផែនការយុទ្ធសាស្ត្រវិស័យអប់រំឆ្នាំ២០១៩-២០២៣, ការកែទម្រង់សាលារៀន, ការអនុវត្តស្តង់ដាសាលារៀនគំរូ, ការបង្កើតសាលារៀនជំនាន់ថ្មី, ការពង្រឹងគុណភាពនៃការបង្រៀន និង រៀន, ការកែទម្រង់ការប្រឡងជ្រើសរើសគ្រូបង្រៀន, ការលើកកម្ពស់សមត្ថភាព និង អភិបាលកិច្ចល្អនៅតាមគ្រឹះស្ថានសិក្សា, ការធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្មនៃកម្មវិធីសិក្សានៅគ្រប់កម្រិតសិក្សា, ការពង្រាយគ្រូបង្រៀន, ការកែទម្រង់គ្រឹះស្ថានបណ្តុះបណ្តាលគ្រូបង្រៀន, ការលើកកម្ពស់គុណវុឌ្ឍិគ្រូបង្រៀន, ការវាយតម្លៃលទ្ធផលសិក្សា, ការកែទម្រង់ការប្រឡងសញ្ញាបត្រមធ្យមសិក្សាទុតិយភូមិ, ការកែទម្រង់កម្មវិធីសិក្សា និង សៀវភៅសិក្សាគោល, ការសាងសង់អគារសិក្សា និង ការជួសជុល, ការវាយតម្លៃគ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សា, ការលើកកម្ពស់វិស័យកីឡា, ការអនុវត្តផែនការសកម្មភាពគោលនយោបាយយុវជន, ការអប់រំបច្ចេកទេស, ការរៀបចំគន្លងអាជីព និង ការបណ្តុះបណ្តាលនាយកសាលា, ការបង្កើនការផ្តល់អាហារូបករណ៍សម្រាប់សិស្សនិស្សិតក្រីក្រ និង ងាយរងគ្រោះ, និង ការបង្កើតបរិយាកាសល្អសម្រាប់ការសិក្សាពេញមួយជីវិត ដើម្បីធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្មចំណេះដឹង និង សម្រួចជំនាញឯកទេសជាប្រចាំ សំដៅលើកកម្ពស់ភាពប្រកួតប្រជែងនៃកម្លាំងពលកម្ម និង កសាងយុវជនបន្តវេនកម្ពុជា ដែលមានសមត្ថភាពដឹកនាំខ្ពស់។

ជោគជ័យនៃការកែទម្រង់វិស័យអប់រំ និង សមិទ្ធផលធំៗនៃវិស័យនេះ ត្រូវបានទទួលស្គាល់ជាអន្តរជាតិ ដែលឆ្លុះបញ្ចាំង តាមរយៈការទទួលបានពានរង្វាន់អក្ខរកម្មពិភពលោកឆ្នាំ២០២៣, ការវាយតម្លៃជាអន្តរជាតិនូវលទ្ធផលសិក្សារបស់សិស្សកម្ពុជាអាយុ ១៥ ឆ្នាំនៅឆ្នាំ២០២២ លើផ្នែកគណិតវិទ្យា

ទទួលបានពិន្ទុមធ្យម ៣៣៦ (កើនឡើង ១១ពិន្ទុ) ផ្នែកអំណានទទួលបានមធ្យមភាគ ៣២៩ ពិន្ទុ (កើន ៨ ពិន្ទុ) និង ផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្រទទួលបានពិន្ទុជាមធ្យម ៣៤៧ ពិន្ទុ (កើនឡើង ១៧ ពិន្ទុ) បើធៀបនឹងលទ្ធផលសិក្សារបស់សិស្សនៅប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ (PISA-D), អត្រារួមនៃការសិក្សានៅបឋមសិក្សាបានកើនឡើងកើន ១៤,៤ ពិន្ទុភាគរយ, អត្រារួមនៃការសិក្សានៅមធ្យមសិក្សាទុតិយភូមិបានកើន ១៤,៣ ពិន្ទុភាគរយ, និង អត្រារួមនៃការសិក្សានៅឧត្តមសិក្សាបានកើនពី ១១,៥៧ ពិន្ទុភាគរយ។

ការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញបច្ចេកទេស

រាជរដ្ឋាភិបាលបានបន្តជំរុញ និង លើកកម្ពស់ការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញបច្ចេកទេស តាមរយៈការដាក់ចេញ និង ការអនុវត្តគោលនយោបាយ និង ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រនានា ពាក់ព័ន្ធនឹងការអប់រំបណ្តុះ-បណ្តាល បច្ចេកទេស និង វិជ្ជាជីវៈ, ការបង្កើនទំហំថវិកាជាតិជាបន្តបន្ទាប់ ដើម្បីធ្វើទំនើបកម្មហេដ្ឋរចនា-សម្ព័ន្ធរូបវន្ត ពង្រឹងគុណភាព និង បង្កើនសមត្ថភាពបណ្តុះបណ្តាលគ្រប់កម្រិតសិក្សា ព្រមទាំងការដាក់ឱ្យអនុវត្តជាផ្លូវការកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលជំនាញវិជ្ជាជីវៈ និង បច្ចេកទេសសម្រាប់យុវជនមកពីគ្រួសារក្រីក្រ និង គ្រួសារងាយរងហានិភ័យ។ រាជរដ្ឋាភិបាលបានបង្កើនការផ្តល់កម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលជំនាញបច្ចេកទេស និង វិជ្ជាជីវៈចំនួន ២៧,២ម៉ឺននាក់ និង បន្តជំរុញការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពរបស់កម្លាំងពលកម្មដែលនៅក្នុងទីផ្សារការងារ និង ត្រៀមចូលទីផ្សារការងារ តាមរយៈការអនុវត្តការហ្វឹកហ្វឺនកូនជាងចំនួន ១២,៩ម៉ឺននាក់, បញ្ជូនសិស្សចុះកម្មសិក្សាទស្សនកិច្ចសិក្សាតាមរោងចក្រសហគ្រាសចំនួន ២២,៤ ម៉ឺននាក់ និង បានធ្វើតេស្តវាយតម្លៃសមត្ថភាពទទួលស្គាល់ការសិក្សាដែលមានពីមុន និង ការជំរុញការគ្រប់គ្រង និង អភិវឌ្ឍសមត្ថភាពវិស្វករ។

បន្ថែមលើនេះ, រាជរដ្ឋាភិបាលបានពង្រឹងអភិបាលកិច្ចនៅក្នុងប្រព័ន្ធអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និង វិជ្ជាជីវៈ តាមរយៈការពង្រឹងសមត្ថភាពគណៈគ្រប់គ្រង និង មន្ត្រីរាជការ, ការរៀបចំលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត និង ការសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និង វិជ្ជាជីវៈ និង ការត្រួតពិនិត្យ និង វាយតម្លៃធានាគុណភាពគ្រឹះស្ថានអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និង វិជ្ជាជីវៈ និង សមត្ថភាពគ្រូបច្ចេកទេស/ឯកទេស, និង ការបន្តអភិវឌ្ឍកញ្ចប់ស្តង់ដាបណ្តុះបណ្តាលផ្អែកលើសមត្ថភាពបន្ថែមចំនួន ៧០ គុណវុឌ្ឍិ លើ ៤២ មុខជំនាញនៃវិស័យអាទិភាពសំខាន់ៗ ដែលធ្វើឱ្យកញ្ចប់គុណវុឌ្ឍិសរុបមានចំនួន ១៨៨ លើ ៧៦ មុខជំនាញ, ព្រមទាំងបានបណ្តុះបណ្តាលសមត្ថភាពគ្រូបច្ចេកទេស/ឯកទេសជាប្រចាំ, ពង្រឹងតួនាទីវិស័យឯកជនក្នុងការចូលរួមអភិវឌ្ឍការអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និង វិជ្ជាជីវៈ ដោយបង្កើតក្រុមប្រឹក្សាជំនាញតាមវិស័យចំនួន ៤ និង អនុស្សរណៈនៃការយោគយល់គ្នារវាងគ្រឹះស្ថាន អ.ប.វ. ជាមួយសហគ្រាសគ្រឹះស្ថាន សរុបចំនួន ៣២៦, និង ជំរុញការសិក្សាស្រាវជ្រាវ នវានុវត្តន៍ និង បច្ចេកវិទ្យា និង លើកកម្ពស់ការប្រកួតប្រជែងជំនាញថ្នាក់ជាតិ តំបន់ និង អន្តរជាតិ។

ការលើកកម្ពស់សេវាសុខភាពសាធារណៈ និង អាហារូបត្ថម្ភ

គុណភាពសេវាសុខាភិបាលត្រូវបានកែលម្អ និង អន្តរាគមន៍សុខភាពសាធារណៈត្រូវបានពង្រឹងគួរឱ្យកត់សម្គាល់ជាបន្តបន្ទាប់ ដែលធ្វើឱ្យកម្ពុជាអាចគ្រប់គ្រងជំងឺកូវីដ-១៩ ដោយជោគជ័យ និង កាត់

បន្ថយផលប៉ះពាល់នៃវិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩ មកលើសុខភាពសាធារណៈឱ្យស្ថិតនៅកម្រិតទាប។ ជាមួយគ្នានេះ, សុខភាពប្រជាជនក៏ត្រូវបានលើកកម្ពស់ តាមរយៈគោលនយោបាយពាក់ព័ន្ធនានា ដូចជា ការអនុវត្តមូលនិធិសមធម៌សុខាភិបាល និង របបសន្តិសុខសង្គមផ្នែកថែទាំសុខភាព, គោលនយោបាយអាទិភាពស្តីពីរបបសន្តិសុខសង្គម ដូចជាការពង្រីកវិសាលភាពនៃរបបសន្តិសុខសង្គម, របបសន្តិសុខសង្គមផ្នែកប្រាក់សោធនតាមរបបវិភាគទានជាកាតព្វកិច្ចនិងស្ម័គ្រចិត្ត, ការផ្តល់ប្រាក់ឧបត្ថម្ភដល់សមាជិកបេឡាជាតិសន្តិសុខសង្គមជាស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ និង កុមារអាយុក្រោម២ឆ្នាំ ស្ត្រីសម្រាលកូន, កម្មវិធីឧបត្ថម្ភសាច់ប្រាក់សម្រាប់ប្រជាជនក្រីក្រ និងងាយរងគ្រោះ, កម្មវិធីឧបត្ថម្ភសាច់ប្រាក់ជូនស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ និង កុមារអាយុក្រោម២ឆ្នាំ, កម្មវិធីឧបត្ថម្ភសាច់ប្រាក់ជូនគ្រួសារងាយរងហានិភ័យក្នុងអំឡុងពេលមានសម្ពាធអតិផរណា។ ប្រជាជនកម្ពុជាដែលត្រូវបានគ្របដណ្តប់ដោយមូលនិធិសមធម៌សុខាភិបាល និង របបសន្តិសុខសង្គមផ្នែកថែទាំសុខភាពបានកើនឡើងពី ៣៥,៧% នៅឆ្នាំ២០១៨ ដល់ប្រមាណ ៤១% នៅឆ្នាំ២០២៣។

កម្ពុជាបាន លុបបំបាត់ និង គ្រប់គ្រងជំងឺឆ្លងជាច្រើន ជាអាទិ៍ ជំងឺគ្រុនស្វិតដៃជើង, ជំងឺតេតាណូសលើមាតា និង ទារក និង ជំងឺកញ្ជ្រឹល, ជំងឺជើងដំរី, ជំងឺត្រអកភ្នែក និង ប្រេវ៉ាឡង់មេរោគរលាកថ្លើមប្រភេទ B លើកុមារអាយុក្រោម៥ឆ្នាំ នៅក្រោម ១%, អត្រាព្យាបាលជោគជ័យនៃជំងឺរបេងខ្ពស់លើសពី ៩០%, និង ការស្លាប់ដោយសារជំងឺគ្រុនចាញ់បានធ្លាក់ ចុះដល់សូន្យករណីចាប់ពីឆ្នាំ២០២៨ ជាដើម។ បន្ថែមលើនេះ, មរណភាពមាតា ទារក និង កុមារ ត្រូវបានកាត់បន្ថយគួរឱ្យកត់សម្គាល់, ក្នុងនោះអត្រាមរណភាពមាតាបានធ្លាក់ចុះពី ១៧០ ក្នុងទារកកើតរស់ ១០០ ០០០នាក់ នៅឆ្នាំ២០១៤ មកត្រឹម ១៥៤ នាក់ នៅឆ្នាំ២០២១/២០២២ ខណៈដែលអត្រាមរណភាពកុមារអាយុក្រោម៥ឆ្នាំបានធ្លាក់ចុះពី ៣៥ ក្នុង ១០០០កំណើតរស់ នៅឆ្នាំ២០១៤ មកនៅត្រឹម ១៦ នៅឆ្នាំ២០២១/២០២២ ហើយអត្រាមរណភាពទារកបានធ្លាក់ចុះពី ១៨ ក្នុង ១០០០ កំណើតរស់ នៅឆ្នាំ២០១៤ មកត្រឹម ៨ នៅ ឆ្នាំ២០២១/២០២២។

តាមរយៈការសម្របសម្រួលការចូលរួមកិច្ចសហការរវាងស្ថាប័នរដ្ឋ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ សង្គមស៊ីវិល/ប្រជាជនគន្លឹះ និង អ្នកផ្ទុកមេរោគអេដស៍ក្នុងការអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រជាតិលើកទី៥ សម្រាប់ការឆ្លើយតបយ៉ាងទូលំទូលាយ និង ពហុវិស័យចំពោះមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ ពិសេសការបង្ការ ការអប់រំសុខភាពបន្តពូជ ការថែទាំព្យាបាល និង ការគាំពារសង្គម, កម្ពុជាកំពុងឆ្ពោះទៅសម្រេចគោលដៅ ៩៥-៩៥-៩៥, ហើយនៅត្រឹមឆ្នាំ២០២៣ ៨៦% នៃអ្នកផ្ទុកមេរោគអេដស៍បានដឹងស្ថានភាពមានមេរោគអេដស៍, ៩៩% នៃអ្នកផ្ទុកមេរោគអេដស៍ដែលបានដឹងពីស្ថានភាពមានមេរោគអេដស៍កំពុងទទួលការព្យាបាលដោយឱសថប្រឆាំងមេរោគអេដស៍, និង ៩៨% នៃអ្នកផ្ទុកមេរោគអេដស៍ដែលកំពុងទទួលការព្យាបាលមានកំហាប់មេរោគអេដស៍ក្នុងឈាមទាបបំផុត (Viral load suppression)។ ជាក់ស្តែង, អត្រាប្រេវ៉ាឡង់នៃការឆ្លងមេរោគអេដស៍ក្នុងចំណោមប្រជាជនពេញវ័យអាយុ ១៥ ដល់ ៤៩ ឆ្នាំ បានថយចុះពី ០,៩% ក្នុងឆ្នាំ២០១០ មកត្រឹម ០,៥% ក្នុងឆ្នាំ២០២៣។ ចំនួនករណីឆ្លងមេរោគអេដស៍ថ្មីបានថយចុះពី ២០០០ ក្នុងមួយឆ្នាំក្នុងឆ្នាំ២០១០ មក ១២០០ ក្នុងឆ្នាំ២០២៣។ អត្រានៃការចម្លងមេរោគអេដស៍ពីម្តាយទៅកូន បានថយចុះពី ១៥,២% នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៨ ដល់ ៩,៩% នៅក្នុងឆ្នាំ២០២២។

វិស័យអាហារូបត្ថម្ភត្រូវបានពង្រឹងនិងលើកកម្ពស់ជាប្រចាំ តាមរយៈយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីសន្តិសុខស្បៀង និងអាហារូបត្ថម្ភ និង ការធ្វើបរិវត្តកម្មប្រព័ន្ធស្បៀង ដើម្បីឈានទៅបញ្ចប់ភាពអត់ឃ្លាន, គោលនយោបាយជាតិ គោលការណ៍ណែនាំបច្ចេកទេស និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត ស្តីពីការបញ្ចូលមីក្រូសារជាតិក្នុងចំណីអាហារ, ការពង្រីកការបញ្ចូលមីក្រូសារជាតិទៅក្នុងចំណីអាហារផ្សេងៗទៀតឱ្យបានសមស្រប និងធានាបានគុណភាព សុវត្ថិភាព និង បរិមាណគ្រប់គ្រាន់តាមតម្រូវការ, ការបង្កើនការផ្សព្វផ្សាយពីសារៈសំខាន់នៃការប្រើប្រាស់អាហារបញ្ចូលមីក្រូសារជាតិ, ការផ្តល់សេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាតបានទូលំទូលាយសម្រាប់លើកកម្ពស់សុខភាពសាធារណៈ និង សុខមាលភាពប្រជាពលរដ្ឋ ស្របតាមលក្ខខណ្ឌគោល ៤ គឺ "**គុណភាព សុវត្ថិភាព និរន្តរភាព និង ថ្លៃសមរម្យ**", ការដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់គោលការណ៍ណែនាំស្តីពីការផ្តល់ឧបត្ថម្ភធនថ្លៃសិទ្ធិជាវទឹកស្អាតសម្រាប់គ្រួសារក្រីក្រ, និង ការអនុវត្តវិធានការបញ្ចុះថ្លៃទឹកស្អាតជូនកម្មករ កម្មការិនី និង សិស្សនិស្សិតស្នាក់នៅបន្ទប់ជួល, សំដៅលើកកម្ពស់អាហារូបត្ថម្ភ និង សុខុមាលភាពរបស់ប្រជាជន។

ជាក់ស្តែង, ស្ថិតិអង្កេតប្រជាសាស្ត្រ និង សុខភាពកម្ពុជាបានបង្ហាញថា ភាពក្រិសក្រិនរបស់កុមារអាយុក្រោម ៥ឆ្នាំ មានវឌ្ឍនភាពល្អ ដោយបានធ្លាក់ចុះពី ៣២% នៅឆ្នាំ២០១៤ មកត្រឹម ២២% ក្នុងឆ្នាំ២០២១-២០២២។ អត្រាស្គមស្គាំងរបស់កុមារអាយុក្រោម៥ឆ្នាំមិនមានការប្រែប្រួល គឺស្ថិតក្នុងរង្វង់ ១០% ចាប់តាំងពីឆ្នាំ២០១៤ ដល់ឆ្នាំ២០២១-២០២២។ ទន្ទឹមនេះ, អត្រាកុមារអាយុក្រោម៥ឆ្នាំ ដែលលើសទម្ងន់ និង ធាត់ជ្រុល បានកើនឡើងពីរដង ពី ២% ក្នុងឆ្នាំ២០១៤ ដល់ ៤% ក្នុងឆ្នាំ២០២១-២០២២។ អត្រានៃការបំបៅកូនដោយទឹកដោះម្តាយតែមួយមុខគត់របស់ទារកអាយុពី ០-៦ ខែ បានថយចុះពី ៦៤,៦% នៅឆ្នាំ២០១៤ មកត្រឹម ៥១% ក្នុងឆ្នាំ២០២១-២០២២។

ការពង្រឹងសមភាពយេនឌ័រ និង ការគាំពារសង្គម

សមភាពយេនឌ័រ និង តួនាទីស្ត្រី ត្រូវបានលើកកម្ពស់ជាបន្តបន្ទាប់ តាមរយៈការធ្វើស្ថាប័នូបនីយកម្ម, ការផ្សព្វផ្សាយទស្សនទានយេនឌ័រ និង អនុសញ្ញាស៊ីដ និង ការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រនៅតាមក្រសួង-ស្ថាប័ន ទាំងថ្នាក់ជាតិ និង ក្រោមជាតិ ដោយបានផ្តល់បរិយាកាសអំណោយផល និង កាលានុវត្តភាពដល់ស្ត្រីចូលរួមប្រកបដោយសក្តានុពលនៅក្នុងកិច្ចការសង្គម នយោបាយ បរិស្ថាន និង កិច្ចអភិវឌ្ឍសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចជាតិ។ ការបង្កើនភាពអង់អាចដល់ស្ត្រីនៅក្នុងវិស័យសេដ្ឋកិច្ចត្រូវបានយកចិត្តទុកដាក់ តាមរយៈការអភិវឌ្ឍសហគ្រិនភាពរបស់ស្ត្រី ការគាំទ្រស្ត្រីដែលដឹកនាំ និង គ្រប់គ្រងអាជីវកម្មខ្នាតមីក្រូ តូច និង មធ្យម ជាពិសេសក្នុងវិស័យឌីជីថល និង សេដ្ឋកិច្ចបៃតង ការលើកកម្ពស់ចំណេះដឹង និង ជំនាញ ព្រមទាំងការអនុវត្តបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ និង ឌីជីថល ការលើកកម្ពស់សេដ្ឋកិច្ចគ្រួសាររបស់ស្ត្រី និង សេដ្ឋកិច្ចដែលគិតគូរដល់សុខុមាលភាព ការការពារសិទ្ធិរបស់ស្ត្រី ក្នុងសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ចទាំងក្នុង និង ក្រៅប្រព័ន្ធ។ ជាក់ស្តែង, កម្លាំងពលកម្មរបស់ស្ត្រីមានរហូតដល់ ៨៤% ហើយស្ត្រីចំនួន ៦១% ជាម្ចាស់អាជីវកម្ម និង ធុរជន ដែលជាអត្រាខ្ពស់នៅក្នុងតំបន់។ បន្ថែមលើនេះ, កម្ពុជាទទួលបានចំណាត់ថ្នាក់ខ្ពស់បំផុតជាប្រទេសផ្តល់សេរីភាពទូលំទូលាយសម្រាប់ស្ត្រីក្នុងការចាប់ផ្តើមធ្វើអាជីវកម្ម និង ធុរកិច្ច, ព្រមទាំងទទួលបានតួនាទីកាន់តែច្រើននៅក្នុងសមាសភាពស្ត្រីជាថ្នាក់ដឹកនាំនៅគ្រប់កម្រិត, ទាំងនៅក្នុងអង្គនីតិបញ្ញត្តិ អង្គនីតិប្រតិបត្តិ និង តុលាការ។

រាជរដ្ឋាភិបាល បានដាក់ឱ្យអនុវត្តប្រកបដោយជោគជ័យនូវផែនការសកម្មភាពជាតិស្តីពីការទប់ស្កាត់អំពើហិង្សាលើស្ត្រី ២០១៩-២០២៣ និង ប្រយុទ្ធប្រឆាំងឧក្រិដ្ឋកម្មជួញដូរមនុស្ស និង សង្គ្រោះជនរងគ្រោះ ដោយមានការចូលរួមពីក្រសួង-ស្ថាប័ន និង ដៃគូពាក់ព័ន្ធ។ ការលើកកម្ពស់ជំនួយផ្នែកច្បាប់ត្រូវបានអនុវត្ត ដើម្បីជួយស្ត្រីរងគ្រោះដោយអំពើហិង្សាទាក់ទងនឹងយេនឌ័រ និង អំពើរំលោភសេពសន្ថវៈនៅទូទាំងរាជធានីខេត្ត។ ផ្អែកលើលទ្ធផលអង្កេតប្រជាសាស្ត្រ និង សុខភាពកម្ពុជា, អត្រាប្រេវ៉ាឡង់នៃអំពើហិង្សាពីសំណាក់ដៃគូស្និទ្ធស្នាលក្នុងមួយជីវិតមានការថយចុះពី ២៩% នៅឆ្នាំ២០១៤ មកត្រឹម ២១% នៅឆ្នាំ២០២១។

ការចូលរួមរបស់ស្ត្រីក្នុងវិស័យសាធារណៈ និង នយោបាយមានការកើនឡើងជាលំដាប់ តាមរយៈការផ្តល់វគ្គបណ្តុះបណ្តាលថ្នាក់ដឹកនាំ និង គណៈគ្រប់គ្រងជាស្ត្រី, ការរៀបចំវេទិកាជាតិស្តីពីស្ត្រីក្នុងភាពជាអ្នកដឹកនាំ និង អភិបាលកិច្ច, និង ការអនុវត្តគោលការណ៍ជ្រើសរើសមន្ត្រីរាជការថ្មីដែលយកចិត្តទុកដាក់លើការបង្កើនចំនួនមន្ត្រីរាជការជាស្ត្រី ដោយធ្វើឱ្យសមាមាត្រស្ត្រីនៅក្នុងថ្នាក់ធ្វើសេចក្តីសម្រេចនៅក្នុងវិស័យសាធារណៈមានការកើនឡើងជាបន្តបន្ទាប់។ ជាក់ស្តែង, មន្ត្រីរាជការជាស្ត្រីបានកើនឡើងពី ៤១% នៅឆ្នាំ២០១៨ ដល់ ៤២% នៅឆ្នាំ២០២៣។ ស្ត្រីជាសមាជិការដ្ឋសភាមានចំនួន ១៣,៦០% នៅឆ្នាំ២០២៣។ កម្ពុជាមានស្ត្រី ១រូបជា ប្រធានរដ្ឋសភា និង ស្ត្រី ២រូបជាប្រធានគណៈកម្មការជំនាញ។ ស្ត្រីជាសមាជិកាព្រឹទ្ធសភាបានកើនឡើងពី ១៤,៧៥% នៅឆ្នាំ១៩៩៩ ដល់ ១៦,១៣% នៅឆ្នាំ២០១៩, ក្នុងនោះ មានស្ត្រី ២រូបជាប្រធានគណៈកម្មការជំនាញ។ បច្ចុប្បន្ន, ស្ត្រី ៣រូបជារដ្ឋមន្ត្រី ស្ត្រី ១រូបជាអគ្គសវនករ និង ស្ត្រី ១រូបជាអគ្គទេសាភិបាលធនាគារជាតិ។ នៅលើឆាកអន្តរជាតិ, បច្ចុប្បន្នកម្ពុជាមានលំដាប់លេខរៀងទី១ ក្នុងសហគមន៍អាស៊ាន និង លំដាប់លេខរៀងទី៩ ក្នុងចំណោមប្រទេសចំនួន ១២៣ ដែលបានបញ្ជូនកងទ័ពជាស្ត្រីចូលរួមប្រតិបត្តិការថែរក្សាសន្តិភាពរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ។

ក្នុងវិស័យគាំពារសង្គម, វិសាលភាពប្រព័ន្ធគាំពារសង្គមត្រូវបានពង្រឹង និង ពង្រីក ដើម្បីរក្សាលំនឹងជីវភាពប្រជាជន តាមរយៈក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយជាតិគាំពារសង្គម, កសាងប្រព័ន្ធគាំពារសង្គមកម្ពុជា ដែលរួមមានប្រព័ន្ធជំនួយសង្គម និង ប្រព័ន្ធសន្តិសុខសង្គម, ការបង្កើតនូវស្ថាប័ននិយ័តករសន្តិសុខសង្គម និង មូលនិធិជាតិជំនួយសង្គម, ការកែសម្រួលមុខងារ និង ភារកិច្ចរបស់បេឡាជាតិសន្តិសុខសង្គមឱ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព និង ការលើកកម្ពស់អភិបាលកិច្ចល្អក្នុងប្រព័ន្ធគាំពារសង្គម ជាដើម, ដោយសម្រេចបានសមិទ្ធផលគួរឱ្យកត់សម្គាល់ជាបន្តបន្ទាប់។

រាជរដ្ឋាភិបាលបាន និង កំពុងអនុវត្តកម្មវិធីជំនួយសង្គមសម្រាប់ជាប្រយោជន៍ដល់គ្រួសារក្រីក្រ ដោយប្រើប្រាស់ថវិការដ្ឋទាំងស្រុង។ ក្នុងឆ្នាំ២០២៣, ប្រព័ន្ធជំនួយសង្គមមានវិសាលភាពគ្របដណ្តប់លើពលរដ្ឋសរុបចំនួន ១,២ លានគ្រួសារ ដែលមានសមាជិកចំនួនជាង ៤,៨ លាននាក់ (រួមទាំងគ្រួសារងាយរងហានិភ័យ) ស្មើនឹងប្រមាណ ២៨% នៃប្រជាជនសរុប ដោយបានចំណាយថវិការដ្ឋប្រមាណ ២៣០ ប៊ីលានរៀល (សមមូលប្រមាណ ៦០ លានដុល្លារអាមេរិក) ក្នុងឆ្នាំ២០២៣, ក្នុងនោះ កម្មវិធីជាតិជំនួយសង្គមមានចំនួន ៤ រួមមាន ១) កម្មវិធីឧបត្ថម្ភសាច់ប្រាក់ជូនស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ និង កុមារអាយុ

ក្រោម ២ ឆ្នាំ, ២) កម្មវិធីអាហារូបករណ៍សម្រាប់សិស្សក្រីក្រ, ៣) កម្មវិធីផ្តល់អាហារតាមសាលារៀន ដោយប្រើប្រាស់កសិផលក្នុងសហគមន៍, ៤) មូលនិធិសមធម៌សុខាភិបាលសម្រាប់ក្រុមពលរដ្ឋគោលដៅនានា រួមមានគ្រួសារក្រីក្រ, សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់, ប្រធានភូមិ, អនុភូមិ, និងជំនួយការភូមិ, កម្មករក្រៅប្រព័ន្ធ, អ្នកជាក់ស៊ីក្លូ, កីឡាករជម្រើសជាតិ, ក្រុមគ្រួសារជនពលីមរណៈ, បុគ្គលក្នុងវិស័យសេដ្ឋកិច្ចក្រៅប្រព័ន្ធ។

ក្នុងពេលកម្ពុជាជួបគ្រោះអាសន្នកន្លងមក, រាជរដ្ឋាភិបាលបានជួយគាំពារពលរដ្ឋ តាមរយៈការដាក់ចេញនូវអន្តរាគមន៍ពិសេសនានា ដើម្បីជួយរក្សាលំនឹងជីវភាព, កាត់បន្ថយកម្មវិបាកអវិជ្ជមាន និង ស្តារជីវភាពរបស់ពលរដ្ឋប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព តាមរយៈកម្មវិធីជំនួយសង្គមពិសេស, ដូចជា ១) កម្មវិធីឧបត្ថម្ភសាច់ប្រាក់ជូនគ្រួសារក្រីក្រ និង ងាយរងគ្រោះ ក្នុងអំឡុងប្រយុទ្ធនឹងជំងឺកូវីដ-១៩ មានគ្រួសារទទួលផលសរុបប្រមាណ ៧០ ម៉ឺន គ្រួសារ ឬស្មើនឹង ២,៨ លាននាក់, ២) កម្មវិធីជំនួយសង្គមជាសាច់ប្រាក់ក្រោយពេលបិទខ្ទប់ទ្រង់ទ្រាយធំ មានគ្រួសារទទួលផលសរុបប្រមាណ ១២ ម៉ឺន គ្រួសារ, ៣) កម្មវិធីឧបត្ថម្ភសាច់ប្រាក់ជូនគ្រួសារងាយរងហានិភ័យក្នុងអំឡុង មានសម្ពាធអតិផរណា មានគ្រួសារទទួលផលសរុបប្រមាណ ៥០ ម៉ឺន គ្រួសារ ឬស្មើនឹង ១,៨ លាននាក់, និង ៤) កម្មវិធីជំនួយសង្គមជាសាច់ប្រាក់ជូនគ្រួសារងាយរងហានិភ័យ ដែលរងផលប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរពីគ្រោះទឹកជំនន់ មានគ្រួសារទទួលផលសរុបប្រមាណ ១០ ម៉ឺន គ្រួសារ ឬស្មើនឹង ៣៧ ម៉ឺននាក់ , ដោយបានចំណាយថវិការដ្ឋបន្ថែមសរុបចំនួន ៥,៧ ទ្រីលានរៀល (សមមូលប្រមាណ ១ ៤២២ លានដុល្លារអាម៉េរិក)។

ចំពោះប្រព័ន្ធសន្តិសុខសង្គម, រាជរដ្ឋាភិបាលបាន និង កំពុងអនុវត្តរបបសន្តិសុខសង្គម ដែលមានវិសាលភាពកាន់តែទូលំទូលាយស្របទៅតាមការវិវត្តនៃសង្គមសេដ្ឋកិច្ច ដើម្បីជួយគាំទ្រ និង ការពារប្រជាជនពីអសន្តិសុខប្រាក់ចំណូល ដែលបណ្តាលមកពីជំងឺ, លំហែមាតុភាព, គ្រោះថ្នាក់ ការងារ, និកម្មភាព និង ជរាភាព, ដែលមានដូចជា ១) ការបង្កើនសមាជិករបបសន្តិសុខសង្គមផ្នែកហានិភ័យការងារពី ១,២ លាននាក់ នៅឆ្នាំ២០១៩ មកដល់ ១,៨ លាននាក់ នៅឆ្នាំ២០២៣, ២) ការបង្កើនសមាជិករបបសន្តិសុខសង្គមផ្នែកថែទាំសុខភាពតាមរបបកាតព្វកិច្ចដល់កម្មករនិយោជិត មន្ត្រីសាធារណៈ អតីតមន្ត្រីរាជការ និង អតីតយុទ្ធជន និង តាមរបបភាគទានស្ម័គ្រចិត្តសម្រាប់បុគ្គលស្វ័យនិយោជន៍ និង អ្នកក្នុងបន្ទុកសមាជិក ប.ស.ស. ពី ១,៥លាននាក់ នៅឆ្នាំ២០១៩ មកដល់ ២លាននាក់ នៅឆ្នាំ២០២៣, និង ៣) ការដាក់ឱ្យអនុវត្តរបបសន្តិសុខសង្គមផ្នែកប្រាក់សោធនចាប់ពីខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២២ ដោយបានចុះបញ្ជីសមាជិកសរុបចំនួន ១,៥ លាននាក់ គិតត្រឹមឆ្នាំ២០២៣។ ជាមួយគ្នានេះ រាជរដ្ឋាភិបាលក៏បានដាក់ឱ្យអនុវត្ត និង ពង្រីកវិសាលភាពនៃកម្មវិធីឧបត្ថម្ភសាច់ប្រាក់ជូនស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ និង កុមារអាយុក្រោម ២ ឆ្នាំ សម្រាប់សមាជិក ប.ស.ស. ជាស្ត្រី ដែលគិតត្រឹមឆ្នាំ២០២៣, មានស្ត្រី និង កុមារសរុបប្រមាណ ៨៩ ម៉ឺននាក់ បានទទួលអត្ថប្រយោជន៍ពីកម្មវិធីនេះ។

ជារួម, ប្រព័ន្ធគាំពារសង្គមកម្ពុជាមានវិសាលភាពគ្របដណ្តប់ប្រជាពលរដ្ឋជាង ៧,៥ លាននាក់ ស្មើនឹង ៤២% នៃប្រជាជនសរុប។ ការវាយតម្លៃនានាបានបង្ហាញថា ការអនុវត្តគោលនយោបាយជាតិ

គាំពារសង្គមនាពេលកន្លងមកមានកម្មវិបាកវិជ្ជមានគួរឱ្យកត់សម្គាល់ ទាំងទៅលើការអភិវឌ្ឍមនុស្ស និង សង្គម សេដ្ឋកិច្ច ក៏ដូចជាជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាជននៅក្នុងទិដ្ឋភាពសន្តិសុខស្បៀង អាហារូបត្ថម្ភ ការអប់រំកុមារ ការសន្សំប្រាក់ ការសងបំណុល ការថែទាំសុខភាព និង ការលើកកម្ពស់យេនឌ័រ បន្ថែមលើការជួយជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ច កាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និង បង្កើតការងារ និង មុខរបរក្នុងមូលដ្ឋាន។

១.១.៤. ការធ្វើពិពិធកម្មសេដ្ឋកិច្ច

ការកែលម្អប្រព័ន្ធឡូជីស្ទិក ការលើកកម្ពស់ការតភ្ជាប់ផ្នែកដឹកជញ្ជូនថាមពល និង ឌីជីថល

ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសំខាន់ៗ ដូចជា ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដឹកជញ្ជូន, ប្រព័ន្ធឡូជីស្ទិក, ប្រព័ន្ធថាមពល និង ប្រព័ន្ធហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធឌីជីថល ត្រូវបានកែលម្អ និង ធ្វើទំនើបកម្មគួរឱ្យកត់សម្គាល់។ វិស័យគមនាគមន៍ និង ដឹកជញ្ជូនកម្ពុជា ត្រូវបានស្តារ និង ស្ថាបនាឡើងវិញ ដើម្បីតភ្ជាប់ផ្ទៃក្នុងប្រទេស និង ជាមួយប្រទេសជិតខាង ដែលធានាដល់ការធ្វើដំណើរបានគ្រប់ពេលនិងគ្រប់ទីកន្លែង ជាពិសេសបាន និង កំពុងតែបន្តកសាង និង កែលម្អជាបន្តបន្ទាប់ ដើម្បីអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធឡូជីស្ទិក និង ប្រែក្លាយទៅជាប្រព័ន្ធដឹកជញ្ជូនអន្តរមធ្យោបាយសម្រាប់បម្រើឱ្យការតភ្ជាប់ផ្ទៃក្នុងប្រទេសផង និង ពង្រីកសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាទៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចតំបន់ និង ពិភពលោកផង។

បច្ចុប្បន្ន, កម្ពុជាសម្រេចបានការសាងសង់ផ្លូវជាតិ និង ផ្លូវតាមខេត្តដោយក្រាលកៅស៊ូ និង បេតុងគ្រប់ប្រភេទមានប្រវែងសរុប ១១ ២៨៥ គីឡូម៉ែត្រ, ផ្លូវល្បឿនភ្នំពេញ-ក្រុងព្រះសីហនុប្រវែង ១៨៧,៥ គីឡូម៉ែត្រ, ស្ពានតូចធំគ្រប់ប្រភេទចំនួន ២ ៥៣០ ស្ពាន ប្រវែងសរុប ៨៦,២គីឡូម៉ែត្រ, បណ្តាញផ្លូវនាវាចរណ៍តាមដងទន្លេមេគង្គ ទន្លេសាប និង ទន្លេបាសាក់ ប្រវែងសរុប ១ ៧៥០ គីឡូម៉ែត្រ, ព្រមទាំងកំពុងបន្តអភិវឌ្ឍ ពង្រីក និង ធ្វើទំនើបកម្មហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធកំពង់ផែ ជាពិសេស គម្រោងផ្លូវនាវាចរណ៍ និង ប្រព័ន្ធភ័ស្តុភារកម្ម សម្រាប់ការដឹកជញ្ជូនតភ្ជាប់ពីទន្លេបាសាក់ទៅសមុទ្រខេត្តកែប។

បន្ថែមលើនេះ, រាជរដ្ឋាភិបាលបាន និង កំពុងសិក្សាគម្រោងលើកកម្រិតផ្លូវរថភ្លើងដែលមានស្រាប់, សិក្សាគម្រោងធ្វើទំនើបកម្មបណ្តាញផ្លូវដែកទាំងពីរខ្សែនេះ ភ្នំពេញ-ប៉ោយប៉ែត និង ភ្នំពេញ-ក្រុងព្រះសីហនុ ឱ្យប្រែក្លាយជាប្រព័ន្ធខ្សែផ្លូវរថភ្លើងល្បឿន និង សិក្សាបន្ថែមខ្សែផ្លូវដែកថ្មី (ផ្លូវដែកល្បឿន) ពីភ្នំពេញ-សៀមរាប-ប៉ោយប៉ែត ខ្សែផ្លូវដែកតភ្ជាប់ភ្នំពេញ-ក្រុងបាវិត និង ខ្សែផ្លូវដែកថ្មីល្បឿនមួយចំនួនទៀតតភ្ជាប់ជាមួយប្រទេសថៃ និង ឡាវ។ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានបញ្ចប់ការសិក្សាពីលទ្ធភាពសាងសង់ផ្លូវដែកទីក្រុងប្រភេទស្វ័យប្រវត្តិគ្មានអ្នកបើកបរ AGT និង ផ្លូវដែកទោលកង់កៅស៊ូម៉ូណូរ៉ែល, ព្រមទាំងកំពុងសិក្សាលទ្ធភាពសាងសង់ផ្លូវដែកក្រោមដីនៅរាជធានីភ្នំពេញតភ្ជាប់ពីអាកាសយានដ្ឋានថ្មីតេជោក្រុងតាខ្មៅមករាជធានីភ្នំពេញ និង ផ្លូវដែកធុនស្រាលតភ្ជាប់ពីអាកាសយានដ្ឋានថ្មីសៀមរាបទៅទីក្រុងសៀមរាប។

ចំពោះការដឹកជញ្ជូនផ្លូវទឹក, រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានបញ្ចប់ការសិក្សាសមិទ្ធិលទ្ធភាពនូវគម្រោងផ្លូវនាវាចរណ៍ "ព្រែកជីកហ្វូណនតេជោ" តភ្ជាប់ពីទន្លេបាសាក់ទៅសមុទ្រខេត្តកែប, បញ្ចប់ការសាងសង់

កំពង់ផែទេសចរណ៍កែប-កោះទន្សាយនៃខេត្តកែប, បានដាក់ឱ្យដំណើរការសាកល្បងប្រព័ន្ធផ្លាស់ប្តូរទិន្នន័យកំពង់ផែ, បាន និង កំពុងសាងសង់កំពង់ផែបេតុង ផ្លូវបេតុងចេញចូលផែ និង ការងារដាក់លូក្នុងក្រុងខេមរភូមិន្ទ ខេត្តកោះកុង, បានបញ្ចប់ការសាងសង់កំពង់ផែទេសចរណ៍អន្តរជាតិខេត្តកំពត, បានបញ្ចប់ការសិក្សាផែនការមេ និង កំពុងសាងសង់ជាជំហានៗ មជ្ឈមណ្ឌលភស្តុភារកម្ម និង កំពង់ផែពហុបំណងឯកជនខេត្តកំពត, បានបញ្ចប់ការសិក្សាលើប្លង់បច្ចេកទេសចំពោះការសាងសង់កំពង់ផែផ្ទុកទូខេត្តកំពង់ឆ្នាំង និង ការសាងសង់ផែរណបមួយចំនួនរបស់កំពង់ផែស្វយ័តភ្នំពេញនៅទន្លេមេគង្គលើ ទន្លេមេគង្គក្រោម និង ទន្លេសាប។ បន្ថែមលើនេះ នៅកំពង់ផែក្រុងព្រះសីហនុ, រាជរដ្ឋាភិបាលបានសាង-សងចំណតផែកុងតឺន័របន្ថែមបំពាក់ដោយគ្រឿងចក្របន្ថែម និង សម្ភារៈផ្សេងៗ, សាងសង់ចំណតផែកុងតឺន័រ, ពង្រីកចំណតផែកុងតឺន័រទឹកជ្រៅថ្មី ជំហានទី២ និង ទី៣, ដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់ឃ្លាំង CFS នៅតំបន់សេដ្ឋកិច្ចកំពង់ផែក្រុងព្រះសីហនុ និង គ្រឿងចក្រលើកដាក់នៅគែមផែចល័តចំនួន ០២ គ្រឿង។

ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធក្នុងវិស័យអាកាសចរស៊ីវិល ត្រូវបានអភិវឌ្ឍ និង កែលម្អ។ ជាក់ស្តែង, កម្ពុជាបានសាងសាង់ និង ស្តារអាកាសយានដ្ឋានក្នុងស្រុក-អន្តរជាតិសរុបចំនួន១១កន្លែង, រួមមាន ១) អាកាស-យានដ្ឋានអន្តរជាតិភ្នំពេញថ្មី គឺ "**អាកាសយានដ្ឋានអន្តរជាតិតេជោ**" ជាអាកាសយានដ្ឋានអន្តរជាតិខ្នាតធំកម្រិតលំដាប់ថ្នាក់ 4F, ២) អាកាសយានដ្ឋានអន្តរជាតិសៀមរាបថ្មី ជាអាកាសយានដ្ឋានអន្តរជាតិកម្រិតលំដាប់ថ្នាក់ 4E, ៣) អាកាសយានដ្ឋានអន្តរជាតិតារាសាគរ, ៤) អាកាសយានដ្ឋានអន្តរជាតិខេត្តព្រះសីហនុ ត្រូវបានកែលម្អ ដើម្បីបង្កើនសមត្ថភាពហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និង ឋបនីយកណ្ឌសំខាន់ៗ, និង ៥) អាកាសយានដ្ឋានបន្ទាប់បន្សំចំនួន ៧ ទៀតដែលនឹងសាងសង់ និង ស្តារ, រួមមាន អាកាសយានដ្ឋានប៉ោយប៉ែត, អាកាសយានដ្ឋានកោះរ៉ុង, អាកាសយានដ្ឋានកោះកុង, អាកាសយានដ្ឋានមណ្ឌលគិរី, អាកាសយានដ្ឋានបាត់ដំបង, អាកាសយានដ្ឋានកំពង់ឆ្នាំង, អាកាសយានដ្ឋានស្ទឹងត្រែង, និង គម្រោងសាងសង់មជ្ឈមណ្ឌលផ្តល់ព័ត៌មានឧតុនិយមអាកាសចរណ៍។

ការអភិវឌ្ឍវិស័យអគ្គិសនីសម្រេចបានវឌ្ឍនភាពគួរឱ្យកត់សម្គាល់ ដើម្បីឈានដល់ការផ្គត់ផ្គង់ថាមពលអគ្គិសនីគ្រប់គ្រាន់ មានចីរភាព អាចទុកចិត្តបាន មានគុណភាព និង មានតម្លៃសមរម្យ សម្រាប់អ្នកប្រើប្រាស់គ្រប់ប្រភេទ។ សមត្ថភាព និង ប្រភពនៃការផ្គត់ផ្គង់អគ្គិសនី ត្រូវបានបង្កើនដល់ ៤ ៦៤៩ មេហ្គាវ៉ាត់ នៅចុងឆ្នាំ២០២៣ ដែលក្នុងនោះមាន ៣ ៩៧៧ មេហ្គាវ៉ាត់ ស្មើនឹង ៨៥,៥៤% ជាប្រភពអគ្គិសនីដែលបានអភិវឌ្ឍ នៅក្នុងស្រុក និង ៦៧២ មេហ្គាវ៉ាត់ ស្មើនឹង ១៤,៤៦% ជាប្រភពអគ្គិសនីនាំចូលពីប្រទេសជិតខាង។ ប្រភពអគ្គិសនីដែលបានអភិវឌ្ឍនៅក្នុងស្រុក មានប្រភពអគ្គិសនីដែលប្រើឥន្ធនៈហ្វូស៊ីលចំនួន ១ ៧០០ មេហ្គាវ៉ាត់ ដែលស្មើនឹង ៤២,៧៥% និង មានប្រភពអគ្គិសនីពីប្រភពថាមពលកកើតឡើងវិញចំនួន ២ ២៧៧ មេហ្គាវ៉ាត់ ស្មើនឹង ៥៧,២៥%។ ចំពោះប្រព័ន្ធបណ្តាញបញ្ជូនអគ្គិសនី, រាជរដ្ឋាភិបាលបានសាងសង់ខ្សែបណ្តាញបញ្ជូនអគ្គិសនីកើនឡើងដល់ ៣ ៧០៨,៥៦ គីឡូម៉ែត្រ និង បានបង្កើនអនុស្ថានីយ៍ឱ្យកើនឡើងដល់ ៦៨កន្លែង ដែលបានគ្របដណ្តប់គ្រប់រាជធានី ខេត្ត។ ជាមួយគ្នានេះ, ប្រព័ន្ធបណ្តាញចែកចាយត្រូវបានអភិវឌ្ឍ ដោយខ្សែបណ្តាញចែកចាយមេបានកើនដល់ ៤៩ ៦៥២ គីឡូម៉ែត្រ និង ខ្សែបណ្តាញចែកចាយសាធារណៈបានកើនដល់ ៤៧ ៤១១ គីឡូម៉ែត្រ ដែលធ្វើ

ឱ្យការចែកចាយអគ្គិសនីចេញពីប្រព័ន្ធបណ្ដាញជាតិបច្ចុប្បន្ន អាចគ្របដណ្ដប់លើភូមិប្រមាណ ៩៨,៨៧% និងបានភ្ជាប់ឱ្យលំនៅឋានចំនួន ៣,៤៦ លានផ្ទះ ស្មើនឹង ៩៤,០២% នៃចំនួនផ្ទះសរុប។

ក្នុងគោលដៅធានាសន្តិសុខ និង ចីរភាពថាមពល ដើម្បីបំពេញតម្រូវការប្រើប្រាស់របស់កម្ពុជាឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់នាពេលអនាគត និង ចូលរួមចំណែកក្នុងការប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ, រាជរដ្ឋាភិបាលបានដាក់ចេញផែនការមេអភិវឌ្ឍវិស័យថាមពលអគ្គិសនីឡើងវិញសម្រាប់ឆ្នាំ២០២២-២០៤០ ដោយបង្កើនសមាមាត្រនៃប្រភពថាមពលស្អាតក្នុងកម្រិតអតិបរមា និង ជាផ្នែកមួយចូលរួមដោះស្រាយគោលដៅបរិស្ថានជាតិ ព្រមទាំងការប្តេជ្ញាចិត្តជាសកលរបស់កម្ពុជា។ ទន្ទឹមនេះ គោលការណ៍សម្រាប់អនុញ្ញាតឱ្យប្រើប្រាស់ថាមពលពន្លឺព្រះអាទិត្យលើដំបូលផ្ទះក៏ត្រូវបានប្រកាសឱ្យអនុវត្ត។ ជាមួយគ្នានេះ, កម្មវិធីអនុវត្តគម្រោងអន្តរកាលថាមពលដំហានទី១ ឆ្នាំ២០២៣-២០២៥ បាន និង កំពុងអនុវត្តចំណែកកម្មវិធីអនុវត្តគម្រោងអន្តរកាលថាមពលដំហានទី២ ឆ្នាំ២០២៥-២០២៨, ផែនទីបង្ហាញផ្លូវសម្រាប់ការប្រើប្រាស់យានយន្តអគ្គិសនី និង ផែនទីបង្ហាញផ្លូវឆ្ពោះទៅអព្យាក្រឹតកាបូននៅឆ្នាំ២០៥០ បាន និង កំពុងរៀបចំ។

ការអភិវឌ្ឍប្រភពកំណើនសេដ្ឋកិច្ចគន្លឹះនិងថ្មីៗ

ការអភិវឌ្ឍប្រភពកំណើនសេដ្ឋកិច្ចគន្លឹះ និង ថ្មីៗ មានវឌ្ឍនភាពល្អប្រសើរក្នុងរយៈពេល ៥ ឆ្នាំកន្លងទៅនេះ។ តាមការចង្អុលបង្ហាញរបស់គោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្មកម្ពុជាឆ្នាំ២០១៥-២០២៥ និង ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ២០១៩-២០២៣, ផែនទីបង្ហាញផ្លូវការអភិវឌ្ឍវិស័យយានយន្ត និង អេឡិចត្រូនិកកម្ពុជាត្រូវបានដាក់ចេញឱ្យអនុវត្ត ដើម្បីជំរុញការធ្វើពិពិធកម្ម និង អភិវឌ្ឍវិស័យថ្មីដែលមានតម្លៃបន្ថែមខ្ពស់សម្រាប់ទ្រទ្រង់កំណើនសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា។ បន្ថែមលើនេះ, ច្បាប់ថ្មីស្តីពីវិនិយោគនៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដែលមានការបើកចំហទូលំទូលាយ ទំនើប និង ផ្តល់នូវការលើកទឹកចិត្តជាច្រើន ត្រូវប្រកាសឱ្យអនុវត្ត ដើម្បីទាក់ទាញវិនិយោគមានគុណភាពខ្ពស់នៅក្នុងវិស័យអាទិភាពមួយចំនួន ដូចជា បច្ចេកវិទ្យា រថយន្ត អេឡិចត្រូនិច ថាមពលបៃតង សុខាភិបាល ជាដើម។ តំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេសកាន់តែច្រើនត្រូវបានបង្កើត ដើម្បីជំរុញនូវការអភិវឌ្ឍចង្កោមឧស្សាហកម្ម (Clusters) និង លើកកម្ពស់ឧស្សាហកម្មប្រតិគមន៍ និង អនុគមន៍ (Backward and Forward Linkages)។ ជាមួយគ្នានេះ, យន្តការសម្របសម្រួល និង ដោះស្រាយនានាពាក់ព័ន្ធនឹងការវិនិយោគនៅកម្ពុជា ត្រូវបានដាក់ចេញ ដើម្បីពង្រឹងនូវភាពជឿទុកចិត្ត និង ទាក់ទាញវិនិយោគឱ្យបានកាន់តែច្រើននៅកម្ពុជា។

ក្នុងវិស័យឧស្សាហកម្ម រោងចក្រសរុបចំនួន ២ ១២៥រោងចក្រ ក្នុងនោះរោងចក្របង្កើតថ្មីមានចំនួន ១៤៣ រោងចក្រ ត្រូវបានដាក់ឱ្យដំណើរការ ដើម្បីផ្តល់ការងារដល់កម្លាំងពលកម្មសរុបចំនួនរហូតដល់ជាង ១ លាននាក់។ ជាមួយគ្នានេះ, ការងារត្រួតពិនិត្យប្លង់បច្ចេកទេសឧស្សាហកម្មត្រូវបានដាក់ឱ្យអនុវត្ត, ការងារគ្រប់គ្រងសុវត្ថិភាពឧស្សាហកម្មត្រូវបានពង្រឹង, ការងារបណ្តុះបណ្តាលស្តីពីសុវត្ថិភាពឧស្សាហកម្មត្រូវបានផ្តល់ជូនវិស័យឯកជនបានចំនួន ២ ៥០៣ រោងចក្រ ដែលមានសិក្ខាកាមចូលរួមរហូតដល់ចំនួន ១០ ០៩៧ នាក់, និង ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយផលិតភាពសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាត្រូវបាន

ដាក់ចេញ ដើម្បីបង្កើនផលិតភាពពលកម្ម សំដៅកាត់បន្ថយថ្លៃដើម បង្កើនគុណភាព ប្រសិទ្ធភាពផលិតកម្ម និង ភាពប្រកួតប្រជែងរបស់កម្ពុជា។

សមិទ្ធផលជាច្រើនទៀតក្នុងការអភិវឌ្ឍប្រភពកំណើនសេដ្ឋកិច្ចគន្លឹះ និង ថ្មីៗ ត្រូវបានសម្រេចក្នុងវិស័យអាទិភាពមួយចំនួន រួមមានវិស័យទេសចរណ៍, វិស័យរ៉ែ និង ថាមពល, វិស័យពាណិជ្ជកម្ម, និង វិស័យវប្បធម៌។ ក្នុងវិស័យទេសចរណ៍, សមិទ្ធផលធំៗ រួមមានការធ្វើពិពិធកម្មទេសចរណ៍វប្បធម៌ និង ធម្មជាតិ, ការបង្កើតផលិតផលថ្មី, ការធានានូវសុវត្ថិភាពសម្រាប់ទេសចរ, ការផ្សព្វផ្សាយកម្ពុជាជាគោលដៅទេសចរណ៍សុវត្ថិភាព, ការធ្វើពិពិធកម្មតំបន់ទេសចរណ៍ និង ផលិតផលទេសចរណ៍របស់កម្ពុជាបានកាន់តែសម្បូរបែប។ ក្នុងវិស័យរ៉ែ និង ថាមពល, ការអភិវឌ្ឍវិស័យប្រេងកាតមានវឌ្ឍនភាព ក្នុងការស្វែងរុករកអភិវឌ្ឍផលិតកម្ម ប្រព្រឹត្តកម្ម ការដឹកជញ្ជូន សន្និធិ និង ការធ្វើពាណិជ្ជកម្មប្រេង និង ឧស្ម័ន ដើម្បីរួមចំណែកអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច សង្គម និង ផលប្រយោជន៍យូរអង្វែងនៃប្រទេសជាតិ និង ប្រជាជនកម្ពុជា។ ចំពោះវិស័យពាណិជ្ជកម្ម, ការធ្វើពិពិធកម្មទីផ្សារនាំចេញ និង ផលិតផល ត្រូវបានពង្រឹង តាមរយៈការបង្កើតស្ថានតំណាងពាណិជ្ជកម្មថ្មី និង ដាក់ឱ្យដំណើរការយុទ្ធសាស្ត្រពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក, ដែលការណ៍នេះបានជំរុញកំណើននៃការនាំចេញរបស់កម្ពុជាគួរឱ្យកត់សម្គាល់។

ជាក់ស្តែង, តម្លៃទីផ្សារពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិកបានកើនឡើងពីប្រមាណ ០,៩៧ ពាន់លានដុល្លារអាម៉េរិកក្នុងឆ្នាំ២០២១ ដល់ប្រមាណ ១,៥០ ពាន់លានដុល្លារអាម៉េរិកក្នុងឆ្នាំ២០២៣។ តាមការវាយតម្លៃជារួម, ពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិកបន្តមាននិន្នាការវិជ្ជមាន និង មានសក្តានុពលខ្ពស់ តាមរយៈកំណើនឥតឈប់ឈរនៃចំនួនអ្នកប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណិតចល័ត ដែលបានកើនឡើងប្រមាណ ១៩ លាននាក់គិតត្រឹមឆ្នាំ២០២៣, ការរីកដុះដាលនៃថ្នាលទូទាត់ប្រាក់ឌីជីថល ដែលបានកើនឡើងដល់ប្រមាណ ៤៩២ ពាន់លានដុល្លារអាម៉េរិក ឬ ប្រមាណ ១៦ដងនៃផលិតផលជាតិសរុបក្នុងឆ្នាំ ២០២៣, ការប្រែក្លាយពីបរិបទពាណិជ្ជកម្មតាមបែបប្រពៃណីមកជាការធ្វើពាណិជ្ជកម្មបែបទំនើប ជាមួយបច្ចេកវិទ្យារបស់វិស័យឯកជន និង ការកើនឡើងនៃការចាប់យកបច្ចេកវិទ្យារបស់អ្នកប្រើប្រាស់ទូទៅ។

ក្នុងវិស័យវប្បធម៌ កម្ពុជាបានកែលម្អហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និង លើកកម្ពស់សោភ័ណភាពនៅរមណីយដ្ឋានបេតិកភណ្ឌពិភពលោក និង ទីតាំងវប្បធម៌សំខាន់ៗ ដើម្បីបង្កើនភាពទាក់ទាញសម្រាប់ទេសចរណ៍ និង ជំរុញការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព ពិសេសនៅរមណីយដ្ឋានអង្គរ។ ឧស្សាហកម្មវប្បធម៌ និង ច្នៃប្រឌិតរបស់កម្ពុជា ពិសេសនៅក្នុងផ្នែកតូរ្យតន្ត្រី សិល្បៈទស្សនីយភាព សិល្បៈសម្តែង ម៉ូតសម្លៀកបំពាក់ សៀវភៅ ភាពយន្ត និង វីដេអូ បាន និង កំពុងបន្តមានវឌ្ឍនភាពគួរឱ្យកត់សម្គាល់, ទាំងបរិមាណ និង គុណភាព។ ទន្ទឹមនឹងនេះ សមត្ថភាពផលិត និង ទីផ្សារសម្រាប់ទំនិញវប្បធម៌ និង ច្នៃប្រឌិតរបស់កម្ពុជាក៏កាន់តែមានភាពប្រសើរឡើង តាមរយៈកំណើនតម្រូវការក្នុងស្រុក ការឈានចូលទៅក្នុងទីផ្សារបរទេស ភាពអំណោយផលនៃបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល រួមទាំងភាពជាដៃគូរវាងរដ្ឋ វិស័យឯកជន និង អង្គការសង្គមស៊ីវិល។ កម្ពុជាបានចូលជាភាគីនៃអនុសញ្ញាទីក្រុងប៊ែន ស្តីពីកិច្ចការពារស្នាដៃអក្សរសាស្ត្រ និង សិល្បៈ រួមទាំងសន្ធិសញ្ញាទីក្រុងប៉េកាំង ស្តីពីការសម្តែងសោតទស្សន៍, បានបន្តពង្រឹងសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ

និង សិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល, និង បានសហការជាមួយដៃគូនានា ដើម្បីជំរុញការអភិវឌ្ឍសិល្បៈវប្បធម៌នៅកម្ពុជា និង នៅក្នុងតំបន់អាស៊ាន។ល។

ការរៀបចំខ្លួនសម្រាប់សេដ្ឋកិច្ចឌីជីថល និង ឆ្លើយតបនឹងបដិវត្តន៍ឧស្សាហកម្មទី៤

ដើម្បីជំរុញវិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា នវានុវត្តន៍ (វ.ប.ន.) និង ឌីជីថលូបនីយកម្មនៅតាមក្រសួង-ស្ថាប័ន និង ក្នុងវិស័យឯកជន, រាជរដ្ឋាភិបាលសម្រេចបានសមិទ្ធផលគន្លឹះ រួមមានដាក់ចេញក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ច និង សង្គមឌីជីថលកម្ពុជា ២០២១-២០៣៥, គោលនយោបាយរដ្ឋាភិបាលឌីជីថលកម្ពុជា ២០២២-២០៣៥, ផែនទីបង្ហាញផ្លូវ វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និង នវានុវត្តន៍កម្ពុជាឆ្នាំ២០៣០, ប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី វ.ប.ន. កម្ពុជា, ការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធឌីជីថលសម្រាប់ប្រមូល គ្រប់គ្រង និងចែករំលែកទិន្នន័យ, ការអនុវត្តយន្តការគ្រប់គ្រងមតិជំទាស់ និង សំណូមពរតាមប្រព័ន្ធឌីជីថល, របៀបវារៈស្រាវជ្រាវជាតិឆ្នាំ២០២៥, បច្ចេកវិទ្យាកសិកម្ម, បច្ចេកវិទ្យាអប់រំ, បច្ចេកវិទ្យាសុខាភិបាល, បច្ចេកវិទ្យាថាមពល, បច្ចេកវិទ្យាទេសចរណ៍, បច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល, ផែនទីបង្ហាញពីការស្រាវជ្រាវ និង នវានុវត្តន៍កម្ពុជា, ប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីការស្រាវជ្រាវកម្ពុជា, ក្រមសីលធម៌ស្រាវជ្រាវ, បញ្ញាសិប្បនិម្មិតក្នុងប្រទេសកម្ពុជា, ការវាយតម្លៃតម្រូវការបច្ចេកវិទ្យា, ក្របខ័ណ្ឌតាមដានត្រួតពិនិត្យ និង វាយតម្លៃការអនុវត្តផែនទីបង្ហាញផ្លូវ វ.ប.ន. កម្ពុជាឆ្នាំ២០៣០, គោលការណ៍ណែនាំស្តីពីការតាមដានត្រួតពិនិត្យ និង វាយតម្លៃការអនុវត្តគោលនយោបាយ វ.ប.ន. និង សេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីការផ្ទេរបច្ចេកវិទ្យា។

ក្នុងវិស័យប្រៃសណីយ៍ កម្ពុជាបានរៀបចំគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យប្រៃសណីយ៍ឆ្នាំ២០២២-២០៣០ និង សេចក្តីព្រាងច្បាប់ថ្មីស្តីពីសេវាប្រៃសណីយ៍ ព្រមទាំងបានដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់ការស្នើសុំអាជ្ញាបណ្ណ និង លិខិតអនុញ្ញាតតាមប្រព័ន្ធអនឡាញ និង ជំរុញការទូតក្នុងវិស័យប្រៃសណីយ៍។ វិស័យទូរគមនាគមន៍ ដើរតួនាទីសំខាន់ក្នុងការអភិវឌ្ឍសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា និង មានការវិវឌ្ឍគួរឱ្យកត់សម្គាល់ដែលឆ្លុះបញ្ចាំង តាមរយៈសន្ទុះនៃការកើនឡើងតម្រូវការនៃការប្រើប្រាស់សេវាទូរសព្ទចល័ត សេវាអ៊ីនធឺណិតល្បឿនលឿន កម្មវិធីឌីជីថលនានា និង សន្ទុះនៃការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធក្នុងវិស័យនេះ ដែលបានកៀរគរចំណូលជូនរដ្ឋកើនឡើង ៤ដង ធៀបនឹង ៣ឆ្នាំ មុនការធ្វើការកែទម្រង់។ ជាក់ស្តែង អ្នកប្រើ-ប្រាស់សេវាទូរសព្ទចល័តបានកើនឡើងដល់ចំនួនប្រមាណ ២១ លាន, សេវាអ៊ីនធឺណិតចល័ត ១៩លាន, និង សេវាអ៊ីនធឺណិតអចល័ត ៦៣៤ ៥៤៦ នៅឆ្នាំ២០២២ ដោយគ្របដណ្តប់ស្ទើរទូទាំងប្រទេស ហើយបណ្តាញខ្សែកាបអុបទិកលើគោក មានប្រវែងសរុបមានចំនួន ៣១ ៧៦៣ គ.ម. និង បណ្តាញខ្សែកាបអុប-ទិកក្រោមបាតសមុទ្រកម្ពុជា មានប្រវែងសរុប ៦៤០ គ.ម.។ ដើម្បីជំរុញការធ្វើបរិវត្តកម្មឌីជីថលឱ្យបានជោគជ័យខ្ពស់សម្រាប់លើកកម្ពស់រដ្ឋាភិបាលឌីជីថល និង សេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមឌីជីថល រាជរដ្ឋាភិបាលបានបន្តធ្វើទំនើបកម្មសេវាទូរសព្ទចល័ត និង អ៊ីនធឺណិត ព្រមទាំងអភិវឌ្ឍនិង ដាក់ចេញប្រព័ន្ធបច្ចេក-វិទ្យាឌីជីថលសំខាន់ៗសម្រាប់បំពេញតម្រូវការនៃការអភិវឌ្ឍរបស់កម្ពុជាជាក់ស្តែង បានដាក់ចេញប្រព័ន្ធ QR Code សម្រាប់ទប់ស្កាត់កូវីដ-១៩ និង ប្រព័ន្ធបណ្ណចាក់វ៉ាក់សាំងឌីជីថល (StopCovid QR Vaccine),

ព្រមទាំងថ្នាលផ្ទៀងផ្ទាត់ឯកសារ verify.gov.kh សម្រាប់លុបបំបាត់ការក្លែងបន្លំឯកសារ, ផ្ដល់ភាពងាយស្រួល និង ទំនុកចិត្ត, និង បង្កើនប្រសិទ្ធផលសេដ្ឋកិច្ចក្នុងការផ្តល់សេវាសាធារណៈ ព្រមទាំងជំរុញការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្សក្នុងវិស័យនេះ តាមរយៈការផ្តល់អាហារូបករណ៍ជាច្រើនកន្លែង ដើម្បីកសាងសមត្ថភាព និង ពង្រឹងធនធានមនុស្សក្នុងវិស័យប្រៃសណីយ៍ ទូរគមនាគមន៍ និង វិស័យបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និង ព័ត៌មាន។

ក្នុងវិស័យពាណិជ្ជកម្ម ការធ្វើឌីជីថលូបនីយកម្មសម្រេចបានវឌ្ឍនភាពល្អប្រសើរ តាមរយៈការដាក់ឱ្យអនុវត្តច្បាប់ស្តីពី "ពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក", ការអនុម័តយល់ព្រមលើកិច្ចព្រមព្រៀងអាស៊ានស្តីពីពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក, ការអនុវត្តប្រព័ន្ធតម្កល់លិខិតជូនដំណឹងនៃប្រតិបត្តិការដែលមានកិច្ចធានា និង តភ្ជាប់ជាមួយប្រព័ន្ធទូទាត់ប្រាក់តាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក, ការផ្តល់សេវាសាធារណៈលើការចុះបញ្ជីពាណិជ្ជកម្ម ការចុះបញ្ជីម៉ាក និង ការស្នើសុំវិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់ដើមកំណើតទំនិញតាមប្រព័ន្ធស្វ័យប្រវត្តកម្ម, ការជំរុញឱ្យអាជីវករ និង ពាណិជ្ជករពង្រឹងសមត្ថភាពរបស់ខ្លួនលើគ្រប់ប្រតិបត្តិការពាក់ព័ន្ធ ជាពិសេសពង្រឹង និង ពង្រីកការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យា ដើម្បីទាញយកផលវិជ្ជមានឱ្យបានច្រើនពីការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម ក្នុងបរិបទសេដ្ឋកិច្ចឌីជីថល, ការបង្កើតថ្នាលឌីជីថលសម្រាប់បម្រើការងារគ្រប់គ្រងការដាក់ពាក្យ និង វាយតម្លៃទទួលស្គាល់ផលិតផល និង ការជួយរកទីផ្សារឱ្យផលិតផលភូមិមួយផលិតផលមួយ។ ក្នុងវិស័យព័ត៌មាន, រាជរដ្ឋាភិបាល ដោយមានក្រសួងព័ត៌មានជាសេនាធិការ បានរៀបចំថ្នាលទូរទស្សន៍ឌីជីថលជាតិ, កិច្ចសហប្រតិបត្តិការក្នុងក្របខ័ណ្ឌអាស៊ានត្រូវបានធ្វើឡើង ដើម្បីបង្កើតសុខដុមនីយកម្មនៃការអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយឌីជីថលក្នុងតំបន់, ការធ្វើបរិវត្តកម្មទូរទស្សន៍ពីអាណាឡូកទៅឌីជីថល ដើម្បីដាក់ឱ្យដំណើរការថ្នាលទូរទស្សន៍ឌីជីថលកម្ពុជានៅចុងឆ្នាំ២០២៣ និង បិទការផ្សាយទូរទស្សន៍អាណាឡូកនៅឆ្នាំ២០២៥។ ជាក់ស្តែង អង្គភាពប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយមានគេហទំព័រ និង ការផ្សព្វផ្សាយបានធ្វើឡើងតាមអនឡាញ និង បច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល។

ក្នុងវិស័យអប់រំ រាជរដ្ឋាភិបាលបានធ្វើការកែទម្រង់លើអាទិភាពមួយចំនួន ដើម្បីចូលរួមអនុវត្តក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ច និង សង្គមកិច្ចឌីជីថលកម្ពុជា, ឆ្លើយតបនឹងបដិវត្តន៍ឧស្សាហកម្មទី៤, និង ជំរុញបរិវត្តកម្មឌីជីថល តាមរយៈការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលក្នុងការអប់រំ, ការជំរុញការសិក្សាមុខវិជ្ជាទាក់ទងនឹងវិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា វិស្វកម្ម និង គណិតវិទ្យានៅមធ្យមសិក្សាចំណេះទូទៅ, ការសិក្សាជំនាញ វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា វិស្វកម្ម សិល្បៈច្នៃប្រឌិត និង គណិតវិទ្យានៅឧត្តមសិក្សា, ការលើកកម្ពស់ការសិក្សាភាសាបរទេស ជំនាញសតវត្សរ៍ទី២១ និង អក្ខរកម្មឌីជីថល, ការអប់រំបច្ចេកទេសនៅតាមវិទ្យាល័យចំណេះទូទៅ និង បច្ចេកទេស និង ការសិក្សាពេញមួយជីវិត, ដោយសម្រេចបានសមិទ្ធផលធំៗជាច្រើន ដូចជា ការដាក់ឱ្យអនុវត្តមជ្ឈមណ្ឌលឌីជីថល, ការបង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលបច្ចេកវិទ្យាសហគមន៍, កម្មវិធីសិក្សាជំនាញថ្មីពាក់ព័ន្ធនឹងវិទ្យាសាស្ត្រ និង បច្ចេកវិទ្យា, វិទ្យាសាស្ត្រកុំព្យូទ័រ, បញ្ញាសិប្បនិម្មិត, ការសិក្សាស្រាវជ្រាវផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្រ, ការចូលរួមក្នុងបណ្តាញសាកលវិទ្យាល័យសាយប័រ ដើម្បីពង្រឹងសមត្ថភាពសាស្ត្រាចារ្យតាមរយៈការសិក្សាផ្ទាល់ និង អនឡាញ, ការដាក់ឱ្យដំណើរការប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានមួយចំនួន រួមមាន EMIS, HEMIS, FMIS, HRMIS, SIS, Sala Digital, ប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន

គ្រប់គ្រងសាកលវិទ្យាល័យ (UMS), ថ្នាលអប់រំ និង ការធ្វើសុខដុមនីយកម្មប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានទាំងនេះ, ការបង្កើតសាលាឌីជីថលសម្រាប់បម្រើឱ្យការបង្រៀន និង រៀន ស្របតាមបរិបទថ្មីនៃការអប់រំឌីជីថល។

ការជំរុញការអភិវឌ្ឍវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ និង ធនាគារ

វិស័យហិរញ្ញវត្ថុ ទាំងធនាគារ និង មិនមែនធនាគារ មានការរីកចម្រើនយ៉ាងខ្លាំង និង បន្តរីកចម្រើនជាបន្តបន្ទាប់ ដែលឆ្លុះបញ្ចាំងដោយការកើនឡើងនៃអ្នកចូលរួមក្នុងទីផ្សារហិរញ្ញវត្ថុ, ចំនួនផលិតផលក្នុងទីផ្សារ, រំហូរមូលធនវិនិយោគ, ការធ្វើសមាហរណកម្មយន្តការគ្រប់គ្រង និង ត្រួតពិនិត្យលើវិស័យហិរញ្ញវត្ថុមិនមែនធនាគារ តាមរយៈការបង្កើតអាជ្ញាធរសេវាហិរញ្ញវត្ថុមិនមែនធនាគារ។ វិស័យធនាគារដែលពេលមុនប្រជាជនមិនទុកចិត្ត ពេលនេះជាប្រព័ន្ធធនាគាររឹងមាំ និង មានស្ថិរភាព ដោយមានដើមទុនរឹងមាំ សន្ទនីយភាពគ្រប់គ្រាន់ និង កំណើនឥណទានសមស្រប ព្រមទាំងបានក្លាយជាដៃគូសំខាន់ ក្នុងការជំរុញវិស័យពិតនៃសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ច និង កំណើនសេដ្ឋកិច្ចជាតិ។ ក្នុងរយៈពេល ៥ ឆ្នាំចុងក្រោយនេះ, ទ្រព្យសកម្មរបស់ប្រព័ន្ធធនាគារមានកំណើន ៦៣,៦% ដល់ ៣៤៥,១ ទ្រីលានរៀល (៨៤,៥ ប៊ីលានដុល្លារអាម៉េរិក)។ ទន្ទឹមនេះ ឥណទានដល់វិស័យឯកជនបានកើនឡើង ៧៩,១% ដល់ ២៣៦,១ ទ្រីលានរៀល (៥៧,៨ ប៊ីលានដុល្លារអាម៉េរិក) និង ប្រាក់បញ្ញើរបស់អតិថិជនបានកើនឡើង ៦៥,៨% ដល់ ១៩៧,២ ទ្រីលានរៀល (៤៨,៣ ប៊ីលានដុល្លារអាម៉េរិក)។ ភាពស៊ីជម្រៅផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ (M2/GDP) បានកើនឡើងពី ១០៧,៧% ឆ្នាំ២០១៩ ដល់ ១៤៧,៥% នៅឆ្នាំ២០២៣។

កម្ពុជាបានពង្រឹងតួនាទីប្រាក់រៀលជាបន្តបន្ទាប់ ដើម្បីពង្រឹងអធិបតេយ្យសេដ្ឋកិច្ចជាតិ និង បង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃការអនុវត្តគោលនយោបាយម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច។ តាមរយៈការអនុវត្តផែនការសកម្មភាពនៃយុទ្ធសាស្ត្រជាតិស្តីពីបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ ឆ្នាំ២០១៩-២០២៥ និង គំនិតផ្តួចផ្តើមផ្សេងៗទៀត, ចំនួនគណនីឥណទាន និង ប្រាក់បញ្ញើបានកើនឡើងជាបន្តបន្ទាប់ពី ៣,១លានគណនី និង ៧,៦លានគណនីនៅឆ្នាំ២០១៩ រហូតដល់ ៣,៩ លានគណនី និង ១៩,២ លានគណនី រៀងគ្នានៅឆ្នាំ២០២៣។ រូបិយវត្ថុចរាចរណ៍ក្នុងទីផ្សារ និង ប្រាក់បញ្ញើជារៀល បានកើនឡើងគួរឱ្យកត់សម្គាល់។ ការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធទូទាត់អេឡិចត្រូនិក បានកើនឡើងយ៉ាងឆាប់រហ័ស ដោយចំនួនគណនីកាបូបអេឡិចត្រូនិកបានកើនពី ៥,២ លានគណនីនៅឆ្នាំ២០១៩ ដល់ ១៩,៧ លានគណនី ដែលទំហំទឹកប្រាក់នៃការទូទាត់តាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិកសរុបបានកើនឡើងដល់ ៧ ដង នៃផ.ស.ស. សរុប នៅឆ្នាំ២០២៣។ បន្ថែមលើនេះ, វិស័យធានារ៉ាប់រង និង ទីផ្សារមូលបត្រ កំពុងដំណើរការ និង បន្តរីកចម្រើនជាបន្តបន្ទាប់។

បន្ថែមលើនេះ, កម្ពុជាបានដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធទូទាត់សងប្រាក់ថ្មីៗជាបន្តបន្ទាប់ ដូចជាប្រព័ន្ធបាគងនៅឆ្នាំ២០២០ ស្តង់ដាខេអេចឃ្យូអរ (KHQR) នៅឆ្នាំ២០២២ និង ប្រព័ន្ធខេមបូឌានស៊ែស្វីច (CSS) នៅឆ្នាំ២០២៣, ដែលប្រព័ន្ធទាំងនេះបាន និង កំពុងរួមចំណែកយ៉ាងសកម្មដល់ការជំរុញការដោះដូរ និង ការលើកកម្ពស់បរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ, ព្រមទាំងបានតភ្ជាប់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធប្រព័ន្ធទូទាត់សងប្រាក់ជាមួយប្រទេសក្នុងតំបន់ និង ក្រុមហ៊ុន UnionPay និង កំពុងពង្រីកការទូទាត់ឆ្លងដែនជាមួយក្រុមហ៊ុន Alipay, ប្រទេសដៃគូ និង ស្ថាប័នផ្សេងៗទៀត។ ជាមួយគ្នានេះ, បទប្បញ្ញត្តិថ្មីៗត្រូវបានដាក់

ចេញ, រួមមាន សេចក្តីប្រកាសព័ត៌មានស្តីពីការឆបោកប្រាក់តាមបណ្តាញសង្គម និង ប្រព័ន្ធទូរសព្ទ, សេចក្តីប្រកាសព័ត៌មានស្តីពីការផ្សព្វផ្សាយ និង ផ្តល់ឥណទានដោយខុសច្បាប់, សេចក្តីប្រកាសព័ត៌មានស្តីពីគ្រោះថ្នាក់នៃកម្ចីក្រៅផ្លូវការ និង សេចក្តីថ្លែងការណ៍រួមរវាងធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា និង អគ្គស្នងការដ្ឋាននគរបាលជាតិ។

១.១.៥. ការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជន និង ការងារ

ការអភិវឌ្ឍទីផ្សារការងារ

ទីផ្សារការងារត្រូវបានអភិវឌ្ឍ និង កែលម្អជាបន្តបន្ទាប់ ដើម្បីផ្តល់កាលានុវត្តភាពការងារកាន់តែល្អប្រសើរ ជាពិសេសដល់យុវជនដែលទើបឈានដល់វ័យធ្វើការ តាមរយៈការរក្សាបាននូវអត្រាអ្នកចូលរួមកម្លាំងពលកម្មខ្ពស់ និង ថេរ ក្នុងរង្វង់ ៧៥% ដែលអត្រានេះមានកម្រិតខ្ពស់ជាងអត្រាជាមធ្យមរបស់អាស៊ាន ដែលមានអត្រាប្រមាណ ៦៦,២%។ ជាមួយនឹងអត្រាមានការងារខ្ពស់, ប្រាក់ឈ្នួលអប្បបរមាសម្រាប់វិស័យវាយនភណ្ឌកាត់ដេរ ផលិតស្បែកជើង និង ផលិតផលិតផលធ្វើដំណើរ និង កាបូប បានកើនឡើងជាបន្តបន្ទាប់ប្រកបដោយសុខដុម ពី ១៧០ ដុល្លារអាម៉េរិកក្នុង ១ខែ នៅឆ្នាំ២០១៨ ដល់ ២០០ ដុល្លារអាម៉េរិកក្នុង ១ខែ នៅឆ្នាំ២០២៣ ហើយឱកាសការងារនៅក្រៅប្រទេសដែលមានលក្ខខណ្ឌការងារល្អ និង ប្រាក់ចំណូលខ្ពស់ក៏ត្រូវបានពង្រីកបន្ថែម។ ប្រសិទ្ធភាពនៃការផ្តល់សេវាការងារ និង ព័ត៌មានទីផ្សារ ត្រូវបានបន្តពង្រឹង និង យកចិត្តទុកដាក់ខ្ពស់ តាមរយៈការបង្កើនមជ្ឈមណ្ឌលការងារចំនួន ១៤ និង មជ្ឈមណ្ឌលការងារចល័តជាច្រើនកន្លែង, ការដាក់ឱ្យអនុវត្តថ្នាលឌីជីថលសេវាការងារដើម្បីផ្តល់សេវាជួយស្វែងរកការងារធ្វើ និង ប្រឹក្សាការងារដល់ប្រជាជន, ការរៀបចំវេទិកាការងារ ដោយបានផ្តល់សេវាជួយស្វែងរកការងារ និង ប្រឹក្សាការងារដល់ប្រជាជនសរុបចំនួន ៩០ ម៉ឺននាក់។

ការពង្រឹងលក្ខខណ្ឌការងារ និង សុខដុមនីយម្មនៃទំនាក់ទំនងវិជ្ជាជីវៈ ត្រូវបានលើកកម្ពស់ជាបន្តបន្ទាប់ តាមរយៈការពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តជាតិ និង អន្តរជាតិពាក់ព័ន្ធការងារ, ការពង្រឹងប្រព័ន្ធអធិការកិច្ចការងារនៅតាមសហគ្រាសគ្រឹះស្ថាន ដោយផ្ទាល់ និង តាមប្រព័ន្ធស្វ័យប្រវត្តកម្ម និង ការរៀបចំក្រុមអធិការកិច្ចអន្តរក្រសួង, ការពិនិត្យលើលក្ខខណ្ឌសុវត្ថិភាព និង សុខភាពការងារ, ការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងស្តីពីការបង្ការ និង ការទប់ស្កាត់ការប្រើប្រាស់ពលកម្មកុមារ, ការលើកកម្ពស់សិទ្ធិសេរីភាពអង្គការវិជ្ជាជីវៈ និង ការពង្រឹងយន្តការដោះស្រាយវិវាទការងារក្រៅប្រព័ន្ធតុលាការ, ការពង្រឹងភាពជាដៃគូនៃកិច្ចសន្ទនាសង្គមតាមយន្តការត្រីភាគី និង ការគាំទ្រនិរន្តរភាពនៃក្រុមប្រឹក្សាអាជ្ញាកណ្តាល។

ការលើកស្ទួយសហគ្រាសធុនតូច និង មធ្យម និង សហគ្រិនភាព

ការអភិវឌ្ឍ និង លើកស្ទួយសហគ្រាសធុនតូច និង មធ្យម និងសហគ្រិនភាព សម្រេចបានវឌ្ឍនភាពគួរឱ្យកត់សម្គាល់ តាមយៈការអនុវត្តគោលនយោបាយសំខាន់ៗនានា, ការធ្វើប្រតិភូកម្មអំណាចនៃការបង្កើត និង អនុញ្ញាតឱ្យដំណើរការសហគ្រាសធុនតូច និង មធ្យម និង សិប្បកម្ម ដល់រដ្ឋបាលរាជធានី-ខេត្ត, កិច្ចសហការជាមួយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ និង ផ្នែកឯកជន ដើម្បីធ្វើការពង្រឹងសមត្ថភាពរបស់មន្ត្រីជំនាញរួមទាំងម្ចាស់រោងចក្រ សហគ្រាស និង សិប្បកម្ម តាមរយៈការផ្តល់ប្រឹក្សាយោបល់ ការបណ្តុះបណ្តាល

និង សិក្ខាសាលា, ការជំរុញតួនាទីស្ត្រីក្នុងសហគ្រិនភាព, ការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធឌីជីថលសម្រាប់សហគ្រាសធុនតូច និង មធ្យម, ការអភិវឌ្ឍបៃតងក្នុងវិស័យសហគ្រាសធុនតូច និង មធ្យម, ការពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់កម្មសិទ្ធិបញ្ញាក្នុងវិស័យសហគ្រាសធុនតូច និង មធ្យម, ការផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍នៃការចុះបញ្ជីសហគ្រាសធុនតូច និង មធ្យម, ការចុះបញ្ជីអាជីវកម្មតាម Online និង ការប្រើប្រាស់សេវាក្រោមដំបូលតែមួយ, ការលើកទឹកចិត្តដល់សហគ្រាសធុនតូច និង មធ្យម ក្នុងវិស័យអាទិភាព, ការអភិវឌ្ឍបណ្តុំសហគ្រាសធុនតូច និង មធ្យម, ការតភ្ជាប់រវាងក្រុមហ៊ុនវិនិយោគផ្ទាល់ពីបរទេស និង សហគ្រាសធុនតូច និង មធ្យម នៅកម្ពុជា។ នៅឆ្នាំ២០១៩-២០២៣ មូលដ្ឋានសហគ្រាសធុនតូច និង មធ្យម បង្កើតថ្មីមានចំនួន ៥ ៣២៨ និង ផ្តល់ការងារចំនួន ៧១ ៤៤១ នាក់, ដែលធ្វើឱ្យមូលដ្ឋានសហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យម សរុបនៅឆ្នាំ ២០២៣ មានចំនួន ៤៤ ៦២៨ និង ផ្តល់កាលានុវត្តភាពការងាររហូតដល់ ៤៦៣ ៩៦៦។

ការរៀបចំ និង ការអនុវត្តភាពជាដៃគូវិស័យសាធារណៈ និង វិស័យឯកជន

រាជរដ្ឋាភិបាលបានរៀបចំ និង អនុវត្តឱ្យបានពេញលេញនូវប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងការវិនិយោគសាធារណៈ ដោយបានបង្កើត និង ដាក់ឱ្យអនុវត្តនូវយន្តការភាពជាដៃគូរវាងរដ្ឋ និង ឯកជន ស្របតាមច្បាប់ស្តីពីភាពជាដៃគូរវាងរដ្ឋ និង ឯកជន ប្រកបដោយភាពប្រទាក់ក្រឡា ស័ក្តិសិទ្ធិភាព ចីរភាព តម្លាភាព និង គ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ស្របតាមឧត្តមានុវត្តន៍អន្តរជាតិ ដើម្បីលើកកម្ពស់ការរៀបចំ និង អនុវត្តគម្រោងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសាធារណៈ និង គម្រោងសេវាសាធារណៈ។ ក្នុងនោះ, រាជរដ្ឋាភិបាលបានបន្តខិតខំជំរុញឱ្យមានការចូលរួមពីវិស័យឯកជន ក្នុងការវិនិយោគហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសាធារណៈ ដែលនាំមកនូវប្រភពទុនហិរញ្ញប្បទានបន្ថែម, ចំណេះដឹង, ចំណេះធ្វើ និង បច្ចេកវិទ្យាទំនើបដល់វិស័យសាធារណៈ ក្នុងការរៀបចំ និង គ្រប់គ្រងប្រតិបត្តិការគម្រោងវិនិយោគហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសាធារណៈ ប្រកបដោយនវានុវត្តភាព និង កាន់តែមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ជាងមុន។

បន្ថែមលើនេះ, រាជរដ្ឋាភិបាលបានដាក់ឱ្យប្រើនីតិវិធីគ្រប់គ្រងប្រតិបត្តិការរួមសម្រាប់គម្រោងភាពជាដៃគូរវាងរដ្ឋ និង ឯកជន ដែលរួមមានគោលនយោបាយ និង នីតិវិធី, នីតិវិធីគ្រប់គ្រងលទ្ធកម្មគម្រោង និង គោលការណ៍ណែនាំផ្សេងទៀតពាក់ព័ន្ធនឹងគម្រោងភាពជាដៃគូរវាងរដ្ឋ និង ឯកជន។ ជាក់ស្តែង, តាមរយៈក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្តដ៏រឹងមាំ ជាមួយនឹងកិច្ចគាំទ្រជាក់លាក់, ការរៀបចំ និង អនុវត្តភាពជាដៃគូវិស័យសាធារណៈ និង វិស័យឯកជនទទួលបាននូវភាពជោគជ័យគួរជាទីមោទនៈ ដូចជា ការរៀបចំអភិវឌ្ឍគម្រោងកំពង់ផែទេសចរណ៍អន្តរជាតិខេត្តកំពត តាមរយៈការដេញថ្លៃដោយប្រកួតប្រជែង, និង ការរៀបចំសិក្សាគម្រោងផ្សេងៗ តាមរយៈការរៀបចំការដេញថ្លៃចំពោះការជ្រើសរើសទីប្រឹក្សាប្រតិបត្តិការសម្រាប់គាំទ្រការសិក្សាសមិទ្ធិលទ្ធភាពគម្រោង ដែលបានអនុវត្តចំពោះគម្រោងចំណតឆ្លាតវៃក្នុងខេត្តព្រះសីហនុជាដើម។

ការពង្រឹងការប្រកួតប្រជែង

ការប្រកួតប្រជែងត្រូវបានពង្រឹង ដើម្បីលើកកម្ពស់ការប្រកួតប្រជែងស្មើភាព សំដៅសម្រេចបាននូវសុភបរមភាវូបនីយកម្មសេដ្ឋកិច្ច តាមរយៈការរៀបចំច្បាប់ស្តីពីការប្រកួតប្រជែង ច្បាប់ស្តីពីកិច្ច

ការពារអ្នកប្រើប្រាស់ និង គោលនយោបាយប្រកួតប្រជែងអាស៊ាន, ការតាមដានត្រួតពិនិត្យ និង ការសម្របសម្រួលជាប្រចាំលើ បញ្ហាពាក់ព័ន្ធនឹងការប្រកួតប្រជែងដោយមិនស្មោះត្រង់, ការបង្កើតគណៈ-កម្មាធិការប្រកួតប្រជែងកម្ពុជា ដើម្បីសម្រេចលើគោលនយោបាយ និង ការអនុវត្តនីតិវិធីសំខាន់ៗពាក់ព័ន្ធនឹងកិច្ចការប្រកួតប្រជែង, ការបង្កើតគណៈកម្មាធិការជាតិការពារអ្នកប្រើប្រាស់ ដើម្បីជំរុញការណែនាំ និង ផ្តល់ជាគោលនយោបាយលើខ្លឹមសារគន្លឹះ ក្នុងការកសាងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តចាំបាច់ពាក់ព័ន្ធនឹងកិច្ចការពារអ្នកប្រើប្រាស់ សំដៅពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពក្នុងការអនុវត្តច្បាប់, និង ការពង្រឹងយន្តការដោះស្រាយវិវាទពាណិជ្ជកម្ម ជាដើម។

១.១.៦. ការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព និង បរិយាបន្ន

ការលើកស្ទួយវិស័យកសិកម្ម និង ការអភិវឌ្ឍជនបទ

រាជរដ្ឋាភិបាលបានបន្តជំរុញ និង លើកស្ទួយវិស័យកសិកម្ម ដែលជាសសរស្តម្ភមួយដ៏សំខាន់សម្រាប់ទ្រទ្រង់កំណើនសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា, ការបង្កើតការងារ, ការធានាសន្តិសុខស្បៀង, ការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និង វិសមភាពសេដ្ឋកិច្ច។ ដើម្បីសម្រេចបានគោលដៅនេះ, រាជរដ្ឋាភិបាលជំរុញលើកកម្ពស់ការវិភាគព័ត៌មានទីផ្សារ និង ការផ្សព្វផ្សាយស្តីពីភាពទាក់ទាញការវិនិយោគកសិ-ចំណីអាហារនៅកម្ពុជា, ការពង្រឹង និង ការពង្រីកសន្តិសុខស្បៀងតាមរយៈការអនុវត្តគោលនយោបាយស្រូវ-អង្ករ និង សន្និធិស្បៀងបម្រុងរដ្ឋ, ការបោសសម្អាតគ្រាប់មីន និង យុទ្ធភណ្ឌមិនទាន់ផ្ទុះពីផ្ទៃដីសម្រាប់វិស័យកសិកម្ម, ការជួសជុលការថែទាំ ការស្តារឡើងវិញ និង ការសាងសង់ប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រសម្រាប់វិស័យកសិកម្ម, ការគ្រប់គ្រងទឹកជំនន់ និង គ្រោះរាំងស្ងួត, ការលើកទឹកចិត្តបង្កើនសហគមន៍កសិកម្ម, ការបង្កើតសហភាពសហគមន៍កសិកម្ម, ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រជាតិ និង គោលនយោបាយជាតិស្តីពីការជំរុញចលនាភូមិមួយផលិតផលមួយ។

ជាក់ស្តែង, វិស័យនេះបានចូលរួមចំណែកប្រមាណ ១៧,១% នៃ ផ.ស.ស. ថ្លៃបច្ចុប្បន្ន ក្នុងឆ្នាំ ២០២៣, ដោយតម្លៃបន្ថែមសរុបបានកើនឡើងជារៀងរាល់ឆ្នាំពី ១៩ ៧៥១ ពាន់លានរៀល នៅឆ្នាំ ២០១៤ ដល់ ២៣ ០០១ ពាន់លានរៀល នៅឆ្នាំ២០១៩ និង ឈានដល់ ២៩ ៧២១ ពាន់លានរៀល នៅឆ្នាំ២០២៣។ ក្នុងរយៈពេល ៥ឆ្នាំនៃការអនុវត្ត**យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ-ដំណាក់កាលទី៤** កន្លងទៅ, វិស័យនេះសម្រេចបានសមិទ្ធផលសំខាន់ៗ ដូចជា ការកើនឡើងនៃផ្ទៃដីដាំដុះដំណាំស្រូវពីប្រមាណ ៣,៣៣ លានហិកតា នៅឆ្នាំ២០១៩ ដល់ ៣,៥៥ លានហិកតា នៅឆ្នាំ២០២៣ ដោយមានកំណើនជាមធ្យមប្រមាណ ១,៦២% និង បរិមាណផលកើនពី ១០,៨៩ លានតោន នៅឆ្នាំ២០១៩ ដល់ ១២,៤៧ លានតោន នៅឆ្នាំ២០២៣ ដោយមានកំណើនជាមធ្យមប្រចាំឆ្នាំប្រមាណ ៣,៥០%, ការកើនឡើងនៃផ្ទៃដីដាំដុះដំណាំសាកវប្បកម្មសំខាន់ៗពី ០,២៦ លានហិកតា នៅឆ្នាំ២០១៩ ដល់ ០,៣២ លានហិកតា នៅឆ្នាំ២០២៣ ដោយមានកំណើនជាមធ្យមប្រចាំឆ្នាំប្រមាណ ៤,៣៣% និង បរិមាណផលកើនពី ៣,២៩ លានតោន នៅឆ្នាំ២០១៩ ដល់ ៤,៩៦ លានតោន នៅឆ្នាំ២០២៣ ដោយមានកំណើនជាមធ្យមប្រចាំឆ្នាំប្រមាណ ១០,៨៣%, និង ការកើនឡើងនៃផ្ទៃដីដាំដុះដំណាំឧស្សាហកម្មពី ១,២៧ លានហិកតា នៅឆ្នាំ២០១៩ ដល់ ១,៦៣ លានហិកតា នៅឆ្នាំ២០២៣ ដោយមានកំណើនជាមធ្យមប្រចាំឆ្នាំប្រមាណ

៦,៤២% និង បរិមាណផលកើនពី ១៦,០២ លានតោន នៅឆ្នាំ២០១៩ ដល់ ១៨,៩៦ លានតោន នៅឆ្នាំ២០២៣ ជាមួយនឹងកំណើនជាមធ្យមប្រចាំឆ្នាំប្រមាណ ៤,៣១%។

ចំពោះដំណាំកៅស៊ូ, ផ្ទៃដីដាំដុះបានកើនឡើងតិចតួច ប៉ុន្តែទិន្នផលបានកើនឡើងគួរឱ្យកត់សម្គាល់។ ផលិតផលកៅស៊ូសរុបបានកើនឡើងពី ២៨៧,៦ ពាន់តោន នៅឆ្នាំ២០១៩ ដល់ ៣៩១,៨ពាន់ហិកតា នៅឆ្នាំ២០២៣ (ស្មើ៣៦,២%)។ អនុវិស័យសុខភាពសត្វ និង ផលិតកម្មសត្វ បានរួមចំណែកយ៉ាងច្រើនក្នុងការលើកកម្ពស់វិស័យកសិកម្ម។ នៅឆ្នាំ២០១៩ ការចិញ្ចឹមសត្វជាលក្ខណៈគ្រួសារសរុបមានចំនួនជាង ៣២ លានក្បាល និង បានកើនឡើងដល់ជាង ៣៩ លានក្បាល នៅឆ្នាំ២០២៣ ក្នុងនោះមានគោចំនួនជាង ៣ លានក្បាល ក្របីចំនួន៤៣១ពាន់ក្បាល ជ្រូកចំនួន ១,២៤លានក្បាល និង បក្សីចំនួន ៣៤,៣៩ លានក្បាល។ ដោយឡែក ផលិតកម្មសត្វលក្ខណៈពាណិជ្ជកម្ម មានការកើនឡើងពី ១៣,៨១ លានក្បាល នៅឆ្នាំ២០១៩ ដល់ ២៧,៤៤ លានក្បាល នៅឆ្នាំ២០២៣ ក្នុងនោះ គោក្របី ៣៤,៨៤ ពាន់ក្បាល ជ្រូក ២,៣៤ លានក្បាល និង បក្សី ២៤,៩៦ លានក្បាល។ ពាក់ព័ន្ធនឹងការផ្គត់ផ្គង់ និងតម្រូវការក្នុងស្រុក ផលិតកម្មសត្វក្នុងស្រុកមានលទ្ធភាពផ្គត់ផ្គង់បានក្នុងរង្វង់ ៨២% (ប្រមាណ ២៣៩ ពាន់តោន) នៅឆ្នាំ២០១៩ និង កើនដល់ ៩៨% (៣២០ ពាន់តោន) នៅឆ្នាំ២០២៣។

អនុវិស័យជលផលក៏បានរួមចំណែកជាច្រើនក្នុងការលើកកម្ពស់វិស័យកសិកម្ម។ ការនេសាទទឹកសាប សម្រេចបានចំនួន ៤៧៨,៩ពាន់តោនក្នុងឆ្នាំ២០១៩ និង ៤២៦,៨ ពាន់តោន នៅឆ្នាំ២០២៣, ហើយការនេសាទសមុទ្រសម្រេចបាន ១២២,៣ ពាន់តោន ក្នុងឆ្នាំ២០១៩ និង ១២៥,៥ ពាន់តោនក្នុងឆ្នាំ២០២៣។ នៅឆ្នាំ២០១៩ ផលវារីវប្បកម្មសម្រេចបានចំនួន ៣០៧,៤ពាន់តោន ក្រពើ ៤១២,៨ ពាន់ក្បាល និង ការភ្ញាស់កូនត្រី ២២២ លានកូន ហើយនៅឆ្នាំ២០២៣ ផលវារីវប្បកម្មបានកើនដល់ ៣១៤ ពាន់តោន ក្រពើ ៣៣២,៧ ពាន់ក្បាល និង ការភ្ញាស់កូនត្រី ២៦៩ លានក្បាល។ សហគមន៍នេសាទទូទាំងប្រទេសមានចំនួនសរុប ៥១៦ សហគមន៍ មានសមាជិកសរុបចំនួន ៣៣២ ១៦៨ នាក់ (ស្ត្រី ៣៥%), ក្នុងនោះសហគមន៍នេសាទបានចុះបញ្ជី មានចំនួន ៤៤៧។ គិតត្រឹមឆ្នាំ២០២៣ កន្លែងអភិរក្សជលផលមានចំនួនសរុប ៦៤៥ កន្លែង, ក្នុងនោះ ៥៧៨ កន្លែងនៅក្នុងដែនសហគមន៍នេសាទ និង បានបោះបង្គោលស៊ីម៉ងត៍កំណត់ព្រំប្រទល់កន្លែងអភិរក្សចំនួន ៥៤៣ បង្គោល សង់កន្លែងស្នាក់អភិរក្សបានចំនួន ៥៤ ខ្នង បានដាំព្រៃលិចទឹក និង ព្រៃកោងកាងចំនួន ២ ៦៥៨ ហិកតា កែលម្អទីជម្រកផ្កាថ្ម និង ស្មៅសមុទ្របានចំនួន ៨ ៥០០ ហិកតា និង ការពារអភិរក្សសត្វផ្សោតទន្លេមេគង្គបានចំនួន ៩០ ក្បាល រួមទាំងបានរកឃើញសំបុកអណ្តើកសមុទ្រ ៩ ទីតាំងនៅឆ្នេរនៃកោះព្រីង និង ត្រីទឹកសាបធំបំផុត នៅលើពិភពលោក បានទទួលស្គាល់ដោយ Guinness World Record គឺបបែលញីទឹកសាបទម្ងន់ រហូតដល់ ៣០០គីឡូក្រាម។

ក្នុងការគ្រប់គ្រងទឹក និង អាងទន្លេឆ្លងដែន, រាជរដ្ឋាភិបាលបានបន្តសហការពង្រឹង និង លើកកម្ពស់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការតំបន់ និង ប្រសិទ្ធភាពនៃការអនុវត្តផែនការអាងទន្លេ និង តាមវិស័យ ក្រោមយន្តការគណៈកម្មការទន្លេមេគង្គ ដើម្បីការគ្រប់គ្រង ការប្រើប្រាស់ ការអភិវឌ្ឍ និង ការអភិរក្សប្រកបដោយចីរភាពនូវធនធានទឹក និង ធនធានពាក់ព័ន្ធក្នុងអាងទន្លេមេគង្គ ដោយធានាបាននូវនិរន្តរភាពបរិស្ថាន និង វិបុលភាពរួម ក្នុងតំបន់មេគង្គ។

ការនាំចេញផលិតផលកសិកម្មបានកើនឡើងគួរឱ្យកត់សម្គាល់ពី ៤,៨៧ លានតោន នៅឆ្នាំ ២០១៩ ដល់ ៨,៤៤ លានតោន នៅឆ្នាំ២០២៣, ក្នុងនោះ ការនាំចេញកសិផលច្រើនជាងគេតាមលំដាប់រួមមាន ស្រូវ ចំនួន ២,៧៣ លានតោន, ចំណិតដំឡូងមីក្រៀមចំនួន ១,២៨ លានតោន, ដំឡូងមីស្រស់ចំនួន ១,៩៦ លានតោន, អង្ករចំនួនជាង ៦៥៦ ពាន់តោន, គ្រាប់ស្វាយចន្ទីផៅចំនួន ៤២៦ ពាន់តោន, ផ្លែចេកស្រស់ចំនួន ២៨៨ ពាន់តោន, គ្រាប់ពោតចំនួន ៧១ ពាន់តោន, និង ផ្លែស្វាយស្រស់ចំនួន ១៦២ ពាន់តោន។ ការនាំចេញផលិតផលកៅស៊ូមានការកើនឡើងពី ២៨២,១ ពាន់តោន នៅឆ្នាំ២០១៩ ដល់ ៣៦៨ ពាន់តោន នៅឆ្នាំ២០២៣, ដែលមានកំណើនស្មើនឹង ៣០,៤៥%, ដោយទទួលបានចំណូលកើនឡើង ៣០,១៤% ពីឆ្នាំ២០១៩-២០២៣។ ក្នុងឆ្នាំ ២០១៩-២០២៣, កម្ពុជាបាននាំចេញគោ-ក្របីចំនួន ១១៥,៣៨ ពាន់ក្បាល, ជ្រូកសាច់ ១៥,២៥ ពាន់ក្បាល, ជ្រូកពូជចំនួន ១,៧៧ ពាន់ក្បាល, ស្វាក្ដាម ១០២,៥៩ ពាន់ក្បាល, ទឹកដោះគោចំនួន ៦,៨៤ ពាន់តោន, ចំណីឆ្កែ ចំនួន ២៦,៧៨ ពាន់តោន, រោមសត្វចំនួន ១៤៦,៨ តោន, និង ស្បែកគោ-ក្របី-ជ្រូកចំនួន ២៧,១៨ ពាន់តោន។ ការនាំចេញផលផលិតផលជលផលបាន ៣ ៥៩០ តោន ឆ្នាំ២០១៩ និង ៣ ៦១០ តោន ឆ្នាំ២០២៣។

ក្នុងវិស័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ រាជរដ្ឋាភិបាលបានរួមចំណែកយ៉ាងច្រើនក្នុងការអនុវត្តគោលនយោបាយនានាពាក់ព័ន្ធនឹងការលើកស្ទួយការអភិវឌ្ឍជនបទ ដោយបង្កើនអនាម័យនៅតំបន់ជនបទ, សាងសង់អណ្ដូងបានចំនួន ៣ ៧៨១ ស្រះសហគមន៍ចំនួន ១៨៨ អាងត្រងទឹកភ្លៀងចំនួន ២១៥ ប្រព័ន្ធចែកចាយទឹកតាមបំពង់តូចសហគមន៍ចំនួន ៥៥ ស្ថានីយផលិតទឹកសហគមន៍ចំនួន ៨៥ និង ប្រព័ន្ធស្រោចស្រពខ្នាតតូច ២ ខ្សែ, ព្រមទាំងផលិត និង ផ្ដល់សេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាតទូទាំងប្រទេស តាមរយៈការអនុវត្តនូវសកម្មភាពនានា និង ច្បាប់ស្ដីពីការគ្រប់គ្រងទឹកស្អាត, ស្ដារ និង សាងសង់ផ្លូវជនបទបានប្រវែង ៤៥ ២០០គ.ម. នៅទូទាំងប្រទេស។ លទ្ធផលនៃការអនុវត្តគម្រោងស្ដារ និង សាងសង់នេះ សម្រេចបានប្រមាណជាង ៩៦% នៅឆ្នាំ២០១៩ និង សម្រេចបាន ១០០% ឆ្នាំ២០២១ ទោះបីកម្ពុជារងកម្មវិបាកដោយការរីករាលដាលនៃជំងឺកូវីដ-១៩ ក៏ដោយ។ ការកែលម្អផ្លូវជនបទទៅជាកៅស៊ូពីរជាន់ ឬ បេតុង ត្រូវបានអនុវត្តជាបន្តបន្ទាប់ដោយសម្រេចបានលទ្ធផលល្អ ប្រកបដោយភាពធន់នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។

ការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ និង វប្បធម៌ ប្រកបដោយចីរភាព

នៅក្នុងនីតិកាលទី៦ នៃរដ្ឋសភា រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានពង្រឹងការអនុវត្តគោលនយោបាយជាតិស្ដីពីធនធានរ៉ែឆ្នាំ២០១៨-២០២៨ ដើម្បីធ្វើសុកបរមភាវូបនីយកម្មនៃធនធានដ៏សំខាន់សម្រាប់ជាឧត្ដម-ប្រយោជន៍ជាតិ រក្សាបានតុល្យភាពការអភិវឌ្ឍ និង ការអភិរក្ស ដោយបានជំរុញការអភិវឌ្ឍលើវិស័យរ៉ែ ក្នុងនោះទុនវិនិយោគសរុបលើវិស័យមានសរុបប្រមាណចំនួន ៧,២ប៊ីលានដុល្លារអាម៉េរិក, លើកកម្ពស់អភិបាលកិច្ច និង គ្រប់គ្រងធនធាន ដោយបានលុបបំបាត់សកម្មភាពរ៉ែអនាធិបតេយ្យស្ទើរទាំងស្រុងទូទាំងប្រទេស, ពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពនៃការប្រមូលចំណូលថវិកាជាតិ ក្នុងនោះចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធពីវិស័យរ៉ែសម្រេចបានប្រមាណចំនួន ១៧៧,២លានដុល្លារអាម៉េរិក, អនុវត្តគម្រោងមូលនិធិរ៉ែទ្រទ្រង់កិច្ចអភិវឌ្ឍសហគមន៍មូលដ្ឋានសរុបចំនួន៥៨នៅក្នុងខេត្តចំនួន១៣, គ្រប់គ្រងប្រតិបត្តិការរ៉ែ ដើម្បីធានានិរន្តរភាព

នៃការផ្គត់ផ្គង់ផលិតផលរ៉ែដោយចីរភាព តាមរយៈការរៀបចំ និង អនុវត្តតាមលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត និង គោលការណ៍ណែនាំនានា។

ក្នុងវិស័យកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ, រាជរដ្ឋាភិបាលបានជំរុញបង្កើតសហគមន៍ព្រៃឈើ, ការអភិរក្សព្រៃឈើ និង ការជំរុញការស្តារព្រៃឈើ តាមរយៈការដាំដើមឈើ ជាដើម។ ក្នុងរយៈពេលពីឆ្នាំ ២០១៩ ដល់ ឆ្នាំ២០២៣, សហគមន៍ព្រៃឈើថ្មីចំនួន ១៥ សហគមន៍ ត្រូវបានបង្កើតឡើង ដោយបាន គ្របដណ្តប់លើផ្ទៃដីប្រមាណ ១១ ៨៤១ ហិកតា ដែលធ្វើឱ្យសហគមន៍ព្រៃឈើនាពេលបច្ចុប្បន្នមាន ចំនួនសរុប ៦៥១ និង គ្របដណ្តប់លើផ្ទៃដីប្រមាណ ៥២៨ ៦៥៨ហិកតា, ក្នុងនោះ សហគមន៍ចំនួន ៥៤២ លើផ្ទៃដី ៤៥៥ ៥៤៩ ហិកតា ត្រូវបានប្រកាសទទួលស្គាល់ជាផ្លូវការ។ ជាមួយគ្នានេះ កិច្ចព្រម-ព្រៀងព្រៃសហគមន៍ចំនួន ៤៦៨ កន្លែងលើផ្ទៃដី ៣៨៥ ៩៣៨ ហិកតាត្រូវបានធ្វើឡើង និង ផែនការ គ្រប់គ្រងព្រៃសហគមន៍ចំនួន ១១៥ ដែលគ្របដណ្តប់លើផ្ទៃដី ៧៩ ២៥០ ហិកតា ត្រូវបានអនុម័ត។ រាជរដ្ឋាភិបាលក៏បានលើកទឹកចិត្តឱ្យថែទាំចម្ការឈើចាស់ៗ ដោយរក្សាបានទំហំ ៤ ០៧៨ ហិកតា ចម្ការ ពូជឈើទំហំ ៥២ ហិកតា និង ឡូត៍បង្ហាញកសិ-រុក្ខកម្មទំហំ ៨៦ ហិកតា, ព្រមទាំងដាំឈើជាចម្ការថ្មី ទំហំ ១៧ ៣៩៥ ពាន់ហិកតា, ការពារចម្ការឈើ និង តំបន់ប្រភពគ្រាប់ពូជឈើប្រណិត, បង្កើតស្ថានីយ ផ្សព្វផ្សាយ និង ស្តារព្រៃឈើ ដោយសម្រេចបានចំនួន ៩១ ទីតាំង លើផ្ទៃដីសរុបចំនួន ៥០៦ ៨២២ ហិកតា ក្នុងនោះ ១៦ ទីតាំងមានបណ្ណកម្មសិទ្ធិលើផ្ទៃដីទំហំ ១០៦ ៩០៧ ហិកតា ដើម្បីត្រៀមរៀបចំ និង ជំរុញ ការចូលរួមវិនិយោគរបស់វិស័យឯកជន និង ដៃគូពាក់ព័ន្ធនានា លើការងារដាំដុះព្រៃឈើ, ដាំដើមឈើជា លក្ខណៈក្រុមហ៊ុនដៃគូសហការ និង លក្ខណៈគ្រួសារ លើផ្ទៃដីសរុបទំហំ ៨១ ៨០២ ហិកតា និង អនុវត្ត គម្រោងដាំឈើក្នុងដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ចលើផ្ទៃដីចុះកិច្ចសន្យាទំហំ ២៨០ ៨៧០ ហិកតា, សហការ ជាមួយភាគីពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ ជាពិសេសការតាមដានត្រួតពិនិត្យ និង ការពង្រឹងការគ្រប់គ្រងសកម្មភាពឧស្សាហកម្មឈើ រោងចក្រសិប្បកម្មកែច្នៃ និង អាជីវកម្មឈើ ការ នាំចេញឈើ និង ផលិតផលកែច្នៃឈើគ្រប់ប្រភេទដែលគ្មានការអនុញ្ញាតប្រកបដោយស្មារតីទទួលខុស ត្រូវខ្ពស់។ វិធានការម៉ឺងម៉ាត់ត្រូវបានយកចិត្តទុកដាក់អនុវត្ត ដើម្បីទប់ស្កាត់ និង លុបបំបាត់ ការកាប់ បំផ្លាញព្រៃឈើ និង ការទន្ទ្រានយកដីព្រៃដីធ្វើជាកម្មសិទ្ធិ។

ក្នុងវិស័យបរិស្ថាន, រាជរដ្ឋាភិបាលបានអនុវត្តសកម្មភាពជាច្រើន ដូចជា ការរៀបចំ និង ការបង្កើន ចំនួនតំបន់ការពារធម្មជាតិពី ២៣ តំបន់ ដែលមានផ្ទៃដីទំហំ ៣,២ លានហិកតា ស្មើនឹង១៨% នៃផ្ទៃ ប្រទេស ដល់ ៧៣តំបន់ ក្នុងផ្ទៃដីទំហំសរុប ៧ ០៤៦ ៨៦៣,៤៦ ហិកតា ស្មើនឹង ៤០% នៃផ្ទៃដីសរុប របស់ប្រទេសកម្ពុជា, ការដាក់ឱ្យដំណើរការកិច្ចការពារ និង អភិរក្សព្រៃឈើសម្រាប់គាំទ្រដល់ការលក់ ឥណទានកាបូនលើផ្ទៃដីទំហំ ១,២៧ លានហិកតា ស្មើនឹង ១៧,៦% នៃផ្ទៃដីតំបន់ការពារធម្មជាតិ ទាំងអស់ និង សិក្សាដើម្បីរៀបចំគម្រោងរេដបូកបន្ថែមទៀតលើផ្ទៃដីទំហំ ១,១៩ លានហិកតា ដែលធ្វើ ឱ្យផ្ទៃដីគម្រោងរេដបូកមានការកើនឡើងដល់ទំហំ ២,៤៦ លានហិកតា ស្មើនឹង ៣៤,១% នៃផ្ទៃដីតំបន់ ការពារធម្មជាតិទាំងអស់។ ដោយមានការចូលរួមពីស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធទាំងអស់, ការបោះបង្គោលព្រំចំនួន ៣ ៥០០ បង្គោល និង ការចុះបញ្ជីដីរដ្ឋតាមតំបន់ការពារធម្មជាតិមានទំហំផ្ទៃដីសរុប ២៧៣ ៤០០,៣៧

ហិកតា ត្រូវបានធ្វើឡើងដោយជោគជ័យ។ រាជរដ្ឋាភិបាលក៏បានរៀបចំអនុក្រឹត្យស្តីពីការកំណត់តំបន់សហគមន៍ ដែលមានផ្ទៃដីសរុប ប្រមាណ ៩០០ ០០០ ហិកតា, អនុក្រឹត្យពាក់ព័ន្ធសម្រាប់ជំរុញការអភិវឌ្ឍ និង ការប្រើប្រាស់ធនធានធម្មជាតិប្រកបដោយចីរភាពនៅក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិ, ប្រកាសសេចក្តីសម្រេច និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តផ្សេងៗ សម្រាប់គាំទ្រដល់ការអនុវត្តក្នុងកិច្ចការពារ ថែរក្សា និង អភិរក្សធនធានធម្មជាតិនៅតាមតំបន់ការពារធម្មជាតិ និង បានកសាង ជួសជុល និង ថែទាំហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធតាមតំបន់ការពារធម្មជាតិផងដែរ។

រាជរដ្ឋាភិបាលបានអនុវត្តសកម្មភាពនានាជាច្រើនទៀត និង សម្រេចបាននូវសមិទ្ធផលគួរជាទីពេញចិត្ត ដោយបានរៀបចំអនុក្រឹត្យបង្កើតតំបន់បេតិកភណ្ឌធម្មជាតិចំនួន ១២, អនុក្រឹត្យស្តីពីការកំណត់ទីតាំងបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ដែលមានក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិ, ប្រកាសស្តីពីការបង្កើតនិងដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់រូបសញ្ញាសម្គាល់តំបន់បេតិកភណ្ឌធម្មជាតិ, ប្រកាសស្តីពីគោលការណ៍ណែនាំក្នុងការអនុវត្តគម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ទេសចរណ៍ ផ្សារភ្ជាប់នឹងធម្មជាតិខ្នាតតូចស្ថិតក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិ, និង គោលការណ៍ណែនាំស្តីពីការប្រមូល ការដកហូត និង ការកែច្នៃអនុផលព្រៃឈើក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិ, និង ប្រកាសស្តីពីការបង្កើត និង ដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់នូវឯកសណ្ឋានសហគមន៍មូលដ្ឋាន។ វេទិកានានាពាក់ព័ន្ធនឹងវិស័យបរិស្ថានត្រូវបានរៀបចំ ដូចជា វេទិកាថ្នាក់តំបន់ស្តីពី "ការការពារ និង អភិរក្សធនធានធម្មជាតិ", កិច្ចប្រជុំស្តីពី "បណ្តាញសហគមន៍អភិរក្សធនធានធម្មជាតិ" ដើម្បីពិនិត្យវឌ្ឍនភាព ពិភាក្សាបញ្ហាប្រឈម និង ដំណោះស្រាយលើកិច្ចការពារ និង អភិរក្សធនធានធម្មជាតិ។

ក្នុងតំបន់, កម្ពុជាបានចូលរួមរៀបចំ និង ទទួលបានការអនុម័តលើឯកសារសំខាន់ៗចំនួន ៣ ក្នុងអំឡុងពេលនៃកិច្ចប្រជុំថ្នាក់រដ្ឋមន្ត្រីលើកទី១៨ ស្តីពីការបំពុលផ្សែងអ័ព្ទឆ្លងដែន, រួមមាន ១) ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអាស៊ានស្តីពីការគ្រប់គ្រងតំបន់ដីមមោក, ២) ក្របខ័ណ្ឌវិនិយោគអាស៊ានសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងដីដោយគ្មានផ្សែងអ័ព្ទ និង ប្រកបដោយនិរន្តរភាព, និង ៣) ផែនទីបង្ហាញផ្លូវសម្រាប់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការអាស៊ានស្តីពីការគ្រប់គ្រងការបំពុលផ្សែងអ័ព្ទឆ្លងដែន, ព្រមទាំងបានចូលរួមជាមួយប្រទេសចិន និង ប្រទេសម៉ាដាហ្គាស្កា ផ្តួចផ្តើម និង រៀបចំបង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលព្រៃកោងកាងអន្តរជាតិ ក្នុងក្របខ័ណ្ឌអនុសញ្ញារ៉ាមសារ និង ទទួលបានការអនុម័តនៅក្នុងកិច្ចប្រជុំគណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍លើកទី ៦២ នៅប្រទេសស្វីស។

រាជរដ្ឋាភិបាល, ដោយមានគណៈកម្មាធិការជាតិគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ (គ.ជ.គ.ម.) ជាសេនាធិការ, បានអនុវត្តសកម្មភាពនានាដើម្បីគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ តាមរយៈបទដ្ឋានគតិយុត្តមួយចំនួន ដូចជា សារាចរស្តីពីការបង្កើតយន្តការគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយនៅក្នុងក្រសួង-ស្ថាប័ន និង សេចក្តីសម្រេចស្តីពីការបង្កើតក្រុមការងារសម្របសម្រួលការគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ និង ក្រុមអន្តរាគមន៍ប្រតិបត្តិការរុករកសង្គ្រោះគ្រោះមហន្តរាយ។ ជាក់ស្តែង, រាជរដ្ឋាភិបាលបានដាក់ចេញសារាចរណែនាំចំនួន ៤ ពាក់ព័ន្ធនឹងការថែរក្សាទឹកទុក ដើម្បីត្រៀមលក្ខណៈឆ្លើយតប និង កាត់បន្ថយហានិភ័យ ដែលបណ្តាលមកពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ, ការត្រៀមវិធានការទប់ទល់គ្រោះទឹកជំនន់ក្នុងពេលដែលទឹកទន្លេមេគង្គកំពុងមានចលនាជន់ឡើង, ការបន្តវិធានការត្រៀមទប់ទល់នឹងគ្រោះទឹកជំនន់, ការចាត់វិធាន

ការថែរក្សាទឹកទុកដើម្បីសង្គ្រោះការខូចខាតដំណាំកសិកម្ម និង សម្រាប់ប្រើប្រាស់, ផែនការសកម្មភាពជាតិសម្រាប់កាត់បន្ថយហានិភ័យគ្រោះមហន្តរាយ ឆ្នាំ២០១៩-២០២៣ របស់រាជរដ្ឋាភិបាល, ផែនការត្រៀមបម្រុងសម្រាប់ឆ្លើយតបគ្រោះអាសន្នជាតិ, ផែនការត្រៀមបម្រុងឆ្លើយតបគ្រោះអាសន្ន គ្រោះមហន្តរាយនៅតាមរាជធានីខេត្តទាំង២៥, ផែនការយុទ្ធសាស្ត្របញ្ជ្រាបយេនឌ័រទៅក្នុងការគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយនៅថ្នាក់ជាតិ និង ក្រោមជាតិ និង លើកកម្ពស់សមត្ថភាពស្ត្រីក្នុងកម្មវិធីការកាត់បន្ថយហានិភ័យគ្រោះ-មហន្តរាយ នៅមូលដ្ឋានសហគមន៍ និង បញ្ជ្រាបយេនឌ័រទៅក្នុងការបន្សាំការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ, ព្រមទាំងប្រកាសសេចក្តីសម្រេច និង សេចក្តីណែនាំមួយចំនួនទៀត។

ក្នុងវិស័យវប្បធម៌ កម្ពុជាបានអភិរក្សសំណង់បេតិកភណ្ឌប្រមាណ ៩០៦ទីតាំង/ផ្នែក/ចំណុច។ ប្រាសាទកណ្តាលស្រះស្រង់ កំពង់ទឹកបារាយណ៍មេបុណ្យនៃប្រាសាទបន្ទាយឆ្មារ និង ទម្រង់កាយវិការបដិមាព្រះបាទជ័យវរ្ម័នទី៧ ត្រូវបានស្តារឱ្យមានរូបរាងដើមឡើងវិញ។ ស្ពានហាលខាងលិចនៃប្រាសាទអង្គរវត្តត្រូវបានបញ្ចប់ការជួសជុល។ វត្ថុបុរាណ វត្ថុសិល្បៈ និង វត្ថុជាតិពន្ធុសាស្ត្រប្រមាណ ២៦ ៣១៨ មុខ ត្រូវបានអភិរក្ស រីឯ ៧១ ៦៨៥ មុខផ្សេងទៀតត្រូវបានរកឃើញនិងទទួលបានពីគ្រប់ប្រភព។ បុរាណដ្ឋានប្រមាណ ១ ១៩៩ ត្រូវបានធ្វើបណ្ណកម្មសិទ្ធិ រីឯ ២០៥ ផ្សេងទៀត ត្រូវបានបោះបង្គោលការពារ។ កម្ពុជាបានចុះ រមណីយដ្ឋានប្រាសាទកោះកេរទៅក្នុងបញ្ជីបេតិកភណ្ឌពិភពលោក, ល្ខោនខោលវត្តស្វាយអណ្តែត និង ក្បាច់គុនល្បុក្កតោទៅក្នុងបញ្ជីបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌អរូបីនៃមនុស្សជាតិ, និង ទីក្រុងបាត់ដំបងទៅក្នុងបណ្តាញទីក្រុងមានភាពច្នៃប្រឌិតរបស់អង្គការយូណេស្កូ។ កម្ពុជាបានអភិរក្ស និង លើកស្ទួយសិល្បៈវប្បធម៌ជាតិ តាមរយៈការតែងតាំងមរតកមនុស្សរស់ ការជួសជុលសាស្ត្រាស្លឹករឹត រួមទាំងការសម្តែងសិល្បៈនៅក្នុង និង ក្រៅប្រទេសចំនួន ៤,៥៩៥ លើក ពិសេសក្នុងព្រឹត្តិការណ៍ស៊ីហ្គេម និង អាស៊ានប៉ារ៉ាហ្គេម។ សារាចរស្តីពីការទប់ស្កាត់ការវាយកម្ទេច និង បំផ្លិចបំផ្លាញសំណង់អគារបេតិកភណ្ឌ, ប្រកាសស្តីពីការរៀបចំ និង គ្រប់គ្រងក្រុមរបាំព្រះរាជទ្រព្យតំណាងជាតិ, និង សេចក្តីសម្រេច ស្តីពីការបង្កើតក្រុមប្រឹក្សាពិន័យ និង លើកសរសើរ ត្រូវបានដាក់ឱ្យអនុវត្ត។ ការអប់រំបណ្តុះបណ្តាល និង សិក្សាស្រាវជ្រាវផ្នែកសិល្បៈវប្បធម៌ត្រូវបានពង្រឹង រួមទាំងការសម្ពោធសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទវិចិត្រសិល្បៈថ្មី។ កម្ពុជាបានសហការជាមួយដៃគូនានា ដើម្បីជំរុញការអភិរក្សវប្បធម៌នៅកម្ពុជានិងក្នុងតំបន់អាស៊ាន ពិសេសការទប់ស្កាត់ការជួញដូរសម្បត្តិវប្បធម៌ខុសច្បាប់។ល។

ការពង្រឹងការគ្រប់គ្រងនគរូបនីយកម្ម

គោលដៅជាយុទ្ធសាស្ត្ររបស់រាជរដ្ឋាភិបាល គឺការអភិវឌ្ឍទីក្រុងប្រកបដោយបរិស្ថានល្អ និង មានសោភ័ណភាព សម្រាប់ការរស់នៅ និង លើកកម្ពស់សុខុមាលភាពរបស់ប្រជាជន និង ប្រសិទ្ធភាពសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច។ ដើម្បីសម្រេចបាននូវគោលដៅនេះ, រាជរដ្ឋាភិបាលបានដាក់ចេញ និង អនុវត្តនូវសកម្មភាពអាទិភាពចំនួន៦ ដោយសម្រេចបានគួរជាទីពេញចិត្ត, ដែលសកម្មភាពអាទិភាពទាំងនោះ រួមមាន ការងាររដ្ឋបាលដីធ្លី ការងាររៀបចំដែនដី និង នគរូបនីយកម្ម, នគរូបនីយការងាររដ្ឋបាលដីធ្លី, ការងារគ្រប់គ្រង និង អភិវឌ្ឍវិស័យសំណង់, ការងារលំនៅឋាន និង សម្បទានដីសង្គមកិច្ច, ការងារគ្រប់គ្រង និង អភិវឌ្ឍតំបន់ឆ្នេរសមុទ្រកម្ពុជា, និង ការងាររៀបចំគោលនយោបាយ ច្បាប់ និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត។

ក្នុងផ្នែកការងាររដ្ឋបាលដីធ្លី, ត្រឹមចុងឆ្នាំ២០២៣ រាជរដ្ឋាភិបាលបានចុះបញ្ជីចេញបណ្ណកម្មសិទ្ធិដីធ្លីចំនួន ៧ ២៣៣ ៨៩៨ បណ្ណ ដោយបានបញ្ចប់ការចេញបណ្ណជំហានទី១ ប្រមាណ ៧លានក្បាលដី និង បាន អនុវត្តការចេញបណ្ណជំហានទី២ បានចំនួន ២៣៣ ៨៩៨ បណ្ណ ស្មើនឹង ៤,៦៨% នៃចំនួនក្បាលដីប៉ាន់ស្មានជំហានទី២ សរុប ៥ លានក្បាលដី។ ការចុះបញ្ជីដីមានលក្ខណៈជាប្រព័ន្ធសម្រេចបាន ៦ ៦០២ ៩៥៦ បណ្ណ ទន្ទឹមនឹងការចុះបញ្ជីដីមានលក្ខណៈដាច់ដោយដុំ សម្រេចបាន ៦៣០ ៩៤២ បណ្ណ, ក្នុងនោះ ដីរដ្ឋមាន ២១៨ ទីតាំង បានចំនួន ២ ៣៧៣ បណ្ណ ទំហំ ១១៥៦ ២២២ ហិកតា ដែលមានដីគោលដៅសម្បទានសេដ្ឋកិច្ច ១៨៨ទីតាំង ចំនួន ២ ១០៣បណ្ណ ទំហំផ្ទៃដីសរុបប្រមាណ ៧៣៤ ០៥៣ ហិកតា និង តំបន់ការពារព្រៃស្តារឡើងវិញ ២៦ ទីតាំង ចំនួន ១៤៥ បណ្ណ ទំហំ ២២៩ ២០ ហិកតា និង ដីឯកជនចំនួន ៦២៧ ៤៦៤ បណ្ណ។ ការចុះបញ្ជីដីសហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិច បានចំនួន ៤២ សហគមន៍ ស្មើនឹង ១ ១០៥ បណ្ណ ទំហំផ្ទៃដីសរុប ៤១ ៥៣៨,៨២ ហិកតា សម្រាប់ ៤ ១៥៩ គ្រួសារ។ ក្នុងឆ្នាំ២០១៩-២០២៣, ពាក្យបណ្តឹងតវ៉ាដីធ្លីមានចំនួនសរុប ៣ ៦៤៨ ករណី ត្រូវបានទទួល, ក្នុងនោះវិវាទចំនួន ៣ ០៩៥ ករណី ត្រូវបានដោះស្រាយបញ្ចប់។

ជាមួយគ្នានេះ រាជរដ្ឋាភិបាល តាមរយៈក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និង សំណង់ បានដាំ និង វាស់វែងបង្គោលប្រឹថពីវិភាគលំដាប់សូន្យចំនួន ៧បង្គោល, លំដាប់ទី១ ចំនួន ១៥៥ បង្គោល, លំដាប់ទី២ ចំនួន ៥៧១ បង្គោល, លំដាប់ទី៣ ចំនួន ១៧០ បង្គោល និង លំដាប់ទី៤ ចំនួន ១៧២ បង្គោល, ព្រមទាំងបានដាំ និង វាស់វែងបង្គោលរយៈកម្ពស់ចំនួន ៩៧២បង្គោល និងបង្គោលទំនាញផែនដីចំនួន ២៣៧ បង្គោល, បានសាងសង់ស្ថានីយវាស់វែងអចិន្ត្រៃយ៍ចំនួន ៦០ ស្ថានីយ និង ស្ថានីយវាស់វែងអចិន្ត្រៃយ៍ដោយផ្កាយរណប គាំទ្រដោយភ្នាក់ងារសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិរបស់ជប៉ុនចំនួន ៥ ស្ថានីយ និង បានរៀបចំលេខកូដនាមភូមិសាស្ត្រថ្មីចំនួន ៣៦៦ លេខកូដ។ ក្នុងផ្នែកការងារគ្រប់គ្រង និងអភិវឌ្ឍវិស័យសំណង់, ជាមួយនឹងការរៀបចំផែនការរៀបចំដែនដីថ្នាក់ជាតិនិងថ្នាក់តំបន់ចំនួន២ គឺ តំបន់ឆ្នេរសមុទ្រកម្ពុជា និង តំបន់ជុំវិញបឹងទន្លេសាប រាជរដ្ឋាភិបាល បានអនុម័តដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់ ១) ប្លង់គោលប្រើប្រាស់ដី និង ផែនការរៀបចំដែនដីរាជធានី ខេត្ត, ២) ប្លង់គោលប្រើប្រាស់ដីថ្នាក់ក្រុង និង តំបន់ទីប្រជុំជនចំនួន ១៩, ៣) ប្លង់គោលប្រើប្រាស់ដីថ្នាក់ស្រុក-ខណ្ឌ ចំនួន ៩, និង ៤) ផែនការប្រើប្រាស់ដីនៅក្នុងឃុំ-សង្កាត់ចំនួន ២០១។

ក្នុងឆ្នាំ២០១៩-២០២៣, លិខិតអនុញ្ញាតត្រូវបានផ្តល់ ដើម្បីសាងសង់ចំនួន ២១ ៥១៥ គម្រោង មានផ្ទៃក្រឡាសំណង់សរុបចំនួន ៨៦ ១០២ ៨១៤ ម៉ែត្រការ៉េ ដោយមានទុនវិនិយោគសរុបប្រមាណ ៣២ ៩៧៧ ៧៩៩ ៥២៤ ដុល្លារអាមេរិក។ ជាមួយគ្នានេះ វិញ្ញាបនបត្រត្រូវបានផ្តល់ដល់ក្រុមហ៊ុនប្រកបអាជីវកម្មសាងសង់បានចំនួន ១ ៩៣៩ ក្រុមហ៊ុន, ក្រុមហ៊ុនប្រកបអាជីវកម្មសិក្សាគម្រោងប្លង់បាន ១២០ ក្រុមហ៊ុន, រូបវន្តបុគ្គល សិក្សា គម្រោងប្លង់ចំនួន ៦៣៦រូប និង អាជ្ញាបណ្ណត្រួតពិនិត្យនិងបញ្ជាក់សំណង់ត្រូវបានផ្តល់ឱ្យក្រុមហ៊ុនចំនួន៨។ ក្នុងសកម្មភាពពាក់ព័ន្ធនឹងលំនៅឋាន, រាជរដ្ឋាភិបាលបានរៀបចំផែនទីបឋមនៃទីតាំងសំណង់បណ្តោះអាសន្ន និង សហគមន៍ប្រជាពលរដ្ឋក្រីក្រចំនួន ៣៩៧ ទីតាំង មានចំនួន ១៣ ៥៧៨ ខ្នងផ្ទះ ស្មើនឹង ១៦ ៧៨៤ គ្រួសារ, ព្រមទាំងតម្រង់ទិស ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហា

សំណង់និងដីធ្លីក្នុងតំបន់រមណីយដ្ឋានអង្គរ និងតំបន់ដទៃទៀត ស្ថិតក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់អាជ្ញាធរជាតិអប្សរា ក្នុងនោះប្រជាពលរដ្ឋបានស្ម័គ្រចិត្តចាកចេញពីរមណីយដ្ឋានអង្គរសរុបចំនួន ៩ ៩០៤ គ្រួសារ ទៅរស់នៅតំបន់អភិវឌ្ឍន៍រុនតាឯកចំនួន ៥ ៨៦៥ គ្រួសារ និង ទៅតំបន់អភិវឌ្ឍន៍ពាក់ស្នែង ៤ ០៣៩ គ្រួសារ, ចេញវិញ្ញាបនបត្រសម្គាល់ម្ចាស់អចលនវត្ថុជូនប្រជាពលរដ្ឋនៅតំបន់អភិវឌ្ឍន៍រុនតាឯកចំនួន ៥ ១២១ បណ្ណ និង រៀបចំអភិវឌ្ឍគម្រោងលំនៅឋានតម្លៃសមរម្យចំនួន ៤ គម្រោង។

ក្នុងការគ្រប់គ្រង និង អភិវឌ្ឍតំបន់ឆ្នេរសមុទ្រ, រាជរដ្ឋាភិបាលបានដំណើរការសាងសង់ និង ដាក់ឱ្យដំណើរការស្ថានីយបូមទឹកកខ្វក់ចំនួន ៤ ទីតាំង ស្ថិតនៅឆ្នេរឯករាជ្យ អូរសុខា អូរសម្អាត និង ឆ្នេរអូរឈើទាល ព្រមទាំងបានសាងសង់ និង ដាក់ឱ្យដំណើរការនូវស្ថានីយប្រព្រឹត្តិកម្មទឹកកខ្វក់ ចំនួន៣ ដែលស្ថានីយទី១ អាចចម្រោះទឹកកខ្វក់ចំនួន ៥ ២០០ ម៉ែត្រគូបក្នុង១ថ្ងៃ ស្ថានីយទី២ អាចចម្រោះទឹកកខ្វក់ចំនួន ៧ ២០០ ម៉ែត្រគូប ក្នុង១ថ្ងៃ និង ស្ថានីយទី៣ អាចចម្រោះទឹកកខ្វក់ចំនួន ២០ ០០០ ម៉ែត្រគូប ក្នុងមួយថ្ងៃ។ រាជរដ្ឋាភិបាលបានរៀបចំកែលម្អឆ្នេរសមុទ្រប្រវែង ១៨ ៨៧៤ ម៉ែត្រឱ្យមានសោភណ្ឌភាពឡើងវិញ ដោយបានបើកការតភ្ជាប់ឆ្នេរសមុទ្រចំនួន ៣ទីតាំង មានប្រវែងសរុប ៣ ១៣៤ ម៉ែត្រ។

ការធានាចីរភាពបរិស្ថាន និង ការរៀបចំខ្លួនឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ

រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៦នៃរដ្ឋសភា បានផ្តោតអាទិភាពលើការបន្តអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រជាតិស្តីពីការអភិវឌ្ឍបៃតង ២០១៣-២០៣០, ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុកម្ពុជា ២០១៤-២០២៣, យុទ្ធសាស្ត្រ និង ផែនការសកម្មភាពបរិស្ថានជាតិ ២០១៦-២០២៣, ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ រេដបូកជាតិ និង ការប្រើប្រាស់មូលនិធិបរិស្ថានសង្គមឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព ដើម្បីធានាការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច ការបំភាយកាបូនទាប និង ធន់នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ ដើម្បីសម្រេចបានតាមគោលបំណងនេះ, គម្រោងសកម្មភាពសំខាន់ៗមួយចំនួនត្រូវបានដាក់ឱ្យអនុវត្ត ដូចជា ការចុះសិក្សាស្រាវជ្រាវ និង ការចងក្រងទិន្នន័យពីការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាបៃតងក្នុងវិស័យកសិកម្ម ឧស្សាហកម្ម និងវិស័យនានានៅតាមបណ្តាខេត្តគោលដៅ, ការវិភាគ និង ការវាយតម្លៃពីបច្ចេកវិទ្យាបៃតង, និង ការសហការស្រាវជ្រាវជាមួយគ្រឹះស្ថាននានាដោយផ្តោតសំខាន់លើ ១) មធ្យោបាយដឹកជញ្ជូនបៃតង, ២) ការប្រើប្រាស់ថាមពលនុយក្លេអ៊ែរសម្រាប់បម្រើឱ្យគោលបំណងសន្តិភាព ថាមពលកកើតឡើងវិញ និង ថាមពលស្អាត, ៣) ការអនុវត្តបច្ចេកវិទ្យាមេត្រីភាពបរិស្ថាន សម្រាប់តំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេស, ៤) ការពន្លឿននវានុវត្តន៍ និង សហគ្រិនភាព បច្ចេកវិទ្យាស្អាតក្នុងធុរកិច្ចថ្មី និង សហគ្រាសធុនតូច និង មធ្យម នៅកម្ពុជា, ៥) ការវាយតម្លៃសក្តានុពល នៃដំណោះស្រាយដោយផ្អែកលើធម្មជាតិ និង ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធបៃតងសម្រាប់បង្កើនសន្តិសុខទឹក និង បង្កើនភាពធន់ សម្រាប់គ្រោះទឹកជំនន់ និង រាំងស្ងួតនៅតំបន់ទីជម្រាល។

បន្ថែមលើនេះ, រាជរដ្ឋាភិបាលបានដាក់ឱ្យអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ទីក្រុងនិរន្តរភាពឆ្នាំ ២០២០-២០៣០ សម្រាប់ក្រុងគោលដៅទាំង៧ (ក្រុងកែប ព្រះសីហនុ បាត់ដំបង សៀមរាប កំពង់ចាម ស្ទឹង និង ក្រុងបាវិត) និង ផែនទីបង្ហាញផ្លូវស្តីពីការប្រើប្រាស់និងផលិតកម្មប្រកបដោយនិរន្តរភាពនៅកម្ពុជា ឆ្នាំ២០២២-២០៣៥, ព្រមទាំងផ្សព្វផ្សាយរបាយការណ៍ស្រាវជ្រាវស្តីពីការវិភាគស្ថានភាពអគារបៃតងនៅ

កម្ពុជា និង ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ និង ផែនការសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ចវិលជុំឆ្នាំ២០២១-២០៣០, បានរៀបចំសេចក្តីព្រាងគោលការណ៍ណែនាំឯកសារគោលគំនិតគោលនយោបាយ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ របាយការណ៍ស្រាវជ្រាវ និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធនានា។ រាជរដ្ឋាភិបាលបានរៀបចំគោលនយោបាយ កិច្ចព្រមព្រៀង អនុសញ្ញា ក្របខ័ណ្ឌសហប្រជាជាតិ ផែនទីបង្ហាញផ្លូវ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ អព្យាក្រឹតកាបូននៅកម្ពុជា និង ផែនការអនុវត្ត និង ប្រព័ន្ធតាមដានការអនុវត្តសកម្មភាព Updated NDC និង LTS4CN (NDC Tracking System)។

ក្នុងនីតិកាលទី៦ នៃរដ្ឋសភា, វិស័យបរិស្ថានកម្ពុជាសម្រេចបានសមិទ្ធផលធំៗជាច្រើនជាបន្តបន្ទាប់ ដែលធ្វើឱ្យសហគមន៍អន្តរជាតិទទួលស្គាល់កម្ពុជាថាជាជើងឯកមួយនៅក្នុងវិស័យបរិស្ថាន តាមរយៈការអនុម័តអនុសញ្ញាសហប្រជាជាតិសំខាន់ៗពាក់ព័ន្ធការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ជីវៈចម្រុះ និង ការប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងរហោស្ថានកម្ម, ការអនុវត្តបានល្អប្រសើរនូវបេសកកម្មដឹកនាំកិច្ចគាំពារបរិស្ថាន និង ការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិដែលជាមូលធនធម្មជាតិសម្រាប់ធានាសន្តិសុខស្បៀង សន្តិសុខទឹក សន្តិសុខថាមពល ការទ្រទ្រង់ជីវភាព ប្រជាជនសម្រាប់រយៈពេលវែង និង ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច-សង្គម ប្រកបដោយចីរភាព, ការគ្រប់គ្រងសំណល់រឹងរាវនៅទីប្រជុំជន, យុទ្ធនាការលុបបំបាត់សំណល់ប្លាស្ទិក និង កែច្នៃសំណល់ទីប្រជុំជន កសិដ្ឋាន រោងចក្រ សហគ្រាស និង អង្គភាពធុរកិច្ចផ្សេងៗទៀត ស្របតាមគោលការណ៍ ៤ R និង សេដ្ឋកិច្ចវិលជុំ, គំនិតផ្តួចផ្តើមកិច្ចព្រមព្រៀងបៃតងរបស់កម្ពុជា ដើម្បីតម្រង់ទិសអាស៊ានឱ្យស្ថិតនៅលើមាគ៌ាអភិវឌ្ឍន៍បៃតង និង ចីរភាព, ការអនុវត្តគោលនយោបាយការទូតបៃតង, ឥណទានកាបូន និង ការលើកកម្ពស់ហិរញ្ញប្បទានបៃតង ជាដើម។

១.២. សមិទ្ធផលចម្បងៗក្នុងឆ្នាំ២០២៤ របស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា

រាជរដ្ឋាភិបាលជំរុញការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណ, កម្មវិធីគោលនយោបាយអាទិភាពទាំង ៦ និង វិធានការគន្លឹះទាំង ៥ ដោយសម្រេចបានវឌ្ឍនភាពគួរឱ្យកត់សម្គាល់ និង សមិទ្ធផលចម្បងៗជាច្រើននៅឆ្នាំ២០២៤។ ចំពោះវិស័យការបរទេស, រាជរដ្ឋាភិបាលបានបន្តពង្រឹង និង ពង្រីកទំនាក់ទំនង និង កិច្ចសហប្រតិបត្តិការល្អជាមួយប្រទេសជាមិត្តទាំងអស់ ទាំងក្នុងក្របខ័ណ្ឌទ្វេភាគី និង ពហុភាគី, ចូលរួមចំណែកយ៉ាងសកម្មនៅក្នុងយន្តការតំបន់ និង សកលលោក, ជាប់ឆ្នោតជាសមាជិកគណៈកម្មាធិការរៀបចំនៃគណៈកម្មការកសាងសន្តិភាព (OC-PBC) អាណត្តិ ២០២៥-២០២៦ និង ធ្វើជាម្ចាស់ផ្ទះរៀបចំព្រឹត្តិការណ៍អន្តរជាតិធំៗចំនួន ៤ ដោយរលូន និង ជោគជ័យ។

ក្នុងវិស័យសន្តិសុខ, រាជរដ្ឋាភិបាលបានដាក់ចេញនូវបទបញ្ជាប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងគ្រឿងញៀន តាមរយៈការធ្វើតេស្តមន្ត្រីរាជការស៊ីវិល និង កងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធសរុបជាង ១០ ម៉ឺននាក់, បង្ក្រាបបទល្មើសគ្រឿងញៀន ចំនួនជាង ១ ម៉ឺនករណី, បង្ក្រាបល្បែងស៊ីសងខុសច្បាប់គ្រប់ប្រភេទ, បង្ក្រាបសកម្មភាពក្មេងទំនើងចំនួន ១ ៦១១ ករណី, បង្ក្រាបបទល្មើសឆបោកតាមប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យា បទល្មើសបច្ចេកវិទ្យា និង បទល្មើសសម្អាតប្រាក់ អំពើជួញដូរមនុស្ស និង អាជីវកម្មផ្លូវភេទ, ធ្វើទំនើបកម្មប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងអ្នកដំណើរ TMS និង ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងជនបរទេស FMS, ដាក់ឱ្យដំណើរការនូវការស្នើសុំលិខិតឆ្លងដែនតាម

អនឡាញ និង បានបង្កើតក្រុមការងារចុះផ្តល់សេវាលិខិតឆ្លងដែន ជូនប្រជាពលរដ្ឋដែលមានជំងឺ ចាស់ជរា ឬ មានពិការភាព ដល់លំនៅឋាន, ពង្រឹងយន្តការសម្រាប់ការងារខណ្ឌសីមាជាមួយប្រទេសជិតខាង, បានពង្រឹង និង ពង្រីកកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយបណ្តាប្រទេសនៅក្នុង និង ក្រៅតំបន់ លើកិច្ចការប្រយុទ្ធប្រឆាំងភេរវកម្មឆ្លងដែន, សន្តិសុខលម្ហសមុទ្រ និង កិច្ចសហប្រតិបត្តិការរក្សាសន្តិភាព, ព្រមទាំងបានបោសសម្អាតមីនលើផ្ទៃដីទំហំ ៣៦៨ គីឡូម៉ែត្រក្រឡា ។

ចំពោះវិស័យយុត្តិធម៌, រាជរដ្ឋាភិបាលបានពង្រឹង និង លើកកម្ពស់គុណភាព និង ប្រសិទ្ធភាពនៃប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌ តាមរយៈការបង្កើតអាជ្ញាធរជាតិដោះស្រាយវិវាទក្រៅប្រព័ន្ធតុលាការ (អ.ជ.ក.), ការដាក់ចេញយុទ្ធនាការជំរុញ និង ពន្លឿនការដោះស្រាយរឿងក្តីនៅតាមតុលាការ និង យុទ្ធនាការត្រួតពិនិត្យ និងបានចាត់ការសំណុំរឿងសរុបចំនួនជិត ១៩ម៉ឺន ដែលស្មើនឹង ៨២,៤% នៃសំណុំរឿងទូទាំងប្រទេស។ ក្នុងវិស័យមុខងារសាធារណៈ, រាជរដ្ឋាភិបាលបានដាក់ឱ្យអនុវត្តប្រព័ន្ធជ្រើសរើសមន្ត្រីឱ្យចូលបម្រើការងារប្រកបដោយគុណាធិបតេយ្យ តម្លាភាព យុត្តិធម៌ បរិយាបន្ន និង ប្រសិទ្ធភាព, ពង្រឹងសមត្ថភាព និង សមិទ្ធកម្មស្ថាប័ន ដើម្បីលើកកម្ពស់ គុណភាពការងារប្រកបដោយវិន័យ សីលធម៌វិជ្ជាជីវៈ និង ស័ក្តិសិទ្ធិភាព, និង ដាក់ឱ្យអនុវត្តប្រព័ន្ធលើកទឹកចិត្តគាំទ្រសមិទ្ធកម្ម ប្រកបដោយសង្គតិភាព សមធម៌ និង ចីរភាព។

ក្នុងវិស័យសេដ្ឋកិច្ច, រាជរដ្ឋាភិបាល បានខិតខំប្រឹងប្រែងបន្តរក្សាបាននូវស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និងស្ថិរភាពហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ។ ក្នុងនោះ, សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាក្នុងឆ្នាំ២០២៤ ត្រូវបានប៉ាន់ស្មានថា បន្តរក្សាបាននូវចលនការនៃកំណើនក្នុងរង្វង់ ៦% ដែលគាំទ្រដោយវិស័យសំខាន់ ដូចជា កាត់ដេរ កម្មន្ត-សាលមិនមែនកាត់ដេរ កសិកម្ម និង ទេសចរណ៍។ ទំហំពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិបានឡើងដល់ប្រមាណ ៥៥ ប៊ីលានដុល្លារអាម៉េរិក កើនឡើងជិត ១៦% ធៀបនឹងឆ្នាំ២០២៣, ក្នុងនោះ ការនាំចេញបានកើនឡើងជិត ១៤% និង ការនាំចូលកើនឡើង ១៧,៦%។ ទំនិញនាំចេញសំខាន់ៗរបស់កម្ពុជា រួមមាន ផលិតផលកាត់ដេរ, គ្រឿងអេឡិចត្រូនិក និង ភាគបង្គុំ, សំបកកង់រថយន្ត, ទោចក្រយាន និង ផលិតផលកសិកម្មសំខាន់មួយចំនួន។ ទន្ទឹមនេះ, អត្រាអតិផរណា (មធ្យមប្រចាំឆ្នាំ) មានកំណើនថមថយមកត្រឹម ០,៨% តែប៉ុណ្ណោះក្នុងឆ្នាំ២០២៤ ខណៈអត្រាប្តូរប្រាក់ផ្លូវការស្ថិតក្នុងរង្វង់ ៤ ០៧០ រៀលក្នុងមួយដុល្លារអាម៉េរិក ហើយទុនបម្រុងអន្តរជាតិបន្តស្ថិតក្នុងកម្រិតខ្ពស់ ប្រមាណជាង ២២ ប៊ីលានដុល្លារអាម៉េរិក ឬ ៧,៩ ខែ នៃការនាំចូលទំនិញ និង សេវា។ ចំពោះផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ វិញ, ការប្រមូលចំណូលថវិកាជាតិក្នុងឆ្នាំ២០២៤ សម្រេចបានកំណើន ២,៤% ធៀបនឹងការអនុវត្តឆ្នាំ២០២៣។ បន្ទាប់ពីវិធានការធ្វើវិចារណ-កម្មចំណាយ, ការអនុវត្តចំណាយសរុបថវិកាជាតិបានថយចុះប្រមាណ -៧,៦% ធៀបនឹងឆ្នាំ២០២៣ ដោយអាចទ្រទ្រង់ប្រតិបត្តិការចាំបាច់គ្រប់ផ្នែករបស់រាជរដ្ឋាភិបាល។ បំណុលសាធារណៈរបស់កម្ពុជាត្រូវបានគ្រប់គ្រងយ៉ាងម៉ត់ចត់ស្របតាម «**យុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីការគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈ ២០២៤-២០២៨**» របស់រាជរដ្ឋាភិបាល ហើយពុំមានការកើនឡើងគួរឱ្យកត់សម្គាល់នោះទេ, ពោលគឺសន្និធិបំណុលសាធារណៈជាតម្លៃបច្ចុប្បន្នធៀបនឹង ផ.ស.ស. ត្រូវរក្សាបានក្នុងអត្រា ១៩,៣% ក្នុងឆ្នាំ២០២៤។

ក្នុងវិស័យសង្គមកិច្ច, រាជរដ្ឋាភិបាលបានបន្តកែលម្អកម្មវិធីសិក្សា អភិវឌ្ឍសៀវភៅសិក្សា ពង្រឹងសមត្ថភាព និង ឥរិយាបថរបស់គ្រូ ការគ្រប់គ្រងសាលារៀន និង ការចូលរួមពីសហគមន៍ ការលើកកម្ពស់

ការអប់រំឌីជីថល, ជំរុញនូវការចាប់យកមុខវិជ្ជា STEAM, និង ជំរុញចលនាយុវជនម្នាក់ចេះកីឡាមួយ, ដែលការណ៍នេះបានរួមចំណែកដល់ការសម្រេចបានអត្រាប្រឡងជាប់សញ្ញាបត្រមធ្យមសិក្សាទុតិយភូមិឱ្យកើន ពី ៧២,៩% ក្នុងឆ្នាំ២០២២-២០២៣ ដល់ ៧៩% ក្នុង ឆ្នាំ២០២៣-២០២៤។ ពាក់ព័ន្ធវិស័យដីធ្លី និង សំណង់, នៅឆ្នាំ២០២៤ រាជរដ្ឋាភិបាលបានចេញប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិដីធ្លីសរុបចំនួនជាង ៨ លាន ២ សែនប័ណ្ណ, បានបញ្ចប់ការបោះបង្គោលព្រំបែងចែកតំបន់ក្នុងតំបន់បឹងទន្លេសាប, បានចេញលិខិតអនុញ្ញាតសាងសង់ចំនួន ៦៨ ៣១៧ គម្រោង, បានខិតខំប្រឹងប្រែងដោះស្រាយបណ្តឹងចំនួនជិត ១ម៉ឺន៥ពាន់ (១៤ ៩១៩) ករណី, និង បានដាក់ចេញវិធានការសំខាន់មួយចំនួន រួមមាន ការលើកលែងការយកពន្ធលើដីធ្លីមិនប្រើប្រាស់សម្រាប់ដីក្រោម ៥ ហិកតា ក្នុងមួយកន្លែង, ការពន្យារពេលនៃការអនុវត្តពន្ធលើចំណេញមូលធនចំពោះអចលនទ្រព្យ, ការលើកលែងពន្ធប្រថាប់ត្រាលើការផ្ទេរកម្មសិទ្ធិ ឬ សិទ្ធិកាន់កាប់អចលនទ្រព្យសម្រាប់ការទិញលំនៅឋានទី ១ ដែលមានតម្លៃក្រោម ឬ ស្មើ ២១ ម៉ឺនដុល្លារអាម៉េរិក។

ក្នុងវិស័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ, រាជរដ្ឋាភិបាលបានស្តារនាលើកកម្រិតវិសាលភាពផ្លូវជនបទបានចំនួន ២២៩ ខ្សែ ប្រវែងសរុប ១ ៣៦៧,៨៣ គ.ម. ផ្លូវកៅស៊ូ ២ ជាន់ចំនួន ១១២ ខ្សែ ប្រវែង ៩៨៣,៤១ គ.ម. ផ្លូវល្បាយក្រួសចំនួន ៨៩ ខ្សែ ប្រវែង ២៧៧,៩៤គ.ម. ស្ពានចំនួន ២១ កន្លែង, និង កែលម្អលក្ខខណ្ឌនៃការរស់នៅរបស់សហគមន៍ជនបទ តាមរយៈការលើកកម្ពស់ការផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និង អនាម័យជនបទ, និង ជំរុញការធ្វើពិពិធកម្មសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ចជនបទ។

ក្នុងវិស័យសុខាភិបាល, សន្ទស្សន៍នៃការគ្របដណ្តប់សេវាសុខាភិបាលជាសារវន្តបានកើនឡើងដល់ ៦០,១% នៅឆ្នាំ២០២៤។ រាជរដ្ឋាភិបាល ក៏បានដាក់ចេញនូវវិធានការលើកកម្ពស់គុណភាពសេវាសុខាភិបាល ដោយបានបង្កើនបរិមាណ គុណភាពថ្នាំ និង បរិក្ខារពេទ្យ, ជំរុញការផ្តល់សេវា ២៤ ម៉ោង, ពង្រឹងក្រមសីលធម៌ និង ការទទួលខុសត្រូវវិជ្ជាជីវៈ, និង ពង្រីកសមត្ថភាពក្នុងការផ្តល់សេវានៅតាមមូលដ្ឋាន។ ទន្ទឹមនេះ, ក្នុងឆ្នាំ២០២៤ បន្ថែមលើកម្មវិធីជាតិជំនួយសង្គមដែលមានស្រាប់, រាជរដ្ឋាភិបាលបានពង្រីកវិសាលភាព និង បានធ្វើសមាហរណកម្ម និង បង្កើតថ្មីនូវកម្មវិធីជាតិជំនួយសង្គមមួយចំនួន ដោយបានចំណាយថវិការដ្ឋសរុបក្នុងឆ្នាំ២០២៤ ចំនួនប្រមាណ ១ ១៤០ ប៊ីលានរៀល (សមមូលប្រមាណ ២៨៥ លានដុល្លារអាម៉េរិក)។ កម្មវិធីជាតិជំនួយសង្គមដែលត្រូវបានធ្វើសមាហរណកម្ម និង បង្កើតថ្មីមានចំនួន ៧ រួមមាន ១) កម្មវិធីជាតិជំនួយសង្គមក្នុងកញ្ចប់គ្រួសារត្រូវបានបង្កើត និង ដាក់ឱ្យអនុវត្តចាប់ពីខែ មេសា ឆ្នាំ២០២៤ ដែលក្រសោបកម្មវិធីចំនួន ៤ គឺកម្មវិធីឧបត្ថម្ភសាច់ប្រាក់ជូនស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ និង កុមារអាយុក្រោម ២ ឆ្នាំ, កម្មវិធីអាហារូបករណ៍សម្រាប់សិស្សក្រីក្រ, កម្មវិធីឧបត្ថម្ភសាច់ប្រាក់ជូនជនមានពិការភាព, និង កម្មវិធីឧបត្ថម្ភសាច់ប្រាក់ជូនជនចាស់ជរា រួមទាំងការឧបត្ថម្ភគោលសម្រាប់គ្រួសារក្រីក្រទាំងអស់ និង ការឧបត្ថម្ភសមាជិកដែលរស់នៅជាមួយមេរោគ/ជំងឺអេដស៍, ២) កម្មវិធីជំនួយសង្គមផ្នែកបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈជូនយុវជនមកពីគ្រួសារក្រីក្រ និង គ្រួសារងាយរងហានិភ័យ, ៣) ពង្រីកវិសាលភាពគ្របដណ្តប់មូលនិធិសមធម៌សុខាភិបាលដល់គ្រួសារងាយរងហានិភ័យ, និង ៤) កម្មវិធីស្តារជីវភាពឡើងវិញសម្រាប់ការផ្លាស់ប្តូរលំនៅឋានរបស់ប្រជាជនទៅក្រុងរុនតាឯកតេជោសែន និង ឃុំពាក់ស្នែង នៃស្រុកអង្គរធំ ខេត្តសៀមរាប។

ចំពោះការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញ, រាជរដ្ឋាភិបាលបានដាក់ចេញនូវកម្មវិធីគោលនយោបាយអាទិភាពទី ២ ពាក់ព័ន្ធនឹងការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញវិជ្ជាជីវៈ និង បច្ចេកទេស ជូនដល់យុវជនមកពីគ្រួសារក្រីក្រ និង គ្រួសារងាយរងហានិភ័យនៅទូទាំងប្រទេសចំនួន ១លាន៥សែន នាក់។ បើគិតត្រឹមខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២៤, យុវជនចំនួនជិត ៨ ម៉ឺន ៦ ពាន់នាក់ បានចុះឈ្មោះចូលរៀន (មកពីគ្រួសារក្រីក្រ និង គ្រួសារងាយរងហានិភ័យចំនួនជាង ៣ម៉ឺន១ពាន់នាក់) នៅក្នុងកម្មវិធីសិក្សាចំនួន ៨៦៦ ថ្នាក់ លើមុខជំនាញចំនួន ៣២។ ក្នុងវិស័យឧស្សាហកម្ម វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និង នវានុវត្តន៍, រាជរដ្ឋាភិបាលបានប្រែក្លាយមន្ទីរពិសោធន៍ វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និង នវានុវត្តន៍ ឱ្យដំណើរការជាគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល, ជំរុញការផ្តល់វិញ្ញាបនបត្រផ្សេងៗពាក់ព័ន្ធគុណភាព សុវត្ថិភាព និង អនាម័យ, ជំរុញការអភិវឌ្ឍស្តង់ដាក្នុងស្រុកសម្រាប់ផលិតផលអាទិភាព, ទទួលយកស្តង់ដាអន្តរជាតិ ឬ អាស៊ាន មកធ្វើជាស្តង់ដាជាតិដើម្បីលើកកម្ពស់ផលិតផលក្នុងស្រុកឆ្ពោះទៅការនាំចេញ និង សុវត្ថិភាពប្រើប្រាស់សម្រាប់ផលិតផលនាំចូល, ដាក់ចេញយុទ្ធសាស្ត្រជាតិស្តីពីការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចក្រៅប្រព័ន្ធឆ្នាំ២០២៣-២០២៨ ក្នុងគោលដៅលើកទឹកចិត្តអ្នកប្រកបមុខរបរ និង ធ្វើការងារក្នុងសេដ្ឋកិច្ចក្រៅប្រព័ន្ធឱ្យចូលរួមក្នុងសេដ្ឋកិច្ចក្នុងប្រព័ន្ធ, បានប្រកាសដាក់ឱ្យដំណើរការជាផ្លូវការ "**ថ្នាលឌីជីថលចុះឈ្មោះអ្នកសេដ្ឋកិច្ចក្រៅប្រព័ន្ធ**" ដើម្បីជាមធ្យោបាយសម្រាប់កំណត់អត្តសញ្ញាណ ប្រភេទមុខរបរ និងការងាររបស់អ្នកសេដ្ឋកិច្ចក្រៅប្រព័ន្ធ។ ប្រជាជនប្រមាណ ៤០,៤% នៃគ្រួសារសរុបទូទាំងប្រទេសបានទទួលសេវាទឹកស្អាត។

ក្នុងវិស័យរ៉ែ និង ថាមពល, ក្នុងឆ្នាំ២០២៤ រាជរដ្ឋាភិបាលបានប្រមូលចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធពីវិស័យរ៉ែចំនួន ៣៥,៩ ប៊ីលានរៀល (ប្រមាណ ៨៩,៨ លានដុល្លារអាម៉េរិក) ស្មើនឹង ១៦៦% ធៀបនឹងឆ្នាំ២០២៣, ចំណូលសារពើពន្ធគ្រប់ប្រភេទចំនួន ៣២០,៤ ប៊ីលានរៀល (៨០,១លានដុល្លារអាម៉េរិក) ក្នុងរយៈពេល ៧ ខែ នៃឆ្នាំ២០២៤, ចំណូលពីវិស័យប្រេងកាតចំនួន ១០,២ លានដុល្លារអាម៉េរិក និង ចំណូលពីកាតព្វកិច្ចនៃកិច្ចព្រមព្រៀងផ្សេងៗចំនួន ២,២ លានដុល្លារអាម៉េរិក។ បន្ថែមលើនេះ, រាជរដ្ឋាភិបាលបានលុបបំបាត់ស្ទើរតែទាំងស្រុងនូវសកម្មភាពរ៉ែអនាធិបតេយ្យ, បានអនុវត្តគម្រោងមូលនិធិរ៉ែទ្រទ្រង់កិច្ចអភិវឌ្ឍសហគមន៍មូលដ្ឋានចំនួន ៤២ គម្រោង, ជំរុញការអភិវឌ្ឍប្រភពអគ្គិសនីថ្មីចំនួន ៣៦ គម្រោង, បានពង្រីកការផ្គត់ផ្គង់អគ្គិសនីចេញពីបណ្តាញជាតិបានដល់ ៩៩,១៥% នៃចំនួនភូមិទូទាំងប្រទេស និង បានភ្ជាប់ចរន្តឱ្យលំនៅឋានប្រជាពលរដ្ឋរហូតដល់ ៩៥,២៤% នៃលំនៅឋានទូទាំងប្រទេស។

ក្នុងវិស័យសាធារណៈការ និង ដឹកជញ្ជូន, នៅឆ្នាំ២០២៤ រាជរដ្ឋាភិបាលបានធ្វើការគ្រប់គ្រងស្តាបនា ថែទាំផ្លូវជាតិ និង ផ្លូវខេត្តប្រវែងសរុប ២០ ៣០៧ គ.ម ដោយបានក្រាលកៅស៊ូ និង បេតុងសរុបប្រវែង ១១ ៦៤៩ គ.ម, សាងសង់ផ្លូវល្បឿនចំនួន ២ ខ្សែ បានប្រវែងសរុប ៣២២,១៥ គ.ម, ស្ពានតូចធំគ្រប់ប្រភេទចំនួន ២ ៥៤១ ស្ពាន ប្រវែងសរុប ៨៦,៤៥ គ.ម, បណ្តាញលូគ្រប់ប្រភេទប្រវែងសរុប ៩៧៣ គ.ម, សាងសង់ស្ថានីយប្រព្រឹត្តកម្មទឹកកខ្វក់ចំនួន ១២ កន្លែង និង ទីលានទុកដាក់សំរាមចំនួន ១៤ កន្លែង និងកំពុងដំណើរការអនុវត្តគម្រោងសាងសង់ព្រែកជីកហ្វូណនតេជោ។

ចំពោះវិស័យប្រៃសណីយ៍ និង ទូរគមនាគមន៍, ក្នុងឆ្នាំ២០២៤ រាជរដ្ឋាភិបាលសម្រេចបានសមិទ្ធផលសំខាន់ៗ ដូចជា ពង្រីកហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និងការតភ្ជាប់បណ្តាញខ្សែកាបអុបទិកឆ្អឹងខ្នងប្រវែង ៣៩

៣០៩ គ.ម, បណ្តាញខ្សែកាបអុបទិកក្រោមបាតសមុទ្រកំពុងដំណើរការមានចំនួន ២ ខ្សែ និង កំពុងសាងសង់ ១ ខ្សែ, ការអភិវឌ្ឍ និង ការដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់ថ្នាល និង កម្មវិធីរដ្ឋាភិបាលឌីជីថល និង/ឬប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល, ការបង្កើនធនធានមនុស្សជំនាញឌីជីថលនៅគ្រប់កម្រិត, ព្រមទាំងការចូលរួមគាំទ្រដល់ការធ្វើបរិវត្តកម្មឌីជីថលនៅតាមក្រសួង-ស្ថាប័ន និង គ្រឹះស្ថានអប់រំ។

ក្នុងវិស័យកសិកម្ម, រាជរដ្ឋាភិបាលបានលើកស្ទួយផលិតកម្ម រកទីផ្សារ និង រក្សាលំនឹងថ្លៃកសិផលជារួមនៅក្នុងឆ្នាំ២០២៤ មានភាពល្អប្រសើរ, ដាក់ចេញយន្តការសម្របសម្រួល និង កម្មវិធីហិរញ្ញប្បទានសំដៅលើកស្ទួយផលិតកម្ម រកទីផ្សារ និង រក្សាលំនឹងថ្លៃកសិផលសំខាន់ៗ, ដាក់ពង្រាយមន្ត្រីបច្ចេកទេសកសិកម្មឃុំចំនួន ២៥០ នាក់ នៅតាមគោលដៅចំនួន ២៥០ ឃុំ (ក្នុង ៨៩ ស្រុក និង ១៧ ខេត្ត), រៀបចំ និង ដាក់ឱ្យដំណើរការនូវសហគមន៍កសិកម្មទំនើប ចំនួន ៩, និង បានយកចិត្តទុកដាក់ខ្ពស់ ក្នុងការជំរុញកសាងប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រ និង ធនធានទឹក នៅទូទាំងប្រទេស ដែលមកដល់ពេលនេះ អាចស្រោចស្រពសរុបដល់ជាង ៦០ ម៉ឺនហិកតា។ ពាក់ព័ន្ធនឹងការងារបរិស្ថាន, គិតត្រឹមឆ្នាំ២០២៤ រាជរដ្ឋាភិបាលបានបង្កើតសហគមន៍តំបន់ការពារធម្មជាតិចំនួន ១៩៣ សហគមន៍ គ្របដណ្តប់លើផ្ទៃដីជាង ៣៣ ម៉ឺនហិកតា, បានបង្កើតតំបន់បេតិកភណ្ឌធម្មជាតិ ចំនួន ១៤, ចុះបញ្ជីដីរដ្ឋតំបន់បេតិកភណ្ឌធម្មជាតិចំនួន ៤, រៀបចំកំណត់ការគ្រប់គ្រងតំបន់ការពារធម្មជាតិ ចំនួន ៤, និង គាំទ្រការអភិវឌ្ឍសហគមន៍ទេសចរណ៍ធម្មជាតិចំនួន ៥៣ សហគមន៍។

ក្នុងវិស័យវប្បធម៌, រាជរដ្ឋាភិបាលសម្រេចសមិទ្ធផលជាច្រើនលើវិស័យនេះ ដូចជា កិច្ចការថែរក្សាជួសជុលប្រាង្គប្រាសាទ និង បុរាណដ្ឋាន, ការចុះបញ្ជីជាបេតិកភណ្ឌពិភពលោក ទាំងរូបី និងអរូបី និងកិច្ចការពារ និងស្តារឡើងវិញនូវប្រពៃណី, ទំនៀមទម្លាប់ ជាពិសេសទម្រង់សិល្បៈនានាដែលប្រឈមហានិភ័យបាត់បង់ និង ការពង្រឹងធនធានយុវជនបន្តវេន។ ចំពោះវិស័យធម្មការ និង សាសនា, សមិទ្ធផលសំខាន់ៗសម្រេចបានក្នុងឆ្នាំ២០២៤ រួមមានការលើកកម្ពស់សាសនារបស់រដ្ឋ, ការលើកកម្ពស់សីលធម៌សង្គម និង ការរក្សាសុខដុមនីយកម្មសាសនា តាមរយៈការបណ្តុះបណ្តាលស្តីពីតួនាទី ភារកិច្ច និង ក្រម-សីលធម៌អាចារ្យខ្មែរ, ការរៀបចំធ្វើកម្មវិធីទស្សនាទានព្រះពុទ្ធសាសនា និង ការរៀបចំកម្មវិធីនាទីព្រះពុទ្ធសាសនាផ្សារភ្ជាប់សង្គម។ ក្នុងវិស័យទេសចរណ៍, ក្នុងឆ្នាំ២០២៤ កម្ពុជាទទួលបានទេសចរអន្តរជាតិចំនួនប្រមាណ ៦,៧ លាននាក់ ដែលមានកំណើនប្រមាណ ២៣% ធៀបនឹងឆ្នាំ២០២៣ និង ទេសចរជាតិមានចំនួន ២២ លាន ៥សែន នាក់ ដែលមានកំណើនប្រមាណ ២០% ធៀបនឹងឆ្នាំ២០២៣។

កម្ពុជាមានការទទួលស្គាល់កម្រិតអន្តរជាតិលើការងារយេនឌ័រ ដោយទទួលបានពានរង្វាន់ជាច្រើនរួមមាន ពានរង្វាន់លើគោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ចដែលគិតគូរពីសុខុមាលភាព (Care Policy Ecosystem) និង ពានរង្វាន់សកលថ្នាក់ក្រសួង ក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូលស្ត្រីពិភពលោកឆ្នាំ២០២៤ នៅទីក្រុងម៉ាឌ្រីដ។ រាជ-រដ្ឋាភិបាលបានផ្តល់សេវាផ្លូវច្បាប់ជួយស្ត្រីរងគ្រោះដោយអំពើហិង្សា, បន្តអន្តរាគមន៍ទប់ស្កាត់ និងឆ្លើយតបអំពើហិង្សាលើស្ត្រី និងក្មេងស្រី និង ជំរុញបញ្ជ្រាបការងារយេនឌ័រនៅតាមក្រសួង-ស្ថាប័ន។ ចំពោះការងារព័ត៌មាន និង ការផ្សព្វផ្សាយ, រាជរដ្ឋាភិបាលបានពង្រឹងការចុះបញ្ជី និង ការអនុលោមច្បាប់របស់

អង្គភាព, ទាំងក្នុងស្រុក និងបរទេស, ក៏ដូចជាលើកកម្ពស់គុណភាពព័ត៌មាន តាមរយៈការកសាងច្បាប់ និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត, និង ការកាត់បន្ថយ និង បង្ក្រាបនូវដំណឹងក្លែងក្លាយ ព័ត៌មានបំភ្លៃ និង បំពុល។

១.៣. បញ្ហាប្រឈមក្នុងការអនុវត្ត ផ.យ.អ.ជ. ២០១៩-២០២៣

ក្នុងអំឡុងពេលនៃការអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ២០១៩-២០២៣, រចនាសម្ព័ន្ធ និង និម្មាបនកម្មសេដ្ឋកិច្ច សង្គម និង នយោបាយ បានប្រែប្រួលយ៉ាងខ្លាំង និង បង្កកម្មវិបាកលើសកលលោកទាំងមូល ដោយបង្កើតនូវបញ្ហាប្រឈមជាច្រើន, ដូចជាការប្រកួតប្រជែងភូមិសាស្ត្រនយោបាយ, សង្គ្រាមរុស្ស៊ី-អ៊ុយក្រែន, សង្គ្រាមនៅមជ្ឈិមបូព៌ា, សង្គ្រាមពាណិជ្ជកម្ម, ការគាំពារ និង ជាតិនិយម, ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និង ការប្រែប្រួលប្រជាសាស្ត្រ ដែលធ្វើឱ្យមានការកើនឡើងនៃប្រជាជនវ័យចំណាស់។ ការណ៍នេះមានកម្មវិបាកមកលើកម្ពុជា, ជាពិសេសការអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ២០១៩-២០២៣ កន្លងទៅ។ ជាមួយនឹងជោគជ័យនៃការអនុវត្ត ផ.យ.អ.ជ. ក្នុងនីតិកាលទី៦ នៃរដ្ឋសភា, កម្ពុជាបានជួបនូវបញ្ហាប្រឈមធំៗមួយចំនួន និង កិច្ចការខ្លះនៅសល់មិនទាន់អនុវត្តបានចប់ជាស្ថាពរ, ដែលចាំបាច់ត្រូវបន្តដោះស្រាយក្នុងនីតិកាលទី៧ នេះ។ បញ្ហាប្រឈមចម្បងៗទាំងនោះ មានដូចខាងក្រោម៖

ទី១- កំណើនសេដ្ឋកិច្ចបច្ចុប្បន្ននៅពឹងផ្អែកយ៉ាងខ្លាំងលើឧស្សាហកម្មអតិពលកម្ម ដែលអាចធ្វើឱ្យ សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាជាប់ក្នុងអន្ទាក់ជាប្រទេសចំណូលមធ្យម។ ភាពមិនប្រាកដប្រជានៃសេដ្ឋកិច្ចសកលបាន និង កំពុងបន្តកើតឡើង ដោយសារមានការប្រែប្រួលនៃនិម្មាបនកម្មសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច, ការកើនឡើងនៃការប្រកួតប្រជែងភូមិសាស្ត្រនយោបាយ និង ភូមិសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច, សង្គ្រាមពាណិជ្ជកម្ម, សង្គ្រាមរុស្ស៊ី-អ៊ុយក្រែន, ការរីកចម្រើនយ៉ាងរហ័សនៃបច្ចេកវិទ្យាថ្មីៗ, និង បញ្ហាសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច និង នយោបាយមួយចំនួនទៀត។ កត្តាទាំងនេះ បង្កផលប៉ះពាល់ជាអវិជ្ជមានដល់សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ដែលជាប្រទេសតូច បើកចំហ និង ពឹងអាស្រ័យយ៉ាងខ្លាំង ទៅលើសុខភាពល្អនៃសេដ្ឋកិច្ចសកល និង ពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិ ក្នុងការជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ច និង ការអភិវឌ្ឍសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច។

ទី២- មូលធនមនុស្ស និង គុណភាពធនធានមនុស្សតាមវិស័យជាច្រើននៅមានកម្រិតនៅឡើយ ក្នុងការអនុវត្តការងារឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ ក៏ដូចជាការកសាងកំណើនសេដ្ឋកិច្ចផ្អែកលើជំនាញ បច្ចេកវិទ្យា និង នវានុវត្តន៍។ ធនធានមនុស្សប្រកបដោយសមត្ថភាព, ជំនាញបច្ចេកទេសវិជ្ជាជីវៈ និង មូលធនមនុស្សខ្ពស់ គឺជាកត្តាគន្លឹះសម្រាប់ភាពរឹងមាំនៃសេដ្ឋកិច្ចជាតិ, ចីរភាពនៃការអភិវឌ្ឍសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច, ភាពប្រកួតប្រជែង និង ការអភិវឌ្ឍជាតិទាំងមូល, ជាពិសេសនៅក្នុងបរិការណ៍នៃការកើនឡើងនៃការប្រកួតប្រជែងជាសកល, ឌីជីថលូបនីយកម្ម និង បច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល ដែលជំរុញដោយបដិវត្តន៍ឧស្សាហកម្មទី៤ ដែលក្នុងនោះ ការចាប់យកបច្ចេកវិទ្យា, ការបន្សាំបច្ចេកវិទ្យា និង ការធ្វើនវានុវត្តន៍ គឺ មានសារៈសំខាន់មិនអាចខ្វះបាន ក្នុងការជំរុញល្បឿននៃការធ្វើទំនើបកម្មរចនាសម្ព័ន្ធសេដ្ឋកិច្ចជាតិ សំដៅបង្កើនផលិតភាព, តម្លៃបន្ថែម និង ឧត្តមភាព ប្រកួតប្រជែងខ្ពស់។ ជាមួយនឹងបរិមាណនៃការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្សក្នុងរយៈពេលជាច្រើនឆ្នាំកន្លងទៅ, កម្ពុជានៅមានបញ្ហាមួយចំនួនពាក់ព័ន្ធនឹងជំនាញ សមត្ថភាព គុណភាពនៃការសិក្សា និង ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ ក្នុងវិស័យអាទិភាព, ដែលចាំបាច់ត្រូវបន្តពង្រឹងបន្ថែម ដើម្បីទាញយក

ផលប្រយោជន៍ជាអតិបរមា ពីការរីកចម្រើននៃបច្ចេកវិទ្យាថ្មីៗ និង នវានុវត្តន៍ ព្រមទាំងអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច និង សង្គមឌីជីថលឱ្យបានពេញលេញ។

ទី៣- ក្នុងការអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ២០១៩-២០២៣, គុណភាពធនធានមនុស្ស និង គុណភាពនៃការបណ្តុះបណ្តាលតាមវិស័យមួយចំនួនមិនទាន់ឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការរបស់ក្រសួង-ស្ថាប័ន, ដែលធ្វើឱ្យការប្រើធនធានមនុស្ស និង ការអនុវត្តក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយ និង យុទ្ធ-សាស្ត្រជាតិ, កម្មវិធី និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត និង ការអនុវត្តការងារជាក់ស្តែងដោយក្រសួង-ស្ថាប័នអង្គភាពសាធារណៈ និង វិស័យឯកជន ជួបនូវបញ្ហាប្រឈមជាបន្តបន្ទាប់ និង បង្កើតឱ្យមានបញ្ហា **«រលីសតែខ្វះ»**, ដែលការណ៍នេះមានកម្មវិបាកជាអវិជ្ជមានលើគ្រប់វិស័យ និង ធ្វើឱ្យការសម្រេចបានសមិទ្ធផលស្ថិតក្នុងកម្រិតខុសៗគ្នា និង មិនទាន់ឈានដល់សក្តានុពលខ្ពស់។

ទី៤- ស្ថាប័នសាធារណៈ និង អភិបាលកិច្ច ដែលជាហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធទន់ មានការកែលម្អ ប៉ុន្តែនៅមិនទាន់មានប្រសិទ្ធផលខ្ពស់នៅឡើយ ក្នុងការសម្របសម្រួល និង ការអនុវត្តគោលនយោបាយឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពជាអតិបរមា ស្របតាមអភិក្រម **"ជវភាពនៃប្រព័ន្ធតួអង្គតែមួយ"** ដោយត្រូវបំពេញមុខងារ និង ភារកិច្ច នៅក្នុងកិច្ចសហការ និង ការសម្របសម្រួលល្អ ប្រកបដោយភាពរស់រវើក សហថាមពល និង បំពេញឱ្យគ្នាទៅវិញទៅមក។ គុណភាពស្ថាប័នរឹងមាំបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃការអនុវត្តវិធាននៃច្បាប់, ការគោរពច្បាប់, ប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌, ភាពស្អាតស្អំ, ការអនុវត្តការងារដោយស្មារតីសហការ និង តម្កល់ផល-ប្រយោជន៍ជាតិជាធំ, និង ការផ្តល់សេវាសាធារណៈមានគុណភាពខ្ពស់ ឆាប់រហ័ស និង ឆ្លើយតបទាន់ពេលសម្រាប់ជំរុញការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច-សង្គម ប្រកបដោយជោគជ័យ, បរិយាបន្ន, ភាពធន់ និង ចីរភាព។ ជាក់ស្តែង, ការលើកកម្ពស់អភិបាលកិច្ចល្អ និង គុណភាពស្ថាប័នសាធារណៈខ្ពស់, ការកែលម្អបរិយាកាសវិនិយោគ, និង ការលើកកម្ពស់គុណភាព ស្ថាប័នទីផ្សារការងារ ជាដើម រួមចំណែកយ៉ាងខ្លាំងដល់ការកាត់បន្ថយថ្លៃដើម និង ពេល ព្រមទាំងបង្កើនផលិតភាព និង ប្រសិទ្ធផលសេដ្ឋកិច្ច។ ទោះបីគុណភាពស្ថាប័ន និង អភិបាលកិច្ចត្រូវបានលើកកម្ពស់ជាបន្តបន្ទាប់, ការអនុវត្តជាក់ស្តែងនៅមានបញ្ហាប្រឈម ដែលចាំបាច់ត្រូវបន្តពង្រឹងបន្ថែម ដើម្បីបង្កើនប្រសិទ្ធភាព និង ភាពស្អាតស្អំ, ពង្រឹងយុត្តិធម៌សេដ្ឋកិច្ច-សង្គម និង លើកកម្ពស់ការអភិវឌ្ឍជាតិជារួម។

ទី៥- ផ្អែកលើបទពិសោធនៃការអនុវត្ត ផ.យ.អ.ជ. កន្លងទៅ, ភាពមានកម្រិតបានលេចឡើងជាច្រើនលើការងារកែទម្រង់មួយចំនួន ដូចជា ការកែទម្រង់ច្បាប់នៅកម្ពុជា ចាប់ពីដំណាក់កាលរៀបចំសេចក្តីព្រាង ការអនុម័ត ការអនុវត្ត និង ការតាមដាននិងត្រួតពិនិត្យការអនុវត្ត, ការកែទម្រង់រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ តាមរយៈវិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការនៅមានកម្រិត ដែលធ្វើឱ្យមជ្ឈការបន្តស្ថិតនៅកម្រិតខ្ពស់, រដ្ឋបាលសាធារណៈ ជាពិសេសការផ្សារភ្ជាប់គ្នាបានល្អពីស្ថាប័នមួយទៅស្ថាប័នមួយ និង របៀបរបបបំពេញការងារ ដោយផ្តោតជាសំខាន់លើសមិទ្ធកម្ម, ការបែងចែកមុខងារ សិទ្ធិអំណាច និង ការទទួលខុសត្រូវ, ការយល់ច្បាស់ពីទស្សនៈនៃការកែទម្រង់ដោយសារការបារម្ភធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ផលប្រយោជន៍នានា, ការរៀបចំផែនការឱ្យបានច្បាស់លាស់ និង យន្តការនៃការតាមដាន ត្រួតពិនិត្យ និង វាយតម្លៃការ

អនុវត្ត, ការគ្រប់គ្រង និង ប្រើប្រាស់ ធនធានមនុស្ស, សមត្ថភាពធនធានមនុស្ស និង ថវិកាគាំទ្រសម្រាប់ការអនុវត្តគោលនយោបាយ និង យុទ្ធសាស្ត្រ ដោយសារភាពស្រកស្រុតនៃលម្ហូថវិកា, ការថមថយនៃទំហំហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍, កំណត់វិស័យអាទិភាពសម្រាប់គម្រោង PPP ព្រមទាំង ពិនិត្យ និង វាយតម្លៃហានិភ័យហិរញ្ញវត្ថុនៃគម្រោងភាពជាដៃគូរវាងរដ្ឋ និង ឯកជនចាស់ៗមួយចំនួន, សមត្ថភាពក្នុងការទាញយកផលប្រយោជន៍ពីការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និង ព័ត៌មាន ក្នុងយុគសម័យបដិវត្តន៍ឧស្សាហកម្ម ៤.0 ដើម្បីលើកកម្ពស់គុណភាពនៃប្រតិបត្តិការសេវាសាធារណៈ និង សេដ្ឋកិច្ចឌីជីថល, ការយល់ដឹងអំពីការចុះបញ្ជីតាមប្រព័ន្ធអនឡាញ CamDX និង ថ្នាលបច្ចេកវិទ្យា របស់មន្ត្រីជំនាញទទួលបន្ទុក និង ម្ចាស់រោងចក្រ សហគ្រាស និង សិប្បកម្ម, ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្ត និង បច្ចេកវិទ្យាសម្រាប់គាំទ្រដល់ការបង្កើតផលិតផល និង សេវាវប្បធម៌ថ្មីៗដែលមានលក្ខណៈច្នៃប្រឌិត, ការរៀបចំហេដ្ឋារចនា-សម្ព័ន្ធគាំទ្រដល់ការអភិវឌ្ឍវិស័យប្រៃសណីយ៍, ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងកម្មសិទ្ធិបញ្ញា សិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និង សិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែលក្នុងការឆ្លើយតបទៅនឹងប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យា និង ឌីជីថលដែលធ្វើឱ្យការលួចចម្លងស្នាដៃរបស់អ្នកដទៃកាន់តែមានភាពងាយស្រួល និង ពិបាកទប់ស្កាត់ឱ្យបានទាន់ពេល, រចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រងសមត្ថភាព និង ការទទួលខុសត្រូវរបស់រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ, ប្រសិទ្ធភាពគ្រប់គ្រងសកម្មភាពផលិតការធ្វើចរាចរ ការជួញដូរគ្រឿងញៀនខុសច្បាប់ក្នុងតំបន់ និង ពិភពលោក, ការយល់ដឹងអំពីគ្រោះថ្នាក់នៃគ្រឿងញៀន, និង ការគ្រប់គ្រងក្នុងវិស័យសាសនា ជាដើម។

ទី៦- ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរឹងនៅមិនទាន់គ្រប់គ្រាន់សម្រាប់បំពេញតម្រូវការនៃការអភិវឌ្ឍជាក់ស្តែង។ ប្រព័ន្ធហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ដូចជា ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធទីក្រុង ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដឹកជញ្ជូន, ប្រព័ន្ធឡជីស្ទិក, ប្រព័ន្ធថាមពល និង ប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រ ជាដើម នៅបន្តជួបបញ្ហាប្រឈម ដែលត្រូវដោះស្រាយក្នុងល្បឿនលឿន និង ទំហំថ្មីមួយ ដើម្បីទ្រទ្រង់ដល់នគរូបនីយកម្ម ដំណើរការផលិតកម្ម និង ខ្សែច្រវាក់តម្លៃនៃវិស័យឧស្សាហកម្ម, កសិ-ឧស្សាហកម្ម និង ឧស្សាហកម្មគាំទ្រ សំដៅជំរុញពិពិធកម្ម និង បង្កើនប្រសិទ្ធផល ប្រសិទ្ធភាព ផលិតភាព និង ឧត្តមភាពប្រកួតប្រជែងខ្ពស់ ព្រមទាំងទាក់ទាញវិនិយោគ និង ពង្រីកការតភ្ជាប់នៃហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធចាំបាច់ ដើម្បីសម្រួលពាណិជ្ជកម្មផ្ទៃក្នុង និង ការអភិវឌ្ឍសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច។

ទី៧- ថ្លៃដើមផលិតកម្មខ្ពស់ក្នុងវិស័យកសិកម្ម និង ថ្លៃដើមនៃការធ្វើធុរកិច្ចនៅកម្ពុជា រាប់បញ្ចូលទាំងថ្លៃដឹកជញ្ជូន និង ឡជីស្ទិក នៅមានកម្រិតខ្ពស់ជាងបណ្តាប្រទេសជិតខាង ខណៈដែលផលិតភាពការងារនៅមានកំណើនទាប, កម្លាំងពលកម្មជំនាញនៅខ្វះខាត, ការផ្គត់ផ្គង់ធាតុចូលផលិតកម្មពីសហគ្រាសក្នុងស្រុកនៅមានកម្រិតតិចតួចនៅឡើយ ដែលការណ៍នេះបន្តជាឧបសគ្គ និង មានកម្មវិបាកអវិជ្ជមាន ដល់សមត្ថភាពរបស់កម្ពុជាក្នុងការទាក់ទាញការវិនិយោគ, នីតិវិធីនៃការផ្តល់ការសម្របសម្រួលពាណិជ្ជកម្ម និង វិនិយោគ នៅពុំទាន់បានធ្វើស្វ័យប្រវត្តិកម្ម និងសាមញ្ញកម្មបានពេញលេញនៅឡើយ។

ទី៨- ការចំណាយប្រាក់ហោប៉ៅលើការថែទាំសុខភាពនៅមានកម្រិតខ្ពស់ និង គុណភាពសេវាសុខាភិបាលនៅមានកម្រិត ទោះបីត្រូវបានកែលម្អមួយកម្រិតធំ តាមរយៈការអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ២០១៩-២០២៣ និង ប្រសិទ្ធភាពនៃការឆ្លើយតបនឹងវិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩ ក៏ដោយ,

ប្រព័ន្ធសុខាភិបាលដែលជាវិស័យអាទិភាពខ្ពស់នៅមានបញ្ហាប្រឈម ដែលចាំបាច់ត្រូវបន្តដោះស្រាយក្នុងស្មារតីបុរេសកម្ម សកម្ម និង អន្តរសកម្ម ដើម្បីបង្កើនគុណភាពនៃសេវាសុខាភិបាលឱ្យកាន់តែខ្ពស់ សំដៅលើកកម្ពស់ សុខភាពប្រជាពលរដ្ឋ និង បង្កើនផលិតភាពការងារផង។ ជាមួយគ្នានេះ, នៅថ្ងៃអនាគត ដូចបានរំលេចនៅក្នុងយុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណ-ដំណាក់កាលទី១ កម្ពុជានឹងប្រឈមនឹងការកើនឡើងនៃតម្រូវការសេវាសុខាភិបាល ដោយសារការកើនឡើងនៃចំនួនប្រជាជនវ័យចំណាស់ តាមរយៈការប្រែប្រួលនៃប្រជាសាស្ត្រ និង ការផ្លាស់ប្តូរបន្ទុកជំងឺ ដូចជាជំងឺមិនឆ្លង និង ការលេចឡើងសាជាថ្មីនៃជំងឺឆ្លងនានា និង គ្រោះអាសន្នសុខភាពសាធារណៈដទៃទៀត។ ការណ៍នេះទាមទារឱ្យគោលនយោបាយសុខាភិបាលកម្ពុជា គិតគូរលើគ្រប់ទិដ្ឋភាព រួមមាន រចនាសម្ព័ន្ធស្ថាប័ន និង អភិបាលកិច្ចរឹងមាំ, ធនធានមនុស្ស ដែលមានជំនាញវិជ្ជាជីវៈច្បាស់លាស់ ប្រកបដោយក្រមសីលធម៌ខ្ពស់, ការធ្វើទំនើបកម្មហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសុខាភិបាលសម្រាប់ការពង្រឹងគុណភាព និង ការលើកកម្ពស់ការផ្តល់សេវាសុខាភិបាល ដូចជា ការបង្កើតមន្ទីរពេទ្យជាតិថ្នាក់តំបន់ និង ការបង្កើនការគ្របដណ្តប់នៃប្រព័ន្ធគាំពារសុខភាពសង្គម។

ទី៩- ការសន្សំនៅក្នុងស្រុកនៅមានកម្រិតទាប សម្រាប់គាំទ្រដល់ការវិនិយោគក្នុងស្រុកសម្រាប់រយៈពេលវែង និង ពង្រឹងការអភិវឌ្ឍវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ ដែលវិស័យនេះដើរតួនាទីសំខាន់ក្នុងវិស័យពិតនៃសេដ្ឋកិច្ច និង ជាប្រភពហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ច និង ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច-សង្គម។ ទោះបីវិស័យនេះមានការអភិវឌ្ឍគួរឱ្យកត់សម្គាល់ក៏ដោយ, វិស័យហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជានៅបន្តមានបញ្ហាប្រឈមមួយចំនួនដែលត្រូវដោះស្រាយ ដើម្បីកែលម្អវិស័យនេះឱ្យកាន់តែមានការអភិវឌ្ឍមួយកម្រិតថ្មីថែមទៀត។ បញ្ហាប្រឈមក្នុងវិស័យនេះ មានដូចជា ការផ្គត់ផ្គង់ និង តម្រូវការ ហិរញ្ញប្បទាននៅមានកម្រិតទាប, ដុល្លារូបនីយកម្មនៅបន្តមានកម្រិតខ្ពស់ ដែលធ្វើកម្ពុជាបាត់បង់នូវប្រសិទ្ធភាពនៃការប្រើប្រាស់គោលនយោបាយរូបិយវត្ថុសម្រាប់ជំរុញសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ច និង ការនាំចេញរបស់កម្ពុជា, អត្រាការប្រាក់មានកម្រិតខ្ពស់, ចំណេះដឹងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ និង ហិរញ្ញវត្ថុឌីជីថលនៅមានកម្រិតទាប, ផលិតផលហិរញ្ញវត្ថុមានលក្ខណៈប្រមូលផ្តុំ, ការជឿទុកចិត្តរបស់ប្រជាជនលើវិស័យធនាគារនៅមានកម្រិត ដែលធ្វើឱ្យការសន្សំក្នុងស្រុកបន្តមានកម្រិតទាប, និង បំណុលគេហជននៅមានកម្រិតខ្ពស់។

ទី១០- ការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ និង បរិស្ថាន ត្រូវបានកែលម្អគួរឱ្យកត់សម្គាល់ តាមរយៈការដាក់ចេញគោលនយោបាយជាតិ ដែលចង្អុលបង្ហាញដោយផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ២០១៩-២០២៣ សម្រាប់គ្រប់គ្រង និង ធ្វើការកែទម្រង់ក្នុងវិស័យនេះ។ យ៉ាងណាក៏ដោយ, បញ្ហាប្រឈមក្នុងវិស័យនេះមានច្រើន និង បន្តកើតមានជាបន្តបន្ទាប់ ដោយសារតម្រូវការនៃការអភិវឌ្ឍ និង ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ក៏ដូចជា ការបង្កើតនូវលក្ខខណ្ឌតម្រូវថ្មីៗលើផលិតផលកម្ពុជា ដែលទាមទារឱ្យមានកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងបន្ថែម និង គំនិតផ្តួចផ្តើមប្រកបដោយបរិវត្តកម្ម និង នវានុវត្តន៍ ដើម្បីធានាតុល្យភាពនៃការអភិវឌ្ឍ និង ចីរភាពនៃធនធានធម្មជាតិ និង បរិស្ថាន ព្រមទាំងរក្សាបាននូវទីផ្សារសម្រាប់ទំនិញនាំចេញរបស់កម្ពុជាតាមរយៈការបំពេញលក្ខខណ្ឌពាក់ព័ន្ធនានាដោយប្រទេសនាំចូល ជាពិសេស សហគមន៍អឺរ៉ុប។ ក្នុងន័យនេះ, គ្រប់គោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍ជាតិតម្រូវឱ្យមានការគិតគូរអំពីចីរភាព

ហើយការជំរុញការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល និង បច្ចេកវិទ្យាបៃតង មានសក្តានុពលខ្ពស់ ក្នុងការបង្កើនប្រសិទ្ធផលនៃការប្រើប្រាស់ធនធានធម្មជាតិ ការពង្រឹងភាពធន់នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ និង ផលប៉ះពាល់ដល់បរិស្ថាន ក៏ដូចជា បង្កើនភាពប្រកួតប្រជែងរបស់កម្ពុជា។

ទី១១- តួនាទីស្ត្រី និង ចំនួនស្ត្រីជាថ្នាក់ដឹកនាំនៅមានកម្រិតនៅឡើយ ជាពិសេសនៅតាមវិស័យជាក់លាក់ ដូចជា ការគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ វិស័យបរិស្ថាន ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ដែលមិនទាន់ឆ្លើយតបនឹងការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់កម្ពុជា ក្នុងក្របខ័ណ្ឌគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព។ ស្ត្រីនៅតាមមូលដ្ឋានត្រូវទទួលបន្ទុកការងារផ្ទះ ការងារកសិកម្ម និង ពឹងផ្អែកខ្លាំងលើធនធានធម្មជាតិសម្រាប់ទ្រទ្រង់គ្រួសារ ប៉ុន្តែស្ត្រីជាច្រើនពុំទាន់ទទួលបានឱកាសក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេច និង ទទួលបានព័ត៌មានមិនពេញលេញក្នុងការថែទាំបរិស្ថាន ការជំរុញភាពធន់នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និង ការអភិវឌ្ឍបៃតង។

ជំពូកទី២
ក្របខ័ណ្ឌម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចសម្រាប់ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ របស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា

ការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ (ផ.យ.អ.ជ.) ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និង ភាពជោគជ័យ ទាមទារឱ្យមានការវិភាគពីស្ថានភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និង ការកំណត់នូវគោលនយោបាយសារពើពន្ធ រូបិយវត្ថុ និង ហិរញ្ញវត្ថុ, ដោយចាប់ផ្តើមពីការវិភាគ និង ការពិនិត្យឡើងវិញនូវការអនុវត្តផែនការដែលបានដាក់ចេញកាលពី ៥ឆ្នាំកន្លងទៅ, ជាពិសេសការសម្រេចបាននូវសមិទ្ធផលសំខាន់ៗ និង បញ្ហាប្រឈមនានាដែលបានជួបប្រទះនៅក្នុងអំឡុងពេលនៃការអនុវត្តផែនការអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ក្នុងនីតិកាលទី៦ នៃរដ្ឋសភា ក៏ដូចជា កាលានុវត្តភាពដែលលេចឡើងថ្មី។ ជាមួយគ្នានេះ, ការរៀបចំ ក៏ត្រូវមានការគិតគូរពីទស្សនវិស័យម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចនាអនាគត, គោលដៅកំណើន, និង ការប៉ាន់ស្មានតម្រូវការវិនិយោគ ព្រមទាំងការកំណត់ទិសដៅ ដូចបានចង្អុលបង្ហាញដោយ **យុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណ-ដំណាក់កាលទី១** របស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ និង យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍នានា ពាក់ព័ន្ធនឹងគោលនយោបាយម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច រួមទាំងការកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ និង ការអភិវឌ្ឍវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ។

២.១. សមិទ្ធផលឆ្នាំ២០១៩-២០២៣

២.១.១. ស្ថានភាពនៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ច

ក្នុងឆ្នាំ២០១៩ (មុនវិបត្តិនៃជំងឺកូវីដ-១៩), សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាសម្រេចបានកំណើនខ្ពស់ ក្នុងអត្រា ៧,៩% ដែលគាំទ្រដោយការរីកធំធាត់នៃវិស័យឧស្សាហកម្ម ជាពិសេស វិស័យបម្រើការនាំចេញ តួយ៉ាងដូចជា វិស័យកាត់ដេរ និង កម្មន្តសាលមិនមែនកាត់ដេរ, គួបផ្សំនឹងការបន្តកើនឡើងនៃវិស័យសេវាកម្ម ដែលជំរុញដោយវិស័យទេសចរណ៍ និង សេវាកម្មគាំទ្រ និង វិស័យអចលនទ្រព្យ។ ការណ៍នេះ បានធ្វើឱ្យសូចនាករសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចមានការវិវត្តក្នុងនិន្នាការវិជ្ជមានគួរឱ្យកត់សម្គាល់។

មកដល់ក្នុងឆ្នាំ២០២០, កំណើនសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាបានទទួលរងនូវកម្មវិបាកពេញទំហឹង ដោយសារការឆ្លងរាលដាលនៃជំងឺកូវីដ-១៩ ដែលបានធ្វើឱ្យកំណើនសេដ្ឋកិច្ចធ្លាក់ចុះ ជាលើកដំបូង ក្នុងរយៈពេលជាង ២ ទសវត្សរ៍ចុងក្រោយ ក្នុងអត្រា -៣,៦% ដោយសារការធ្លាក់ចុះនៃការធ្វើដំណើរ និង លំហូរវិនិយោគសកល គួបផ្សំនឹងវិធានការគោលនយោបាយទប់ស្កាត់ការឆ្លងរាលដាលនៃជំងឺកូវីដ-១៩ (ដូចជា ការបិទខ្ទប់ប្រទេស ជាដើម) មកលើវិស័យចន្ទល់កំណើន ដូចជាវិស័យកាត់ដេរ, សំណង់អចលនទ្រព្យ, ទេសចរណ៍ និង សេវាកម្មគាំទ្រផ្សេងទៀត។

យ៉ាងណាមិញ, ការសម្រេចបាននូវភាពស៊ាំសហគមន៍ក្នុងក្របខ័ណ្ឌទូទាំងប្រទេស គួបផ្សំនឹងការខិតខំប្រឹងប្រែងអនុវត្តវិធានការអន្តរាគមន៍ផ្នែកសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល បានអនុញ្ញាតឱ្យកម្ពុជាបើកប្រទេសឡើងវិញលើគ្រប់វិស័យនៅក្នុងខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០២១ ប្រកបដោយសុវត្ថិភាព និង ភាពរឹងមាំ។

ជាលទ្ធផល, ក្នុងឆ្នាំ២០២១ កំណើនសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាបានងើបឡើងវិញក្នុងអត្រាប្រមាណ ៣,១% ដោយសារការងើបឡើងវិញនៃវិស័យបម្រើការនាំចេញ ជាពិសេស វិស័យកាត់ដេរ និង សកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ចក្នុងស្រុក។

រូបភាពទី២.១ : កំណើន ផ.ស.ស. ថ្លៃថេរ ឆ្នាំ២០១៩-២០២៣

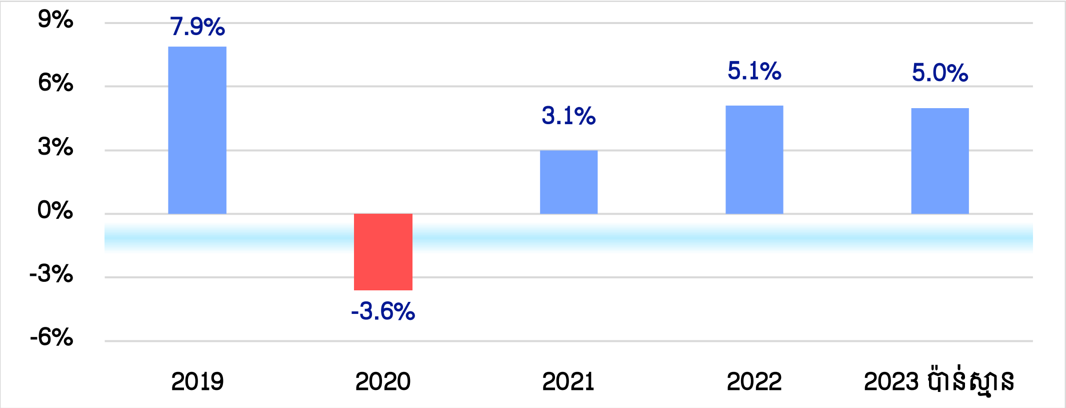

ប្រភព៖ ក្រសួងផែនការ (ស៊េរីទិន្នន័យគណនេយ្យជាតិឆ្នាំគោលថ្មី ឆ្នាំ២០១៤)

ក្នុងអំឡុងឆ្នាំ២០២២-២០២៣, ក្រោយការចាកចេញពីការឆ្លងរាលដាលនៃជំងឺកូវីដ-១៩, កម្ពុជា ក៏ដូចជាបណ្ដាប្រទេសនានាក្នុងសកលលោក បានប្រឈមនឹងវិបត្តិផ្ទួនៗ ដែលកើតឡើងជាបន្តបន្ទាប់ តួយ៉ាងដូចជា សង្គ្រាមរវាងរុស្ស៊ី និង អ៊ុយក្រែន និងចរន្តគាំពារនិយម ដែលបានបន្ទច់បង្អាក់ខ្សែច្រវាក់ផ្គត់ផ្គង់សកល។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្ដី, ជាមួយនឹងស្មារតីបុរេសកម្ម និង ចក្ខុវិស័យវែងឆ្ងាយ, រាជរដ្ឋាភិបាល បានដាក់ចេញនូវវិធានការអន្តរាគមន៍ទាន់ពេល និង ចំទិសដៅជាពិសេស «**ក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រ និង កម្មវិធីស្ដារ និង ជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ចក្នុងការរស់នៅជាមួយកូវីដ-១៩ តាមគន្លងប្រក្រតីភាពថ្មី ឆ្នាំ២០២១-២០២៣**» ដែលបានធ្វើឱ្យសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា បន្តរក្សាបាននូវនិន្នាការល្អប្រសើរជាមួយនឹងអត្រាកំណើនប្រមាណ ៥,១% ក្នុងឆ្នាំ២០២២។ កំណើននេះគាំទ្រដោយការបន្តងើបឡើងនៃវិស័យបម្រើការនាំចេញ ជាពិសេស វិស័យកាត់ដេរ ស្របពេលដែលវិស័យកម្មន្តសាលមិនមែនកាត់ដេរក៏ចាប់ផ្ដើមមានសន្ទុះកំណើនខ្ពស់ ដែលជាលទ្ធផលនៃការបង្វែរច្រវាក់ផលិតកម្ម (Production Relocation), គួបផ្សំនឹងការត្រលប់ទៅរកប្រក្រតីភាពវិញនៃវិស័យទេសចរណ៍ និង សេវាកម្មគាំទ្រ ដូចជា វិស័យលក់ដុំ-រាយ និង ដឹកជញ្ជូន ជាដើម ដែលជាលទ្ធផលនៃការងើបឡើងវិញនៃទំនុកចិត្តធ្វើដំណើរសកល។

សម្រាប់ឆ្នាំ២០២៣, សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាក៏នៅបន្តរក្សាបានស្ថិរភាពនៃកំណើនក្នុងរង្វង់ ៥,០% ថមថយបន្តិចបើធៀបនឹងឆ្នាំ២០២២ ដោយសារផលជះជាអវិជ្ជមាននៃការអនុវត្តគោលនយោបាយរឹតបន្តឹងរូបិយវត្ថុសកល ឆ្លើយតបទៅនឹងការកើនឡើងនៃសម្ពាធអតិផរណាសកល ដែលបង្កឡើងដោយសង្គ្រាម និង ភាពតានតឹងផ្នែកភូមិសាស្ត្រនយោបាយ។ ការណ៍នេះ បានធ្វើឱ្យវិស័យកាត់ដេរធ្លាក់ចុះដោយសារការថមថយនៃតម្រូវការសកល ស្របពេលដែលវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ ក៏ទទួលរងផលប៉ះពាល់ជាអវិជ្ជមានពីគោលនយោបាយរឹតបន្តឹងរូបិយវត្ថុ។ យ៉ាងណាមិញ, កំណើនក្នុងឆ្នាំ២០២៣ ជារួម នៅបន្តទ្រទ្រង់ដោយកំណើនរឹងមាំនៃវិស័យកម្មន្តសាលមិនមែនកាត់ដេរ ដែលជាផ្លែផ្កានៃការផ្លាស់ប្ដូរខ្សែច្រវាក់ផលិតកម្ម ស្របពេលដែលឧស្សាហកម្មបម្រើទីផ្សារក្នុងស្រុក ក៏ចាប់ផ្ដើមមានសក្ដានុពល តួយ៉ាងដូចជា

ឧស្សាហកម្មដំឡើងរថយន្ត ជាដើម។ ជាមួយគ្នានេះ, វិស័យទេសចរណ៍ និង សេវាកម្មគាំទ្រផ្សេងទៀត ក៏នៅបន្តនិន្នាការកើនឡើង ស្របពេលដែលការបន្តអនុវត្តវិធានការអន្តរាគមន៍របស់រាជរដ្ឋាភិបាល នៅតែចូលរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការរក្សាលំនឹងជីវភាពប្រជាជន និង បន្តគាំពារ និង ជំរុញវិស័យដែលទទួលរងផលប៉ះពាល់ខ្លាំងពីវិបត្តិនៃជំងឺកូវីដ-១៩ ឱ្យត្រលប់ទៅរកមាត៌ានៃកំណើនសក្តានុពលវិញបន្តិចម្តងៗ។

តារាងទី២.១ : សូចនាករម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចឆ្នាំ២០១៩-២០២៣[1]

សូចនាករម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច	២០១៩	២០២០	២០២១	២០២២	២០២៣ ប៉ាន់ស្មាន
ផ.ស.ស. ថ្លៃបច្ចុប្បន្ន (ប៊ីលានរៀល)	១៤៨ ៩៨៥	១៤២ ៥០៣	១៥០ ៧៩៣	១៦៤ ០៥៩	១៧៧ ៣៥១
ផ.ស.ស. សម្រាប់មនុស្សម្នាក់ (ដុល្លារអាម៉េរិក)	២ ២៨៦	២ ១៣៩	២ ២៣៤	២ ៣៨៣	២ ៥២៥
កំណើន ផ.ស.ស. ពិត (ជា %)	៧,៩%	-៣,៦%	៣,១%	៥,១%	៥,០%
អត្រាបរិត្តិផរណា ផ.ស.ស. (កំណើនប្រចាំឆ្នាំ)	២,៨%	-០,៨%	២,៦%	៣,៥%	៣,០%
អត្រាអតិផរណា (កំណើនជាមធ្យមប្រចាំឆ្នាំ)	១,៩%	២,៩%	២,៩%	៥,៤%	២,១%
អត្រាប្តូរប្រាក់ (រៀល/ដុល្លារអាម៉េរិក)	៤ ០៥២	៤ ០៧៧	៤ ០៦៨	៤ ០៨៧	៤ ១១០
ការនាំចេញ (% នៃ ផ.ស.ស.)	៤០,៩%	៥៤,៥%	៥៣%	៥៨,១%	៥៥,២%
ការនាំចូល (% នៃ ផ.ស.ស.)	-៦០,៨%	-៦០,៣%	-៨៣,៤%	-៨០,៣%	-៦២,២%
សមតុល្យពាណិជ្ជកម្ម (% នៃ ផ.ស.ស.)	-១៩,៨%	-៥,៨%	-៣០,៤%	-២២,១%	-៧%
សមតុល្យគណនីចរន្ត (%នៃ ផ.ស.ស.រួមបញ្ចូលបង្វែរ)	-៨%	-១%	-២៩,៦%	-១៩%	១,៣%
ទុនបម្រុងអន្តរជាតិ (លានដុល្លារអាម៉េរិក)	១៨ ៧៦៣	២១ ៣៣៤	២០ ២៦៥	១៧ ៨០៥	១៩ ៩៩៨
ចំនួនខែនៃការនាំចូល	៨,៨	១១,១	៧,៤	៦,១	៨,២

ប្រភព៖ ក្រសួងផែនការ និង ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា (ស៊េរីទិន្នន័យគណនេយ្យជាតិឆ្នាំគោលថ្មី ឆ្នាំ២០១៤)

២.១.២. ស្ថានភាពនៃការវិនិយោគ

ការវិនិយោគសរុបនៅកម្ពុជា មានការកើនឡើងពីអត្រា ៣០,១% នៃ ផ.ស.ស. ក្នុងឆ្នាំ២០១៩ ទៅ ៣២,១% ក្នុងឆ្នាំ២០២០ និង បន្តកើនឡើងទៅដល់ ៣៧,៧% ក្នុងឆ្នាំ២០២១ និង ៣៨,៤% ក្នុងឆ្នាំ ២០២២, ប៉ុន្តែបានធ្លាក់ចុះមកអត្រា ២៧,៥% វិញ ក្នុងឆ្នាំ២០២៣ ដោយសារការលេចចេញឡើងជាបន្តបន្ទាប់នូវបញ្ហាប្រឈមជាសកល។

ដូចមានបង្ហាញក្នុងរូបភាពទី ២.២. ខាងក្រោម, ទាំងការវិនិយោគសាធារណៈ ទាំងការវិនិយោគឯកជន បានដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ដល់ដំណើរការអភិវឌ្ឍនៅកម្ពុជា ។ ជាក់ស្តែង, ការវិនិយោគសាធារណៈសរុប មានការកើនឡើងពីអត្រា ៥,៨% នៃ ផ.ស.ស. ក្នុងឆ្នាំ២០១៩ ទៅដល់ ៨,៩% ក្នុងឆ្នាំ២០២៣ ដោយផ្តោតជាចម្បងលើការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ, វិស័យសុខាភិបាល និង វិស័យអប់រំ។

ដោយឡែក, ការវិនិយោគឯកជន ក៏មានការកើនឡើងគួរឱ្យកត់សម្គាល់ ជាពិសេស ដោយសារការកើនឡើងខ្ពស់នៃការវិនិយោគឯកជនដោយការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានពីក្នុងស្រុក, ខណៈការវិនិយោគឯកជនដោយការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានពីបរទេស បន្តរក្សាទំហំសមល្មមមួយក្នុងរង្វង់ ១០% នៃ ផ.ស.ស.។

[1] រាជរដ្ឋាភិបាលផ្លាស់ប្តូរឆ្នាំគោលនៃស៊េរីទិន្នន័យគណនេយ្យជាតិ ពីឆ្នាំ២០០០ មកឆ្នាំ២០១៤, ដែលជាលទ្ធផល ទំហំសេដ្ឋកិច្ច (ផ.ស.ស. ថ្លៃបច្ចុប្បន្ន) ក្នុងឆ្នាំ២០១៤ បានកើនឡើងប្រមាណ ៣២% ធៀបនឹងឆ្នាំគោលចាស់។

ជាការកត់សម្គាល់, ការវិនិយោគឯកជនសរុប ប្រមូលផ្តុំនៅក្នុងវិស័យកម្មន្តសាល, សំណង់, អចលនទ្រព្យ និង ការកម្សាន្ត ហើយការវិនិយោគផ្ទាល់ពីបរទេសភាគច្រើន គឺមកពីប្រទេសចិន, កូរ៉េខាងត្បូង, និង ប្រទេសផ្សេងទៀតក្នុងតំបន់អាស៊ាន និង មានសកម្មភាពមមាញឹក ក្នុងតំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេស ដែលបម្រើឱ្យការនាំចេញទៅកាន់ដៃគូពាណិជ្ជកម្មចម្បងៗរបស់កម្ពុជា ដូចជា អាស៊ាន, ចិន, សហរដ្ឋអាមេរិក និង សហភាពអឺរ៉ុប។

រូបភាពទី២.២ : ការវិនិយោគធៀបនឹង ផ.ស.ស. តាមប្រភេទនៃការវិនិយោគ

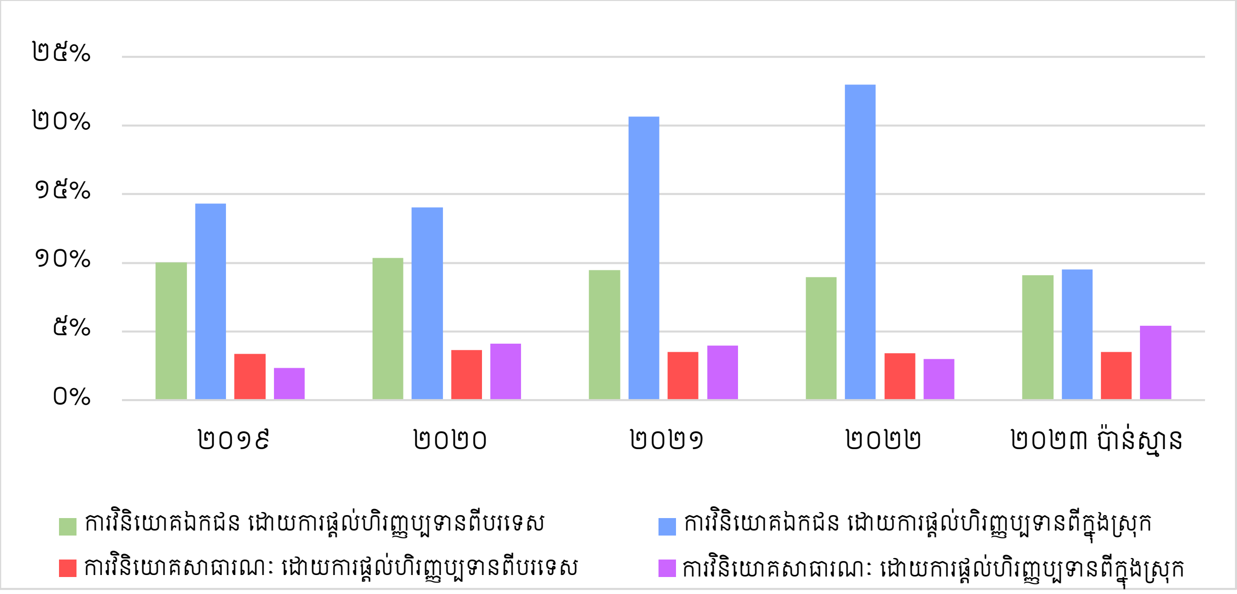

ប្រភព៖ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ និង ក្រសួងផែនការ (ស៊េរីទិន្នន័យគណនេយ្យជាតិ ឆ្នាំគោលថ្មី ឆ្នាំ២០១៤)

២.១.៣. ស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ

ការកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈក្នុងរយៈពេលប្រមាណ២០ឆ្នាំកន្លងទៅនេះ បានបង្កើតសមិទ្ធផលជាប្រវត្តិសាស្ត្រជាច្រើននៅកម្ពុជា ទាំងសមិទ្ធផលក្នុងការកែលម្អអភិបាលកិច្ចនៃការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ និង សមិទ្ធផលក្នុងទិដ្ឋភាពនៃការរីកចម្រើនផ្នែកសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចរបស់កម្ពុជា ជាមួយនឹងការប្តេជ្ញាចិត្តយ៉ាងខ្លាំង ក្នុងការពង្រឹងការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាល និង គោលនយោបាយចំណូល, ដូចជា ១) ទំនើបភាវូបនីយកម្មនៃអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ និង អគ្គនាយកដ្ឋានគយ និង រដ្ឋាករកម្ពុជា; ២) ការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវសេវាបង់ពន្ធ; ៣) ការបង្កើនការយល់ដឹងអំពីវប្បធម៌បង់ពន្ធ និង អនុលោមភាព; ៤) កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងធ្វើសវនកម្ម; ៥) ការប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងការគេចពន្ធ និង ការគេចវេះពន្ធ; ៦) ការកែសម្រួលតម្លៃគិតពន្ធគយ និង អត្រាអាករពិសេសនៃទំនិញមួយចំនួន; និង ៧) ការពង្រឹងរដ្ឋបាល និង គោលនយោបាយចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ។ ជាលទ្ធផលជាក់ស្តែង, ក្នុងឆ្នាំ២០១៩, ចំណូលក្នុងស្រុកសម្រេចបាន ១៨,៦៥% នៃ ផ.ស.ស. ដែលជាកម្រិតមួយខ្ពស់គួរឱ្យកត់សម្គាល់។

មិនខុសពីបណ្តាប្រទេសនានាក្នុងសកលលោក, ការប្រមូលចំណូលក្នុងស្រុក ធ្លាក់ចុះមកត្រឹម ១៦,៦៩% នៃ ផ.ស.ស. ក្នុងឆ្នាំ២០២០ និង បន្តធ្លាក់ចុះទៅ ១៥,១៤% នៃ ផ.ស.ស. ក្នុងឆ្នាំ២០២១ ដោយសារវិបត្តិនៃជំងឺកូវីដ-១៩ បូករួមទាំងការដាក់ចេញនូវវិធានការលើកទឹកចិត្ត និងការអនុគ្រោះនានាដើម្បីសម្រាលបន្ទុក និង រក្សាលំនឹងសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ចក្នុងវិស័យសំខាន់ៗ។ ការប្រមូលចំណូលក្នុងស្រុក

បានងើបវិញ ក្នុងអត្រា ១៦,៨% នៃ ផ.ស.ស. ក្នុងឆ្នាំ២០២២ បន្ទាប់ពីការចាកចេញពីវិបត្តិនៃជំងឺកូវីដ-១៩ គួបផ្សំនឹងការបន្តអនុវត្ត **យុទ្ធសាស្ត្រកៀរគរចំណូលឆ្នាំ២០១៩-២០២៣** ប្រកបដោយភាពប្រុងប្រយ័ត្ន, ប៉ុន្តែបានធ្លាក់ទៅអត្រា ១៥,៥% នៃ ផ.ស.ស. វិញ ក្នុងឆ្នាំ២០២៣ ដោយសារការបន្តដាក់ចេញនូវវិធានការលើកទឹកចិត្ត និង ការអនុគ្រោះនានា ដើម្បីបន្តស្តារ និង ជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ច ស្របពេលដែលមានការលេចឡើងនូវបញ្ហាប្រឈមជាសកល ជាពិសេស ចរន្តគាំពារនិយម ដែលបានធ្វើឱ្យពាណិជ្ជកម្មក្នុងប្រទេស ក៏ដូចជាក្នុងតំបន់ និង លើសកលលោកទាំងមូល មានការថមថយ។

ក្នុងទិដ្ឋភាពចំណាយ, ចំណាយសាធារណៈ បានកើនឡើងពី ១៩,២% នៃ ផ.ស.ស. ក្នុងឆ្នាំ២០១៩ ទៅដល់ ២២% នៃ ផ.ស.ស. ក្នុងឆ្នាំ២០២០ និង ២២,៧% នៃ ផ.ស.ស. ក្នុងឆ្នាំ២០២១ ដោយសារការប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងជំងឺកូវីដ-១៩ ជាពិសេស ការបើកយុទ្ធនាការចាក់វ៉ាក់សាំង ក្នុងក្របខ័ណ្ឌទូទាំងប្រទេស និង ការដាក់ចេញនូវវិធានការអន្តរាគមន៍ផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច-សង្គម ដើម្បីជួយរក្សាលំនឹងធុរកិច្ច និងជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាជន។ ក្នុងអំឡុងឆ្នាំ២០២២-២០២៣, ចំណាយសាធារណៈមានការថមថយបន្តិច ប៉ុន្តែនៅបន្តខ្ពស់ជាងអត្រាមុនវិបត្តិនៃជំងឺកូវីដ-១៩ ដោយសារការបន្តវិធានការរក្សាលំនឹងជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាជន ជាពិសេស កម្មករនិយោជិត និង គ្រួសារក្រីក្រ និង ជនងាយរងគ្រោះ។

រូបភាពទី២.៣ : តុល្យភាពថវិកាឆ្នាំ២០១៩-២០២៣ ធៀបនឹង ផ.ស.ស.

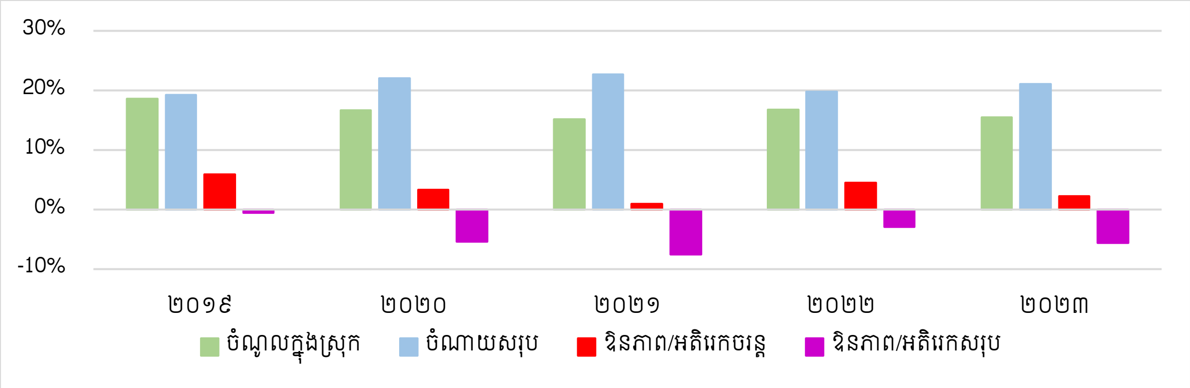

ប្រភព៖ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ (ស៊េរីទិន្នន័យគណនេយ្យជាតិ ឆ្នាំគោលថ្មី ឆ្នាំ២០១៤)

ការថមថយនៃចំណូល និង ការកើនឡើងនៃចំណាយសាធារណៈ បានធ្វើឱ្យឱនភាពថវិកាសរុបកើនឡើងពីអត្រា -០,៦% នៃ ផ.ស.ស. មុនវិបត្តិនៃជំងឺកូវីដ-១៩ ក្នុងឆ្នាំ២០១៩ ទៅក្នុងអត្រាប្រចាំឆ្នាំជាមធ្យម -៥,៣៥% នៃ ផ.ស.ស. ក្នុងអំឡុងឆ្នាំ២០២០-២០២៣។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី, កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងយ៉ាងសស្រាក់សស្រាំរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្នុងការព្យាយាមកៀរគរធនធានឱ្យអស់សក្តានុពល ទាំងចំណូលសារពើពន្ធ និង មិនមែនសារពើពន្ធ ព្រមទាំងការពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពចំណាយ បានជួយបន្ធូរនូវសម្ពាធ និងរក្សាស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈឱ្យបន្តមានចីរភាព និង អាចឆ្លើយតបបានទៅនឹងតម្រូវការអភិវឌ្ឍប្រទេសដើម្បីគាំទ្រដល់ការងើបវិញនៃសេដ្ឋកិច្ច និង ជំរុញកំណើនឱ្យដល់សក្តានុពល ព្រមទាំងធានាបាននូវប្រក្រតីភាពនៃកិច្ចដំណើរការរបស់ក្រសួង-ស្ថាប័ន និង បើកផ្តល់ប្រាក់បៀវត្សរ៍ និងប្រាក់ឧបត្ថម្ភផ្សេងៗជូនមន្ត្រីរាជការគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់បានយ៉ាងទៀងទាត់ និង ទាន់ពេល។

២.១.៤. ស្ថានភាពចំណូលសាធារណៈ

ដូចបានគូសបញ្ជាក់ខាងលើ, បើទោះបីជាត្រូវប្រឈមនឹងវិបត្តិនៃជំងឺកូវីដ-១៩ និង ភាពមិន-ប្រាកដប្រជានៃសេដ្ឋកិច្ចសកលក៏ដោយ, ក៏កម្ពុជានៅតែអាចគ្រប់គ្រងស្ថានការណ៍បានដោយជោគជ័យ និង អាចរក្សាអត្រាកំណើនសេដ្ឋកិច្ច និង វិនិយោគ ក្នុងកម្រិតខ្ពស់ ដោយមិនប៉ះពាល់ដល់ចីរភាពនៃហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ។ ជាលទ្ធផល, ស្ថានភាពបំណុលសាធារណៈរបស់កម្ពុជា បន្តមាន «ចីរភាព» និង «ហានិភ័យកម្រិតទាប» ដោយរាល់សូចនាករបំណុលគន្លឹះៗទាំងអស់សុទ្ធតែស្ថិតក្រោមពិតានកំណត់។ ជាក់ស្តែង, សូចនាករតម្លៃបច្ចុប្បន្ននៃបំណុលសាធារណៈសរុបធៀបនឹង ផ.ស.ស. ស្ថិតក្នុងរង្វង់ ១៨% ក្នុងអំឡុងឆ្នាំ២០២០-២០២៣ ប៉ុណ្ណោះ បើធៀបនឹងអនុបាតគោលក្នុងអត្រា ៥៥%។

លទ្ធផលនេះ ឆ្លុះបញ្ចាំងអំពីការគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈយ៉ាងប្រុងប្រយ័ត្ន និង ត្រឹមត្រូវតាមរយៈការបន្តអនុវត្តយ៉ាងខ្ជាប់ខ្ជួននូវគោលការណ៍គន្លឹះចំនួន ៥ ក្នុងការគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈរួមមាន ១) ខ្ចីឥណទានក្នុងទំហំសមស្របដែលស្ថានភាពថវិកា និង សេដ្ឋកិច្ច អាចទ្រាំទ្របាន; ២) ខ្ចីតែឥណទាន ដែលមានកម្រិតសម្បទាន ឬ លក្ខខណ្ឌអនុគ្រោះខ្ពស់; ៣) ខ្ចីសម្រាប់តែវិស័យអាទិភាពទ្រទ្រង់ចីរភាពនៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ច និង វិស័យបង្កើនផលិតភាពសេដ្ឋកិច្ច ឬ ផលិតភាពផលិតកម្ម; ៤) ប្រើប្រាស់ឥណទានប្រកបដោយតម្លាភាព គណនេយ្យភាព ប្រសិទ្ធភាព និង ស័ក្តិសិទ្ធិភាពខ្ពស់បំផុត; និង ៥) ប្រើប្រាស់ឥណទានសម្រាប់ហិរញ្ញប្បទានគម្រោងវិនិយោគលើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសាធារណៈ ដែលត្រូវមានស្តង់ដា និង គុណភាពខ្ពស់ ស្របតាមគោលការណ៍នៃការគ្រប់គ្រងការវិនិយោគសាធារណៈ ព្រមទាំងឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការនៃការអភិវឌ្ឍជាតិនៅក្នុងដំណាក់កាលថ្មី ជាពិសេស ធានាបាននូវចីរភាពសេដ្ឋកិច្ច, សង្គម, បរិស្ថាន និង ភាពធន់នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ បន្ថែមលើនេះ, រាជរដ្ឋាភិបាល ក៏បានខិតខំធ្វើពិពិធកម្មប្រភពហិរញ្ញប្បទាន ឱ្យបានទូលំទូលាយជាងមុន តាមរយៈការបោះផ្សាយមូលបត្ររដ្ឋក្នុងទីផ្សារ សំដៅចូលរួមអភិវឌ្ឍវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ និង រក្សាស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច ជាពិសេសបង្កើននូវទ្រនាប់ថវិកា ស្របតាមរបត់ថ្មីនៃការអភិវឌ្ឍសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ក្នុងការត្រៀមខ្លួនចាកចេញពីចំណាត់ក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួច ដែលអាចជាក់កំហិតដល់លទ្ធភាពក្នុងការទទួលបានឥណទានកម្រិតសម្បទានខ្ពស់។

តារាងទី២.២ : អនុបាតកម្រិតស្ថិរភាពបំណុល

សូចនាករ	ពិតាន	២០១៩	២០២០	២០២១	២០២២	២០២៣
តម្លៃបច្ចុប្បន្ននៃបំណុលសាធារណៈសរុប						
ធៀបនឹងផ.ស.ស.	៥៥%	១៥,០%	១៨,២%	១៨,៦%	១៨,១%	១៨,៨%
តម្លៃបច្ចុប្បន្ននៃបំណុលសាធារណៈក្រៅប្រទេស						
ធៀបនឹងផ.ស.ស.	៤០%	១៥,០%	១៨,២%	១៨,៦%	១៨,០%	១៨,៧%
ធៀបនឹងការនាំចេញ	១៨០%	២៦,៧%	៣២,៨%	៣៤,២%	២៨,៤%	២៩,០%
សេវាបំណុលសាធារណៈក្រៅប្រទេស						
ធៀបនឹងការនាំចេញ	១៥%	១,៥%	១,៨%	១,៩%	១,៨%	១,៨%
ធៀបនឹងចំណូលថវិកាជាតិ	១៨%	៤,៥%	៦,២%	៦,៩%	៦,៩%	៧,៥%

ប្រភព៖ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ (ស៊េរីទិន្នន័យគណនេយ្យជាតិ ឆ្នាំគោលថ្មី ឆ្នាំ២០១៤)

២.១.៥. អតិផរណា និង អត្រាប្តូរប្រាក់

ក្នុងអំឡុងឆ្នាំ២០១៩-២០២១, ទោះបីជាមានការឆ្លងរាលដាលនៃជំងឺកូវីដ-១៩, អតិផរណានៅកម្ពុជា បន្តស្ថិតក្នុងអត្រាទាប និង មានស្ថិរភាព ក្នុងរង្វង់ជាមធ្យម ២,៥% ដោយសារការបន្តរក្សាបាននូវស្ថិរភាពនៃថ្លៃទំនិញក្នុងស្រុក ជាពិសេសថ្លៃម្ហូបអាហារ ស្របពេលដែលថ្លៃទំនិញអន្តរជាតិ ជាពិសេសថ្លៃប្រេងឥន្ធនៈមានស្ថិរភាព។ ជាមួយគ្នានេះ, អត្រាប្តូរប្រាក់ផ្លូវការ ក៏រក្សាបាននូវស្ថិរភាពផងដែរ ក្នុងរង្វង់ ៤ ០៦៦ រៀល/ដុល្លារអាម៉េរិក ដោយសារគោលនយោបាយអន្តរាគមន៍អត្រាប្តូរប្រាក់របស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ក្នុងគោលបំណងធានាបាននូវស្ថិរភាពថ្លៃ និង អំណាចទិញរបស់ប្រជាជន។ ក្នុងឆ្នាំ២០២២, អតិផរណា បានកើនឡើងខ្ពស់ទៅដល់អត្រា ៥,៣% ដោយសារការកើនឡើងនៃថ្លៃទំនិញអន្តរជាតិ ជាពិសេសថ្លៃប្រេងឥន្ធនៈ និង ថ្លៃម្ហូបអាហារ ដែលបង្កឡើងដោយសារសង្គ្រាមរវាងរុស្ស៊ី និង អ៊ុយក្រែន, ស្របពេលដែលអត្រាប្តូរប្រាក់ផ្លូវការបានកើនឡើងទៅប្រមាណ ៤ ០៨៧ រៀល/ដុល្លារអាម៉េរិក ដោយសារការចាប់ផ្តើមអនុវត្តគោលនយោបាយរឹតបន្តឹងរូបិយវត្ថុរបស់សហរដ្ឋអាម៉េរិក។ សម្រាប់ឆ្នាំ២០២៣, អតិផរណាចាប់ផ្តើមថមថយមកវិញ ក្នុងរង្វង់ ២,១% ដោយសារការត្រលប់ទៅរកប្រក្រតីភាពវិញនៃថ្លៃប្រេងឥន្ធនៈ, ប៉ុន្តែអត្រាប្តូរប្រាក់នៅបន្តកើនឡើងដល់ប្រមាណ ៤ ១១០ រៀល/ដុល្លារអាម៉េរិក ដោយសារការបន្តអនុវត្តគោលនយោបាយរឹតបន្តឹងរូបិយវត្ថុ។ យ៉ាងណាមិញ, ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ក៏បានខិតខំធ្វើអន្តរាគមន៍នៅលើទីផ្សារប្តូរប្រាក់ ដើម្បីធានាស្ថិរភាពថ្លៃ និង បង្ការការបន្តកើនឡើងថ្លៃនៃរូបិយប័ណ្ណដុល្លារធៀបនឹងប្រាក់រៀល។

២.១.៦. ស្ថានភាពរូបិយវត្ថុ

កំណើនរូបិយវត្ថុទូទៅបានថមថយល្បឿនពី ១៨,២% ក្នុងឆ្នាំ២០១៩ មកត្រឹម ៨,២% ក្នុងឆ្នាំ២០២២ មុននឹងកើនឡើងវិញដល់ ១២,៥% ក្នុងឆ្នាំ២០២៣ ដោយមានកម្រិតជាមធ្យម ១៤,១% ក្នុងអំឡុងឆ្នាំ២០១៩-២០២៣។ ក្នុងនោះ, កំណើន M2 ត្រូវបានគាំទ្រដោយកំណើនប្រាក់បញ្ញើជារូបិយ-ប័ណ្ណ និង ប្រាក់បញ្ញើជារៀល។ ក្នុងអំឡុងឆ្នាំ២០១៩-២០២៣, ប្រាក់បញ្ញើជារូបិយប័ណ្ណមានកំណើនជាមធ្យម ១៣,៥% ហើយប្រាក់បញ្ញើជារៀលមានកំណើនជាមធ្យម ២៦,៨%។ រូបិយវត្ថុក្នុងចរាចរណ៍ កើនជាមធ្យម ១២,២% ពី ១៣ ទ្រីលានរៀល ក្នុងឆ្នាំ២០១៩ ដល់ ១៧,៣ ទ្រីលានរៀល ក្នុងឆ្នាំ២០២៣។ រូបិយវត្ថុទូទៅធៀបនឹង ផ.ស.ស. បានកើនឡើងពី ៧៩% នៃ ផ.ស.ស. ឬ ១១៨,៤ ទ្រីលានរៀល ក្នុងឆ្នាំ២០១៩ ដល់ ១១១% នៃ ផ.ស.ស. ឬ ១៩៣,៥ ទ្រីលានរៀល ក្នុងឆ្នាំ២០២៣។ ការប្រើប្រាស់ប្រាក់រៀល បន្តកើនឡើងជាលំដាប់ ក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំចុងក្រោយនេះ ជាពិសេស ការទូទាត់តាមរយៈប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក ដែលត្រូវបានអភិវឌ្ឍ និង ជំរុញដោយធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា, ប៉ុន្តែសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជានៅតែពឹងផ្អែកលើប្រាក់ដុល្លារអាម៉េរិក។

ជារួម, ការអនុវត្តនយោបាយរូបិយវត្ថុនៅមានបញ្ហាប្រឈម ដោយសារកម្រិតខ្ពស់នៃដុល្លាររូប-នីយកម្ម។ ជាក់ស្តែង, អនុបាតប្រាក់បញ្ញើជារូបិយប័ណ្ណធៀបនឹងរូបិយវត្ថុទូទៅ និង ប្រាក់បញ្ញើជារូបិយប័ណ្ណ ធៀបនឹងប្រាក់បញ្ញើសរុបមានកម្រិតជាមធ្យម ៨៣,៧% និង ៩២,៣% រៀងគ្នា ក្នុងអំឡុងឆ្នាំ២០១៩-២០២៣។ ក្នុងស្ថានភាពនេះ, ឧបករណ៍នយោបាយរូបិយវត្ថុ ត្រូវបានអភិវឌ្ឍ ដើម្បីរួមចំណែកបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃនយោបាយរូបិយវត្ថុ។

រូបភាពទី២.៤ : សមាសធាតុនៃរូបិយវត្ថុទូទៅ និង កំណើន ឆ្នាំ២០១៩-២០២៣

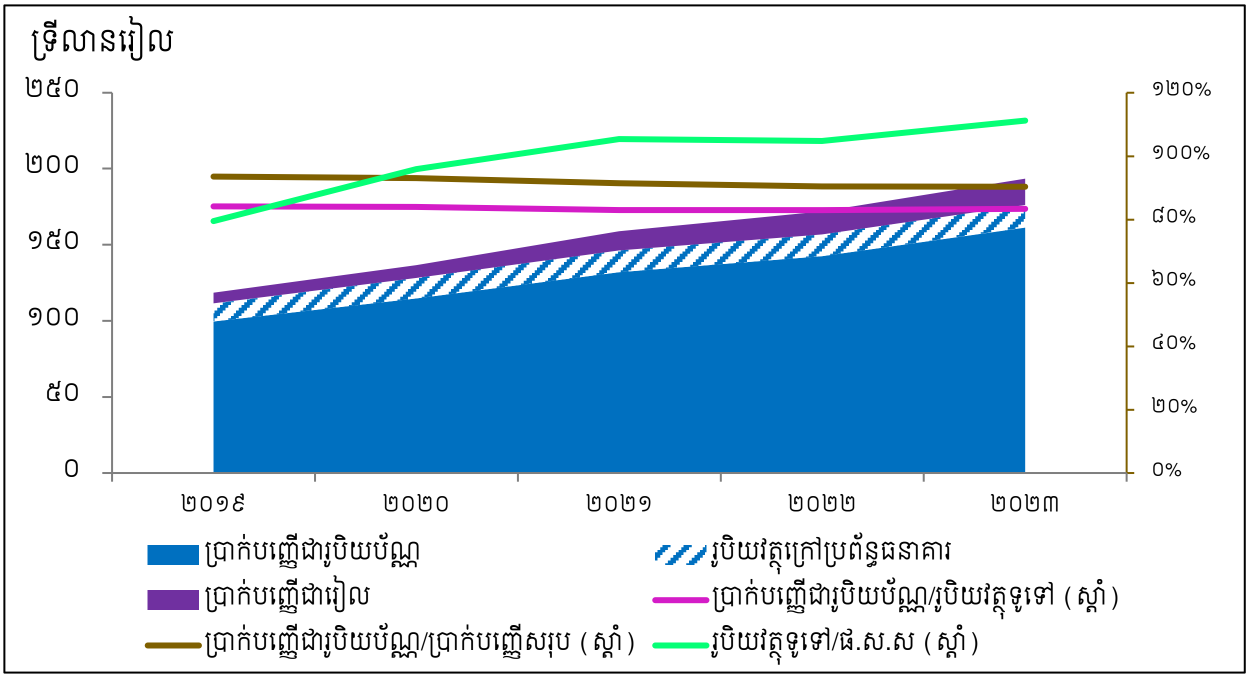

ប្រភព៖ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា (ស៊េរីទិន្នន័យគណនេយ្យជាតិ ឆ្នាំគោលថ្មី ឆ្នាំ២០១៤)

២.១.៧. ស្ថានភាពនៃវិស័យហិរញ្ញវត្ថុមិនមែនធនាគារ

ដោយសង្កេតឃើញពីការវិវត្តយ៉ាងឆាប់ និង ការបន្តរីកធំធាត់នៃវិស័យហិរញ្ញវត្ថុមិនមែនធនាគារទាំង ៦ (វិស័យធានារ៉ាប់រង និង សោធនឯកជន, មូលបត្រ, សន្តិសុខសង្គម, បរធនបាលកិច្ច, គណនេយ្យ និង សវនកម្ម, និង អចលនវត្ថុ បញ្ចាំ និង ប្រាតិភោគដោយអនុប្បទាន) ជាមួយនឹងគោលដៅធានាបាននូវការគ្រប់គ្រងការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយសុខុមាលភាព និង ចីរភាព, រាជរដ្ឋាភិបាលបានបង្កើត **«អាជ្ញាធរសេវាហិរញ្ញវត្ថុមិនមែនធនាគារ (អ.ស.ហ.)»** ក្នុងឆ្នាំ២០២១ ដែលមាននិយ័តករទាំង ៦ ស្ថិតក្រោមឱវាទ, ហើយ អ.ស.ហ. គឺជាយន្តការស្ថាប័ន ដើម្បីគ្រប់គ្រង ត្រួតពិនិត្យ និង តាមដានការអភិវឌ្ឍវិស័យហិរញ្ញវត្ថុមិនមែនធនាគារ ជារួម។

សមិទ្ធផលគន្លឹះៗក្នុងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុមិនមែនធនាគារ អាចត្រូវបានឆ្លុះបញ្ចាំង តាមរយៈការបន្តរីកធំធាត់នៃវិស័យនីមួយៗ ដូចខាងក្រោម៖

- **វិស័យធានារ៉ាប់រង៖** ចំនួនក្រុមហ៊ុនធានារ៉ាប់រង (ធានារ៉ាប់រងទូទៅ, ធានារ៉ាប់រងអាយុជីវិត និង ធានារ៉ាប់រងខ្នាតតូច) មានចំនួនប្រមាណ ៤០ ក្រុមហ៊ុន ស្របពេលដែលទំហំបុព្វលាភធានារ៉ាប់រងដុល ក៏បានបន្តកើនឡើងជាលំដាប់ប្រមាណ ៣៤៤ លានដុល្លារអាម៉េរិក ក្នុងឆ្នាំ២០២៣ ពីប្រមាណ ២៥៣ លានដុល្លារអាម៉េរិក ក្នុងឆ្នាំ២០១៩។ ជាមួយគ្នានេះ, អត្រាភាគទានធានារ៉ាប់រង ក៏បានបន្តកើនឡើងជាលំដាប់មកដល់ប្រមាណ ១,១៦% ក្នុងឆ្នាំ ២០២៣ ពីប្រមាណ ០,៩៣% ក្នុងឆ្នាំ២០១៩។
- **វិស័យមូលបត្រ៖** ចំពោះការចុះបញ្ជីមូលបត្រកម្មសិទ្ធិ គិតត្រឹមឆ្នាំ២០២៣, មានក្រុមហ៊ុនសរុបចំនួន ១១ បានចុះបញ្ជីលក់មូលបត្រកម្មសិទ្ធិនៅ ផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា (ផ.ម.ក.) ដែល

ក្នុងនោះក្រុមហ៊ុនចំនួន ៩ បានចុះបញ្ជីនៅទីផ្សារគោល និង ក្រុមហ៊ុនចំនួន ២ បានចុះបញ្ជីនៅទីផ្សារកំណើន ដោយបានកៀរគរមូលធនសរុបចំនួន ៥១៦,៧ ប៊ីលានរៀល (ប្រហែល ១២៩ លានដុល្លារអាម៉េរិក)។ ជាមួយគ្នានេះ, ចំពោះការបោះផ្សាយលក់មូលបត្រ បំណុលវិញ, គិតត្រឹមឆ្នាំ២០២៣, ក្រុមហ៊ុនចំនួន ១១ បានចុះបញ្ជីសញ្ញាបណ្ណសាជីវកម្មនៅ ផ.ម.ក ហើយសាច់ប្រាក់ដែលប្រមូលបានតាមរយៈការបោះផ្សាយលក់សញ្ញាបណ្ណសាជីវកម្មសរុបមានចំនួន ១ ០០៣ ប៊ីលានរៀល (ប្រមាណ ២៤៨,៣ លានដុល្លារអាម៉េរិក)។

- **វិស័យសោធននៃប្រព័ន្ធសន្តិសុខសង្គម៖** របបសន្តិសុខសង្គមផ្នែកប្រាក់សោធនសម្រាប់វិស័យ ឯកជនត្រូវបានដាក់ឱ្យអនុវត្តនៅឆ្នាំ២០២២ ខណៈដែលភាគទានសម្រាប់របបសន្តិសុខសង្គមផ្នែកប្រាក់សោធនតាមរបបភាគទានជាកាតព្វកិច្ចត្រូវបានចាប់ផ្ដើមប្រមូលចាប់ពីថ្ងៃទី១ ខែតុលា ឆ្នាំ២០២២។ គិតត្រឹមចុងឆ្នាំ២០២៣ របបសន្តិសុខសង្គម (ប.ស.ស.) បានប្រមូលភាគទានពីរបបនេះបានចំនួនសរុបប្រមាណ ៣២ ៣៧៨ ប៊ីលានរៀល ឬប្រមាណ ៨ ពាន់លានដុល្លារអាម៉េរិក ពីសមាជិកសរុបចំនួនប្រមាណ ១,៤ លាននាក់។
- **វិស័យបរធនបាលកិច្ច៖** ក្នុងឆ្នាំ២០២៣, និយ័តករបរធនបាលកិច្ចបានផ្តល់ការអនុញ្ញាតចុះបញ្ជីបរធនបាលកិច្ចចំនួន ៧៨៨ ករណី ជាមួយនឹងទំហំបរធនសរុបចំនួន ១ ២៧១ លានដុល្លារអាម៉េរិក។ ក្នុងនោះ បរធនបាលកិច្ចសាធារណៈមានទំហំប្រមាណ ៦៤ លានដុល្លារអាម៉េរិក, បរធនបាលកិច្ចហិរញ្ញវត្ថុ (៣៦៩ លានដុល្លារអាម៉េរិក), បរធនបាលពាណិជ្ជកម្ម (៨៣៤ លានដុល្លារអាម៉េរិក), បរធនបាលកិច្ចសង្គម (១ លានដុល្លារអាម៉េរិក), និង បរធន-បាលបុគ្គល (២ លានដុល្លារអាម៉េរិក)។
- **វិស័យគណនេយ្យ និងសវនកម្ម៖** ក្នុងឆ្នាំ២០២៣, និយ័តករគណនេយ្យ និង សវនកម្ម (ន.គ.ស.) បានផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណផ្តល់សេវាគណនេយ្យ និង សវនកម្មចំនួន ៧០ ក្រុមហ៊ុន ដែលក្នុងនោះ ក្រុមហ៊ុនប្រកបវិជ្ជាជីវៈគណនេយ្យកម្រិត១ មាន ៨ ក្រុមហ៊ុន និង កម្រិត ២ មាន ៩ ក្រុមហ៊ុន និង ក្រុមហ៊ុនប្រកបវិជ្ជាជីវៈសវនកម្មមាន ៥៣ ក្រុមហ៊ុន។ ជាមួយគ្នានេះ, ក្រុមហ៊ុនដែលបានបញ្ចូលរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុក្នុងប្រព័ន្ធ (E-filling) ក៏មានការកើនឡើងដល់ប្រមាណ ១៥ ៤៤៦ ក្រុមហ៊ុន ដែលក្នុងនោះ ១៤ ៧៥៦ គឺជាអង្គភាពមិនស្វែងរកប្រាក់ចំណេញ និង ប្រមាណ ៦៩០ គឺជាសហគ្រាស។
- **វិស័យអចលនវត្ថុ វិស័យបញ្ចាំនិងប្រាតិភោគដោយអនុប្បទាន៖** ក្នុងអំឡុងឆ្នាំ២០១៩-២០២៣ និយ័តករអាជីវកម្មអចលនវត្ថុ និង បញ្ចាំ (ន.អ.ប.) បានផ្តល់អាជ្ញាបណ្ណដល់គម្រោងអភិវឌ្ឍន៍អចលនវត្ថុ សរុបប្រមាណ ២៥២ គម្រោង ដែលមានទុនវិនិយោគសរុបប្រមាណ ៥,៦ ពាន់លានដុល្លារអាម៉េរិក។ ក្នុងនោះទុនវិនិយោគក្នុងស្រុកមានប្រមាណជាង ៨០% ខណៈដែល ២០% ផ្សេងទៀត គឺជាទុនវិនិយោគក្រៅស្រុក។ ចំពោះវិស័យបញ្ចាំវិញ, ក្នុងឆ្នាំ២០១៩-២០២៣, ន.អ.ប. បានផ្តល់អាជ្ញាបណ្ណថ្មីដល់ក្រុមហ៊ុន/សហគ្រាសអាជីវកម្មបញ្ចាំ និង ប្រាតិភោគដោយអនុប្បទាន សរុបប្រមាណ ២៧៨ ក្រុមហ៊ុន ដែលស្មើនឹងទឹក

ប្រាក់ប្រមាណ ២៤ លានដុល្លារអាមេរិក។ ជាមួយគ្នានេះ, ទំហំកម្ចីសរុបក្នុងវិស័យបញ្ចាំ និង ប្រាតិភោគដោយអនុប្បទានមានទំហំសរុបប្រមាណ ៨៤៤ លានដុល្លារអាមេរិក ដែលក្នុងនោះ ១២៥ លានដុល្លារអាមេរិកជាកម្ចីអចលនវត្ថុ និង ប្រមាណ ៧១៩ លានដុល្លារគឺជាកម្ចីចលនវត្ថុ។

២.១.៨. ជញ្ជីងទូទាត់កម្ពុជា

ក្នុងអំឡុងឆ្នាំ២០១៩-២០២៣, ស្ថានភាពជញ្ជីងទូទាត់កម្ពុជា មានអតិរេកជាមធ្យមប្រចាំឆ្នាំប្រមាណ ២% នៃ ផ.ស.ស., ប៉ុន្តែទំហំនៃអតិរេកមានការថមថយពីប្រមាណ ២ ៦៦៨ លានដុល្លារអាមេរិក (៧,៣% នៃ ផ.ស.ស.) ក្នុងឆ្នាំ២០១៩ មកត្រឹមប្រមាណ ៧៣ លានដុល្លារអាមេរិក (០,២% នៃ ផ.ស.ស.) ក្នុងឆ្នាំ២០២៣។ ការថមថយទំហំនៃអតិរេកជញ្ជីងទូទាត់នេះបណ្តាលមកពីកត្តាចម្បងៗចំនួន ២ ដូចខាងក្រោម៖

១) ការរីកធំនៃឱនភាពគណនីទំនិញ ដោយសារការថមថយនៃសកម្មភាពនាំចេញ-នាំចូល ក្នុងវិបត្តិនៃជំងឺកូវីដ-១៩៖ ក្នុងអំឡុងឆ្នាំ២០១៩-២០២៣, សមតុល្យពាណិជ្ជកម្មទំនិញមានឱនភាពជាមធ្យម ៦,៥ ប៊ីលានដុល្លារអាមេរិក (១៧% នៃ ផ.ស.ស.) ដោយបានកើនឡើងពីទំហំ ៧,៣ ប៊ីលានដុល្លារអាមេរិក (១៩,៨% នៃ ផ.ស.ស.) ក្នុងឆ្នាំ២០១៩ ទៅក្នុងរង្វង់ជាមធ្យមប្រមាណ ១០ ប៊ីលានដុល្លារអាមេរិក (២៦% នៃ ផ.ស.ស.) ក្នុងអំឡុងឆ្នាំ២០២០-២០២១ ដោយសារការថមថយនៃសកម្មភាពនាំចេញ-នាំចូល ប៉ុន្តែបានចាប់ផ្តើមរួមតូចមកវិញជាបណ្តើរៗក្នុងអំឡុងឆ្នាំ២០២២-២០២៣។ ជាក់ស្តែង ក្នុងឆ្នាំ២០២៣, ឱនភាពពាណិជ្ជកម្មបានរួមតូចមកត្រឹមប្រមាណ ៣ ប៊ីលានដុល្លារអាមេរិក (៧% នៃ ផ.ស.ស.) ដោយសារកំណើននៃការនាំចេញលឿនជាងការនាំចូល។ ក្នុងនោះ, បើធៀបនឹងឆ្នាំ២០១៩ ការនាំចេញបានកើនឡើង ៥៧,២% (ការនាំចេញគ្រឿងអេឡិចត្រូនិក កើន ៧,២ ដង, កៅស៊ូ ១,៤ ដង, ស្បែកជើង ៧,៩%, ផលិតផលវាយនភ័ណ្ឌផ្សេងទៀត ៥៨,៣%, ទោចក្រយាន ១៧,៤%, និង អង្ករ ១១,៥% ខណៈដែលការនាំចេញសម្លៀកបំពាក់ថយចុះ ៤,៤%), ស្របពេលដែលការនាំចូលបានកើនឡើងត្រឹម ១៩,៤% (ការនាំចូលប្រេងឥន្ធនៈ កើន ៧៥,៦%, ម្ហូបអាហារ និង ភេសជ្ជៈកើន ៣០,៥%, និង វត្ថុធាតុដើមសម្រាប់វិស័យកាត់ដេរកើន ១០,៦%, ខណៈការនាំចូលយានយន្ត ថយចុះ ៤៥% និង សម្ភារ និង បរិក្ខារសំណង់ ១៣,២%)។ ក្នុងឆ្នាំ២០២៣, ក្រៅពីការធ្លាក់ចុះនៃឱនភាពពាណិជ្ជកម្មទំនិញ, ឱនភាពគណនីចំណូលបឋមក៏បានថយចុះ ៤២% និង អតិរេកចំណូលបន្ទាប់បន្សំបានកើនឡើង ០,៦% ខណៈដែលអតិរេកគណនីសេវាបានថយចុះ ៥៣,១% បើធៀបនឹងឆ្នាំ២០១៩។

២) ការធ្លាក់ចុះនៃគណនីសេវា ដោយសារការធ្លាក់ចុះខ្លាំងនៃចំណូលពីវិស័យទេសចរណ៍៖ សមតុល្យគណនីសេវាក្នុងអំឡុងឆ្នាំ២០១៩-២០២៣ មានអតិរេកជាមធ្យមត្រឹម ៤០១ លានដុល្លារអាមេរិក (១,០% នៃ ផ.ស.ស.)។ ក្នុងនោះ, សមតុល្យគណនីសេវា មានអតិរេកប្រមាណ ២ ៨១២ លានដុល្លារអាមេរិក (៧,៦% នៃ ផ.ស.ស.) ក្នុងឆ្នាំ២០១៩ ប៉ុន្តែមានឱនភាពជាលើកដំបូងក្នុងទំហំជាមធ្យមប្រមាណ

៧០៨ លានដុល្លារអាម៉េរិក (២% នៃ ផ.ស.ស.) ក្នុងអំឡុងឆ្នាំ២០២០-២០២២ ដោយសារការធ្លាក់ចុះខ្លាំងនៃចំណូលពីវិស័យទេសចរណ៍ ដែលបណ្តាលមកពីវិបត្តិនៃជំងឺកូវីដ-១៩។ ក្នុងឆ្នាំ២០២៣ ដោយសារការងើបឡើងវិញនៃវិស័យទេសចរណ៍, សមតុល្យគណនីសេវា ក៏បានចាប់ផ្តើមមានអតិរេកឡើងវិញ ក្នុងទំហំប្រមាណ ១ ៣១៣ លានដុល្លារអាម៉េរិក (៣,១% នៃ ផ.ស.ស.) ប៉ុន្តែមិនទាន់ងើបទៅដល់កម្រិតមុនវិបត្តិនៅឡើយ។

រូបភាពទី២.៥ : គណនីចរន្ត និង ដើមទុន (% នៃ ផ.ស.ស.) ឆ្នាំ២០១៤-២០២៣

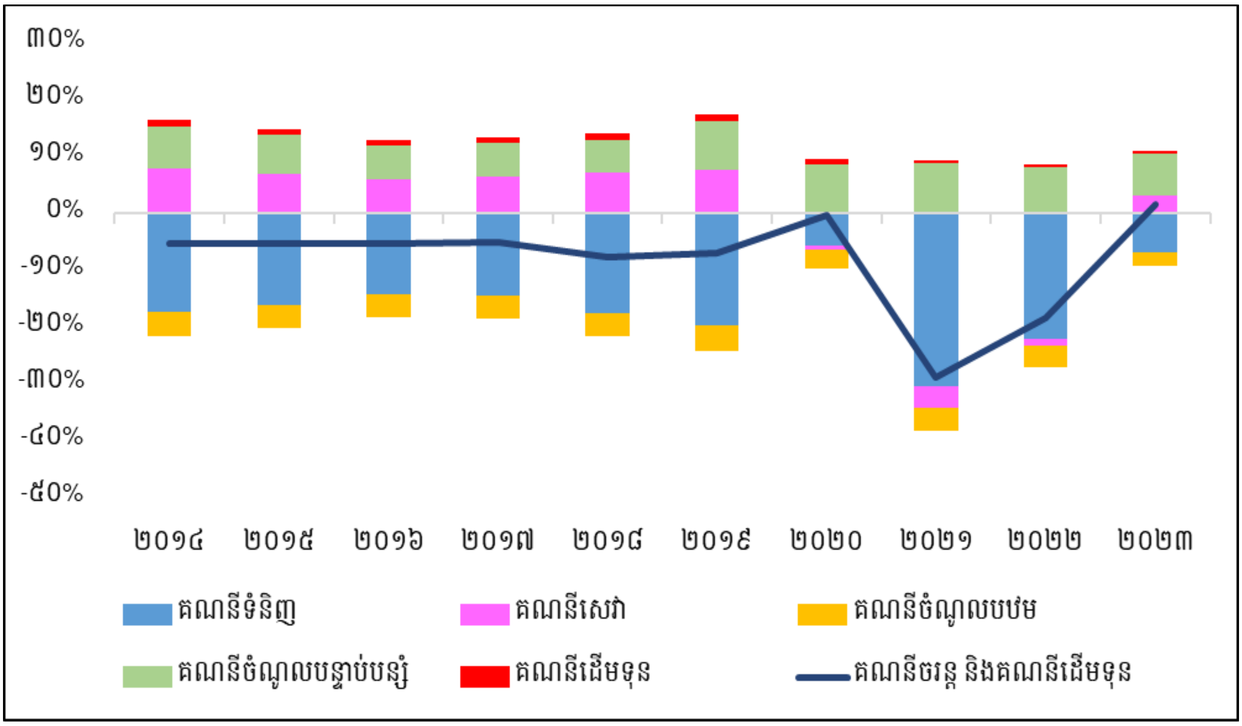

ប្រភព៖ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា (ស៊េរីទិន្នន័យគណនេយ្យជាតិ ឆ្នាំគោលថ្មី ឆ្នាំ២០១៤)

ដោយឡែក, សមតុល្យគណនីហិរញ្ញវត្ថុបានបង្ហាញពីការធ្លាក់ចុះនៃទ្រព្យអកម្មសុទ្ធពីអត្រាជាមធ្យម ១៩% នៃ ផ.ស.ស. ក្នុងអំឡុងឆ្នាំ២០១៩-២០២២ មកត្រឹម ១,២% នៃ ផ.ស.ស. ក្នុងឆ្នាំ២០២៣ (ដែលបានថយចុះ ៩១,៩% បើធៀបនឹងឆ្នាំ ២០១៩) ដោយសារការកើនឡើងនៃទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុសុទ្ធនៃគណនីវិនិយោគផ្សេងទៀត ខណៈដែលលំហូរវិនិយោគផ្ទាល់បរទេសបានកើនឡើង។

ទុនបម្រុងអន្តរជាតិ[2] បានបន្តពូនគរពីប្រមាណ ១៨,៨ ប៊ីលានដុល្លារអាម៉េរិក នៅចុងឆ្នាំ២០១៩ ដល់ ២០ ប៊ីលានដុល្លារអាម៉េរិក នៅចុងឆ្នាំ២០២៣។ ទុនបម្រុងអន្តរជាតិមានកម្រិតខ្ពស់គ្រប់គ្រាន់ដែលស្មើនឹង ៧ ខែនៃការនាំចូលទំនិញ និង សេវាគ្រាបន្ទាប់ ខ្ពស់ជាងកម្រិតអប្បបរមាសម្រាប់ប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ (៣ខែ)។

[2] ទុនបម្រុងអន្តរជាតិជាទ្រព្យសកម្មបរទេសដែលគ្រប់គ្រងដោយធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា រួមមាន មាស SDR និង រូបិយប័ណ្ណបរទេស (ដែលរក្សាទុកនៅបរទេស និងនៅធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា)។

រូបភាពទី២.៦ : គណនីហិរញ្ញវត្ថុ (% នៃ ផ.ស.ស.) ឆ្នាំ២០១៤-២០២៣ (ប៉ាន់ស្មាន)

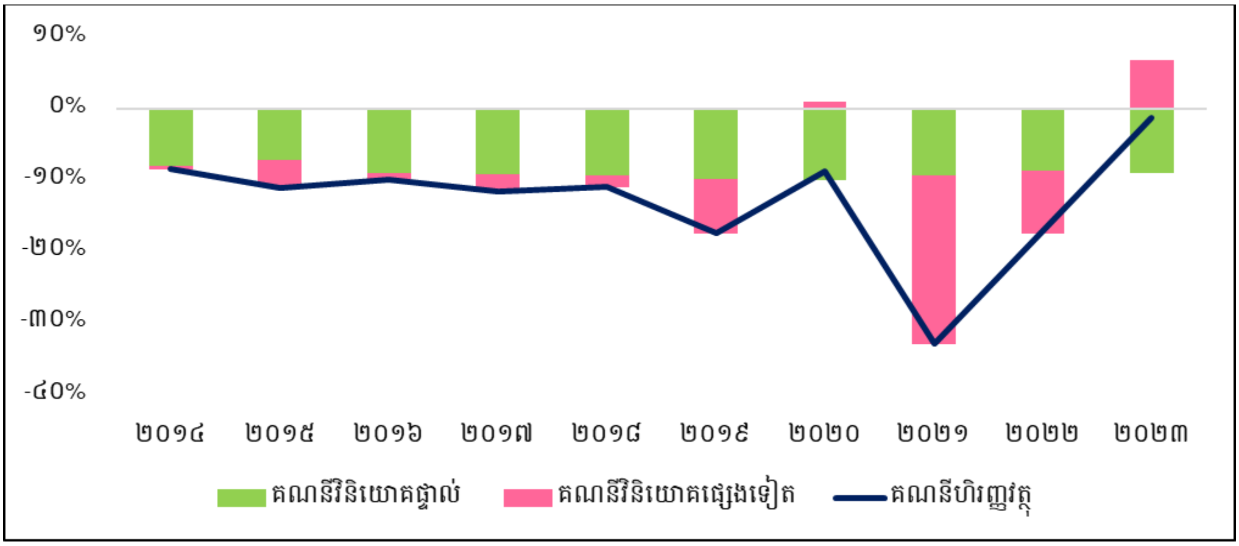

ប្រភព៖ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា (ស៊េរីទិន្នន័យគណនេយ្យជាតិ ឆ្នាំគោលថ្មី ឆ្នាំ២០១៤)

រូបភាពទី២.៧ : ទុនបម្រុងអន្តរជាតិឆ្នាំ២០១៩-២០២៣

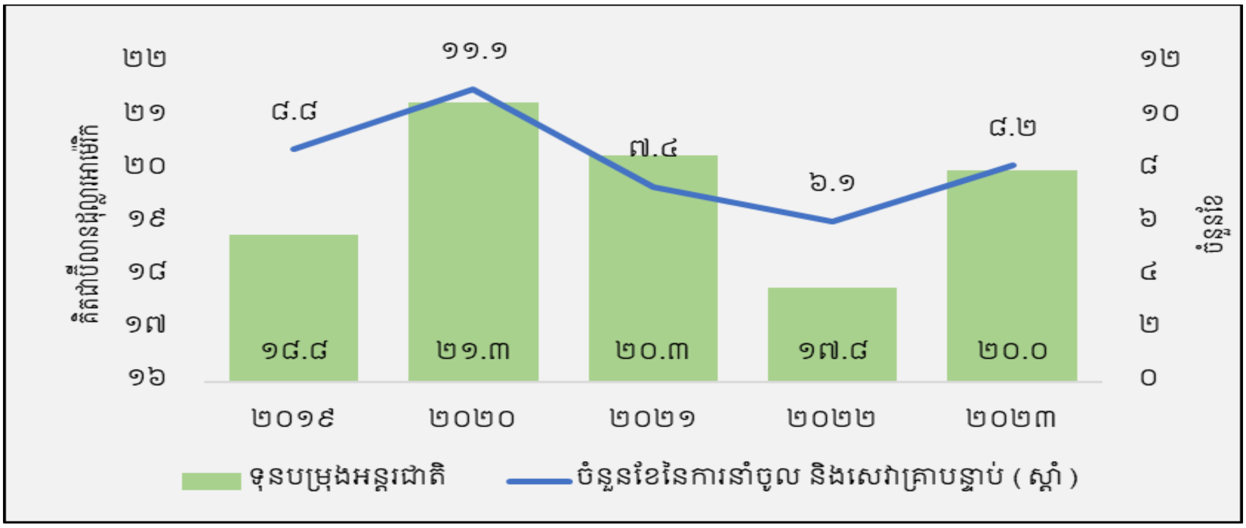

ប្រភព៖ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា (ស៊េរីទិន្នន័យគណនេយ្យជាតិ ឆ្នាំគោលថ្មី ឆ្នាំ២០១៤)

២.១.៩. ការប្រែប្រួលរចនាសម្ព័ន្ធសេដ្ឋកិច្ច និង ភាពក្រីក្រ

សរុបមក, ចលនការនៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ច បាននាំឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរនូវរចនាសម្ព័ន្ធសេដ្ឋកិច្ច។ ជាក់ស្តែង, ក្នុងឆ្នាំ២០១៩, វិស័យកសិកម្មបានចូលរួមចំណែកក្នុង ផ.ស.ស ប្រមាណ ១៥,៤%, វិស័យសេវាកម្ម ៣៩,១%, និង វិស័យឧស្សាហកម្ម ៣៩,០%។ បន្ទាប់ពីឆ្លងកាត់វិបត្តិសកលជាបន្តបន្ទាប់មក, ក្នុងឆ្នាំ ២០២៣, វិស័យកសិកម្មបានចូលរួមចំណែកក្នុង ផ.ស.ស ប្រមាណជាង ១៥,៨%, វិស័យសេវាកម្ម ៣៧,៤% និង វិស័យឧស្សាហកម្ម ៤០,៥%។ ការណ៍នេះ បានបង្ហាញពីតួនាទីនៃវិស័យចន្ទល់ជាអាទិភាព ក្នុងការរក្សាកំណើនសេដ្ឋកិច្ចជាប្រចាំ, តួយ៉ាង វិស័យកសិកម្ម ដែលបាន និងកំពុងទ្រទ្រង់សន្តិសុខស្បៀងយ៉ាងសំខាន់ (ដំណាំស្រូវ និង កសិ-ឧស្សាហកម្ម) និង បានចូលរួមជំរុញល្បឿនក្នុង

វិស័យនាំចេញផងដែរ។ វិស័យឧស្សាហកម្ម, ទាំងវិស័យកម្មន្តសាលកាត់ដេរ និង កម្មន្តសាលមិនមែនកាត់ដេរ, នៅបន្តជាចលនការនៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ច ស្របពេលដែលវិស័យសេវាកម្ម ជាពិសេសវិស័យទេសចរណ៍ បានទទួលរងផលប៉ះពាល់ខ្លាំងជាងគេ និង បាននិងកំពុងងើបឡើងវិញសន្សឹមៗ ដែលធ្វើឱ្យមានផលជះទៅលើវិស័យសេវាដទៃផ្សេងទៀត។

ជុំវិញអត្រាភាពក្រីក្រនៅកម្ពុជា, វិបត្តិនៃជំងឺកូវីដ-១៩ បានជះឥទ្ធិពលយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ ដោយប្រជាជនភាគច្រើន បានរឹតត្បិតចំណាយ និង បង្កើនប្រាក់សន្សំរបស់ខ្លួន សម្រាប់ដោះគ្រាអាសន្ន ទន្ទឹមនឹងការកើនឡើងថ្លៃទំនិញជាទូទៅ ជាបន្តបន្ទាប់ ដែលការណ៍នេះ ធ្វើឱ្យអំណាចទិញធ្លាក់ចុះ ឬ បរិមាណនៃការប្រើប្រាស់ធ្លាក់ចុះ។ អត្រាភាពក្រីក្រនៅកម្ពុជា ស្ថិតក្នុងអត្រា ១៧,៥% ក្នុងឆ្នាំ២០១៩ ប៉ុន្តែបានឡើងទៅដល់ ៣២,១% ក្នុងឆ្នាំ២០២១ ដោយសារវិបត្តិនៃជំងឺកូវីដ-១៩។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី, ការដាក់ចេញនិងការអនុវត្តវិធានការអន្តរាគមន៍ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ ទាំងក្នុងការគ្រប់គ្រងវិបត្តិ ទាំងក្នុងការរក្សាលំនឹងជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាជន បានជួយបង្កើនអំណាចទិញរបស់ប្រជាជនមកវិញ និង ធ្វើឱ្យអត្រាភាពក្រីក្រធ្លាក់ចុះមកក្នុងរង្វង់ ២០,៦៨% ក្នុងឆ្នាំ២០២៣។

២.២. បញ្ហាប្រឈម និង ភាពលទ្ធភាព

២.២.១. បញ្ហាប្រឈម

ស្របពេលដែលសេដ្ឋកិច្ច បានងើបឡើងវិញពីវិបត្តិផ្សេងៗ, កម្ពុជានៅបន្តជួបប្រទះនឹងបញ្ហាប្រឈមជារចនាសម្ព័ន្ធចម្បងៗមួយចំនួន ដែលស្តែងឱ្យឃើញកាន់តែច្បាស់ ក្រោយពីមានការប្រែប្រួលរចនាសម្ព័ន្ធ និង និម្មាបនកម្មសេដ្ឋកិច្ចសកល ជាពិសេសក្រោយវិបត្តិនៃជំងឺកូវីដ-១៩ និង ក្នុងបរិកាណ៍មិនប្រាកដប្រជាខ្ពស់នៃទស្សនវិស័យសេដ្ឋកិច្ចសកល។ បញ្ហាប្រឈមចម្បងៗទាំងនោះ រួមមានជាអាទិ៍៖

- ការបន្តពឹងផ្អែកខ្លាំងលើឧស្សាហកម្មអតិពលកម្ម ខណៈដែលល្បឿននៃពិពិធកម្មសេដ្ឋកិច្ចនៅមានកម្រិត ដែលធ្វើឱ្យមូលដ្ឋានកំណើននៅមានភាពតូចចង្អៀត និង ងាយរងផលប៉ះពាល់ពីកត្តាខាងក្រៅ;
- ភាពមានកម្រិតនៃធនធានមនុស្ស ទាំងបរិមាណ ទាំងគុណភាព ដែលមិនទាន់ឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការទីផ្សារ ក៏ដូចជា តម្រូវការកសាងសេដ្ឋកិច្ចផ្អែកលើជំនាញ, បច្ចេកវិទ្យា និង នវានុវត្តន៍ ដែលការណ៍នេះទាមទារឱ្យមានការបន្តជំរុញសម្ទុះនៃការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស ដោយផ្តោតសំខាន់លើការកែទម្រង់វិស័យអប់រំ, ការចាប់យកបច្ចេកវិទ្យា, ការបន្សាំបច្ចេកវិទ្យា, និង ការធ្វើនវានុវត្តន៍;
- ភាពមានកម្រិតនៃចំណេះដឹង និង ជំនាញក្នុងការចាប់យកបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល;
- ភាពមានកម្រិតនៃប្រព័ន្ធសុខាភិបាល និង ប្រព័ន្ធគាំពារសង្គម;
- ភាពមានកម្រិតនៃកិច្ចសម្រួលពាណិជ្ជកម្ម និង បរិយាកាសធុរកិច្ច ដែលធ្វើឱ្យវិនិយោគិនខ្លះនៅតែស្ទាក់ស្ទើរក្នុងការសម្រេចចិត្តវិនិយោគនៅកម្ពុជា;
- ភាពមានកម្រិតនៃសមត្ថភាពរបស់ស្ថាប័នសាធារណៈ ក្នុងការបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃការរៀបចំ

និង ការអនុវត្តគោលនយោបាយ, ការផ្តល់សេវាសាធារណៈ, ការកែលម្អបរិយាកាសធុរកិច្ច និង វិនិយោគ, ព្រមទាំងកិច្ចសហការអន្តរស្ថាប័ន;

- ភាពមានកម្រិតនៃការសន្សំក្នុងស្រុក សម្រាប់ការវិនិយោគ និង កំណើនសេដ្ឋកិច្ចរយៈពេលវែង ដែលឆ្លុះបញ្ចាំងឱ្យឃើញ តាមរយៈកត្តាមួយចំនួនរួមមាន ៖ ការផ្គត់ផ្គង់ និង តម្រូវការ ហិរញ្ញប្បទាន នៅមានកម្រិតទាប, ដុល្លាវូបនីយកម្មនៅបន្តមានកម្រិតខ្ពស់, អត្រាការប្រាក់មានកម្រិតខ្ពស់, ចំណេះដឹងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ និង ហិរញ្ញវត្ថុឌីជីថលនៅមានកម្រិតទាប, ផលិតផលហិរញ្ញវត្ថុមានលក្ខណៈប្រមូលផ្តុំ, និង ការជឿទុកចិត្តលើវិស័យធនាគារនៅមានកម្រិត ខណៈដែលការអភិវឌ្ឍវិស័យហិរញ្ញវត្ថុមិនមែនធនាគារ ក៏ចាំបាច់បន្តពង្រឹងបន្ថែមទៀត ក្នុងទិដ្ឋភាពជាច្រើន;
- ភាពមានកម្រិតនៃការអភិវឌ្ឍវិស័យហិរញ្ញវត្ថុមិនមែនធនាគារ ដោយសារកត្តាចម្បងៗ ដូចជា កង្វះយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍រយៈពេលវែង, ភាពមិនគ្រប់គ្រាន់នៃឯកសារគតិយុត្ត, ភាពមានកម្រិតនៃសមត្ថភាពរបស់មន្ត្រីបច្ចេកទេស, កង្វះក្របខ័ណ្ឌរួមនៃកិច្ចគាំពារអតិថិជន, និងភាពមិនទាន់ពេញលេញ និង គ្រប់ជ្រុងជ្រោយនៃក្របខ័ណ្ឌតាមដាន ត្រួតពិនិត្យ និង វាយតម្លៃសមិទ្ធកម្ម; និង
- ភាពមានកម្រិតនៃការគិតគូរពីការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ និង បរិស្ថាន ដោយគ្រប់គោល-នយោបាយអភិវឌ្ឍជាតិ ត្រូវមានការថ្លឹងថ្លែងឱ្យបានគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ជាពិសេស អំពីចីរភាព និង ប្រសិទ្ធភាពនៃការប្រើប្រាស់ធនធាន និង ការពង្រឹងភាពធន់នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។

២.២.២. កាលានុវត្តភាព

ស្របពេលដែលកម្ពុជាត្រូវបន្តជួបប្រទះនឹងបញ្ហាប្រឈម ដូចបានរៀបរាប់ខាងលើ, បរិការណ៍សកល និង ក្នុងប្រទេស នាបច្ចុប្បន្ន ក៏បាននាំមកនូវកាលានុវត្តភាពសំខាន់ៗ សម្រាប់កម្ពុជា ដូចខាងក្រោម៖

- ការបន្តពង្រឹងស្មារតីសន្តិសហវិជ្ជមាន ដោយការកសាង និង ពង្រីកទំនាក់ទំនងល្អ តាមរយៈនយោបាយការទូត ប្រកបដោយភាពប៉ិនប្រសប់ របស់កម្ពុជាជាមួយបណ្តាដៃគូសំខាន់ៗ សម្រាប់ជាឱកាសបន្ថែម ក្នុងការជំរុញល្បឿនកំណើនពាណិជ្ជកម្ម, វិនិយោគ, ពិពិធកម្មសេដ្ឋកិច្ច និង ការផ្ទេរបច្ចេកវិទ្យាឱ្យកាន់តែប្រសើរ ក្នុងន័យទាញយកប្រយោជន៍ជាអតិបរមាពីខ្សែច្រវាក់ផ្គត់ផ្គង់ និង ខ្សែច្រវាក់តម្លៃសកល;
- ឧត្តមភាពនៃទីតាំងភូមិសាស្ត្ររបស់កម្ពុជានឹងកាន់តែទាក់ទាញ ព្រោះចរន្តនៃការបន្តផ្លាស់ប្តូរទីប្រជុំទម្ងន់នៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ចសកលមកទ្វីបអាស៊ី នឹងបង្កើតបានជាឱកាសមាស សម្រាប់កម្ពុជា ក្នុងការអភិវឌ្ឍ និង ការធ្វើឧស្សាហូបនីយកម្ម, ការធ្វើពិពិធកម្មសេដ្ឋកិច្ច, ការកើនឡើងនៃផលិតកម្ម និង សេវាកម្ម, ការបង្កើនការតភ្ជាប់សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាទៅនឹងសេដ្ឋកិច្ចតំបន់ និង សកល និង ការធ្វើសមាហរណកម្មជាមួយនឹងសេដ្ឋកិច្ចនៃប្រទេសក្នុងតំបន់;
- ភាគលាភសន្តិភាព នឹងផ្តល់នូវឧត្តមប្រយោជន៍សម្រាប់វឌ្ឍនភាពផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច និង សង្គម ដោយការបង្កើតបរិយាកាសអនុគ្រោះដ៏ប្រសើរ ទន្ទឹមនឹងការរក្សាបានស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច, ការលើកកម្ពស់ការវិនិយោគឯកជននិងធុរកិច្ច ដែលជាចន្ទល់នៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ច និង ការ-បង្កើតការងារ;

- ការអភិវឌ្ឍជាលំដាប់នៃប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុ (ធនាគារ និងមិនមែនធនាគារ) បាន និង កំពុងផ្តល់លទ្ធភាពទូលំទូលាយ ក្នុងការធ្វើសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ច និង សេវាហិរញ្ញវត្ថុ ទាំងក្នុងប្រទេស និង តំបន់ ទន្ទឹមនឹងការធ្វើបរិវត្តកម្មឌីជីថលនៃសេវាហិរញ្ញវត្ថុ ដែលនឹងគាំទ្រដល់ការអនុវត្តគោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ចឌីជីថល ការបង្កើនប្រសិទ្ធភាពសេដ្ឋកិច្ច និង បរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ;
- ការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពឧស្សាហកម្មគាំទ្រក្នុងស្រុក នឹងជួយបង្កើនតម្លៃបន្ថែម និង ឱកាសតាមរយៈប្រសិទ្ធភាព, ផលិតភាព និង ភាពប្រកួតប្រជែង ដែលសរបញ្ជាក់ពីការបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃការផ្គត់ផ្គង់ធាតុចូល, ការកាត់បន្ថយថ្លៃដើម, ការចែករំលែកបច្ចេកវិទ្យា និង ការផ្តល់ព័ត៌មានអំពីកត្តាផលិតកម្ម ជាដើម។ល។;
- ការរីកចម្រើនផ្នែកបច្ចេកវិទ្យា និង ឌីជីថលភាវូបនីយកម្ម នឹងផ្តល់នូវកាលានុវត្តភាពថ្មី សម្រាប់ជាម៉ូដែលនៃកំណើនថ្មី ដោយផ្អែកលើជំនាញ, បច្ចេកវិទ្យា និង នវានុវត្តន៍ ក្នុងការបង្កើតមុខរបរ និង ធុរកិច្ចថ្មីៗ ដែលសំដៅជំរុញល្បឿននៃការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច និង សង្គមឌីជីថលនៅកម្ពុជា; និង
- ស្ថានភាពប្រជាសាស្ត្ររបស់កម្ពុជានាបច្ចុប្បន្ន ផ្តល់នូវកាលានុវត្តភាព សម្រាប់ការស្រូបទាញអត្ថប្រយោជន៍ តាមរយៈ ភាគលាភប្រជាសាស្ត្រ, ការពង្រឹងភាពធន់ប្រជាសាស្ត្រ និង ការលើកកម្ពស់សមភាពយេនឌ័រ, ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច និង សង្គមឌីជីថល, ការផ្ទេរបច្ចេកវិទ្យា, ការលើកកម្ពស់ផលិតភាពកម្លាំងពលកម្ម និង ការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវឧត្តមភាពប្រកួតប្រជែង ដើម្បីជំរុញការអភិវឌ្ឍជាតិប្រកបដោយបរិយាបន្ន, ភាពធន់ និង ចីរភាព។

២.៣. ទស្សនវិស័យម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និង គោលដៅកំណើនសម្រាប់ នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា

២.៣.១. គោលដៅនៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ចតាមវិស័យ

ការសម្រេចបាននូវចក្ខុវិស័យរយៈពេលមធ្យម និង វែង ទាមទារឱ្យមានការវាយតម្លៃល្អិតល្អន់លើទស្សនវិស័យម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និង ការកំណត់គោលដៅកំណើន ប្រកបដោយភាពជាក់ស្តែងនិយម ដើម្បីអាចដាក់ចេញនូវទិសដៅគោលនយោបាយ ដោយមានការគិតគូរគ្រប់ជ្រុងជ្រោយពីឧត្តមភាពដែលពោរពេញដោយសក្តានុពលកម្រិតខ្ពស់, លក្ខខណ្ឌអំណោយផលក្នុងបរិស្ថានសេដ្ឋកិច្ច, ក៏ដូចជា បញ្ហាប្រឈមកំពុងជួបប្រទះ និង កាលានុវត្តភាពចម្បងៗ។ **សម្រាប់រយៈពេលមធ្យមខាងមុខ (ឆ្នាំ ២០២៤-២០២៨), សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាត្រូវបានកំណត់គោលដៅសម្រេចបាននូវអត្រាកំណើនជាមធ្យម ៦,៣% ក្នុងមួយឆ្នាំ**។ ការសម្រេចបានអត្រាកំណើននេះ ទាមទារឱ្យមានការបន្តជំរុញការអភិវឌ្ឍវិស័យចន្ទល់គន្លឹះៗ ដូចខាងក្រោម៖

វិស័យឧស្សាហកម្ម ត្រូវសម្រេចឱ្យបានកំណើនជាមធ្យមក្នុងរង្វង់ ៩,១%។ ក្នុងនោះ, អនុវិស័យកាត់ដេរ ត្រូវបន្តរក្សាបានកំណើន ប្រហាក់ប្រហែលមុនវិបត្តិនៃជំងឺកូវីដ-១៩, ខណៈដែលអនុវិស័យកម្មន្ត-សាលមិនមែនកាត់ដេរ ត្រូវរក្សាឱ្យបានកំណើនរឹងមាំ ស្របតាមកំណើននៃតម្រូវការខាងក្រៅ និង ទីផ្សារ

ក្នុងស្រុក និង ការជំរុញសហគ្រាសធុនតូច និង មធ្យម ក្នុងវិស័យអាទិភាព។ អនុវិស័យផលិតកម្មម្ហូប-អាហារ និង ភេសជ្ជៈ នៅតែជាមូលដ្ឋានកំណើនល្អ ដែលត្រូវបន្តរុញច្រានទៅមុខបន្ថែម។ ដោយឡែក, សម្រាប់អនុវិស័យសំណង់, កម្ពុជាត្រូវខិតខំជំរុញអនុវិស័យនេះឱ្យចេញពីកំណើនទាបឆ្ពោះទៅរកនិន្នាការធម្មតា, ជាពិសេសសំណង់លំនៅឋាន និង សំណង់បម្រើឱ្យវិស័យឧស្សាហកម្ម។ អនុវិស័យនេះ ត្រូវជំរុញដោយសកម្មភាពសំណង់ដែលចេញពីតម្រូវការពិត, ជាពិសេស ផ្នែកលំនៅឋាន ដែលគាំទ្រដោយភាពប្រសើរនៃកត្តាភាគលាភប្រជាសាស្ត្រកម្ពុជា, ខណៈសំណង់បម្រើឱ្យឧស្សាហកម្ម, រោងចក្រ និង សកម្មភាពពាណិជ្ជកម្មផ្សេងទៀត ក៏នឹងក្លាយជានិន្នាការថ្មីមួយ ក្នុងការជួយទ្រទ្រង់វិស័យនេះ ក្នុងរយៈពេលខ្លី និង មធ្យមខាងមុខ។

វិស័យសេវាកម្ម ត្រូវសម្រេចឱ្យបានកំណើនក្នុងរង្វង់ ៥,០% ដែលត្រូវគាំទ្រដោយកំណើននៃអនុវិស័យបដិសណ្ឋារកិច្ច និង សេវាកម្មម្ហូបអាហារ និង សេវាកម្មទេសចរណ៍គាំទ្រផ្សេងទៀត។ ក្នុងនោះ, អនុវិស័យបដិសណ្ឋារកិច្ច និង សេវាកម្មម្ហូបអាហារ ត្រូវបន្តសម្រេចបានកំណើនជាបន្តបន្ទាប់អាស្រ័យនឹងការមកដល់នៃកំណើនភ្ញៀវទេសចរជាតិ និង អន្តរជាតិ។ អនុវិស័យលក់ដុំ-រាយ ត្រូវសម្រេចបានកំណើនប្រហាក់ប្រហែលទៅនឹងនិន្នាការធម្មតា ដោយសារសម្ពាធពីវិបត្តិនៅតែធ្វើឱ្យសកម្មភាពចាយវាយ និង តម្រូវការក្នុងស្រុក ហាក់នៅពុំទាន់ផុសផុលដូចគ្រាមុនវិបត្តិ។ អនុវិស័យអចលនទ្រព្យនឹងត្រូវងើបឡើងក្នុងអត្រាទាប ប៉ុន្តែសកម្មភាពទិញ-លក់ ជាពិសេស ផ្នែកលំនៅឋានថ្លៃទាប និង មធ្យម នឹងបន្តគាំទ្រដល់កំណើនជារួមក្នុងអនុវិស័យនេះ។ អនុវិស័យដឹកជញ្ជូន និង ស្តុក ត្រូវបន្តរក្សាបានកំណើនរឹងមាំដោយសកម្មភាពដឹកជញ្ជូនកាន់តែមមាញឹក, ជាពិសេស ការដឹកជញ្ជូនទំនិញក្នុងស្រុក និង ការដឹកជញ្ជូនទំនិញគោលដៅចុងក្រោយដល់អ្នកប្រើប្រាស់។ អនុវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ និង ធានារ៉ាប់រង ត្រូវរក្សាបានចលនការដែលគាំទ្រដោយការបន្តធ្វើទំនើបកម្មនៃប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុ សំដៅបម្រើដល់តម្រូវការប្រជាជន និង អាជីវកម្ម។ ជាងនេះទៅទៀត, អនុវិស័យបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន និង គមនាគមន៍ ត្រូវបានមើលឃើញថានឹងបន្តកើនប្រហាក់ប្រហែលទៅនឹងនិន្នាការធម្មតា ដោយសារការបន្តកើននៃសកម្មភាពប្រើប្រាស់អ៊ីនធឺណិត និង ការផ្តល់សេវានូវដំណោះស្រាយបច្ចេកវិទ្យាថ្មី។

វិស័យកសិកម្ម ត្រូវសម្រេចឱ្យបានកំណើនក្នុងរង្វង់ ១,០% ដែលជានិន្នាការប្រហាក់ប្រហែលទៅនឹងឆ្នាំកន្លងទៅ ដោយផ្អែកលើប្រក្រតីភាពនៃកំណើនល្អក្នុងអនុវិស័យដំណាំ និង ចិញ្ចឹមសត្វ និង ការងើបសន្សឹមៗនៃអនុវិស័យនេសាទ។ ក្នុងនោះ, អនុវិស័យដំណាំត្រូវសម្រេចបានកំណើនល្អ ដោយផ្អែកលើការបន្តកើនឡើងនៃការវិនិយោគទាំងក្នុងស្រុក និង ពីបរទេស លើការកែច្នៃផលិតផលកសិកម្ម, ការបង្កើនវិនិយោគសាធារណៈ និង កិច្ចអន្តរាគមន៍របស់រាជរដ្ឋាភិបាល។ ទន្ទឹមគ្នានេះ, អនុវិស័យចិញ្ចឹមសត្វ បាន និង កំពុងងើបជាសន្សឹមៗ តាមរយៈយន្តការលើកទឹកចិត្តនិងជំរុញផលិតភាពចិញ្ចឹមក្នុងស្រុក។ ដោយឡែក, អនុវិស័យនេសាទត្រូវបានបន្តជំរុញផ្អែកលើសុទិដ្ឋិនិយមនៃកំណើនផលចាប់ទឹកសាប ដែលបន្តស្តារឡើងវិញ ក្រោយការដាក់ចេញនូវគោលនយោបាយបង្ក្រាបបទល្មើសនេសាទ និង ការវិនិយោគក្នុងវារីវប្បកម្ម។

តារាងទី២.៤ : គោលដៅនៃអត្រាកំណើនតាមវិស័យឆ្នាំ២០២៤-២០២៨

កំណើន (%)	២០២៣	២០២៤	២០២៥	២០២៦	២០២៧	២០២៨
ផ.ស.ស.	**៥,០**	**៦,០**	**៦,៣**	**៦,៣**	**៦,៥**	**៦,៥**
វិស័យកសិកម្ម	**០,៩**	**០,៩**	**០,៩**	**១,០**	**១,២**	**១,២**
ដំណាំ	១,៣	១,៦	១,៤	១,៥	១,៦	១,៧
នេសាទ	០,១	០,៩	០,២	០,៣	០,៤	០,៥
ចិញ្ចឹមសត្វ	០,៩	- ១,៩	០,២	០,៤	០,៦	០,៧
វិស័យឧស្សាហកម្ម	**៤,៣**	**៩,២**	**៩,៣**	**៨,៩**	**៩,០**	**៨,៩**
កាត់ដេរ	- ៣,៥	១៦,៩	១២,០	៩,១	៨,៣	៧,៧
សំណង់	០,៧	១,១	២,៥	៤,០	៥,៨	៦,០
ផលិតកម្មម្ហូបអាហារ	៧,៣	៦,១	៦,៦	៧,២	៧,៤	៧,៤
ផលិតកម្មភេសជ្ជៈ និងថ្នាំជក់	៦,៨	៣,៣	៥,៥	៦,៣	៦,២	៦,១
កម្មន្តសាលមិនមែនកាត់ដេរ	១៧,០	៧,១	១១,០	១១,៩	១២,០	១២,១
សេវាកម្ម	**៧,២**	**៤,៥**	**៤,៨**	**៥,០**	**៥,៣**	**៥,២**
បដិសណ្ឋារកិច្ច និងសេវាកម្មម្ហូបអាហារ	៤៧,៥	១២,៩	៨,៧	៦,២	៥,៧	៤,១
លក់ដុំ-រាយ	៤,០	៣,៩	៤,៥	៥,០	៥,៦	៥,៧
ដឹកជញ្ជូន និងស្តុក	៤,៧	៧,២	៦,៧	៦,៥	៦,៥	៦,៥
បច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន និងគមនាគមន៍	៩,០	៧,០	៧,១	៧,៣	៧,៥	៧,៦
ហិរញ្ញវត្ថុ និងធានារ៉ាប់រង	- ៤,០	- ០,៦	១,០	២,៤	៣,០	៣,៤
អចលនទ្រព្យ	០,០	១,២	២,៨	៣,៧	៤,៩	៥,១

ប្រភព៖ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ (ស៊េរីទិន្នន័យគណនេយ្យជាតិ ឆ្នាំគោលថ្មី ឆ្នាំ២០១៤)

២.៣.២. ចំហាក (សេណារីយ៉ូ) ម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចឆ្ពោះទៅមុខ

ជាមួយនឹងការសម្រេចបាននូវគោលដៅកំណើនសេដ្ឋកិច្ចតាមវិស័យ ដូចបានកំណត់ខាងលើ, ផ.ស.ស. សម្រាប់ប្រជាជនម្នាក់ នឹងកើនឡើងពី ២ ៧១៩ ដុល្លារអាមេរិក ក្នុងឆ្នាំ២០២៤ ទៅ ៣ ៦៣៦ ដុល្លារអាមេរិក ត្រឹមដំណាច់ឆ្នាំ២០២៨។ ក្នុងនោះ, អត្រាអតិផរណា ត្រូវបានព្យាករថានឹងស្ថិតក្នុងរង្វង់ ២,២% ដោយសារការរក្សាបាននូវចលនការសេដ្ឋកិច្ចក្នុងស្រុក និងប្រក្រតីភាពនៃស្ថានភាព និង ថ្លៃទំនិញអន្តរជាតិ។ អត្រាប្តូរប្រាក់ផ្លូវការ (រៀល/ដុល្លារអាម៉េរិក) រំពឹងថារក្សាបានក្នុងរង្វង់ជាមធ្យម ៤ ០៥៥ រៀល/ដុល្លារអាម៉េរិក ក្នុងអំឡុងឆ្នាំ២០២៤-២០២៨។

លំហូរការវិនិយោគផ្ទាល់ពីបរទេស ត្រូវបានព្យាករថានឹងបន្តកើនឡើងក្នុងរង្វង់ជាមធ្យមប្រមាណ ៨,២% នៃ ផ.ស.ស. ដោយសារការបន្តកើនឡើងនៃទំនុកចិត្តវិនិយោគ ជាមួយនឹងបរិយាកាសកាន់តែអំណោយផលសម្រាប់ការវិនិយោគនៅកម្ពុជា តាមរយៈការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីវិនិយោគនៃព្រះរាជាណាចក្រ

កម្ពុជា និង គោលនយោបាយគាំទ្រមួយចំនួនទៀត។ គួរបញ្ជាក់ថា, ក្នុងរយៈពេលមធ្យមខាងមុខ, កម្ពុជា រំពឹងថានឹងអាចទាក់ទាញការវិនិយោគដែលមានតម្លៃបន្ថែមខ្ពស់, ជាពិសេស ក្នុងវិស័យកម្មន្តសាល មិនមែនកាត់ដេរ, រួមមាន បង្គុំអេឡិចត្រូនិក, ដំឡើងយានយន្ត, ផលិតកម្មសំបកកង់យានយន្ត និង ផលិតផលកែច្នៃផ្សេងទៀត។

ឱនភាពគណនីចរន្ត (រួមបញ្ចូលបង្វែរ) ត្រូវបានព្យាករថានឹងស្ថិតក្នុងរង្វង់ជាមធ្យមប្រមាណ -២,៧% ដោយសារការរំពឹងទុកនៃការរក្សាបាននូវសមតុល្យពាណិជ្ជកម្ម ស្របពេលដែលចំណូលពីវិស័យទេសចរណ៍នៅបន្តមាននិន្នាការល្អ។ ជាមួយគ្នានេះ, ឱនភាពថវិកាទូទៅ ត្រូវបានរំពឹងទុកថានឹងចាប់ផ្តើមរួមតូច និង ជាសន្សឹមៗ ពីអត្រា -៣,០% នៃ ផ.ស.ស. ក្នុងឆ្នាំ ២០២៤ មកត្រឹម -២,២% នៃ ផ.ស.ស. ក្នុងឆ្នាំ២០២៨ ដែលការណ៍នេះឆ្លុះបញ្ចាំងពីអំពីការដាក់ចេញនូវគោលនយោបាយពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពថវិកាជាជំហាន ក្នុងរយៈពេលមធ្យម។ ក្នុងនោះ, ចំណូលថវិកាសរុបត្រូវបានរំពឹងទុកថានឹងមានកំណើនសមគួរ ពោលគឺកើនឡើងពី ១៥,០% នៃ ផ.ស.ស. ក្នុងឆ្នាំ២០២៤ ទៅ ១៥,៤% នៃ ផ.ស.ស. ក្នុងឆ្នាំ២០២៨ ខណៈចំណាយថវិកាសរុប នឹងស្ថិតក្នុងរង្វង់ជាមធ្យម ១៧,៦% នៃ ផ.ស.ស. សម្រាប់ឆ្នាំ ២០២៤-២០២៨។

ការនាំចេញរំពឹងថានឹងបន្តកើនឡើង ដែលបន្តជំរុញដោយការនាំចេញផលិតផលកម្មន្តសាល មិនមែនកាត់ដេរ (គ្រឿងអេឡិចត្រូនិក, គ្រឿងសង្ហារិម និងសំបកកង់រថយន្ត) និង ផលិតផលកសិកម្ម។ ជាមួយគ្នានេះ, ការនាំចូល ក៏រំពឹងថានឹងបន្តនិន្នាការល្អ ដោយការកើនឡើងនៃការនាំចូលវត្ថុធាតុដើម ផលិតបម្រើឱ្យវិស័យកម្មន្តសាល និង ផលិតកម្មផ្សេងៗក្នុងស្រុក, និង ការនាំចូលទំនិញប្រើប្រាស់ផ្សេងៗ ដោយសារការបន្តកើនឡើងនៃសកម្មភាពចាយវាយ និង ការប្រើប្រាស់ក្នុងស្រុក។ ដោយឡែក, ទុនបម្រុងអន្តរជាតិ ត្រូវបានព្យាករថានឹងបន្តកើនដល់ប្រមាណ ៣០ ៨៧១ លានដុល្លារអាមេរិក ឬ ស្មើប្រមាណ ៦,២ ខែនៃការនាំចូល នៅឆ្នាំ២០២៨។

តារាងទី២.៥ : សង្ខេបចំហាកម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចឆ្ពោះទៅឆ្នាំ២០២៨

សូចនាករ	២០២៣	២០២៤	២០២៥	២០២៦	២០២៧	២០២៨
ជាតុចេញ						
ផ.ស.ស. ថ្លៃបច្ចុប្បន្ន (ប៊ីលានរៀល)	១៧៧ ៣៥១	១៩១ ៨៦២	២០៨ ៤០០	២២៦ ៦១៨	២៤៧ ០០៨	២៦៩ ២០១
ផ.ស.ស. ថ្លៃបច្ចុប្បន្ន (លានដុល្លារអាមេរិក)	៤៣ ១៥១	៤៧ ១៣៧	៥១ ៤០៦	៥៥ ៩៣០	៦០ ៩៥៥	៦៦ ៤៤៧
ផ.ស.ស. សម្រាប់ប្រជាជនម្នាក់ (ដុល្លារអាមេរិក)	២ ៥២៥	២ ៧១៩	២ ៩២៤	៣ ១៣៩	៣ ៣៧៩	៣ ៦៣៦
អត្រាកំណើនពិត នៃ ផសស (%)	៥,០%	៦,០%	៦,៣%	៦,៣%	៦,៥%	៦,៥%
ចំនួនប្រជាជន (លាននាក់)	១៧,១	១៧,៣	១៧,៦	១៧,៨	១៨,១	១៨,៣
ការវិនិយោគ និងការសន្សំ						
ការវិនិយោគសរុប (% ផ.ស.ស.)	២៧,៥%	២៥,៩%	២៧,៦%	២៦,៦%	២៥,៤%	២៦,៩%
ការវិនិយោគសាធារណៈ (% ផ.ស.ស.)	៨,៩%	៥,៨%	៥,៤%	៥,៣%	៥,៧%	៤,៤%
ការវិនិយោគឯកជន (% ផ.ស.ស.)	១៨,៦%	២០,០%	២២,២%	២១,៣%	១៩,៨%	២២,៤%
សញ្ច័យជាតិ(សន្សំ) (% ផ.ស.ស.)	៩,៩%	២៧,០%	២៦,២%	២៤,២%	២១,៩%	២២,៥%

សញ្ជ័យក្រៅប្រទេស(សន្សំ) (% ផ.ស.ស.)	១៧,៦%	-១,២%	១,៤%	២,៤%	៣,៥%	៤,៤%
អតិផរណា និង រូបិយវត្ថុ						
អតិផរណា (ការប្រែប្រួលពីមួយឆ្នាំទៅមួយឆ្នាំ - %)	២,១%	០,៨%	៣,០%	២,១%	២,៥%	២,៥%
អត្រាប្ដូរប្រាក់រៀលធៀបនឹងដុល្លារ(មធ្យមប្រចាំឆ្នាំ)	៤ ១១០	៤ ០៧០	៤ ០៥៤	៤ ០៥២	៤ ០៥០	៤ ០៥០
ស្ថានភាពសារពើពន្ធ						
ចំណូលថវិកាសរុប(ផ.ស.ស.)	១៩,៨%	១៥,០%	១៥,២%	១៥,០%	១៥,២%	១៥,៤%
ចំណាយថវិកាសរុប(ផ.ស.ស.)	២១,១%	១៨,០%	១៨,២%	១៧,២%	១៧,២%	១៧,៦%
ឱនភាព/អតិរេកថវិកាចរន្ត(ផ.ស.ស.)	២,២%	២,០%	២,១%	២,៤%	២,៩%	៣,៣%
ឱនភាព/អតិរេកថវិកាទូទៅ(ផ.ស.ស.)	- ៥,៦%	- ៣,០%	- ៣,០%	- ២,១%	- ២,០%	- ២,២%
ជញ្ជីងជីងទូទាត់						
ការនាំចេញទំនិញ (ផ.ស.ស.)	៥៥,២%	៥៦,៨%	៥៩,៤%	៦២,៨%	៦៦,៤%	៧០,៤%
ការនាំចូលទំនិញ (ផ.ស.ស.)	៦២,២%	៦៦,៣%	៧១,២%	៧៥,៦%	៧៩,៧%	៨៤,២%
តុល្យភាពពាណិជ្ជកម្ម (ផ.ស.ស.)	-៦,៩%	-៩,៥%	-១១,៨%	-១២,៨%	-១៣,៣%	-១៣,៨%
តុល្យភាពគណនីចរន្ត(ផ.ស.ស.)	១,៣%	-០,១%	-២,៦%	-៣,៨%	-៣,៧%	-៣,៧%
ទុនបម្រុង						
ទុនបម្រុងបរទេសដុល (លានដុល្លារអាម៉េរិក)	១៩ ៩៩៨	២២ ៥១១	២៤ ៤៣២	២៦ ៤២១	២៨ ៥៧៧	៣០ ៨៧១
ទុនបម្រុងបរទេសដុល (ចំនួនខែនាំចូលទំនិញនិងសេវា)	៨,២	៧,៩	៧,៣	៦,៩	៦,៥	៦,២

ប្រភព៖ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ និង ក្រសួងផែនការ (ស៊េរីទិន្នន័យគណនេយ្យជាតិ ឆ្នាំគោលថ្មី ឆ្នាំ២០១៤)

២.៤. គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រ និង គោលនយោបាយអាទិភាពសម្រាប់ នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា

ការសម្រេចបាននូវគោលដៅកំណើនសេដ្ឋកិច្ច ទាមទារឱ្យមានការដាក់ចេញនូវគោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រ និង គោលនយោបាយអាទិភាពជាក់ស្ដែង និង ចំៗ ដោយត្រូវមានការគិតគូរឱ្យបានគ្រប់ជ្រុងជ្រោយដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈម និង ចាប់យកកាលានុវត្តភាពថ្មីៗឱ្យអស់លទ្ធភាព ដោយមិនប៉ះពាល់ដល់ស្ថានភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច។

២.៤.១. គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រ

គោលដៅជាយុទ្ធសាស្ត្រទាំង៥, ដូចមានចែងក្នុង **យុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណ-ដំណាក់កាលទី១** សំដៅកសាងមូលដ្ឋានគ្រឹះឆ្ពោះទៅសម្រេចចក្ខុវិស័យកម្ពុជាឆ្នាំ២០៥០ ដែលជារបៀបវារៈគោលនយោបាយ សង្គម សេដ្ឋកិច្ចនៃកម្មវិធីនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលនីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា, រួមមាន៖

ទី១- ធានាឱ្យបានកំណើនសេដ្ឋកិច្ចរយៈពេលវែង ក្នុងអត្រាមធ្យមប្រចាំឆ្នាំក្នុងរង្វង់ ៧% ប្រកបដោយភាពធន់ តាមរយៈ ការជំរុញសម្ទុះនៃការធ្វើពិពិធកម្មនៃមូលដ្ឋានសេដ្ឋកិច្ច, ការលើកកម្ពស់ភាពប្រកួត-ប្រជែង និង ការរក្សាស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច ដោយគ្រប់គ្រងអត្រាអតិផរណាឱ្យនៅទាប, ធានាស្ថិរភាព

អត្រាប្តូរប្រាក់, ខិតខំបង្កើនទុនបម្រុង, និង ពង្រឹងការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ និង ប្រសិទ្ធភាពនៃការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ និង បំណុលសាធារណៈ។

ទី២- បង្កើតការងារឱ្យបានកាន់តែច្រើន, ទាំងបរិមាណ និង គុណភាព, ជូនដល់ប្រជាជនកម្ពុជា ជាពិសេស យុវជន តាមរយៈការពង្រឹងគុណភាពអប់រំ និង ការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញ ទាំងជំនាញរឹង និង ជំនាញទន់ ក៏ដូចជា ការពង្រឹងបរិយាកាសការងារឱ្យកាន់តែល្អប្រសើរទៅដល់និយោជិក និង បរិយាកាសវិនិយោគឱ្យកាន់តែទាក់ទាញបន្ថែមទៅដល់និយោជិត។

ទី៣- កាត់បន្ថយភាពក្រីក្រឱ្យនៅក្នុងអត្រាទាបជាង ១០% និង បន្តខិតខំទាញទម្លាក់អត្រានៃភាពក្រីក្រឱ្យបានជាអប្បបរមា តាមរយៈវិធានការបង្រួមវិសមភាពសេដ្ឋកិច្ច, ការអភិវឌ្ឍ និង ការកសាងប្រព័ន្ធគាំពារសង្គមឱ្យមានលក្ខណៈប្រមូលផ្តុំ និង សង្គតិភាព, ការកាត់បន្ថយបន្ទុកជីវភាពប្រជាជន និង ការផ្តល់សេវាសាធារណៈប្រកបដោយគុណភាព ប្រសិទ្ធភាព និង បរិយាបន្ន។

ទី៤- បន្តពង្រឹងសមត្ថភាពអភិបាលកិច្ច និង លើកកម្ពស់គុណភាពស្ថាប័ន ទាំងថ្នាក់ជាតិ និង ថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដើម្បីធានាបាននូវប្រសិទ្ធភាពនៃសេវាសាធារណៈ, បន្តពង្រឹងអភិបាលកិច្ចវិស័យឯកជន, និង បន្តកិច្ចប្រឹងប្រែងលើកកម្ពស់បរិយាកាសអំណោយផលដល់ធុរកិច្ច ការវិនិយោគ និង ពាណិជ្ជកម្ម។

ទី៥- ធានាចីរភាពនៃការអភិវឌ្ឍសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច ដោយកសាងភាពធន់ទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ តាមរយៈការធ្វើបរមូបនីយកម្មផលលាភប្រជាសាស្ត្រ, ពង្រឹងភាពធន់នៃប្រជាសាស្ត្រ, លើក-កម្ពស់សមភាពយេនឌ័រ, គ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិប្រកបដោយចីរភាព, បង្កើនហិរញ្ញប្បទានចីរភាព និង បង្កើនកម្ចីបៃតងសម្រាប់ការវិនិយោគបៃតង និង សេដ្ឋកិច្ចបៃតង។

២.៤.២. គោលនយោបាយអាទិភាព

កិច្ចការអាទិភាពចំនួន៥ នៃ **យុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណ-ដំណាក់កាលទី១** បានបន្តកំណត់យកមនុស្សជាអាទិភាពគន្លឹះទី១ ហើយ ផ្លូវ ទឹក ភ្លើង និង បច្ចេកវិទ្យា ជាអាទិភាពគន្លឹះបន្តបន្ទាប់តាមលំដាប់ ដែលមានលក្ខណៈប្រទាក់ក្រឡា ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការ និង ទិសដៅនៃការអភិវឌ្ឍកម្ពុជា ក្នុងដំណាក់កាលថ្មីខាងមុខ។ កិច្ចការអាទិភាពទាំង៥ នោះ រួមមាន៖

ទី១- ការអភិវឌ្ឍមូលធនមនុស្ស ដោយផ្តោតលើការពង្រឹងគុណភាពវិស័យអប់រំ កីឡា វិទ្យាសាស្ត្រ និង បច្ចេកវិទ្យា, ការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញបច្ចេកទេស, ការលើកកម្ពស់សុខភាព និង សុខុមាលភាពប្រជាជន, ការពង្រឹងប្រព័ន្ធគាំពារសង្គមនិងប្រព័ន្ធស្បៀង និង ការពង្រឹងភាពជាពលរដ្ឋ ដែលមានអារ្យធម៌ខ្ពស់ សីលធម៌ សមធម៌ និង បរិយាបន្ន។

ទី២- ការធ្វើពិពិធកម្មសេដ្ឋកិច្ច និង ការបង្កើនភាពប្រកួតប្រជែង ដោយផ្តោតលើការអភិវឌ្ឍវិស័យគន្លឹះ, ប្រភពថ្មីនៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ច, ការលើកកម្ពស់ការតភ្ជាប់ និង បង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃវិស័យដឹកជញ្ជូនឡជីស្ទីក វិស័យថាមពល វិស័យទឹកស្អាត និង វិស័យឌីជីថល, ការកែលម្អបរិយាកាសធុរកិច្ច និង ការវិនិយោគ, ការពង្រឹងប្រសិទ្ធភាព និង ភាពទាក់ទាញនៃតំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេស ដែលមានសួនឧស្សាហកម្ម សួនកសិ-ឧស្សាហកម្ម និង តំបន់ពាណិជ្ជកម្មសេរីក្នុងស្រុក និង ការធ្វើនវានុវត្តន៍យន្តការហិរញ្ញប្បទាន និង ផលិតផលហិរញ្ញវត្ថុ សម្រាប់គាំទ្រដល់ការវិនិយោគ។

ទី៣- ការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជន និង ការងារ ដោយផ្តោតលើការអភិវឌ្ឍទីផ្សារការងារ, ការលើកស្ទួយសហគ្រាសមីក្រូធុនតូច និង មធ្យម ធុរកិច្ចថ្មី សហគ្រិនភាពថ្មី និង ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចក្រៅប្រព័ន្ធ, ការពង្រឹងភាពជាដៃគូវិស័យសាធារណៈ និង ឯកជន, ការពង្រឹងការប្រកួតប្រជែង, ការពង្រឹងប្រព័ន្ធធនាគារ និង វិស័យហិរញ្ញវត្ថុមិនមែនធនាគារ។

ទី៤- ការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយភាពធន់ ចីរភាព និង បរិយាបន្ន ដោយផ្តោតលើការធ្វើបរមូបនីយកម្មផលលាភប្រជាសាស្ត្រ ការពង្រឹងភាពធន់ប្រជាសាស្ត្រ និង ការលើកកម្ពស់សមភាពយេនឌ័រ ការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ បេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ និង ទេសចរណ៍ប្រកបដោយចីរភាព ការលើកស្ទួយកសិកម្ម និង ការអភិវឌ្ឍជនបទ, ការពង្រឹងការគ្រប់គ្រង និង ការធ្វើទំនើបកម្មនគរូបនីយកម្ម និង ការធានាចីរភាពបរិស្ថាន និង ការរៀបចំខ្លួនឆ្លើយតបទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ព្រមទាំងការលើកកម្ពស់សេដ្ឋកិច្ចបៃតង។

ទី៥- ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច និង សង្គមឌីជីថល ដោយផ្តោតលើការកសាងរដ្ឋាភិបាលឌីជីថល និង ពលរដ្ឋឌីជីថល ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចឌីជីថល ធុរកិច្ចឌីជីថល ពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក និង ប្រព័ន្ធនវានុវត្តន៍ឌីជីថល ការកសាង និង ការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធឌីជីថល ការកសាងភាពជឿទុកចិត្តលើប្រព័ន្ធឌីជីថល និង ការអភិវឌ្ឍវិស័យបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុ។

២.៤.៣. ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ

ក្នុងបរិការណ៍សកលដែលហ៊ុមព័ទ្ធដោយភាពមិនប្រាកដប្រជាកាន់តែខ្ពស់, គោលនយោបាយហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ បានក្លាយជាឧបករណ៍គោលនយោបាយដ៏សំខាន់របស់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការទ្រទ្រង់សកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ច និង ការគ្រប់គ្រងសភាពការណ៍នៃបញ្ហាប្រឈមនានា។ ក្នុងស្មារតីនេះ, រាជរដ្ឋាភិបាលបានគិតគូរដោយស្មារតីបុរេសកម្ម ក្នុងការរៀបចំនូវក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈដែល *ម្ខាង* ផ្តោតសំខាន់លើការធានាបាននូវចីរភាពហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ និងភាពជាម្ចាស់របស់កម្ពុជាលើការគ្រប់គ្រងជោគវាសនារបស់ខ្លួន ដោយមិនអនុញ្ញាតឱ្យប្រទេសជាតិធ្លាក់ចូលក្នុងស្ថានភាពបំណុលវ័ណ្ឌក ទោះស្ថិតក្នុងកាលៈទេសៈណាក៏ដោយ; និង *ម្ខាងទៀត* ផ្តោតលើការគាំទ្រដល់ការសម្រេចបាននូវរបៀបវារៈគោលនយោបាយអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល។ ក្នុងន័យនេះ, សម្រាប់រយៈពេលមធ្យមខាងមុខ, រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងប្រកាន់ខ្ជាប់ជំហរគោលនយោបាយហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ដែលមានចរិតជា **គោលនយោបាយពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពថវិកាជាជំហាន** (Gradual Fiscal Consolidation Stance)។ ក្នុងស្មារតីនេះ, ជាទិសដៅទៅមុខ, រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងផ្តោតចម្បងលើការអនុវត្តវិធានការគោលនយោបាយសំខាន់ៗ ដូចខាងក្រោម៖

- បន្តផ្តល់គុណតម្លៃនៃការលើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាពនៃការវិភាជថវិកា និង ប្រសិទ្ធភាពនៃប្រតិបត្តិការចំណាយថវិកាជាតិ ដោយធ្វើអាទិភាពូបនីយកម្មមុខសញ្ញាចំណាយ ពោលគឺត្រូវតម្រង់ការវិភាជថវិកាឱ្យបានត្រឹមត្រូវ និង ចំទិសដៅ ស្របតាមអាទិភាពគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ហើយត្រូវមានភាពឆ្លាតវៃក្នុងការចាយវាយ ដោយផ្តោតលើតម្លៃនៃលុយព្រមទាំងគិតគូរបន្ថែមអំពីយន្តការប្រភពហិរញ្ញប្បទានផ្សេងៗ ដើម្បីបំពេញឱ្យបាននូវរាល់

តម្រូវការអាទិភាពចំណាយ, ដូចជា កិច្ចការកែទម្រង់គន្លឹះៗរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល, ការបន្តគាំទ្រប្រព័ន្ធគាំពារសង្គម, ការបង្កើនផលិតភាព, ការលើកស្ទួយភាពប្រកួតប្រជែង និង ការទាក់ទាញការវិនិយោគ ជាដើម ស្របតាមលទ្ធភាពទ្រទ្រង់បាននៃថវិកាជាតិ;

- ពង្រឹងការតាមដាន និង វាយតម្លៃលើការអនុវត្តថវិកា ឱ្យកាន់តែហ្មត់ចត់ លើភាពសមស្របនៃថ្លៃ បរិមាណ និង គុណភាព ក្នុងគោលដៅបន្តលើកកម្ពស់បន្ថែមនូវប្រសិទ្ធភាពនៃការ-វិភាជថវិកា និង បង្កើនគុណភាពនៃការកំណត់សូចនាករគន្លឹះឱ្យបានសមស្រប ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃការអនុវត្តប្រព័ន្ធថវិកាព័ត៌មានសមិទ្ធកម្ម;
- បន្តអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីការគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈ ២០២៤-២០២៨ សំដៅធានាចីរភាពហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ដោយផ្តោតសំខាន់លើការវិនិយោគចំពោះវិស័យអាទិភាព ជាពិសេស វិស័យបង្កើនផលិតភាព និង តម្លៃបន្ថែមខ្ពស់, ជំរុញការតភ្ជាប់ និង ពង្រឹងភាព-ប្រកួតប្រជែង និង ពិពិធកម្មសេដ្ឋកិច្ច;
- ពង្រឹងជាប្រព័ន្ធនូវប្រសិទ្ធភាពក្នុងការគ្រប់គ្រងថវិកាជាតិ តាមរយៈ ការអនុវត្តនូវយុទ្ធសាស្ត្រកែទម្រង់ប្រព័ន្ធថវិកា ២០១៨-២០២៥ និង បច្ចុប្បន្នកម្ម ២០២៥-២០២៨, យុទ្ធសាស្ត្រនៃការកែទម្រង់ប្រព័ន្ធថវិកាថ្នាក់ក្រោមជាតិឆ្នាំ២០១៩-២០២៥, និង យុទ្ធសាស្ត្រនៃការកែ-ទម្រង់ប្រព័ន្ធលទ្ធកម្មសាធារណៈ;
- បន្តអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រកៀរគរចំណូលរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា តាមរយៈការពង្រឹងការប្រមូលចំណូលឱ្យបានកាន់តែប្រសើរ និង អស់សក្តានុពល ប៉ុន្តែត្រូវមានការថ្លឹងថ្លែងនឹងការបន្តរក្សាបាននូវចលនការ និង សម្ទុះសេដ្ឋកិច្ច ដោយខិតខំចៀសវាងឱ្យបានជាអតិបរមានូវវិការភាពសេដ្ឋកិច្ច;
- បន្តលើកស្ទួយវិស័យឯកជន ដោយគាំទ្រការអភិវឌ្ឍសហគ្រាសធុនតូច និង មធ្យម និង សេដ្ឋកិច្ចក្រៅប្រព័ន្ធ ដោយមានការបង្កើតបរិយាកាសល្អប្រសើរ តាមរយៈ ការពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីវិនិយោគនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា, ការដាក់ចេញវិធានការលើកទឹកចិត្តដាក់លាក់ និង ការកែលម្អបរិយាកាសធុរកិច្ចជាមួយនឹងភាពប្រកួតប្រជែង និង សមភាព;
- បន្តពិនិត្យលទ្ធភាពក្នុងការបន្តអនុវត្តការលើកទឹកចិត្តផ្នែកពន្ធនានា និង ប្រកាន់យកអភិក្រមពុំបង្កើតបន្ទុកពន្ធថ្មីដល់ប្រជាជន និង វិស័យឯកជន;
- រៀបចំវិធានការ សំដៅពង្រឹងប្រាក់សន្សំរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដើម្បីត្រៀមទប់ទល់នឹងវិបត្តិនាអនាគត;
- បន្តពង្រឹង និង ពង្រីកការអនុវត្តប្រព័ន្ធលើកទឹកចិត្ត ចំពោះមន្ត្រីដែលមានគុណវុឌ្ឍិ ដើម្បីពង្រឹងសមត្ថភាពរដ្ឋបាលសាធារណៈ និង សមិទ្ធកម្មការងារ និង បង្កើនផលិតភាព និង ប្រសិទ្ធភាពនៃការផ្តល់សេវាសាធារណៈ; និង
- បន្តអនុវត្តកិច្ចការកែទម្រង់ក្នុងក្របខ័ណ្ឌកម្មវិធីកែទម្រង់ហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ដែលជាឃ្នាស់គោលនយោបាយហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ដើម្បីបង្កើនប្រសិទ្ធភាព និង ស័ក្តិសិទ្ធិភាពគោល-

នយោបាយ, ជាពិសេស ក្នុងការបង្កើនប្រសិទ្ធភាពចំណាយ, ការកែទម្រង់រដ្ឋបាលប្រមូលចំណូល, និង ការរៀបចំប្រព័ន្ធព័ត៌មានបច្ចេកវិទ្យា សំដៅរក្សា និង ធានាចីរភាពហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ។

២.៤.៤. ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយរូបិយវត្ថុ

ជារួម, ក្នុងរយៈពេល ៥ ឆ្នាំកន្លងទៅនេះ, គោលនយោយបាយរូបិយវត្ថុបានចូលរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ ក្នុងការជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ច បើទោះបីជាសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជានៅបន្តមានកម្រិតដុល្លារូបនីយកម្មខ្ពស់ ក៏ដោយ។ ការអនុវត្តគោលនយោបាយរូបិយវត្ថុ មានភាពបត់បែនខ្ពស់ ទៅតាមនិន្នាការសេដ្ឋកិច្ច ដោយផ្តោតលើ ៖ ១) ការបន្តគ្រប់គ្រងស្ថិរភាពថ្លៃ និង អត្រាប្តូរប្រាក់លើទីផ្សារ; ២) ការគ្រប់គ្រងស្ថិរភាពប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុ និង អភិវឌ្ឍវិស័យធនាគារ ឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច; និង ៣) ការអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធទូទាត់សងប្រាក់។ គោលនយោបាយរូបិយវត្ថុទាំងបីនេះ នៅតែជាគោលនយោបាយត្រឹមត្រូវ សម្រាប់ការចូលរួមជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ច និង ការអភិវឌ្ឍសង្គម។ ក្នុងន័យនេះ, រាជរដ្ឋាភិបាលសម្រេចដាក់ចេញនូវវិធានការមួយចំនួន ដូចខាងក្រោម៖

- រក្សាអត្រាប្តូរប្រាក់រៀលធៀបនឹងដុល្លារអាម៉េរិកឱ្យមានស្ថិរភាព ដើម្បីរក្សា និង ពង្រឹងជំនឿទុកចិត្តរបស់សាធារណជនមកលើប្រាក់រៀល ក៏ដូចជាអំណាចទិញរបស់ប្រាក់រៀល;
- បន្តតម្រូវឱ្យគ្រឹះស្ថានធនាគារ និង ហិរញ្ញវត្ថុមានឥណទានជាប្រាក់រៀលយ៉ាងតិច ១០% នៃសម្ពាធឥណទានសរុប;
- បន្តពង្រឹងឧបករណ៍រូបិយវត្ថុ ដើម្បីគាំទ្រការប្រើប្រាស់ប្រាក់រៀលនៅក្នុងប្រព័ន្ធធនាគារ។ ជាមួយគ្នានេះ, សញ្ញាបណ្ណសាជីវកម្ម និង សញ្ញាបណ្ណរដ្ឋាភិបាល ត្រូវបានបោះផ្សាយជារៀល ដើម្បីបង្ហាញពីការអភិវឌ្ឍទីផ្សារទុនជារៀល;
- បន្តធ្វើទំនើបកម្មប្រព័ន្ធទូទាត់ ជាពិសេសប្រព័ន្ធបាគង ដើម្បីសម្រួលដល់ការទូទាត់ជាប្រាក់រៀល ឱ្យមានភាពងាយស្រួល, សុវត្ថិភាព និង ប្រសិទ្ធភាព ព្រមទាំងពង្រីកវិសាលភាពនៃការទូទាត់ឆ្លងប្រទេស តាមរយៈការតភ្ជាប់ជាមួយប្រទេសក្នុងតំបន់ និង ក្រុមហ៊ុនទូទាត់អន្តរជាតិនានា;
- លើកកម្ពស់ចំណេះដឹងសាធារណជនអំពីសារៈសំខាន់នៃប្រាក់រៀល និង ការប្រើប្រាស់ប្រាក់រៀល តាមរយៈកម្មវិធីផ្សព្វផ្សាយពីប្រាក់រៀល, សិក្ខាសាលា ឬ វេទិកាសាធារណៈនានា នៅរាជធានីភ្នំពេញ និង តាមបណ្តាខេត្តនានា;
- អភិវឌ្ឍទីផ្សាររូបិយវត្ថុ និង អន្តរធនាគារ ដើម្បីគាំទ្រអន្តរការីកម្មហិរញ្ញវត្ថុ, ការប្រើប្រាស់ប្រាក់រៀល និង ឥទ្ធិពលរបស់នយោបាយរូបិយវត្ថុ ជាពិសេសតាមរយៈ អត្រាការប្រាក់;
- ពង្រឹងភាពធន់ និង ការរីកចម្រើនរបស់ប្រព័ន្ធធនាគារ ដើម្បីគាំទ្រដល់ការរីកចម្រើនសេដ្ឋកិច្ច និង ទំនុកចិត្តវិនិយោគ; និង
- លើកទឹកចិត្តការបើកគណនីធនាគារជាប្រាក់រៀល កិច្ចសហការជាមួយស្ថាប័នសាធារណៈ និង វិស័យឯកជនពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីជំរុញឱ្យមានការបើកប្រាក់បៀវត្សរ៍, ដាក់តាំងស្លាកតម្លៃ និង

ទូទាត់ជាប្រាក់រៀល, លើកកម្ពស់បរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុនៅតាមទីជនបទ ជាពិសេសការប្រើប្រាស់ប្រាក់រៀលឱ្យកាន់តែទូលំទូលាយ។

២.៤.៥. ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយទាក់ទាញវិនិយោគ

ដើម្បីសម្រេចបានចក្ខុវិស័យឆ្នាំ២០៥០ ក្នុងការក្លាយជាប្រទេសចំណូលខ្ពស់ ស្របតាម**យុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណ-ដំណាក់កាលទី១** របស់រាជរដ្ឋាភិបាល, ការកំណត់គោលនយោបាយទាក់ទាញវិនិយោគឱ្យចំគោលដៅ និង មានប្រសិទ្ធភាព គឺជាកត្តារួមផ្សំដ៏សំខាន់ ក្នុងការជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ច។ ក្នុងនោះ, ច្បាប់ស្តីពីវិនិយោគនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ២០២១ និង អនុក្រឹត្យស្តីពីការអនុវត្តច្បាប់នេះ ដែលត្រូវបានរៀបចំឡើងដោយរួមបញ្ចូលនូវការគិតគូរឆ្លើយតប និង ចាប់យកកាលានុវត្តភាពដែលកើតចេញពីនិន្នាការតំបន់ និង សកល បានផ្តល់នូវមូលដ្ឋានគ្រឹះដ៏សំខាន់ ក្នុងការបង្កើតបរិយាកាសវិនិយោគដ៏ទាក់ទាញ សម្រាប់វិនិយោគិន ទាំងក្នុងស្រុក និង បរទេស។ ជាក់ស្តែង, យោងតាមច្បាប់ស្តីពីវិនិយោគនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា, វិនិយោគិន ដែលបានស្នើសុំជាគម្រោងវិនិយោគមានលក្ខណៈគ្រប់គ្រាន់ (គ.ល.គ.) នឹងទទួលបានការសម្របសម្រួល និង អត្ថប្រយោជន៍ជាច្រើន តាមរយៈ ការលើកទឹកចិត្តពន្ធដារ (ការលើកលែងពន្ធលើប្រាក់ចំណូលរហូតដល់ ៩ ឆ្នាំ, ការលើកទឹកចិត្តឱ្យបង់ពន្ធលើប្រាក់ចំណូល តាមអត្រាកំណើន ៦ ឆ្នាំ, ការលើកលែងប្រាក់រំដោះពន្ធលើប្រាក់ចំណូល, ការលើកលែងពន្ធអប្បបរមា, ការលើកលែងអាករនាំចេញ ជាដើម) និង ការលើកទឹកចិត្តមិនមែនពន្ធ រួមមាន៖ ការសិក្សាវាយតម្លៃស្ថានភាព និង ស្វែងយល់ពីវឌ្ឍនភាព តម្រូវការជាក់ស្តែង និងបញ្ហាប្រឈមរបស់គម្រោងវិនិយោគ, ការពិគ្រោះយោបល់ និងសម្របសម្រួលជាមួយក្រសួង-ស្ថាប័ន ដើម្បីសម្រួលដល់ការទទួលបានអាជ្ញាបណ្ណ លិខិតអនុញ្ញាត ឬ បញ្ជិកានានា និង ទិដ្ឋាការចេញចូល និង ស្នាក់នៅ របស់វិនិយោគិន, ការពិគ្រោះយោបល់លើការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស ការស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍ និង នវានុវត្តន៍, ការសម្របសម្រួលជាមួយអង្គភាពពាក់ព័ន្ធលើការគាំទ្រហិរញ្ញវត្ថុដល់វិនិយោគិន, ការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយវិនិយោគិន លើបញ្ហាប្រឈមនានា និង ស្វែងរកលទ្ធភាពផ្តល់ជាដំណោះស្រាយ ដើម្បីទប់ស្កាត់វិវាទវិនិយោគ។

គោលនយោបាយទាក់ទាញវិនិយោគត្រូវផ្តោតលើការទាក់ទាញវិនិយោគដែលមានគុណភាព, មានតម្លៃបន្ថែមខ្ពស់ និង អនុញ្ញាតឱ្យកម្ពុជាអាចថ្លក់ទៅនឹងខ្សែច្រវាក់តម្លៃតំបន់ និង សកល សំដៅបង្កើតការងារដែលមានប្រាក់ឈ្នួលសមរម្យ ប្រកបដោយគុណភាព ជូនប្រជាជនកម្ពុជា។ ក្នុងការងារនេះ, តំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេសនឹងបន្តដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ ក្នុងការជំរុញពិពិធកម្មឧស្សាហកម្ម និង សេដ្ឋកិច្ច ដែលមកទល់បច្ចុប្បន្ន តំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេសដែលកំពុងដំណើរការមានចំនួន ៣២ ហើយតំបន់ទាំងនេះបានផ្តល់នូវបរិយាកាសវិនិយោគដ៏ទាក់ទាញ ដោយមានការគាំទ្រពីសំណាក់រាជរដ្ឋាភិបាល លើការសម្រប-សម្រួលផ្នែកពាណិជ្ជកម្ម និង នីតិវិធីរដ្ឋបាលនានា។ ទន្ទឹមគ្នានេះ, ជាផ្នែកមួយនៃការថែទាំវិនិយោគ, រាជរដ្ឋាភិបាល បាន និង កំពុងបន្តអនុវត្តយន្តការកិច្ចសន្ទនារវាងរដ្ឋ និង ឯកជន ដើម្បីតម្រង់ទិសការអភិវឌ្ឍរបស់វិស័យឯកជន និង ដោះស្រាយនូវរាល់បញ្ហាប្រឈមរបស់វិនិយោគិន និង ធុរជន សំដៅធានាបាននូវភាពជោគជ័យ និង រីកចម្រើននៃប្រតិបត្តិការអាជីវកម្មរបស់វិស័យឯកជននៅកម្ពុជា។

ឈរលើមូលដ្ឋានដ៏រឹងមាំនេះ, សម្រាប់ទិសដៅទៅមុខ, រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងដាក់ចេញនូវវិធានការជាអាទិភាព រួមមាន៖

- បន្តរៀបចំដាក់ចេញ និង ខិតខំជំរុញអនុវត្តឱ្យបាននូវការកែទម្រង់ជារចនាសម្ព័ន្ធផ្ទៃក្នុងផង និង ការពង្រីកទីផ្សារខាងក្រៅផង;
- ពង្រឹងកិច្ចសម្រួលពាណិជ្ជកម្ម តាមរយៈការកាត់បន្ថយនូវតម្រូវការឯកសារ និង ការត្រួតពិនិត្យសាំញ៉ាំ ក៏ដូចជា ការជំរុញនូវការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានទាំងស្រុងសម្រាប់ប្រតិបត្តិការពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិ;
- កាត់បន្ថយថ្លៃអនុលោមភាព (Compliance cost) ក្នុងការវិនិយោគ និង ការធ្វើធុរកិច្ច ដោយត្រូវធានាឱ្យបាននូវ ***ម្ខាង*** ភាពយុត្តិធម៌ ភាពងាយស្រួល និង ការចៀសវាងការរំខានសម្រាប់វិនិយោគិន និង ***ម្ខាងទៀត*** អនុលោមភាពនៅក្នុងការបំពេញកាតព្វកិច្ចនានា ស្របតាមគោលនយោបាយ និង បទប្បញ្ញត្តិច្បាប់ជាធរមាន;
- ជំរុញការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញវិជ្ជាជីវៈឆ្លើយតបនឹងតម្រូវការទីផ្សារ, ពិសេសក្នុងវិស័យបច្ចេកវិទ្យាខ្ពស់;
- ទាញយកឱ្យបានជាអតិបរមានូវផលប្រយោជន៍ពីទីផ្សារដែលមានស្រាប់ និង ការជំរុញបើកទីផ្សារថ្មីៗបន្ថែមទៀត តាមរយៈកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរី ជាទ្វេភាគី ឬ ពហុភាគី; និង
- ជំរុញការអនុវត្តគោលនយោបាយ និង យុទ្ធសាស្ត្រ ដែលមានស្រាប់ ជាអាទិ៍ ៖ គោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្មឆ្នាំ២០១៥-២០២៥, ផែនទីបង្ហាញផ្លូវការអភិវឌ្ឍវិស័យយានយន្ត និង អេឡិចត្រូនិកកម្ពុជា, ផែនការមេអភិវឌ្ឍខេត្តព្រះសីហនុជាតំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេសគំរូពហុបំណង និង អភិវឌ្ឍបណ្តាខេត្តជាប់ឆ្នេរសមុទ្រកម្ពុជា ជារបៀងសេដ្ឋកិច្ចពហុបំណង និងប្រទាក់ក្រឡា, កម្មវិធីពិសេសជំរុញការវិនិយោគ ក្នុងខេត្តទាំងបួននៅភូមិភាគពាយ័ព្យ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ២០២៥-២០២៨, និង ផែនការមេគ្រប់ជ្រុងជ្រោយស្តីពីប្រព័ន្ធដឹកជញ្ជូនអន្តរមធ្យោបាយ និង ភស្តុភារកម្មកម្ពុជា ២០២៣-២០៣៣។

ជំពូកទី៣
គោលនយោបាយ និង សកម្មភាពអាទិភាព សម្រាប់ នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា

រាជរដ្ឋាភិបាលបានដាក់ចេញ **យុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណ-ដំណាក់កាលទី១** ដើម្បី កំណើន ការងារ សមធម៌ ប្រសិទ្ធភាព និង ចីរភាព សំដៅការពារ និង ថែរក្សាសមិទ្ធផលជាតិ ព្រមទាំងបង្កើតសមិទ្ធ-ផលថ្មីៗបន្ថែមទៀតសម្រាប់លើកកម្ពស់កិត្យានុភាពជាតិ ជំរុញសម្ទុះនៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ច និង ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច សង្គម ដើម្បីឈានដល់ការសម្រេចបានចក្ខុវិស័យកម្ពុជាឆ្នាំ២០៥០។ យុទ្ធសាស្ត្រនេះនឹងត្រូវអនុវត្តជា ៥ ដំណាក់កាលសម្រាប់រយៈពេល ២៥ ឆ្នាំទៅមុខ, ដោយមានគោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រចំនួន ៥ គឺ ១) ធានាឱ្យបានកំណើនសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ ដើម្បីឈានដល់ការសម្រេចបានចក្ខុវិស័យកម្ពុជាឆ្នាំ២០៥០, ២) បង្កើតការងារឱ្យបានកាន់តែច្រើន ទាំងបរិមាណ និង គុណភាព, ៣) សម្រេចឱ្យបាននូវគោលដៅកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រក្នុងអត្រាទាបជាង ១០% និង បន្តខិតខំទាញទម្លាក់អត្រានៃភាពក្រីក្រឱ្យស្ថិតនៅក្នុងកម្រិតជាអប្បបរមា, ៤) បន្តពង្រឹងសមត្ថភាពធនធានមនុស្ស អភិបាលកិច្ច និង លើកកម្ពស់គុណភាពស្ថាប័ន ដើម្បីធានាឱ្យបាននូវប្រសិទ្ធភាពនៃរដ្ឋបាល និង សេវាសាធារណៈ, និង ៥) ធានាចីរភាពនៃការអភិវឌ្ឍសង្គម សេដ្ឋកិច្ច និង កសាងភាពធន់ទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។

ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិនេះ គឺជាផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច-សង្គម ដែលត្រូវបានរៀបចំឡើង តាមការចង្អុលបង្ហាញរបស់ **យុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណ** ដើម្បីបន្សីគ្នារវាងកម្មវិធីនយោបាយ និង គោលនយោបាយអាទិភាពសំខាន់ៗរបស់យុទ្ធសាស្ត្រនេះ ជាមួយនឹងផែនការសកម្មភាព កម្មវិធី និង គម្រោងអាទិភាពរបស់ក្រសួង-ស្ថាប័ន ដែលត្រូវទទួលបន្ទុកអនុវត្ត សំដៅសម្រេចឱ្យបានគោលដៅអភិវឌ្ឍជាតិ ដែលបានរំលេចនៅក្នុង **យុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណ-ដំណាក់កាលទី១** របស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា។

៣.១. ស្នូលនៃយុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណ

៣.១.១. ការពង្រឹង និង ការកែទម្រង់ស្ថាប័ន

គោលដៅជាយុទ្ធសាស្ត្រនៃការពង្រឹង និង ការកែទម្រង់ស្ថាប័ន គឺការកសាងរដ្ឋបាលសាធារណៈឱ្យមានសមត្ថភាពខ្ពស់ ខ្លាំង វៃឆ្លាត និង ស្អាតស្អំ ដើម្បីបម្រើផលប្រយោជន៍ជាតិ និង ប្រជាជនកម្ពុជា។ ក្រសួង-ស្ថាប័ន ត្រូវរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រតាមវិស័យរបស់ខ្លួន ដើម្បីអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពទាំងឡាយ ដែលចង្អុលបង្ហាញដោយ ផ.យ.អ.ជ. របស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា សំដៅរួមចំណែកដល់ការសម្រេចបានទិសដៅគោលនយោបាយអាទិភាពសំខាន់ៗរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដូចខាងក្រោម ៖

ទី១- ការធ្វើវិចារណកម្ម មុខងារ និង រចនាសម្ព័ន្ធស្ថាប័ន និង ការកំណត់បែបបទនៃការផ្តល់សេវារបស់ក្រសួង-ស្ថាប័នថ្នាក់ជាតិ និង រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ, ជាពិសេស ការកំណត់ច្បាស់លាស់នូវមុខងារ

និង ភារកិច្ច; ការធ្វើប្រតិភូកម្មអំណាចសមស្រប; ការកំណត់កម្រិតសិទ្ធិអំណាច, ការទទួលខុសត្រូវ និង គណនេយ្យភាព ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃការដឹកនាំ, ការគ្រប់គ្រង និង ប្រតិបត្តិការ; ការពង្រឹងយន្តការសម្របសម្រួលផ្នែកស្ថាប័ន និង សមាហរណកម្មសេវា; និង ការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន ក្នុងរដ្ឋបាលសាធារណៈ។

ទី២- ការពង្រឹងសមត្ថភាពនៃភាពជាអ្នកដឹកនាំ តាមរយៈការរៀបចំ និង ការដាក់ឱ្យអនុវត្តក្របខ័ណ្ឌសមត្ថភាពនៃភាពជាអ្នកដឹកនាំ; ការបណ្តុះបណ្តាលភាពជាអ្នកដឹកនាំ; ការវាយតម្លៃ និង ការទទួលស្គាល់អ្នកដឹកនាំគំរូ; និង ការរៀបចំបណ្តាញអ្នកដឹកនាំ ក្នុងរដ្ឋបាលសាធារណៈ។

ទី៣- ការពង្រឹងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងមុខងារសាធារណៈ និង សមត្ថភាពគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលសាធារណៈ តាមរយៈ ការកែលម្អក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធនឹងមុខងារសាធារណៈ; ការដាក់ឱ្យអនុវត្តក្របខ័ណ្ឌនៃការលើកកម្ពស់ផលិតភាពការងារ; ការគ្រប់គ្រងផ្អែកលើសមិទ្ធកម្ម; និង ការជំរុញចលនាប្រឡងប្រណាំង និង ការនវានុវត្ត។

ទី៤- ការបន្តជំរុញលើកកម្ពស់សមត្ថភាពកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធ តាមរយៈ ការអភិវឌ្ឍស្ថាប័ន និង ការកសាងមូលធនមនុស្ស; ការយកចិត្តទុកដាក់ខ្ពស់លើ ជីវភាព និង សុខុមាលភាព នៃកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធ; ព្រមទាំងការជំរុញការអនុវត្តគោលនយោបាយសមស្របចំពោះកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធចូលនិវត្តន៍, បាត់បង់សមត្ថភាព, ពលីពិការ ដោយសារបុព្វហេតុថែរក្សាការពារសន្តិសុខជាតិ។

សកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាព សម្រាប់ក្រសួង-ស្ថាប័ន

ដើម្បីសម្រេចបានគោលនយោបាយអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលខាងលើនេះ, ក្រសួង-ស្ថាប័នទាំងអស់ត្រូវចូលរួមអនុវត្ត ដោយមានក្រសួង-ស្ថាប័នចម្បងៗចំនួន ៤ សម្របសម្រួលដឹកនាំអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាព ដូចតទៅ៖

ទី១- ក្រសួងមុខងារសាធារណៈ ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- ធ្វើវិចារណកម្មមុខងារ ពង្រឹងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងមុខងារសាធារណៈ និង សមត្ថភាពគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលសាធារណៈ ដោយកំណត់ច្បាស់លាស់នូវមុខងារ និង ភារកិច្ច, កំណត់កម្រិតសិទ្ធិអំណាច និង ធ្វើប្រតិភូកម្មអំណាចសមស្រប និង ធានាគណនេយ្យភាពក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃការដឹកនាំ។
- រៀបចំផែនការសកម្មភាពសម្រាប់អនុវត្តវិធានការគន្លឹះក្នុងការកែទម្រង់រដ្ឋបាលសាធារណៈ និង ការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានក្នុងរដ្ឋបាលសាធារណៈ។
- រៀបចំ និង ដាក់ឱ្យអនុវត្តលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តចាំបាច់នានាសម្រាប់ប្រសិទ្ធភាពនៃដំណើរការយន្តការស្ថាប័ន, កំណត់បែបបទនៃការផ្តល់សេវារបស់ក្រសួង-ស្ថាប័នថ្នាក់ជាតិ និង រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ, ព្រមទាំង ពង្រឹងយន្តការសម្របសម្រួលផ្នែកស្ថាប័ន និង សមាហរណកម្មសេវាសាធារណៈ។
- លើកកម្ពស់ការផ្តល់សេវាសាធារណៈ តាមរយៈការពង្រឹង និង ការកែលម្អយន្តការ នីតិវិធី និង ស្តង់ដានៃការផ្តល់សេវាសាធារណៈឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព គុណភាព តម្លាភាព ឆាប់រហ័ស ងាយស្រួល បរិយាបន្ន និង សមធម៌សង្គម, ព្រមទាំងពង្រឹងយន្តការផ្តល់ព័ត៌មានត្រឡប់។

ទី២- ក្រសួងមហាផ្ទៃ ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- ពង្រឹងការគ្រប់គ្រងធនធានមនុស្សស្របតាមច្បាប់លក្ខន្តិកៈដោយឡែកសម្រាប់មន្ត្រីរាជការស៊ីវិល នគរបាលជាតិ និង មន្ត្រីពន្ធនាគារ និង ស្របតាមកម្មវិធីកំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងមន្ត្រីរាជការ។
- លើកកម្ពស់ការសិក្សាស្រាវជ្រាវលើការងារសន្តិសុខ សណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ សុវត្ថិភាពសង្គម ពន្ធនាគារ និង ការងារពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត ការអភិវឌ្ឍមូលដ្ឋាន និង អភិបាលកិច្ចនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ ព្រមទាំងការជំរុញនវានុវត្តន៍ តាមរយៈ ១) ការបង្កើនសកម្មភាពស្រាវជ្រាវ និង ការផ្សព្វផ្សាយលទ្ធផលស្រាវជ្រាវ, ២) ការរៀបចំមណ្ឌលចំណេះដឹងអំពីការអភិវឌ្ឍមូលដ្ឋាន, និង ៣) ការលើកកម្ពស់សមត្ថភាពនវានុវត្តន៍។
- ពង្រឹងការរៀបចំច្បាប់ និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ក្រសួងមហាផ្ទៃ តាមរយៈ ១) ការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពរបស់ក្រុមប្រឹក្សានីតិកម្ម និង អង្គភាពរៀបចំគោលនយោបាយ, ២) ការផ្តល់គោលការណ៍ណែនាំតម្រង់ទិសដល់ការរៀបចំសេចក្តីព្រាងច្បាប់ និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត ដើម្បីធានាបាននូវការរៀបចំតាក់តែងច្បាប់ និង លិខិតបទដ្ឋានទាំងនោះស្របតាមទម្រង់ នីតិវិធីដែលមានកំណត់ និង មានសង្គតិភាព, និង ៣) ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និង ការរៀបចំតាក់តែងក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្តចាំបាច់នានាដែលបម្រើឱ្យតម្រូវការនៃការអនុវត្តតួនាទី ភារកិច្ច និង ការទទួលខុសត្រូវរបស់ក្រសួងមហាផ្ទៃ ព្រមទាំងត្រួតពិនិត្យ និង វាយតម្លៃលើប្រសិទ្ធភាពនៃការអនុវត្តច្បាប់ និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត។
- ពង្រឹងការអនុវត្តការងារសវនកម្មផ្ទៃក្នុងការធ្វើអធិការកិច្ច និង ដោះស្រាយបណ្តឹងក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ក្រសួងមហាផ្ទៃឱ្យបានត្រឹមត្រូវ តម្លាភាព និង ប្រសិទ្ធភាព តាមរយៈ ១) ការរៀបចំ និង ការអនុវត្តផែនការសវនកម្មផ្ទៃក្នុងឱ្យបានទៀងទាត់ និង តាមភាពចាំបាច់ និង លើកកម្ពស់គុណភាពសវនកម្មផ្ទៃក្នុងនៅតាមបណ្តាអង្គភាពនានា ក្នុងក្របខ័ណ្ឌដែនសមត្ថកិច្ចក្រសួងមហាផ្ទៃ លើកអនុសាសន៍ និង តាមដានការអនុវត្តតាមអនុសាសន៍របស់អគ្គនាយកដ្ឋានសវនកម្មផ្ទៃក្នុង, ២) ការពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការលើផ្នែកជំនាញសវនកម្មផ្ទៃក្នុងជាមួយអាជ្ញាធរសវនកម្មជាតិ អគ្គនាយកដ្ឋានសវនកម្មផ្ទៃក្នុងក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ និង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធជាតិ និង អន្តរជាតិ, និង ៣) ការលើកកម្ពស់សុចរិតភាព ការធ្វើអធិការកិច្ច និង ការដោះស្រាយបណ្តឹងនៅថ្នាក់ជាតិ និង ក្រោមជាតិ ក្នុងដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ក្រសួងមហាផ្ទៃ។

ទី៣- ក្រសួងការពារជាតិ ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- លើកកម្ពស់សមត្ថភាពវិជ្ជាជីវៈរបស់កងយោធពលខេមរភូមិន្ទ តាមរយៈការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រ៣ សកម្មភាពប្រតិបត្តិការ និង ការអភិវឌ្ឍ១០, ព្រមទាំងធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្ម និង ជំរុញអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រជាតិក្នុងទិសដៅលើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាពលើការបំពេញតួនាទីរបស់កងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធ។

- អភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស និង បង្កើនសមត្ថភាពកម្លាំងប្រដាប់អាវុធ តាមរយៈការធ្វើទំនើបកម្ម ការបំពាក់បច្ចេកវិទ្យាសមស្រប និង បង្កើនគុណភាពហ្វឹកហ្វឺន ជាពិសេសការបណ្ដុះបណ្ដាលយោធិនអាជីព និង ការកសាងជួរកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធវ័យក្មេង ដើម្បីបន្តវេន និង ការពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយបណ្ដាប្រទេសជាមិត្ត។
- បន្តផ្ដល់ការយកចិត្តទុកដាក់អតីតយុទ្ធជន យោធិនពិការ គ្រួសារយោធិនពលីមរណៈ និង គ្រួសារកងទ័ពនៃកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធ ស្របតាមគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ជាពិសេសតាមរយៈ ការបន្តផ្ដល់ និង ការបង្កើនប្រសិទ្ធភាពក្នុងការគ្រប់គ្រងសម្បទានដីសង្គមកិច្ច និង គម្រោងអភិវឌ្ឍន៍សម្រាប់សហគមន៍ គ្រួសារកងទ័ព និង កម្លាំងប្រដាប់អាវុធនៅតាមបន្ទាត់ព្រំដែន។
- លើកកម្ពស់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធគ្រប់ប្រភេទ រវាងកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធជាមួយក្រសួង-ស្ថាប័ន ព្រមទាំងបន្តពង្រឹងប្រពៃណីនៃទំនាក់ទំនងរវាងកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធ និង ប្រជាជន ជាពិសេសតាមរយៈការធ្វើអន្តរាគមន៍ក្នុងពេលមានគ្រោះធម្មជាតិ ការបំពេញប្រតិបត្តិការមនុស្សធម៌ ការជួយបង្កបង្កើនផល និង ការរួមចំណែកកសាងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្ត និង កិច្ចការពារបរិស្ថាន និង ធនធានធម្មជាតិ។
- អភិវឌ្ឍធនធានមនុស្សក្នុងកងយោធពលខេមរភូមិន្ទលើជំនាញអាជីពវិស័យកសិកម្ម (ដាំដុះ ចិញ្ចឹមសត្វ និង ជំនាញដែលអាចបង្កើតរបរផ្ទាល់ខ្លួន) សិប្បកម្ម ឧស្សាហកម្មធុនមីក្រូ តូច និង មធ្យម រ៉ែ ព័ត៌មានវិទ្យា ដើម្បីឱ្យអង្គភាពទ័ព និង សហគមន៍កងទ័ព សំដៅបង្កើនចំណូល និង លើកកម្ពស់សុខុមាលភាពសហគមន៍កងទ័ព។
- បង្កើតកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយបណ្ដាក្រសួង-ស្ថាប័នរដ្ឋ និង ឯកជននានា ដើម្បីអភិវឌ្ឍផ្នែកបច្ចេកវិទ្យា និង នវានុវត្តន៍ ចែករំលែកព័ត៌មាន និង បទពិសោធឱ្យបានទាន់ពេល។

ទី៤- គណៈកម្មាធិការជាតិសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍតាមបែបប្រជាធិបតេយ្យនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ ផ្ដោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- ពិនិត្យមើលឡើងវិញនូវរចនាសម្ព័ន្ធ ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រង និង មុខងាររបស់រដ្ឋបាលខេត្ត ឱ្យស្របតាមគោលការណ៍នៃរដ្ឋបាលឯកភាព និង ស្របតាមចរិតលក្ខណៈជារដ្ឋបាលតំបន់ ដើម្បីធ្វើឱ្យរដ្ឋបាលខេត្តក្លាយជារដ្ឋបាលមានភាពរឹងមាំ វៃឆ្លាត ខ្លាំង និង ស្អាតស្អំ។
- ពង្រឹង និង ពិនិត្យវាយតម្លៃលើការរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធ និង មុខងាររបស់រដ្ឋបាលក្រុង ស្រុក ឱ្យស្របតាមចរិតលក្ខណៈជារដ្ឋបាលទីប្រជុំជន និង តំបន់ជនបទ និង ស្របតាមស្ថានភាពភូមិសាស្ត្រ ប្រជាសាស្ត្រ និង សក្ដានុពលសេដ្ឋកិច្ច។
- រៀបចំបង្កើត និង ដាក់ឱ្យអនុវត្តនូវអង្គភាពសវនកម្មផ្ទៃក្នុង និង អង្គភាពបរិវត្តកម្មឌីជីថលនៅរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ។
- ពង្រឹងកិច្ចសហការក្នុងភាពជាដៃគូជាមួយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ អង្គការសង្គមស៊ីវិល និង ផ្នែកឯកជន ដើម្បីកៀរគរធនធានគាំទ្រ និង ការចូលរួមដល់ការកែទម្រង់វិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការ។

- បន្តសហការ និង សម្របសម្រួលជាមួយការកែទម្រង់គន្លឹះនានារបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដើម្បីជានាដល់ការគាំទ្រគ្នាទៅវិញទៅមក ធ្វើឱ្យមានសង្គតិភាព និង សុខដុមនីយកម្ម តាមអភិក្រម "**ជវភាពក្នុងប្រព័ន្ធតួអង្គតែមួយ**"។
- បន្តពង្រឹង និង ពង្រីកការងារគណនេយ្យភាពសង្គមនៅរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ក្នុងការផ្តល់សេវាសាធារណៈ និង អភិវឌ្ឍមូលដ្ឋានប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និង តម្លាភាព។

៣.១.២. ការលើកកម្ពស់សមត្ថភាពធនធានមនុស្ស និង ការពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពនៃការអនុវត្តការងារ

គោលដៅជាយុទ្ធសាស្ត្រនៃការលើកកម្ពស់សមត្ថភាពធនធានមនុស្ស និង ការពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពនៃការអនុវត្តការងារ គឺការកសាងធនធានមនុស្សប្រកបដោយសមត្ថភាព ជំនាញ ឆន្ទៈ ម្ចាស់ការ និងក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈ ស្របតាមតួនាទី និង ការទទួលខុសត្រូវ។ ក្រសួង-ស្ថាប័ន ត្រូវរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រតាមវិស័យរបស់ខ្លួន ដើម្បីអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពទាំងឡាយ ដែលចង្អុលបង្ហាញដោយ ផ.យ.អ.ជ. របស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា សំដៅរួមចំណែកដល់ការសម្រេចបានទិសដៅគោលនយោបាយអាទិភាពសំខាន់ៗរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដូចខាងក្រោម៖

ទី១- ការពង្រឹងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រង និង អភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស ក្នុងមុខងារសាធារណៈ ផ្អែកលើគុណាធិបតេយ្យ ក្នុងការជ្រើសរើស, ការតែងតាំង, ការដំឡើងថ្នាក់ និង ឋានន្តរសក្តិ, និង ការផ្តល់ការលើកទឹកចិត្តសមស្រប, ព្រមទាំងការរៀបចំប្រព័ន្ធអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ។

ទី២- ការរៀបចំ ប្រព័ន្ធបៀវត្ស និង ប្រព័ន្ធលើកទឹកចិត្ត ក្នុងវិស័យសាធារណៈ ឱ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព និង ភាពគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ដោយផ្អែកលើគុណាធិបតេយ្យ សំដៅលើកកម្ពស់ ផលិតភាពការងារ, សមិទ្ធកម្ម និង ជីវភាពមន្ត្រីសាធារណៈ ឱ្យមានសង្គតិភាព ជាមួយកំណើនសេដ្ឋកិច្ច និង លទ្ធភាពនៃថវិកាជាតិ។

ទី៣- ការពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពនៃការគ្រប់គ្រង និង ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស នៅរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិតាមរយៈការធ្វើប្រតិភូកម្មអំណាច និង ការទទួលខុសត្រូវ ក្នុងការជ្រើសរើស, ការគ្រប់គ្រង, ការចាត់ចែង និង ការប្រើប្រាស់ បុគ្គលិក។

ទី៤- ការបន្តកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ តាមរយៈ ការបង្កើននូវភាពជឿទុកចិត្តនៃថវិកា, គណនេយ្យភាពហិរញ្ញវត្ថុ, ការផ្សារភ្ជាប់ថវិកាទៅនឹងគោលនយោបាយ, និង គណនេយ្យភាពសមិទ្ធកម្ម សំដៅកសាងប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ស្របតាម ស្តង់ដា និង ឧត្តមានុវត្តន៍អន្តរជាតិ។

ទី៥- ការធ្វើវិមជ្ឈការហិរញ្ញវត្ថុ និង ការរៀបចំផែនការ របស់រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដើម្បីធានាធនធានថវិកាសមស្រប សម្រាប់បំពេញ មុខងារ និង អាទិភាពគោលនយោបាយ ដូចមានកំណត់ក្នុងផែនការអភិវឌ្ឍ, កម្មវិធីវិនិយោគ និង ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា។

ទី៦- ការបន្តជំរុញការធ្វើទំនើបកម្ម និង ការប្រើប្រាស់មូលដ្ឋានទិន្នន័យ និង ការចែករំលែក និងការផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មាន ក្នុងរដ្ឋបាលសាធារណៈ។

សកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពសម្រាប់ក្រសួង-ស្ថាប័ន

ដើម្បីសម្រេចបានគោលនយោបាយអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលខាងលើនេះ, ក្រសួង-ស្ថាប័នទាំងអស់ត្រូវចូលរួមអនុវត្ត ដោយមានក្រសួង-ស្ថាប័នចម្បងៗចំនួន៣ សម្របសម្រួលដឹកនាំអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាព ដូចតទៅៈ

ទី១- ក្រសួងមុខងារសាធារណៈ ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- ពង្រឹងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រង ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស និង មូលធនមនុស្ស, ទាំងជំនាញរឹង និងទន់, ក្នុងវិស័យមុខងារសាធារណៈឱ្យមានសមត្ថភាពខ្ពស់ និង ក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈ សម្រាប់លើកកម្ពស់ផលិតភាព និង ប្រសិទ្ធភាពការងារ។
- រៀបចំប្រព័ន្ធបៀវត្ស និង ប្រព័ន្ធលើកទឹកចិត្តក្នុងវិស័យសាធារណៈឱ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព និង គ្រប់ជ្រុងជ្រោយ។
- ពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពនៃការគ្រប់គ្រង និង ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្សនៅរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ។
- អភិវឌ្ឍសមត្ថភាពមន្ត្រី និង ការលើកកម្ពស់សមិទ្ធកម្ម និង រៀបចំប្រព័ន្ធលើកទឹកចិត្តគាំទ្រសមិទ្ធកម្មប្រកបដោយសង្គតិភាព សមធម៌ ប្រសិទ្ធភាព និង ចីរភាព ក្នុងរដ្ឋបាលសាធារណៈទាំងនៅថ្នាក់ជាតិ និង ក្រោមជាតិ, ជាពិសេសក្នុងវិស័យអប់រំ និង សុខាភិបាល។
- ពង្រឹង និង ពង្រីកភាពជាដៃគូក្នុងក្របខ័ណ្ឌលើកកម្ពស់សមត្ថភាពធនធានមនុស្ស ជាមួយក្រសួង-ស្ថាប័នថ្នាក់ជាតិ រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ គ្រឹះស្ថានសិក្សាជាតិ និង អន្តរជាតិ ព្រមទាំងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ពាក់ព័ន្ធ។
- កែលម្អប្រព័ន្ធជ្រើសរើសមន្ត្រីចូលបម្រើការងារ ផ្អែកលើគុណាធិតេយ្យ, ព្រមទាំងពិនិត្យឡើងវិញ និង វិភាគមុខងារ និង រចនាសម្ព័ន្ធក្រសួង-ស្ថាប័ន។
- រៀបចំ និង ដាក់ឱ្យអនុវត្តយន្តការពង្រាយមន្ត្រីរាជការ បន្ថែមលើការប្រើប្រាស់ធនធានមនុស្សដែលមានស្រាប់នៅតាមក្រសួង-ស្ថាប័ន និង រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ។
- អភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សា ជំរុញការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និង ចងក្រងឯកសារ តាមរយៈការបង្កើនការរៀបចំវគ្គបណ្តុះបណ្តាល ការបង្កើនកម្មវិធីទស្សនកិច្ចសិក្សា និង សកម្មភាពសង្គមផ្សេងៗ។

ទី២- ក្រសួងមហាផ្ទៃ ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- ជំរុញកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ និង ពង្រឹងពង្រីកភាពជាដៃគូរជាមួយក្រសួង-ស្ថាប័នថ្នាក់ជាតិ រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ គ្រឹះស្ថានសិក្សាជាតិ-អន្តរជាតិ និង ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ពាក់ព័ន្ធ។
- ពង្រឹងការគ្រប់គ្រងធនធានមនុស្សស្របតាមច្បាប់ស្តីពីសហលក្ខន្តិកៈមន្ត្រីរាជការស៊ីវិលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និង ព្រះរាជក្រឹត្យស្តីពីលក្ខន្តិកៈដោយឡែកនៃក្របខ័ណ្ឌមន្ត្រីនគរបាលជាតិកម្ពុជា។

ទី៣- គណៈកម្មាធិការជាតិសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍតាមបែបប្រជាធិបតេយ្យនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- ពង្រឹង និង លើកកម្ពស់ការគ្រប់គ្រងធនធានមនុស្សនៅរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ តាមរយៈការរៀបចំបុគ្គលិកឱ្យបានសមស្របតាមតម្រូវការជាក់ស្ដែង មានសមត្ថភាព ជំនាញវិជ្ជាជីវៈ ក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈ និង លក្ខខណ្ឌការងារច្បាស់លាស់សម្រាប់បុគ្គលិកនៃរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ព្រមទាំងផ្ដល់ការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពដល់ក្រុមប្រឹក្សា និង បុគ្គលិករដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ។
- រៀបចំ និង ដាក់ឱ្យអនុវត្តប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រង និង ការបណ្ដុះបណ្ដាលបុគ្គលិកតាមប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលនៅរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ។
- រៀបចំ និង ដាក់ឱ្យអនុវត្តប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងផ្អែកលើសមិទ្ធកម្មនៅរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ។
- ដឹកនាំ និង សម្របសម្រួលក្នុងការសិក្សា និង ការកំណត់អំពីគោលនយោបាយសម្រាប់ការលើកទឹកចិត្តដល់បុគ្គលិកដែលបម្រើការងារនៅរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដើម្បីទាក់ទាញ និង ធានាឱ្យមានបុគ្គលិកមានសមត្ថភាព បទពិសោធ និង ជំនាញវិជ្ជាជីវៈ សម្រាប់បំពេញការងារនៅរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ជាពិសេសនៅតំបន់ជនបទ និង តំបន់ដាច់ស្រយាល។
- ពង្រឹង និង ធ្វើទំនើបកម្មការផ្ដល់សេវារដ្ឋបាលតាមយន្តការច្រកចេញចូលតែមួយនៅរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដើម្បីធានាឱ្យការផ្ដល់សេវាមានភាពសាមញ្ញ ប្រកបដោយក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈ គណនេយ្យភាព តម្លាភាព និង ភាពជឿទុកចិត្ត។
- ពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពនៃការអនុវត្តការងាររបស់រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ តាមរយៈការគាំទ្រ ការតាមដានត្រួតពិនិត្យ និង ការវាយតម្លៃ លើការបំពេញការងាររបស់រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ។

៣.១.៣. ការលើកកម្ពស់ និង ការពង្រឹងភាពស្អាតស្អំនៅក្នុងរដ្ឋបាលសាធារណៈ

គោលដៅជាយុទ្ធសាស្ត្រ គឺការលើកកម្ពស់ និង ការពង្រឹង ភាពស្អាតស្អំ ភាពសុចរិត និង ជំនឿទុកចិត្តចំពោះរដ្ឋបាលសាធារណៈ ដើម្បីរួមចំណែកដល់ការអភិវឌ្ឍសង្គមសេដ្ឋកិច្ច ប្រកបដោយ ប្រសិទ្ធភាព បរិយាបន្ន និង ចីរភាព។ ក្រសួង-ស្ថាប័ន ត្រូវរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រតាមវិស័យរបស់ខ្លួន ដើម្បីអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពទាំងឡាយ ដែលចង្អុលបង្ហាញដោយ ផ.យ.អ.ជ. របស់រាជរដ្ឋាភិបាលនីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា សំដៅរួមចំណែកដល់ការសម្រេចបានទិសដៅគោលនយោបាយអាទិភាពសំខាន់ៗ របស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដូចខាងក្រោម៖

ទី១- ការរៀបចំ និង ការដាក់ឱ្យអនុវត្ត ក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈ និង ក្រមប្រតិបត្តិ ក្នុងមុខងារសាធារណៈ ព្រមទាំងការជំរុញការគោរពខ្ជាប់ខ្ជួននូវគោលការណ៍វិសមិតភាពមុខងារ និង ទំនាស់ផលប្រយោជន៍ នៅក្នុងការបំពេញការងាររបស់មន្ត្រីសាធារណៈ។

ទី២- ការពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពនៃការធ្វើអធិការកិច្ច និង សវនកម្ម ព្រមទាំងការរៀបចំក្របខ័ណ្ឌ និង វិធាន នៃប្រព័ន្ធអធិការកិច្ច និង សវនកម្ម ដើម្បីធានាសុខដុមនីយកម្មនៃមុខងារអធិការកិច្ច និង សវនកម្ម ក្នុងរដ្ឋបាលសាធារណៈ។

ទី៣- ការពង្រឹងយន្តការគ្រប់គ្រង និង ផ្ដល់សេវាសាធារណៈ, ការផ្ដល់ការលើកទឹកចិត្ត ផ្អែកលើគុណាធិបតេយ្យ, និង ការចាត់វិធានការម៉ឺងម៉ាត់ តាមច្បាប់ ក្នុងការអនុវត្តតួនាទី និង ភារកិច្ច ដើម្បីបង្កើន ជំនឿទុកចិត្ត និង ប្រសិទ្ធភាព នៃការផ្ដល់សេវាសាធារណៈ។

ទី៤- ការបន្តពង្រឹង និង ពង្រីកការងារអប់រំ និង បង្ការទប់ស្កាត់ជាចម្បង ព្រមទាំងការពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់យ៉ាងម៉ឺងម៉ាត់ ដើម្បីបង្ក្រាបបទល្មើសអំពើពុករលួយ។

ទី៥- ការពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការរវាងអង្គភាពប្រឆាំងអំពើពុករលួយ និង ស្ថាប័នសាធារណៈ, ជាពិសេស តាមរយៈយន្តការជនបង្គោល, ទាំងការងារអប់រំ និង ការងារបង្ការទប់ស្កាត់, ដើម្បីរៀបចំដាក់ឱ្យអនុវត្ត តាមដាន ត្រួតពិនិត្យ និង វាយតម្លៃ ការអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ និង ផែនការលើកកម្ពស់ភាពស្អាតស្អំនៅតាមស្ថាប័នសាធារណៈ។

សកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពសម្រាប់ក្រសួង-ស្ថាប័ន

ដើម្បីសម្រេចបានគោលនយោបាយអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលខាងលើនេះ, ក្រសួង-ស្ថាប័នទាំងអស់ត្រូវចូលរួមអនុវត្ត ដោយមានក្រសួង-ស្ថាប័នចម្បងៗចំនួន ៤ សម្របសម្រួលដឹកនាំអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពដូចតទៅ៖

ទី១- ក្រសួងមុខងារសាធារណៈ ផ្ដោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- រៀបចំ និង ដាក់ឱ្យអនុវត្តក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈ និង ក្រមប្រតិបត្តិ ក្នុងមុខងារសាធារណៈ, ព្រមទាំងពង្រឹងយន្តការគ្រប់គ្រង និង ប្រសិទ្ធភាពក្នុងការផ្ដល់សេវាសាធារណៈ។
- បញ្ជ្រាប និង ពង្រឹងភាពស្អាតស្អំ, ជំរុញការគោរពខ្ជាប់ខ្ជួនគោលការណ៍វិសមិតភាពមុខងារ និងទំនាស់ផលប្រយោជន៍ក្នុងការបំពេញការងាររបស់មន្ត្រីសាធារណៈ, និង ចាត់វិធានការម៉ឺងម៉ាត់តាមច្បាប់ក្នុងការអនុវត្តតួនាទី និង ភារកិច្ច ដើម្បីបង្កើនជំនឿទុកចិត្ត និង ប្រសិទ្ធភាពនៃការផ្ដល់សេវាសាធារណៈ។
- រៀបចំ និង ដាក់ឱ្យអនុវត្តលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត និង និយាមនីតិវិធីប្រតិបត្តិសម្រាប់ការប្រឡងប្រជែងជ្រើសរើសមន្ត្រីរាជការស៊ីវិល និង មន្ត្រីជាប់កិច្ចសន្យា ដោយផ្អែកលើគុណាធិបតេយ្យ និង ប្រកបដោយតម្លាភាព យុត្តិធម៌ បរិយាបន្ន និង ប្រសិទ្ធភាព។
- រៀបចំនិយាមនីតិវិធីប្រតិបត្តិសម្រាប់គ្រប់គ្រងសេវាសាធារណៈ ដែលកំណត់អំពីរបៀបរបបការងារ ពេលវេលាឆ្លើយតប ឯកសារតម្រូវ ដើម្បីធានាភាពរលូន ទាន់ពេល និង ស្អាតស្អំជូនដល់មន្ត្រីរាជការថ្នាក់ជាតិ និង ក្រោមជាតិ។
- ពង្រឹងកិច្ចការអធិការកិច្ចមុខងារសាធារណៈ និង ការតាមដាន ត្រួតពិនិត្យ និង វាយតម្លៃ ព្រមទាំងដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមនានាឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព។

ទី២- ក្រសួងអធិការកិច្ច ផ្ដោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- ធ្វើអធិការកិច្ចលើគ្រប់វិស័យនៅតាមក្រសួង-ស្ថាប័ន អង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែលសហគ្រាសសាធារណៈ គ្រឹះស្ថានសាធារណរដ្ឋបាល និង រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដើម្បីពង្រឹងអភិបាលកិច្ច និង លើកកម្ពស់ភាពស្អាតស្អំនៅក្នុងរដ្ឋបាលសាធារណៈ។
- តាមដាន និង ជំរុញការអនុវត្តច្បាប់ លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត និង សេចក្ដីសម្រេចផ្សេងៗរបស់ប្រមុខរាជរដ្ឋាភិបាល នៅតាមក្រសួង-ស្ថាប័ន អង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល សហគ្រាស

សាធារណៈ គ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល និង រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដើម្បីជំរុញប្រសិទ្ធភាពការងារ។

- ពង្រឹងយន្តការពិនិត្យ និង ដោះស្រាយបណ្តឹងតវ៉ា និង បណ្តឹងបរិហារពីនីតិបុគ្គល រូបវន្តបុគ្គល និង គ្រប់មជ្ឈដ្ឋាន និង យន្តការនៃការទទួលបណ្តឹងអនឡាញ ក្នុងដែនសមត្ថកិច្ចរាជរដ្ឋាភិបាល ដោយឈរលើយុទ្ធសាស្ត្រឈ្នះ-ឈ្នះ សំដៅថែរក្សាបរិយាកាសសុខដុមនីយកម្មក្នុងសង្គមជាតិ។
- ពង្រឹងយន្តការវេទិកាសាធារណៈ កម្មវិធីអប់រំ ផ្សព្វផ្សាយច្បាប់ និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធ ជូនប្រជាពលរដ្ឋ។
- អភិវឌ្ឍលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តក្នុងវិស័យអធិការកិច្ច មានជាអាទិ៍ សេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីអធិការកិច្ច, សេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីបណ្តឹងតវ៉ា និង បណ្តឹងបរិហារ, សេចក្តីព្រាងគោលនយោបាយជាតិអធិការកិច្ច, សេចក្តីព្រាងអនុក្រឹត្យស្តីពីការរៀបចំការប្រព្រឹត្តទៅរបស់ក្រសួងអធិការកិច្ច, សេចក្តីព្រាងស្តង់ដាប្រតិបត្តិអធិការកិច្ច, សេចក្តីព្រាងគោលការណ៍ណែនាំនៃការចុះអង្កេតស្រាវជ្រាវ និង ដោះស្រាយបណ្តឹង, សេចក្តីព្រាងក្រមសីលធម៌មន្ត្រីអធិការកិច្ច, សេចក្តីព្រាងក្រមសីលធម៌មន្ត្រីទទួល និង ដោះស្រាយបណ្តឹង និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តមួយចំនួនទៀត។

ទី៣- ក្រសួងមហាផ្ទៃ ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាពពាក់ព័ន្ធនឹងការពង្រឹង និង ការកែលម្អយន្តការ និង នីតិវិធីទទួលដោះស្រាយបណ្តឹង និង ការផ្តល់ព័ត៌មានជូនប្រជាពលរដ្ឋ ដើម្បីលើកកម្ពស់ការចូលរួម និង ការជឿទុកចិត្តមកលើការបំពេញការងារ និង ការផ្តល់សេវាសាធារណៈរបស់អង្គភាពផ្តល់សេវា តាមរយៈយន្តការគណនេយ្យភាពសង្គម យន្តការផ្តល់ព័ត៌មាន និង យន្តការសម្រុះ-សម្រួលដោះស្រាយបណ្តឹងក្នុងក្របខ័ណ្ឌដែនសមត្ថកិច្ចក្រសួងមហាផ្ទៃ។

ទី៤- អង្គភាពប្រឆាំងអំពើពុករលួយ បន្តអនុវត្តសកម្មភាពអាទិភាព:

- បង្កើនចំណេះដឹង សមត្ថភាពដល់ក្រុមជនបង្គោល និង ការិយាល័យប្រឆាំងអំពើពុករលួយ រាជធានី-ខេត្តលើការងារអប់រំ បង្ការ ទប់ស្កាត់អំពើពុករលួយ។
- ត្រួតពិនិត្យ និង វាយតម្លៃការអនុវត្តផែនការសកម្មភាពស្អាតស្អំ, ព្រមទាំងដាក់ចេញផែនការសកម្មភាពស្អាតស្អំតាមស្ថាប័នសាធារណៈ (ឬ ផែនការសកម្មភាពរបស់ក្រុមជនបង្គោលប្រឆាំងអំពើពុករលួយរបស់ស្ថាប័នសាធារណៈ និង ការិយាល័យប្រឆាំងអំពើពុករលួយរាជធានី-ខេត្ត)។
- បន្តអនុវត្តយន្តការត្រួតពិនិត្យអនុសញ្ញាអង្គការសហប្រជាជាតិប្រឆាំងអំពើពុករលួយនៅកម្ពុជា និង ការអនុវត្តគោលនយោបាយប្រឆាំងការសម្អាតប្រាក់ និង ហិរញ្ញប្បទានភេរវកម្ម។

៣.១.៤. ការលើកកម្ពស់ និង ការពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពនៃច្បាប់និងប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌

គោលដៅជាយុទ្ធសាស្ត្រនៃការលើកកម្ពស់និងការពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពនៃច្បាប់និងប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌ គឺការពង្រឹងគោលការណ៍នីតិរដ្ឋ, ការពង្រឹងការប្រយុទ្ធប្រឆាំងអំពើបំពានដោយអយុត្តិធម៌ក្នុងសង្គម, និង ការពង្រឹងជំនឿទុកចិត្តពីសាធារណជនលើវិស័យយុត្តិធម៌ ដែលជាកត្តារួមចំណែកដ៏សំខាន់ ក្នុងការធានាបាននូវការថែរក្សាស្ថិរភាព, សណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ និង ភាពសុខដុមរមនា ក្នុងសង្គមជាតិ។ ក្រសួង-ស្ថាប័ន

ត្រូវរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រតាមវិស័យរបស់ខ្លួន ដើម្បីអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពទាំងឡាយ ដែលចង្អុលបង្ហាញដោយ ផ.យ.អ.ជ. របស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា សំដៅរួមចំណែកដល់ការសម្រេចបានទិសដៅគោលនយោបាយអាទិភាពសំខាន់ៗរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដូចខាងក្រោម៖

ទី១- ការលើកកម្ពស់សមត្ថភាពធនធានមនុស្ស ក្នុងវិស័យយុត្តិធម៌, ទាំងបរិមាណ និង គុណភាព, ដើម្បីបង្កើនប្រសិទ្ធភាពការងារ ក្នុងវិស័យយុត្តិធម៌ និង ប្រសិទ្ធភាព និង ភាពរហ័ស នៃការដោះស្រាយវិវាទ, ទាំងក្នុងប្រព័ន្ធតុលាការ និង ក្រៅប្រព័ន្ធតុលាការ។

ទី២- ការលើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាព, សង្គតិភាព និង អនុលោមភាពគតិយុត្តនៃការរៀបចំច្បាប់ និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត សំដៅធានាឆ្លើយតបទៅនឹងចក្ខុវិស័យ និង សេចក្តីត្រូវការនានារបស់សង្គមជាតិ។

ទី៣- ការលើកកម្ពស់ការគោរពច្បាប់ និង ការផ្តល់សេវាជំនួយផ្នែកច្បាប់ តាមរយៈ ការបន្តជំរុញការអប់រំ និង ការផ្សព្វផ្សាយច្បាប់, ការផ្តល់ការពិគ្រោះយោបល់ផ្នែកច្បាប់ និង ការផ្តល់ការការពារក្តី នៅចំពោះមុខតុលាការ សំដៅធានាសិទ្ធិទទួលបានយុត្តិធម៌, ជាពិសេសសម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋក្រីក្រ និង ជនងាយរងគ្រោះ។

ទី៤- ការលើកកម្ពស់ភាពត្រឹមត្រូវ និង ប្រសិទ្ធភាព នៃការអនុវត្តច្បាប់ពីសំណាក់មន្ត្រីអនុវត្តច្បាប់ និង មន្ត្រីតុលាការ, ជាពិសេស ការពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពនៃចំណាត់ការលើសំណុំរឿង, ការពង្រឹងភាពសុចរិតភាពស្អាតស្អំ និង ក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈ របស់មន្ត្រីអនុវត្តច្បាប់ និង មន្ត្រីតុលាការ, ព្រមទាំងការពង្រឹងយន្តការអធិការកិច្ច និង ការដាក់វិន័យ សំដៅបង្កើនជំនឿទុកចិត្តលើការអនុវត្តច្បាប់។

ទី៥- ការលើកកម្ពស់ គុណភាព និង ប្រសិទ្ធភាព នៃប្រព័ន្ធតុលាការ តាមរយៈការបន្តធ្វើទំនើបកម្មរដ្ឋបាលតុលាការ ដើម្បីលើកកម្ពស់គុណភាពនៃការផ្តល់សេវាយុត្តិធម៌ឱ្យកាន់តែល្អប្រសើរ និង ការពង្រឹងគុណភាពនៃយុត្តិធម៌។

ទី៦- ការជំរុញការរៀបចំក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្ត និង យន្តការសម្រុះសម្រួល និង ផ្សះផ្សាវិវាទ, ទាំងក្នុងប្រព័ន្ធតុលាការ និង ក្រៅប្រព័ន្ធតុលាការ, សំដៅលើកកម្ពស់ ប្រសិទ្ធភាព និង ភាពរហ័ស នៃការដោះស្រាយវិវាទ, និង បង្ខិតសេវានៃការដោះស្រាយវិវាទ ឱ្យកៀកនឹងប្រជាពលរដ្ឋ។

សកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពសម្រាប់ក្រសួង-ស្ថាប័ន

ដើម្បីសម្រេចបានគោលនយោបាយអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលខាងលើនេះ, ក្រសួង-ស្ថាប័នទាំងអស់ត្រូវចូលរួមអនុវត្ត ដោយមានក្រសួង-ស្ថាប័នចម្បងៗចំនួន ២ សម្របសម្រួលដឹកនាំអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពដូចតទៅ៖

ទី១- ក្រសួងយុត្តិធម៌ ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- កសាង និង ធ្វើទំនើបកម្មច្បាប់ក្នុងវិស័យយុត្តិធម៌ ដោយបន្តរៀបចំសេចក្តីព្រាងច្បាប់សំខាន់ៗ ដែលជាសេចក្តីត្រូវការចាំបាច់ក្នុងវិស័យយុត្តិធម៌, ពិនិត្យឡើងវិញដើម្បីធ្វើទំនើបកម្មនូវច្បាប់ និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តជាធរមានក្នុងវិស័យយុត្តិធម៌, និង បន្តរៀបចំក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តសម្រាប់ដំណើរការតុលាការជំនាញផ្សេងៗ ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងបរិបទ

នៃឱ្យដីថលូបនីយកម្ម ព្រមទាំងបន្តធ្វើការពិនិត្យ និង សិក្សារៀបចំសេចក្តីព្រាងសន្ធិសញ្ញា និង កិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិមួយចំនួនទៀតក្នុងវិស័យព្រហ្មទណ្ឌ និង វិស័យរដ្ឋប្បវេណី ក៏ដូចជារៀបចំសេចក្តីព្រាងច្បាប់ និង ព្រាងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តជាច្រើនផ្សេងទៀតតាមការចាំបាច់។

- លើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាពនៃការដោះស្រាយវិវាទក្រៅប្រព័ន្ធតុលាការ តាមរយៈការរៀបចំក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ និង យន្តការសម្រុះសម្រួល និង ផ្សះផ្សាវិវាទ, ទាំងក្នុងប្រព័ន្ធតុលាការ និង ក្រៅប្រព័ន្ធតុលាការ, សំដៅលើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាព និង ភាពឆាប់រហ័សនៃការដោះស្រាយវិវាទ, ការជួយកាត់បន្ថយការកកស្ទះសំណុំរឿងនៅតាមសាលាដំបូងរាជធានី-ខេត្ត, ការបង្កិតសេវានៃការដោះស្រាយវិវាទដែលមានលក្ខណៈងាយស្រួល និង សម្បូរបែបឱ្យទៅជិតប្រជាពលរដ្ឋ, និង ការធានាបាននូវបរិយាកាសសន្តិភាពនិយម និង ភាពសុខដុមរមនាក្នុងសង្គមជាតិ។
- ត្រួតពិនិត្យ និង ដោះស្រាយភាពមិនប្រក្រតីនៅតាមតុលាការ តាមរយៈការពង្រឹងជំនឿទុកចិត្តលើប្រព័ន្ធតុលាការ ដែលជាគោលដៅចម្បងមួយនៃការកែទម្រង់វិស័យយុត្តិធម៌ និង ផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ខ្ពស់លើការជួយដោះស្រាយរកយុត្តិធម៌ជូនប្រជាពលរដ្ឋ និង ការលើកកម្ពស់តម្លាភាព សុចរិតភាព និង ភាពត្រឹមត្រូវនៅក្នុងការអនុវត្តច្បាប់ និង ចំណាត់ការរឿងក្តីដោយតុលាការ។
- ជំរុញ និង ពន្លឿនការដោះស្រាយរឿងក្តីនៅតាមតុលាការ តាមរយៈការដោះស្រាយរឿងក្តីដោយតុលាការឱ្យបានឆាប់រហ័ស និង ដោយយុត្តិធម៌ ដែលជាអាទិភាពដ៏សំខាន់ក្នុងការងារការកែទម្រង់ប្រព័ន្ធតុលាការ សំដៅលើកកម្ពស់គុណភាព និង ប្រសិទ្ធភាពនៃការផ្តល់សេវាជូនប្រជា-ពលរដ្ឋ ឱ្យបានឆាប់រហ័ស ងាយស្រួល និង ត្រឹមត្រូវតាមនីតិវិធីច្បាប់។
- លើកកម្ពស់សមត្ថភាពធនធានមនុស្សក្នុងវិស័យយុត្តិធម៌ ដោយកសាង និង ពង្រឹងធនធានមនុស្សក្នុងវិស័យយុត្តិធម៌, ទាំងលើបរិមាណ និង គុណភាព, ជាមូលដ្ឋានគ្រឹះសម្រាប់ឆ្លើយតបនឹងការពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពនៃការអនុវត្តច្បាប់ និង គុណភាពការងារនៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌ តាមរយៈការពង្រឹងគុណភាព និង ប្រសិទ្ធភាពបណ្ឌិត្យសភាភូមិន្ទយុត្តិធម៌កម្ពុជា, ការរៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្សក្នុងវិស័យយុត្តិធម៌, ការពង្រឹងវិន័យ និង ក្រមសីលធម៌សម្រាប់មន្ត្រីយុត្តិធម៌ពង្រឹងយន្តការ និង ការលើកទឹកចិត្តដល់មន្ត្រីដែលមានស្នាដៃក្នុងការអនុវត្តការងារប្រកបដោយតម្លាភាព, ការបន្តរៀបចំបណ្តុះបណ្តាលនូវលិខិតបទដ្ឋានថ្មីៗដល់មន្ត្រីយុត្តិធម៌ និង ការបន្តកិច្ចសហការជាមួយដៃគូសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិលើគម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ធនធានមនុស្សក្នុងវិស័យច្បាប់ និង យុត្តិធម៌។
- លើកកម្ពស់ការយល់ដឹងអំពីច្បាប់នៅក្នុងសង្គម តាមរយៈការលើកកម្ពស់ "វប្បធម៌នៃការគោរពច្បាប់" ដែលជាគ្រឹះនៃ "សង្គមនីតិរដ្ឋ" ស្របតាមរដ្ឋធម្មនុញ្ញដែលជាច្បាប់កំពូលរបស់ជាតិ។
- លើកកម្ពស់ការផ្តល់ជំនួយផ្នែកច្បាប់ តាមរយៈការធានាសិទ្ធិទទួលបានយុត្តិធម៌ដល់ប្រជាពលរដ្ឋគ្រប់រូបដោយស្មើភាពគ្នាចំពោះមុខច្បាប់ ជាពិសេសសម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋក្រីក្រ និង ជនងាយរងគ្រោះនៅក្នុងសង្គម ដោយរៀបចំយន្តការផ្តល់ការពិគ្រោះប្រឹក្សាយោបល់ និង អប់រំផ្សព្វផ្សាយ

ច្បាប់តាមប្រព័ន្ធឌីជីថល, រៀបចំយន្តការពិគ្រោះយោបល់ផ្នែកច្បាប់នៅតាមសាលាជម្រះក្តី, បន្តរៀបចំយន្តការមេធាវីស្ម័គ្រចិត្តការពារក្តីសម្រាប់ជនក្រីក្រឱ្យបានទាន់ពេលវេលាឆាប់រហ័ស ដើម្បីឆ្លើយតបនឹងតម្រូវការរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ, សិក្សា និង វាយតម្លៃការផ្តល់សេវាជំនួយផ្នែកច្បាប់ និងការផ្តល់សេវាការពារក្តីនៅចំពោះមុខតុលាការ ព្រមទាំងបង្កើតយន្តការតាមដាន វាយតម្លៃ និងពង្រឹងក្រមសីលធម៌ និង ក្រមប្រតិបត្តិដល់អ្នកផ្តល់សេវាពិគ្រោះយោបល់និងអ្នកផ្តល់សេវាការពារក្តីសម្រាប់ជនក្រីក្រ។

- ដាក់ដំណើរការតុលាការជំនាញ តាមរយៈការដាក់ឱ្យដំណើរការនូវតុលាការជំនាញពិសេស តុលាការពាណិជ្ជកម្ម និង តុលាការការងារ ដែលជាសេចក្តីត្រូវការចាំបាច់ក្នុងការងារកែទម្រង់ប្រព័ន្ធតុលាការ សំដៅលើកកម្ពស់គុណភាពនៃការដោះស្រាយរឿងក្តីប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ជំនឿទុកចិត្ត និង ភាពឆាប់រហ័ស ក៏ដូចជាអាចឆ្លើយតបបានទៅនឹងសំណូមពរនៃការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវបរិយាកាសវិនិយោគ និង ធុរកិច្ចនៅកម្ពុជា។

ទី២- ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- ដឹកនាំ និង អនុវត្តការដ្ឋានការកែទម្រង់ច្បាប់ ដើម្បីបង្កើតភាពរឹងមាំ ច្បាស់លាស់ និង ការជឿទុកចិត្តពីប្រជាពលរដ្ឋសម្រាប់រយៈពេលវែង សំដៅជានាការបង្កើតនីតិរដ្ឋ និង ការអនុវត្ត **យុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណ-ដំណាក់កាលទី១** ឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព និង ជោគជ័យ។
- បង្កើតយន្តការតាមដាន និង វាយតម្លៃការអនុវត្តច្បាប់ និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តជាធរមានរបស់ ក្រសួង-ស្ថាប័ន ដើម្បីជានាគណនេយ្យភាព និង ប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់។
- បង្កើតប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យសេចក្តីព្រាងច្បាប់ និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តផ្សេងៗ រួមទាំងប្រព័ន្ធឃ្លាំងទិន្នន័យ និង ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយច្បាប់ និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តជាធរមាន ដែលមានលក្ខណៈទំនើប និង ឌីជីថល សំដៅពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពនៃការតាក់តែងច្បាប់ និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត ព្រមទាំងលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងអំពីច្បាប់ និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តនានា។
- ពង្រឹងយន្តការនៃការវាយតម្លៃលើផលប៉ះពាល់នៃលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត ដោយ***ម្ខាង*** ផ្តោតលើការបណ្តុះបណ្តាល និងការកសាងសមត្ថភាពដល់ក្រុមការងារការវាយតម្លៃលើផលប៉ះពាល់នៃលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត របស់ក្រសួង-ស្ថាប័ន និង ***ម្ខាងទៀត*** តម្រូវឱ្យក្រសួង-ស្ថាប័នភ្ជាប់មកជាមួយនូវរបាយការណ៍ការវាយតម្លៃលើផលប៉ះពាល់នៃលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តនៅពេលលើកការស្នើពិនិត្យ និង ផ្តល់យោបល់លើសេចក្តីព្រាងច្បាប់ លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តផ្សេងៗ ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយ/យុទ្ធសាស្ត្រ និង ឯកសារពាក់ព័ន្ធ។
- រៀបចំក្របខ័ណ្ឌតាមដាន ត្រួតពិនិត្យ និង វាយតម្លៃ នៃការអនុវត្ត**យុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណ-ដំណាក់កាលទី១** ព្រមទាំងអនុវត្តការតាមដាន ត្រួតពិនិត្យ និង វាយតម្លៃ របស់ក្រសួង-ស្ថាប័ន គណៈកម្មាធិការ ក្រុមប្រឹក្សា និង អាជ្ញាធរ ដែលជាអង្គភាពអនុវត្ត**យុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណ-ដំណាក់កាលទី១** និង រៀបចំរបាយការណ៍ជូនប្រមុខរាជរដ្ឋាភិបាល។

- ស្រាវជ្រាវ តាមដាន វិភាគ និង វាយតម្លៃស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ច និង វប្បធម៌ជាប្រចាំ ដើម្បីផ្តល់បច្ច័យគោលនយោបាយជាក់លាក់ តាមរយៈការវិភាគស៊ីជម្រៅ និង គ្រប់ជ្រុងជ្រោយ តាមបែបវិទ្យាសាស្ត្រ (Evidence-based Policy Implications) និង រៀបចំរបាយការណ៍ជូនប្រមុខរាជរដ្ឋាភិបាល។
- បង្កើត និង ពង្រឹងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបណ្ណសារសាធារណៈឱ្យសមស្របតាមលក្ខណៈបច្ចេកទេសសមរម្យ និង លើកកម្ពស់ការយល់ដឹងរបស់មន្ត្រីសាធារណៈ អំពីសារៈសំខាន់នៃការគ្រប់គ្រងបណ្ណសារសាធារណៈ, ព្រមទាំងពង្រឹងរចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រងបណ្ណសារសាធារណៈនៅតាមក្រសួង-ស្ថាប័ន និង រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ។

៣.១.៥. ការពង្រឹងអភិបាលកិច្ចវិស័យឯកជន និង ធុរកិច្ច

គោលដៅជាយុទ្ធសាស្ត្រនៃការពង្រឹងអភិបាលកិច្ចវិស័យឯកជន និង ធុរកិច្ច គឺការពង្រឹងជំនឿទុកចិត្តរបស់តួអង្គពាក់ព័ន្ធមកលើវិស័យឯកជន និង ធុរកិច្ច តាមរយៈការជំរុញឱ្យមានអភិបាលកិច្ចល្អក្នុងវិស័យឯកជន និង ធុរកិច្ច។ ក្រសួង-ស្ថាប័ន ត្រូវរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រតាមវិស័យរបស់ខ្លួន ដើម្បីអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពទាំងឡាយ ដែលចង្អុលបង្ហាញដោយ ផ.យ.អ.ជ. របស់រាជរដ្ឋាភិបាលនីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា សំដៅរួមចំណែកដល់ការសម្រេចបានទិសដៅគោលនយោបាយអាទិភាពសំខាន់ៗរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដូចខាងក្រោម៖

ទី១- ការពង្រឹង និង ការលើកកម្ពស់ អភិបាលកិច្ចល្អក្នុងវិស័យឯកជន និង ធុរកិច្ច តាមរយៈ ការរៀបចំ និង ការដាក់ចេញ ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយពាក់ព័ន្ធនឹងអភិបាលកិច្ចល្អ, លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត និង គោលការណ៍ណែនាំពាក់ព័ន្ធចាំបាច់នានា ក្នុងវិស័យឯកជន និង ធុរកិច្ច។

ទី២- ការជំរុញការរៀបចំ និង ការដាក់ឱ្យអនុវត្ត ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយលើកកម្ពស់ការទទួលខុសត្រូវផ្នែកសង្គម និង បរិស្ថាន របស់វិស័យឯកជន និង ធុរកិច្ច ដើម្បីបង្កើនការចូលរួមដោះ-ស្រាយបញ្ហាសង្គម និង លើកកម្ពស់តម្លៃសីលធម៌សង្គម និង វប្បធម៌ជាតិ និង ការថែរក្សាបរិស្ថាន ដោយផ្តល់នូវយន្តការគាំទ្រ និង លើកទឹកចិត្តសមស្រប ដល់ធុរកិច្ចទាំងឡាយណា ដែលអនុវត្តបាននូវអភិបាល-កិច្ចល្អ និង មានការទទួលខុសត្រូវខ្ពស់ផ្នែកសង្គម និង បរិស្ថាន។

ទី៣- ការពិនិត្យឡើងវិញ, ការធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្ម, ការកែលម្អ និង ការធ្វើវិសោធនកម្ម ច្បាប់ និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធ ជាធរមាន ព្រមទាំង ការពិនិត្យ និង ការដាក់ចេញ នូវយន្តការពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់។

ទី៤- ការជំរុញការរៀបចំ និង ការផ្តល់ការគាំទ្រ ដល់វិស័យឯកជន និង អង្គការសង្គមស៊ីវិល ក្នុងការរៀបចំក្រមសីលធម៌ និង វិជ្ជាជីវៈ, និង លើកទឹកចិត្តឱ្យមានការរៀបចំស្តង់ដាគុណវុឌ្ឍិសម្រាប់គណៈគ្រប់គ្រងនៃវិស័យឯកជន និង អង្គការសង្គមស៊ីវិល ដើម្បីបង្កើនការទទួលខុសត្រូវផ្ទាល់ខ្លួន និង កាត់បន្ថយទំនាស់ផលប្រយោជន៍ផ្ទាល់ខ្លួន និង ផលប្រយោជន៍សាធារណៈ។

ទី៥- ការបង្កើនប្រសិទ្ធភាពយន្តការសន្ទនា និង ភាពជាដៃគូ រវាងរដ្ឋ និង ឯកជន ក្នុងកម្រិតគោលនយោបាយ និង បច្ចេកទេស, ទាំងថ្នាក់ជាតិ និង ថ្នាក់ក្រោមជាតិ, ដើម្បីជំរុញការពិភាក្សាផ្នែកគោលនយោបាយ និង ការស្វែងរកដំណោះស្រាយចំពោះបញ្ហាប្រឈមនានា ដោយលើកកម្ពស់ការប្រើប្រាស់តួនាទីនៃសភាពាណិជ្ជកម្ម, ទាំងក្នុង និង ក្រៅស្រុក, និង តួអង្គពាក់ព័ន្ធ។

ទី៦- ការបង្កើន ប្រសិទ្ធភាព និង តម្លាភាព នៃអធិការកិច្ចវិស័យឯកជន និង ធុរកិច្ច តាមរយៈការជំរុញការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន ក្នុងការធ្វើអធិការកិច្ច, ការពង្រឹងសមត្ថភាព និង ភាពសុចរិតរបស់អ្នកធ្វើអធិការកិច្ច, និង ការជំរុញការអនុវត្តវិធានការអធិការកិច្ច។

សកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពសម្រាប់ក្រសួង-ស្ថាប័ន

ដើម្បីសម្រេចបានគោលនយោបាយអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលខាងលើនេះ, ក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធត្រូវចូលរួមអនុវត្ត ដោយមានក្រសួង-ស្ថាប័នចម្បងៗចំនួន ៥ សម្របសម្រួលដឹកនាំអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាព ដូចតទៅ៖

ទី១- គណៈកម្មាធិការវិនិយោគកម្ពុជានៃក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព ដូចខាងក្រោម៖

- បន្តពង្រឹង និង ពង្រីកថ្នាលនៃយន្តការសន្ទនានៃវេទិការាជរដ្ឋាភិបាល-ផ្នែកឯកជន និង បន្តសម្របសម្រួលរៀបចំវេទិកានេះឱ្យបានយ៉ាងហោចណាស់ ២ លើក ក្នុងមួយអាណត្តិ, ព្រមទាំងតាមដាន និង វាយតម្លៃលើវឌ្ឍនភាពនៃការអនុវត្តវិធានការដែលអង្គវេទិកាបានដាក់ចេញ និងរាយការណ៍ ជូនប្រមុខរាជរដ្ឋាភិបាលរៀងរាល់ ៦ខែម្តង។
- បន្តរៀបចំកិច្ចប្រជុំ និង កិច្ចសន្ទនារវាងរាជរដ្ឋាភិបាល និង វិស័យឯកជន, ដូចជា កិច្ចប្រជុំគណៈកម្មាធិការចម្រុះកម្ពុជា-ជប៉ុន ក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងរវាងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងជប៉ុនស្តីពីសេរីភាវូបនីយកម្ម ការជំរុញ និង ការការពារវិនិយោគ និង ក្រុមប្រឹក្សាផ្តល់យោបល់សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍវិស័យយានយន្ត និង អេឡិចត្រូនិក ជាដើម។
- ជំរុញចលនការនៃយន្តការសេវាថៃទាំវិនិយោគឱ្យកាន់តែមានភាពសកម្ម មុតស្រួច និង ចំគោលដៅព្រមទាំងធានាបាននូវភាពសុខដុមរបស់វិស័យឯកជននៅកម្ពុជា។

ទី២- ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- បន្តពង្រឹងអភិបាលកិច្ចវិស័យឯកជន និង ធុរកិច្ច និង បង្កើនជំនឿចិត្តរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធ តាមរយៈការអភិវឌ្ឍ និង ការធ្វើវិសោធនកម្មច្បាប់ ព្រមទាំងជំរុញការអនុវត្តច្បាប់ និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធនឹងវិស័យពាណិជ្ជកម្ម។
- បន្តសម្របសម្រួល និង ផ្តល់ការគាំទ្រដល់វិស័យឯកជន ដើម្បីបង្កើនប្រសិទ្ធភាពរបស់វិស័យនេះ ដោយជំរុញការលើកកម្ពស់សមត្ថភាពជំនាញ និង ការទទួលខុសត្រូវរបស់សភាពាណិជ្ជកម្ម សម្ព័ន្ធអាជីវកម្ម សមាគមធុរកិច្ច, ព្រមទាំងពង្រឹងកិច្ចសហការឱ្យកាន់តែជិតស្និទ្ធជាមួយវិស័យឯកជន។

- បន្តអនុវត្តភាពជាដៃគូរវាងរដ្ឋ និង ឯកជនក្នុងកម្រិតនយោបាយ និង បច្ចេកទេស ដើម្បីអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជន តាមរយៈការបង្កើនប្រសិទ្ធភាពក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហា និង ការបង្កើតគំនិតផ្តួចផ្តើមថ្មីៗនៅក្នុងយន្តការកិច្ចសន្ទនា និង ភាពជាដៃគូរវាងរដ្ឋ និង ឯកជន នៅថ្នាក់ជាតិ និង ក្រោមជាតិ សំដៅសម្រួលពាណិជ្ជកម្ម ក៏ដូចជាធ្វើពិពិធកម្មទំនិញ និង ទីផ្សារ។

ទី៣- ក្រសួងឧស្សាហកម្ម បច្ចេកវិទ្យា វិទ្យាសាស្ត្រ និងនវានុវត្តន៍ ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព ដូចខាងក្រោម៖

- បន្តអនុវត្ត និង ពង្រឹងការគ្រប់គ្រងវិស័យឧស្សាហកម្ម, កិច្ចការពារកម្មសិទ្ធិឧស្សាហកម្ម, បច្ចេកទេស និង សុវត្ថិភាពឧស្សាហកម្ម, និង ផលិតភាព ស្របតាមច្បាប់លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត តម្រូវការ និង ការឆ្លើយតបនឹងការរីកចម្រើននៃវិស័យឧស្សាហកម្ម សំដៅជំរុញការជឿទុកចិត្តពីវិស័យឯកជន និង ធុរកិច្ច។
- ពង្រឹងការអភិវឌ្ឍសហគ្រាសធុនតូច និង មធ្យម ពិសេសការចុះបញ្ជី, ការគ្រប់គ្រង, ការសម្របសម្រួលចាំបាច់នានា និង ការតាមដានវឌ្ឍនភាពនៃវិស័យនេះ ដើម្បីទាក់ទាញសហគ្រាស និង សិប្បកម្មឱ្យចុះបញ្ជី និង ផ្តល់ព័ត៌មានគ្រប់គ្រាន់ដល់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្នុងការរៀបចំគោលនយោបាយគាំទ្រនានាដល់សហគ្រាសទាំងនោះ ក៏ដូចជាអនុញ្ញាតឱ្យសហគ្រាសដែលបានចុះបញ្ជី អាចទទួលបានព័ត៌មានអំពីផលប្រយោជន៍ផ្សេងៗ និង ការពិគ្រោះយោបល់ផ្នែកធុរកិច្ច សម្រាប់ពង្រីកសកម្មភាព និង ការវិនិយោគរបស់ខ្លួន។
- ជំរុញការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រជាតិស្តីពីការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចក្រៅប្រព័ន្ធឆ្នាំ២០២៣-២០២៨។
- រៀបចំប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានរួម ដោយថ្លក់ភ្ជាប់ជាមួយនឹងថ្នាល CamDX សម្រាប់ការស្នើសុំបើកអាជីវកម្មផ្សេងៗនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ ការចុះបញ្ជីពន្ធដារ និង ការចុះបញ្ជិកា នៅមន្ទីរការងារ និង បណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ រួមទាំង ប.ស.ស., ព្រមទាំងរៀបចំទម្រង់បែបបទ និង នីតិវិធីបច្ចេកទេសនៃការផ្តល់សេវាជាកញ្ចប់ឱ្យមានស្តង់ដា ដោយមានការសម្រួលនីតិវិធី និង កាត់បន្ថយបន្ទុកចំណាយទាំងពេល និង ថវិកា។
- បន្តជំរុញកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយដៃគូអភិវឌ្ឍនានា ដើម្បីរៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍសហគ្រាសធុនតូច និង មធ្យម និង សិប្បកម្ម។
- ពង្រឹងការអនុវត្តប្រតិភូកម្មអំណាចលើការចុះបញ្ជី ឬ បង្កើត និង វិញ្ញាបនបត្រអនុញ្ញាត ដំណើរការសហគ្រាសធុនតូច និង មធ្យម និង សិប្បកម្មរបស់មន្ទីររាជធានី-ខេត្ត។

ទី៤- អង្គភាពប្រឆាំងអំពើពុករលួយ បន្តពង្រឹងកិច្ចសហការជាមួយវិស័យឯកជនបន្ថែម តាមរយៈការបន្តចុះអនុស្សារណៈ យោគយល់គ្នាជាមួយក្រុមហ៊ុនថ្មីៗទៀត ដើម្បីបញ្ជ្រាបការប្រឆាំងអំពើពុករលួយទៅក្នុងវិស័យឯកជន ក៏ដូចជា ដើម្បីពង្រឹងតម្លាភាព និង សុចរិតភាពក្នុងការអនុវត្តធុរកិច្ចនៅកម្ពុជា ដោយពង្រឹងការផ្តល់សេវាសាធារណៈរបស់ស្ថាប័នរដ្ឋ និង អាជ្ញាធរ ជូនក្រុមហ៊ុន។

ទី៥- គណៈកម្មាធិការសេដ្ឋកិច្ច និង ធុរកិច្ចឌីជីថល សម្របសម្រួល និង ពិនិត្យលទ្ធភាពផ្តួបបញ្ចូលគ្នានូវលិខិតអនុញ្ញាត អាជ្ញាបណ្ណ និង វិញ្ញាបនបត្រ ដែលមានតម្លៃប្រហាក់ប្រហែលគ្នា ឬ មិនមានតម្លៃបន្ថែមខ្ពស់, ព្រមទាំងរៀបចំដាក់បញ្ចូលសេវាទាំងនេះទៅក្នុងយន្តការចុះបញ្ជីអាជីវកម្មតាមថ្នាល CamDX សំដៅបង្កើតប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីឌីជីថលសម្រាប់ធុរកិច្ចក្នុងការចូលរួមកែលម្អបរិយាកាសធុរកិច្ចក្នុងប្រទេស។

៣.២. បរិស្ថានគ្រប់ដណ្តប់សម្រាប់ការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ

៣.២.១. ការបន្តពង្រឹងសន្តិភាព ស្ថិរភាពនយោបាយ សន្តិសុខ និង សណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ

គោលដៅជាយុទ្ធសាស្ត្រ គឺការបន្តការពារសន្តិភាព, ស្ថិរភាពនយោបាយ, សន្តិសុខ និង សណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ ដែលកត្តាទាំងនេះជាបុរេលក្ខខណ្ឌមិនអាចខ្វះបានសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍជាតិ។ ក្រសួង-ស្ថាប័នត្រូវរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រតាមវិស័យរបស់ខ្លួន ដើម្បីអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពទាំងឡាយដែលចង្អុលបង្ហាញដោយ ផ.យ.អ.ជ. របស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា សំដៅរួមចំណែកដល់ការសម្រេចបានទិសដៅគោលនយោបាយអាទិភាពសំខាន់ៗរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដូចខាងក្រោម៖

ទី១- ការការពារ ឯករាជ្យ, អធិបតេយ្យជាតិ និង បូរណភាពទឹកដី មិនឱ្យមានការលូកដៃជ្រៀតជ្រែកក្នុងកិច្ចការផ្ទៃក្នុងរបស់កម្ពុជា, ព្រមទាំងការទប់ស្កាត់ និង ការប្រឆាំងដាច់ខាត រាល់សកម្មភាពប៉ុនប៉ងផ្តួលរំលំរាជរដ្ឋាភិបាលស្របច្បាប់ ឬ ការញុះញង់ណាមួយ ដើម្បីបង្កអស្ថិរភាពនយោបាយ ឬ ចលាចលក្នុងសង្គម។

ទី២- ការបន្តពង្រឹង នីតិរដ្ឋ, លទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យសេរីពហុបក្ស, វប្បធម៌សន្តិភាព, សីលធម៌សង្គម, ការគោរពសិទ្ធិ និង សេចក្តីថ្លៃថ្នូររបស់មនុស្ស, និង ការបន្តពង្រឹង បរិយាកាសល្អ និង ប្រក្រតីភាពរឹងមាំក្នុងការបំពេញមុខងារនៃស្ថាប័នសាធារណៈ។

ទី៣- ការបន្តដោះស្រាយបញ្ហាព្រំដែនគោក និង សមុទ្រ ជាមួយប្រទេសជិតខាង ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋានច្បាប់អន្តរជាតិ ក៏ដូចជាការបន្តរៀបចំ និង ការជំរុញ អនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍតំបន់ព្រំដែនជាព្រំដែនសន្តិភាព, មិត្តភាព, សហប្រតិបត្តិការ និង ការអភិវឌ្ឍ, ទន្ទឹមនឹងការបន្តប្រកាន់ខ្ជាប់គោលការណ៍មិនអនុញ្ញាតឱ្យប្រើប្រាស់ទឹកដីកម្ពុជា ដើម្បីប្រឆាំងនឹងប្រទេសជិតខាង។

ទី៤- ការទប់ស្កាត់ និង ការបង្រ្កាប បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌគ្រប់ប្រភេទ រួមទាំងការប្រយុទ្ធប្រឆាំងភេរវកម្ម, ឧក្រិដ្ឋកម្មឆ្លងដែន, អំពើជួញដូរមនុស្ស, ការជួញដូរពលកម្ម, អាជីវកម្មផ្លូវភេទ, បទល្មើសសម្អាតប្រាក់ និង ហិរញ្ញប្បទានភេរវកម្ម, ហិរញ្ញប្បទានដល់ការរីកសាយភាយអាវុធមហាប្រល័យ, ការប្រយុទ្ធប្រឆាំងសកម្មភាពពាក់ព័ន្ធនឹងការជួញដូរ និង ការប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀនខុសច្បាប់, ល្បែងស៊ីសងខុសច្បាប់, ព្រមទាំងការបន្តពង្រឹង ការអនុវត្ត "**គោលនយោបាយ ភូមិ-ឃុំសង្កាត់ មានសុវត្ថិភាព**"។

ទី៥- ការបន្តពង្រឹង សុវត្ថិភាពចរាចរណ៍ និង សណ្តាប់ធ្នាប់តាមដងផ្លូវ តាមទីក្រុង និង ទីប្រជុំជន ដើម្បី ដោះស្រាយការកកស្ទះចរាចរណ៍ និង កាត់បន្ថយគ្រោះថ្នាក់ចរាចរណ៍ សំដៅកាត់បន្ថយថ្លៃនានា និង បង្កើនការធ្វើសុភបរមភាវូបនីយកម្មផលសេដ្ឋកិច្ច។

ទី៦- ការបន្តជំរុញកិច្ចប្រឹងប្រែង ដើម្បីសម្រេចឱ្យបាន នូវ "**កម្ពុជាគ្មានមីនត្រឹមឆ្នាំ២០២៥**" និង កាត់បន្ថយគ្រាប់មិនទាន់ផ្ទុះឱ្យបានជាអតិបរមា។

ទី៧- ការបង្ការ និង ការដោះស្រាយ បញ្ហាអគ្គិភ័យ និង គ្រោះថ្នាក់នានា ក្នុងសង្គម ដើម្បីរក្សាសុវត្ថិភាព ជូនប្រជាជន ខណៈមានការកើនឡើងនៃនគរូបនីយកម្ម, ប្រជាជននៅទីប្រជុំជន, និង ការអភិវឌ្ឍសំណង់ អគារខ្ពស់ៗ។

ទី៨- ការបន្តពង្រឹងការអនុវត្ត ច្បាប់ស្តីពីសញ្ជាតិ និង ច្បាប់ស្តីពីអន្តោប្រវេសន៍; ការបន្តជំរុញរៀបចំ ក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្ត និង យន្តការនានា ដើម្បីធានាថា "**មនុស្សម្នាក់មានអត្តសញ្ញាណតែមួយ**" និង "**មនុស្ស ទាំងអស់ត្រូវបានកំណត់អត្តសញ្ញាណ**"; ការគ្រប់គ្រងការចេញ-ចូលកម្ពុជា; ការគ្រប់គ្រងការស្នាក់នៅ និង ការប្រកបមុខរបររបស់ជនបរទេស; និង ការធ្វើទំនើបកម្មប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងទិន្នន័យអន្តោប្រវេសន៍ សំដៅបង្ការ និង ទប់ស្កាត់ ការលបលួចជ្រៀតចូល, ការស្នាក់នៅ និង ការប្រកបមុខរបរ ដោយខុសច្បាប់។

ទី៩- ការពង្រឹង ការអនុវត្តច្បាប់ និង ការកសាងសមត្ថភាព ដើម្បីទប់ស្កាត់បទល្មើស តាមប្រព័ន្ធ បច្ចេកវិទ្យា ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់។

ទី១០- ការជំរុញការអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រជាតិស្តីពីអត្តសញ្ញាណកម្ម ឆ្នាំ២០១៧-២០២៦ ដោយ បង្កើតឱ្យមានមជ្ឈមណ្ឌលជាតិគ្រប់គ្រងទិន្នន័យប្រជាជន; រៀបចំឱ្យប្រើប្រាស់លេខសម្គាល់អត្ត-សញ្ញាណបុគ្គល; និង ជំរុញការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីអត្រានុកូលដ្ឋាន, ស្ថិតិអត្រានុកូលដ្ឋាន និង អត្តសញ្ញាណកម្ម, និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធ។

សកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពសម្រាប់ក្រសួង-ស្ថាប័ន

ដើម្បីសម្រេចបានគោលនយោបាយអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលខាងលើនេះ, ក្រសួង-ស្ថាប័ន ទាំងអស់ត្រូវចូលរួមអនុវត្ត ដោយមានក្រសួង-ស្ថាប័នចម្បងៗចំនួន ១១ សម្របសម្រួលដឹកនាំអនុវត្ត សកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាព ដូចតទៅ៖

ទី១- ក្រសួងការបរទេស និង សហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- បន្តការពារប្តេជ្ញាចិត្តនូវសន្តិភាព អធិបតេយ្យភាព ឯករាជ្យភាព បូរណភាពទឹកដី និង ប្រឆាំងនឹង ការជ្រៀតជ្រែកចូលកិច្ចការផ្ទៃក្នុងពីគ្រប់រូបភាព។
- បន្តចូលរួមសហការដោះស្រាយបញ្ហាព្រំដែនគោក និង សមុទ្រ ជាមួយប្រទេសជិតខាង ដោយ ផ្អែកលើមូលដ្ឋានច្បាប់អន្តរជាតិ ក៏ដូចជាបន្តរៀបចំ និង ជំរុញអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍតំបន់ព្រំ ដែន ជាព្រំដែនសន្តិភាព មិត្តភាព សហប្រតិបត្តិការ និង ការអភិវឌ្ឍ។

ទី២- ក្រសួងការពារជាតិ ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- ពង្រឹងខ្សែរយៈចាត់តាំងក្នុងកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធ ជាពិសេសក្នុងជួរកងទ័ពនៅគ្រប់ថ្នាក់ ដើម្បី ធានាប្រសិទ្ធភាពនៃការគ្រប់គ្រង។
- ផ្តល់សម្ភារៈបច្ចេកទេសចាំបាច់ និង លើកកម្ពស់សុខុមាលភាពរបស់កងទ័ព, ជាពិសេស បង្កើន ប្រសិទ្ធភាពនៃការផ្គត់ផ្គង់ និង ការគ្រប់គ្រងភស្តុភារហិរញ្ញវត្ថុ សម្រាប់បណ្តាកងឯកភាពដែល ឈរជើងនៅតាមខ្សែត្រៀមជួរមុខ និង ការពារដែនកោះ។

- ពង្រឹង និង ពង្រីកទំនាក់ទំនងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធលើគ្រប់ផ្នែក, ព្រមទាំងបន្តចូលរួមក្នុងបេសកកម្មរក្សាសន្តិភាពរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ។
- បន្តការអភិវឌ្ឍលើវិស័យឧស្សាហកម្មយោធា ដែលជាកត្តាចាំបាច់ក្នុងការធ្វើទំនើបកម្មយោធា សំដៅឆ្ពោះទៅរកការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព ឯករាជ្យភាព វឌ្ឍនភាព និង ការកាត់បន្ថយការចំណាយលើការទិញពីបរទេស។

ទី៣- ក្រសួងមហាផ្ទៃ ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- បន្តការពារសន្តិភាព ឯករាជ្យ អធិបតេយ្យជាតិ បូរណភាពទឹកដី និង ខឿនសន្តិសុខជាតិ តាមរយៈវិធានការចាំបាច់នានា, ព្រមទាំងបន្តរក្សាសន្តិសុខ សណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ និង សុវត្ថិភាពសង្គម, ជាពិសេស ការពង្រឹងការអនុវត្តគោលនយោបាយ "**ភូមិ ឃុំ-សង្កាត់មានសុវត្ថិភាព**"។
- ពង្រឹង និង អភិវឌ្ឍនគរបាល តាមរយៈការពង្រឹងការអនុវត្តតួនាទី ភារកិច្ច និង លើកកម្ពស់សមត្ថភាពមន្ត្រីនគរបាល, ការពង្រឹង និង ការលើកកម្ពស់យន្តការគ្រប់គ្រង ដឹកនាំ និង ត្រួតពិនិត្យការងារនគរបាល, ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ, ការពង្រឹង និង ការពង្រីកកម្លាំងបង្អែកនៅមូលដ្ឋាន, និងការជំរុញការកសាងប្រព័ន្ធទទួល និង ផ្តល់ព័ត៌មាន (E-Police) សម្រាប់បង្កើនទំនាក់ទំនងរវាងមន្ត្រីនគរបាល និង ប្រជាជន។
- អភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធនៅតាមប៉ុស្តិ៍នគរបាល ប៉ុស្តិ៍ការពារច្រកព្រំដែន អធិការដ្ឋាននគរបាល និង មន្ទីរពេទ្យ ១៦ ឧសភា ដើម្បីបម្រើសេវាសាធារណៈជូនប្រជាពលរដ្ឋ។
- ពង្រឹងការគ្រប់គ្រងច្រកទ្វារព្រំដែន, ការគ្រប់គ្រងជនបរទេសអន្តោប្រវេសន៍, ការលើកកម្ពស់ការផ្តល់សេវាអន្តោប្រវេសន៍ និង ការពង្រឹងពង្រីកចំណងមិត្តភាព សហប្រតិបត្តិការជាតិ-អន្តរជាតិ។
- ពង្រឹងការគ្រប់គ្រងពន្ធនាគារតាមស្តង់ដាច្បាស់លាស់ ដើម្បីធានាសន្តិសុខ សុវត្ថិភាព និង សុខភាពជនជាប់ឃុំ, ព្រមទាំងអភិវឌ្ឍជំនាញវិជ្ជាជីវៈ ផ្តល់សេវាអប់រំកែប្រែ ស្តារនីតិសម្បទា បណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈដល់ជនជាប់ឃុំ និង ធ្វើសមាហរណកម្មជនដែលត្រូវបានដោះលែងឱ្យបានល្អសមរម្យទៅក្នុងសហគមន៍វិញ។
- អភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធពន្ធនាគារ និង ការបំពាក់នូវឧបករណ៍សម្ភារៈឱ្យស្របតាមស្តង់ដាពន្ធនាគារ ដើម្បីធានាបាននូវសន្តិសុខ សុវត្ថិភាព និង សុខភាព ស្របតាមគោលការណ៍មនុស្សធម៌។

ទី៤- រដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានកិច្ចការព្រំដែន ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- បន្តដោះស្រាយបញ្ហាព្រំដែនគោក និង សមុទ្រ ជាមួយប្រទេសជិតខាងដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋានច្បាប់អន្តរជាតិ ក៏ដូចជាបន្តរៀបចំ និង ជំរុញអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍតំបន់ព្រំដែន ជាព្រំដែនសន្តិភាព មិត្តភាព សហប្រតិបត្តិការ និង ការអភិវឌ្ឍ។
- បន្តចរចា វាស់វែងខណ្ឌសីមា និង បោះបង្គោលព្រំដែនគោក, កំណត់ព្រំដែនសមុទ្រ និង ការផលិតផែនទីព្រំដែន, អភិរក្ស និង ថែរក្សាបង្គោលព្រំដែន និង បរិវេណបង្គោលព្រំដែន, ព្រមទាំងបន្តការងារសាងសង់ផ្លូវក្រវាត់ព្រំដែន។

ទី៥- អាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធប្រឆាំងគ្រឿងញៀន បន្តអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រចំនួន ៦ ឱ្យបានជោគជ័យ, រួមមាន ១) កាត់បន្ថយតម្រូវការគ្រឿងញៀន, ២) កាត់បន្ថយការផ្គត់ផ្គង់គ្រឿងញៀន, ៣) ពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពព្យាបាល ស្តារនីតិសម្បទា និង ធ្វើសមាហរណកម្ម, ៤) ពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពអនុវត្តច្បាប់, ៥) ពង្រឹង និង ពង្រីកកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ, និង ៦) ពង្រឹងយន្តការថ្នាក់ជាតិ និង ថ្នាក់ក្រោមជាតិ។

ទី៦- លេខាធិការដ្ឋានគណៈកម្មាធិការជាតិប្រឆាំងភេរវកម្ម ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាពចម្បងៗមួយចំនួន, រួមមាន ការងារប្រឆាំងភេរវកម្ម, ការប្រឆាំងការសម្អាតប្រាក់, ការប្រឆាំងហិរញ្ញប្បទានភេរវកម្ម និង ការប្រឆាំងហិរញ្ញប្បទានដល់ការរីកសាយភាយអាវុធមហាប្រល័យ, ការងារយុទ្ធសាស្ត្រជាតិក្នុងការប្រឆាំងភេរវកម្ម ការងារសមយុទ្ធ, ការងារប្រមូលព័ត៌មានសម្ងាត់ និង ចំហ, ការពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការក្នុងប្រទេស និង ក្រៅប្រទេស ពាក់ព័ន្ធនឹងអំពើភេរវកម្ម, និង ការរួមចំណែកក្នុងការរក្សា និង ការពារសន្តិសុខសុវត្ថិភាពជូនជាតិ និង ប្រជាពលរដ្ឋ។

ទី៧- អាជ្ញាធរកម្ពុជាគ្រប់គ្រងសកម្មភាពកំចាត់មីន និង សង្គ្រោះជនពិការដោយសារមីន ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- រៀបចំផែនការបោសសម្អាតមីន និង អនុវត្តយន្តការភូមិអស់មីនឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព និង ជោគជ័យ, ព្រមទាំងរៀបចំការស្នើសុំពន្យារពេលបញ្ចប់ការបោសសម្អាតមីនប្រឆាំងមនុស្សទៅគណៈកម្មការពាក់ព័ន្ធនៃអនុសញ្ញាអូតាវ៉ា។
- រៀបចំគោលនយោបាយជាតិ និង យុទ្ធសាស្ត្រនានា សម្រាប់គ្រប់គ្រងសំណល់ជាតិផ្ទុះពីសង្គ្រាម ហានិភ័យ និង ក្រោយអស់ការគម្រាមដោយសារមីន, ព្រមទាំងបន្តចូលរួមចែករំលែកបទពិសោធលើវិស័យសកម្មភាពមីន។
- បន្តចលនាកៀរគរធនធានហិរញ្ញវត្ថុពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ប្រទេសជាមិត្ត អ្នកវិនិយោគិន និង សប្បុរសជននានា ដើម្បីរួមចំណែកដល់ការងារសកម្មភាពមីន និង ការបោសសម្អាតមីន។
- បន្តចូលរួមអនុវត្តអនុសញ្ញាស្តីពីការហាមប្រាមការប្រើប្រាស់ ការលុបបំបាត់ ការរក្សាទុក ការផលិត និង ការផ្ទេរគ្រាប់មីនប្រឆាំងមនុស្ស និង ការបំផ្លាញគ្រាប់មីន ដោយត្រូវចូលរួមក្នុងកិច្ចប្រជុំនានា និង រៀបចំរបាយការណ៍ជាទៀងទាត់ជូនរាជរដ្ឋាភិបាល។
- បន្តសហការជាមួយក្រសួង-ស្ថាប័ន និង ដៃគូពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ដើម្បីធ្វើការអប់រំផ្សព្វផ្សាយកាត់បន្ថយគ្រោះថ្នាក់ដោយសារមីន និង សំណល់ជាតិផ្ទុះពីសង្គ្រាម, និង រៀបចំឯកសារគតិយុត្ត និង គោលនយោបាយ ដើម្បីជួយលើកកម្ពស់សិទ្ធិ និង ជីវភាពរបស់ជនមានពិការភាពដោយសារមីន។

ទី៨- មជ្ឈមណ្ឌលជាតិបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន ផ្តោតការអនុវត្តសកម្មភាពអាទិភាពលើការប្រយុទ្ធប្រឆាំងអំពើភេរវកម្ម និង ឧក្រិដ្ឋកម្មនៅកម្ពុជាតាមប្រព័ន្ធព័ត៌មានវិទ្យា និង ឌីជីថល, ការបង្ការ និង ការទប់ស្កាត់ចលនាវិទ្ធង្សនា ចលនាជ្រុលនិយម ការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានមិនពិត និង ការបំផុសញុះញង់បង្កចលាចលសង្គមប៉ុនប៉ងផ្តួលរំលំរាជរដ្ឋាភិបាលស្របច្បាប់, គ្រប់គ្រង និង ការពារសន្តិសុខបច្ចេកវិទ្យា, ការកសាង និង ការពង្រឹងសមត្ថភាពធនធានមនុស្ស និង ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធកម្លាំងសន្តិសុខក្នុងវិស័យ

បច្ចេកវិទ្យា ទាំងក្នុង និង ក្រៅប្រទេស, ព្រមទាំង ពង្រឹង និង ពង្រីកកិច្ចសហប្រតិបត្តិការការងារសន្តិសុខក្នុងវិស័យបច្ចេកវិទ្យាជាមួយបណ្ដាដៃគូ ទាំងក្នុង និង ក្រៅប្រទេស។

ទី៩- ក្រសួងព័ត៌មាន ផ្ដោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- រៀបចំសណ្ដាប់ធ្នាប់អ្នកសារព័ត៌មានដោយអនុវត្តពេញលេញនូវធម្មនុញ្ញវិជ្ជាជីវៈសារព័ត៌មានក្នុងការបំពេញភារកិច្ចជាអ្នកសារព័ត៌មានអាជីពប្រកបដោយភាពបុរេសកម្ម អន្តរសកម្ម និងប្រសិទ្ធភាព។
- ធ្វើវិសោធនកម្មលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តដែលមានធរមាន ដើម្បីជំរុញប្រសិទ្ធភាពការផ្សព្វផ្សាយប្រកបដោយបរិយាបន្ន។
- រៀបចំយុទ្ធនាការរួមគ្នាក្នុងការប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងព័ត៌មានក្លែងក្លាយ ដោយកំណត់នូវយន្តការជាក់លាក់ក្នុងការដោះស្រាយ។
- បណ្ដុះបណ្ដាលជំនាញដល់មន្ត្រីរាជការ និង អ្នកសារព័ត៌មានលើបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល ដើម្បីបង្កើនគុណភាព និង ស័ក្ដិសិទ្ធភាពក្នុងការងារព័ត៌មាន និង សាធារណមតិឱ្យស្របតាមបរិបទសង្គម និង និម្មាបនកម្មសកល។
- សហការសម្របសម្រួលជាមួយក្រសួង-ស្ថាប័ន និង រដ្ឋបាលរាជធានី-ខេត្ត ដើម្បីគ្រប់គ្រងព័ត៌មាន និង សាធារណមតិ ដោយធ្វើការផ្សព្វផ្សាយគ្រប់ទម្រង់ ជាពិសេសតាមថ្នាលទូរទស្សន៍ឌីជីថល និង វិទ្យុឌីជីថល និង ពង្រីកវិសាលភាពការផ្សាយ និង ឆ្លើយតបឱ្យទាន់ពេលទៅនឹងរាល់ព័ត៌មានអវិជ្ជមាន ប្រកបដោយស្មារតីបុរេសកម្ម និង សហថាមពល សំដៅការពារសមិទ្ធផលស្នាដៃ និង កេរ្តិ៍ឈ្មោះរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល។
- ជំរុញសហប្រតិបត្តិការជាមួយស្ថាប័នជាតិ អន្តរជាតិ និង ដៃគូពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីពង្រឹងសមត្ថភាព ផ្លាស់ប្ដូរបទពិសោធ និង បណ្ដុះបណ្ដាលធនធានមនុស្សក្នុងវិស័យព័ត៌មាន។
- និពន្ធអត្ថបទ រៀបចំកិច្ចសម្ភាសន៍ និង ផលិតវីដេអូ សារសំឡេង រូបភាព ព្រឹត្តិបត្រព័ត៌មានស្ដីពីគោលនយោបាយ យុទ្ធសាស្ត្រ សកម្មភាព និង សមិទ្ធផលរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយឱ្យបានលឿនរហ័ស និង មានប្រសិទ្ធភាព។

ទី១០- ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និង ទូរគមនាគមន៍ ផ្ដោតលើការជំរុញការអនុម័តច្បាប់ស្ដីពីសន្តិសុខសាយប័រ និង រៀបចំលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធ, ការរៀបចំប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងសន្តិសុខសាយប័រ, និង ការជំរុញការបណ្ដុះបណ្ដាល និង ការបញ្ជ្រាបការយល់ដឹងអំពីសន្តិសុខសាយប័រជាដើម។

ទី១១- គណៈកម្មការសន្តិសុខឌីជីថល ដឹកនាំ សម្របសម្រួល និង ជំរុញការគ្រប់គ្រងសន្តិសុខឌីជីថល ដើម្បីការពារអត្ថប្រយោជន៍របស់គ្រប់តួអង្គសង្គមទប់ទល់នឹងការវាយប្រហារគ្រប់រូបភាព ឆ្លើយតបទាំងផ្នែកបច្ចេកទេស និង កម្លាំងពាក់ព័ន្ធនឹងការធានា និង ការពារសន្តិសុខឌីជីថល។

៣.២.២. ការប្រកាន់ខ្ជាប់នូវនយោបាយការបរទេសឯករាជ្យ ផ្អែកលើច្បាប់ និង ឈ្នះឈ្នះ

គោលដៅជាយុទ្ធសាស្ត្រ គឺការបន្តពង្រឹងការអនុវត្តនយោបាយការបរទេសឯករាជ្យផ្អែកលើច្បាប់ ក្នុងកិច្ចការពារ និង ក្នុងការជំរុញបង្កើនផលប្រយោជន៍ស្នូលរបស់ជាតិ; និង ការកសាងមិត្តភាព និង កិច្ចសហប្រតិបត្តិការល្អប្រសើរជាមួយប្រទេសទាំងអស់នៅលើសកលលោក និង អង្គការអន្តរជាតិនានា; ព្រមទាំងការចូលរួមយ៉ាងសកម្មចំពោះបុព្វហេតុសន្តិភាព ស្ថិរភាព សន្តិសុខ និង វិបុលភាព ក្នុងតំបន់ និង សកលលោក ស្របតាមអភិក្រម "**រក្សាចាស់, បង្កើតថ្មី**"។ ក្រសួង-ស្ថាប័ន ត្រូវរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រតាមវិស័យរបស់ខ្លួន ដើម្បីអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពទាំងឡាយ ដែលចង្អុលបង្ហាញដោយ ផ.យ.អ.ជ. របស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា សំដៅរួមចំណែកដល់ការសម្រេចបានទិសដៅគោលនយោបាយអាទិភាពសំខាន់ៗរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដូចខាងក្រោម៖

- ការបន្តអនុវត្តនយោបាយការបរទេសឯករាជ្យ ដោយផ្អែកលើច្បាប់អន្តរជាតិ និង គោរពដាច់ខាតនូវអធិបតេយ្យ, បូរណភាពទឹកដី និង ឯករាជ្យរបស់រដ្ឋសមាជិក អនុលោមតាមធម្មនុញ្ញអង្គការសហប្រជាជាតិ និង គោលការណ៍ដែលទទួលស្គាល់ជាសកល។
- ការបន្តប្រកាន់គោលការណ៍មិនគាំទ្រការប្រើប្រាស់ ឬ ការគំរាមប្រើប្រាស់កម្លាំង ក្នុងទំនាក់ទំនងអន្តរជាតិ, ការឈ្លានពានប្រឆាំងរដ្ឋឯករាជ្យ, ការបំបែករដ្ឋ, ការកាត់យកទឹកដីពីរដ្ឋអធិបតេយ្យ និង ការជ្រៀតជ្រែកកិច្ចការផ្ទៃក្នុងនៃប្រទេសដទៃ, ព្រមទាំងការបន្តប្រកាន់ជំហរម៉ឺងម៉ាត់ ក្នុងការមិនអនុញ្ញាតឱ្យមានមូលដ្ឋានយោធាបរទេសក្នុងទឹកដីកម្ពុជា។
- ការបន្តប្រកាន់គោលការណ៍អព្យាក្រឹតអចិន្ត្រៃយ៍ មិនចូលបក្សសម្ព័ន្ធ និង ការអនុវត្តការទូតទន់ភ្លន់ប៉ុន្តែ ម៉ឺងម៉ាត់ បត់បែន និង ថ្លឹងថ្លែង, ស្របតាមការផ្លាស់ប្តូរផ្នែកយុទ្ធសាស្ត្រភូមិសាស្ត្រនយោបាយ ក្នុងតំបន់ និង សកលលោក។
- ការបន្តតម្កល់ផលប្រយោជន៍ស្នូលរបស់ជាតិជាចម្បង ក្នុងការអនុវត្តគោលនយោបាយការបរទេស ដែលចូលរួមចំណែកដល់ការការពារអធិបតេយ្យជាតិ និង បូរណភាពទឹកដី, ការអភិវឌ្ឍសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច សម្រាប់លើកកម្ពស់ជីវភាពប្រជាជន, និង ការលើកតម្កើងកិត្យានុភាពនិង ឧត្តមភាពជាតិ ទាំងក្នុងក្របខ័ណ្ឌតំបន់ និង សកលលោក។
- ការលើកកម្ពស់ទំនាក់ទំនងល្អជាមួយប្រទេសជិតខាង ដើម្បីសម្រេចចក្ខុវិស័យប្រែក្លាយព្រំដែនទៅជាតំបន់សន្តិភាព ស្ថិរភាព និង ការរីកចម្រើន, ទន្ទឹមនឹងការបន្តពង្រឹង និង ពង្រីកទំនាក់ទំនងជាមួយដៃគូយុទ្ធសាស្ត្រនានា, ទាំងក្នុង និង ក្រៅតំបន់។
- ការបន្តពង្រឹងតួនាទីរបស់កម្ពុជានៅក្នុងអាស៊ាន តាមរយៈការចូលរួមយ៉ាងសកម្ម ប្រកបដោយស្មារតីស្ថាបនានៅក្នុងការងាររក្សាសាមគ្គីភាពផ្ទៃក្នុងអាស៊ាន, និង ការធ្វើសមាហរណកម្មតំបន់ ស្របតាមធម្មនុញ្ញអាស៊ាន ជាពិសេស ការធ្វើការសម្រេចចិត្តនានាដោយផ្អែកលើការពិភាក្សា និង យន្តការកុងសង់ស៊ីស និង ដោយមិនជ្រៀតជ្រែកកិច្ចការផ្ទៃក្នុងនៃប្រទេសសមាជិក។

- ការបន្តពង្រឹងពហុភាគីនិយម តាមរយៈការចូលរួមសកម្មក្នុងវេទិកាតំបន់ និង អន្តរជាតិ; ការរួមចំណែកក្នុងប្រតិបត្តិការរក្សាសន្តិភាពរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ; ការចូលរួមរក្សាស្ថិរភាព និង សន្តិភាព ដោយលើកតម្កើងកិច្ចសន្ទនា និង ការដោះស្រាយបញ្ហាដោយសន្តិវិធី; និង ការលើកស្ទួយពាណិជ្ជកម្មពហុភាគីដែលសេរី, បើកចំហ, និង ផ្អែកលើវិធាននៃច្បាប់។
- ការបន្តអនុវត្តគោលនយោបាយការបរទេសពហុវិមាត្រ និង ពហុសណ្ឋាន សំដៅបង្កើនប្រសិទ្ធភាពក្នុងកិច្ចការពារ និង ការជំរុញផលប្រយោជន៍ជាតិ ដោយចូលរួមយ៉ាងសកម្ម ក្នុងវិស័យពាក់ព័ន្ធដែលបង្កើតឱ្យមានសហថាមពលក្នុងការបង្កើនអំណាចចរចា; និង សំដៅឆ្លើយតបទាន់ពេលដើម្បីពង្រីកលំហបត់បែនយុទ្ធសាស្ត្រ នៅក្នុងកិច្ចការទំនាក់ទំនងអន្តរជាតិ។
- ការបន្តពង្រឹង ជំនឿពីអន្តរជាតិ និង ការយល់ឃើញត្រឹមត្រូវមកលើកម្ពុជា, ជាពិសេសអំពីស្ថានភាពពិត និង ជាក់ស្តែងរបស់កម្ពុជា, ដើម្បីធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវទំនាក់ទំនងជាមួយដៃគូ, កិត្យានុភាព និង ការផ្សព្វផ្សាយកម្ពុជាជាសកល សំដៅបង្កើនភាពទាក់ទាញ និង លើកកម្ពស់ទំនាក់ទំនងសេដ្ឋកិច្ច, ការវិនិយោគ និង ទេសចរណ៍។
- ការបន្តធ្វើការកែទម្រង់ស្ថាប័ន និង បណ្តុះបណ្តាលធនធានមនុស្ស ក្នុងកិច្ចការការបរទេសឱ្យមានសមត្ថភាពខ្ពស់, ជំនាញគ្រប់គ្រាន់ និង ភាពប៉ិនប្រសប់ សម្រាប់ការពារប្រយោជន៍ស្នូលរបស់ជាតិ។

៣.២.៣. ការធានាបាននូវស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ

ការធានាបាននូវស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ គឺជាលក្ខខណ្ឌចាំបាច់សម្រាប់ការលើកកម្ពស់ការអភិវឌ្ឍសង្គមសេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយ បរិយាបន្ន ភាពធន់ និង ចីរភាព។ ក្រសួង-ស្ថាប័ន ត្រូវរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រតាមវិស័យរបស់ខ្លួន ដើម្បីអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពទាំងឡាយដែលចង្អុលបង្ហាញដោយ ផ.យ.អ.ជ. របស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា សំដៅរួមចំណែកដល់ការសម្រេចបានទិសដៅគោលនយោបាយអាទិភាពសំខាន់ៗរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដូចខាងក្រោម៖

ទី១- ការបន្តរក្សាស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច ដើម្បីធានាបានចីរភាពនៃកំណើនប្រកបដោយបរិយាបន្ន តាមរយៈ ការគ្រប់គ្រងអតិផរណាឱ្យស្ថិតក្នុងកម្រិតសមស្រប, ការរក្សាស្ថិរភាពអត្រាប្តូរប្រាក់, ការបង្កើនទុនបម្រុងរបស់ជាតិ និង ការរក្សាលំនឹងជីវភាពប្រជាជន។

ទី២- ការកែទម្រង់កាន់តែស៊ីជម្រៅ និង មុតស្រួច, ពិសេស ចំពោះបញ្ហាប្រឈមដែលមានចរិតជារចនាសម្ព័ន្ធ និង អន្តរស្ថាប័ន, សំដៅលើកកម្ពស់ពិពិធកម្មសេដ្ឋកិច្ច, បង្កើនផលិតភាព និង ភាពប្រកួតប្រជែងរបស់កម្ពុជា។

ទី៣- ការរក្សាចីរភាពហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ តាមរយៈការបន្តជំរុញអនុវត្តការកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ដោយផ្តោតលើការពង្រឹងការប្រមូលចំណូល និង ការបង្កើនប្រសិទ្ធភាពចំណាយ, ការពង្រឹងការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ, ការគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈ ប្រកបដោយចីរភាព, ការជំរុញអភិវឌ្ឍយន្តការកៀរគរហិរញ្ញប្បទាន ពីប្រភពធនធានក្នុងស្រុក និង ការពង្រីកលំហថវិកាជាតិជាលំដាប់។

ទី៤- ការពង្រឹង ស្ថិរភាព និង ភាពធន់ហិរញ្ញវត្ថុ, ទាំងវិស័យធនាគារ និង វិស័យហិរញ្ញវត្ថុមិនមែនធនាគារ, ពិសេស តាមរយៈ ការអភិវឌ្ឍបណ្តាញសុវត្ថិភាពហិរញ្ញវត្ថុ (Financial Safety Net), និង ការជំរុញភាពស៊ីជម្រៅហិរញ្ញវត្ថុ (Financial Deepening)។

ទី៥- ការលើកកម្ពស់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការហិរញ្ញវត្ថុ, ទាំងក្នុងតំបន់ និង សកលលោក, សំដៅរួមចំណែកពង្រឹងស្ថិរភាពប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុ, កៀរគរធនធាន, និង អភិវឌ្ឍទីផ្សារហិរញ្ញវត្ថុ និង បច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុថ្មីៗ។

ទី៦- ការជំរុញការអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធគាំពារសង្គម ឱ្យមានលក្ខណៈគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ និង ប្រកបដោយបរិយាបន្ន ដើម្បីពង្រឹងភាពធន់នៃសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច។

សកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពសម្រាប់ក្រសួង-ស្ថាប័ន

ដើម្បីសម្រេចបានគោលនយោបាយអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលខាងលើនេះ, ក្រសួង-ស្ថាប័នទាំងអស់ត្រូវចូលរួមអនុវត្ត ដោយមានក្រសួង-ស្ថាប័នចម្បងៗចំនួន ៤ សម្របសម្រួលដឹកនាំអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាព ដូចតទៅ៖

ទី១- ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- បន្តរៀបចំក្របខ័ណ្ឌហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈរយៈពេលមធ្យម ពិសេសកំណត់នូវគោលជំហរគោលនយោបាយហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈប្រកបដោយស្មារតីប្រយ័ត្នប្រយែង ដោយធានាឱ្យបាននូវស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និង ចីរភាពហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ។
- ជំរុញការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រកៀរគរចំណូលរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា ដើម្បីពង្រឹងការប្រមូលចំណូលឱ្យបានកាន់តែប្រសើរ ដោយត្រូវមានការថ្លឹងថ្លែងជាមួយនឹងការបន្តរក្សាឱ្យបាននូវចលនការ និង សន្ទុះនៃសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ច ក៏ដូចជាការផ្តល់នូវភាពត្រឹមត្រូវ តម្លាភាព និង ភាពយុត្តិធម៌ ក្នុងការវាយតម្លៃពន្ធ ដល់អ្នកបង់ពន្ធ និង ដោយត្រូវផ្តោតលើប្រភពចំណូលដែលជាសក្តានុពល និង ដែលមិនបង្កផលប៉ះពាល់ធំដុំដល់សេដ្ឋកិច្ច។
- បន្តនូវភាពប្រយ័ត្នប្រយែង និង បុរេសកម្មខ្ពស់ ក្នុងការអនុវត្តចំណាយថវិកា ដោយឈរលើគោលការណ៍វិន័យ និង ប្រសិទ្ធភាពថវិកា, ទាំងកម្រិតវិភាជន៍ និង ប្រតិបត្តិការ, ពោល គឺចាយឱ្យចំទិសដៅ និង ផ្តោតលើតម្លៃនៃថវិកា។
- រៀបចំវិធានការសំដៅពង្រឹងប្រាក់សន្សំរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលឡើងវិញ ដើម្បីត្រៀមទប់ទល់នឹងវិបត្តិនាពេលអនាគត តាមរយៈការចាប់ផ្តើមដាក់ឱ្យអនុវត្តនូវមូលនិធិបម្រុងហិរញ្ញវត្ថុ ដែលជាមូលនិធិប្រាក់សន្សំរបស់រដ្ឋ។
- បន្តគ្រប់គ្រងស្ថានភាពបំណុលសាធារណៈប្រកបដោយវិន័យ និង ប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ តាមរយៈការអនុវត្តយ៉ាងម៉ឺងម៉ាត់នូវគោលការណ៍វិន័យគន្លឹះ ដែលបានដាក់ចេញក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីការគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈ២០២៤-២០២៨។

- បន្តពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពនៃការគ្រប់គ្រងការវិនិយោគសាធារណៈ តាមរយៈការអនុវត្តវិធានការ និង ផែនការសកម្មភាពដែលមានដាក់ចេញក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីការកែទម្រង់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងការវិនិ-យោគសាធារណៈ២០១៩-២០២៥។
- បន្តអនុវត្តកម្មវិធីកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ដំណាក់កាលទី៤ ដោយផ្តោតលើ គណនេយ្យភាពសមិទ្ធកម្ម ក្នុងស្មារតីពង្រឹងប្រសិទ្ធភាព គុណភាព និង ការទទួលខុសត្រូវលើ លទ្ធផលនៃការអនុវត្តរបស់ស្ថាប័នសាធារណៈ។
- ជំរុញការកសាងប្រព័ន្ធគាំពារសង្គមឱ្យមានលក្ខណៈជាប្រព័ន្ធ និង គ្រប់ជ្រុងជ្រោយ និង មាន វិសាលភាពគ្របដណ្តប់ទាំងវិស័យសាធារណៈ និង ឯកជន ដោយផ្តោតលើការកែទម្រង់រចនាសម្ព័ន្ធ គ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធគាំពារសង្គម, ការបង្កើនប្រសិទ្ធភាពចំណាយថវិកាជាតិ ការពង្រីកវិសាលភាពគ្រប ដណ្តប់ជាអតិបរមា និង ការពិនិត្យបញ្ហាឆ្លងវិស័យ។
- ជំរុញការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍវិស័យហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ២០២៥-២០៣០។

ទី២- គណៈកម្មាធិការសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជានៃក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា បន្តលើក កម្ពស់ប្រសិទ្ធភាព និង កិច្ចសហប្រតិបត្តិការ និង ភាពជាដៃគូប្រកបដោយបរិយាបន្នជាមួយតួអង្គអភិវឌ្ឍ ទាំងអស់ ដោយឈរលើគោលការណ៍ស្មើភាព និង ការគោរពគ្នាទៅវិញទៅមក ទន្ទឹមនឹងការពង្រឹងភាព ជាម្ចាស់របស់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងកិច្ចអភិវឌ្ឍជាតិ និង បន្តលើកកម្ពស់ស័ក្តិសិទ្ធិភាពក្នុងការគ្រប់គ្រង និង ប្រើប្រាស់ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ទាំងនេះ។

ទី៣- ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាពៈ
- រៀបចំ និង អនុវត្តកម្មវិធីជាតិជំនួយសង្គមជាកញ្ចប់គ្រួសារប្រកបដោយសុភបរមា, ព្រមទាំងបន្ត រៀបចំ និង ពង្រឹងកម្លាំងសេវាសង្គមក្នុងក្របខ័ណ្ឌជំនួយសង្គមឱ្យបានទូលំទូលាយ និង ប្រកប ដោយសមត្ថភាព ដើម្បីធានាប្រសិទ្ធភាពនៃការផ្តល់ជំនួយសង្គម។
- ពង្រឹងប្រព័ន្ធអភិបាលកិច្ចរបស់មូលនិធិជាតិជំនួយសង្គមឱ្យកាន់តែរឹងមាំ និង មានប្រសិទ្ធភាព ដោយធ្វើទំនើបកម្មប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងព័ត៌មានវិទ្យា, ពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពនៃសេវារដ្ឋបាល និង អភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស និង មូលធនមនុស្ស, ពង្រឹងភាពជាដៃគូជាមួយក្រសួង-ស្ថាប័ន ធនាគារ និង អង្គការដៃគូ, និង ពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពនៃការគ្រប់គ្រងថវិកា ហិរញ្ញវត្ថុ គណនេយ្យ ការធ្វើ សវនកម្ម និង អធិការកិច្ចការអនុវត្តកម្មវិធីគាំពារសង្គម។

ទី៤- អាជ្ញាធរសេវាហិរញ្ញវត្ថុមិនមែនធនាគារ បន្តអភិវឌ្ឍសេវាហិរញ្ញវត្ថុមិនមែនធនាគារឱ្យកាន់ តែប្រសើរ, ព្រមទាំងសិក្សាស្រាវជ្រាវ និង រៀបចំរបាយការណ៍ស្តីពីស្ថានភាពនៃវិស័យហិរញ្ញវត្ថុមិនមែន ធនាគារជាប្រចាំ ដែលជាធាតុចូលមួយសម្រាប់ការបន្តរៀបចំរបាយការណ៍ស្ថិរភាពហិរញ្ញវត្ថុនៃវិស័យហិរញ្ញ វត្ថុមិនមែនធនាគារ ដំណាក់កាលទី១ ដែលនឹងរំលេចអំពីប្រភេទហានិភ័យចម្បងៗ នៃអនុវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ មិនមែនធនាគារ រួមទាំងភាពប្រទាក់ក្រឡានៃហានិភ័យជាប្រព័ន្ធ។

៣.២.៤. ការបន្តកសាងភាពជាដៃគូប្រកបដោយបរិយាបន្ន និង ស័ក្តិសិទ្ធិភាព នៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍

ការបន្តកសាងភាពជាដៃគូប្រកបដោយបរិយាបន្ន និង ស័ក្តិសិទ្ធិភាព នៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ គឺជាភាពចាំបាច់សម្រាប់បង្កបរិយាកាសអំណោយផលដល់ការអភិវឌ្ឍសង្គម សេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយ បរិយាបន្ន, ភាពធន់ និង ចីរភាព។ ក្រសួង-ស្ថាប័ន ត្រូវរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រតាមវិស័យរបស់ខ្លួន ដើម្បីអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពទាំងឡាយ ដែលចង្អុលបង្ហាញដោយ ផ.យ.អ.ជ. របស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា សំដៅរួមចំណែកដល់ការសម្រេចបានទិសដៅគោល-នយោបាយអាទិភាពសំខាន់ៗរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដូចខាងក្រោម៖

ទី១- ការរៀបចំ និង ការអនុវត្ត "**យុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍ និង ភាពជាដៃគូឆ្នាំ២០២៤-២០២៨**" ដើម្បីពង្រឹងភាពជាដៃគូ ប្រកបដោយបរិយាបន្ន។

ទី២- ការកៀរគរ ការសម្របសម្រួល និង ការគ្រប់គ្រង ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍពីគ្រប់ប្រភព, និង ការតម្រឹមធនធាន ជាមួយអាទិភាពជាតិ សំដៅលើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាពនៃការប្រើប្រាស់ធនធាន។

ទី៣- ការបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃការអនុវត្ត យន្តការ និង ឧបករណ៍នានានៃភាពជាដៃគូដែលមានស្រាប់ និង អាចបង្កើតថ្មីបន្ថែមទៀត ក្នុងករណីចាំបាច់ ដើម្បីលើកកម្ពស់គណនេយ្យភាពទ្វេទិស និង បន្តពង្រឹងភាពជាដៃគូប្រកបដោយបរិយាបន្ន។

ទី៤- ការបន្តដំណើរការសមាហរណកម្ម និង ទំនាក់ទំនង នៅក្នុងតំបន់ និង សកលលោក តាមរយៈយន្តការ, វិធានការ, កម្មវិធី និង គំនិតផ្តួចផ្តើមនានា ដើម្បី លើកកម្ពស់កិត្យានុភាព និង ផលប្រយោជន៍កម្ពុជា ក៏ដូចជាដើម្បីបង្កើនកាលានុវត្តភាព សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ និង ទំនុកចិត្តលើបរិយាកាសវិនិយោគ, ធុរកិច្ច និង ពាណិជ្ជកម្ម នៅកម្ពុជា ដោយឈរលើគោលការណ៍ "**ស្មើសិទ្ធិ និង ស្មើភាព**"។

ទី៥- ការបន្តអនុវត្តយន្តការភាពជាដៃគូរវាងរដ្ឋ និង ឯកជន តាមរយៈការពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីភាពជាដៃគូរវាងរដ្ឋ និង ឯកជន។

ទី៦- ការបន្តពង្រឹងភាពជាដៃគូជាមួយអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល តាមរយៈការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីសមាគម និង អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ដើម្បីបង្កើនកិច្ចសហការក្នុងភាពជាដៃគូ ប្រកបដោយសុខដុមនីយកម្ម, ប្រសិទ្ធភាព, តម្លាភាព, និង គណនេយ្យភាព។

សកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពសម្រាប់ក្រសួង-ស្ថាប័ន

ដើម្បីសម្រេចបានគោលនយោបាយអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលខាងលើនេះ, ក្រសួង-ស្ថាប័នទាំងអស់ត្រូវចូលរួមអនុវត្ត ដោយមានក្រសួង-ស្ថាប័នចម្បងៗចំនួន ៣ សម្របសម្រួលដឹកនាំអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាព ដូចតទៅ៖

ទី១- គណៈកម្មាធិការសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជានៃក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា ផ្ដោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- រៀបចំ និង អនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រស្ដីពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ និង ភាពជាដៃគូឆ្នាំ២០២៤-២០២៨ ដើម្បីបន្តពង្រឹងភាពជាម្ចាស់ និង ភាពដឹកនាំរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការលើកកម្ពស់ស័ក្តិសិទ្ធិភាពនៃកិច្ចអភិវឌ្ឍជាតិ ក៏ដូចជាបន្តពង្រឹងភាពជាដៃគូប្រកបដោយបរិយាបន្នជាមួយតួអង្គអភិវឌ្ឍន៍ទាំងអស់។
- បន្តកៀរគរ សម្របសម្រួល និង គ្រប់គ្រងហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍ពីគ្រប់ប្រភព និង តម្រឹមធនធានទាំងនោះប្រកបដោយសុភបរមា ជាមួយអាទិភាពអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ។
- បង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃការអនុវត្តយន្តការ និង ឧបករណ៍សម្របសម្រួលភាពជាដៃគូដែលមានស្រាប់ ឬ អាចបង្កើតថ្មីបន្ថែមទៀត ក្នុងករណីចាំបាច់ ដើម្បីលើកកម្ពស់គណនេយ្យភាពទ្វេទិស និង ពង្រឹងភាពជាដៃគូប្រកបដោយបរិយាបន្ន។
- បន្តពង្រឹងភាពជាដៃគូជាមួយអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល តាមរយៈការអនុវត្តច្បាប់ស្ដីពីសមាគម និង អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល និង បទដ្ឋានគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីបង្កើនកិច្ចសហការក្នុងភាពជាដៃគូ ប្រកបដោយសុខដុមនីយកម្ម ប្រសិទ្ធភាព តម្លាភាព និង គណនេយ្យភាព។
- ពិនិត្យឡើងវិញនូវតួនាទីរបស់ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ ដើម្បីឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលឆាប់រហ័សនៃបរិការណ៍ និង និម្មាបនកម្មអភិវឌ្ឍន៍សកល និង ក្នុងប្រទេស ក៏ដូចជារចនាសម្ព័ន្ធនៃលំហូរហិរញ្ញប្បទានសម្រាប់កិច្ចអភិវឌ្ឍកម្ពុជា។
- បន្តចូលរួមក្នុងវេទិកាអន្តរជាតិស្ដីពីស័ក្តិសិទ្ធិភាពក្នុងកិច្ចអភិវឌ្ឍ និង បន្តអនុវត្តរួមគ្នាជាមួយបណ្ដាតួអង្គអភិវឌ្ឍន៍នូវការប្ដេជ្ញានានា ស្របតាមបរិការណ៍កម្ពុជា និង យន្តការពិគ្រោះយោបល់ដែលមានស្រាប់របស់រាជរដ្ឋាភិបាល។

ទី២- ក្រសួងការបរទេស និង សហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ ផ្ដោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- បន្តអនុវត្តកិច្ចសហប្រតិបត្តិការល្អ ជាមួយអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលបរទេស ដើម្បីផលប្រយោជន៍ជាតិ តាមរយៈការបង្កបរិយាកាសអំណោយផលសម្រាប់ការចុះបញ្ជីថ្មី ក៏ដូចជាការបន្តសុពលភាពអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលបរទេស សំដៅធានាដល់ការបំពេញបេសកកម្មប្រកបដោយតម្លាភាព និង ជួយរួមចំណែកដល់ការអភិវឌ្ឍសង្គម សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា។
- បន្តប្រើប្រាស់មធ្យោបាយការទូត ដើម្បីរឹតបន្តឹង និង ពង្រីកចំណងសេដ្ឋកិច្ចជាមួយដៃគូបរទេស ក៏ដូចជាទាញយកកាលានុវត្តភាពចេញពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការពហុភាគី តាមរយៈការកៀរគរទុនវិនិយោគបរទេស ភ្ញៀវទេសចរអន្តរជាតិ និង ការផ្សព្វផ្សាយពង្រីកទីផ្សារថ្មី ដើម្បីបង្កើនការនាំចេញរបស់កម្ពុជា, ព្រមទាំងបន្តអនុវត្តការទូតវប្បធម៌ រួមមានការផ្សព្វផ្សាយអំពីវប្បធម៌ អរិយធម៌ សិល្បៈ និង ម្ហូបអាហារក្នុងស្មារតីបង្កើត និង បង្កើនអំណាចទន់ និង ការស្គាល់កម្ពុជាលើឆាកអន្តរជាតិ។

ទី៣- វេទិកាសម្ព័ន្ធសង្គមស៊ីវិល (វ.ស.ស.) ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- ពង្រឹង និង ពង្រីកកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយបណ្តាញអង្គការសង្គមស៊ីវិលតាមរាជធានី-ខេត្ត តាមវិស័យ និង សមាជិកដៃគូ និង អង្គការសង្គមស៊ីវិលទូទៅ, ព្រមទាំងបន្តពង្រឹង និង ពង្រីកកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយអង្គការសង្គមស៊ីវិលនៃបណ្តាប្រទេសជាមិត្ត ដើម្បីកៀរគរជំនួយ និង ធនធានហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ជួយដល់អង្គការសង្គមស៊ីវិលដៃគូក្នុងស្រុក ក៏ដូចជាការរឹតចំណងសាមគ្គីភាពរវាងប្រជាជន និង ប្រជាជននៃបណ្តាប្រទេសជាមិត្ត។
- ធ្វើការស្រាវជ្រាវ និង ធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ និង ប្រភេទអង្គការសង្គមស៊ីវិលក្នុងស្រុក, ព្រមទាំងបន្តពង្រឹងសមត្ថភាពស្ថាប័ន វ.ស.ស. តាមរយៈការរៀបចំវគ្គបណ្តុះបណ្តាល និង អភិវឌ្ឍសមត្ថភាពមន្ត្រី ការបញ្ជូនមន្ត្រីឱ្យចូលរួមវគ្គបណ្តុះបណ្តាលនានា ទាំងក្នុង និង ក្រៅប្រទេស និង ការលើកទឹកចិត្តមន្ត្រីផ្អែកលើគុណាធិបតេយ្យ។
- បន្តអនុវត្តគម្រោងដែលមានស្រាប់ និង ស្វែងរកដៃគូអភិវឌ្ឍ ដើម្បីអនុវត្តគម្រោងថ្មីបន្ថែម។
- ស្វែងរកប្រភពមូលនិធិ ដើម្បីជួយអង្គការសង្គមស៊ីវិលដៃគូសហការនានា ដើម្បីជួយដល់ការអនុវត្តគម្រោងតូចៗឱ្យមានលទ្ធភាពបន្តសកម្មភាព។

៣.២.៥. ការបន្តធ្វើសមាហរណកម្មស៊ីជម្រៅទៅក្នុងតំបន់ និង សកលលោក

ការធ្វើសមាហរណកម្មស៊ីជម្រៅទៅក្នុងតំបន់និងសកលលោក បង្កើតនូវកាលានុវត្តភាព ក្នុងការជំរុញ និង ការគាំទ្រពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិ និង ការទាក់ទាញការវិនិយោគ, ក៏ដូចជាការចូលរួមកាន់តែជ្រៅទៅក្នុងខ្សែច្រវាក់តម្លៃ និង ការផ្គត់ផ្គង់ ក្នុងតំបន់ និង ជាសកល សំដៅលើកកម្ពស់ភាពប្រកួតប្រជែងរបស់កម្ពុជា និង ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច និង សង្គម ប្រកបដោយចីរភាព។ ក្រសួង-ស្ថាប័ន ត្រូវរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រតាមវិស័យរបស់ខ្លួន ដើម្បីអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពទាំងឡាយ ដែលចង្អុលបង្ហាញដោយ ផ.យ.អ.ជ. របស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា សំដៅរួមចំណែកដល់ការសម្រេចបានទិសដៅគោលនយោបាយអាទិភាពសំខាន់ៗរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដូចខាងក្រោម៖

ទី១- ការបន្តចរចាបើកទីផ្សារសក្តានុពលថ្មី, ទាំងទ្វេភាគី និង ពហុភាគី, ឱ្យមានលក្ខណៈកាន់តែទូលំទូលាយ និង ឈានដល់កម្រិតខ្ពស់ថ្មីមួយបន្ថែមទៀត និង ការចរចាកិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិទាក់ទងនឹងការធ្វើពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក ដោយផ្តោតជាពិសេសលើកិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគីដែលត្រូវបានទទួលស្គាល់ថាជាយន្តការមានប្រសិទ្ធភាព និង សក្តានុពលខ្ពស់ សំដៅបង្កើនពិពិធកម្មទីផ្សារ និង ផលិតផលនាំចេញ។

ទី២- ការរៀបចំយុទ្ធសាស្ត្រ និង ផែនការសកម្មភាព ដើម្បីជំរុញសមាហរណកម្មកម្ពុជាឱ្យកាន់តែស៊ីជម្រៅ តាមរយៈយន្តការពហុភាគី និង ទ្វេភាគី ដែលមានស្រាប់ សំដៅពង្រីកការតភ្ជាប់កម្ពុជាប្រកបដោយប្រពលភាពជាមួយខ្សែច្រវាក់តម្លៃ និង ផ្គត់ផ្គង់ ក្នុងតំបន់ និង សកលលោក។

ទី៣- ការរៀបចំវិធានការគោលនយោបាយ សម្រាប់កាត់បន្ថយថ្លៃពាណិជ្ជកម្ម និង ថ្លៃពាក់ព័ន្ធនានា, និង លុបបំបាត់របាំងពាណិជ្ជកម្មដែលមិនចាំបាច់ ដើម្បីបង្កើនភាពប្រកួតប្រជែងរបស់កម្ពុជា; ព្រមទាំងការអភិវឌ្ឍ និង ការលើកកម្ពស់អនុលោមភាពស្តង់ដា និង បទប្បញ្ញត្តិ របស់សហគ្រាសធុនមីក្រូ តូច និង មធ្យម, ពិសេស ឧស្សាហកម្មវ័យក្មេង និង ថ្មីៗ ដែលមានសក្តានុពលនាំចេញ និង ភាពប្រកួតប្រជែងខ្ពស់។

ទី៤- ការបន្តជំរុញការចូលរួមដោយសកម្មរបស់កម្ពុជា ក្នុងក្របខ័ណ្ឌកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ និង គំនិតផ្តួចផ្តើមអន្តរជាតិសំខាន់ៗ, និង ការលើកកម្ពស់ប្រព័ន្ធពាណិជ្ជកម្មពហុភាគីដែលមានលក្ខណៈសកល, ឈរលើគោលការណ៍បើកចំហ, តម្លាភាព, បរិយាបន្ន និង ការប្រកួតប្រជែងស្មើភាព។

ទី៥- ការពង្រឹង និង ការពង្រីក កិច្ចសហការ និង ការសម្របសម្រួលរវាងក្រសួង-ស្ថាប័នសាធារណៈ និង គ្រប់តួអង្គអភិវឌ្ឍន៍ផ្សេងទៀត ដើម្បីលើកកម្ពស់ភាពប្រកួតប្រជែង និង ពង្រីកសមត្ថភាពឧស្សាហកម្ម និង ពាណិជ្ជកម្ម ស្របតាមនិន្នាការតំបន់ និង សកល, ពិសេស ការតភ្ជាប់ផលិតកម្មក្នុងស្រុកទៅនឹងទីផ្សារផលិតផលអន្តរជាតិ។

ទី៦- ការរៀបចំក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់ការត្រៀមខ្លួន ក្នុងការចាកចេញពីក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួច ដោយរលូន និង រឹងមាំ, និង ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយតម្រង់ទិសសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយយុទ្ធសាស្ត្រ សម្រាប់រយៈពេលវែង ដោយត្រូវបន្តចរចាក្នុងរយៈពេលអន្តរកាល ដើម្បីទទួលបានភាពអនុគ្រោះថ្មីៗ សំដៅរក្សាលំនឹងទីផ្សារនាំចេញ និង ទីផ្សារថ្មីៗ សម្រាប់ផលិតផលកម្ពុជា។

សកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពសម្រាប់ក្រសួង-ស្ថាប័ន

ដើម្បីសម្រេចបានគោលនយោបាយអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលខាងលើនេះ, ក្រសួង-ស្ថាប័នទាំងអស់ត្រូវចូលរួមអនុវត្ត ដោយមានក្រសួង-ស្ថាប័នចម្បងៗចំនួន ៤ សម្របសម្រួលដឹកនាំអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាព ដូចតទៅ៖

ទី១- ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- បន្តការធ្វើសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាទៅក្នុងអនុតំបន់ តំបន់ និង ពិភពលោក ដោយប្រឹង-ប្រែងពង្រឹងទីផ្សារចាស់ និង ពង្រីកទីផ្សារថ្មីៗ តាមរយៈការចាប់ដៃគូពាណិជ្ជកម្មក្នុងក្របខ័ណ្ឌអាស៊ាន អាស៊ានជាមួយដៃគូ និង អាសិប, ព្រមទាំងបន្តសម្របសម្រួលសហការធ្វើពាណិជ្ជកម្មតាមព្រំដែន ជាមួយប្រទេសជិតខាង និង ដៃគូពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិផ្សេងទៀត សំដៅធានាបាននូវភាពប្រសើរឡើងនៃតុល្យភាពជញ្ជីងពាណិជ្ជកម្ម ក៏ដូចជាអនុវត្តប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនូវកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មទ្វេភាគី ពហុភាគី ដែលមានស្រាប់ ព្រមទាំងរៀបចំការចរចាកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មថ្មីៗទៀត។
- បន្តអនុវត្តកាតព្វកិច្ចស្របតាមកិច្ចសន្យារបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្រោមក្របខ័ណ្ឌអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក តាមរយៈការខិតខំប្រឹងប្រែងរៀបចំច្បាប់ លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត កែទម្រង់គោលនយោបាយពាណិជ្ជកម្ម និង យន្តការអនុវត្តនីតិវិធីទាក់ទងនឹងវិស័យពាណិជ្ជកម្ម ស្របតាមកិច្ចព្រមព្រៀង និង លិខិតុបករណ៍អន្តរជាតិនានា សំដៅគាំទ្រការរីកចម្រើននៃប្រព័ន្ធពាណិជ្ជកម្ម

ពហុភាគីនិយម ដើម្បីជានាំរំហូរពាណិជ្ជកម្មដោយសេរី ជំរុញការរីកចម្រើនសេដ្ឋកិច្ចសកល ចូលរួមបង្កើនការងារ និង កាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ។

- ចូលរួមការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់ត្រៀមខ្លួនជាស្រេចក្នុងការចាកចេញពីក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួច តាមរយៈការបង្កើនភាពប្រកួតប្រជែងផ្នែកពាណិជ្ជកម្ម ការធ្វើពិពិធកម្មទីផ្សារ ការធ្វើពិពិធកម្មទំនិញ ការបង្កើនគុណភាពផលិតផល និង ការជំរុញបង្កើតមុខទំនិញថ្មីៗបន្ថែមទៀត ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងសេចក្តីត្រូវការ និង លក្ខខណ្ឌតម្រូវនៃទីផ្សារ និង បន្តជំរុញអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីដែលមានស្រាប់ ដើម្បីជំនួសប្រព័ន្ធអនុគ្រោះនានា ដែលអាចនឹងត្រូវបាត់បង់នៅក្រោយពេលចាកចេញពីក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួច និង ជំរុញបង្កើតក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យពាណិជ្ជកម្មកម្ពុជា។

ទី២- គណៈកម្មាធិការវិនិយោគកម្ពុជានៃក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- ពិនិត្យលទ្ធភាពក្នុងការចុះអនុស្សរណៈយោគយល់គ្នាស្តីពីការផ្សព្វផ្សាយ និង ការជំរុញវិនិយោគទៅវិញទៅមក ឬ កិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីការជំរុញ និង ការការពារវិនិយោគរវាងកម្ពុជា និង ប្រទេសជាដៃគូថ្មីផ្សេងទៀត ដើម្បីបង្កើតលក្ខខណ្ឌអំណោយផលសម្រាប់ការវិនិយោគក្នុងក្របខ័ណ្ឌទ្វេភាគី។
- បន្តចូលរួមចំណែកក្នុងការចរចាកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីដែលមានស្រាប់ ក្រោមក្របខ័ណ្ឌអាស៊ាន ដើម្បីជំរុញកម្រិតនៃការប្តេជ្ញាបើកចំហទីផ្សាររបស់អាស៊ាន និង របស់ដៃគូពាណិជ្ជកម្មអាស៊ាន និង កិច្ចព្រមព្រៀងភាពជាដៃគូសេដ្ឋកិច្ចគ្រប់ជ្រុងជ្រោយតំបន់រវាងរដ្ឋជាសមាជិកសមាគមប្រជាជាតិអាស៊ីអាគ្នេយ៍ និង ជប៉ុន, ព្រមទាំងបន្តការចរចាបើកចំហទីផ្សារថ្មីក្រោមក្របខ័ណ្ឌអាស៊ាន។
- បន្តចូលរួមក្នុងសកម្មភាពនានារបស់អាស៊ានពាក់ព័ន្ធនឹងការវិនិយោគ ដូចជា ការចូលរួមពិនិត្យ និង ធ្វើរបាយការណ៍វិនិយោគអាស៊ានប្រចាំឆ្នាំ និង ការរៀបចំវេទិកាវិនិយោគអាស៊ាន ជាដើម តាមរយៈកិច្ចសហការជាមួយស្ថាប័នអន្តរជាតិពាក់ព័ន្ធ។
- ចូលរួមបង្កើតយុទ្ធសាស្ត្រប្រទេសបូក ទាក់ទាញ និង សម្រួលវិនិយោគដល់ក្រុមហ៊ុនឈានមុខដូចមានចែងជាវិធានការក្នុងផែនទីបង្ហាញផ្លូវការអភិវឌ្ឍវិស័យយានយន្ត និង អេឡិចត្រូនិកកម្ពុជា។
- ពង្រឹងការអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគីស្តីពីការការពារវិនិយោគ និង ចូលរួមអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគី និង ពហុភាគី ព្រមទាំងអនុស្សរណៈយោគយល់គ្នាពាក់ព័ន្ធនឹងការវិនិយោគប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និង ស័ក្តិសិទ្ធភាព។
- ជំរុញការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធទិន្នន័យសន្ទានកម្មខ្សែចង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់អភិវឌ្ឍន៍ដោយចីរភាព (SD2) ដែលជាប្រព័ន្ធទិន្នន័យព័ត៌មានអំពីសហគ្រាសផ្គត់ផ្គង់ក្នុងស្រុក ដែលមានលក្ខណៈសម្បត្តិ

ប្រកបដោយចីរភាព សម្រាប់ឱ្យក្រុមហ៊ុនបរទេសអាចស្វែងរក និង ចាប់ដៃគូ ក្នុងការផ្គត់ផ្គង់ផលិតផល និង សេវាកម្ម។

- ជំរុញការបង្កើតតំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេស និង ទាក់ទាញការវិនិយោគចូលក្នុងតំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេស ទាំងនេះ។

ទី៣- ក្រសួងឧស្សាហកម្ម វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និង នវានុវត្តន៍ ផ្ដោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- ចូលរួមការធ្វើពិពិធកម្មវិស័យឧស្សាហកម្ម តាមរយៈការទាក់ទាញការវិនិយោគកម្មន្តសាលកែច្នៃកសិ-ឧស្សាហកម្មសម្រាប់កសិផលមានសក្ដានុពលក្នុងការនាំចេញ និង រៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រក្នុងការជំរុញ និង ទាក់ទាញការិនិយោគលើកម្មន្តសាលផ្គុំ និង ដំឡើងរថយន្ត និង អេឡិចត្រូនិកផ្អែកលើផែនទីបង្ហាញផ្លូវការអភិវឌ្ឍវិស័យយានយន្ត និង អេឡិចត្រូនិក កម្ពុជា។
- ជំរុញការចូលរួមរបស់សមាគម អង្គការជាតិ និង អន្តរជាតិ ដៃគូអភិវឌ្ឍ, ជាពិសេសវិស័យឯកជនក្នុងការជំរុញអ្នកប្រកបមុខរបរ និង ធ្វើការងារនៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចក្រៅប្រព័ន្ធឱ្យចូលរួមទៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចក្នុងប្រព័ន្ធ។
- គាំទ្រ និង ជំរុញការផ្ទេរបច្ចេកវិទ្យា តាមរយៈការកសាងក្របខណ្ឌគតិយុត្ត និង ប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីអំណោយផល។
- ជំរុញផលិតកម្ម និង ធ្វើពិពិធកម្មផលិតកម្មវិស័យឧស្សាហកម្ម និង សហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម កម្ពុជា។
- ចូលជាសមាជិកពេញសិទ្ធិនៃស្ថាប័ន APAC, IHAF, ILAC, និង IAF លើវិសាលភាពផ្សេងទៀតក្រៅពីមន្ទីរពិសោធន៍ធ្វើតេស្ត ISO/IEC ១៧០២៥ ដើម្បីទទួលបានការទទួលស្គាល់ជាអន្តរជាតិលើគ្រប់វិសាលភាព សំដៅជួយសម្រួលដល់ការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម កាត់បន្ថយចំណាយធុរកិច្ច កាត់បន្ថយនូវរបាំងបច្ចេកទេសនៃការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម របាំងអនាម័យ និង ភូតគាមអនាម័យ។
- បន្តរៀបចំដំណើរការផ្ដល់ការចុះបញ្ជីបញ្ជាក់ការទទួលស្គាល់វិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់អនុលោមភាពដែលភ្ជាប់ជាមួយទំនិញនាំចេញ-នាំចូល សំដៅកាត់បន្ថយនូវទំនិញគ្មានគុណភាព ដើម្បីជួយគាំទ្រ និង ការពារផលប្រយោជន៍អតិថិជន លើកកម្ពស់សុខភាពសាធារណៈ ព្រមទាំងជួយគាំទ្រដល់ការធ្វើពាណិជ្ជកម្មរបស់កម្ពុជា។

ទី៤- ក្រសួងផែនការ ផ្ដោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- រៀបចំ និង អនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រអន្តរកាលដោយរលូនសម្រាប់ការចាកចេញរបស់កម្ពុជាពីក្រុមប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួច ប្រកបដោយចលនការ។
- ជំរុញការអនុវត្តក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រកម្ពុជា ២០២៤-២០៣០ ដើម្បីអនុវត្តកម្មវិធីសកម្មភាពនៃសន្និសីទអន្តរជាតិស្ដីពីប្រជាជន និង អភិវឌ្ឍន៍ សំដៅបញ្ជាក់ពីការប្ដេជ្ញាចិត្តខ្ពស់របស់រាជរដ្ឋា-ភិបាលកម្ពុជា ក្នុងការរួមចំណែកជាមួយនឹងពិភពលោកដល់ការអនុវត្តកម្មវិធីសកម្មភាពនៃ

សន្និសីទអន្តរជាតិស្តីពីប្រជាជននិងអភិវឌ្ឍន៍ ទីក្រុងណៃរ៉ូប៊ី ក៏ដូចជាអនុសញ្ញានានារបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ។

- បន្តចូលរួមជាមួយនឹងប្រព័ន្ធសហប្រជាជាតិ ក្នុងការជំរុញអនុវត្តគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាពកម្ពុជា (គ.អ.ច.ក.) ដោយបន្តពង្រឹងប្រព័ន្ធស្ថិតិជាតិ ក្នុងការផលិតព័ត៌មានស្ថិតិសម្រាប់តាមដានត្រួតពិនិត្យការអនុវត្ត គ.អ.ច.ក. សំដៅផ្តល់ការរួមចំណែករបស់កម្ពុជាដល់ការសម្រេចបានរបៀបវារៈឆ្នាំ២០៣០ សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព។

៣.៣. ការអភិវឌ្ឍមូលធនមនុស្ស

៣.៣.១. ការពង្រឹងគុណភាពវិស័យអប់រំ កីឡា វិទ្យាសាស្ត្រ និង បច្ចេកវិទ្យា

គោលដៅជាយុទ្ធសាស្ត្រនៃការពង្រឹងគុណភាពវិស័យអប់រំ កីឡា វិទ្យាសាស្ត្រ និង បច្ចេកវិទ្យា គឺការបង្កើតបរិយាកាសល្អសម្រាប់ការអប់រំ និង ការបណ្តុះបណ្តាល ប្រកបដោយគុណភាព និង ជំនាញខ្ពស់ ដោយផ្តោតលើការពង្រឹងអភិបាលកិច្ចនៃការគ្រប់គ្រងនៅតាមគ្រឹះស្ថានសិក្សា, ការពង្រឹងគុណភាពនៃការបណ្តុះបណ្តាលគ្រប់កម្រិត, ការបង្កើនគុណភាព និង ការចូលរៀនមុខវិជ្ជា វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា វិស្វកម្ម សិល្បៈ និង គណិតវិទ្យា (STEAM), និង ការពង្រឹងការអប់រំកាយ និង កីឡា។ ក្រសួង-ស្ថាប័ន ត្រូវរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រតាមវិស័យរបស់ខ្លួន ដើម្បីអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពទាំងឡាយ ដែលចង្អុលបង្ហាញដោយ ផ.យ.អ.ជ. របស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា សំដៅរួមចំណែកដល់ការសម្រេចបានទិសដៅគោលនយោបាយអាទិភាពសំខាន់ៗរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដូចខាងក្រោម៖

ទី១- ការបន្តពង្រឹងគុណភាពអប់រំ និង ការបណ្តុះបណ្តាលគ្រប់កម្រិត, ការធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្មកម្មវិធីសិក្សានៅគ្រប់កម្រិត, និង ការបង្កើតបរិយាកាសល្អ សម្រាប់ការសិក្សាពេញមួយជីវិត។

ទី២- ការបន្តកែទម្រង់សាលារៀន ដោយផ្តោតលើការពង្រឹងសមិទ្ធផលដែលមានស្រាប់, ការជំរុញការបង្កើតសាលារៀនជំនាន់ថ្មី និង សាលាគំរូ, ការពង្រឹងអភិបាលកិច្ច និង ប្រសិទ្ធភាពគ្រប់គ្រងនៅមន្ទីរអប់រំ យុវជន និង កីឡា, ព្រមទាំងការជំរុញការចូលរួម និង ភាពជាម្ចាស់ របស់ មាតាបិតា សហគមន៍ និង វិស័យឯកជន។

ទី៣- ការពង្រឹងគុណភាពនៃការបណ្តុះបណ្តាលគ្រូបង្រៀន និង វិធីសាស្ត្របង្រៀន ព្រមទាំងការបន្តលើកកម្ពស់ ជីវភាព និង គុណតម្លៃ បុគ្គលិកសិក្សាគ្រប់កម្រិត។

ទី៤- ការបន្តលើកកម្ពស់ការអប់រំឌីជីថល, ការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធឌីជីថលតាមសាលារៀន, និង ការជំរុញនូវការចាប់យកមុខវិជ្ជា វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា វិស្វកម្ម សិល្បៈ និង គណិតវិទ្យា (STEAM)។

ទី៥- ការលើកកម្ពស់សុខភាពសិក្សា និង ការបង្កើនអាហារូបករណ៍ សម្រាប់សិស្ស-និស្សិត ក្រីក្រ និង ងាយរងគ្រោះ។

ទី៦- ការពង្រឹងអភិបាលកិច្ចគ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សា; ការលើកកម្ពស់ការស្រាវជ្រាវ, ការអភិវឌ្ឍ និង ការនវានុវត្ត; និង ការជំរុញភាពជាដៃគូរវាងរដ្ឋ និង ឯកជន។

ទី៧- ការលើកកម្ពស់វិស័យកីឡាផ្សារភ្ជាប់នឹងការអប់រំ និង ការបន្តជំរុញចលនា "**យុវជនម្នាក់ចេះកីឡាមួយប្រភេទយ៉ាងតិច ប្រចាំជីវិត**"។

សកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពសម្រាប់ក្រសួង-ស្ថាប័ន

ដើម្បីសម្រេចបានគោលនយោបាយអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលខាងលើនេះ, ក្រសួង-ស្ថាប័នទាំងអស់ត្រូវចូលរួមអនុវត្ត ដោយមានក្រសួង-ស្ថាប័នចម្បងៗចំនួន៣ សម្របសម្រួលដឹកនាំអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាព ដូចតទៅៈ

ទី១- ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាពៈ

- បន្តលើកកម្ពស់គុណភាពអប់រំនៅគ្រប់កម្រិតសិក្សា ធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពកម្មវិធីសិក្សាគ្រប់កម្រិតឱ្យស្របតាមតម្រូវការទីផ្សារការងារជាក់ស្តែង ជំរុញការបង្កើនសាលារៀនជំនាន់ថ្មី និង សាលារៀនគំរូ និង បង្កើតបរិយាកាសអំណោយផលដល់ការសិក្សាពេញមួយជីវិត។
- បន្តជំរុញអនុវត្តការកែទម្រង់ឱ្យកាន់តែស៊ីជម្រៅ និង ការពង្រឹងអភិបាលកិច្ចឱ្យកាន់តែប្រសើរក្នុងវិស័យអប់រំ យុវជន និង កីឡា នៅគ្រប់កម្រិតសិក្សា, លើកកម្ពស់ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និង ការបោះពុម្ពលទ្ធផលនៅក្នុងទិនានុប្បវត្តិវិទ្យាសាស្ត្រ, នវានុវត្តន៍, និង ការច្នៃប្រឌិត តាមរយៈយន្តការលើកទឹកចិត្តចាំបាច់នានា ការបន្តបង្កើនការរៀបចំពិព័រណ៍តាំងបង្ហាញសមិទ្ធផលគម្រោងស្រាវជ្រាវ ការរៀបចំការប្រកួតប្រជែង និង ការចូលរួមក្នុងសន្និសីទនៅក្នុងប្រទេស និង អន្តរជាតិ។
- ពង្រឹងគុណភាពនៃការបណ្តុះបណ្តាល និង វិធីសាស្ត្របង្រៀនរបស់គ្រូបង្រៀន ក៏ដូចជាការបន្តលើកកម្ពស់ជីវភាព និង ការលើកកម្ពស់តម្លៃសង្គមរបស់បុគ្គលិកបង្រៀននៅគ្រប់កម្រិតសិក្សា, ព្រមទាំងលើកកម្ពស់សុខភាពសិក្សា និង បង្កើនការផ្តល់អាហារូបករណ៍សម្រាប់សិស្ស-និស្សិតក្រីក្រ និង ពូកែ។
- បន្តលើកកម្ពស់ការអប់រំឌីជីថល អភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធឌីជីថលនៅក្នុងសាលារៀន និង លើកកម្ពស់ និង កែលម្អវិធីសាស្ត្របង្រៀន និង ការសិក្សាផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា វិស្វកម្ម សិល្បៈ និង គណិតវិទ្យា, ដោយផ្តល់ការគាំទ្រចាំបាច់នានា និង ជំរុញគម្រោងស្រាវជ្រាវពាក់ព័ន្ធនឹងមុខវិជ្ជាស្នែម។
- វិនិយោគបន្ថែមលើការបំពាក់សម្ភារឧបទេស និង ជំរុញការធ្វើពិសោធន៍នៅតាមសាលារៀនជំនាន់ថ្មី សាលារៀនគំរូ និង វិទ្យាល័យចំណេះទូទៅ និង អប់រំបច្ចេកទេស ដើម្បីបង្កើនគុណភាពនៃការអប់រំទូទៅ ក៏ដូចជាមុខវិជ្ជាស្នែមនៅកម្ពុជា។
- ជំរុញការបង្កើតក្លឹបសិក្សា រួមទាំងក្លឹបសិក្សាពាក់ព័ន្ធនឹងបច្ចេកវិទ្យឌីជីថល, ពង្រឹងក្រុមប្រឹក្សាយុវជន និង បង្កើតប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី ដូចជា ការតាំងពិព័រណ៍វិទ្យាសាស្ត្រ ពិព័រណ៍ស្នាដៃសិស្ស/និស្សិត ការប្រកួតប្រជែងស្នាដៃ និង ការបង្កើតភាពជាដៃគូរវាងគ្រឹះស្ថានមធ្យមសិក្សាជាមួយគ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សា និង វិស័យឯកជន ដើម្បីឆ្លើយតបនឹងតម្រូវការជាក់ស្តែងក្នុងសតវត្សរ៍ទី២១ និង ទាញយកផលប្រយោជន៍ជាអតិបរមាពីការរីកចម្រើននៃបច្ចេកវិទ្យា។

- អភិវឌ្ឍយុវជន, ទាំងបំណិនរឹង និង បំណិនទន់, ដោយផ្តោតលើបំណិនសតវត្សរ៍ទី២១ និង ការលើកកម្ពស់ភាពជាអ្នកដឹកនាំ ព្រមទាំងផ្តល់ឱកាសឱ្យយុវជនបញ្ចេញគំនិតយោបល់, បង្ហាញទេពកោសល្យ, បង្កើតទំនាក់ទំនងល្អរវាងយុវជននិងយុវជន និង លើកកម្ពស់តម្លៃមិត្តភាព, បង្កើតជាថ្នាលសម្រាប់យុវជនហាត់ការ ដើម្បីបង្កើនឱ្យមានភាពរឹងមាំ ភាពចាស់ទុំគំនិត និងការចេះគិតស៊ីជម្រៅហ្មត់ចត់។
- ជំរុញការកែទម្រង់ស៊ីជម្រៅ និង លើកកម្ពស់វិស័យអប់រំកាយ និង កីឡា និង បណ្តុះវប្បធម៌អប់រំកាយ និង កីឡា ដើម្បីលើកកម្ពស់សុខភាពល្អ សុខុមាលភាព កាយសម្បទាមាំមួន ឆន្ទៈមោះមុត អំណត់ព្យាយាម និង គំនិតច្នៃប្រឌិត សំដៅបង្កើនផលិតភាពការងារ ក៏ដូចជាការដណ្តើមបានលទ្ធផលល្អប្រសើរ ក្នុងការប្រកួតកីឡាលើឆាកអន្តរជាតិ, ព្រមទាំងបន្តជំរុញចលនា "**យុវជន ម្នាក់ចេះកីឡាមួយប្រភេទយ៉ាងតិចប្រចាំជីវិត**"។
- ផ្សារភ្ជាប់មធ្យមសិក្សាទៅនឹងឧត្តមសិក្សា និង បង្កើនការចូលរៀនជំនាញអប់រំបច្ចេកទេសតាមរយៈមុខវិជ្ជាទាក់ទាញ និង ការផ្តល់អាហារូបករណ៍ ការផ្តល់ប្រឹក្សាអាជីព និង ការលើកកម្ពស់ការបណ្តុះបណ្តាលបំណិនជីវិត ដោយសហការជាមួយគ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សា ឬ គ្រឹះស្ថានបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេសវិជ្ជាជីវៈនានា។

ទី២- ក្រសួងធម្មការ និង សាសនា ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាពពាក់ព័ន្ធនឹងការពង្រឹងគុណភាពអប់រំពុទ្ធិកសិក្សាទាំងកម្រិតពុទ្ធិកបឋមសិក្សារហូត ដល់ពុទ្ធិកក្រោយឧត្តមសិក្សាឱ្យស្របតាមស្តង់ដាអប់រំជាតិ និង អន្តរជាតិ ដោយបើកវគ្គបណ្តុះបណ្តាល និង រិក្រឹតការគ្រូពុទ្ធិកសិក្សាគ្រប់កម្រិត, អភិវឌ្ឍ សិក្សាស្រាវជ្រាវ ចងក្រងឯកសារពាក់ព័ន្ធពុទ្ធិកសិក្សាគ្រប់កម្រិត, ពង្រឹងនិងពង្រីកបណ្ណាល័យនៅតាមបណ្តាវត្ត និង សាលាពុទ្ធិកសិក្សា, សហប្រតិបត្តិការជាមួយស្ថាប័នដៃគូជាតិ និង អន្តរជាតិ លើវិស័យពុទ្ធិកសិក្សា, និង បន្តពង្រឹងនិងពង្រីកសាលាពុទ្ធិកសិក្សានៅតាមមូលដ្ឋាន។

ទី៣- រាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- ជំរុញបង្កើនសមត្ថភាពស្រាវជ្រាវ តាមរយៈការបង្កើនសម្ទុះនៃការអភិវឌ្ឍវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវនៅរាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា, កិច្ចសហការស្រាវជ្រាវជាមួយគ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សាជាតិ និង អន្តរជាតិ, ការរៀបចំសិក្ខាសាលាអំពីវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវ និង ការសរសេរអត្ថបទស្រាវជ្រាវ, ការធ្វើទស្សនកិច្ចសិក្សាពាក់ព័ន្ធនឹងការសិក្សាស្រាវជ្រាវជាមួយគ្រឹះស្ថានស្រាវជ្រាវអន្តរជាតិ ជាដើម។
- បង្កើនការស្រាវជ្រាវវិទ្យាសាស្ត្រលើវិស័យដែលជាឯកទេសរបស់រាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា, លើកកម្ពស់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការលើផ្នែកស្រាវជ្រាវជាមួយក្រសួង-ស្ថាប័នជាតិ និង អន្តរជាតិ, ព្រមទាំងប្រមូល ចងក្រង បោះពុម្ពផ្សាយក្នុងទិនានុប្បវត្តិវិទ្យាសាស្ត្រ និង តម្កល់ឯកសារ ស្នាដៃ និងរបកគំហើញនានានៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវ សម្រាប់បម្រើឱ្យការអនុវត្តជាក់ស្តែង ក៏ដូចជាសម្រាប់ជាធាតុចូលដល់គោលនយោបាយ និង យុទ្ធសាស្ត្រជាតិ។

- កៀរគរបញ្ញាជនដែលមានបទពិសោធស្រាវជ្រាវ និង បោះពុម្ពជាអន្តជាតិ, ទាំងក្នុងប្រទេស និង ក្រៅប្រទេស, ឱ្យចូលរួមកាន់តែទូលំទូលាយដល់ការលើកកម្ពស់ការកែលម្អសមត្ថភាពស្រាវជ្រាវ និង ការស្រាវជ្រាវនៅរាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា។
- អភិរក្ស អភិវឌ្ឍ និង លើកកម្ពស់ការប្រើប្រាស់ភាសា និង អក្សរសាស្ត្រខ្មែរ ប្រកបដោយនិរន្តរភាព, ព្រមទាំងស្រាវជ្រាវ អភិរក្ស និង អភិវឌ្ឍធនធានធម្មជាតិ និង វប្បធម៌ នៅកម្ពុជា ក៏ដូចជានៅឧទ្យានរាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា តេជោសែន ឫស្សីត្រឹប។

៣.៣.២. ការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញបច្ចេកទេស

គោលដៅជាយុទ្ធសាស្ត្រនៃការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញបច្ចេកទេស គឺការធ្វើបរិវត្តកម្មការបណ្តុះ-បណ្តាលជំនាញបច្ចេកទេស និង វិជ្ជាជីវៈ; ការបង្កើនការចុះឈ្មោះចូលរៀន; ការរៀបចំជំនាញឡើងវិញ និង ការបង្កើនជំនាញ (Reskilling and Upskilling); ការពង្រឹងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីអភិវឌ្ឍជំនាញ; ការដោះស្រាយបញ្ហានៃភាពមិនស៊ីចង្វាក់គ្នារវាងការបណ្តុះបណ្តាល និង តម្រូវការ, ទាំងប្រភេទ និង គុណភាពជំនាញ; និង ការពង្រឹង ការតាមដាន, ការត្រួតពិនិត្យ និង ការវាយតម្លៃការអនុវត្តគោលនយោបាយ និង យុទ្ធសាស្ត្រ ដែលត្រូវបានដាក់ចេញ។ ក្រសួង-ស្ថាប័ន ត្រូវរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រតាមវិស័យរបស់ខ្លួន ដើម្បីអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពទាំងឡាយ ដែលចង្អុលបង្ហាញដោយ ផ.យ.អ.ជ. របស់រាជ-រដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា សំដៅរួមចំណែកដល់ការសម្រេចបានទិសដៅគោលនយោបាយអាទិភាពសំខាន់ៗរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដូចខាងក្រោម៖

ទី១- ការពង្រឹងអភិបាលកិច្ចប្រព័ន្ធ និង គ្រឹះស្ថានអប់រំ បណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេសវិជ្ជាជីវៈ, ទាំងរដ្ឋ និងឯកជន, តាមរយៈការធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្មគោលនយោបាយ និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធ; ការធ្វើឌីជីថលូបនីយកម្ម; និង ការពង្រឹងយន្តការតាមដាន ត្រួតពិនិត្យ និង វាយតម្លៃ។

ទី២- ការបន្តលើកកម្ពស់សមត្ថភាព និង គុណវុឌ្ឍិ តាមរយៈ ការជំរុញលើកទឹកចិត្តគ្រូបង្រៀន ឱ្យបន្តសិក្សាបន្ថែម និង សិក្សាស្រាវជ្រាវជាប្រចាំ, ព្រមទាំងការទាក់ទាញគ្រូបង្រៀន ដែលមានគុណវុឌ្ឍិខ្ពស់ និង ឧត្តមានុវត្តន៍ជាក់ស្តែង មកបង្រៀននៅតាមបណ្តាគ្រឹះស្ថានអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និង វិជ្ជាជីវៈ នៅទូទាំងប្រទេស។

ទី៣- ការពង្រឹងគុណភាពជំនាញបច្ចេកទេស និង វិជ្ជាជីវៈ រួមទាំង ជំនាញទន់ និង រឹង តាមរយៈ ការដាក់ឱ្យដំណើរការពេញលេញនូវកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាល ផ្អែកលើសមត្ថភាព និង តម្រូវការឧស្សាហកម្ម។

ទី៤- ការជំរុញ និង ការពង្រឹង កម្មវិធីបង្កើនជំនាញ; ការពង្រីកការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញ កម្មវិធីរៀបចំជំនាញឡើងវិញ និង កម្មវិធីធ្វើតេស្តទទួលស្គាល់ជំនាញ; និង ការជំរុញការសិក្សាស្រាវជ្រាវ ការនវានុវត្ត និង បច្ចេកទេសអនុវត្ត ស្របតាមតម្រូវការជាក់ស្តែង; ព្រមទាំងការផ្សព្វផ្សាយគ្រប់ទម្រង់។

ទី៥- ការរៀបចំយន្តការផ្តល់ឥណទានដល់សិស្ស-និស្សិត ដើម្បីលើកទឹកចិត្តដល់ការចាប់យកជំនាញបច្ចេកទេសវិជ្ជាជីវៈ, ជាពិសេសជំនាញអាទិភាព។

ទី៦- ការបន្តពង្រឹងភាពជាដៃគូរវាងរដ្ឋ និង ឯកជន; ការជំរុញកិច្ចសន្ទនាជាប្រចាំរវាងរដ្ឋ វិស័យឯកជន និង ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍; និង ការកៀរគរមូលនិធិគាំទ្រដល់ការស្រាវជ្រាវ និង ការអភិវឌ្ឍ។

សកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពសម្រាប់ក្រសួង-ស្ថាប័ន

ដើម្បីសម្រេចបានគោលនយោបាយអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលខាងលើនេះ, ក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ត្រូវចូលរួមអនុវត្ត ដោយមាន **ក្រសួងការងារ និង បណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ** សម្របសម្រួលដឹកនាំអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាព ដូចខាងក្រោម៖

- លើកកម្ពស់ប្រព័ន្ធអភិបាលកិច្ច និង ពង្រឹងគុណភាពអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និង វិជ្ជាជីវៈ តាមរយៈការធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពគោលនយោបាយ ស្របតាមក្របខ័ណ្ឌគុណវុឌ្ឍិជាតិកម្ពុជា, ព្រមទាំងពង្រីកការបណ្តុះបណ្តាលកម្លាំងពលកម្មជំនាញ, ទាំងបរិមាណ និង គុណភាព, ដើម្បីបង្កើនសមត្ថភាព និង ផលិតភាពកម្លាំងពលកម្មឱ្យកាន់តែឆ្លើយតបនឹងតម្រូវការទីផ្សារពលកម្ម។
- ជំរុញភាពជាដៃគូ និង កិច្ចសហប្រតិបត្តិការរវាងរដ្ឋ ឯកជន និង ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ដើម្បីលើកកម្ពស់តួនាទីដ៏សំខាន់នៃការអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និង វិជ្ជាជីវៈ នៅក្នុងដំណើរការអភិវឌ្ឍសង្គម សេដ្ឋកិច្ច និង ដើម្បីលើកកម្ពស់កិច្ចសន្ទនាទៀងទាត់រវាងវិស័យសាធារណៈ ឯកជន និងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ និង កៀរគរមូលនិធិសម្រាប់គាំទ្រដល់ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និង ការអភិវឌ្ឍ។
- ជំរុញការស្រាវជ្រាវ នវានុវត្តន៍ និង បច្ចេកវិទ្យាអនុវត្តន៍ តាមរយៈការបង្កើនចំនួនមជ្ឈមណ្ឌលស្រាវជ្រាវ នវានុវត្តន៍ និង បច្ចេកវិទ្យាអនុវត្តន៍ពាក់ព័ន្ធនឹងឧស្សាហកម្មស្វ័យប្រវត្តកម្ម ឬ រ៉ូបូត។
- បន្តលើកកម្ពស់សមត្ថភាព និង គុណវុឌ្ឍិរបស់គ្រូបង្រៀន អភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សា ការហាត់ការ និងធ្វើការស្រាវជ្រាវជាប្រចាំ, ព្រមទាំងទាក់ទាញគ្រូបង្រៀនដែលមានសមត្ថភាពខ្ពស់ និង បទពិសោធអនុវត្តជាក់ស្តែង។
- លើកកម្ពស់ការអប់រំបច្ចេកទេសស្របតាមស្តង់ដា ដោយជំរុញឱ្យមានការប្រឡងប្រណាំង ការបណ្តុះបណ្តាលឌីជីថលូបនីយកម្ម, និង ពង្រឹងយន្តការត្រួតពិនិត្យ និង វាយតម្លៃ លើការបណ្តុះ-បណ្តាល។

៣.៣.៣. ការលើកកម្ពស់សុខភាព និង សុខុមាលភាពប្រជាជន

គោលដៅជាយុទ្ធសាស្ត្រនៃការលើកកម្ពស់សុខភាព និង សុខុមាលភាពប្រជាជន គឺការបន្តកាត់បន្ថយអត្រាឈឺ និង ស្លាប់បណ្តាលមកពីជំងឺមិនឆ្លងចម្បងៗ; ការបន្តលើកកម្ពស់សុខភាពបន្តពូជ, សុខភាពមាតា ទារក កុមារ និង វ័យជំទង់; ការពង្រឹងសមត្ថភាពស្ថាប័ន ក្នុងការដឹកនាំបរិវត្តកម្ម និង អភិបាលកិច្ចក្នុងវិស័យសុខាភិបាល; ការបន្តបង្កើនគុណភាព និង សមត្ថភាពរោគវិនិច្ឆ័យ ក្នុងការព្យាបាល និង ការថែទាំ; ការបន្តពង្រឹងគុណភាពនៃការបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈសុខាភិបាល; ការលើកកម្ពស់សមត្ថភាពជំនាញ; ការលើកកម្ពស់កិច្ចសហការរវាងក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ; និង ការចូលរួមរបស់ប្រជាជន តាម

សហគមន៍។ ក្រសួង-ស្ថាប័ន ត្រូវរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រតាមវិស័យរបស់ខ្លួន ដើម្បីអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពទាំងឡាយ ដែលចង្អុលបង្ហាញដោយ ផ.យ.អ.ជ. របស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា សំដៅរួមចំណែកដល់ការសម្រេចបានទិសដៅគោលនយោបាយអាទិភាពសំខាន់ៗរបស់រាជ-រដ្ឋាភិបាល ដូចខាងក្រោមៈ

ទី១- ការពង្រឹងសមត្ថភាពស្ថាប័ន ក្នុងការដឹកនាំអភិបាលកិច្ច និង បរិវត្តកម្មឌីជីថល ក្នុងវិស័យសុខាភិបាល; ការរៀបចំច្បាប់ និង នីតិក្រមសុខាភិបាល; ការជំរុញការអនុវត្តយន្តការនិយ័តកម្មសេវាសុខាភិបាលសាធារណៈ និង ឯកជន; ការលើកកម្ពស់ការសិក្សាស្រាវជ្រាវសុខាភិបាល; និង ការតាមដានការត្រួតពិនិត្យ និង ការវាយតម្លៃ។

ទី២- ការពង្រឹងសមត្ថភាពប្រព័ន្ធសុខាភិបាល និង សេវាសង្គមកិច្ច ដើម្បីឆ្លើយតបទាន់ពេល និង ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ទៅនឹងការលើកកម្ពស់ សុខភាព និង សុខុមាលភាពសាធារណៈ រួមទាំងការផ្ទុះឡើងនៃជំងឺកាចសាហាវនានា។

ទី៣- ការពង្រឹងប្រព័ន្ធផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាព ប្រកបដោយនវានុវត្តន៍ ដោយផ្តោតជាចម្បងលើការថែទាំសុខភាពបឋម; ការលើកកម្ពស់របបអាហារសុខភាពសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា; ការបង្កើនគុណភាព សុវត្ថិភាព និង ប្រសិទ្ធភាព; ការពង្រីកការគ្របដណ្តប់នៃសេវាថែទាំសុខភាព; ការចែកចាយ និង ការប្រើប្រាស់ឱសថ; និង ការជំរុញការអនុវត្តយន្តការ តាមដាន វាយតម្លៃ និង អភិបាលកិច្ចគុណភាព។

ទី៤- ការបង្កើនការអប់រំសុខភាព និង ការផ្សព្វផ្សាយ សំដៅលើកកម្ពស់ការយល់ដឹង និង ការប្រតិបត្តិត្រឹមត្រូវរបស់ប្រជាជនក្នុងការបង្ការ និង ការគ្រប់គ្រងជំងឺ ឬ បញ្ហាសុខភាពសាធារណៈ ព្រមទាំងការស្វែងរក និង ការប្រើសេវាថែទាំសុខភាពត្រឹមត្រូវ។

ទី៥- ការបង្កើនគុណភាពនៃការបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈសុខាភិបាល និង វិជ្ជាជីវៈអមសុខាភិបាល ដោយឈរលើសមត្ថភាពជាមូលដ្ឋាន, ការជំរុញការប្រតិបត្តិក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈ, និង ការលើកកម្ពស់ការពង្រាយគ្រូពេទ្យ និង បុគ្គលិកសុខាភិបាល សមស្របតាមនិយាមបច្ចេកទេស។

ទី៦- ការពង្រីកហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្ត; ការពង្រឹងការផ្គត់ផ្គង់ឱសថ បរិក្ខារ; និង ការបំពាក់ឧបករណ៍ពេទ្យ ដល់ប៉ុស្តិ៍សុខភាព, មណ្ឌលសុខភាព, មន្ទីរពេទ្យបង្អែក, មន្ទីរពេទ្យបង្អែកអាទិភាព នៃខេត្តគោលដៅ និង មន្ទីរពេទ្យជាតិ ឱ្យបានស្របតាមនិយាមបច្ចេកទេសទំនើប។

ទី៧- ការពង្រឹងកិច្ចសហការ ពហុវិស័យ និង អន្តរវិស័យ; ការចូលរួមរបស់សហគមន៍; និង ការលើកកម្ពស់ការទទួលខុសត្រូវរបស់រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដើម្បីធានាការផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាព ដែលឆ្លើយតបនឹងតម្រូវការជាសារវន្ត ផ្នែកសុខភាព របស់ប្រជាជននៅមូលដ្ឋាន។

ទី៨- ការកសាងភាពជាដៃគូរវាងរដ្ឋ និង ឯកជន, ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ និង អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល; និង ការបង្កើនកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ ក្នុងតំបន់ និង សកលលោក ក្នុងការពង្រឹងភាពធន់, ការអភិវឌ្ឍវិស័យសុខាភិបាល និង ការពង្រីកការគ្របដណ្តប់នៃប្រព័ន្ធគាំពារសុខភាពសង្គម។

សកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពសម្រាប់ក្រសួង-ស្ថាប័ន

ដើម្បីសម្រេចបានគោលនយោបាយអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលខាងលើនេះ, ក្រសួង-ស្ថាប័នទាំងអស់ត្រូវចូលរួមអនុវត្ត ដោយមានក្រសួង-ស្ថាប័នចម្បងៗចំនួន៣ សម្របសម្រួលដឹកនាំអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាព ដូចតទៅៈ

ទី១- ក្រសួងសុខាភិបាល ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- ធានាប្រជាជនគ្រប់រូបទទួលបានសេវាថែទាំសុខភាពគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ដែលផ្តល់ដោយមូលដ្ឋានសុខាភិបាលសាធារណៈ និង ឯកជន តាមរយៈការធ្វើនវានុវត្តន៍ប្រព័ន្ធផ្តល់សេវាសុខាភិបាល ដែលផ្តោតលើការថែទាំសុខភាពបឋមគុណភាពខ្ពស់, ការបង្កើនចំណេះដឹងផ្នែកសុខភាព និង ការបង្កើនបរិស្ថានគាំទ្រដល់បុគ្គល គ្រួសារ និង សហគមន៍ ក្នុងការអនុវត្តរបៀបរស់នៅប្រកបដោយសុខភាពល្អ និង ការប្រើប្រាស់សេវាថែទាំសុខភាពត្រឹមត្រូវ, ការអភិវឌ្ឍ និង ការពង្រីកការគ្របដណ្តប់នៃសេវាថែទាំសុខភាព, ការរក្សាទំនាក់ទំនងប្រកបដោយទំនុកចិត្តរវាងមូលដ្ឋានសុខាភិបាល និង ប្រជាជន ព្រមទាំងការជំរុញការចូលរួមរបស់សហគមន៍ ក្នុងការអភិវឌ្ឍ ការតាមដាន និង វាយតម្លៃការផ្តល់សេវា, និង ការពង្រឹងកិច្ចសហការពហុជំនាញ និងពហុវិស័យ រួមទាំងវិស័យឯកជន ដើម្បីកែលម្អកត្តាបរិស្ថាន សង្គម និងសេដ្ឋកិច្ច ដែលមានកម្មវិបាកលើសុខភាព និងអន្តរាគមន៍ជាអាទិភាពនានា។
- ផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពនៅមូលដ្ឋានសុខាភិបាលសាធាណៈ និង ឯកជន ដោយអនុលោមជាមួយ ស្តង់ដាគុណភាពខ្ពស់ តាមរយៈការរៀបចំចាត់ចែងរំហូរអ្នកជំងឺ/អ្នកប្រើប្រាស់សេវានៅមូលដ្ឋានសុខាភិបាល, ការលើកកម្ពស់សុវត្ថិភាពអ្នកជំងឺ/អ្នកប្រើប្រាស់សេវា និង អ្នកផ្តល់សេវានៅក្នុងដំណើរការនៃការផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាព, ការពង្រឹងការថែទាំព្យាបាលតាមគន្លងគ្លីនិករួមមានចំណេះដឹង និង ជំនាញវេជ្ជសាស្ត្រ ក្នុងការធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យ និង ការថែទាំព្យាបាល, ការលើកកម្ពស់គុណភាពសេវាជាប្រចាំ និងការពង្រឹងអនុលោមភាពនៃការប្រតិបត្តិគ្លីនិក ព្រមទាំងធ្វើអន្តរាគមន៍អាទិភាពនានា។
- ធានាប្រជាជនគ្រប់រូបទទួលបានជាសកលនូវសេវាថែទាំសុខភាពមានគុណភាព សុវត្ថិភាព ប្រសិទ្ធភាព និង ទាន់ពេល តាមរយៈអន្តរាគមន៍នៃប្រព័ន្ធគាំពារសុខភាពសង្គម, ប្រព័ន្ធហិរញ្ញប្បទានសុខាភិបាល ប្រកបដោយចីរភាព និង សមធម៌, នវានុវត្តន៍ប្រព័ន្ធទូទាត់ចំណាយលើសេវាថែទាំសុខភាព, ការធ្វើសុខដុមនីយកម្មមូលនិធិ និង ការពង្រឹងអភិបាលកិច្ចហិរញ្ញប្បទានសុខាភិបាល។
- ពង្រឹងប្រព័ន្ធសុខាភិបាលឱ្យមានសមត្ថភាពរឹងមាំ និង ឆ្លើយតបទាន់ពេលប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និង ស័ក្តិសិទ្ធិភាព ចំពោះគ្រប់ទម្រង់នៃការគំរាមកំហែងសុខភាពសាធារណៈ និង គ្រោះអាសន្នសុខភាព តាមរយៈការពង្រឹងសមត្ថភាពត្រៀមឆ្លើយតបនឹងគ្រោះអាសន្នសុខភាព, ការបង្ការ និង ការគ្រប់គ្រងហានិភ័យសុខភាពតែមួយ, ការពង្រឹងសមត្ថភាពសេវាមន្ទីរពិសោធន៍វេជ្ជសាស្ត្រ

និង សេវាផ្តល់ឈាមមានគុណភាព និង សុវត្ថិភាព ព្រមទាំងការពង្រឹងកិច្ចសហការ និង អភិបាលកិច្ចសន្តិសុខសុខភាព។

- វិនិយោគលើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធគ្រឹះជាសារវ័ន្តនៃប្រព័ន្ធសុខាភិបាល ដើម្បីពង្រឹងសមត្ថភាពផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាព និង ធ្វើទំនើបកម្មប្រព័ន្ធសុខាភិបាល ដោយផ្តោតលើ (១) ការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពស្ថាប័ន និង អភិបាលកិច្ចសុខាភិបាល, (២) ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្សក្នុងវិស័យសុខាភិបាល, (៣) ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈប្រកបដោយសមិទ្ធកម្មខ្ពស់, (៤) ការគ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធផ្គត់ផ្គង់ឱសថ សម្ភារៈ ឧបករណ៍ពេទ្យ និង បច្ចេកវិទ្យាវេជ្ជសាស្ត្រ និង ការពង្រីក និង ការកែលម្អហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវ័ន្ត, និង (៥) ការអភិវឌ្ឍទិន្នន័យ ការគ្រប់គ្រងព័ត៌មានសុខាភិបាល និង ការធ្វើឌីជីថលូបនីយកម្មក្នុងវិស័យសុខាភិបាល។

ទី២- អាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍ ផ្តោតការអនុវត្តសកម្មភាពអាទិភាពក្នុងការពង្រឹងប្រព័ន្ធជាតិឆ្លើយតបជាពហុវិស័យចំពោះមេរោគអេដស៍ និង ជំងឺអេដស៍ ដើម្បីអនុវត្តគោលនយោបាយជាតិបញ្ចប់អេដស៍ និង ចីរភាពកម្មវិធីអេដស៍ឆ្នាំ២០២៣-២០២៨ និង ធានាថារាល់កម្មវិធីឆ្លើយតបនឹងមេរោគអេដស៍ និង ជំងឺអេដស៍នៅថ្នាក់ជាតិនិងថ្នាក់ក្រោមជាតិ ត្រូវអនុវត្តគោលការណ៍បីមួយ គឺយុទ្ធសាស្ត្រជាតិតែមួយ យន្តការសម្របសម្រួលតែមួយ និង ប្រព័ន្ធតាមដានវាយតម្លៃតែមួយ។

ទី៣- ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ផ្តោតការអនុវត្តសកម្មភាពអាទិភាព ក្នុងការលើកកម្ពស់អនាម័យបរិស្ថានជនបទ តាមរយៈការស្តាបនាហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវ័ន្តអនាម័យជនបទ, ការលើកកម្ពស់ការរស់នៅស្អាត ការអប់រំសុខភាព និង អនាម័យជនបទ, និង ការសិក្សាស្រាវជ្រាវបច្ចេកវិទ្យាអនាម័យឱ្យបានស៊ីជម្រៅ និង អាចអនុវត្តបាន, ដើម្បីបន្តអភិវឌ្ឍវិស័យជនបទប្រកបដោយសមធម៌ ភាពធន់ និង ចីរភាព។

៣.៣.៤. ការពង្រឹងប្រព័ន្ធគាំពារសង្គម និង ប្រព័ន្ធស្បៀង

គោលដៅជាយុទ្ធសាស្ត្រនៃការពង្រឹងប្រព័ន្ធគាំពារសង្គម និង ប្រព័ន្ធស្បៀង គឺការកសាង និង ការអភិវឌ្ឍ ប្រព័ន្ធគាំពារសង្គម ឱ្យមានលក្ខណៈ ប្រមូលផ្តុំ និង សង្គតិភាព, ទាំងក្នុងប្រព័ន្ធជំនួយសង្គម និង ប្រព័ន្ធសន្តិសុខសង្គម; និង ការពង្រឹងប្រព័ន្ធស្បៀងដែលផ្តល់សន្តិសុខស្បៀង និង អាហារូបត្ថម្ភសម្រាប់ប្រជាជនគ្រប់រូប។ ការបន្តអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធគាំពារសង្គម ឈរលើស្មារតី "មិនបោះបង់ពលរដ្ឋខ្មែរណាម្នាក់" ហើយការពង្រីកវិសាលភាពនៃប្រព័ន្ធគាំពារសង្គម។ ក្រសួង-ស្ថាប័ន ត្រូវរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រតាមវិស័យរបស់ខ្លួន ដើម្បីអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពទាំងឡាយ ដែលចង្អុលបង្ហាញដោយ ផ.យ.អ.ជ. របស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា សំដៅរួមចំណែកដល់ការសម្រេចបានទិសដៅគោលនយោបាយអាទិភាពសំខាន់ៗរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដូចខាងក្រោម៖

ទី១- ការបន្តទ្រទ្រង់ជីវភាពគ្រួសារគោលដៅ តាមកម្មវិធីជាតិជំនួយសង្គម ដោយក្នុងរយៈពេលខ្លី ត្រូវផ្តោតលើកម្មវិធីជាតិជំនួយសង្គមជាកញ្ចប់គ្រួសារ; កម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលជំនាញវិជ្ជាជីវៈ និង បច្ចេកទេស ដល់យុវជនគោលដៅ រួមទាំងការលើកកម្ពស់ភាពអង់អាចរបស់ពួកគេ; កម្មវិធីកិច្ចគាំពារ

សង្គមដើម្បីបញ្ចប់ភាពក្រីក្រ; និង ការធ្វើស្ថាបនូបនីយកម្មក្របខ័ណ្ឌកិច្ចគាំពារសង្គមឆ្លើយតបនឹងគ្រោះអាសន្ន ដោយគិតបញ្ចូលផងដែរនូវការពង្រឹងប្រព័ន្ធស្បៀងឱ្យកាន់តែ រឹងមាំ, វៃឆ្លាត, ធន់ និង បរិយាបន្ន។

ទី២- ការបន្តអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធសន្តិសុខសង្គម, ការអនុវត្តរបបសន្តិសុខសង្គម, និង ការបន្តពង្រីកសេវាថែទាំសុខភាពសង្គម ឆ្ពោះទៅដល់ការគ្របដណ្តប់សុខភាពសកល ស្របតាមការវិវឌ្ឍនៃស្ថានភាពសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច។

ទី៣- ការបន្តពង្រឹងប្រព័ន្ធអភិបាលកិច្ចឱ្យកាន់តែ រឹងមាំ និង មានប្រសិទ្ធភាព តាមមុខងារទាំង ៣កម្រិត រួមមាន កម្រិតគោលនយោបាយរបស់ក្រុមប្រឹក្សាជាតិគាំពារសង្គម, កម្រិតនិយ័តករសន្តិសុខសង្គម, និង កម្រិតប្រតិបត្តិកររបស់បេឡាជាតិសន្តិសុខសង្គម មូលនិធិជាតិជំនួយសង្គម និង ប្រតិបត្តិករពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗទៀត ឱ្យមានលក្ខណៈស្តង់ដា។

ទី៤- ការដាក់ឱ្យដំណើរការទីភ្នាក់ងារជាតិបញ្ជាក់ចំណាយឯករាជ្យ ដែលគ្របដណ្តប់គ្រប់របបថែទាំសុខភាព និង របបហានិភ័យការងារ។

ទី៥- ការលើកកម្ពស់ការប្រើប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន; និង ការបន្តពង្រឹង និង កែលម្អប្រព័ន្ធកំណត់ ក្រុមគ្រួសារ និង ក្រុមបុគ្គលគោលដៅ សម្រាប់ប្រព័ន្ធគាំពារសង្គម ឱ្យកាន់តែមានសុក្រឹតភាព និង ឈានដល់ ការដាក់ឱ្យដំណើរការប្រព័ន្ធមូលដ្ឋានចុះបញ្ជី និង ទិន្នន័យសង្គមថ្នាក់ជាតិ។

ទី៦- ការជំរុញការផ្សព្វផ្សាយអំពីសារៈសំខាន់ និង តួនាទី នៃប្រព័ន្ធគាំពារសង្គម និង ការបង្កើតយន្តការផ្តល់មតិ និង សំណូមពរ, និង យន្តការ តាមដាន ត្រួតពិនិត្យ និង វាយតម្លៃ។

ទី៧- ការជំរុញ និង ការបង្កើន សុខុមាលភាពនៃ គ្រួសារក្រីក្រ, គ្រួសារយុទ្ធជនមានពិការភាព ពលី, មរណៈ, និង គ្រួសារអតីតយុទ្ធជន ដោយផ្តល់ការគាំពារនានា រួមទាំង ការបន្តធ្វើប្រទានកម្មដី និង ការផ្តល់ដីសម្បទានសង្គមកិច្ច សម្រាប់លំនៅឋាន និង កសិកម្ម។

សកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពសម្រាប់ក្រសួង-ស្ថាប័ន

ដើម្បីសម្រេចបានគោលនយោបាយអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលខាងលើនេះ, ក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធត្រូវចូលរួមអនុវត្ត ដោយមានក្រសួង-ស្ថាប័នចម្បងៗចំនួន៦ សម្របសម្រួលដឹកនាំអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាព ដូចតទៅៈ

ទី១- ក្រសួងសុខាភិបាល ផ្តោតលើអាទិភាពរូបនីយកម្មប្រជាជនគោលដៅ ឆ្ពោះដល់ការគាំពារសុខភាពសង្គមជាសកល ដែលសង្កត់ធ្ងន់លើការពង្រីកការគ្របដណ្តប់នៃការគាំពារសុខភាពសង្គមដល់បុគ្គលគ្រប់រូប ដោយរាប់បញ្ចូលទាំងប្រជាជនចំណាកស្រុក, ការពង្រឹងការអនុវត្តយន្តការគាំពារសុខភាពសង្គម និង ការចូលរួមក្នុងការធ្វើស្ថាបនូបនីយកម្មវិស័យសេដ្ឋកិច្ចក្រៅប្រព័ន្ធនៅក្នុងប្រព័ន្ធគាំពារសង្គម, និង ការកសាងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុមានចីរភាពសម្រាប់ការគ្របដណ្តប់សុខភាពជាសកល។

ទី២- ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- លើកកម្ពស់សេវាសង្គមកិច្ច តាមរយៈការលើកកម្ពស់សេវាគាំពារមនុស្សចាស់ និង អតីតយុទ្ធជន, ការលើកកម្ពស់សេវាកិច្ចការពារកុមារ, ការលើកកម្ពស់ការតាមដានការអនុវត្តសិទ្ធិកុមារ, ការលើកកម្ពស់កិច្ចការគ្រួសារ និង ការលើកកម្ពស់សេវាគាំពារជនរងគ្រោះ។

- ពង្រឹងការគ្រប់គ្រងសេវាស្តារជនរងគ្រោះ តាមរយៈការលើកកម្ពស់សេវាស្តារនីតិសម្បទាអនីតិជន, ការពង្រឹងការសេវាស្តារនីតិសម្បទាអ្នកញៀនគ្រឿងញៀន, ការលើកកម្ពស់សុខុមាលភាពជនមានពិការភាព, ការលើកកម្ពស់វិជ្ជាជីវៈសង្គមកិច្ច, ការពង្រឹង និង ពង្រីកការសេវាស្តារលទ្ធភាពពលកម្មជូនជនមានពិការភាព, ការពង្រឹងការតាមដានការអនុវត្តសិទ្ធិជនពិការ, និង ការកៀរគរ និង ប្រើប្រាស់មូលនិធិសង្គមកិច្ច ដើម្បីទ្រទ្រង់ការងារសង្គមកិច្ចប្រកបដោយសមធម៌, បរិយាបន្ន និង ចីរភាព។
- ពង្រឹងការអនុវត្តកម្មវិធីគាំពារសង្គម តាមរយៈកម្មវិធីជំនួយសង្គមឆ្លើយតបនឹងគ្រោះអាសន្នសម្រាប់អន្តរាគមន៍ដល់គ្រួសាររងផលប៉ះពាល់ដោយសារគ្រោះមហន្តរាយផ្សេងៗ, កម្មវិធីជំនួយសង្គមជាសាច់ប្រាក់ ដើម្បីបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈដល់យុវជនមកពីគ្រួសារក្រីក្រ និង កម្មវិធីគាំពារសង្គមដើម្បីចាកចេញពីភាពក្រីក្រ, ការរៀបចំកម្មវិធីស្ពានចម្លងសេវាសង្គមដល់គ្រួសារក្រីក្រ, ការលើក-កម្ពស់ និង ពង្រឹងទំនាក់ទំនងសាធារណៈ ដោយផ្សព្វផ្សាយអំពីសារៈសំខាន់និងតួនាទីនៃប្រព័ន្ធគាំពារសង្គម, និង ការលើកកម្ពស់សេវាបើកផ្តល់តាវកាលិក និង របបគោលនយោបាយ។
- ពង្រឹងការអភិវឌ្ឍ និង ការគ្រប់គ្រងស្ថាប័ន និង សេវាគាំទ្រទូទៅ តាមរយៈការកសាងសមត្ថភាពស្ថាប័ន និង អភិបាលកិច្ចល្អ, ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្សវិស័យសង្គមកិច្ច, លើកកម្ពស់ការអភិវឌ្ឍគោលនយោបាយសង្គមកិច្ច, ការរៀបចំ និង ទទួលស្គាល់វិជ្ជាជីវៈកម្លាំងសេវាសង្គម ដើម្បីធានាដល់ប្រសិទ្ធភាពនៃការផ្តល់ជំនួយសង្គមនិងសេវាសង្គម ដោយបន្តអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីកម្លាំងសេវាសង្គមនៅកម្ពុជា ២០២២-២០៣១។

ទី៣- ក្រសួងផែនការ ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- បន្តពង្រឹងការងារអត្តសញ្ញាណកម្មគ្រួសារក្រីក្រ និង គ្រួសារងាយរងហានិភ័យ សំដៅផ្តល់ទិន្នន័យសម្រាប់ការងារកម្មវិធីជាតិជំនួយសង្គម និង របបសន្តិសុខសង្គមទាន់ពេល និង ប្រកបដោយគុណភាព។
- ពង្រឹងតម្លាភាព និង គណនេយ្យភាព ក្នុងការកំណត់អត្តសញ្ញាណកម្មគ្រួសារក្រីក្រ និង គ្រួសារងាយរងហានិភ័យ តាមរយៈប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងការទទួលបណ្តឹង មតិត្រឡប់ និង សំណូមពរ, ការរៀបចំឡើងឱ្យមានលក្ខណៈសាមញ្ញ និង ងាយស្រួល, ព្រមទាំងការរក្សាការសម្ងាត់ ដោយបង្កើតនូវជម្រើសច្រើន ទាំងការដាក់ពាក្យដោយផ្ទាល់នៅសាលាឃុំ សង្កាត់ ឬ តាមប្រព័ន្ធកម្មវិធីទូរសព្ទដៃឆ្លាតវៃ ដើម្បីឆ្ពោះទៅការធ្វើសុខដុមនីយកម្មប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងការទទួលបណ្តឹង មតិត្រឡប់ និងសំណូមពរដោយប្រកាន់ភ្ជាប់នូវគោលការណ៍បរិយាបន្ន និង សមធម៌។
- បន្តរៀបចំយុទ្ធសាស្ត្រជាតិលើកទី១ ស្តីពី "ការបញ្ចូលមីក្រូសារជាតិក្នុងចំណីអាហារនៅកម្ពុជាឆ្នាំ២០២៥-២០២៨" ដើម្បីតម្រង់ទិសសម្រាប់ការពង្រឹង និង ពង្រីកវិសាលភាពនៃការបញ្ចូលមីក្រូសារជាតិក្នុងចំណីអាហារ កិច្ចការពារ, និង គ្រប់គ្រងបញ្ហាកង្វះអាហារូបត្ថម្ភមីក្រូសារជាតិនៅកម្ពុជា តាមរយៈ ការរៀបចំគោលការណ៍ណែនាំបច្ចេកទេសស្តីពីការបញ្ចូលមីក្រូសារជាតិក្នុង

ចំណីអាហារឱ្យបានទូលំទូលាយ, ការជំរុញការអនុវត្តច្បាប់ និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធនឹងការពង្រឹងចំណីអាហារនៅកម្ពុជាប្រកបដោយគុណភាព និង សុវត្ថិភាព, និង ការជំរុញការផ្សព្វផ្សាយពីសារៈសំខាន់នៃការប្រើប្រាស់អាហារបញ្ចូលមីក្រូសារជាតិឱ្យបានទូលំទូលាយ។

ទី៤- ក្រសួងការងារនិងបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- ពង្រឹង និង ពង្រីកវិសាលភាពនៃការអនុវត្តរបបសន្តិសុខសង្គម ស្របតាមការវិវឌ្ឍនៃស្ថានភាពសង្គម សេដ្ឋកិច្ច តាមរយៈការពង្រឹង និង បង្កើនការចុះបញ្ជីស្ថាប័ន សហគ្រាស គ្រឹះស្ថាន សំដៅធ្វើការពង្រីកការគ្របដណ្តប់ដល់ជនគោលដៅដទៃផ្សេងទៀត ក្នុងរបបសន្តិសុខសង្គមជារបបភាគទានកាតព្វកិច្ច, ពង្រឹង និង បង្កើនការចុះបញ្ជីសមាជិក ប.ស.ស. ក្នុងរបបភាគទានដោយស្ម័គ្រចិត្ត, ព្រមទាំងចូលរួមក្នុងការពង្រឹងការអនុវត្តមូលនិធិសមធម៌សុខាភិបាល សហការពិនិត្យ និង កែសម្រួលលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តសម្រាប់ការចុះបញ្ជី និង បន្តពង្រឹងសុខដុមនីយកម្មប្រព័ន្ធចុះបញ្ជីក្រោមប្រព័ន្ធរួមតែមួយ, រៀបចំ ពិនិត្យ និង កែសម្រួលលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត និង ជំរុញកិច្ចប្រជុំពិភាក្សាជាមួយបណ្តាប្រទេសនានា សំដៅអនុវត្តនូវចល័តភាពរបបសន្តិសុខសង្គម និង សិក្សាសមិទ្ធិលទ្ធភាពរៀបចំ និង ដាក់ឱ្យដំណើរការរបបសន្តិសុខសង្គមផ្នែកនិកម្មភាពការងារ។
- ពង្រឹង និង បង្កើនគុណភាពនិងសមត្ថភាពផ្តល់សេវាសន្តិសុខសង្គម តាមរយៈការពង្រឹង និង បង្កើនគុណភាព និង ប្រសិទ្ធភាពនៃការផ្តល់សេវាសុខាភិបាលរបស់មូលដ្ឋានសុខាភិបាលជាដៃគូ, ការសិក្សាវាយតម្លៃ និង ពិនិត្យលទ្ធភាពនៃការកែសម្រួលលើឯកតាចំណាយនៃកញ្ចប់ព្យាបាលជំងឺឱ្យស្របតាមស្ថានភាពនៃទីផ្សារសុខភាព, ការសិក្សា ការចងក្រង និង ការកំណត់សេវាបង្ការសុខភាព និង ប្រភេទជំងឺវិជ្ជាជីវៈ, ការពង្រឹងសេវាទូទាត់ និង ការបើកផ្តល់តាវកាលិករបបសន្តិសុខសង្គម, ការពង្រឹងសេវាស្តារនីតិសម្បទា និង ការសិក្សាលទ្ធភាពសហការជាមួយដៃគូផ្តល់សេវាបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេសវិជ្ជាជីវៈ និង អង្គភាពផ្តល់សេវាការងារសាធារណៈ។
- លើកកម្ពស់ការយល់ដឹងនិងពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីរបបសន្តិសុខសង្គម តាមរយៈការពង្រឹងសេវាផ្តល់ព័ត៌មានអតិថិជន និង ដោះស្រាយបណ្តឹង, ការសហការបង្កើនការអប់រំ និង ផ្សព្វផ្សាយអំពីរបបសន្តិសុខសង្គម, ការពង្រឹងការអប់រំ និង ការផ្សព្វផ្សាយលើកកម្ពស់សុខុមាលភាព ការបង្ការហានិភ័យការងារ និង ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ, ការសិក្សា និង ការរៀបចំមធ្យោបាយធ្វើដំណើរសមរម្យសម្រាប់កម្មករនិយោជិត, និង ការពង្រឹងអនុលោមភាពការអនុវត្តច្បាប់ លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត និង ការចាត់វិធានការចាំបាច់ ដោយការធ្វើសមាហរណកម្មនៃប្រព័ន្ធអធិការកិច្ចតែមួយ និង តាមរយៈអធិការសន្តិសុខសង្គម។
- ពង្រឹងការគ្រប់គ្រង និង ចាត់ចែងមូលនិធិសន្តិសុខសង្គម ដើម្បីបង្កើនប្រយោជន៍បន្ថែមដល់សមាជិក ប.ស.ស. និង វិស័យទំនាក់ទំនងវិជ្ជាជីវៈ តាមរយៈការពង្រឹងការបង់ភាគទាន, ការត្រួត-ពិនិត្យ ការតាមដាន ការចាត់វិធានការពង្រឹងការគ្រប់គ្រងថវិកា និង ហិរញ្ញវត្ថុ និង គណនេយ្យ, ការសិក្សា ការតាមដាន និង ការវាយតម្លៃស្ថានភាពហានិភ័យហិរញ្ញវត្ថុ ដើម្បីការពារអត្ថប្រយោជន៍

ជូនសមាជិក ប.ស.ស., ការពង្រឹងការងារវិនិយោគមូលនិធិសន្តិសុខសង្គម ដោយរៀបចំផែនការវិនិយោគឱ្យស្របតាមគោលការណ៍ណែនាំ សម្រាប់ការវិនិយោគមូលនិធិសន្តិសុខសង្គម, ព្រមទាំងតាមដាន ត្រួតពិនិត្យ វាយតម្លៃ និង គ្រប់គ្រងហានិភ័យនៃការវិនិយោគមូលនិធិសន្តិសុខសង្គម។

- អភិវឌ្ឍសមត្ថភាពបេឡាជាតិសន្តិសុខសង្គម តាមរយៈការពិនិត្យ និង ការកែសម្រួលលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត សម្រាប់ការងារគ្រប់គ្រងផ្ទៃក្នុង និង ការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធស្ថាប័ន, ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស, ការរៀបចំយន្តការ និង ផែនការគ្រប់គ្រងចំណេះដឹង, ការចូលរួមការរៀបចំអនុវត្ត តាមដាន និង វាយតម្លៃការអនុវត្តកម្មវិធីនយោបាយគោលនយោបាយ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ និង អនុសញ្ញាអន្តរជាតិ, ការពង្រឹង និង ការពង្រីកកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាតិ និងអន្តរជាតិសំដៅកៀរគរធនធាន, និង ការធ្វើទំនើបកម្មប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន ដើម្បីអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពផ្តល់សេវាកម្ម និង ការគ្រប់គ្រងស្ថាប័ន។

ទី៥- ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- បន្តចូលរួមចំណែកក្នុងការគ្រប់គ្រង និង ថែរក្សាសន្និធិស្បៀងត្រៀមបម្រុងយុទ្ធសាស្ត្ររបស់រាជរដ្ឋាភិបាល និង ពង្រឹងការធ្វើពាណិជ្ជកម្មអង្ករ និង កសិផលសក្តានុពលផ្សេងទៀតសម្រាប់បម្រើការនាំចេញ តាមរយៈការលើកកម្ពស់ផលិតកម្មស្រូវ-អង្ករ, ការអភិវឌ្ឍគុណភាពខ្សែច្រវាក់តម្លៃស្រូវ-អង្ករ, និង ការធ្វើពិពិធកម្មទីផ្សារអង្ករ និង កសិផលដទៃទៀត ដោយផ្តោតលើភាពប្រកួតប្រជែងដែលមានស្រាប់ និង តម្រូវការជាអាទិភាពនៃទីផ្សារ។
- បន្តចូលរួមរក្សាស្ថិរភាពថ្លៃស្បៀងយុទ្ធសាស្ត្រលើទីផ្សារក្នុងស្រុក តាមរយៈការលក់ជូនប្រជាពលរដ្ឋក្នុងតម្លៃសមរម្យ ដោយធានាបានទាំងគុណភាព និង បរិមាណ ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងការប្រើប្រាស់ក្នុងស្រុក, ព្រមទាំងរួមចំណែកក្នុងការគ្រប់គ្រងការនាំចេញ និង នាំចូលស្បៀង និង ម្ហូបអាហារ ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃតុល្យភាពស្បៀង និង ម្ហូបអាហារទូទាំងប្រទេស។

ទី៦- ក្រុមប្រឹក្សាស្តារអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្ម និង ជនបទ ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- រៀបចំផ្សព្វផ្សាយ និង អនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រជាតិស្តីពីសន្តិសុខស្បៀងនិងអាហារូបត្ថម្ភលើកទី៣ ឆ្នាំ ២០២៤-២០២៨, ព្រមទាំងបន្តអនុវត្ត និង ធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពផែនទីបង្ហាញផ្លូវស្តីពីប្រព័ន្ធស្បៀងសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាពកម្ពុជាឆ្នាំ២០៣០។
- ពង្រឹងការអភិវឌ្ឍស្ថាប័ន និង បន្តលើកកម្ពស់សមត្ថភាពក្រុមការងារដឹកនាំសម្របសម្រួលវិស័យសន្តិសុខស្បៀង និង អាហារូបត្ថម្ភរាជធានី-ខេត្ត ដើម្បីលើកទឹកចិត្តដល់ការអនុវត្តការកែលម្អវិស័យសន្តិសុខស្បៀង និង អាហារូបត្ថម្ភ រួមទាំងការសាកល្បងបង្កើតក្រុមការងារស្នូលសម្រាប់ទឹកស្អាត និង អនាម័យដែលគិតគូរពីអាហារូបត្ថម្ភនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ។
- ជំរុញការសិក្សាស្រាវជ្រាវ ដើម្បីប្រមូលភស្តុតាងសម្រាប់ជាធាតុចូលដល់ការអនុវត្ត ក៏ដូចជាការធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្មគោលនយោបាយ និង យុទ្ធសាស្ត្រសន្តិសុខស្បៀង និង អាហារូបត្ថម្ភ, ព្រមទាំង

ចែករំលែកលទ្ធផលតាមរយៈប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ និង ការលើកកម្ពស់អន្តរកម្មរវាងវិស័យសាធារណៈ និង ឯកជន ប្រកបដោយនវានុវត្តន៍ និង ការធ្វើឌីជីថលូបនីយកម្ម ដើម្បីគាំទ្រដល់ការប្រមូល ការស្តុកទុក និង ការផ្សព្វផ្សាយ។

- ដឹកនាំចលនាបង្កើនអាហារូបត្ថម្ភ និង ដើរតួនាទីតំណាងកម្ពុជា ក្នុងនាមសមាជិកស្ថាបនិកនៃសម្ព័ន្ធជើងឯក សម្រាប់បរិវត្តកម្មប្រព័ន្ធស្បៀង ដោយជំរុញអនុវត្តសកម្មភាពនៅផ្នែកអន្តរាគមន៍សំខាន់ៗ, ព្រមទាំងរៀបចំទិវាជាតិអាហារូបត្ថម្ភ និង ទិវាសុវត្ថិភាពម្ហូបអាហារចាំបាច់នានា និង កិច្ចប្រជុំក្រុមការងារបច្ចេកទេសចម្រុះលើវិស័យសន្តិសុខស្បៀង និង អាហារូបត្ថម្ភឱ្យបានទៀងទាត់ សំដៅបន្តលើកកម្ពស់វិស័យទាំងនេះ។
- ធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្ម និង អនុវត្តផែនការសកម្មភាពសកលសម្រាប់ការទប់ស្កាត់បញ្ហាស្គមស្គាំងរបស់កុមារ, ព្រមទាំងធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្ម និង អនុវត្តសេចក្តីសម្រេចរបស់កម្ពុជាស្តីពីអាហារូបត្ថម្ភសម្រាប់ការលូតលាស់។
- រៀបចំ និង អនុវត្តសូចនាករគន្លឹះនានា, តាមដាន និង វាយតម្លៃលើការងារបច្ចេកទេសចម្រុះលើវិស័យសន្តិសុខស្បៀង និង អាហារូបត្ថម្ភ, និង រៀបចំរបាយការណ៍ទៀងទាត់ជូនរាជរដ្ឋាភិបាល។

៣.៣.៥.ការពង្រឹងភាពជាពលរដ្ឋក្នុងសង្គម ដែលមានអារ្យធម៌ខ្ពស់ ប្រកបដោយ សីលធម៌ សមធម៌ និង បរិយាបន្ន

ការពង្រឹងភាពជាពលរដ្ឋក្នុងសង្គម ដែលមានអារ្យធម៌ខ្ពស់ ប្រកបដោយ សីលធម៌ សមធម៌ និង បរិយាបន្ន មានគោលដៅជាយុទ្ធសាស្ត្រ ក្នុងការធ្វើពលការូបនីយកម្មពលរដ្ឋ (People Revitalization) ឱ្យមានសមត្ថភាព, ផលិតភាព, សីលធម៌, គុណធម៌ ,ចរិយាធម៌, ភាពអំណត់, សុចរិតភាព, វិន័យ, និង ការទទួលខុសត្រូវខ្ពស់; និង ការលើកកម្ពស់ ស្មារតី និង មនសិការស្នេហាជាតិ, ការពារជាតិ, ឯកភាពជាតិ, ការចេះយកអាសាគ្នា, ការចែករំលែក, ការចូលរួម, គុណតម្លៃសង្គម, និង ស្មារតី គោរពច្បាប់, ស្រឡាញ់សន្តិភាព, វប្បធម៌, ប្រពៃណីទំនៀមទម្លាប់, អំពើល្អ, និង យុត្តិធម៌, សំដៅធានាបាននូវសិនិទ្ធភាពសង្គម (Social Cohesion) និង សុខដុមរមនាសង្គម។ ក្រសួង-ស្ថាប័ន ត្រូវរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រតាមវិស័យរបស់ខ្លួន ដើម្បីអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពទាំងឡាយ ដែលចង្អុលបង្ហាញដោយ ផ.យ.អ.ជ. របស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា សំដៅរួមចំណែកដល់ការសម្រេចបានទិសដៅគោល-នយោបាយអាទិភាពសំខាន់ៗរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដូចខាងក្រោម៖

ទី១- ការពង្រឹង និង ការបង្កើនកិច្ចសហការក្នុងការអប់រំ អំពី សីលធម៌, គុណធម៌, និង សុជីវធម៌ ដល់សិស្ស និស្សិត និង យុវជន, ទាំងក្នុង និង ក្រៅប្រព័ន្ធអប់រំ។

ទី២- ការរៀបចំផែនទីបង្ហាញផ្លូវ ដើម្បី បណ្តុះទម្លាប់មាន សីលធម៌, គុណធម៌ និង សុជីវធម៌, និង ទម្លាប់គោរព ច្បាប់ និង វិន័យ, និង បញ្ចូលការអប់រំអំពី ព្រះពុទ្ធសាសនា និង ផ្នែកសិល្បៈវប្បធម៌ខ្មែរ, ទាំងរូបី និង អរូបី, ទៅក្នុងកម្មវិធីសិក្សាគ្រប់កម្រិត, ព្រមទាំងផ្សព្វផ្សាយ និង បញ្ជ្រាប ទៅគ្រប់ក្រសួង-ស្ថាប័ន, ទាំងថ្នាក់ជាតិ និង ថ្នាក់ក្រោមជាតិ។

ទី៣- ការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងអំពី អត្តសញ្ញាណជាតិ និង ភាពជាម្ចាស់ ក្នុងការអភិរក្ស និង ការអភិវឌ្ឍ វប្បធម៌ជាតិ; ការជំរុញការច្នៃប្រឌិតផលិតផលវប្បធម៌ថ្មីៗ ដោយរក្សាក្បាច់រចនាខ្មែរ និង ឈរលើ មូលដ្ឋានអត្តសញ្ញាណជាតិ; ការលើកកម្ពស់ការចូលរួមពីសំណាក់ព្រឹទ្ធាចារ្យសិល្បៈ ដែលជាមរតកមនុស្ស រស់ និង ការបណ្តុះអ្នកបន្តវេនសិល្បករបូរាណ; និង ការពង្រឹងការចូលរួមអនុវត្តពីសំណាក់មហាជន។

ទី៤- ការបណ្តុះទស្សនៈ មនសិការជាតិ និង ឧត្តមគតិវិជ្ជមាន ក្នុងការអភិរក្ស ការអភិវឌ្ឍ និង ការ នវានុវត្ត សិល្បៈវប្បធម៌ជាតិ។

ទី៥- ការពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពនៃការស្រាវជ្រាវ ការចងក្រង និង ការផ្សព្វផ្សាយគុណតម្លៃប្រវត្តិសាស្ត្រ នៃសំណង់បេតិកភណ្ឌ, វត្ថុបុរាណ, ស្ថានីយបុរាណ, សិលាចារឹក, សាស្ត្រាស្លឹករឹត, ក្បួនច្បាប់បុរាណ, ប្រពៃណីទំនៀមទម្លាប់, ចរិយាធម៌ខ្មែរ និង វប្បធម៌កតញ្ញូជាតិ។

ទី៦- ការបណ្តុះទម្លាប់ ស្មារតីគោរពច្បាប់ និងវិន័យល្អដល់ពលរដ្ឋ; និង ការរៀបចំដាក់ចេញលក្ខណៈ វិនិច្ឆ័យ សម្រាប់លើកទឹកចិត្តដល់ការធ្វើអំពើល្អជា ពលរដ្ឋគំរូ និង ពលរដ្ឋសកល។

ទី៧- ការបន្តលើកកម្ពស់ការគោរព សីលធម៌, តម្លៃស្ត្រី, សេចក្តីថ្លៃថ្នូរ ក្នុងគ្រួសារ និង សង្គមខ្មែរ។

ទី៨- ការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹង និង ការជំរុញតួនាទីព្រះពុទ្ធសាសនា នៅក្នុងការចូលរួមអប់រំ សីលធម៌, គុណធម៌ និង សុជីវធម៌; និង ការបំផុសគំនិតច្នៃប្រឌិត ដើម្បីចូលរួមលើកកម្ពស់សង្គមជាតិ។

សកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពសម្រាប់ក្រសួង-ស្ថាប័ន

ដើម្បីសម្រេចបានគោលនយោបាយអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលខាងលើនេះ, ក្រសួង-ស្ថាប័ន ទាំងអស់ត្រូវចូលរួមអនុវត្ត ដោយមានក្រសួង-ស្ថាប័នចម្បងៗចំនួន ៣ សម្របសម្រួលដឹកនាំអនុវត្ត សកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាព ដូចតទៅ៖

ទី១- ក្រសួងអប់រំ យុវជន និង កីឡា ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- បង្កើនការយកចិត្តទុកដាក់លើ "ការអភិវឌ្ឍជំនាញទន់" តាមរយៈការបញ្ជ្រាប និង បញ្ចូលកម្មវិធី អភិវឌ្ឍយុវជនទូទៅនៅក្នុងសាលារៀន ដើម្បីបង្កើតទម្លាប់ល្អរបស់សិស្ស, រៀបចំ "កម្មវិធីអប់រំ ចរិយាធម៌" ដោយផ្តោតលើការចេះគោរពចាស់ទុំតាមរយៈការសំពះ ការស្លៀកពាក់ និង អនាម័យ ល្អ, ព្រមទាំងរៀបចំវិធានការប្រេកដោយប្រសិទ្ធភាព ដើម្បីលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងពីវប្បធម៌ និង អារ្យធម៌ខ្មែរ និង ឥរិយាបថល្អ សម្រាប់កុមារ និង យុវជន។
- ជំរុញសកម្មភាពរបស់ក្រុមប្រឹក្សាកុមារ និង ក្រុមប្រឹក្សាយុវជននៅក្នុងការងារសង្គម ដូចជាកម្មវិធី មិត្តអប់រំមិត្ត កម្មវិធីបង្រៀនសិស្សខ្សោយ ក្លឹបសិក្សា ការជួយដល់ការងារសហគមន៍ ការសម្អាត ថ្នាក់រៀន បន្ទប់ទឹក សាលារៀន ការដាំដើមឈើ សួនបន្លែ ការលើកកម្ពស់បរិស្ថានសាលារៀន ស្អាត ការងារស្វ័យសិក្សា ការហាត់កីឡាដើម្បីសុខភាព ការងារស្ម័គ្រចិត្ត និង ការអប់រំប្រឆាំងការ ប្រើប្រាស់សារធាតុញៀន។

ទី២- ក្រសួងវប្បធម៌ និង វិចិត្រសិល្បៈ ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- លើកកម្ពស់ការចូលរួមរបស់ប្រជាជនពីគ្រប់ស្រទាប់សង្គម ពិសេសយុវជន ដើម្បីលើកស្ទួយសិល្បៈវប្បធម៌ជាតិ អត្តសញ្ញាណជាតិ កិត្យានុភាព គុណតម្លៃខ្មែរ សេចក្តីថ្លៃថ្នូរ និង សីលធម៌សង្គម តាមរយៈការបណ្តុះស្មារតីស្នេហាជាតិ ស្នេហាវប្បធម៌ និង ការគាំទ្រផលិតផលជាតិ, ការបង្កើនការផ្សព្វផ្សាយសិល្បៈវប្បធម៌ខ្មែរជាអន្តរជាតិ និង នៅលើបណ្តាញសង្គម, ការចងក្រង និង ការផ្សព្វផ្សាយក្បួនខ្នាតទំនៀមទម្លាប់ប្រពៃណីខ្មែរ និង កិច្ចប្រតិបត្តិសង្គម, ការជំរុញភាពច្នៃប្រឌិត និង ការបង្កើតស្នាដៃសិល្បៈវប្បធម៌ថ្មីៗ ដែលមានគុណភាព និង គុណតម្លៃ រួមទាំងស្នាដៃសម្រាប់ផ្សព្វផ្សាយនៅលើបណ្តាញសង្គម, និង ការជំរុញឱ្យមានការគោរពច្បាប់ ពិសេសពាក់ព័ន្ធនឹងកិច្ចការពារបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ សិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និង សិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល។
- លើកកម្ពស់ការស្រឡាញ់ចំពោះការសិក្សារៀនសូត្រ និង រៀនពេញមួយជីវិត ជាពិសេសក្នុងចំណោមយុវជនកម្ពុជា តាមរយៈការលើកស្ទួយវប្បធម៌នៃការអាន និង តែងនិពន្ធ ដូចជាការរៀបចំទិវាវប្បធម៌ជាតិ, ពិព័រណ៍សៀវភៅកម្ពុជា, ព្រឹត្តិការណ៍រាត្រីចងចាំ, កម្មវិធីប្រកួតប្រជែងការតែងនិពន្ធស្នាដៃសិល្បៈវប្បធម៌; ការបន្តចលនា "វប្បធម៌ដើម្បីការអប់រំ, ការអប់រំដើម្បីវប្បធម៌"; កិច្ចសហការជាមួយក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីរៀបចំបកប្រែជាភាសាខ្មែរនូវបច្ចេកស័ព្ទបរទេសថ្មីៗនៅក្នុងវិស័យសិល្បៈ; ការលើកស្ទួយចំណេះដឹងបុរាណ និង ប្រពៃណីខ្មែរ; និង ការរៀបចំកម្មវិធី និង ព្រឹត្តិការណ៍គាំទ្រផ្សេងៗ។

ទី៣- ក្រសួងធម្មការ និង សាសនា ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- លើកកម្ពស់សាសនារបស់រដ្ឋ តាមរយៈការរៀបចំសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីសាសនា, ការរៀបចំគោលនយោបាយស្តីពីកិច្ចគាំពារពុទ្ធសាសនា ជាពិសេសដល់ស្រទាប់យុវជន, ការបង្កើតឱ្យមានលិខិតបទដ្ឋានស្តីពីការរៀបចំពិធីសាសនាឱ្យស្របទៅនឹងទំនៀមទម្លាប់ខ្មែរ, ការរៀបចំសិក្ខាសាលាផ្សព្វផ្សាយស្តីពីការប្រើប្រាស់សង្ឃសព្ទដល់អង្គភាពសារព័ត៌មាន និង ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ, ការផលិតវីដេអូអប់រំខ្លីៗពាក់ព័ន្ធវិស័យសាសនា, ការរៀបចំផ្សព្វផ្សាយកម្មវិធីតួនាទីព្រះពុទ្ធសាសនាក្នុងការប្រយុទ្ធប្រឆាំងគ្រឿងញៀន, ការរៀបចំនាទីព្រះពុទ្ធសាសនាផ្សារភ្ជាប់សង្គម និង វគ្គបណ្តុះបណ្តាលស្តីពីតួនាទី ភារកិច្ច និង ក្រមសីលធម៌អាចារ្យខ្មែរ, និង ការរៀបចំវគ្គបណ្តុះបណ្តាលតួនាទីភារកិច្ចដល់ព្រះមន្ត្រីសង្ឃ អាចារ្យ គណៈកម្មការអាចារ្យវត្ត ជាពិសេសប្រព័ន្ធសង្ឃាភិបាល។
- លើកកម្ពស់សាសនារបស់រដ្ឋ តាមរយៈការរៀបចំសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីសាសនា, ការរៀបចំក្រុមជំនុំព្រះត្រៃបិដកខ្មែរ, ការរៀបចំគោលនយោបាយស្តីពីកិច្ចគាំពារពុទ្ធសាសនា, ការរៀបចំនីតិវិធីរួមស្តីពីកិច្ចគាំពារសង្គមតាមវិស័យសាសនា, ការរៀបចំគោលការណ៍ណែនាំស្តីពីការបំបួសកុលបុត្រក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា, ការបន្តរៀបចំ និង ផ្សព្វផ្សាយអនុសំវច្ឆរមហាសន្និបាតមន្ត្រីសង្ឃទូទាំងប្រទេស, ការសហការជាមួយក្រសួងពាក់ព័ន្ធ និង គណៈសង្ឃ ដើម្បីបញ្ចូលកម្មវិធីអប់រំព្រះពុទ្ធសាសនាទៅក្នុងកម្មវិធីសិក្សាជាតិ, ការលើកតម្កើងតម្លៃព្រះពុទ្ធសាសនា

តាមរយៈអធិការកិច្ចសង្ឃនៅតាមបណ្ដារាជធានី-ខេត្ត, ការបោះពុម្ពប្រវត្តិ និង ស្នាព្រះហស្ត របស់សម្ដេចព្រះសង្ឃរាជ, ការពិនិត្យ និង ជំរុញការបោះពុម្ពផ្សាយក្នុងវិស័យសាសនារដ្ឋ, ការធ្វើអធិការកិច្ចផ្នែករដ្ឋបាលលើវិស័យសាសនា, ការពង្រឹងការគ្រប់គ្រងវត្តអារាម មណ្ឌលវិបស្សនាធុរៈ និង ពិធីកម្មសាសនា, ការរៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍវត្តអារាមពុទ្ធសាសនា, ការរៀបចំរចនាប័ទ្មសំណង់សាសនា, ការរៀបចំនីតិវិធីយន្តការស្ដីពីពានរង្វាន់វត្តអារាមឆ្នើម និង ការរៀបចំវត្តអារាមទៅជារមណីយដ្ឋានទេសចរសាសនា។

- រក្សាសុខដុមនីយកម្មសាសនា តាមរយៈការសហការជាមួយមេដឹកនាំគ្រប់សាសនា បំពេញភារកិច្ចក្នុងវិស័យធម្មការ និង សាសនា, ការចុះអនុស្សរណៈនៃការយោគយល់ ឬ កិច្ចព្រមព្រៀងជាមួយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍លើវិស័យធម្មការ និង សាសនា, ការលើកទឹកចិត្តឱ្យគ្រប់សាសនាទាំងអស់ចូលរួមក្នុងការងារសង្គម និង សកម្មភាពមនុស្សធម៌, ការទប់ស្កាត់ការយកសាសនាទៅធ្វើអាជីវកម្ម ឬ ធ្វើទង្វើពុំគប្បីណាមួយប៉ះពាល់ដល់សណ្ដាប់ធ្នាប់សង្គម, ការដោះស្រាយអធិករណ៍ក្នុងវិស័យសាសនានានា, ការរៀបចំគោលនយោបាយស្ដីពីកិច្ចគាំពារពាហិរសាសនា និង សាលាសាសនា, ការរៀបចំគោលនយោបាយជាតិស្ដីពីសុខដុមនីយកម្មសាសនានៅកម្ពុជា, ការរៀបចំវេទិកាកិច្ចសន្ទនាអន្តរជំនឿ, និង ការប្រមូលចងក្រងឯកសារស្ដីពីជំនឿ សាសនា ប្រពៃណី ទំនៀមទម្លាប់ជនជាតិដើមភាគតិច។

៣.៤. ការធ្វើពិពិធកម្មសេដ្ឋកិច្ច និង ការបង្កើនភាពប្រកួតប្រជែង

៣.៤.១. ការអភិវឌ្ឍវិស័យគន្លឹះ និង ប្រភពថ្មីនៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ច

គោលដៅជាយុទ្ធសាស្ត្រនៃការអភិវឌ្ឍវិស័យគន្លឹះ និង ប្រភពថ្មីនៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ច គឺការពង្រីក និង ការធ្វើពិពិធកម្ម មូលដ្ឋានកំណើនសេដ្ឋកិច្ច តាមរយៈ ការបង្កើន តម្លៃបន្ថែមក្នុងវិស័យគន្លឹះដែលមានស្រាប់ និង ការអភិវឌ្ឍប្រភពថ្មីនៃកំណើន ដែលជាកត្តាមិនអាចខ្វះបាន ក្នុងការបង្កើនសក្ដានុពលកំណើន និង ការពង្រឹងភាពធន់នឹងវិបត្តិ។ ក្រសួង-ស្ថាប័ន ត្រូវរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រតាមវិស័យរបស់ខ្លួន ដើម្បីអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពទាំងឡាយ ដែលចង្អុលបង្ហាញដោយ ផ.យ.អ.ជ. របស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា សំដៅរួមចំណែកដល់ការសម្រេចបានទិសដៅគោលនយោបាយអាទិភាពសំខាន់ៗរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដូចខាងក្រោម៖

ទី១- ការលើកកម្ពស់ការអភិវឌ្ឍសហគ្រាសធុនមីក្រូ តូច និង មធ្យម តាមរយៈ ការពង្រឹងឧស្សាហកម្មប្រតិគមន៍ (Backward Linkages) និង ការលើកកម្ពស់លទ្ធភាពទទួលបានការផ្ទេរបច្ចេកវិទ្យា, ការស្រាវជ្រាវ និង ការអភិវឌ្ឍ ព្រមទាំងការរៀបចំ និង ការដាក់ឱ្យអនុវត្តគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍសហគ្រាសធុនមីក្រូ តូច និង មធ្យម កម្ពុជា។

ទី២- ការបន្តជំរុញបង្កើត និង អនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរី, ទាំងទ្វេភាគី ពហុភាគី និង តំបន់, ឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់, ជាពិសេស ការពង្រឹងការសម្របសម្រួលអន្តរស្ថាប័ន។

ទី៣- ការជំរុញ និង ការលើកកម្ពស់ ការទាក់ទាញការវិនិយោគក្នុងឧស្សាហកម្មដែលមានតម្លៃបន្ថែមខ្ពស់ និង ឧស្សាហកម្មបៃតង តាមរយៈ ការអនុវត្តផែនទីចង្អុលផ្លូវការអភិវឌ្ឍវិស័យយានយន្ត និង គ្រឿងបង្គុំអេឡិចត្រូនិកកម្ពុជា; យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍវិស័យកាត់ដេរ, ផលិតស្បែកជើង និង កាបូបកម្ពុជា ២០២២-២០២៧; និង ច្បាប់ស្ដីពីវិនិយោគនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

ទី៤- ការបន្តលើកកម្ពស់ និង បង្កើនតម្លៃបន្ថែម វិស័យកសិកម្ម និង កសិ-ឧស្សាហកម្ម តាមរយៈការបន្តអនុវត្តគោលនយោបាយជាតិអភិវឌ្ឍវិស័យកសិកម្មឆ្នាំ២០២២-២០៣០, និង ការបង្កើនពាណិជ្ជូបនីយកម្ម, ព្រមទាំងការជំរុញការអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍកសិ-ឧស្សាហកម្មកម្ពុជាឆ្នាំ២០១៩-២០៣០។

ទី៥- ការបន្តលើកកម្ពស់វិស័យទេសចរណ៍ ជាពិសេស ការបន្តជំរុញការអភិវឌ្ឍទេសចរណ៍វប្បធម៌ និង ធម្មជាតិ ដោយបន្ថែមទេសចរណ៍បៃតង ស្អាត និង វៃឆ្លាត, ការជំរុញការបង្កើតប្រភេទទេសចរណ៍ថ្មីៗ ដែលមានតម្លៃបន្ថែមខ្ពស់ និង ទេសចរណ៍ធុរកិច្ច តាមរយៈការលើកកម្ពស់ការអនុវត្ត, ក៏ដូចជាការរៀបចំ និង ការដាក់ចេញគោលនយោបាយ និង ផែនការមេអភិវឌ្ឍវិស័យទេសចរណ៍នានា។

ទី៦- ការបន្តលើកកម្ពស់ការអភិវឌ្ឍវិស័យសេវាកម្មផ្នែកកំសាន្ត, អក្សរសិល្ប៍, សិល្បៈ, គំនូរជីវចល, ភាពយន្ត និង ឧស្សាហកម្មច្នៃប្រឌិតនានា ដែលមានសក្ដានុពលខ្ពស់ ដោយក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធត្រូវ រៀបចំ និង ដាក់ចេញនូវគោលនយោបាយ, យុទ្ធសាស្ត្រ និង ផែនការនានា ដើម្បីជំរុញការអភិវឌ្ឍវិស័យទាំងនេះ។

ទី៧- ការពន្លឿនការអភិវឌ្ឍខេត្តព្រះសីហនុ ឱ្យក្លាយទៅជាតំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេសគំរូពហុបំណង ដែលជាប៉ូលសេដ្ឋកិច្ចដ៏សំខាន់សម្រាប់វិស័យទេសចរណ៍, មជ្ឈមណ្ឌលសេវាហិរញ្ញវត្ថុ, តំបន់ឧស្សាហកម្ម ជាដើម ដោយកំណត់យន្តការអនុវត្តឱ្យបានច្បាស់លាស់គ្រប់ជ្រុងជ្រោយ; និង ការរៀបចំផែនការមេអភិវឌ្ឍបណ្ដាខេត្តជាប់ឆ្នេរសមុទ្រកម្ពុជា ជារបៀងសេដ្ឋកិច្ចពហុបំណង និង ប្រទាក់ក្រឡា។

ទី៨- ការបន្តអនុវត្តគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍវិស័យឧស្សាហកម្មកម្ពុជាឆ្នាំ២០១៥-២០២៥, និង ការធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្មគោលនយោបាយនេះ ឱ្យស្របទៅនឹងបរិការណ៍ថ្មីនៃការផ្លាស់ប្ដូរនិម្មាបនកម្មពាណិជ្ជកម្ម និង សេដ្ឋកិច្ចតំបន់ និង សកលលោក។

ទី៩- ការបន្តជំរុញការអភិវឌ្ឍវិស័យឧស្សាហកម្មនិស្សារណកម្ម និង ឧស្សាហកម្មគាំទ្រ ដោយបង្កើត និង ដាក់ឱ្យដំណើរការក្រុមហ៊ុនប្រេងកាតជាតិ; ការបន្តជំរុញការអភិវឌ្ឍវិស័យប្រេងកាត និង ឧស្ម័ន ជាពិសេស ការដាក់ឱ្យដំណើរការអណ្ដូងប្រេងកាតឡើងវិញ; និង ការបន្តលើកទឹកចិត្តឱ្យមានការវិនិយោគលើឧស្សាហកម្មធនធានរ៉ែ និង ការគិតគូររៀបចំគោលនយោបាយផលិតវត្ថុធាតុដែលកម្ពុជាមានទាយជ្ជទាន។

សកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពសម្រាប់ក្រសួង-ស្ថាប័ន

ដើម្បីសម្រេចបានគោលនយោបាយអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលខាងលើនេះ, ក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធត្រូវចូលរួមអនុវត្ត ដោយមានក្រសួង-ស្ថាប័នចម្បងៗចំនួន ៦ សម្របសម្រួលដឹកនាំអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាព ដូចតទៅ៖

ទី១- គណៈកម្មាធិការវិនិយោគកម្ពុជានៃក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- បន្តអនុវត្តវិធានការសម្របសម្រួល ជំរុញ និង តាមដានវឌ្ឍនភាពនៃការអនុវត្តផែនទីបង្ហាញផ្លូវការអភិវឌ្ឍវិស័យយានយន្ត និង អេឡិចត្រូនិកកម្ពុជា, ព្រមទាំងចូលរួមសិក្សាកំណត់អត្តសញ្ញាណ និង ជំរុញការវិនិយោគក្នុងឧស្សាហកម្មយុទ្ធសាស្ត្រដែលកំពុងលេចឡើងថ្មី។
- បន្តពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីវិនិយោគនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និង អនុក្រឹត្យស្តីពីការអនុវត្តច្បាប់នេះប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព, ព្រមទាំងបន្តរៀបចំវេទិកា និង សិក្ខាសាលាផ្សព្វផ្សាយច្បាប់ និង អនុក្រឹត្យនេះ, វេទិកាជំរុញវិនិយោគទាំងក្នុង និងក្រៅប្រទេស, និង ព្រឹត្តិការណ៍ពាក់ព័ន្ធ។
- បង្កើនការសិក្សាស្រាវជ្រាវ ដើម្បីទទួលបាននូវបទពិសោធ និង ឧត្តមានុវត្តន៍ជាសកលនៃការអភិវឌ្ឍវិស័យឧស្សាហកម្ម, កំណត់វិស័យវិនិយោគអាទិភាព, និង សហការរៀបចំគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្មកម្ពុជាថ្មី។
- ចូលរួមផ្តល់ធាតុចូលលើការរៀបចំផែនការមេអភិវឌ្ឍន៍ខេត្តព្រះសីហនុឱ្យក្លាយទៅជាតំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេសគំរូពហុបំណង និង ការអភិវឌ្ឍបណ្តាខេត្តជាប់ឆ្នេរសមុទ្រកម្ពុជា ជារបៀងសេដ្ឋកិច្ចពហុបំណង និង ប្រទាក់ក្រឡា។

ទី២- ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម បន្តចូលរួមអភិវឌ្ឍវិស័យគន្លឹះ និង ប្រភពថ្មីនៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ច តាមរយៈការបន្តជំរុញបង្កើត និង អនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីទាំងទ្វេភាគី ពហុភាគី តំបន់ និង អនុតំបន់ឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ ជាពិសេសពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ និង ការសម្របសម្រួលជាមួយអន្តរស្ថាប័នក្នុងការអនុវត្ត និង ការបង្កើតកិច្ចព្រមព្រៀងទាំងនេះ, ព្រមទាំងរៀបចំ និង ដាក់ឱ្យអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រនានា ដើម្បីទាញយកអត្ថប្រយោជន៍ជាអតិបរិមាពីការអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីតំបន់ និង ទ្វេភាគីទាំងឡាយ សំដៅជំរុញការនាំចេញរបស់កម្ពុជា និង ចូលរួមកាន់តែខ្លាំងក្នុងខ្សែច្រវាក់តម្លៃ និង ផ្គត់ផ្គង់តំបន់ និង សកល។

ទី៣- ក្រសួងរ៉ែ និង ថាមពល ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- រៀបចំគោលនយោបាយជាតិស្តីពីវិស័យប្រេងកាត, យុទ្ធសាស្ត្រជំរុញការអភិវឌ្ឍធនធានរ៉ែប្រកបដោយចីរភាព, ផែនការមេស្តីពីខ្សែច្រវាក់នៃការផ្គត់ផ្គង់ឧស្ម័ន **អិល ភី ជី**, ផែនការមេស្តីពីសន្និធិប្រេងបម្រុងយុទ្ធសាស្ត្រ, ក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធប្រព័ន្ធផ្គត់ផ្គង់និងចែកចាយឧស្ម័នឥន្ធនៈតាមបណ្តាញបំពង់បង្ហូរ។
- សិក្សា និង រៀបចំគោលនយោបាយលើកទឹកចិត្ត ដើម្បីទាក់ទាញវិនិយោគក្នុងវិស័យឧស្សាហកម្មនិស្សារណកម្ម និង វិស័យប្រេងកាត, ទាំងផ្នែកអាប់ស្ទ្រីម និង ផ្នែកដោនស្ទ្រីម។
- ជំរុញដំណើរការមន្ទីរពិសោធន៍ភូគព្ភសាស្ត្រជាតិ, ការរៀបចំឃ្លាំងតម្កល់សំណាកគំរូរ៉ែ, ការរៀបចំសារមន្ទីរភូគព្ភសាស្ត្រជាតិ និង បណ្ណសារដ្ឋានភូគព្ភសាស្ត្រ, និង ការបង្កើតតំបន់ឧទ្យានភូគព្ភសាស្ត្រជាតិ។

- សិក្សា និង វាយតម្លៃអំពីតម្រូវការ និង ការផ្គត់ផ្គង់ផលិតផលរ៉ែសំណង់, សិក្សាអំពីសន្ទស្សន៍ថ្លៃរ៉ែសំណង់, ព្រមទាំងត្រួតពិនិត្យ និង ពង្រឹងអនុលោមភាពនៃស្ថានីយប្រេង និង ឧស្ម័នឥន្ធនៈឱ្យបាន ៩០%។
- ខិតខំស្វែងរកលទ្ធភាពដាក់ឱ្យដំណើរការផលិតកម្មប្រេងកាតនៅប្លុក A ឡើងវិញ, និង បន្តជំរុញការចរចាស្វែងរកការឯកភាពគ្នាក្នុងការអភិវឌ្ឍរួមគ្នាក្នុងតំបន់ទាមទារដែនសមុទ្រត្រួតគ្នា។

ទី៤- ក្រសួងឧស្សាហកម្ម វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និង នវានុវត្តន៍ ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- ចូលរួមជំរុញ និង គាំទ្រផែនការបង្កើតតំបន់សេដ្ឋកិច្ចដែលវិនិយោគដោយរដ្ឋនៅទីតាំងយុទ្ធសាស្ត្រមួយចំនួន សំដៅគាំទ្រដល់ការប្រមូលផ្តុំរោងចក្រសហគ្រាសក្នុងស្រុក និង បរទេស ដើម្បីផលិត និង កែច្នៃផលិតផល ក៏ដូចជាសំដៅគាំទ្រវិស័យដែលមានសក្តានុពល ដែលវិស័យឯកជនពុំមានលទ្ធភាពវិនិយោគ ដើម្បីបង្កើតឱកាសការងារ និង ជំរុញពិពិធកម្មសេដ្ឋកិច្ច។
- បន្តជំរុញកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ផ្នែកឯកជន និង រៀបចំលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តឧស្សាហកម្មសម្រាប់បង្កើតមូលដ្ឋានឧស្សាហកម្មដែលមានតម្លៃបន្ថែមខ្ពស់ និង អនុវត្តឧស្សាហកម្មបៃតង។
- រៀបចំគោលនយោបាយ យុទ្ធសាស្ត្រ និង បទប្បញ្ញត្តិនានា ព្រមទាំងកែលម្អអភិបាលកិច្ច ដើម្បីបង្កើតបរិយាកាសអំណោយផល ដល់សហគ្រាសធុនមីក្រូ តូច និង មធ្យម និង ធុរកិច្ចថ្មី, និង លើកកម្ពស់ការផ្តល់សេវាសាធារណៈ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ដល់គ្រប់តួអង្គក្នុងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីសហគ្រិនភាព។
- ជំរុញការវាយតម្លៃទទួលស្គាល់បញ្ជាក់សមត្ថភាព និង សមត្ថកិច្ច ដល់អង្គភាពវាយតម្លៃអនុលោមភាពដែលផ្តល់សេវាកម្មបញ្ជាក់អនុលោមភាពតាមស្តង់ដាជាតិ និង អន្តរជាតិ និង ការចុះបញ្ជីផ្សេងៗ, និង បន្តសហការជាមួយអង្គភាពវាយតម្លៃទទួលស្គាល់នៃប្រទេសដៃគូ ដើម្បីសហការវាយតម្លៃទទួលស្គាល់ដល់អង្គភាពវាយតម្លៃអនុលោមភាពនៅកម្ពុជា។
- បង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃការចុះបញ្ជីកម្មសិទ្ធិឧស្សាហកម្ម តាមរយៈការអនុវត្តនីតិវិធីធ្វើកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ, ការផ្តល់សិទ្ធិចុះបញ្ជីដល់ភ្នាក់ងារនៃប្រទេសដៃគូនានា, និង ការសម្រួលការចុះបញ្ជីភ្នាក់ងារ ដែលប្រកបអាជីវកម្មជាតំណាងរបស់អ្នកដាក់ពាក្យសុំចុះបញ្ជីកម្មសិទ្ធិឧស្សាហកម្ម។
- ជំរុញការអភិវឌ្ឍស្តង់ដាជាតិសម្រាប់ផលិតផលថ្មីៗក្នុងស្រុក ដែលជាប្រភពថ្មីនៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ច និង ស្តង់ដាជាតិលើគ្រប់វិស័យ សម្រាប់ពង្រីកពិពិធកម្មពាណិជ្ជកម្មឱ្យស្របនឹងវិស័យឧស្សាហកម្ម ៤.០។
- លើកកម្ពស់ និង ពង្រីកសេវាកម្មហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធគុណភាពជាតិ ដែលជួយគាំទ្រដល់ឧស្សាហកម្មពាណិជ្ជកម្ម និង សេវាកម្ម។

- ពង្រឹង និង ពង្រីកវិសាលភាពនៃការធ្វើតេស្តវិភាគ និង ធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្មជាទៀងទាត់នូវវិធីសាស្ត្រតេស្តវិភាគ ដើម្បីឱ្យស្របតាមការវិវឌ្ឍនៃបទប្បញ្ញត្តិអន្តរជាតិសម្រាប់ជួយសម្រួលដល់ការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម និង ទីផ្សារ។
- ជំរុញឧត្តមភាពបច្ចេកទេស និង ប្រសិទ្ធភាពប្រតិបត្តិការ ដោយពង្រីកវិសាលភាពនៃការធ្វើតេស្តវិភាគផ្នែកមេកានិក អគ្គិសនី និង អេឡិចត្រូនិក ការវាយតម្លៃទទួលស្គាល់អនុលោមស្តង់ដាពីស្ថាប័នអន្តរជាតិ ISO/IEC 17043 ការបំពាក់ឧបករណ៍ពិសោធន៍ទំនើបៗ និង ពង្រីកសេវាកម្ម។

ទី៥- ក្រសួងទេសចរណ៍ ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- បន្តអនុវត្តផែនទីចង្អុលផ្លូវស្តីពីផែនការស្តារ និង លើកស្ទួយវិស័យទេសចរណ៍កម្ពុជា ក្នុង និង ក្រោយវិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩ ដែលត្រូវអនុវត្តជា៣ដំណាក់កាល, រួមមាន ការគ្រប់គ្រងវិបត្តិក្នុងដំណាក់កាលទម្លាប់ថ្មី និង រៀបចំផែនការសម្រាប់ការស្តារឡើងវិញ, ការស្តារឡើងវិញនៃវិស័យទេសចរណ៍កម្ពុជាក្រោយវិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩, និង ការរៀបចំឆ្ពោះទៅកាន់អនាគតថ្មីនៃវិស័យទេសចរណ៍កម្ពុជា។
- ជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ច និង ការងារសមរម្យក្នុងវិស័យទេសចរណ៍ តាមរយៈការបណ្តុះបណ្តាលស្របតាមគុណវុឌ្ឍិជាតិកម្ពុជា និង ស្តង់ដាសមត្ថភាពអ្នកជំនាញទេសចរណ៍អាស៊ាន។
- ពង្រឹងទេសចរណ៍ក្នុងស្រុក និង ពង្រីកការទាក់ទាញទេសចរណ៍មកកម្ពុជាទៅកាន់ទីផ្សារអន្តរជាតិថ្មី, និង ជំរុញការទាក់ទាញទេសចរឡើងវិញពីប្រភពទីផ្សារចិន កូរ៉េ ជប៉ុន និង ប្រភពទីផ្សារទេសចរណ៍ផ្លូវឆ្ងាយ (Long Haul)។
- អនុវត្តគំនិតផ្តួចផ្តើមសំខាន់ៗ, រួមមាន ១) បង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃការគ្រប់គ្រងកិត្តិនាមកម្ពុជា, ២) បង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃការផ្សព្វផ្សាយភាពទាក់ទាញទេសចរណ៍មកកម្ពុជាទៅកាន់ទីផ្សារសំខាន់ៗ, ៣) បង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃការគ្រប់គ្រង និង សម្របសម្រួលកិច្ចការផ្ទៃក្នុងពាក់ព័ន្ធនឹងការធ្វើដំណើររបស់ទេសចរ រួមទាំងការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរឹង និង ទន់, ៤) បង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃការអភិវឌ្ឍផលិតផលទេសចរណ៍, ៥) បង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃការអភិវឌ្ឍធនធានក្នុងវិស័យទេសចរណ៍ និង គោលដៅទាក់ទាញទេសចរណ៍ប្រកបដោយភាពប្រកួតប្រជែងខ្ពស់, ៦) អភិវឌ្ឍស្ថាប័ន, ៧) អភិវឌ្ឍបរិវត្តកម្មឌីជីថល, និង ៨) អភិវឌ្ឍធនធានមនុស្សក្នុងវិស័យទេសចរណ៍។
- ពន្លឿនការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ទេសចរណ៍ឆ្នាំ២០២៥-២០៣៥។
- បន្តអនុវត្តផែនការមេអភិវឌ្ឍន៍ទេសចរណ៍ខេត្តសៀមរាប កែប និង មណ្ឌលគិរី និង រៀបចំផ្លូវទស្សនា និង របៀងទេសចរណ៍តភ្ជាប់ពីតំបន់ប៉ូលទេសចរណ៍អាទិភាព ដើម្បីបង្កើតផលិតផលទេសចរណ៍សម្បូរបែប ចម្រុះ និង មានសក្តានុពលប្រកួតប្រជែងខ្ពស់, ព្រមទាំងបន្តជំរុញការគ្រប់គ្រងឧស្សាហកម្មទេសចរណ៍ តាមរយៈការអភិវឌ្ឍឌីជីថលូបនីយកម្ម។
- បន្តជំរុញកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិក្នុងក្របខ័ណ្ឌអង្គការទេសចរណ៍ពិភពលោក តំបន់ អនុតំបន់ និង ទ្វេភាគី សំដៅលើកកម្ពស់កិត្តិនាមកម្ពុជាលើឆាកអន្តរជាតិ។

ទី៦- ក្រសួងវប្បធម៌ និង វិចិត្រសិល្បៈ ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- បង្កើនភាពច្នៃប្រឌិត និង នវានុវត្តន៍ ក្នុងការងារអភិវឌ្ឍសិល្បៈវប្បធម៌ តាមរយៈការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យា និង គំនិតផ្តួចផ្តើមថ្មីៗ, ការគាំទ្រផ្នែកបច្ចេកទេស, ការលើកទឹកចិត្ត និង ការសម្របសម្រួលផ្សេងៗ, និង ការពង្រឹងការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និង ការបង្កើតថ្មីក្នុងស្នាដៃសិល្បៈវប្បធម៌។
- បង្កើនផលិតភាព និង សហគ្រិនភាពក្នុងផ្នែកសិល្បៈវប្បធម៌, ព្រមទាំងបន្តជំរុញផលិតផល និងសេវាវប្បធម៌ថ្មីៗ ជាពិសេសសេវាពិនិត្យវត្ថុសិល្បៈនាំចេញ-នាំចូល សេវាផ្នែកភាពយន្ត-វីដេអូ សេវាផ្នែកសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និង សិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល រួមទាំងសេវាផ្នែកសៀវភៅ និង ការអាន។
- បន្តពង្រឹងគុណភាព និង បរិមាណមូលធនមនុស្សនៅក្នុងផ្នែកសិល្បៈ និង វប្បធម៌ ដើម្បីអភិវឌ្ឍចំណេះដឹង ជំនាញវិជ្ជាជីវៈ និង ការបង្កើតមុខរបរនៅក្នុងវិស័យសិល្បៈវប្បធម៌ ដើម្បីរួមចំណែកដល់ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចសង្គម និង ការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ តាមរយៈការអប់រំនិងបណ្តុះបណ្តាលក្នុង និង ក្រៅប្រព័ន្ធ រួមទាំងការវិនិយោគ និង ការទាញអត្ថប្រយោជន៍ពីផលលាភប្រជាសាស្ត្រកម្ពុជា, ព្រមទាំងលើកកម្ពស់ការចូលរួមរបស់យុវជន ពិសេសស្ត្រីឱ្យបានកាន់តែច្រើនសម្រាប់ធ្វើជាកម្លាំងផលិត និង ប្រើប្រាស់ផលិតផល និង សេវាសិល្បៈវប្បធម៌។
- ជំរុញការផលិតវត្ថុសិល្បៈវប្បធម៌ ជាពិសេសស្នាដៃដែលកើតចេញពីជំនាញសិល្បៈវប្បធម៌របស់ដូនតាខ្មែរឱ្យកាន់តែមានគុណភាព និង ភាពប្រណិតខ្ពស់។
- បន្តពង្រឹងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និង សិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែលឱ្យមានភាពឆ្លើយតបទៅនឹងប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យា និង ឌីជីថល ដើម្បីទប់ស្កាត់ និង បង្ក្រាបការលួចចម្លងស្នាដៃរបស់អ្នកដទៃឱ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព។
- រៀបចំព្រឹត្តិការណ៍ និង កម្មវិធីសិល្បៈវប្បធម៌សំខាន់ៗ ដើម្បីគាំទ្រ និង ជំរុញដល់តួអង្គក្នុងវិស័យឯកជន និង អង្គការសង្គមស៊ីវិល ឱ្យដើរតួកាន់តែផុសផុល នៅក្នុងឧស្សាហកម្មវប្បធម៌ និង ច្នៃប្រឌិត។
- បន្តជំរុញការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាពនៅក្នុងតំបន់បេតិកភណ្ឌពិភពលោក និង ទីតាំងវប្បធម៌ដែលមានសក្តានុពល ដោយផ្តោតលើការកសាងច្បាប់ និង បទដ្ឋានគតិយុត្ត សម្រាប់ការគ្រប់គ្រងការលើកកម្ពស់សោភណ្ឌភាព និង ទេសភាពវប្បធម៌។
- បន្តពង្រឹង និង ពង្រីកប្រព័ន្ធ និង យន្តការការងារ ឱ្យមានភាពប្រទាក់ក្រឡាគ្នាជាយុទ្ធសាស្ត្រ រួមទាំងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាតិ-អន្តរជាតិ ដើម្បីកៀរគរថវិកា និង បច្ចេកទេសសម្រាប់គាំទ្រដល់ការងារអភិវឌ្ឍឧស្សាហកម្មវប្បធម៌ និង ច្នៃប្រឌិត។

៣.៤.២. ការលើកកម្ពស់ការតភ្ជាប់ និង ការបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃវិស័យដឹកជញ្ជូន និង ឡូជីស្ទីក វិស័យថាមពល វិស័យទឹកស្អាត និង វិស័យឌីជីថល

ការលើកកម្ពស់ការតភ្ជាប់ និង ការបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃវិស័យដឹកជញ្ជូននិងឡូជីស្ទីក វិស័យថាមពល វិស័យទឹកស្អាត និង វិស័យឌីជីថល មានគោលដៅជាយុទ្ធសាស្ត្រ ក្នុងការបន្តកសាង និង ការពង្រឹង

មូលដ្ឋានគ្រឹះ និង បុរេលក្ខខណ្ឌគន្លឹះៗ សម្រាប់បង្កើនផលិតភាព, លើកកម្ពស់ភាពប្រកួតប្រជែង និង ជំរុញពិពិធកម្ម តាមរយៈ ការបង្កើនប្រសិទ្ធភាពហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធគាំទ្រ, និង ការកសាងនិងការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋា-រចនាសម្ព័ន្ធថ្មីៗ។ ក្រសួង-ស្ថាប័ន ត្រូវរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រតាមវិស័យរបស់ខ្លួន ដើម្បីអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធី អាទិភាពទាំងឡាយ ដែលចង្អុលបង្ហាញដោយ ផ.យ.អ.ជ. របស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា សំដៅរួមចំណែកដល់ការសម្រេចបានទិសដៅគោលនយោបាយអាទិភាពសំខាន់ៗរបស់រាជ-រដ្ឋាភិបាល ដូចខាងក្រោម៖

ក. វិស័យដឹកជញ្ជូន និង ឡូជីស្ទីក

ទី១- ការបន្តជំរុញការអនុវត្តផែនការមេអន្តរកាលស្តីពីការតភ្ជាប់ប្រព័ន្ធដឹកជញ្ជូនពហុមធ្យោបាយ និង ភស្តុភារកម្មឆ្នាំ២០២១-២០៣០ ព្រមទាំងជំរុញការអនុម័ត និង ការអនុវត្ត ផែនការមេគ្រប់ជ្រុងជ្រោយស្តីពីប្រព័ន្ធដឹកជញ្ជូនអន្តរមធ្យោបាយ និង ឡូជីស្ទីកកម្ពុជា ២០២៣-២០៣០។

ទី២- ការជំរុញ និង ការពង្រឹង ការអនុវត្តគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍវិស័យប្រៃសណីយ៍ ២០២២-២០៣០។

ទី៣- ការបន្តបង្កើនថវិកាវិនិយោគ និង កៀរគរហិរញ្ញប្បទាន ព្រមទាំងការពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពនៃការប្រើប្រាស់ ដើម្បីបន្តអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្តគន្លឹះៗ, ទាំងផ្លូវគោក ផ្លូវដែក ផ្លូវទឹក កំពង់ផែ និង ផ្លូវអាកាស, ជាពិសេស គម្រោងផ្លូវនាវាចរណ៍ និង ប្រព័ន្ធឡូជីស្ទីក, គម្រោងស្តីពីការធ្វើទំនើបកម្មប្រព័ន្ធខ្សែផ្លូវរថភ្លើងភ្នំពេញ-ក្រុងព្រះសីហនុដែលមានស្រាប់ និង ខ្សែផ្លូវរថភ្លើងថ្មី ប៉ោយប៉ែត-សៀមរាប-ភ្នំពេញ, ព្រមទាំងការគិតគូរអភិវឌ្ឍផ្លូវល្បឿនបន្ថែមទៀត ការតភ្ជាប់ប៉ូលសេដ្ឋកិច្ចសំខាន់ៗ និង ការអភិវឌ្ឍរបៀងសេដ្ឋកិច្ចគន្លឹះ ក្នុងប្រទេសទៅនឹងប្រទេសជិតខាង។

ទី៤- ការសិក្សាពីផ្លូវថ្នល់ និង ការធ្វើវិសោធនកម្មច្បាប់ស្តីពីផ្លូវថ្នល់ ដើម្បីកែសម្រួលកម្រិតទម្ងន់អតិបរមា; និង ការពន្លឿនការរៀបចំ ច្បាប់ស្តីពីការដឹកជញ្ជូនផ្លូវគោក, ច្បាប់ស្តីពីការដឹកជញ្ជូនតាមផ្លូវទឹក និង កំពង់ផែ, និង ច្បាប់ស្តីពីផ្លូវដែក; ព្រមទាំងការរៀបចំគោលនយោបាយ, យុទ្ធសាស្ត្រ និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធនឹងការអនុវត្តច្បាប់ និង ការលើកកម្ពស់ការអភិវឌ្ឍជំនាញឡូជីស្ទីក។

ខ. វិស័យថាមពល

ទី៥- ការបន្តរក្សាលំនឹងថ្លៃ និង ពិនិត្យលទ្ធភាពបញ្ចុះថ្លៃអគ្គិសនី ព្រមទាំងធានាភាពគ្រប់គ្រាន់ និង ស្ថិរភាព នៃការផ្គត់ផ្គង់អគ្គិសនី សម្រាប់ឧស្សាហកម្ម និង កសិកម្ម។

ទី៦- ការជំរុញការប្រើប្រាស់ថាមពលកកើតឡើងវិញ និង ការអនុវត្តកម្មវិធីប្រសិទ្ធភាពថាមពលឱ្យអស់សក្តានុពល។

ទី៧- ការបង្កើនការគ្រប់គ្រង ការអភិវឌ្ឍ និង កិច្ចសហប្រតិបត្តិការ លើសសរស្តម្ភទាំងបីនៃអនុ-វិស័យថាមពល បរមាណូស៊ីវិល និង វិទ្យុសកម្ម ដើម្បីធានាបាននូវសន្តិសុខថាមពល។

គ. វិស័យទឹកស្អាត

ទី៨- ការរៀបចំ និង ការដាក់ចេញ ផែនការមេស្តីពីការផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត ដើម្បីសម្រេចបានគោលដៅផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត ១០០% នៅឆ្នាំ២០៣០។

ទី៩- ការបន្តពិនិត្យ និង ការរៀបចំក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្ត សម្រាប់គ្រប់គ្រងវិស័យទឹកស្អាត, ជាពិសេសការសម្រួលនីតិវិធីនៃការស្នើសុំភ្ជាប់បណ្តាញ, ការពង្រឹងការអនុវត្តលក្ខខណ្ឌអាជ្ញាបណ្ណ និង ការរក្សាប្រភពទឹកឆៅ, ព្រមទាំងការបង្កើតយន្តការស្ថាប័នសំខាន់ៗ និង ការបង្កើតនិយ័តករទឹកស្អាត ដើម្បីគ្រប់គ្រងអភិវឌ្ឍ និង ដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមនានា សំដៅធានាឱ្យបាននូវសន្តិសុខទឹក។

ទី១០- ការលើកកម្ពស់តួនាទីជាយុទ្ធសាស្ត្រ និង ការចូលរួមរបស់រដ្ឋ, និង ការដាក់ចេញការលើកទឹកចិត្តដល់វិស័យឯកជន សម្រាប់ការវិនិយោគលើវិស័យទឹកស្អាត ក្នុងភូមិសាស្ត្រអាទិភាព ដូចជា តំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេស, សួនបណ្តុំសហគ្រាសធុនតូច និង មធ្យម, និង តំបន់ប៉ូលសេដ្ឋកិច្ច នៅបណ្តារាជធានី-ខេត្ត ជាដើម។

ទី១១- ការបន្តជំរុញស្វយ័តកម្ម និង លើកទឹកចិត្ត រដ្ឋាករទឹកស្អាត នៅទីប្រជុំជនខេត្ត-ក្រុង។

ឃ. វិស័យឌីជីថល

ទី១២- ការជំរុញការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល ឱ្យបានជាអតិបរមា ជាពិសេស ក្នុងសកម្មភាពធុរកិច្ច និង សេដ្ឋកិច្ច តាមរយៈវិធានការប្រទាក់ក្រឡា និង ជាប្រព័ន្ធ។

សកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពសម្រាប់ក្រសួង-ស្ថាប័ន

ដើម្បីអនុវត្តគោលនយោបាយអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្រសួង-ស្ថាប័នទាំងអស់ត្រូវចូលរួមអនុវត្ត ដោយមានក្រសួង-ស្ថានប័នចម្បងៗចំនួន ៧ សម្របសម្រួលដឹកនាំអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រតាមវិស័យ និង សកម្មភាពអាទិភាព ដូចតទៅ៖

ក. វិស័យដឹកជញ្ជូននិងឡូជីស្ទីក

ទី១- ក្រសួងសាធារណការ និង ដឹកជញ្ជូន ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- លើកកម្ពស់សេវាកម្មដឹកជញ្ជូន ការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាទំនើប និង ឌីជីថល តាមរយៈការធ្វើទំនើបកម្មប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងសារពើភណ្ឌផ្លូវថ្នល់ និង ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដឹកជញ្ជូន, ការប្រើប្រាស់សម្ភារសំណង់មានគុណភាពក្នុងការសាងសង់ ជួសជុល និង ថែទាំ, ការលើកកម្ពស់ការគ្រប់គ្រងសេវាដឹកជញ្ជូនគ្រប់ប្រភេទឱ្យបានល្អប្រសើរ, ការផ្សព្វផ្សាយ និង ផ្តល់ព័ត៌មានឱ្យបានទូលំទូលាយអំពីច្បាប់ស្តីពីចរាចរណ៍ផ្លូវគោក ច្បាប់ស្តីពីផ្លូវថ្នល់ និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធវិស័យសាធារណការ និង ដឹកជញ្ជូន, ការប្រើប្រាស់ និង ការធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពឧបករណ៍ពិសោធន៍ទំនើបសម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងការបណ្តុះបណ្តាល ការសិក្សា ការសាងសង់ ការជួសជុស និង ការថែទាំហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដឹកជញ្ជូន, និង ការបន្តធ្វើទំនើបកម្ម និង ការជំរុញការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលក្នុងការលើកកម្ពស់សេវាកម្ម និង ការគ្រប់គ្រងការដឹកជញ្ជូន និង យានយន្ត ការតាមដានត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តគម្រោងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ។

- ការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្ត ការតភ្ជាប់ពហុមធ្យោបាយ និង ភស្តុភារកម្ម តាមរយៈការជំរុញអនុវត្តផែនការមេគ្រប់ជ្រុងជ្រោយស្តីពីប្រព័ន្ធដឹកជញ្ជូនអន្តរមធ្យោបាយ និង ភស្តុភារកម្មកម្ពុជា ២០២៣-២០៣៣, ការរៀបចំផែនការមេដឹកជញ្ជូនផ្លូវទឹក, ការធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្មផែនការមេផ្លូវដែក, ការបន្តការថែទាំ ការស្តារ និងការធ្វើទំនើបកម្មហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និង ការដឹកជញ្ជូនផ្លូវ-ដែក, ការបន្តអនុវត្តអនុសញ្ញាអន្តរជាតិ កិច្ចព្រមព្រៀងពហុភាគី ទ្វេភាគី ក្នុងការគ្រប់គ្រងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និង ជំរុញការអនុវត្តការដឹកជញ្ជូនឆ្លងកាត់ព្រំដែន, ការសម្របសម្រួលលើការរៀបចំលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត, ការស្នើគោលនយោបាយពាក់ព័ន្ធនឹងវិស័យយានយន្តអគ្គិសនី, ការសម្របសម្រួលលើការតាមដាន ត្រួតពិនិត្យ និង ការវាយតម្លៃការអនុវត្តផែនការសកម្មភាព និងសូចនាកររបស់ក្រសួង-ស្ថាប័ន, ការរៀបចំផែនការមេ និង ផែនការអភិវឌ្ឍន៍ប្រព័ន្ធទឹកកខ្វក់ទូទាំងប្រទេស, ការជំរុញការអនុវត្តគម្រោងសាងសង់ព្រែកជីកហ្វូណនតេជោ។

ទី២- រដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានអាកាសចរស៊ីវិល ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- ពង្រឹងការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចដឹកជញ្ជូនតាមផ្លូវអាកាស តាមរយៈការពង្រឹងការអនុវត្តបទដ្ឋានគតិយុត្តនៃការដឹកជញ្ជូន ដើម្បីលើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាពសេដ្ឋកិច្ច, ការបង្កើនអត្ថប្រយោជន៍ និងជម្រើសដល់អ្នកប្រើប្រាស់សេវាកម្មដឹកជញ្ជូនតាមផ្លូវអាកាសឱ្យកាន់តែប្រសើរឡើង, ការបង្កើតឱកាសអាជីវកម្មក្នុងទីផ្សារដឹកជញ្ជូនតាមផ្លូវអាកាស និង ការពង្រីកការតភ្ជាប់ផ្លូវអាកាសកម្ពុជាក្នុងស្រុក តំបន់ និង សកលលោក។
- ពង្រឹងសុវត្ថិភាព រក្សាបានសណ្តាប់ធ្នាប់ និង ធានាសុវត្ថិភាពប្រតិបត្តិការអាកាសយាន, បង្កើនប្រសិទ្ធភាពលើការគ្រប់គ្រង និង ផ្តល់ទំនុកចិត្តខ្ពស់លើការដឹកជញ្ជូនតាមផ្លូវអាកាស ស្របតាមបទដ្ឋានអន្តរជាតិ។
- ពង្រឹងសន្តិសុខ តាមរយៈការអនុវត្តឱ្យបានយ៉ាងហ្មត់ចត់នូវសន្តិសុខអាកាសចរណ៍ស៊ីវិល ស្របតាមបទដ្ឋានជាតិ និង អន្តរជាតិ សំដៅការពារ, ទប់ស្កាត់ និង ប្រឆាំងនូវរាល់អំពើរំលោភច្បាប់នានាដូចជា ការបំផ្ទុះ, អំពើភេរវកម្ម, ការបំផ្លិចបំផ្លាញ, ការគំរាមកំហែងជីវិតមនុស្ស និង ទ្រព្យសម្បត្តិជាដើម។
- ពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពចរាចរណ៍នាំផ្លូវអាកាស ដោយពង្រឹងសេវាកម្មនាំផ្លូវអាកាស ដើម្បីធានាសុវត្ថិភាពខ្ពស់ ទំនុកចិត្តក្នុងការផ្តល់សេវាកម្ម និង ការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធប្រព័ន្ធនាំផ្លូវហោះហើរស្របតាមបទដ្ឋានអន្តរជាតិ។
- គ្រប់គ្រងប្រតិបត្តិការ និង សេវាកម្មអាកាសចរណ៍ស៊ីវិល ដោយពង្រឹងសេវាកម្មគាំទ្រការដឹកជញ្ជូនតាមផ្លូវអាកាស និង ត្រៀមខ្លួនសម្រាប់ការធ្វើបរិវត្តកម្មឌីជីថល តាមរយៈការធ្វើស្វ័យប្រវត្តកម្ម និងឌីជីថលូបនីយកម្ម ដើម្បីបង្កើនប្រសិទ្ធភាពប្រតិបត្តិការ និង លើកកម្ពស់គុណភាពសេវាកម្មគាំទ្រក្នុងវិស័យអាកាសចរណ៍ស៊ីវិល។

- អភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និង លើកកម្ពស់ការការពារបរិស្ថាន តាមរយៈការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធអាកាសយានដ្ឋាន ស្របគ្នានឹងកំណើននៃចំនួនអ្នកដំណើរ និង ទំនិញតាមផ្លូវអាកាស ដែលអាចឆ្លើយតបបានយ៉ាងល្អប្រសើរទៅនឹងតម្រូវការជាក់ស្តែងនៃការធ្វើដំណើរតាមផ្លូវអាកាស, ការដឹកជញ្ជូនទំនិញតាមផ្លូវអាកាស និង ការចុះចតរបស់អាកាសយានគ្រប់ប្រភេទ ប្រកបដោយសុវត្ថិភាព និង ភាពអំណោយផលផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច និង ការជួយការពារបរិស្ថាន។
- ពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ តាមរយៈការពង្រឹង និង ការពង្រីកកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាតិ និង អន្តរជាតិក្នុងវិស័យអាកាសចរណ៍ស៊ីវិល និង ការធ្វើឱ្យមានភាពសុខដុមនីយកម្ម គោលនយោបាយ និង ផែនទីមគ្គុទ្ទេសក៍ក្នុងការអភិវឌ្ឍវិស័យអាកាសចរណ៍ស៊ីវិលទាំងក្នុងអនុតំបន់ តំបន់ និង សកលលោក។
- អភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស និង ពង្រឹងសមត្ថភាពស្ថាប័ន តាមរយៈការបណ្តុះបណ្តាលមន្ត្រីឱ្យមានសមត្ថភាពខ្ពស់ ឆ្លើយតបទៅនឹងលក្ខខណ្ឌតម្រូវការ និង ស្របតាមគោលការណ៍ណែនាំរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល។

ខ. វិស័យថាមពល

ទី៣- ក្រសួងរ៉ែ និងថាមពល ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- បន្តអភិវឌ្ឍប្រភពអគ្គិសនីថ្មីៗបន្ថែម ដោយយកចិត្តទុកដាក់លើការបន្ថយថ្លៃដើមនៃល្បាយប្រភពអគ្គិសនី បន្ថយអតុល្យភាពនៃអានុភាពរវាងពេលថ្ងៃ-ពេលយប់ និង រដូវប្រាំង-រដូវវស្សា, ព្រមទាំងពង្រឹងគុណភាព និង ស្ថិរភាពប្រព័ន្ធបញ្ជូន និង យកចិត្តទុកដាក់បញ្ចូលការអភិវឌ្ឍប្រភពថាមពលស្អាត និង ចីរភាពឱ្យបានជាអតិបរមា ក្នុងផែនការមេ។
- បង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃការប្រើប្រាស់ថាមពលអគ្គិសនីនៅក្នុងវិស័យឧស្សាហកម្ម វិស័យលំនៅឋាន វិស័យអគារ វិស័យសាធារណៈ និង វិស័យដឹកជញ្ជូន។
- ពង្រឹង និង ពង្រីករចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រងសុវត្ថិភាពនិងសន្តិសុខ សម្រាប់ការប្រើប្រាស់ថាមពលបរមាណូស៊ីវិល, រួមទាំងវិទ្យុសកម្ម។
- បន្តរៀបចំក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត និង បច្ចេកទេសផ្នែកថាមពលបរមាណូស៊ីវិល, រួមទាំងវិទ្យុសកម្ម។
- បន្តពង្រឹងការអនុវត្តមុខងារជាបញ្ញត្តិករគ្រប់គ្រងសុវត្ថិភាព សន្តិសុខ និង ការត្រួតពិនិត្យបច្ចេកទេស ដើម្បីពង្រឹងអនុលោមភាពទៅនឹងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត និង បច្ចេកទេសជាធរមាន លើការផ្តល់សេវាទាំងឡាយណាដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការប្រើប្រាស់ថាមពលបរមាណូស៊ីវិល, រួមទាំងវិទ្យុសកម្ម។
- បន្តពង្រឹង និង ពង្រីកការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្សឱ្យមានសមត្ថភាព និង ជំនាញគ្រប់គ្រាន់, បំពាក់ឧបករណ៍ និង សម្ភារបច្ចេកទេស ក្នុងការអនុវត្តការងារ ស្របតាមគោលការណ៍ណែនាំ និង ឧត្តមានុវត្តន៍ជាអន្តរជាតិ, ព្រមទាំង លើកកម្ពស់ការងារគ្រប់គ្រង និង ជួយគាំទ្រដល់ការអនុវត្ត

ការងារបច្ចេកទេសពាក់ព័ន្ធនឹងសសរស្តម្ភទាំងបី គឺសុវត្ថិភាព សន្តិសុខ និង ការការពារសុវត្ថិភាពនៃផ្នែកថាមពលបរមាណូស៊ីវិល, រួមទាំងវិទ្យុសកម្ម។

- បន្តពង្រឹង និង ពង្រីកកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយនឹងអង្គការអន្តរជាតិ និង ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍នានា សំដៅកៀរគរជំនួយជាគម្រោងបច្ចេកទេសគាំទ្រដល់ការងាររៀបចំ និង ពង្រឹងរចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រងសុវត្ថិភាព និង សន្តិសុខវិទ្យុសកម្ម ដើម្បីបម្រើដល់វិស័យថាមពល សុខាភិបាល កសិកម្ម ធនធានទឹក និង បរិស្ថាន ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ ឧស្សាហកម្ម និង ការអភិរក្សសម្បត្តិបេតិកភ័ណ្ឌជាតិ។
- បង្កើនការងារផ្សព្វផ្សាយ និង លើកកម្ពស់ការយល់ដឹងឱ្យកាន់តែទូលំទូលាយពាក់ព័ន្ធនឹងការប្រើប្រាស់ថាមពលបរមាណូស៊ីវិល រួមទាំងវិទ្យុសកម្ម និង អត្ថប្រយោជន៍នៃអនុវិស័យនេះ ដើម្បីចូលរួមចំណែកដល់ការអភិវឌ្ឍវិស័យសេដ្ឋកិច្ច និង សង្គមនៅកម្ពុជានាអនាគត។

គ. វិស័យទឹកស្អាត

ទី៤- ក្រសួងឧស្សាហកម្ម វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និង នវានុវត្តន៍ ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- ធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្មគោលនយោបាយជាតិស្តីពីទឹកស្អាត និង អនាម័យ ស្របតាមបរិបទសេដ្ឋកិច្ច និង សង្គម, កសាងផែនការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យទឹកស្អាត, និង ពង្រឹងតួនាទីជាយុទ្ធសាស្ត្ររបស់រដ្ឋាករទឹក។
- ពង្រឹងគុណភាពសេវាកម្មផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត ឱ្យអនុវត្តស្របតាមបទដ្ឋាន និង/ឬ បច្ចេកទេស និង អនុលោមតាមស្តង់ដាគុណភាពទឹកស្អាតថ្នាក់ជាតិ។
- ពង្រឹងការអនុវត្ត និង ផ្សព្វផ្សាយច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងទឹកស្អាតឱ្យបានទូលាយ និង មានប្រសិទ្ធភាព, ព្រមទាំងលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងអំពីគុណប្រយោជន៍ទឹកស្អាត និង ការចូលរួមដើម្បីសម្រេចបាន "ទឹកស្អាតសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា"។
- ពង្រឹងការងារបញ្ញត្តកម្ម ដោយធ្វើការសិក្សាបង្កើតនិយ័តករទឹកស្អាតកម្ពុជា ជាពិសេសសម្រាប់គ្រប់គ្រងប្រតិបត្តិករឯកជន។
- ជំរុញការលើកកម្ពស់ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្សក្នុងវិស័យទឹកស្អាត, ពង្រីកវិសាលភាព និង ការផ្តល់សេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត, និង បន្តអនុវត្តគោលនយោបាយឧបត្ថម្ភធនថ្លៃសិទ្ធិជាវទឹកស្អាត។
- ផ្តល់ការឧបត្ថម្ភធនគម្រោងវិនិយោគ ដើម្បីពន្លឿនការអភិវឌ្ឍនៅតំបន់ដែលមានសក្តានុពលតិចតួច, និង បង្កើនកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍នានា ជាពិសេសសម្រាប់មូលនិធិអភិវឌ្ឍន៍វិស័យទឹកស្អាត។

ទី៥- ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ផ្តោតការអនុវត្តសកម្មភាពអាទិភាព, រួមមានការស្តាបនាហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធទឹកស្អាតជនបទ, ការបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃការប្រើប្រាស់ទឹកស្អាតជនបទ និង ការសិក្សាស្រាវជ្រាវបច្ចេកវិទ្យាទឹកស្អាត។

ឃ. វិស័យឱ្យជីជាតិដី

ទី៦- ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និង ទូរគមនាគមន៍ ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាពៈ

ការងារប្រៃសណីយ៍

- រៀបចំច្បាប់ស្តីពីប្រៃសណីយ៍ និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត ដើម្បីលើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាពនៃការគ្រប់គ្រងគុណភាពសេវា និង ការប្រកួតប្រជែងនៅក្នុងវិស័យប្រៃសណីយ៍។
- រៀបចំកសាងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធបណ្តាញប្រៃសណីយ៍ ដែលមានភាពប្រទាក់ក្រឡាឱ្យដល់ឃុំ-សង្កាត់ និង ការកសាងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធគន្លឹះ រួមមាន ឃ្លាំងភស្តុភារកម្មប្រៃសណីយ៍ និង ភណ្ឌាគារគយមានដែនកំណត់។
- រៀបចំប្រព័ន្ធអាសយដ្ឋាន និង លេខកូដប្រៃសណីយ៍ ដើម្បីពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពនៃការទទួល និង ចែកបញ្ញើ ឱ្យបានកាន់តែឆាប់រហ័ស និង ឆ្លើយតបនឹងតម្រូវការរបស់ធុរកិច្ច និង ប្រជាជន។
- រៀបចំប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីប្រៃសណីយ៍ឌីជីថល តាមរយៈការបង្កើត និង ប្រើប្រាស់ថ្នាលប្រៃសណីយ៍ឌីជីថល ដូចជាថ្នាល DGPost ដើម្បីគាំទ្រដល់ការផ្តល់សេវាប្រៃសណីយ៍ជូនអ្នកប្រើប្រាស់ និង ការដឹកជញ្ជូនគោលដៅចុងក្រោយ។
- ជំរុញការកសាងថ្នាលបច្ចេកវិទ្យាគាំទ្រដល់ពាណិជ្ជកម្មអេឡិចត្រូនិក ដើម្បីសម្រួលដល់ការធ្វើអាជីវកម្មស្របច្បាប់។

ការងារទូរគមនាគមន៍

- រៀបចំ និង ធ្វើវិសោធនកម្មច្បាប់ស្តីពីទូរគមនាគមន៍ ច្បាប់ស្តីពីវលកវិទ្យុ និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធ។
- រៀបចំក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយ ច្បាប់ និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធនឹងខ្សែកាបក្រោមបាតសមុទ្រ លំហរអាកាស និង ផ្កាយរណប។
- រៀបចំផែនការជាតិវិសាលគមន៍ហ្វ្រេកង់សិវិទ្យុ និង បទប្បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធការរៀបចំ ការគ្រប់គ្រង និង ការបែងចែកវិសាលគមន៍ហ្វ្រេកង់សិវិទ្យុ ដើម្បីគ្រប់គ្រងហ្វ្រេកង់សិវិទ្យុដែលជាធនធានកម្មរបស់ជាតិឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព ស្របតាមបទដ្ឋានជាតិ និង អន្តរជាតិ។
- បន្តតាមដានការអនុវត្តគម្រោងសាងសង់ស្ថានីយអង់តែនទូរសព្ទចល័ត ដើម្បីពង្រីកវិសាលភាពគ្របដណ្តប់ និង លើកកម្ពស់គុណភាពសេវាទូរគមនាគមន៍នៅទូទាំងប្រទេស, ជាពិសេស នៅតាមគោលដៅទេសចរណ៍អាទិភាព និង តំបន់ទេសចរណ៍ដាច់ស្រយាល។
- បង្កើនសមត្ថភាពប្រតិបត្តិការខ្សែកាបអុបទិកក្រោមបាតសមុទ្រ និង ខ្សែកាបអុបទិកឆ្លងព្រំដែនគោកដែលមានស្រាប់ និង ពង្រីកការសាងសង់ខ្សែកាបអុបទិកក្រោមបាតសមុទ្រថ្មី និង ខ្សែកាបអុបទិកឆ្លងព្រំដែនគោកបន្ថែម ដើម្បីបង្កើនគុណភាពសេវាអ៊ីនធឺណិតឱ្យមានល្បឿនលឿន និង ឆ្លើយតបនឹងតម្រូវការនៃការប្រើប្រាស់ប្រកបដោយស្ថិរភាពខ្ពស់។
- ពង្រីកការកសាងបណ្តាញខ្សែកាបអុបទិកឆ្អឹងខ្នង និង ខ្សែកាបអុបទិកចែកចាយ សំដៅកាត់បន្ថយគម្លាតឌីជីថលរវាងថ្នាក់ជាតិ និង ថ្នាក់ក្រោមជាតិ, ពោល គឺបន្តជំរុញការពង្រឹង និង

ពង្រីកវិសាលភាពគ្របដណ្តប់នៃការតភ្ជាប់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធបណ្តាញ ខ្សែកាបអុបទិកឆ្អឹងខ្នង និង ខ្សែកាបអុបទិកចែកចាយអ៊ីនធឺណិតល្បឿនលឿនទៅដល់កម្រិតរាជធានី-ខេត្ត និង ឃុំ-សង្កាត់។

ការងារបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និង ព័ត៌មាន

- រៀបចំគោលនយោបាយជំរុញការអភិវឌ្ឍបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលសំខាន់ៗ, ដូចជា ផែនទីបង្ហាញផ្លូវរដ្ឋាភិបាលឌីជីថល គោលនយោបាយ អភិបាលកិច្ចទិន្នន័យ, គោលនយោបាយទិន្នន័យបើកចំហ, គោលនយោបាយក្លោដអាទិភាព, យុទ្ធសាស្ត្រជាតិស្តីពីបញ្ញាសិប្បនិម្មិត, ច្បាប់ស្តីពីសន្តិសុខសាយប័រ, ច្បាប់ស្តីពីកិច្ចការការពារទិន្នន័យបុគ្គល, ច្បាប់ស្តីពីរដ្ឋាភិបាលឌីជីថល, ច្បាប់ស្តីពីបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និង ព័ត៌មាន, ច្បាប់ស្តីពីសុវត្ថិភាពអនឡាញ, អនុក្រឹត្យគោលការណ៍នៃការបង្កើតអង្គភាពបរិវត្តកម្មឌីជីថល បទដ្ឋាន និង សេចក្តីណែនាំស្តីពីហត្ថលេខាឌីជីថល, ស្តង់ដាមជ្ឈមណ្ឌលទិន្នន័យ, ក្របខណ្ឌអន្តរប្រតិបត្តិការ, និង បទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងស្តីពីការគ្រប់គ្រងសន្តិសុខសាយប័រ ជាដើម។
- ជំរុញការតភ្ជាប់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធឌីជីថលក្រសួង-ស្ថាប័នរដ្ឋ និង ឯកជន, ទាំងថ្នាក់ជាតិ និង ថ្នាក់ក្រោមជាតិ។
- រៀបចំ និង ពង្រឹងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធអត្តសញ្ញាណឌីជីថល និង ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងលេខទូរសព្ទ ដើម្បីគាំទ្រដល់ការគ្រប់គ្រង ការប្រើប្រាស់ និង ការផ្ទៀងផ្ទាត់អត្តសញ្ញាណរូបវន្តបុគ្គល និង នីតិបុគ្គលក្នុងទម្រង់ឌីជីថល សម្រាប់ធ្វើប្រតិបត្តិការលើថ្នាលឌីជីថល និង ដើម្បីពង្រឹងការគ្រប់គ្រងសន្តិសុខជាតិ និង បុគ្គល។
- រៀបចំថ្នាលសេវាច្រកចេញចូលតែមួយ ដើម្បីបម្រើសេវាសាធារណៈ នៅតាមក្រសួង-ស្ថាប័ន, ទាំងថ្នាក់ជាតិ និង ក្រោមជាតិ។
- ជំរុញការរៀបចំថ្នាលអប់រំ និង បណ្តុះបណ្តាលជាតិ ដើម្បីផ្តល់មាតិកាអប់រំសម្រាប់លើកកម្ពស់ និង កាត់បន្ថយគម្លាតឌីជីថល ជាពិសេសតាមតំបន់ជនបទដាច់ស្រយាល តាមរយៈប្រព័ន្ធអនឡាញ។
- លើកកម្ពស់បរិយាបន្នឌីជីថល តាមរយៈការគាំទ្រដល់ការអភិវឌ្ឍ និង ការបំពាក់ឧបករណ៍ប្រព័ន្ធ និង មាតិកាឌីជីថល សម្រាប់ជនមានពិការភាព កុមារតូច ចាស់ជរា និង អនក្ខរជន ជាដើម។
- ជំរុញការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្សជំនាញឌីជីថល ស្របតាមផែនទីបង្ហាញផ្លូវអភិវឌ្ឍជំនាញឌីជីថល ២០២៤-២០៣៥។
- លើកកម្ពស់ការស្រាវជ្រាវ និង អភិវឌ្ឍន៍ (R&D) និង នវានុវត្តន៍ឌីជីថល, ទាំងក្នុងស្ថាប័នសាធារណៈ និង ឯកជន ស្របតាមក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ច និង សង្គមឌីជីថល, និង គោលនយោបាយរដ្ឋាភិបាលឌីជីថលកម្ពុជា។
- រៀបចំសួនឌីជីថល និង ពង្រីកឱកាសទីផ្សារសម្រាប់ធុរកិច្ចថ្មីឌីជីថល តាមរយៈការជំរុញភាពជាដៃគូរវាងធុរកិច្ចថ្មីឌីជីថលនិង សហគ្រាសគ្រប់ទំហំ និង គ្រប់វិស័យ។

ទី៧- ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ រៀបចំប្រព័ន្ធវិក្កយបត្រអេឡិចត្រូនិកកម្ពុជា ដើម្បីប្រើប្រាស់សម្រាប់ដំណើរការបញ្ជូន ទទួល និង បញ្ជាក់វិក្កយបត្រក្នុងទម្រង់ជាអេឡិចត្រូនិករវាងអ្នកទិញ និង អ្នកលក់ ដើម្បីកាត់បន្ថយការប្រើប្រាស់ក្រដាសស្នាម និង ជួយជំរុញកិច្ចសម្រួលពាណិជ្ជកម្មសម្រាប់ការធ្វើពាណិជ្ជកម្មឌីជីថល។

៣.៤.៣. ការកែលម្អបរិយាកាសធុរកិច្ច និង ការវិនិយោគ

ការកែលម្អបរិយាកាសធុរកិច្ចនិងការវិនិយោគ មានគោលដៅជាយុទ្ធសាស្ត្រ ក្នុងការបន្តកែលម្អបរិយាកាសអំណោយផលដល់ ការធ្វើធុរកិច្ច, ការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម និង ការវិនិយោគ តាមរយៈ ការសម្រួល និង ការធ្វើសាមញ្ញកម្ម នីតិវិធីពាក់ព័ន្ធនានា, ការធ្វើឌីជីថលភាវូបនីយកម្ម សម្រាប់ការផ្តល់សេវាសាធារណៈ និង កិច្ចការរដ្ឋបាល, ការពង្រឹងសមត្ថភាពស្ថាប័ន, និង ការលើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាពនៃកិច្ចសម្របសម្រួលអន្តរក្រសួង-ស្ថាប័ន។ ក្រសួង-ស្ថាប័ន ត្រូវរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រតាមវិស័យរបស់ខ្លួន ដើម្បីអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពទាំងឡាយ ដែលចង្អុលបង្ហាញដោយ ផ.យ.អ.ជ. របស់រាជរដ្ឋាភិបាលនីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា សំដៅរួមចំណែកដល់ការសម្រេចបានទិសដៅគោលនយោបាយអាទិភាពសំខាន់ៗរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដូចខាងក្រោម៖

ទី១- ការបន្តរៀបចំ និង ធ្វើវិសោធនកម្មច្បាប់ និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត ដូចជា ច្បាប់ស្តីពីវិធានពាណិជ្ជកម្ម និង បញ្ជីពាណិជ្ជកម្ម, ច្បាប់ស្តីពីសហគ្រាសពាណិជ្ជកម្ម, ច្បាប់ស្តីពីក្ស័យធន; និង ការបញ្ចប់ការរៀបចំច្បាប់ស្តីពី ការសម្ងាត់ពាណិជ្ជកម្ម និង ព័ត៌មានមិនអាចផ្សព្វផ្សាយ ដើម្បីធានាដល់ការគ្រប់គ្រងកម្មសិទ្ធិបញ្ញា និង ការពារមិនឱ្យលេចធ្លាយព័ត៌មានពាណិជ្ជកម្ម។

ទី២- ការលើកកម្ពស់គុណភាព, តម្លាភាព, ប្រសិទ្ធភាព និង ការជឿទុកចិត្ត; និង ការបង្កិតសេវាសាធារណៈ ទៅជិតអ្នកប្រើប្រាស់ តាមរយៈ ការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធស្វ័យប្រវត្តកម្ម និង ថ្នាលបច្ចេកវិទ្យា ក្នុងការផ្តល់សេវាសាធារណៈ ដើម្បីសម្រួលនីតិវិធី, កាត់បន្ថយពេល និង ចំណាយពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗ; ព្រមទាំងការធ្វើអធិការកិច្ច និង ការបំពេញអនុលោមភាពផ្សេងទៀត ដើម្បីធានាការផ្តល់សេវាសាធារណៈប្រកបដោយគុណភាព ប្រសិទ្ធភាព និង តម្លាភាព។

ទី៣- ការបន្តជំរុញការកែទម្រង់ស៊ីជម្រៅ និង ការធ្វើទំនើបកម្មរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ ដើម្បីបង្កើនប្រសិទ្ធភាពប្រមូលចំណូល និង បង្កើតការប្រកួតប្រជែងដោយស្មើភាព ក្នុងការធ្វើធុរកិច្ច និង ការវិនិយោគ, និង ដើម្បីកាត់បន្ថយបន្ទុកចំណាយលើការបំពេញតាមកាតព្វកិច្ច និង នីតិវិធីសារពើពន្ធ។

ទី៤- ការបន្តពង្រឹងអភិបាលកិច្ច និង ពង្រីកតួនាទីរបស់វិស័យឯកជនក្នុងវេទិកាធុរកិច្ច ក្រោមក្របខ័ណ្ឌអាស៊ាន, អាស៊ានជាមួយដៃគូ, និង អាសិប (RCEP) ដើម្បីជំរុញពាណិជ្ជកម្ម, ទាក់ទាញការវិនិយោគ និង ទេសចរណ៍ ពីបរទេស។

ទី៥- ការជំរុញការអនុម័តយល់ព្រម ដោយអង្គនីតិប្បញ្ញត្តិ នូវកិច្ចព្រមព្រៀងក្របខ័ណ្ឌស្តីអំពីកិច្ចសម្រួលពាណិជ្ជកម្មឆ្លងកាត់ព្រំដែន ដោយមិនប្រើក្រដាសស្នាម (Framework Agreement on Cross-

Border Paperless Trade Facilitation) និង ការសហការអនុវត្ត ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព សំដៅជំរុញការនាំចេញ និង ការនាំចូល ដោយប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធឌីជីថល។

ទី៦- ការលើកកម្ពស់ការដោះស្រាយវិវាទពាណិជ្ជកម្ម, ទាំងក្នុងប្រព័ន្ធតុលាការ និង ក្រៅប្រព័ន្ធតុលាការ, ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ជំនាញ និង សមត្ថភាព តាមរយៈ ការរៀបចំលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត និង យន្តការតុលាការពាណិជ្ជកម្ម។

ទី៧- ការរៀបចំយន្តការតាមដាន និង វាយតម្លៃ ការកែលម្អបរិយាកាសធុរកិច្ច និង ការវិនិយោគ ដោយ ផ្អែកលើការវាយតម្លៃលើភាពងាយស្រួលនៃការធ្វើធុរកិច្ច និង ការវិនិយោគ នៅកម្ពុជា។

សកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពសម្រាប់ក្រសួង-ស្ថាប័ន

ដើម្បីសម្រេចបានគោលនយោបាយអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលខាងលើនេះ, ក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធត្រូវចូលរួមអនុវត្ត ដោយមានក្រសួង-ស្ថាប័នចម្បងៗចំនួន២ សម្របសម្រួលដឹកនាំអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាព ដូចតទៅ៖

ទី១- គណៈកម្មាធិការវិនិយោគកម្ពុជានៃក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- បន្តពង្រឹងយន្តការច្រកចេញ-ចូលតែមួយ និង យន្តការគាំទ្រនានា ព្រមទាំងធ្វើសាមញ្ញកម្មនីតិវិធីចាំបាច់នានា ដើម្បីសម្រួលដល់វិនិយោគ និង ធុរកិច្ច។
- បន្តអនុវត្តកាតព្វកិច្ចបើកច្រកទីផ្សារ, ធ្វើសាមញ្ញកម្មនីតិវិធីពិនិត្យ និង ការសម្រេចលើគម្រោងវិនិយោគ, ការការពារវិនិយោគ, និង ការជូនដំណឹងអំពីវិធានការថ្មីៗរបស់រដ្ឋ ពាក់ព័ន្ធនឹងការវិនិយោគ និង ធុរកិច្ច, ក៏ដូចជា បន្តតាមដាន និង វាយតម្លៃការអនុវត្តកាតព្វកិច្ចខាងលើនេះរបស់រដ្ឋ ជាសមាជិកអាសិប (RCEP)។
- បង្កើនការធ្វើទំនើបកម្ម និង ស្វ័យប្រវត្តកម្មថ្នាលបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន ជាពិសេសប្រព័ន្ធចុះបញ្ជីគម្រោងវិនិយោគមានលក្ខណៈសម្បត្តិគ្រប់គ្រាន់ឱ្យកាន់តែប្រសើរ មានបច្ចុប្បន្នភាព និង បំពាក់សមត្ថភាពពេញលេញ ព្រមទាំងជំរុញការប្រើប្រាស់ថ្នាលបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានទាំងនេះ។
- បន្តពង្រឹងគុណភាព និង ភាពឆ្លើយតបនៃការផ្តល់សេវាសាធារណៈ ជូនវិនិយោគ និង ធុរកិច្ច តាមទម្រង់ដោយផ្ទាល់ និង អនឡាញ។
- បន្តអនុវត្តយន្តការតុវិនិយោគ តាមប្រទេស និង តាមវិស័យ ឱ្យបានទូលំទូលាយ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់។
- ចូលរួមអនុវត្តកិច្ចការពាក់ព័ន្ធនឹងការធ្វើវិសោធនកម្មលើកទី៥ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងវិនិយោគគ្រប់ជ្រុងជ្រោយអាស៊ាន ដែលផ្តោតលើការបើកវិស័យបន្ថែមទៀត។
- បន្តសិក្សា និង កែលម្អច្បាប់ និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត ដែលមានស្រាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងការវិនិយោគ។

- ចូលរួមរៀបចំយន្តការតាមដាន និង វាយតម្លៃការកែលម្អបរិយាកាសវិនិយោគ ដោយផ្តោតសំខាន់លើការតាមដានវឌ្ឍនភាពវិធានការ ដែលបានដាក់ចេញក្នុងវេទិការាជរដ្ឋាភិបាល-ផ្នែកឯកជនលើកទី១៩ និង វិធានការផ្សេងទៀតដែលលើកឡើងក្នុងវេទិកា និង កិច្ចសន្ទនាពាក់ព័ន្ធ ដែលសម្របសម្រួលដោយ គ.វ.ក.។

ទី២- ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម បន្តលើកកម្ពស់បរិយាកាសអំណោយផលសម្រាប់ធុរកិច្ច និង វិនិយោគតាមរយៈកិច្ចសម្រួលពាណិជ្ជកម្ម, ការធ្វើឌីជីថលភាវូបនីយកម្មសម្រាប់ផ្តល់សេវាពាណិជ្ជកម្ម ឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព, ការពង្រឹងការគ្រប់គ្រងទីផ្សារ និង ការការពារផលប្រយោជន៍អ្នកផលិត និង អ្នកប្រើប្រាស់, ការជំរុញបង្កើតទីផ្សារនៅមូលដ្ឋានសម្រាប់អាជីវករ សហគ្រិន និង កសិករខ្នាតតូច និង ការអភិវឌ្ឍខ្សែច្រវាក់តម្លៃ និង ការផ្គត់ផ្គង់ ដើម្បីផ្សារភ្ជាប់រវាងអ្នកដាំដុះ អ្នកផលិត អ្នកកែច្នៃ អ្នកប្រមូលទិញ និង អ្នកនាំចេញ, ជាពិសេស ការបន្តកែលម្អ និង ការតភ្ជាប់ប្រព័ន្ធចុះបញ្ជីពាណិជ្ជកម្ម ចុះបញ្ជីម៉ាក និង ការផ្តល់វិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់ដើមកំណើតទំនិញ លិខិតអនុញ្ញាត និង អាជ្ញាបណ្ណនានា តាមប្រព័ន្ធថ្នាលឌីជីថល។

៣.៤.៤. ការពង្រឹងប្រសិទ្ធភាព និង ភាពទាក់ទាញនៃតំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេស រួមបញ្ចូលនូវសួនឧស្សាហកម្ម សួនកសិ-ឧស្សាហកម្ម និង តំបន់ពាណិជ្ជកម្មសេរីក្នុងស្រុក

គោលដៅជាយុទ្ធសាស្ត្រនៃការពង្រឹងប្រសិទ្ធភាព និង ភាពទាក់ទាញនៃតំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេស រួមបញ្ចូលនូវសួនឧស្សាហកម្ម សួនកសិ-ឧស្សាហកម្ម និង តំបន់ពាណិជ្ជកម្មសេរីក្នុងស្រុក គឺការប្រមូលផ្តុំ និង ការអភិវឌ្ឍបណ្តាញផលិតកម្មឱ្យដើរតួនាទីសំខាន់ក្នុង ការបង្កើនប្រសិទ្ធភាព និង ភាពប្រកួតប្រជែងនៃឧស្សាហកម្មកម្ពុជា សំដៅបង្កើនការទាក់ទាញវិនិយោគផ្ទាល់ពីបរទេស និង ក្នុងស្រុក, លើកកម្ពស់ផលិតកម្ម និង ការកែច្នៃ សម្រាប់នាំចេញ, និង ជាពិសេស គាំទ្រដល់ការបង្កើតការងារ និង ការលើកស្ទួយជីវភាពប្រជាជននៅទីជនបទ។ ក្រសួង-ស្ថាប័ន ត្រូវរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រតាមវិស័យរបស់ខ្លួន ដើម្បីអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពទាំងឡាយ ដែលចង្អុលបង្ហាញដោយ ផ.យ.អ.ជ. របស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា សំដៅរួមចំណែកដល់ការសម្រេចបានទិសដៅគោលនយោបាយអាទិភាពសំខាន់ៗរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដូចខាងក្រោម៖

ទី១- ការរៀបចំ និង ការដាក់ឱ្យអនុវត្តច្បាប់ និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តនានា ដើម្បីគ្រប់គ្រង និង លើកទឹកចិត្តដល់ការបង្កើត និង ការវិនិយោគ ក្នុងតំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេស រួមបញ្ចូលនូវ សួនឧស្សាហកម្ម, សួនកសិ-ឧស្សាហកម្ម និង តំបន់ពាណិជ្ជកម្មសេរីក្នុងស្រុក ដើម្បីជំរុញការប្រមូលផ្តុំរោងចក្រសហគ្រាស សំដៅលើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាព និង ភាពងាយស្រួល សម្រាប់គាំទ្រដល់ការអភិវឌ្ឍផលិតផលសក្តានុពលជាអាទិ៍ កសិកម្ម និង កសិ-ឧស្សាហកម្ម, គ្រឿងបង្គុំអេឡិចត្រូនិក, រថយន្ត, វាយនភណ្ឌ និង/ឬ គ្រឿងសង្ហារិម។

ទី២- ការសិក្សា និង ការពិនិត្យលទ្ធភាពក្នុងការអភិវឌ្ឍ និង ការប្រើប្រាស់ ដីឯកជនរបស់រដ្ឋ ឱ្យក្លាយជាតំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេស រួមបញ្ចូលនូវ សួនឧស្សាហកម្ម, សួនកសិ-ឧស្សាហកម្ម និង តំបន់ពាណិជ្ជកម្មសេរីក្នុងស្រុក សំដៅធានាការបង្កើតការងារ និង ធ្វើពិពិធកម្មផលិតកម្ម។

ទី៣- ការបង្កើតតំបន់សេដ្ឋកិច្ចដែលវិនិយោគដោយរដ្ឋ នៅទីតាំងយុទ្ធសាស្ត្រមួយចំនួន សំដៅគាំទ្រដល់ការប្រមូលផ្តុំរោងចក្រ សហគ្រាស, ក្នុងស្រុក និង បរទេស, ដើម្បីផលិត និង កែច្នៃផលិតផល, ក៏ដូចជាសំដៅគាំទ្រវិស័យដែលមានសក្តានុពល ដែលវិស័យឯកជនពុំមានលទ្ធភាពវិនិយោគ។

ទី៤- ការបន្តពង្រឹង និង ពង្រីកវិនិយោគសាធារណៈ លើការសាងសង់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធតភ្ជាប់ ដូចជា ផ្លូវថ្នល់, ប្រព័ន្ធដឹកជញ្ជូន និង ឡូជីស្ទីក, បណ្តាញអគ្គិសនី, ប្រព័ន្ធទឹកស្អាត និង ប្រព័ន្ធប្រព្រឹត្តិកម្មទឹកកខ្វក់ ជាដើម ទៅតំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេស, សួនឧស្សាហកម្ម, សួនកសិ-ឧស្សាហកម្ម, សួនបច្ចេកវិទ្យា និង តំបន់ពាណិជ្ជកម្មសេរី ក្នុងស្រុក។

ទី៥- ការជំរុញការតភ្ជាប់រវាងការវិនិយោគផ្ទាល់ពីបរទេស និង សហគ្រាសធុនមីក្រូ តូច មធ្យម និង ធំ ដែលស្ថិតក្នុងតំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេស រួមបញ្ចូលនូវ សួនឧស្សាហកម្ម, សួនកសិ-ឧស្សាហកម្ម និង តំបន់ពាណិជ្ជកម្មសេរីក្នុងស្រុក សំដៅគាំទ្រដល់ការត្រៀមខ្លួនរបស់សហគ្រាសក្នុងស្រុក ចូលរួមក្នុងខ្សែប្រវាក់ផ្គត់ផ្គង់ តំបន់ និង សកល។

សកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពសម្រាប់ក្រសួង-ស្ថាប័ន

ដើម្បីសម្រេចបានគោលនយោបាយអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលខាងលើនេះ, ក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធត្រូវចូលរួមអនុវត្ត ដោយមានក្រសួង-ស្ថាប័នចម្បងៗចំនួន៣ សម្របសម្រួលដឹកនាំអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាព ដូចតទៅ៖

ទី១- គណៈកម្មាធិការវិនិយោគកម្ពុជានៃក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- បន្តរៀបចំសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីតំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេស និង អនុក្រឹត្យស្តីពីការអនុវត្តច្បាប់នេះ, ព្រមទាំងជំរុញការតភ្ជាប់ខ្សែប្រវាក់ផលិតកម្មរវាងគម្រោងវិនិយោគក្នុងតំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេស និង ចូលរួមសិក្សាសមិទ្ធិលទ្ធភាពក្នុងការបង្កើតតំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេស ដែលវិនិយោគដោយរដ្ឋនៅទីតាំងយុទ្ធសាស្ត្រជាក់លាក់ ដើម្បីជំរុញបង្កើតចង្កោមឧស្សាហកម្ម និង ឧស្សាហកម្មប្រតិគមន៍។
- ចូលរួមជំរុញការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ដើម្បីតភ្ជាប់ការដឹកជញ្ជូនទំនិញ និង ឡូជីស្ទិកកម្ពុជា ឱ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាពក្នុងការនាំទំនិញចេញ-ចូលក្នុងតំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេស ទៅកាន់កំពង់ផែជាតិ-អន្តរជាតិ និង ច្រកព្រំដែន។
- ចូលរួមជំរុញការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធអគ្គិសនី ជាពិសេសការប្រើប្រាស់ថាមពលកកើតឡើងវិញ ប្រព័ន្ធទឹកស្អាត និង ប្រព័ន្ធប្រព្រឹត្តិកម្មទឹកកខ្វក់ ជាដើម ក្នុងតំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេស។
- ចូលរួមរៀបចំឬធ្វើទស្សនកិច្ចសិក្សាក្រៅប្រទេស ដើម្បីស្វែងយល់អំពីការរៀបចំសួនឧស្សាហកម្មសម្រាប់សហគ្រាសធុនតូច និង មធ្យម សំដៅជំរុញការតភ្ជាប់រវាងសហគ្រាសធំបរទេស និង សហគ្រាសក្នុងស្រុក។

ទី២- ក្រសួងរ៉ែ និង ថាមពល ផ្ដោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- បង្កើនគុណភាពការផ្គត់ផ្គង់អគ្គិសនី ដោយបន្តជំរុញអភិវឌ្ឍបណ្ដាញបញ្ជូន អនុស្ថានីយ និង ប្រព័ន្ធចែកចាយអគ្គិសនីបន្ថែម ដើម្បីគ្របដណ្ដប់នៅទូទាំងប្រទេស ប្រកបដោយភាពប្រទាក់បណ្ដាញគ្នាជួយគ្នា ដើម្បីបំពេញតម្រូវការជាក់ស្ដែង និង ពង្រឹងស្ថិរភាពនៃការផ្គត់ផ្គង់។
- បន្តអភិវឌ្ឍភ្ជាប់តំបន់ដែលនៅសល់ជាមួយប្រភពបណ្ដាញជាតិ ដើម្បីឱ្យការផ្គត់ផ្គង់នៅទូទាំងប្រទេស ស្ថិតនៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃការផ្គត់ផ្គង់របស់ប្រព័ន្ធបណ្ដាញជាតិ, ព្រមទាំងពិនិត្យ សិក្សា និង វិនិយោគ ដើម្បីកែលម្អបង្កើនគុណភាព សុវត្ថិភាព និង ភាពអាចទុកចិត្តបាននៅក្នុងការផ្គត់ផ្គង់គ្រប់ប្រភេទ និង គ្រប់កម្រិតនៅទូទាំងប្រទេស។

ទី៣- ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម បន្តចូលរួមពង្រឹងប្រសិទ្ធភាព និង ភាពទាក់ទាញនៃតំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេស ដោយអនុវត្តកិច្ចសម្រួលពាណិជ្ជកម្មយន្តការច្រកចេញ-ចូលតែមួយឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព និង រហ័សក្នុងការផ្ដល់សេវាពាណិជ្ជកម្ម វិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់ដើមកំណើតទំនិញ និង សេវាគាំទ្រផ្សេងៗនៅនឹងកន្លែង ព្រមទាំងតភ្ជាប់ប្រព័ន្ធស្វ័យប្រវត្តកម្មសេវាសាធារណៈនានារបស់ក្រសួងពាណិជ្ជកម្មទៅតាមគ្រប់រដ្ឋបាលតំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេស និង សួនឧស្សាហកម្មនានា ដើម្បីទាក់ទាញវិនិយោគពីបរទេស និង លើកកម្ពស់ឧស្សាហូបនីយកម្ម និង ជំរុញការនាំចេញ។

៣.៤.៥. ការធ្វើនវានុវត្តន៍យន្តការហិរញ្ញប្បទាន និង ផលិតផលហិរញ្ញវត្ថុ សម្រាប់ គាំទ្រដល់ការវិនិយោគ

ការធ្វើនវានុវត្តន៍យន្តការហិរញ្ញប្បទាន និង ផលិតផលហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់គាំទ្រដល់ការវិនិយោគ មានគោលដៅជាយុទ្ធសាស្ត្រ ក្នុងការរៀបចំ និង ការកែលម្អ ក្របខ័ណ្ឌ និង យន្តការហិរញ្ញប្បទាន, និង ការធ្វើពិពិធកម្មផលិតផល និង សេវាកម្មហិរញ្ញវត្ថុ ដែលធានាបានសន្ទនីយភាព (Liquidity) ក្នុងទីផ្សារ និង ជម្រើសហិរញ្ញប្បទានសម្រាប់ការវិនិយោគ សំដៅរួមចំណែកជំរុញការវិនិយោគ និង ការធ្វើពិពិធកម្មសេដ្ឋកិច្ច។ ក្រសួង-ស្ថាប័ន ត្រូវរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រតាមវិស័យរបស់ខ្លួន ដើម្បីអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពទាំងឡាយ ដែលចង្អុលបង្ហាញដោយ ផ.យ.អ.ជ. របស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា សំដៅរួមចំណែកដល់ការសម្រេចបានទិសដៅគោលនយោបាយអាទិភាពសំខាន់ៗរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដូចខាងក្រោម៖

ទី១- ការបន្តជំរុញការធ្វើពិពិធកម្មផលិតផលក្នុងវិស័យមូលបត្រ តាមរយៈ ការលើកកម្ពស់ការបោះផ្សាយលក់សញ្ញាបណ្ណបៃតង, សញ្ញាបណ្ណសង្គម, សញ្ញាបណ្ណនិរន្តរភាព និង សញ្ញាបណ្ណផ្សារភ្ជាប់និរន្តរភាព សម្រាប់វិស័យឯកជន, ការដាក់ឱ្យដំណើរការផលិតផលទ្រព្យឌីជីថល, មូលបត្រអនាគត, ការប្ដូរមូលបត្រ (SWAP Securities) និង គម្រោងនៃការវិនិយោគរួម (Collective Investment Scheme), និង ការជំរុញការអភិវឌ្ឍយន្តការបរធនបាលកិច្ច។

ទី២- ការរៀបចំក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្ត និង/ឬ ផែនការចង្អុលផ្លូវ ក្នុងការអភិវឌ្ឍផលិតផលហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ដូចជា មូលបត្ររដ្ឋ, មូលបត្ររដ្ឋបៃតង, មូលបត្ររដ្ឋអាកាសធាតុ, និង មូលបត្ររដ្ឋសង្គម ជាដើម ដើម្បីលើកកម្ពស់ការវិនិយោគសាធារណៈ និង វិស័យអាទិភាព។

ទី៣- ការលើកកម្ពស់យន្តការភាពជាដៃគូរវាងរដ្ឋ និង ឯកជន ដើម្បីគាំទ្រដល់ការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រ, គោលនយោបាយ និង របៀបវារៈនានា ក្នុងការអភិវឌ្ឍសង្គម សេដ្ឋកិច្ច តាមរយៈការជំរុញការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីភាពជាដៃគូ រវាងរដ្ឋ និង ឯកជន, និតីវិធីប្រតិបត្តិការ និង ក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធ។

ទី៤- ការដាក់ចេញក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រ ក្នុងការគាំទ្រការអភិវឌ្ឍសហគ្រាសធុនមីក្រូ តូច មធ្យម និង ធំ តាមរយៈ ការគាំទ្រឱ្យមានការចុះបញ្ជីលក់មូលបត្រ, ការរៀបចំក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្ត, និង ការបង្កើតបរិយាកាសអំណោយផល សម្រាប់ដាក់ឱ្យដំណើរការនូវយន្តការ និង ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុថ្មីៗ។

ទី៥- ការលើកទឹកចិត្តឱ្យគ្រឹះស្ថានធនាគារ និង ហិរញ្ញវត្ថុ បង្កើតផលិតផលហិរញ្ញវត្ថុថ្មីៗ ស្របតាមតម្រូវការទីផ្សារ ដូចជា ឥណទានកសិកម្មដែលមានជម្រើសក្នុងការទូទាត់សង សមស្របទៅនឹងចំណូលតាមរដូវកាលជាដើម ព្រមទាំងការជំរុញការនវានុវត្តយន្តការហិរញ្ញប្បទាន ដែលផ្សារភ្ជាប់រវាងហិរញ្ញប្បទានទៅនឹងផលិតផលសេវាជានាវ៉ាប់រង, ជាពិសេស ក្នុងវិស័យកសិកម្ម ដើម្បីលើកកម្ពស់បរិយាបន្នហិរញ្ញប្បទាន។

ទី៦- ការជំរុញការចុះបញ្ជីផ្លូវការរបស់ធុរកិច្ច ជាពិសេស សហគ្រាសធុនមីក្រូ តូច និង មធ្យម ដើម្បីបង្ក ភាពងាយស្រួលដល់គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុ និង ធនាគារ ក្នុងការផ្តល់សេវាឥណទាន ប្រកបដោយសុវត្ថិភាព ក៏ដូចជាអនុញ្ញាតឱ្យធុរកិច្ចទាំងនោះ អាចទទួលបានការលើកទឹកចិត្ត និង ជំនួយអន្តរាគមន៍នានា។

ទី៧- ការជំរុញការធ្វើពិពិធកម្ម យន្តការ និង សេវាហិរញ្ញវត្ថុ ដែលប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យា និង គិតគូរអំពីបរិស្ថាន, សង្គម និង អភិបាលកិច្ច។

ទី៨- ការរៀបចំក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយ, យុទ្ធសាស្ត្រ និង ផែនការចង្អុលផ្លូវ ក្នុងការអភិវឌ្ឍយុទ្ធសាស្ត្រហិរញ្ញប្បទានជាតិ ដើម្បីកៀរគរហិរញ្ញប្បទាន និង ស្វែងរកប្រភពធនធានហិរញ្ញប្បទានសម្រាប់គាំទ្រដល់ការអនុវត្តគោលនយោបាយ, យុទ្ធសាស្ត្រ និង របៀបវារៈនានា របស់រាជរដ្ឋាភិបាល។

ទី៩- ការជំរុញ និង ការរៀបចំយន្តការលើកទឹកចិត្ត ឱ្យប្រជាពលរដ្ឋ និង សហគ្រាសនានា បង្កើនការដាក់សន្សំប្រាក់ក្នុងស្រុកឱ្យបានច្រើននៅក្នុងប្រព័ន្ធធនាគារ ដើម្បីអនុញ្ញាតឱ្យវិស័យឯកជនមានលទ្ធភាពកៀរគរហិរញ្ញប្បទានសម្រាប់ការវិនិយោគបន្ថែម។

សកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពសម្រាប់ក្រសួង-ស្ថាប័ន

ដើម្បីសម្រេចបានគោលនយោបាយអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលខាងលើនេះ, ក្រសួង-ស្ថាប័នទាំងអស់ត្រូវចូលរួមអនុវត្ត ដោយមានក្រសួង-ស្ថាប័នចម្បងៗចំនួន ៤ សម្របសម្រួលដឹកនាំអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាព ដូចតទៅ៖

ទី១- ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម បន្តចូលរួមអនុវត្តយន្តការហិរញ្ញប្បទាន និង ផលិតផលហិរញ្ញវត្ថុ តាមរយៈការគ្រប់គ្រង និង ការទទួលតម្កល់លិខិតជូនដំណឹងស្តីពីប្រតិបត្តិការដែលមានកិច្ចធានា និង លើកទឹកចិត្តដល់វិស័យឯកជន ឱ្យចូលរួមអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីប្រតិបត្តិការដែលមានកិច្ចធានា សំដៅលើកកម្ពស់ការទទួលបានហិរញ្ញប្បទានសម្រាប់អាជីវកម្ម និង វិនិយោគ។

ទី២- ក្រសួងឧស្សាហកម្ម វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និង នវានុវត្តន៍ ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- ចូលរួមសម្របសម្រួលដល់ការលើកលែងការផាកពិន័យ និង បំណុល ក្នុងឆ្នាំ២០២៣-២០២៨ ចំពោះការមិនបានបំពេញអនុលោមភាពកន្លងមក ដើម្បីបើកផ្លូវឱ្យសហគ្រាសដែលស្ថិតនៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចក្រៅប្រព័ន្ធ អាចធ្វើអន្តរកាល និង ចាប់ផ្តើមអាជីវកម្មថ្មីនៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចក្នុងប្រព័ន្ធ ដោយពុំមានការព្រួយបារម្ភ។
- ជួយសម្របសម្រួលបង្កើនលទ្ធភាពទទួលបានហិរញ្ញវត្ថុដល់សហគ្រាសមីក្រូ តូច និង មធ្យម និង ធុរកិច្ចថ្មីៗ ក្នុងទីផ្សារឥណទាន និង ទីផ្សារហិរញ្ញវត្ថុ, ការផ្តល់ជំនួយហិរញ្ញប្បទានឥតសំណង និង ការពិចារណាចូលរួមវិនិយោគក្នុងក្រុមហ៊ុន, ការបន្តពង្រីកមូលនិធិអភិវឌ្ឍសហគ្រិនភាព និង ការលើកទឹកចិត្តដល់វិស័យសហគ្រាសធុនមីក្រូ តូច និង មធ្យម និង ធុរកិច្ចថ្មី។
- ពង្រឹងការងារកសាងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីសហគ្រិន តាមរយៈការបង្កើតទីផ្សារ និង ផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន។
- ជំរុញការបង្កើតសមាគមតាមអនុវិស័យនីមួយៗ ដើម្បីចែករំលែកចំណេះដឹង និង ការពារសិទ្ធិប្រយោជន៍ ក៏ដូចជាពង្រឹងទំនាក់ទំនងជាមួយរាជរដ្ឋាភិបាល ក្នុងការទទួលការគាំទ្រផ្នែកបច្ចេកទេស និង ហិរញ្ញវត្ថុ។
- ពង្រឹងអភិបាលកិច្ចសាជីវកម្ម ដើម្បីលើកស្ទួយវប្បធម៌នៃគណនេយ្យភាពសង្គម និង លទ្ធភាពទទួលបានហិរញ្ញប្បទានក្នុងទីផ្សារហិរញ្ញវត្ថុ តាមរយៈការផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលលើការគ្រប់គ្រងទូទៅ ការគ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធផលិតកម្ម និង ការគ្រប់គ្រងបច្ចេកវិទ្យាសម្រាប់សហគ្រាសធុនតូច និង មធ្យម។
- ពង្រឹងការប្រើប្រាស់ស្តង់ដារូបនីយកម្ម និង ការវាយតម្លៃទទួលស្គាល់អនុលោមភាព ដោយផ្សារភ្ជាប់ទៅនឹងការធ្វើលទ្ធកម្មសាធារណៈ ការលើកទឹកចិត្ត និង ការជួយឧបត្ថម្ភផ្សេងៗ។

ទី៣- ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- រៀបចំក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយហិរញ្ញប្បទានជាតិ សម្រាប់ជាត្រីវិស័យតម្រង់ទិសការកៀរគរហិរញ្ញប្បទាន និង វិនិយោគ។
- សិក្សារៀបចំគោលការណ៍ណែនាំសម្រាប់បោះផ្សាយលក់សញ្ញាបណ្ណរដ្ឋតាមវិស័យ (Themetic Bonds) ដោយគ្របដណ្តប់លើគ្រប់ដំណាក់កាល, ទាំងដំណាក់កាលសិក្សាសមិទ្ធិលទ្ធភាព, ដំណាក់កាលមុនពេលបោះផ្សាយ, ដំណាក់កាលបោះផ្សាយ និង ដំណាក់កាលក្រោយពេលបោះផ្សាយ។
- បន្តដាក់ចេញនូវកម្មវិធីហិរញ្ញប្បទានពិសេស ដែលមានលក្ខខណ្ឌអនុគ្រោះខ្ពស់ តាមរយៈធនាគារសហគ្រាសធុនតូច និង មធ្យម, និង ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ និង កសិកម្ម។

ទី៤- អាជ្ញាធរសេវាហិរញ្ញវត្ថុមិនមែនធនាគារ ធ្វើការសិក្សា និង លើកកម្ពស់ការចំហទិន្នន័យ ដើម្បីផ្តល់កាលានុវត្តភាពថ្មីៗដល់ការអភិវឌ្ឍ និង នវានុវត្តន៍បច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់សហគ្រាស និង

ធុរកិច្ចថ្មី ដែលធ្វើអាជីវកម្មក្នុងវិស័យពាក់ព័ន្ធនឹងបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុ តាមរយៈ ការកំណត់នូវសកម្មភាព, កម្មវិធី និង គម្រោងសំខាន់ៗ, ដូចជា (១) ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និង ការចូលរួមរៀបចំក្របខ័ណ្ឌនៃការចែករំលែក និង ការបើកចំហទិន្នន័យពាក់ព័ន្ធនឹងបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុក្នុងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុមិនមែនធនាគារ, និង (២) ការរៀបចំកិច្ចប្រជុំ និង/ឬ សិក្ខាសាលាប្រមូលធាតុចូលសម្រាប់រៀបចំក្របខ័ណ្ឌនៃការចែករំលែក និង ការបើកចំហទិន្នន័យពាក់ព័ន្ធនឹងបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុក្នុងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុមិនមែនធនាគារ។

៣.៥. ការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជននិងការងារ

៣.៥.១. ការអភិវឌ្ឍទីផ្សារការងារ

គោលដៅជាយុទ្ធសាស្ត្រ គឺការជំរុញការអភិវឌ្ឍទីផ្សារការងារ តាមរយៈ ការបង្កើត, ការរក្សា, និង ការបង្កើន ការងារដល់កម្មករនិយោជិត, ទាំងក្នុងប្រព័ន្ធ និង ក្រៅប្រព័ន្ធ, សំដៅបង្កើនប្រាក់ចំណូល, ទ្រទ្រង់ជីវភាពសមរម្យ និង កាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ របស់ប្រជាជន។ ក្រសួង-ស្ថាប័ន ត្រូវរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រតាមវិស័យរបស់ខ្លួន ដើម្បីអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពទាំងឡាយ ដែលចង្អុលបង្ហាញដោយ ផ.យ.អ.ជ. របស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា សំដៅរួមចំណែកដល់ការសម្រេចបានទិសដៅគោលនយោបាយអាទិភាពសំខាន់ៗរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដូចខាងក្រោម៖

ទី១- ការរៀបចំផែនការវិនិយោគបន្ថែម និង យន្តការតាមដាន និងវាយតម្លៃ គ្រឹះស្ថានបណ្តុះបណ្តាល; និង ការធ្វើទំនើបកម្មហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធគាំទ្រការបណ្តុះបណ្តាលវិទ្យាសាស្ត្រអនុវត្ត និង បច្ចេកវិទ្យា។

ទី២- ការបន្តបង្កើនឱកាសការងារ, ការពង្រីកសេវាជួយស្វែងរកការងារ ប្រឹក្សាយោបល់ និង មគ្គុទ្ទេសក៍ការងារ, ការបន្តរៀបចំវេទិកាការងារ, និង ការរៀបចំឱ្យមានគ្រូបង្គោល និង ជនបង្គោលផ្នែកអាជីពសម្រាប់ជួយស្វែងរកការងារ នៅតាមគ្រឹះស្ថានសិក្សា។

ទី៣- ការពង្រឹងអនុលោមភាព និង ប្រសិទ្ធភាព នៃការគ្រប់គ្រងហត្ថពលកម្មបរទេស ស្របតាមបទដ្ឋានអន្តរជាតិ, ការរៀបចំយន្តការផ្ទេរជំនាញមកឱ្យយុវជនខ្មែរ, និង ការបង្ការការជួញដូរកម្លាំងពលកម្មឆ្លងដែនខុសច្បាប់។

ទី៤- ការបន្តពង្រឹងការអនុវត្តកាតព្វកិច្ចហ្វឹកហ្វឺនកូនជាង ដោយរួមបញ្ចូលកម្មវិធីហាត់ការ, កម្មសិក្សា, ការបង្កើនជំនាញ និង ការរៀបចំជំនាញឡើងវិញ ដើម្បីលើកកម្ពស់ផលិតភាពការងារ។

ទី៥- ការបន្តពង្រឹងគុណភាព និង ប្រសិទ្ធភាពអធិការកិច្ចការងារ, ការធ្វើវិជ្ជាជីវូបនីយកម្មអធិការការងារ, និង ការជំរុញ និង ការពង្រឹង យន្តការអធិការកិច្ចអន្តរស្ថាប័ន។

ទី៦- ការបន្តលើកកម្ពស់ជីវភាពរបស់កម្មករ-និយោជិត, ការបន្តដំឡើងប្រាក់ឈ្នួលអប្បបរមា និង អត្ថប្រយោជន៍ផ្សេងៗ, ការពិនិត្យលទ្ធភាពពង្រីកវិសាលភាពប្រាក់ឈ្នួលអប្បបរមាទៅកាន់វិស័យផ្សេងៗ, ការបន្តការតបណ្តាញអគ្គិសនី និង ទឹកស្អាត ក្នុងថ្លៃសមរម្យ, និង ការជំរុញអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីភតិសន្យាពិសេស។

ទី៧- ការបន្តការលើកកម្ពស់សុវត្ថិភាព និង សុខភាពការងារ, ការរៀបចំច្បាប់ស្តីពីសុវត្ថិភាព និង សុខភាពការងារ, ការកែលម្អគុណភាពមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន, និង ការជំរុញឱ្យមានទារកដ្ឋាន កន្លែងស្នាក់នៅ

កន្លែងបរិភោគអាហារ/អាហារដ្ឋាន ដែលមានថ្លៃសមរម្យ ក្នុងតំបន់ប្រមូលផ្តុំរោងចក្រ និង តំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេស។

ទី៨- ការបន្តពង្រឹងសុខដុមនីយកម្មក្នុងទំនាក់ទំនងវិជ្ជាជីវៈ; ការពង្រឹងសមត្ថភាព និង ការធ្វើវិជ្ជាជីវូបនីយកម្មដល់ មន្ត្រីផ្សះផ្សាវិវាទការងារ និង បុគ្គលដែលទទួលផ្នែកបុគ្គលិក; ការពង្រឹងយន្តការដោះស្រាយវិវាទការងារ; ការធានានិរន្តរភាពក្រុមប្រឹក្សាអាជ្ញាកណ្តាល; ការជំរុញដាក់ឱ្យដំណើរការតុលាការការងារ; ការរៀបចំបង្កើតមូលនិធិអភិវឌ្ឍទំនាក់ទំនងវិជ្ជាជីវៈ; និង ការជំរុញយុទ្ធនាការថ្នាក់ជាតិស្តីពី "**សហគ្រាសមួយជាសហគមន៍សុខសាន្តមួយ**"។

ទី៩- ការបន្តពង្រីកទីផ្សារការងារនៅក្រៅប្រទេស; ការទប់ស្កាត់ទេសន្តរប្រវេសន៍ការងារខុសច្បាប់; ការបណ្តុះបណ្តាល និង ការលើកកម្ពស់សិទ្ធិ ផលប្រយោជន៍ និង សេចក្តីថ្លៃថ្នូរ របស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ខ្មែរ; ការរៀបចំយន្តការទទួលស្គាល់ជំនាញ; និង ការធ្វើចល័តភាពរបបសន្តិសុខសង្គម។

សកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពសម្រាប់ក្រសួង-ស្ថាប័ន

ដើម្បីសម្រេចបានគោលនយោបាយអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលខាងលើនេះ, ក្រសួង-ស្ថាប័នទាំងអស់ត្រូវចូលរួមអនុវត្ត ដោយមានក្រសួង-ស្ថាប័នចម្បងៗចំនួន ៥ សម្របសម្រួលដឹកនាំអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាព ដូចតទៅ៖

ទី១- ក្រសួងការងារ និង បណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- រៀបចំ និង អនុវត្តគោលនយោបាយទីផ្សារការងារសកម្ម តាមរយៈការពង្រឹងការអនុវត្តគោលនយោបាយ កម្មវិធីនានាពាក់ព័ន្ធវិស័យការងារ និង ពង្រឹងយន្តការតាមដាន ត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃការអនុវត្តគោលនយោបាយ និង កម្មវិធីទាំងនោះ, ការពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពនៃយន្តការផ្តល់សេវាស្វែងរកការងារ និង វេទិកាការងារ, ការពង្រឹង និង ពង្រីកសេវាប្រឹក្សាយោបល់ និង មគ្គុទ្ទេសក៍អាជីពការងារ និង វិជ្ជាជីវៈ, ការពង្រឹងយន្តការគ្រប់គ្រងការប្រើប្រាស់កម្លាំងពលកម្ម, ការពង្រឹងការអនុវត្តគោលនយោបាយជាតិស្តីពីមុខរបរ និង ការងារ និង កម្មវិធីជំរុញការលើកកម្ពស់ផលិតភាពការងារ។
- អភិវឌ្ឍលក្ខខណ្ឌការងារ សុវត្ថិភាព សុខភាពការងារ និង សុខដុមនីយកម្មនៃទំនាក់ទំនងវិជ្ជាជីវៈស្របតាមការវិវត្តនៃទីផ្សារការងារ តាមរយៈការពង្រឹងសមត្ថភាពមន្ត្រីអធិការកិច្ច និង យន្តការអធិការកិច្ចការងារ, ការពង្រឹងការអនុវត្តគោលនយោបាយជាតិ ច្បាប់ និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធសុវត្ថិភាព និង សុខភាពការងារ, ការលុបបំបាត់ពលកម្មកុមារ និង ទម្រង់ធ្ងន់ធ្ងរបំផុតនៃពលកម្មកុមារ, ការពង្រឹងសមត្ថភាពស្ថាប័ន និង តួអង្គពាក់ព័ន្ធ ក្នុងការកំណត់ប្រាក់ឈ្នួលអប្បបរមា និង អត្ថប្រយោជន៍របស់កម្មករនិយោជិត, ការលើកកម្ពស់សុខដុមនីយកម្មនៃទំនាក់ទំនងវិជ្ជាជីវៈ ដើម្បីប្រែក្លាយសហគ្រាសមួយជាសហគមន៍សុខសាន្ត។

- ពង្រឹងការគ្រប់គ្រងទេសន្តរប្រវេសន៍ការងារប្រកបដោយ សុវត្ថិភាព គុណភាព និង ប្រសិទ្ធភាព តាមរយៈការពង្រឹង និង ពង្រីកទីផ្សារការងារនៅបរទេសដែលមានលក្ខខណ្ឌការងារល្អ, ការពង្រឹងយន្តការតម្លាភាព គណនេយ្យភាព និង ប្រសិទ្ធភាពក្នុងការជ្រើសរើស ការបណ្តុះបណ្តាល និង ការបញ្ជូនពលករទៅធ្វើការនៅបរទេស, ការពង្រឹងយន្តការគ្រប់គ្រង និង សេវាគាំពារនៅតាមប្រទេសទទួលដល់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍កម្ពុជា, ការពង្រឹងយន្តការនៃការធ្វើសមាហរណកម្មពលករទេសន្តរប្រវេសន៍កម្ពុជាដែលធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍, និង ការពង្រឹងការគ្រប់គ្រងហត្ថពលកម្មបរទេសនៅកម្ពុជា។

ទី២- ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម បន្តចូលរួមអភិវឌ្ឍទីផ្សារការងារ តាមរយៈការចុះបញ្ជីបង្កើតក្រុមហ៊ុន/សហគ្រាសថ្មីៗ និង ការផ្តល់អាជ្ញាបណ្ណ/លិខិតអនុញ្ញាតធ្វើពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក ដោយប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធស្វ័យប្រវត្តកម្ម ដើម្បីផ្តល់ភាពងាយស្រួល និង ហ័សដល់វិនិយោគ សហគ្រិន និង ធុរជនថ្មីៗ ព្រមទាំងការលើកកម្ពស់ការចងក្រងសមាគម/សម្ព័ន្ធអាជីវកម្ម សភាពាណិជ្ជកម្ម ដើម្បីដំណើរការនៃអាជីវកម្មប្រកបដោយរលូន និង ប្រកបដោយចលនការ។

ទី៣- ក្រសួងឧស្សាហកម្ម វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និង នវានុវត្តន៍ ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- បន្តលើកកម្ពស់ និង លើកទឹកចិត្តការបណ្តុះបណ្តាលសមត្ថភាព និង ជំនាញគ្រប់គ្រងធុរកិច្ច និង សហគ្រិនភាពដល់ម្ចាស់រោងចក្រ និង បុគ្គលិក របស់សហគ្រាសធុនមីក្រូ តូច និង មធ្យម និង ធុរកិច្ចថ្មី, ព្រមទាំងគាំទ្រការរៀបចំកម្មវិធីចែករំលែកបទពិសោធនៃសហគ្រិនភាព។
- ចូលរួមសហការអនុវត្តកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលធនធានមនុស្ស និង ជំនាញ ដើម្បីលើកកម្ពស់ចល័តភាពក្នុងតំបន់, ព្រមទាំងពង្រឹង និង ពង្រីកវិសាលភាពនៃទីភ្នាក់ងារជាតិមុខរបរ និង ការងារ។

ទី៤- ក្រសួងរ៉ែ និង ថាមពល ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- ជំរុញការភ្ជាប់បណ្តាញអគ្គិសនីដល់ឧស្សាហកម្ម អាជីវកម្ម និង លំនៅឋានដែលមិនទាន់មានអគ្គិសនីប្រើប្រាស់, ព្រមទាំងពង្រីកការអនុវត្តគម្រោង "អគ្គិសនីសម្រាប់គ្រួសារក្រីក្រ" និង ពង្រឹងការត្រួតពិនិត្យដោះស្រាយឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពចំពោះការស្នើសុំភ្ជាប់បណ្តាញអគ្គិសនីដំបូង។
- រៀបចំការអនុវត្តផែនការបន្ថយថ្លៃអគ្គិសនី ដើម្បីជួយសម្រួលបន្ថែមចំពោះគេហកិច្ច ដែលមានចំណូលទាប និង មធ្យម, និង បន្ថយថ្លៃអគ្គិសនីសម្រាប់ឧស្សាហកម្ម និង ពាណិជ្ជកម្ម ដើម្បីលើកកម្ពស់ភាពប្រកួតប្រជែងនៃវិស័យឧស្សាហកម្ម និង ពាណិជ្ជកម្មនៅកម្ពុជា ព្រមទាំងបន្តសិក្សារកលទ្ធភាពបន្ថយថ្លៃអគ្គិសនីបន្ថែមទៀត។

ទី៥- ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ផ្តោតអនុវត្តសកម្មភាពអាទិភាពពាក់ព័ន្ធនឹងការលើកកម្ពស់ពិពិធកម្មសេដ្ឋកិច្ចជនបទ តាមរយៈការជំរុញបង្កើតការងារ និង មុខរបរនៅជនបទ ការជំរុញសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ចគ្រួសារ និង ទីផ្សារនៅជនបទ ការបណ្តុះបណ្តាលធនធានមនុស្ស និង ជំនាញអាជីព និង គាំទ្រមជ្ឈមណ្ឌលបណ្តុះបណ្តាលវិស័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ។

៣.៥.២. ការលើកស្ទួយសហគ្រាសធុនមីក្រូ តូច និង មធ្យម ធុរកិច្ចថ្មី សហគ្រិនភាព និង ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចក្រៅប្រព័ន្ធ

គោលដៅជាយុទ្ធសាស្ត្រ គឺការបន្តជំរុញការអភិវឌ្ឍបរិយាកាសអំណោយផលដល់សហគ្រាសធុនមីក្រូ តូច និង មធ្យម និង ធុរកិច្ចថ្មី ឱ្យរីកលូតលាស់, ធន់នឹងវិបត្តិ និង មាននវានុវត្តន៍ ដែលរួមចំណែកដល់កំណើនសេដ្ឋកិច្ច និង ការបង្កើតការងារ ព្រមទាំងការអភិវឌ្ឍវិស័យសេដ្ឋកិច្ចក្រៅប្រព័ន្ធ ឆ្លងអន្តរកាលចូលទៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចក្នុងប្រព័ន្ធ។ ក្រសួង-ស្ថាប័ន ត្រូវរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រតាមវិស័យរបស់ខ្លួន ដើម្បីអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពទាំងឡាយ ដែលចង្អុលបង្ហាញដោយ ផ.យ.អ.ជ. របស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា សំដៅរួមចំណែកដល់ការសម្រេចបានទិសដៅគោលនយោបាយអាទិភាពសំខាន់ៗរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដូចខាងក្រោម៖

ទី១- ការបន្តរៀបចំ និង ការដាក់ឱ្យអនុវត្តគោលនយោបាយ យុទ្ធសាស្ត្រ និង បទប្បញ្ញត្តិនានា ; ការជានាកែលម្អអភិបាលកិច្ចសាធារណៈ; ការលើកស្ទួយបរិយាកាសអំណោយផលដល់សហគ្រាសធុន មីក្រូ តូច និង មធ្យម និង ធុរកិច្ចថ្មី; និង ការលើកកម្ពស់ការផ្តល់សេវាសាធារណៈ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ដល់គ្រប់តួអង្គ ក្នុងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីសហគ្រិនភាព។

ទី២- ការបន្តលើកកម្ពស់ និង ការលើកទឹកចិត្ត ការបណ្តុះបណ្តាលសមត្ថភាព និង ជំនាញគ្រប់គ្រងធុរកិច្ច និង សហគ្រិនភាព ដល់ម្ចាស់សហគ្រាសធុនមីក្រូ តូច និង មធ្យម និង ធុរកិច្ចថ្មី; ការគាំទ្រការរៀបចំកម្មវិធីចែករំលែករបស់សហគ្រិនដែលមានបទពិសោធ (Mentorship); និង ការបណ្តុះបណ្តាលសមត្ថភាព និង ជំនាញរបស់បុគ្គលិកបម្រើការក្នុងសហគ្រាសធុនមីក្រូ តូច និង មធ្យម និង ធុរកិច្ចថ្មី។

ទី៣- ការបន្តពង្រឹង និង ការពង្រីកទីផ្សារក្នុងស្រុក និង សកល សម្រាប់សហគ្រាសធុនមីក្រូ តូច និង មធ្យម និង ធុរកិច្ចថ្មី តាមរយៈការដាក់ឱ្យអនុវត្តយន្តការគាំទ្ររបស់រដ្ឋនានា និង លទ្ធកម្មសាធារណៈ; ព្រមទាំងការផ្តល់ ការគាំទ្រ និង ការលើកទឹកចិត្ត ដល់ការបង្កើតបណ្តាញធុរកិច្ច (Business Networking)។

ទី៤- ការបង្កើនលទ្ធភាពទទួលបានហិរញ្ញវត្ថុដល់សហគ្រាសធុន មីក្រូ តូច និង មធ្យម និង ធុរកិច្ចថ្មី ដែលមានសក្តានុពល តាមរយៈ ការអភិវឌ្ឍផលិតផលហិរញ្ញវត្ថុថ្មីៗ ក្នុងទីផ្សារឥណទាន និង ទីផ្សារហិរញ្ញវត្ថុ, ការផ្តល់ជំនួយឥតសំណង (Grants) និង ការពិចារណាចូលរួមវិនិយោគក្នុងក្រុមហ៊ុន, ការបន្តពង្រីកមូលនិធិអភិវឌ្ឍសហគ្រិនភាព និង ការលើកទឹកចិត្តដល់វិស័យឯកជន ឱ្យវិនិយោគលើសហគ្រាសធុន មីក្រូ តូច និង មធ្យម និង ធុរកិច្ចថ្មី។

ទី៥- ការបង្កើនវិនិយោគសាធារណៈលើថ្នាលបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល ប្រព័ន្ធឡូជីស្ទីក និង ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ដើម្បីគាំទ្រដល់សហគ្រាសធុន មីក្រូ តូច និង មធ្យម និង ធុរកិច្ចថ្មី ដែលតភ្ជាប់ និង ស្ថិតនៅក្នុងសួនបណ្តុំសហគ្រាសធុន មីក្រូ តូច និង មធ្យម តំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេស ឬ ទីតាំងភូមិសាស្ត្រយុទ្ធសាស្ត្រនានា; និង ការលើកទឹកចិត្តវិស័យឯកជនឱ្យវិនិយោគលើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធទាំងនេះ។

ទី៦- ការរៀបចំ និង ការដាក់ឱ្យអនុវត្តយន្តការលើកកម្ពស់វប្បធម៌សហគ្រិនភាព និង ធុរកិច្ច តាមរយៈ ការបញ្ជ្រាបការយល់ដឹង និង គុណតម្លៃសហគ្រិនភាព, ការច្នៃប្រឌិត, ការបង្កើតថ្មី និង ការទទួលយកហានិភ័យ ធុរកិច្ច ដល់សាធារណជន។

ទី៧- ការរៀបចំ និង ការដាក់ឱ្យអនុវត្តនូវយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចក្រៅប្រព័ន្ធឆ្នាំ២០២៣-២០២៨។

សកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពសម្រាប់ក្រសួង-ស្ថាប័ន

ដើម្បីសម្រេចបានគោលនយោបាយអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលខាងលើនេះ, ក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធត្រូវចូលរួមអនុវត្ត ដោយមានក្រសួង-ស្ថាប័នចម្បងៗចំនួន ៣ សម្របសម្រួលដឹកនាំអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាព ដូចតទៅ៖

ទី១- ក្រសួងឧស្សាហកម្ម វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និង នវានុវត្តន៍ ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- ពង្រឹងយន្តការផ្តល់លិខិតអនុញ្ញាតបើកសហគ្រាស និងសេវាសាធារណៈដទៃទៀតដែលគាំទ្រដល់អាជីវកម្មរបស់សហគ្រាស តាមរយៈប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក ក្រោមក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីការអភិវឌ្ឍសេវាអេឡិចត្រូនិកសម្រាប់ធុរកិច្ចឆ្នាំ២០២៥-២០២៨។
- បន្តពង្រឹងក្របខ័ណ្ឌស្ថាប័ន និង សមត្ថភាពគ្រប់គ្រងមាត្រាសាស្ត្រ និង ស្តង់ដា ដែលជាគ្រឹះសម្រាប់សកម្មភាពឧស្សាហកម្ម, និង ខិតខំប្រឹងប្រែងបន្តរៀបចំក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្ត និង ការទទួលស្គាល់ជាអន្តរជាតិនូវស្ថាប័នជាតិសំខាន់ៗ, រួមមាន មជ្ឈមណ្ឌលមាត្រាសាស្ត្រជាតិ និង វិទ្យាស្ថានស្តង់ដាកម្ពុជា។
- ពិនិត្យលទ្ធភាពផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាល និង ការវិនិយោគលើគ្រឿងម៉ាស៊ីន និង គ្រឿងបរិក្ខារផលិតកម្ម ដល់សហគ្រាសធុនតូច និង មធ្យម, ព្រមទាំងផ្តល់ការលើកទឹកចិត្តផ្សេងទៀតដល់សហគ្រាសធុនតូច និង មធ្យម ដោយផ្សារភ្ជាប់លក្ខខណ្ឌនៃការផលិតវត្ថុធាតុដើមក្នុងស្រុក ការលើកកម្ពស់គុណភាពផលិតផល និង ទំនើបកម្មកែច្នៃខ្សែច្រវាក់ផលិតកម្ម សំដៅផ្សារភ្ជាប់ទៅនឹងក្រុមហ៊ុន/សាជីវកម្មពហុជាតិ។
- ពង្រឹងសមត្ថភាព និង សហគ្រិនភាពនៃសហគ្រាសក្នុងស្រុក ដើម្បីផ្សារភ្ជាប់និងទាញយកផលប្រយោជន៍ពីសក្តានុពលសហគ្រាស និង វិនិយោគបរទេសធំៗក្នុងតំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេស។
- ជួយគាំទ្រលើកកម្ពស់សមត្ថភាព និង សមត្ថកិច្ចមាត្រាសាស្ត្រ និង ស្តង់ដា ក្នុងការធានានូវបរិមាណ គុណភាព សុវត្ថិភាព សេវាកម្ម បរិស្ថាន និង អភិបាលកិច្ច។
- បន្តកសាង និង អភិវឌ្ឍថ្នាលឌីជីថលគ្រឹះរួម និង ថ្នាលនវានុវត្តន៍ឌីជីថល, ព្រមទាំងរៀបចំយន្តការផ្សេងៗ ដើម្បីដាក់ឱ្យអនុវត្តកម្មវិធីបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាស។
- លើកកម្ពស់ការប្រើប្រាស់វិទ្យាសាស្ត្រ និង បច្ចេកវិទ្យា, ក៏ដូចជាអភិវឌ្ឍវិទ្យាស្ថានជាតិវិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និង នវានុវត្តន៍ ឱ្យក្លាយជាកន្លែងប្រមូលផ្តុំគំនិតច្នៃប្រឌិត, ការបង្កើតថ្មី និង នវានុវត្តន៍សម្រាប់បម្រើប្រយោជន៍ដល់វិស័យឧស្សាហកម្ម និង សិប្បកម្ម, ជាពិសេស សហគ្រាសធុន មីក្រូ តូច និង មធ្យម។

ទី២- ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម បន្តពង្រឹង និង ពង្រីកទីផ្សារក្នុងស្រុក និង អន្តរជាតិ សម្រាប់សហគ្រាសធុនមីក្រូ តូច និង មធ្យម ធុរកិច្ចថ្មីៗ និង អាជីវកម្មនៃសេដ្ឋកិច្ចក្រៅប្រព័ន្ធ ដោយប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធស្វ័យប្រវត្តកម្មក្នុងការចុះបញ្ជីពាណិជ្ជកម្ម ការផ្តល់លិខិតអនុញ្ញាត និង អាជ្ញាបណ្ណ ការធ្វើពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក ព្រមទាំងចូលរួមលើកកម្ពស់វប្បធម៌សហគ្រិនភាព ធុរកិច្ច និង អាជីវកម្មនៃសេដ្ឋកិច្ចក្រៅប្រព័ន្ធ តាមរយៈការផ្តល់ការអនុគ្រោះគាំទ្រនានាដល់អាជីវកម្មទាំងនោះ រួមទាំង សេវាប្រឹក្សាយោបល់ សេវាសាធារណៈផ្សេងៗ ការបង្កើតក្រុមប្រឹក្សាធុរកិច្ច ការផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលសមត្ថភាព និង ការផ្តល់ព័ត៌មានទីផ្សារដល់វិស័យឯកជន។

ទី៣- ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- រៀបចំ និង ដាក់ឱ្យអនុវត្តនូវយុទ្ធសាស្ត្រជាតិស្តីពីការអភិវឌ្ឍធុរកិច្ចថ្មី។
- បន្តអនុវត្តកម្មវិធីថ្នាក់ជាតិស្តីអំពីធុរកិច្ចថ្មីកម្ពុជា, ចូលរួមកសាងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីធុរកិច្ចថ្មី, និង បន្តរៀបចំកម្មវិធីគាំទ្រដល់ធុរកិច្ចថ្មី ដូចជា ការរៀបចំកម្មវិធីបណ្តុះពន្លកអាជីវកម្ម, កម្មវិធីពន្លឿនអាជីវកម្ម ជាដើម។
- បន្តអនុវត្តកម្មវិធីបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាស ដើម្បីជំរុញការចាប់យកឌីជីថលរបស់សហគ្រាសធុនមីក្រូ តូច និង មធ្យម។
- ផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដល់សហគ្រាស និង ធុរកិច្ចថ្មី ដែលធ្វើសកម្មភាពអាជីវកម្មសហគ្រិនភាព និង នវានុវត្តន៍។
- ផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានសម្រាប់អភិវឌ្ឍជំនាញដល់សហគ្រាសធុនមីក្រូ តូច និង មធ្យម ក្នុងការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពរបស់ខ្លួនពាក់ព័ន្ធនឹងការអភិវឌ្ឍអាជីវកម្ម និង ជំនាញឌីជីថល ជាដើម។
- បន្តរៀបចំ និង អនុវត្តយន្តការលើកទឹកចិត្តផ្នែកពន្ធដារដល់សហគ្រាស ធុរកិច្ចថ្មី និង សេដ្ឋកិច្ចក្រៅប្រព័ន្ធ។

៣.៥.៣. ការពង្រឹងភាពជាដៃគូវិស័យសាធារណៈ និង វិស័យឯកជន

គោលដៅជាយុទ្ធសាស្ត្រ គឺការបន្តពង្រឹងភាពជាដៃគូរវាងរដ្ឋ និង ឯកជន ដែលជាយន្តការមិនអាចខ្វះបាន និង មានប្រសិទ្ធភាព ក្នុងការគាំទ្រពិពិធកម្ម និង កំណើន ,និង ការបន្តពង្រឹងការគ្រប់គ្រងហានិភ័យនៃកាតព្វកិច្ចបំណុលជាយថាហេតុ ចំពោះការអនុវត្តគម្រោងវិនិយោគសាធារណៈ ក្រោមយន្តការភាពជាដៃគូរវាងរដ្ឋ និង ឯកជន។ ក្រសួង-ស្ថាប័ន ត្រូវរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រតាមវិស័យរបស់ខ្លួន ដើម្បីអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពទាំងឡាយដែលចង្អុលបង្ហាញដោយ ផ.យ.អ.ជ. របស់រាជរដ្ឋាភិបាលនីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា សំដៅរួមចំណែកធ្វើឱ្យសម្រេចទិសដៅគោលនយោបាយអាទិភាពសំខាន់ៗ ដូចខាងក្រោម៖

ទី១- ការបន្តបញ្ជ្រាបការយល់ដឹង និង ការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពស្ថាប័ន និង ធនធានមនុស្ស នៅតាមក្រសួង-ស្ថាប័ន ពាក់ព័ន្ធនឹងការរៀបចំ ការអភិវឌ្ឍ ការអនុវត្ត និង ការគ្រប់គ្រង គម្រោងវិនិយោគសាធារណៈតាមយន្តការភាពជាដៃគូរវាងរដ្ឋ និង ឯកជន។

ទី២- ការជំរុញ និង ការអភិវឌ្ឍ ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធគាំទ្រទីផ្សារភាពជាដៃគូរវាងរដ្ឋ និង ឯកជន តាមរយៈការរៀបចំបង្កើតយន្តការគាំទ្រហិរញ្ញវត្ថុ និង ការគាំទ្រពីរដ្ឋ ដែលកំណត់ដោយច្បាប់ស្ដីពីភាពជាដៃគូរវាងរដ្ឋ និង ឯកជន និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តជាធរមាន។

ទី៣- ការបន្តអភិវឌ្ឍគម្រោងវិនិយោគសាធារណៈ តាមយន្តការភាពជាដៃគូរវាងរដ្ឋ និង ឯកជន ដោយផ្ដោតលើគម្រោងផ្ដួចផ្ដើមដោយរដ្ឋ សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និង ការផ្ដល់សេវាសាធារណៈកាន់តែប្រសើរ សំដៅគាំទ្រដល់កំណើនសេដ្ឋកិច្ច និង ការបន្ថយសម្ពាធថវិកាជាតិ និង បន្ទុកបំណុលសាធារណៈ។

ទី៤- ការបន្តជំរុញយន្តការសម្របសម្រួលកម្រិតអន្តរស្ថាប័ន ដើម្បីប្រមូលព័ត៌មាន និង ទិន្នន័យគម្រោង សំដៅពង្រឹងការវិភាគ និង ការគ្រប់គ្រងហានិភ័យហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ។

ទី៥- ការបន្តរៀបចំយន្តការពិនិត្យ និង តាមដាន ការអនុវត្តកាតព្វកិច្ចរបស់រដ្ឋ និង ឯកជន ដោយអនុលោមតាមកិច្ចសន្យាភាពជាដៃគូរវាងរដ្ឋ និង ឯកជន និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តជាធរមាន។

សកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពសម្រាប់ក្រសួង-ស្ថាប័ន

ដើម្បីសម្រេចបានគោលនយោបាយអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលខាងលើនេះ, ក្រសួង-ស្ថាប័នទាំងអស់ត្រូវចូលរួមអនុវត្ត ដោយមានក្រសួង-ស្ថាប័នចម្បងៗចំនួន២ សម្របសម្រួលដឹកនាំអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាព ដូចតទៅ៖

ទី១- ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម បន្តពង្រឹងភាពជាដៃគូវិស័យសាធារណៈ និង វិស័យឯកជន, ជំរុញការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធគាំទ្រវិស័យឯកជន និង ទីផ្សារ, ធានាបាននូវចរាចរទំនិញ និង និរន្តភាពនៃការផ្គត់ផ្គង់ផលិតផលលើទីផ្សារ តាមរយៈការបង្កើតទីផ្សារលក់ដុំ, ការរៀបចំឱ្យមានអនុស្សរណៈយោគយល់គ្នារវាងរដ្ឋ និង ឯកជនដើម្បីកែច្នៃផលិតផលកសិកម្មសម្រាប់បម្រើទីផ្សារក្នុងស្រុក និង ការនាំចេញ, និង ការបង្កើតឱ្យមានមជ្ឈមណ្ឌលពាណិជ្ជកម្មឯកជនកម្ពុជានៅក្រៅប្រទេសសម្រាប់ផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានពាណិជ្ជកម្ម វិនិយោគ វប្បធម៌ ទេសចរណ៍ និង ផលិតផលសក្តានុពលកម្ពុជា។

ទី២- ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ផ្ដោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- បន្តពិនិត្យ និង កែសម្រួលតាមការចាំបាច់នូវក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធ, យន្តការស្ថាប័ន, នីតិវិធីគ្រប់គ្រងប្រតិបត្តិការនៃគម្រោងវិនិយោគសាធារណៈ តាមយន្តការភាពជាដៃគូរដ្ឋ-ឯកជន។
- ពិនិត្យលទ្ធភាពលើការវិនិយោគសាធារណៈ តាមយន្តការភាពជាដៃគូរវាងរដ្ឋ និង ឯកជន ក្នុងវិស័យសង្គមកិច្ច, រួមមាន ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសេវាសុខភាពសាធារណៈ និង ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធអប់រំ និង កីឡា ជាដើម។

៣.៥.៤. ការពង្រឹងការប្រកួតប្រជែង

គោលដៅជាយុទ្ធសាស្ត្រ គឺការបន្តជំរុញការប្រកួតប្រជែងស្មើភាព តាមរយៈ ការបន្តបង្កើតបរិយាកាសធ្វើធុរកិច្ចដោយស្មើភាព, គ្មានការរើសអើង, តាមនីតិវិធីដោយយុត្តិធម៌ និង ស្របតាមអភិក្រម "**ជវភាពនៃ**

ប្រព័ន្ធតួអង្គតែមួយ" សំដៅរួមចំណែកដល់ការបង្កើតមុខទំនិញ និង សេវាកម្មថ្មីៗ; និង ការបង្កើនផលិតភាព និង ប្រសិទ្ធភាពសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា។ ក្រសួង-ស្ថាប័ន ត្រូវរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រតាមវិស័យរបស់ខ្លួន ដើម្បីអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពទាំងឡាយ ដែលចង្អុលបង្ហាញដោយ ផ.យ.អ.ជ. របស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា សំដៅរួមចំណែកដល់ការសម្រេចបានទិសដៅគោលនយោបាយអាទិភាពសំខាន់ៗ របស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដូចខាងក្រោម៖

ទី១- ការបន្តពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពនៃការអនុវត្ត ច្បាប់ស្តីពីការប្រកួតប្រជែង, ច្បាប់ស្តីពីកិច្ចការពារអ្នកប្រើប្រាស់ និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធ ជាធរមាន; ការការពារកម្មសិទ្ធិឯកជនស្របច្បាប់; និង ការទប់ស្កាត់រាល់ប្រតិបត្តិការ និង សកម្មភាព ធុរកិច្ចទាំងឡាយ ដែលរារាំង, រឹតត្បិត, ឬ បង្ខូច, ដល់ការប្រកួតប្រជែងស្មើភាព និង យុត្តិធម៌។

ទី២- ការបន្តពង្រឹងសមត្ថភាពស្ថាប័ន, រៀបចំ និង អនុវត្ត គោលនយោបាយ និង និយ័តកម្មទីផ្សារ, និង រៀបចំយន្តការ តាមដាន ត្រួតពិនិត្យ និង វាយតម្លៃ លើចរិតធុរកិច្ច និង លើការរួមបញ្ចូលគ្នានៃធុរកិច្ចរបស់សហគ្រាសដែលមាន ឬ អាចមាន កម្មវត្ថុ ឬ អានុភាព រារាំង រឹតត្បិត ឬ បង្ខូច ដល់ការប្រកួតប្រជែង ឬ បង្កើនអំណាចផ្តាច់មុខក្នុងទីផ្សារ (Monopoly Power)។

ទី៣- ការរៀបចំ និង ការដាក់ចេញ យន្តការ និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តចាំបាច់ សម្រាប់គ្រប់គ្រង និង ដោះស្រាយ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និង ស័ក្តិសិទ្ធភាព ចំពោះការបង្កើត ឬ ការព្រមព្រៀង ឬ សកម្មភាពឃុបឃិត នៃសហគ្រាស (Collusion) ក្នុងការកំណត់ភូមិសាស្ត្រលក់ទំនិញ ឬ សេវាកម្ម, ការរក្សា ឬ ការកំណត់ថ្លៃឱ្យខ្ពស់ជាងថ្លៃទីផ្សារប្រកួតប្រជែង ដែលប៉ះពាល់ដល់ការផលិតទំនិញ និង សេវាថ្មីៗ។

ទី៤- ការបន្តពង្រឹងការការពារ កម្មសិទ្ធិបញ្ញា និង ទ្រព្យសម្បត្តិឯកជនស្របច្បាប់ ដើម្បីលើកកម្ពស់ការបង្កើតផលិតផល និង សេវាកម្មថ្មីៗ, ការច្នៃប្រឌិត និង ការនវានុវត្ត ក្នុងគោលបំណងធានាឱ្យមានការប្រកួតប្រជែងនៅក្នុងទីផ្សារ។

ទី៥- ការបន្តជំរុញ ការរៀបចំ, ការអភិវឌ្ឍ, ការធ្វើវិសោធនកម្ម និង ការអនុវត្ត គោលនយោបាយ ច្បាប់ និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត ពាក់ព័ន្ធនឹងការប្រកួតប្រជែង; និង ការបន្តពង្រឹងសមត្ថភាពគណៈកម្មាធិការប្រកួតប្រជែងកម្ពុជា, យន្តការដោះស្រាយជម្លោះធុរកិច្ច, និង យន្តការការពារសិទ្ធិអ្នកប្រើប្រាស់ ស្របតាមស្តង់ដាគុណភាព សុវត្ថិភាព និង សុខភាព។

ទី៦- ការរៀបចំ និង ការដាក់ចេញ យន្តការការពារសិទ្ធិអ្នកប្រើប្រាស់ ឱ្យដើរតួនាទីចម្បងក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហាជំនួសអ្នកប្រើប្រាស់ ក្នុងករណីមានវិវាទប្រតិបត្តិការទិញ-លក់ ទំនិញ និង សេវាគ្រប់ប្រភេទ។

សកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពសម្រាប់ក្រសួង-ស្ថាប័ន

ដើម្បីសម្រេចបានគោលនយោបាយអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលខាងលើនេះ, ក្រសួង-ស្ថាប័នទាំងអស់ត្រូវចូលរួមអនុវត្ត ដោយមានក្រសួង-ស្ថាប័នចម្បងៗចំនួន ២ សម្របសម្រួលដឹកនាំអនុវត្ត សកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាព ដូចតទៅ៖

ទី១- ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម បន្តពង្រឹងភាពប្រកួតប្រជែងរបស់កម្ពុជាក្នុងទីផ្សារជាតិ និង អន្តរជាតិ ដោយបង្កើតបរិយាកាសធុរកិច្ចស្មើភាពគ្មានការរើសអើង ដែលមានសុចរិតភាពក្នុងអាជីវកម្ម អនុលោមតាមនីតិវិធីត្រឹមត្រូវ ការពារកម្មសិទ្ធិឯកជនស្របច្បាប់ ការទប់ស្កាត់សកម្មភាពធុរកិច្ចទាំងឡាយដែលរារាំង រឹតត្បិតឬបង្ខូចដល់ការប្រកួតប្រជែងស្មើភាព និង ត្រឹមត្រូវ តាមរយៈការពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីការប្រកួតប្រជែង ច្បាប់ស្តីពីកិច្ចការពារអ្នកប្រើប្រាស់ ច្បាប់ស្តីពីសុវត្ថិភាពម្ហូបអាហារ ច្បាប់កម្មសិទ្ធិបញ្ញា ច្បាប់ស្តីពីគុណភាពនិងសុវត្ថិភាពទំនិញនិងសេវា ច្បាប់ស្តីពីវិធានពាណិជ្ជកម្ម និង បញ្ជីពាណិជ្ជកម្ម ច្បាប់ស្តីពីឧបាស្រ័យពាណិជ្ជកម្ម និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធនានា; ការរៀបចំយន្តការដោះស្រាយជម្លោះធុរកិច្ច និង ការពារសិទ្ធិធុរជននិងអ្នកប្រើប្រាស់; ការពង្រឹងសមត្ថភាពគណៈកម្មការប្រកួតប្រជែងកម្ពុជា និង គណៈកម្មការកិច្ចការពារសិទ្ធិអ្នកប្រើប្រាស់; ការលើកកម្ពស់ពិពិធកម្មផលិតផល និងសេវាកម្មថ្មីៗ ការច្នៃប្រឌិត និង នវានុវត្តន៍ ដើម្បីជានាភាពប្រកួតប្រជែងក្នុងទីផ្សារ; និង ការបង្កើតយន្តការលើកស្ទួយម៉ាកទំនិញកម្ពុជា ពិសេសម៉ាកសម្គាល់ភូមិសាស្ត្រទំនិញ និង ម៉ាកសមូហភាព សំដៅជំរុញបង្កើនការនាំចេញ។

ទី២- គណៈកម្មាធិការជាតិជំរុញចលនាភូមិមួយផលិតផលមួយ បន្តជំរុញអនុវត្តគោលនយោបាយជាតិស្តីពីការជំរុញចលនាភូមិមួយផលិតផលមួយ ២០១៦-២០២៦ ដោយផ្តោតលើយុទ្ធសាស្ត្រជាអាទិភាពចំនួន៥, រួមមាន ១) ការអភិវឌ្ឍក្របខ័ណ្ឌឯកសារគតិយុត្ត ស្ថាប័ន និង ធនធានមនុស្ស, ២) ការស្រាវជ្រាវការអភិវឌ្ឍ ការចងក្រងផលិតផល និង ការរៀបចំស្តង់ដាផលិតផល, ៣) ការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងបទពិសោធ និង ការផ្លាស់ប្តូរផ្នត់គំនិត, ៤) ការជំរុញទីផ្សារសម្រាប់ផលិតផលភូមិមួយផលិតផលមួយ និង ផលិតផលសក្តានុពលក្នុងស្រុក, និង ៥) ការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព តាមរយៈការលើកកម្ពស់ការចូលរួមពីភាគីពាក់ព័ន្ធ។

៣.៥.៥. ការពង្រឹងប្រព័ន្ធធនាគារ និង វិស័យហិរញ្ញវត្ថុមិនមែនធនាគារ

គោលដៅជាយុទ្ធសាស្ត្រ គឺការបន្តពង្រឹងប្រព័ន្ធធនាគារ និង វិស័យហិរញ្ញវត្ថុមិនមែនធនាគារ ឱ្យកាន់តែមាន ស័ក្តិសិទ្ធិភាព, ភាពធន់នឹងវិបត្តិ, បរិយាបន្ន, ពិពិធភាព និង ភាពទំនើប តាមរយៈការបន្តអភិវឌ្ឍក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្ត, ជំរុញភាពស៊ីជម្រៅហិរញ្ញវត្ថុ, ពង្រឹងសមត្ថភាពស្ថាប័ន និង អក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុ, និង លើកស្ទួយឌីជីថលូបនីយកម្មក្នុងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ។ ក្រសួង-ស្ថាប័ន ត្រូវរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រតាមវិស័យរបស់ខ្លួន ដើម្បីអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពទាំងឡាយ ដែលចង្អុលបង្ហាញដោយ ផ.យ.អ.ជ. របស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា សំដៅរួមចំណែកដល់ការសម្រេចបានទិសដៅគោលនយោបាយអាទិភាពសំខាន់ៗរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដូចខាងក្រោម៖

ទី១- ការបន្តអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍវិស័យហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ២០១៦-២០២៥ ព្រមទាំងការធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្មយុទ្ធសាស្ត្រនេះ ដើម្បីបន្ត អភិវឌ្ឍក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្ត, ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុ និង យន្តការសម្របសម្រួលនយោបាយ, និង លើកស្ទួយតួនាទីអន្តរការិយកម្មនៃប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុ; ការ-

ពង្រឹងសមត្ថភាពស្ថាប័ន និង មូលធនមនុស្ស ក្នុងវិស័យធនាគារ និង ហិរញ្ញវត្ថុមិនមែនធនាគារ; និង ការធ្វើពិពិធកម្មផលិតផលហិរញ្ញវត្ថុ។

ទី២- ការបន្តធានាស្ថិរភាពហិរញ្ញវត្ថុ តាមរយៈ ការពង្រឹងយន្តការគ្រប់គ្រង និង ត្រួតពិនិត្យវិស័យធនាគារ និង វិស័យហិរញ្ញវត្ថុមិនមែនធនាគារ; ការបន្តប្រឆាំងការសម្អាតប្រាក់ និង ហិរញ្ញប្បទានភេរវកម្ម; ការកាត់បន្ថយធនាគារស្រមោល; និង ការជំរុញបន្ថែមដល់ការប្រើប្រាស់ប្រាក់រៀល។

ទី៣- ការបន្តពង្រឹងអន្តរកម្មហិរញ្ញវត្ថុ តាមរយៈ ការបន្តយុទ្ធនាការផ្សព្វផ្សាយដល់សាធារណជន, ការរៀបចំ កម្មវិធីសិក្សា និង ការបណ្តុះបណ្តាលការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ ដល់ម្ចាស់ និង អ្នកគ្រប់គ្រងសហគ្រាស ជាពិសេស សហគ្រាសធុនមីក្រូ តូច និង មធ្យម; និង ការបន្តជំរុញការអនុវត្តស្តង់ដារបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិកម្ពុជា (CIFRS)។

ទី៤- ការបន្តអភិវឌ្ឍទីផ្សារមូលបត្រ តាមរយៈ ការជំរុញ និង ការលើកទឹកចិត្ត ដល់ក្រុមហ៊ុនក្នុងស្រុក ដែលមានលក្ខណសម្បត្តិគ្រប់គ្រាន់ ឱ្យបោះផ្សាយលក់មូលបត្រជាសាធារណៈ; ការបង្កើតយន្តការលើកទឹកចិត្តដល់វិនិយោគិនស្ថាប័ន; ការបង្កើតប្រតិបត្តិករទីផ្សារមូលបត្រអនាគត; និង ការបង្កើតយន្តការគ្រប់គ្រងការជួញដូរទ្រព្យឌីជីថល។

ទី៥- ការជំរុញការអភិវឌ្ឍទីផ្សារឧបករណ៍និស្សន្ទ ដែលជាថ្នាលលើកកម្ពស់ការគ្រប់គ្រងហានិភ័យហិរញ្ញវត្ថុ និង យន្តការកំណត់អត្រាការប្រាក់អនាគត តាមរយៈ ការរៀបចំក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្ត, ការរៀបចំហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធគាំទ្រ និង ការទាក់ទាញតួអង្គផ្តល់សន្ទនីយភាព។

ទី៦- ការបន្តពង្រីកផលិតផលធានារ៉ាប់រង, ជាពិសេសសេវាធានារ៉ាប់រងអាយុជីវិត និង សេវាធានារ៉ាប់រងខ្នាតតូច, តាមរយៈ ការកែសម្រួលក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្ត, ការរៀបចំស្តង់ដាចាំបាច់នានា, ការពង្រឹងសមត្ថភាពនិយ័តករធានារ៉ាប់រង, និង ការបង្កើនការចូលរួមក្នុងទីផ្សារធានារ៉ាប់រង។

ទី៧- ការបន្តពង្រឹងវិស័យអភិវឌ្ឍអចលនវត្ថុ, ជាពិសេស អាជីវកម្មអភិវឌ្ឍលំនៅឋាន និង អាជីវកម្មផ្តល់ សេវាកម្មអចលនវត្ថុ និង វិស័យបញ្ចាំ និង ប្រាតិភោគដោយអនុប្បទាន, តាមរយៈ ការរៀបចំ និង ការកែសម្រួល ក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្ត, ការអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងទិន្នន័យអចលនទ្រព្យនៅកម្ពុជា, ការពង្រឹងសមត្ថភាពមន្ត្រីជំនាញ និង អ្នកចូលរួមទីផ្សារ។

ទី៨- ការបន្តអភិវឌ្ឍវិស័យបរធនបាលកិច្ច ដោយជំរុញ និង ពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់; ការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងជាសាធារណៈ; និង ការអភិវឌ្ឍទីផ្សារ, ប្រតិបត្តិករ និង ផលិតផលបរធនបាលកិច្ចថ្មីៗ; ព្រមទាំងការសិក្សា និង ការបង្កើត យន្តការគ្រប់គ្រង និង ប្រតិបត្តិការ តាមនវានុវត្តន៍បច្ចេកវិទ្យា។

សកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពសម្រាប់ក្រសួង-ស្ថាប័ន

ដើម្បីសម្រេចបានគោលនយោបាយអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលខាងលើនេះ, ក្រសួង-ស្ថាប័នទាំងអស់ត្រូវចូលរួមអនុវត្ត ដោយមានស្ថាប័នចម្បងៗចំនួន ៨ សម្របសម្រួលដឹកនាំអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាព ដូចតទៅ៖

ទី១- ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

វិស័យធនាគារ

- បន្តរក្សាស្ថិរភាពហិរញ្ញវត្ថុ តាមរយៈការពង្រឹងអភិបាលកិច្ច ជំនាញ និង សមត្ថភាពរបស់ក្រុមការងារតាមដានស្ថិរភាពហិរញ្ញវត្ថុ, ការពង្រឹងប្រព័ន្ធផ្តល់សញ្ញាជាមុន, និង ការរៀបចំ និង ការវិភាគទិន្នន័យ និង ព័ត៌មានចាំបាច់នានា។
- ត្រៀមបង្ការ និង ដោះស្រាយវិបត្តិ តាមរយៈការពង្រឹងការត្រួតពិនិត្យនានា ការរៀបចំក្របខ័ណ្ឌនីតិវិធីសហប្រតិបត្តិការដោះស្រាយវិបត្តិ និង ការបង្កើតផែនការយថាភាពជាតិ។
- សិក្សាពីលទ្ធភាពបង្កើតយន្តការការពារប្រាក់បញ្ញើរបស់អតិថិជន ដើម្បីបង្កើនជំនឿទុកចិត្តលើប្រព័ន្ធធនាគារកម្ពុជា។
- អនុវត្តគោលការណ៍គ្រឹះស្នូលបាសែល (Basel) ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យធនាគារ និង ស្តង់ដាសកល, ដែលជាធាតុដ៏សំខាន់ ក្នុងការលើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាពនៃការត្រួតពិនិត្យវិស័យធនាគារ ដើម្បីគ្រប់គ្រងហានិភ័យឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព។
- ពង្រឹងបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីអនុបាតភាពគ្រប់គ្រាន់នៃដើមទុន និង បទប្បញ្ញត្តិស្តីពីសកម្មភាពកែតម្រូវបន្ទាន់ ព្រមទាំងលើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាពនៃការត្រួតពិនិត្យធនាគារ សំដៅអនុវត្តឱ្យបានពេញលេញនូវវិធីសាស្ត្រត្រួតពិនិត្យធនាគារផ្អែកហានិភ័យ និង ទស្សនអនាគត។
- ជំរុញការប្រើប្រាស់ប្រាក់រៀលបន្ថែមទៀត តាមរយៈការដាក់ចេញនូវគោលនយោបាយ និងវិធានការថ្មីៗសមស្រប និង មានប្រសិទ្ធភាព ក្នុងការលើកកម្ពស់ការប្រើប្រាស់ប្រាក់រៀលឱ្យបានជាអតិបរមា។
- អភិវឌ្ឍទីផ្សារអន្តរធនាគារ និង បង្កើតឧបករណ៍រូបិយវត្ថុថ្មីៗ ដើម្បីកាត់បន្ថយការចំណាយលើថ្លៃដើម និង លើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាពនៃនយោបាយរូបិយវត្ថុ សំដៅរក្សាស្ថិរភាពថ្លៃ។
- លើកកម្ពស់ហិរញ្ញប្បទានដល់វិស័យដែលមានផលិតភាពខ្ពស់ និង សហគ្រាសធុនតូច និង មធ្យម។
- គ្រប់គ្រងហានិភ័យនៃការសម្អាតប្រាក់ ដោយពង្រឹងអង្គភាពស៊ើបការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជាលើការវាយតម្លៃហានិភ័យស្តីពីការសម្អាតប្រាក់ និង ហិរញ្ញប្បទានភេរវកម្ម ការត្រួតពិនិត្យពាក់ព័ន្ធនឹងអនុលោមភាពនានា។
- លើកកម្ពស់សន្តិសុខសាយប័រ និង សុវត្ថិភាពនៃការគ្រប់គ្រងទិន្នន័យ ដើម្បីរក្សាស្ថិរភាព និងធានានូវការរីកចម្រើននៃវិស័យធនាគារ និង ហិរញ្ញវត្ថុ កម្ពុជា។
- ពង្រឹង និង ពង្រីកហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធប្រព័ន្ធទូទាត់សងប្រាក់ ដើម្បីកាត់បន្ថយចំណាយក្នុងការធ្វើប្រតិបត្តិការ និង បង្កើនប្រសិទ្ធភាព និង សុវត្ថិភាពនៃការទូទាត់ ដើម្បីលើកកម្ពស់អាជីវកម្មពាណិជ្ជកម្ម ការវិនិយោគ និង ប្រតិបត្តិការទូទាត់ឆ្លងដែន។
- ពិនិត្យឡើងវិញនូវតម្រូវការនៃការពង្រីកគោលការណ៍កិច្ចការពារអ្នកប្រើប្រាស់ នៅក្នុងបទប្បញ្ញត្តិដែលមានស្រាប់ ដោយកំណត់ឱ្យច្បាស់នូវលក្ខខណ្ឌនានាចំពោះផលិតផលឥណទាន ការផ្សព្វផ្សាយពាណិជ្ជកម្ម នីតិវិធីប្តឹងនិងតវ៉ា កម្រៃសេវា ការគណនាការប្រាក់ និង នីតិវិធីនៃការប្រមូលឥណទាន។

- លើកកម្ពស់បរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ ដោយ (១) ពង្រីកផលិតផល និង សេវាហិរញ្ញវត្ថុទៅកាន់ទីជនបទ, (២) ធ្វើទំនើបកម្មសេវាហិរញ្ញវត្ថុនានា ដើម្បីឱ្យអតិថិជននៅគ្រប់ទីកន្លែងមានលទ្ធភាព និង ភាពងាយស្រួល ក្នុងការប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុ, និង (៣) លើកកម្ពស់ចំណេះដឹងឌីជីថល និងហិរញ្ញវត្ថុ ដើម្បីឱ្យប្រជាពលរដ្ឋទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍ពេញលេញពីបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ។
- ជំរុញហិរញ្ញវត្ថុបៃតង តាមរយៈ (១) ការរៀបចំផែនទីមគ្គុទ្ទេសក៍ហិរញ្ញវត្ថុបៃតង, (២) ការអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធវត្ថុករសាស្ត្រ និង ទីផ្សារហិរញ្ញវត្ថុបៃតង, (៣) ការលើកទឹកចិត្តគ្រឹះស្ថានធនាគារ និង ហិរញ្ញវត្ថុផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដល់គម្រោងបៃតង, (៤) ការរៀបចំក្របខ័ណ្ឌវិភាគ និង វាយតម្លៃហានិភ័យបណ្តាលមកពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុក្នុងវិស័យធនាគារ និង ហិរញ្ញវត្ថុ, និង (៥) ការកសាងសមត្ថភាព និងលើកកម្ពស់ចំណេះដឹងពាក់ព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុបៃតង ជាដើម។

វិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ

- ធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្មយុទ្ធសាស្ត្រជាតិស្តីពីវិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ និង យុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ។
- ពង្រឹងការត្រួតពិនិត្យគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ និង រៀបចំផែនការលើកកម្ពស់ការប្រតិបត្តិតាមគោលការណ៍ស្នូលសម្រាប់ការត្រួតពិនិត្យធនាគារប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព សម្រាប់សកម្មភាពមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុរបស់គណៈកម្មាធិការបាសែល តាមរយៈការត្រួតពិនិត្យ និង ការដាក់ចេញបទ-ប្បញ្ញត្តិចាំបាច់នានាស្របតាមស្តង់ដាអន្តរជាតិ។
- បន្តពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ ដោយចាត់វិធានការតឹងរឹងចំពោះប្រតិបត្តិករមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ដែលមិនព្រមចុះបញ្ជី និង បន្តធ្វើអាជីវកម្មខុសច្បាប់។
- បន្តពង្រឹងចំណេះដឹងហិរញ្ញវត្ថុ ដោយបន្តយុទ្ធនាការផ្សព្វផ្សាយដល់សាធារណជន ជាពិសេសប្រជាពលរដ្ឋនៅតំបន់ជនបទ ដើម្បីជំរុញឱ្យមានការយល់ដឹងអំពីវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ និង លើកកម្ពស់បរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ។
- សិក្សាស្វែងរកប្រភពទុនដែលមានថ្លៃទាប និង សិក្សាពីកត្តារួមផ្សំទាំងឡាយដែលធ្វើឱ្យថ្លៃដើមទុនខ្ពស់ និង រិះរកមធ្យោបាយ ដើម្បីបញ្ចុះអត្រាការប្រាក់ ដោយគោរពតាមយន្តការទីផ្សារ។
- រៀបចំ និង ដាក់ចេញឯកសារគតិយុត្តនានា ដើម្បីកាត់បន្ថយ និង ឈានដល់ការលុបបំបាត់សកម្មភាពធនាគារស្រមោល ដើម្បីពង្រឹងស្ថិរភាពហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជា។

ទី២- អាជ្ញាធរសេវាហិរញ្ញវត្ថុមិនមែនធនាគារ ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- បន្តអភិវឌ្ឍក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយយុទ្ធសាស្ត្រ និង អភិវឌ្ឍន៍ស្ថាប័ន តាមរយៈការបន្តសិក្សាស្រាវជ្រាវ និង អភិវឌ្ឍសូចនាករសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍវិស័យហិរញ្ញវត្ថុមិនមែនធនាគារជាប្រចាំ, ព្រមទាំងពង្រឹង និង ពង្រីកកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយអាជ្ញាធរហិរញ្ញវត្ថុក្នុងតំបន់។
- បន្តអភិវឌ្ឍន៍ទីផ្សារហិរញ្ញវត្ថុមិនមែនធនាគារ តាមរយៈការរៀបចំបទប្បញ្ញត្តិសំខាន់ៗ លើកកម្ពស់កំណើនទីផ្សារនវានុវត្តន៍ និង ពិពិធកម្មផលិតផល និង សេវាកម្មហិរញ្ញវត្ថុ។
- រៀបចំប្រព័ន្ធកិច្ចការពារអតិថិជន/អ្នកប្រើប្រាស់ តាមរយៈការរៀបចំសេចក្តីព្រាងច្បាប់/លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តកិច្ចការពារអតិថិជន/អ្នកប្រើប្រាស់ក្នុងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុមិនមែនធនាគារ។

- បន្តចូលរួមជានាស្ថិរភាពប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុ តាមរយៈការរៀបចំច្បាប់ស្តីពីស្ថិរភាពហិរញ្ញវត្ថុ រៀបចំឱ្យមានប្រព័ន្ធផ្តល់សញ្ញាជាមុនក្នុងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុមិនមែនធនាគារ និង បន្តជំរុញអនុលោមភាព និង ប្រសិទ្ធភាព ក្នុងការប្រឆាំងការសម្អាតប្រាក់ និង ហិរញ្ញប្បទានភេរវកម្ម។
- បន្តជំរុញប្រសិទ្ធភាពនៃប្រតិបត្តិការរបស់ អ.ស.ហ. តាមរយៈការរៀបចំក្របខ័ណ្ឌបច្ចេកទេស បម្រើឱ្យការអនុវត្តការងារតាមដានត្រួតពិនិត្យ និង ពង្រឹងសមត្ថភាពរបស់មន្ត្រី។

ទី៣- និយ័តករធានារ៉ាប់រងកម្ពុជា ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- លើកកម្ពស់ការយល់ដឹងធានារ៉ាប់រង និង អក្ខរកម្មស្តីពីធានារ៉ាប់រង។
- អភិវឌ្ឍទីផ្សារធានារ៉ាប់រង តាមរយៈការបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃការអនុវត្តធានារ៉ាប់រងខ្នាតតូច និង ពង្រីកផលិតផលធានារ៉ាប់រង។
- រៀបចំ និងបន្តកែលម្អក្របខ័ណ្ឌត្រួតពិនិត្យ ជាពិសេសក្របខ័ណ្ឌគ្រប់គ្រងហានិភ័យ។
- រៀបចំបច្ចេកវិទ្យាធានារ៉ាប់រង តាមរយៈការសម្របសម្រួលប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីបច្ចេកវិទ្យា និង អនុវត្តប្រព័ន្ធព័ត៌មានត្រួតពិនិត្យ។
- កសាងសមត្ថភាព តាមរយៈការពន្លឿនការបង្កើតវិទ្យាស្ថានធានារ៉ាប់រងកម្ពុជា។

ទី៤- និយ័តករមូលបត្រកម្ពុជា ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- បន្តកសាងក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ និង បទប្បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធ។
- បន្តពង្រឹងក្របខ័ណ្ឌត្រួតពិនិត្យ ជាពិសេសបទប្បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធនឹងការប្រព្រឹត្តបទល្មើសក្នុងវិស័យមូលបត្រ។
- បន្តពង្រឹងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ដូចជាហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធនៃប្រព័ន្ធជួញដូរ និង ទូទាត់។
- បន្តលើកកម្ពស់អ្នកចូលរួមទីផ្សារនិងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ តាមរយៈការលើកទឹកចិត្តវិនិយោគិនផលបត្របរទេស និង ជំរុញការអភិវឌ្ឍទីផ្សារមូលបត្រ និងទីផ្សារមូលបត្ររដ្ឋ។

ទី៥- និយ័តករអាជីវកម្មអចលនវត្ថុ និង បញ្ចាំ ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- បន្តរៀបចំបទប្បញ្ញត្តិ និង គោលនយោបាយពាក់ព័ន្ធ។
- បន្តអភិវឌ្ឍន៍សមត្ថភាពស្ថាប័ន ជាពិសេសលើមុខងារនិយ័តកម្ម ដូចជា ការបន្តតាមដាន និង ការពង្រឹងអនុលោមភាពរបស់ក្រុមហ៊ុនអភិវឌ្ឍន៍អចលនវត្ថុ។
- ធ្វើទំនើបកម្ម និង កសាងប្រព័ន្ធទិន្នន័យគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ជាពិសេសតាមរយៈការរៀបចំប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យា ដើម្បីបំពេញរបាយការណ៍ និង ឯកសារផ្សេងៗពីក្រុមហ៊ុនអភិវឌ្ឍន៍អចលនវត្ថុ និង ក្រុមហ៊ុនផ្តល់សេវាអចលនវត្ថុ និង ក្រុមហ៊ុនសហគ្រាសបញ្ចាំ និង/ ប្រាតិភោគដោយអនុប្បទាន។
- ពង្រឹងការបណ្តុះបណ្តាល និង ផ្សព្វផ្សាយ ជាពិសេសលើការយល់ដឹងពាក់ព័ន្ធដំណើរការនឹងការទិញ-លក់ ឬ ជួលអចលនវត្ថុ និង អាជីវកម្មបញ្ចាំ និង ប្រាតិភោគដោយអនុប្បទាន, និងពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ។

ទី៦- និយ័តករគណនេយ្យ និង សវនកម្ម ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- កសាងសមត្ថភាព និង ជំរុញការផ្សព្វផ្សាយ ជាពិសេសលើការលើកកម្ពស់កម្មវិធីសិក្សាបច្ចេកទេសគណនេយ្យ និង កិច្ចសហប្រតិបត្តិការក្នុងការដាក់បញ្ចូលកម្មវិធីសិក្សាជំនាញគណនេយ្យ។
- អនុវត្តប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងការដាក់របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ។
- ជំរុញការអនុវត្តស្តង់ដាររបាយការណ៍អន្តរជាតិនៃកម្ពុជា និង ស្តង់ដាររបាយការណ៍ពាក់ព័ន្ធនឹងហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិនៃកម្ពុជាសម្រាប់សហគ្រាសធុនតូច និង មធ្យម។
- រៀបចំប្លង់គណនីរួម និង បង្កើតថ្នាលរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់សហគ្រាសធុនតូច និង មធ្យម និង អង្គភាពមិនស្វែងរកប្រាក់ចំណេញ។

ទី៧- និយ័តករបរធនបាលកិច្ច ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- បន្តកសាងសមត្ថភាពស្ថាប័ន តាមរយៈការរៀបចំ និង អនុវត្តសេចក្តីណែនាំស្តីពីនីតិវិធី និង ទម្រង់បែបបទនៃលិខិតរដ្ឋបាលសម្រាប់ការរៀបចំ និង ការប្រព្រឹត្តទៅនៃនិយ័តករបរធនបាលកិច្ច និង រៀបចំប្រព័ន្ធព័ត៌មានគ្រប់គ្រងមន្ត្រី និង ឯកសារពាក់ព័ន្ធ។
- បន្តពង្រឹងមុខងារស្ថាប័ន តាមរយៈ ការរៀបចំបទប្បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធសម្រាប់ការត្រួតពិនិត្យ និង ការគ្រប់គ្រងហានិភ័យវិស័យបរធនបាលកិច្ច ការអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យប្រតិបត្តិការបរធនបាលកិច្ច និង បរធនបាល និង ការលើកកម្ពស់ និង ការពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់។
- លើកកម្ពស់ការបណ្តុះបណ្តាល ការអប់រំ និង ការផ្សព្វផ្សាយ និង ពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ។

ទី៨- និយ័តករសន្តិសុខសង្គម ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- រៀបចំ និង ពង្រឹងយន្តការត្រួតពិនិត្យ និង វាយតម្លៃរបបសន្តិសុខសង្គមផ្នែកសោធនឱ្យស្របទៅនឹងស្តង់ដារអន្តរជាតិ ព្រមទាំងកែទម្រង់របបសន្តិសុខសង្គមផ្នែកប្រាក់សោធន សម្រាប់វិស័យសាធារណៈ តាមរយៈការរៀបចំផែនការសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងរបបសន្តិសុខផ្នែកប្រាក់សោធនសម្រាប់មន្ត្រីសាធារណៈ។
- បន្តអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពស្ថាប័ន តាមរយៈការពង្រឹងកសាងសមត្ថភាព និង ការបណ្តុះបណ្តាលផ្ទៃក្នុងដល់មន្ត្រី ជាពិសេសលើគណនាវាយតម្លៃហានិភ័យហិរញ្ញវត្ថុ។
- ពង្រីកវិសាលភាពរបបសន្តិសុខសង្គមឱ្យគ្របដណ្តប់ដល់បុគ្គល ក្នុងវិស័យសេដ្ឋកិច្ចក្រៅប្រព័ន្ធ តាមរយៈ ការរៀបចំ និង ការបង្កើតរបបសន្តិសុខសង្គមផ្នែកប្រាក់សោធនសម្រាប់វិស័យសេដ្ឋកិច្ចក្រៅប្រព័ន្ធ។
- លើកកម្ពស់ការយល់ដឹងជាសាធារណៈ ជាពិសេសលើការអប់រំលើប្រព័ន្ធសន្តិសុខសង្គម។

៣.៦. ការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយភាពធន់ ចីរភាព និងបរិយាបន្ន

៣.៦.១. ការធ្វើសុគបរមភាវូបនីយកម្មផលលាភប្រជាសាស្ត្រ ការពង្រឹងភាពធន់ប្រជាសាស្ត្រ និងការលើកកម្ពស់សមភាពយេនឌ័រ

ការធ្វើសុគបរមភាវូបនីយកម្មផលលាភប្រជាសាស្ត្រ ការពង្រឹងភាពធន់ប្រជាសាស្ត្រ និង ការលើកកម្ពស់សមភាពយេនឌ័រ មានគោលដៅជាយុទ្ធសាស្ត្រ ក្នុងការជំរុញការទាញយកអត្ថប្រយោជន៍ឱ្យ

បានជាអតិបរមាពីភាគលាភប្រជាសាស្ត្រ និង ការពង្រឹងភាពធន់ប្រជាសាស្ត្រ ដោយបន្តជំរុញការអនុវត្តគោលនយោបាយជាតិប្រជាជន និង លើកកម្ពស់ការចូលរួមរបស់ស្ត្រីក្នុងការងារដឹកនាំ។ ក្រសួង-ស្ថាប័នត្រូវរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រតាមវិស័យរបស់ខ្លួន ដើម្បីអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពទាំងឡាយដែលចង្អុលបង្ហាញដោយ ផ.យ.អ.ជ. របស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា សំដៅរួមចំណែកដល់ការសម្រេចបានទិសដៅគោលនយោបាយអាទិភាពសំខាន់ៗរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដូចខាងក្រោម៖

ទី១- ការបន្តជំរុញពិពិធកម្មការងារ ដើម្បីស្រូបយកកម្លាំងពលកម្មរបស់យុវជន តាមរយៈការអភិវឌ្ឍជំនាញបច្ចេកទេស, ការបង្កើនការវិនិយោគ, និង ការអភិវឌ្ឍវិស័យសហគ្រាសធុនមីក្រូ តូច និង មធ្យម ដោយគិតគូរដល់ ការអភិវឌ្ឍសហគ្រិនវ័យក្មេង, សមភាពយេនឌ័រ និង ស្វ័យធុរកិច្ច។

ទី២- ការបន្តពង្រឹង និង ការពង្រីកវិសាលភាពសេវាសុខភាពបន្តពូជ និង សុខភាពផ្លូវភេទរបស់យុវវ័យ, ជាពិសេសស្ត្រី និង ក្មេងស្រី; ការបន្តអនុវត្តកម្មវិធីគាំពារសង្គមដល់ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ និង កុមារនៃគ្រួសារក្រីក្រ; និង ការបន្តលើកកម្ពស់អាហារូបត្ថម្ភដល់ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ និង កុមារ។

ទី៣- ការបង្កើតយន្តការ និង គម្រោងសន្សំប្រាក់ ដើម្បីកាត់បន្ថយហានិភ័យអសន្តិសុខផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ សម្រាប់វ័យចាស់ និង ដើម្បីជំរុញការវិនិយោគនាវ័យចាស់។

ទី៤- ការបង្កើនការវិនិយោគលើយេនឌ័រ និង ការបង្កើនភាពអង់អាចដល់ស្ត្រី និង ក្មេងស្រី នៅក្នុងវិស័យសេដ្ឋកិច្ច, អប់រំ, សុខភាព និង ការដឹកនាំសាធារណៈ ដើម្បីទាញយកអត្ថប្រយោជន៍ពីភាគលាភយេនឌ័រ, បង្កលក្ខណៈអំណោយផលដល់ស្ត្រី ក្នុងការប្រើប្រាស់សិទ្ធិលើការសម្រេចចិត្តអំពីគ្រួសារ និង ចំនួនកូន, កាត់បន្ថយភាពងាយរងគ្រោះ ដោយអំពើហិង្សាទាក់ទងនឹងយេនឌ័រ ទៅលើស្ត្រី និង ក្មេងស្រី, និង លើកកម្ពស់ទំនាក់ទំនងអន្តរជំនាន់។

ទី៥- ការជំរុញការដាក់ចេញនូវវិធានការគោលនយោបាយសមស្រប និង ទាន់ពេល ដោយផ្តោតការគិតគូរដល់បម្រែបម្រួលប្រជាសាស្ត្រ ដែលស្តែងឡើង តាមបម្រែបម្រួលរចនាសម្ព័ន្ធអាយុប្រជាជនសំដៅជានាឱ្យអត្រាកំណើត, អត្រាមរណភាព និង ទេសន្តរប្រវេសន៍ ស្ថិតក្នុងស្ថានភាពអំណោយផលដោយមានកម្លាំងពលកម្មគ្រប់គ្រាន់ សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច ប្រកបដោយភាពធន់, ចីរភាព និង បរិយាបន្ន។

សកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពសម្រាប់ក្រសួង-ស្ថាប័ន

ដើម្បីសម្រេចបានគោលនយោបាយអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលខាងលើនេះ, ក្រសួង-ស្ថាប័នទាំងអស់ត្រូវចូលរួមអនុវត្ត ដោយមានក្រសួង-ស្ថាប័នចម្បងៗចំនួន៣ សម្របសម្រួលដឹកនាំអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាព ដូចតទៅ៖

ទី១- ក្រសួងកិច្ចការនារី ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

ក្របខ័ណ្ឌបញ្ញាបយេនឌ័រ

- រៀបចំ និង ដាក់ចេញនូវអភិក្រមបរិវត្តកម្មយេនឌ័រជាដំណាក់កាលទី៣នៃក្របខ័ណ្ឌបញ្ជ្រាបយេនឌ័រ, ព្រមទាំងរៀបចំគោលនយោបាយជាតិស្តីពីសមភាពយេនឌ័រ, ការធ្វើស្ថាបនូបនីយកម្មយេនឌ័រ, និង ការពង្រឹងប្រព័ន្ធតាមដាន និង វាយតម្លៃ។

- លើកកម្ពស់កម្មវិធីសិក្សាស្រាវជ្រាវអំពីស្ថានភាពយេនឌ័រនៅតាមវិស័យ និង ស្របតាមការវិវត្តនៃសង្គម, ព្រមទាំងរៀបចំគំនិតផ្តួចផ្តើមលើវិធានការគាំទ្រ និង កម្មវិធីនានា។
- ពង្រឹង និង ពង្រីកការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រ នៅក្នុងដំណើរការរៀបចំ និង អនុវត្តគោលនយោបាយ និង កម្មវិធីតាមវិស័យ រួមទាំងការអនុវត្តកម្មវិធីរៀបចំថវិកាឆ្លើយតបនឹងយេនឌ័រ។
- ពង្រីកកម្មវិធី និង វិសាលភាពក្នុងការផ្លាស់ប្តូរផ្នត់គំនិត និង ឥរិយាបថរបស់សង្គម ដើម្បីលើក-កម្ពស់សមភាពយេនឌ័រ។
- ពង្រឹងប្រព័ន្ធ និង យន្តការតាមដានត្រួតពិនិត្យ និង វាយតម្លៃលើការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រតាមវិស័យ។

ការបង្កើនភាពអង់អាចផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចរបស់ស្ត្រី

- ពង្រីកបរិយាកាសគាំទ្រ និង ការវិនិយោគប្រកបដោយបរិយាបន្ន ដើម្បីបង្កើនភាពអង់អាចផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចរបស់ស្ត្រី។
- ការអភិវឌ្ឍសហគ្រិនភាពស្ត្រី និង គាំទ្រដល់ស្ត្រីដឹកនាំ និង គ្រប់គ្រងអាជីវកម្មខ្នាតមីក្រូ តូច និង មធ្យម ប្រកបដោយនវានុវត្តន៍ ច្នៃប្រឌិត និង បរិយាបន្ន។
- ពង្រីកបរិយាកាសអំណោយផលសម្រាប់ស្ត្រី តាមរយៈការដោះស្រាយគម្លាតយេនឌ័រក្នុងជំនាញ និង មុខរបរ និង ការអភិវឌ្ឍជំនាញវិជ្ជាជីវៈដូនតា និង ជំនាញផ្សេងៗដល់ស្ត្រី ស្របតាមតម្រូវការទីផ្សារ និង ការវិវត្តនៃសង្គម។
- ជំរុញ និង លើកកម្ពស់ការគិតគូរពីសុខុមាលភាព កម្មវិធីតុល្យភាពជីវិត គ្រួសារ ការងារ និង បរិយាកាសមេត្រីភាពនៅកន្លែងការងារសម្រាប់ស្ត្រីនៅក្នុងសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ច។
- លើកកម្ពស់សេដ្ឋកិច្ចគ្រួសាររបស់ស្ត្រីនៅតាមសហគមន៍ តាមរយៈ បច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល ការអភិវឌ្ឍអាជីវកម្ម និង បរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ។

ការលើកកម្ពស់សីលធម៌សង្គម តម្លៃស្ត្រី និង គ្រួសារ

- ដឹកនាំ និង សម្របសម្រួលយន្តការអន្តរស្ថាប័ននៅថ្នាក់ជាតិ និង ក្រោមជាតិ ក្នុងការលើកម្ពស់ការអនុវត្តវិធានការពហុវិស័យ ដើម្បីបង្ការ និង ទប់ស្កាត់គ្រប់ទិដ្ឋភាពអវិជ្ជមាន តាមរយៈការអនុវត្តវិធានការចាំបាច់នានា សំដៅចូលរួមលើកកម្ពស់សីលធម៌សង្គម តម្លៃស្ត្រី និង គ្រួសារខ្មែរ។
- រៀបចំ និង សម្របសម្រួល ក្នុងការអនុវត្តកម្មវិធីអប់រំផ្សព្វផ្សាយលើការលើកកម្ពស់សីលធម៌ តម្លៃស្ត្រី និង គ្រួសារខ្មែរ, តាមប្រព័ន្ធទំនើប និង គ្រប់រូបភាព។
- លើកកម្ពស់សុខុមាលភាពគ្រួសារ តាមរយៈកម្មវិធីចិញ្ចឹមកូនតាមបែបវិជ្ជមាន និង កម្មវិធីទារកដ្ឋាននៅកន្លែងធ្វើការ នៅតាមគ្រឹះស្ថានសាធារណៈ និង ឯកជន ទាំងនៅថ្នាក់ជាតិ និង ក្រោមជាតិ។

ការលើកកម្ពស់សុខុមាលភាពរបស់ស្ត្រី និង ក្មេងស្រី

- ធ្វើបរិវត្តកម្មយេនឌ័រនៅក្នុងវិស័យសុខាភិបាល រួមមាន គោលនយោបាយ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ ផែនការសកម្មភាព និង កម្មវិធីនានា ដូចជា កម្មវិធីសុខភាពបន្តពូជ សុខភាពមាតាទារក សុខភាពផ្លូវចិត្ត សុខភាពភ្នែក អាហារូបត្ថម្ភ សន្តិសុខស្បៀង ជំងឺឆ្លង និង ជំងឺមិនឆ្លង គ្រឿងញៀន និង គ្រឿងស្រវឹង។

- លើកកម្ពស់ការយល់ដឹងជាសាធារណៈស្តីពីយេនឌ័រ និង សុខភាព និង បង្កើនភាពអង់អាចដល់ស្ត្រី និង ក្មេងស្រីឱ្យទៅទទួលយកសេវាសុខភាពប្រកបដោយគុណភាព។
- អភិវឌ្ឍសមត្ថភាពមន្ត្រីនៅថ្នាក់ជាតិ និង ថ្នាក់ក្រោមជាតិ ក្នុងការទទួលខុសត្រូវលើការងារអប់រំផ្សព្វផ្សាយឱ្យបានទូលំទូលាយអំពីយេនឌ័រ និង សុខភាព។
- ចូលរួមក្នុងការលើកកម្ពស់សមភាពយេនឌ័រ និង បង្កើនភាពអង់អាចដល់ស្ត្រី នៅក្នុងដំណើររៀបចំ និង អនុវត្តក្របខ័ណ្ឌកិច្ចគាំពារសង្គម។

កិច្ចការពារផ្លូវច្បាប់សម្រាប់ស្ត្រី និង ក្មេងស្រី

- បញ្ជ្រាបយេនឌ័រនៅក្នុងដំណើរការតាក់តែង និង អនុវត្តច្បាប់ និង កម្មវិធីកែទម្រង់ច្បាប់ និងប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌។
- រៀបចំ និង ជំរុញការអនុវត្តក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ គោលនយោបាយ និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធនឹងការទប់ស្កាត់អំពើហិង្សាទាក់ទងនឹងយេនឌ័រ និង អំពើធ្វើអាជីវកម្មផ្លូវភេទលើស្ត្រី និងក្មេងស្រី។
- រៀបចំសម្របសម្រួល គាំទ្រ និង ជំរុញការអនុវត្តផែនការសកម្មភាពជាតិស្តីពីការទប់ស្កាត់អំពើហិង្សាលើស្ត្រីឆ្នាំ២០២៤-២០៣០, ផែនការថ្នាក់ជាតិ តំបន់ និង អនុតំបន់ ពាក់ព័ន្ធនឹងការកេងប្រវ័ញ្ចនានា និង ការប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀន, និង យន្តការឆ្លើយតបសេវាពហុវិស័យជួយជនរងគ្រោះ នៅថ្នាក់ជាតិ និង ក្រោមជាតិ។
- ពង្រឹងការគ្រប់គ្រងករណីហិង្សាលើស្ត្រី និង ក្មេងស្រី និង ពង្រឹងការអនុវត្តនិយាមប្រតិបត្តិបន្ទប់ផ្តល់សេវាចម្រុះនៅតាមមន្ទីរពេទ្យបង្អែក និង មណ្ឌលសុខភាព។
- ពង្រឹង និង ពង្រីកការអនុវត្តកម្មវិធីពង្រឹងសមត្ថភាព និង យុទ្ធនាការបង្ការទប់ស្កាត់អំពីហិង្សាលើស្ត្រី និង ក្មេងស្រី និង កម្មវិធីតាមប្រព័ន្ធឌីជីថល ដើម្បីទប់ស្កាត់ និង ឆ្លើយតប ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពចំពោះសេវាជួយជនរងគ្រោះដោយអំពើហិង្សាទាក់ទងនឹងយេនឌ័រ។
- រៀបចំសម្របសម្រួល គាំទ្រ និង ជំរុញការអនុវត្តផែនការសកម្មភាពស្តីពីការបង្ការទប់ស្កាត់អាពាហ៍ពិពាហ៍វ័យកុមារ និង ការមានផ្ទៃពោះវ័យជំទង់។

ស្ត្រីក្នុងភាពជាអ្នកដឹកនាំ និង អភិបាលកិច្ច

- ពង្រឹងការគាំទ្រផ្នែកគោលនយោបាយ យន្តការគាំទ្រ និង បរិយាកាសអំណោយផល, ព្រមទាំងពង្រីកកម្មវិធីអភិវឌ្ឍភាពជាអ្នកដឹកនាំ និង បណ្តាញរបស់ស្ត្រី ដើម្បីលើកកម្ពស់ស្ត្រីជាថ្នាក់ដឹកនាំនៅគ្រប់កម្រិតក្នុងវិស័យសាធារណៈ និង ឯកជន។
- លើកកម្ពស់ភាពជាអ្នកដឹកនាំរបស់ក្មេងស្រី តាមរយៈការអនុវត្តកម្មវិធី និង ការផ្តួចផ្តើមថ្មីៗ ស្តីពីភាពជាអ្នកដឹកនាំរបស់ក្មេងស្រីនៅតាមគ្រឹះស្ថានសិក្សា និង សហគមន៍។

ស្ត្រី និង ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ

- បន្តបញ្ជ្រាបយេនឌ័រក្នុងដំណើរការតាក់តែង និង អនុវត្តគោលនយោបាយ កម្មវិធី និង ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រពាក់ព័ន្ធការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ, ព្រមទាំងពង្រឹងសមត្ថភាពបច្ចេកទេស និង ការគាំទ្រ

ពីថ្នាក់ដឹកនាំ និង មន្ត្រីពាក់ព័ន្ធ ក្នុងការអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីយេនឌ័រ និង ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ការកសាងសមត្ថភាពបន្សាំនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ការអភិវឌ្ឍបៃតង និង ការកាត់បន្ថយហានិភ័យនៃគ្រោះមហន្តរាយ។

- គាំទ្រ និង បង្កើតគំនិតផ្តួចផ្តើម ក្នុងការលើកកម្ពស់តួនាទីស្ត្រី និង ការឆ្លើយតបនឹងតម្រូវការស្ត្រី និង ក្មេងស្រីដែលងាយរងគ្រោះ ក្នុងកម្មវិធីប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ការអភិវឌ្ឍបៃតង និង ការកាត់បន្ថយហានិភ័យនៃគ្រោះមហន្តរាយ និង ក្របខ័ណ្ឌកិច្ចគាំពារសង្គម។
- រៀបចំកម្មវិធីគ្រប់គ្រង និង ចែករំលែកព័ត៌មានស្តីពីផលប៉ះពាល់យេនឌ័រ ដែលបណ្តាលមកពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។

ទី២- ក្រសួងឧស្សាហកម្ម វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និង នវានុវត្តន៍ ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- រៀបចំបណ្តុះបណ្តាលបុគ្គលិកអប់រំថ្នាក់ជាតិ និង ថ្នាក់ក្រោមជាតិ ស្តីពីជំនាញបញ្ចូលមីក្រូសារជាតិទៅក្នុងចំណីអាហារ។
- បង្កើនការយល់ដឹង និង ការផ្សព្វផ្សាយអំពីសារៈប្រយោជន៍នៃស្តង់ដា មាត្រាសាស្ត្រ និង កម្មសិទ្ធិឧស្សាហកម្ម ដើម្បីជំរុញការចូលរួមឱ្យបានទូលំទូលាយពីសំណាក់សហគ្រិន។
- រៀបចំផែនការរយៈពេលមធ្យម និង ក្របខ័ណ្ឌសកម្មភាពចាំបាច់ជាក់ស្តែងសម្រាប់អភិវឌ្ឍសហគ្រាសធុនតូច និង មធ្យម, ជាពិសេសសហគ្រាសដែលមានសក្តានុពលក្នុងការនាំចេញ អភិវឌ្ឍផលិតផលថ្មី និង ភ្ជាប់ខ្សែចង្វាក់តម្លៃទៅនឹងសាជីវកម្មពហុជាតិ និង បណ្តាញផលិតកម្មតំបន់។
- បន្តរៀបចំយន្តការ និង យុទ្ធសាស្ត្រពង្រីកការបញ្ជ្រាបព័ត៌មាន ដើម្បីបង្កើនឱកាសក្លាយជាសហ-គ្រិនដល់សាធារណជន តាមរយៈការចែករំលែកព័ត៌មាន ក្នុងបណ្តុំអ្នកផលិត ធុរជន និង អ្នកប្រើប្រាស់។
- រៀបចំ និង ដាក់ឱ្យអនុវត្តយន្តការលើកកម្ពស់វប្បធម៌សហគ្រិន និង ធុរកិច្ច តាមរយៈការបញ្ជ្រាបការយល់ដឹង និង គុណតម្លៃសហគ្រិនភាព, ការច្នៃប្រឌិត, ការបង្កើតថ្មី និង ការទទួលយកហានិភ័យធុរកិច្ចដល់សាធារណជន។

ទី៣- ក្រសួងផែនការ ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- បន្តជំរុញ និង សម្របសម្រួលការអនុវត្តគោលនយោបាយជាតិប្រជាជន ២០១៦-២០៣០ តាមរយៈការពិនិត្យ តាមដាន និង វាយតម្លៃផែនការសកម្មភាព តាមដំណាក់កាល និង ការពិនិត្យអំពីវឌ្ឍនភាពពាក់កណ្តាលអាណត្តិ ការផ្សព្វផ្សាយអំពីគោលនយោបាយប្រជាជន និង ប្រជាសាស្ត្រ និង ការលើកម្ពស់ការយល់ដឹងអំពីការអភិវឌ្ឍសហគមន៍។
- ជំរុញ និង សម្របសម្រួលការអនុវត្តក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រកម្ពុជា២០២៤-២០៣០ ដើម្បីអនុវត្តកម្មវិធីសកម្មភាពសន្និសីទអន្តរជាតិស្តីពីប្រជាជន និង អភិវឌ្ឍន៍ សំដៅ (១) បញ្ចប់តម្រូវការមិនបាន

ឆ្លើយតបអំពីព័ត៌មាន និង សេវាផែនការគ្រួសារ, (២) បញ្ចប់មរណភាពមាតាដែលអាចបង្ការបាន និង ជំងឺទាក់ទងនឹងការមានកូន, និង (៣) បញ្ចប់អំពើហិង្សាទាក់ទងនឹងយេនឌ័រ និង ផ្លូវភេទ និង ការអនុវត្តប្រកបដោយគ្រោះថ្នាក់នានា រួមទាំងការលុបបំបាត់គ្រប់ទម្រង់នៃការរើសអើងចំពោះស្ត្រី និង ក្មេងស្រី។

- ពង្រឹងសមត្ថភាពមន្ត្រីរបស់អគ្គលេខាធិការដ្ឋានប្រជាជន និង អភិវឌ្ឍន៍ តាមរយៈការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញវិភាគ និង គណនាសូចនាករប្រជាសាស្ត្រសំខាន់ៗ និង សូចនាករភាគលាភប្រជាសាស្ត្រ និង សសរស្តម្ភទាំង៥ នៃភាគលាភប្រជាសាស្ត្រ (ការអប់រំ សុខភាព ការងារ សេដ្ឋកិច្ច និង អភិបាលកិច្ច) សម្រាប់គោលនយោបាយ និង យុទ្ធសាស្ត្រពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីទាញយកអត្ថប្រយោជន៍ជាអតិបរមាពីភាគលាភប្រជាសាស្ត្រ និង បង្កើនសមត្ថភាពជំនាញស្រាវជ្រាវ។

៣.៦.២. ការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ បេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ និង ទេសចរណ៍ប្រកបដោយចីរភាព

គោលដៅជាយុទ្ធសាស្ត្រនៃការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ បេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ និង ទេសចរណ៍ប្រកបដោយចីរភាព គឺការផ្តោតលើការអភិរក្សដើម្បីការអភិវឌ្ឍ សំដៅលើកកម្ពស់វិភាគទានកិច្ចការនេះចំពោះ ការអភិវឌ្ឍវិស័យកសិកម្ម, ឧស្សាហកម្ម និង ទេសចរណ៍; ការពង្រឹងការគ្រប់គ្រងធនធានរ៉ែ; ការធានាចីរភាពធនធានព្រៃឈើ, ជលផល និង គុណភាពដី; ព្រមទាំងការការពារ, ការអភិវឌ្ឍ និង ការទាញយកប្រយោជន៍ ឱ្យអស់សក្តានុពល ពីបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ និង ទេសចរណ៍ ប្រកបដោយចីរភាព។ ក្រសួង-ស្ថាប័ន ត្រូវរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រតាមវិស័យរបស់ខ្លួន ដើម្បីអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពទាំងឡាយ ដែលចង្អុលបង្ហាញដោយ ផ.យ.អ.ជ. របស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា សំដៅរួមចំណែកដល់ការសម្រេចបានទិសដៅគោលនយោបាយអាទិភាពសំខាន់ៗរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដូចខាងក្រោម៖

ទី១- ការបន្តជំរុញការអនុវត្ត "គោលនយោបាយជាតិស្តីពីធនធានរ៉ែឆ្នាំ២០១៨-២០២៨" ដោយបន្តជំរុញ ការវិនិយោគក្នុងវិស័យឧស្សាហកម្មនិស្សារណកម្ម និង ឧស្សាហកម្មគាំទ្រ; ការរៀបចំផែនទី និង ការកំណត់តំបន់សក្តានុពលធនធានរ៉ែ និង ប្រេងកាត និង កិច្ចដំណើរការឡើងវិញនូវអណ្តូងប្រេងកាត; ការបង្កើនប្រសិទ្ធភាពការប្រមូលចំណូលជាតិ; ការលើកកម្ពស់អភិបាលកិច្ចក្នុងការគ្រប់គ្រងធនធាន និង ការធ្វើអាជីវកម្មរ៉ែ; ការបង្កើនការចូលរួម និង ការលើកកម្ពស់ជីវភាពសហគមន៍មូលដ្ឋាន និង ការកាត់បន្ថយជាអតិបរមានូវផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន និង សង្គម; និង ការពង្រឹងយន្តការអភិរក្ស និង គ្រប់គ្រងអាជីវកម្មខ្សាច់ ដោយកាត់បន្ថយជាអតិបរមានូវផលប៉ះពាល់ផ្នែកសង្គម និង បរិស្ថាន ជាពិសេស ការបាក់ច្រាំងទន្លេ។

ទី២- ការពង្រឹងការគ្រប់គ្រង, ការអភិរក្ស, ការការពារ និង ការអភិវឌ្ឍ ប្រកបដោយសុខដុម-នីយកម្ម និង ចីរភាព នូវប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីសំខាន់ៗរបស់កម្ពុជា តាមរយៈ ការបន្តគ្រប់គ្រងធនធានព្រៃឈើ និង សត្វព្រៃដោយរក្សាគម្របព្រៃឈើឱ្យលើស ៦០% នៃផ្ទៃប្រទេស; ការស្តារព្រៃឈើឡើងវិញ; ការទប់ស្កាត់ និង ការឆ្លើយតបទាន់ពេលទៅនឹងភ្លើងឆេះព្រៃ និង ការអភិរក្សតំបន់ដីមមោក; ការលើកកម្ពស់

ការអភិវឌ្ឍចម្ការដែលមានភាពធន់នឹងបរិស្ថាន និង ប្រកបដោយចីរភាព; ការកាត់បន្ថយការពឹងផ្អែកលើការដកហូតអនុផលព្រៃឈើដោយចីរភាព; ការទប់ស្កាត់ការទន្ទ្រានកាន់កាប់ដីព្រៃ និង ដីតំបន់ការពារធម្មជាតិធ្វើជាកម្មសិទ្ធិ; ការលើកកម្ពស់ការអភិរក្សតំបន់ការពារធម្មជាតិ ព្រៃឈើ និង សត្វព្រៃ; និង ការបង្ក្រាបបទល្មើសព្រៃឈើ ការជួញដូរសត្វព្រៃ និង បទល្មើសធនធានធម្មជាតិ។

ទី៣- ការលើកកម្ពស់ការគ្រប់គ្រងធនធានជលផល តាមរយៈ ការជំរុញការអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ វិស័យជលផល; ការជំរុញការបង្កើនវារីវប្បកម្ម; ការពង្រឹងការគ្រប់គ្រង និង ការអភិវឌ្ឍសហគមន៍នេសាទ; ការជំរុញ ការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាព និង បច្ចេកវិទ្យា ដើម្បីកែលម្អគុណភាពជលផល; ការអភិវឌ្ឍខ្សែច្រវាក់តម្លៃជលផល និង ការលើកកម្ពស់ការនាំចេញ; និង ការពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីជលផលក្នុងការប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងការនេសាទខុសច្បាប់។

ទី៤- ការលើកកម្ពស់ការគ្រប់គ្រងធនធានដីកសិកម្ម តាមរយៈការអនុវត្តកម្មវិធីសកម្មភាពជាតិដើម្បីប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងការធ្លាក់ចុះនៃគុណភាពដី, ទប់ស្កាត់ការរេចរឹលដី, និង បង្កើនផលិតភាពដី។

ទី៥- ការជំរុញការប្រើប្រាស់ធនធានដី ប្រកបដោយចីរភាព តាមរយៈ ការពង្រឹងការអនុវត្តផែនការប្រើប្រាស់ដីថ្នាក់ជាតិ; ការបោះបង្គោលព្រំ និង ការកំណត់បែងចែកតំបន់គ្រប់គ្រង; ការចុះបញ្ជីដីតំបន់ការពារធម្មជាតិ; ក៏ដូចជាការរៀបចំផែនការគ្រប់គ្រងតំបន់ការពារធម្មជាតិនីមួយៗ ស្របតាមផែនការយុទ្ធសាស្ត្រជាតិសម្រាប់គ្រប់គ្រងតំបន់ការពារធម្មជាតិ និង ច្បាប់ស្តីពីតំបន់ការពារធម្មជាតិ។

ទី៦- ការជំរុញការថែរក្សាប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី, ការការពារជីវចម្រុះ និង ការការពារតំបន់ធម្មជាតិ តាមរយៈការអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រជាតិសម្រាប់គ្រប់គ្រងតំបន់ការពារធម្មជាតិ; ការធ្វើទំនើបកម្ម និង ឌីជីថលូបនីយកម្មទិន្នន័យព័ត៌មាន និង ភូមិសាស្ត្រតំបន់ការពារធម្មជាតិ; ការលើកទឹកចិត្តឱ្យមានការទូទាត់សេវាកម្មប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី ដើម្បីធានាបាននូវនិរន្តរភាពហិរញ្ញវត្ថុក្នុងការគ្រប់គ្រង និង អភិរក្សធនធានធម្មជាតិ; ការទប់ស្កាត់ និង ការបង្ក្រាបបទល្មើសធនធានធម្មជាតិ; ការប្រើប្រាស់ដំណោះស្រាយតាមបែបធម្មជាតិ; និង ការធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្មគម្របព្រៃឈើ, តំបន់ដីសើម, តំបន់ដីមមោក, ព្រៃកោងកាង, ដីលិចទឹកធម្មជាតិ និង ប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីសំខាន់ៗផ្សេងទៀត។

ទី៧- ការជំរុញការអភិវឌ្ឍជីវភាពសហគមន៍ ក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិ ដោយផ្សារភ្ជាប់ទៅនឹងទេសចរណ៍ តាមរយៈ ការប្រែក្លាយតំបន់ការពារធម្មជាតិទៅជាតំបន់ទេសចរណ៍, ការពង្រឹងសមត្ថភាពសហគមន៍ព្រៃឈើ, សហគមន៍តំបន់ការពារធម្មជាតិ និង សហគមន៍នៅក្បែរតំបន់ការពារធម្មជាតិ, និងសមភាពនៃការបែងចែកប្រយោជន៍។

ទី៨- ការអនុវត្តអភិក្រមនៃការគ្រប់គ្រងធនធានវប្បធម៌ ដោយរក្សាតុល្យភាពរវាងការអភិវឌ្ឍ និង ការអភិរក្ស, ជាពិសេស ការអភិវឌ្ឍវប្បធម៌មានភាពច្នៃប្រឌិត ដែលមានរួមបញ្ចូលសមាសធាតុនៃវប្បធម៌បែបប្រពៃណី ដោយក្រសួងវប្បធម៌ និង វិចិត្រសិល្បៈ ត្រូវដាក់ចេញនូវគោលការណ៍ណែនាំស្តីពីការអភិរក្ស។

ទី៩- ការបន្តពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពនៃការអភិរក្សមរតកវប្បធម៌, ទាំងរូបី និង អរូបី, តាមរយៈ ការជួសជុល, ការថែរក្សានៅទីមានសុវត្ថិភាព, ការសម្អាត, ការចុះបញ្ជីសារពើភណ្ឌ, ការចុះបញ្ជីក្នុងប្រព័ន្ធទិន្នន័យ, និង ការរៀបចំសលាកបត្រកាន់កាប់ និង ប្លង់កម្មសិទ្ធិរដ្ឋ; ការរៀបចំស្នើចុះបេតិកភណ្ឌ

វប្បធម៌ និង ប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជា ព្រមទាំងបេតិកភណ្ឌធម្មជាតិ និង ភូគព្ភឧទ្យានទៅក្នុង បញ្ជីបេតិកភណ្ឌជាតិ និង បញ្ជីបេតិកភណ្ឌសកលលោក, បញ្ជីបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌អរូបីនៃមនុស្សជាតិ, បញ្ជីស្មារតីចងចាំសកលលោក និង បញ្ជីបេតិកភណ្ឌផ្សេងៗទៀត របស់អង្គការយូណេស្កូ និង/ឬ ស្ថាប័នអន្តរជាតិផ្សេងទៀត; ការជំរុញយុទ្ធនាការផ្សព្វផ្សាយបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ទាំងនេះ នៅក្នុងតំបន់ និង សកលលោក; និង ការបន្តយកចិត្តទុកដាក់ស្តារ និង ពង្រឹងមរតកវប្បធម៌អរូបី ដែលបានបាត់បង់ ឬ កំពុងប្រឈមនឹងការបាត់បង់។

ទី១០- ការរៀបចំ និង ការអនុវត្ត គោលនយោបាយអភិវឌ្ឍទេសចរណ៍ធម្មជាតិ និង វប្បធម៌កម្ពុជា សម្រាប់រយៈពេលមធ្យម និង វែង ក្រោមអភិក្រម "**អភិវឌ្ឍដើម្បីអភិរក្ស និង អភិរក្សដើម្បីអភិវឌ្ឍ**" ដើម្បីធ្វើសុកបរមភាវូបនីយកម្ម នៃការទាក់ទាញភ្ញៀវទេសចរ និង រយៈពេលស្នាក់នៅ តាមរយៈទេសចរណ៍ផ្សារភ្ជាប់ទឹក ដី និង ធម្មជាតិ។

សកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពសម្រាប់ក្រសួង-ស្ថាប័ន

ដើម្បីសម្រេចបានគោលនយោបាយអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលខាងលើនេះ, ក្រសួង-ស្ថាប័នទាំងអស់ត្រូវចូលរួមអនុវត្ត ដោយមានក្រសួង-ស្ថាប័នចម្បងៗចំនួន ៧ សម្របសម្រួលដឹកនាំអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាព ដូចតទៅ៖

ទី១- ក្រសួងបរិស្ថាន ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- ពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពនៃការអនុវត្តគោលនយោបាយ តាមរយៈ ការវាយតម្លៃការអនុវត្តគោលនយោបាយ យុទ្ធសាស្ត្រ និង ផែនការសកម្មភាព, ការវាយតម្លៃការអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់ និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធ, ការពង្រឹងយន្តការសម្របសម្រួលជាមួយក្រសួង-ស្ថាប័នដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ និង វិស័យឯកជន, និង ការផ្សព្វផ្សាយគោលនយោបាយ យុទ្ធសាស្ត្រ ផែនការសកម្មភាព សេចក្តីណែនាំ សេចក្តីសម្រេច និង របាយការណ៍បច្ចេកទេសស្តីពីបរិស្ថាន។
- លើកកម្ពស់ការផ្សព្វផ្សាយ តាមរយៈការបង្កើនការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានបរិស្ថាន, ការពង្រឹងមជ្ឈមណ្ឌលគ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធទិន្នន័យបរិស្ថាន, ការលើកទឹកចិត្តសាលាមេត្រីបរិស្ថាន អារាមមេត្រីបរិស្ថាន នីតិបុគ្គល និង រូបវន្តបុគ្គល ដែលបានចូលរួមក្នុងសកម្មភាពមេត្រីបរិស្ថាន, និង ការលើកកម្ពស់ការកាត់បន្ថយការប្រើប្រាស់ប្លាស្ទិក។
- ពង្រឹងការត្រួតពិនិត្យការបំពុល តាមរយៈការបង្កើនការតាមដានការអនុវត្តច្បាប់ និង ផែនការគ្រប់គ្រង និង កិច្ចសន្យាទាំងឡាយណាដែលទាក់ទងនឹងការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន និង ការវាយតម្លៃបរិស្ថានជាយុទ្ធសាស្ត្រ, ការតាមដានការអនុវត្តលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត ផែនការគ្រប់គ្រង និង កិច្ចសន្យាពាក់ព័ន្ធនឹងការវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន និង ការវាយតម្លៃបរិស្ថានជាយុទ្ធសាស្ត្រ, ការលើកកម្ពស់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងសំរាម សំណល់រឹង រាវ ប្លាស្ទិក និង សំណល់គ្រោះថ្នាក់, ការធ្វើទំនើបកម្មនៃការគ្រប់គ្រងគុណភាពបរិស្ថាន, ជំរុញការអនុវត្តគោលនយោបាយគ្រប់គ្រងសំរាមផ្សារភ្ជាប់ទៅនឹងការអនុវត្តគោលនយោបាយ វិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការ និង

គោលនយោបាយភូមិ ឃុំ សង្កាត់មានសុវត្ថិភាព, ការធ្វើទំនើបកម្មប្រព័ន្ធវិនិច្ឆ័យការបំពុល, និង ការពង្រឹងការសិក្សាស្រាវជ្រាវលើទីតាំងបុរាណវត្ថុ និង ស្ថានីយ៍ហ្វូស៊ីល ទាំងក្នុង និង ក្រៅតំបន់ការពារ។

- លើកកម្ពស់ការគ្រប់គ្រងតំបន់ការពារធម្មជាតិ តាមរយៈការពង្រឹងការគ្រប់គ្រង ឧទ្យានជាតិដែនជម្រកសត្វព្រៃ តំបន់ការពារទេសភាព តំបន់ប្រើប្រាស់ច្រើនយ៉ាង តំបន់រ៉ាមសារ តំបន់បេតិកភណ្ឌធម្មជាតិ និង ឧទ្យានជាតិសមុទ្រ, ការលើកកម្ពស់ការអភិរក្សជីវៈចម្រុះ, ការពង្រឹងយន្តការតាមដានការផ្លាស់ប្តូរគម្របព្រៃឈើ, ការពង្រីកគម្របព្រៃឈើ និង ការស្តារគម្របព្រៃឈើ, ការរៀបចំ និង ការកែសម្រួលឯកសារច្បាប់សម្រាប់គាំទ្រ និង គ្រប់គ្រងសហគមន៍តំបន់ការពារធម្មជាតិ និង បេតិកភណ្ឌវប្បធម៌, ការពង្រឹងសមត្ថភាពមន្ត្រីថ្នាក់ក្រោមជាតិ និង គណៈកម្មាធិការសហគមន៍លើការអនុវត្តកសិរុក្ខផល ការប្រមូលផល និង ការកែច្នៃព្រៃឈើប្រកបដោយនិរន្តរភាព និង ការគ្រប់គ្រងសហគមន៍លើតំបន់ការពារធម្មជាតិ, និង ការពង្រឹងប្រតិបត្តិការ និង ការគ្រប់គ្រងបណ្តាញសហគមន៍តំបន់ការពារ និង បណ្តាញស្ត្រីក្នុងតំបន់ការពារ។
- ការលើកកម្ពស់ជីវភាពសហគមន៍មូលដ្ឋាន តាមរយៈការលើកកម្ពស់សន្តិសុខស្បៀង អាហារូបត្ថម្ភ និង ការរស់នៅស្អាតរបស់ប្រជាសហគមន៍, ការផ្សព្វផ្សាយ និង ការបង្កើតគោលដៅកំសាន្តបៃតង, ការពង្រឹងការអភិរក្ស និង ការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ និង វប្បធម៌, ការលើកកម្ពស់ការអភិរក្សប្រពៃណី និង ទំនៀមទម្លាប់របស់សហគមន៍មូលដ្ឋាន ជាពិសេសជនជាតិដើមភាគតិចនៅតំបន់ការពារ, និង ការពង្រឹងពង្រីកកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធលើការផ្សព្វផ្សាយការបង្កើត ការគ្រប់គ្រង អភិរក្ស និង ការអភិវឌ្ឍតំបន់បេតិកភណ្ឌធម្មជាតិ និង ធនធានធម្មជាតិ។

ទី២- ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- ពង្រឹងការការពារដីរដ្ឋ តាមរយៈការបន្តការចុះបញ្ជីដីរដ្ឋ និង ការពង្រឹងការគ្រប់គ្រងដីព្រៃ ព្រៃលិចទឹក ព្រៃកោងកាង និង តំបន់គ្រប់គ្រងជលផល ដីសម្បទាន, ក៏ដូចជាការលើកកម្ពស់ការគ្រប់គ្រង និង ការថែរក្សាធនធានដីកសិកម្ម ដើម្បីទប់ស្កាត់ការធ្លាក់ចុះគុណភាពដី ការរេចរឹលដី ការហូរច្រោះដី ការខ្សោះជីវជាតិ គុណភាពទឹក ស្តារទីជម្រាល សេវាកម្មអេកូឡូស៊ី និង ផលិតភាព និង សុខភាពដី និង កាបូនស្តុកក្នុងដី។
- ពង្រឹងយន្តការស៊ើបអង្កេតប្រឆាំងបទល្មើសធនធានធម្មជាតិ តាមរយៈការពង្រឹងបណ្តាញបញ្ជូនព័ត៌មានរហ័សពាក់ព័ន្ធបទល្មើសធនធានធម្មជាតិ, ការកំណត់អត្តសញ្ញាណជនល្មើស ការអង្កេតដានបទល្មើស ការស្រាវជ្រាវ និង ការស៊ើបអង្កេត ដើម្បីធ្វើការព្រមាន និង ចាត់វិធានការ, និង ការពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ឱ្យម៉ឺងម៉ាត់ និង ចាត់វិធានការទាន់ពេល។
- ដោះស្រាយបញ្ហាតម្រូវការប្រើប្រាស់ធនធានធម្មជាតិ តាមរយៈការសិក្សាលើតម្រូវការប្រើប្រាស់ធនធានធម្មជាតិ, ការកំណត់យន្តការដោះស្រាយតាមតម្រូវការប្រើប្រាស់ និង ទីផ្សារ, ការពង្រឹងការសិក្សាស្រាវជ្រាវ ការវាយតម្លៃ និង ការអភិរក្សធនធានធម្មជាតិប្រកបដោយនិរន្តរភាព,

ការលើកកម្ពស់ការគ្រប់គ្រង និង ការអភិវឌ្ឍធនធានធម្មជាតិកសិកម្ម, និង ការកាត់បន្ថយការប្រើប្រាស់ធនធានធម្មជាតិ ដោយបង្វែរទៅជាការអនុវត្តប្រព័ន្ធកសិ-រុក្ខកម្ម។

- បង្កើតមូលនិធិអភិរក្សធនធានកសិកម្ម តាមរយៈការកំណត់ប្រភពមូលនិធិអភិរក្សធនធានកសិកម្ម, ការកៀរគរ និង ការប្រមូលមូលនិធិពីគ្រប់ប្រភព, រួមទាំងវិស័យឯកជន និង ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍, និង ការពង្រឹងការគ្រប់គ្រងមូលនិធិអភិរក្សរបស់សហគមន៍កសិកម្ម សហគមន៍នេសាទ និង សហគមន៍ព្រៃឈើ។

ទី៣- ក្រសួងរ៉ែ និង ថាមពល ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- សិក្សាស្រាវជ្រាវភូគព្ភសាស្ត្រ និង ចងក្រងទិន្នន័យធនធានរ៉ែ ដើម្បីធ្វើជាមូលដ្ឋានក្នុងការវាយតម្លៃសក្តានុពលសេដ្ឋកិច្ចធនធានរ៉ែ សម្រាប់ជាប្រយោជន៍ដល់ការផ្សព្វផ្សាយទាក់ទាញវិនិយោគ, ព្រមទាំង រៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់កំណត់តំបន់ផ្តល់អាជ្ញាបណ្ណធនធានរ៉ែ និង រៀបចំតំបន់សក្តានុពលរ៉ែ ថ្មសំណង់ និង ខ្សាច់សំណង់។
- កសាងផែនទីបង្ហាញទីតាំងប្រតិបត្តិការធនធានរ៉ែ និង ទីតាំងដែលមានសក្តានុពលសម្រាប់ប្រតិបត្តិការធនធានរ៉ែ ដើម្បីសម្រួលដល់វិនិយោគិន ដែលមានបំណងវិនិយោគក្នុងវិស័យរ៉ែ។
- បន្តរៀបចំ ធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្ម និង ពង្រឹងអនុលោមភាពនៃការអនុវត្តលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធនឹងសុខភាព និង សុវត្ថិភាពនៃការដ្ឋានអណ្តូងរ៉ែ។
- រៀបចំប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានសម្រាប់គ្រប់គ្រងអាជ្ញាបណ្ណ និង ចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធពីវិស័យរ៉ែ, និង សម្រាប់ការប្រកាសបង់កាតព្វកិច្ចហិរញ្ញវត្ថុពាក់ព័ន្ធនឹងការធ្វើប្រតិបត្តិការធនធានរ៉ែ តាមប្រព័ន្ធអនឡាញ។
- បន្តពង្រឹងការគ្រប់គ្រង និង ត្រួតពិនិត្យការធ្វើប្រតិបត្តិការធនធានរ៉ែ និង សហការជាមួយក្រសួង-ស្ថាប័ន/អង្គភាពពាក់ព័ន្ធ ពង្រឹងការកៀរគរចំណូល និង ទប់ស្កាត់ការលេចធ្លាយចំណូលជាតិពីវិស័យរ៉ែ។
- លើកកម្ពស់លទ្ធភាពទទួលផល និង ឱកាសសេដ្ឋកិច្ចរបស់សហគមន៍ ក្នុងតំបន់ប្រតិបត្តិការធនធានរ៉ែ តាមរយៈការកសាងសមត្ថភាព ការប្រើប្រាស់ផលិតផលសេវា និង កម្លាំងពលកម្មក្នុងស្រុក។
- បន្តជំរុញការប្រើប្រាស់មូលនិធិរ៉ែទ្រទ្រង់កិច្ចអភិវឌ្ឍសហគមន៍មូលដ្ឋាន ដើម្បីអភិវឌ្ឍសហគមន៍មូលដ្ឋានដែលមានប្រតិបត្តិការធនធានរ៉ែ។
- សិក្សាវាយតម្លៃធនធានប្រេងកាត និង កសាងផែនទីភូគព្ភសាស្ត្រប្រេងកាត។

ទី៤- ក្រសួងវប្បធម៌ និង វិចិត្រសិល្បៈ ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- បន្តការងារអភិរក្សសំណង់បេតិកភណ្ឌ តាមរយៈការជួសជុល និង វិធីសាស្ត្រផ្សេងៗ ជាពិសេសការស្តារឱ្យមានរូបរាងឡើងវិញរបស់សំណង់បេតិកភណ្ឌសំខាន់ៗ ដែលបាត់រូបរាង ឬ ស្ទើរតែបាត់រូបរាង ដោយសារកត្តាមនុស្ស ធម្មជាតិ និង អាយុកាល។

- បន្តការអភិរក្សវត្ថុបុរាណ វត្ថុសិល្បៈ និង វត្ថុជាតិពន្ធុសាស្ត្រ តាមរយៈការជួសជុល និង វិធីផ្សេងៗ រួមទាំង ការតាមដាន និង សិក្សាស្រាវជ្រាវទិដ្ឋភាពច្បាប់ ដើម្បីទាមទារយកត្រឡប់មកវិញនូវវត្ថុបុរាណ ដែលកំពុងរក្សាទុក ឬ ចរាចរ ដោយខុសច្បាប់, ទាំងនៅក្នុង និង ក្រៅប្រទេស។
- បន្តការងារអភិរក្សបុរាណដ្ឋាន តាមរយៈ ការបង្កើន និង ពន្លឿនការធ្វើបណ្ណកម្មសិទ្ធិរដ្ឋ, ការបោះបង្គោលការពារ, ការកាត់បន្ថយបទល្មើសតាមបុរាណដ្ឋាន, និង ការរៀបចំគោលការណ៍ណែនាំស្តីពីការអភិរក្ស។
- បន្តយកចិត្តទុកដាក់លើការងារអភិរក្ស និង លើកស្ទួយមរតកវប្បធម៌អរូបី ដោយផ្តោតលើការស្តារ និង ការពង្រឹងមរតកវប្បធម៌អរូបីដែលបានបាត់បង់ ឬ កំពុងប្រឈមនឹងការបាត់បង់ ឱ្យរស់ឡើងវិញ និង បន្តមានវត្តមានដោយចីរភាពនៅក្នុងសង្គម ការពង្រឹងស្នាដៃសិល្បៈវប្បធម៌ឱ្យបានត្រឹមត្រូវតាមក្បួនខ្នាតខ្មែរ ការជំរុញឡើងស្នាដៃសិល្បៈទស្សនីយភាពបុរាណនិងប្រពៃណី ការថែរក្សា និង លើកស្ទួយភាពផ្សេងៗគ្នានៃវិញ្ញត្តិវប្បធម៌, ជាពិសេស សិល្បៈវប្បធម៌របស់ជនជាតិដើមភាគតិច និង ក្រុមជនងាយរងគ្រោះ ជាដើម។
- បន្តលើកកម្ពស់ការផ្សព្វផ្សាយសិល្បៈវប្បធម៌កម្ពុជា តាមរយៈការបញ្ជូនក្រុមសិល្បៈទៅសម្តែងក្នុងកម្មវិធីនានា, រួមទាំងការជំរុញគាំទ្រអ្នកមានទេពកោសល្យ និង អ្នកមានជំនាញផ្នែកសិល្បៈគ្រប់ទម្រង់របស់កម្ពុជា ដើម្បីចូលរួមលើកកម្ពស់អត្តសញ្ញាណជាតិ កិត្យានុភាពជាតិ អំណាចទន់ និង មុខមាត់របស់ជាតិ។
- បន្តពិនិត្យលទ្ធភាព និង រៀបចំឯកសារស្នើសុំចុះបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌និងប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាទៅក្នុងបញ្ជីបេតិកភណ្ឌជាតិ បញ្ជីបេតិកភណ្ឌពិភពលោក បញ្ជីបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌អរូបីនៃមនុស្សជាតិ បញ្ជីស្មារតីចងចាំពិភពលោក បញ្ជីបណ្តាញទីក្រុងដែលមានភាពច្នៃប្រឌិត បញ្ជីត្រៀម និង បញ្ជីពាក់ព័ន្ធវិស័យវប្បធម៌ផ្សេងៗទៀតរបស់អង្គការយូណេស្កូ រួមទាំងរបស់ស្ថាប័នអន្តរជាតិនានា។
- បន្តពង្រឹង និង ពង្រីកប្រព័ន្ធ និង យន្តការការងារឱ្យមានភាពប្រទាក់ក្រឡាគ្នាជាយុទ្ធសាស្ត្រ រួមទាំងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាតិ និង អន្តរជាតិ, ជាពិសេស យន្តការអាយស៊ីស៊ី-អង្គរ ព្រះវិហារ និង សំបូរព្រៃគុក ដើម្បីកៀរគរថវិកា និង បច្ចេកទេសសម្រាប់គាំទ្រដល់ការងារអភិរក្ស និង ការលើកស្ទួយមរតកវប្បធម៌ជាតិ ដោយផ្តោតលើគម្រោងវិនិយោគសាធារណៈ និង គម្រោងជំនួយបច្ចេកទេសសំខាន់ៗ។

ទី៥- គណៈកម្មាធិការជាតិគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- លើកកម្ពស់ការយល់ដឹងអំពីការគ្រប់គ្រង និង ការកាត់បន្ថយហានិភ័យគ្រោះមហន្តរាយ តាមរយៈការបង្កើនចំណេះដឹងអំពីហានិភ័យគ្រោះមហន្តរាយដល់សាធារណជន និង ភាគីពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីគ្រប់គ្រង និង កាត់បន្ថយហានិភ័យគ្រោះមហន្តរាយ, ការពង្រឹងគុណភាព និង ការពង្រីកបន្ថែមនូវប្រព័ន្ធព័ត៌មានគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ, និង ការវាយតម្លៃហានិភ័យពហុមុខសញ្ញាគ្រោះថ្នាក់។

- ពង្រឹងអភិបាលកិច្ច ដើម្បីគ្រប់គ្រងហានិភ័យគ្រោះមហន្តរាយ តាមរយៈការពង្រឹងក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ គោលនយោបាយ លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត ការរៀបចំស្ថាប័ន និង ថវិកាសម្រាប់គ្រប់គ្រង និង កាត់បន្ថយហានិភ័យគ្រោះមហន្តរាយ, ការចាត់បញ្ចូល និង សម្របសម្រួលការកាត់បន្ថយហានិភ័យគ្រោះមហន្តរាយទៅក្នុងគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព និង ការបន្សាំទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ, ការបញ្ជ្រាបការកាត់បន្ថយហានិភ័យគ្រោះមហន្តរាយ, ការអនុវត្តកម្មវិធីគ្រប់គ្រងហានិភ័យគ្រោះមហន្តរាយ, ការគាំទ្របច្ចេកទេសនិងធានាលើផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុសមស្របក្នុងការគ្រប់គ្រង និង ការកាត់បន្ថយហានិភ័យគ្រោះមហន្តរាយ, និង ការលើកកម្ពស់យន្តការសម្រាប់បរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ។
- បង្កើនការវិនិយោគក្នុងការកាត់បន្ថយហានិភ័យគ្រោះមហន្តរាយសម្រាប់ភាពធន់ តាមរយៈ ការលើកកម្ពស់ភាពធន់ការងារសាងសង់ និង ស្តង់ដាហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ, ការពង្រឹងសមត្ថភាពសេវាកម្មនៃភ្នាក់ងារផ្តល់សេវាសង្គម រួមទាំងការគាំពារសង្គម និង សំណាញ់សុវត្ថិភាព, ការលើកកម្ពស់ការចូលរួមពីវិស័យឯកជន ធុរកិច្ច សម្រាប់ភាពធន់អាកាសធាតុ និង គ្រោះមហន្តរាយ។
- បង្កើនការត្រៀមខ្លួនជាស្រេចទៅនឹងគ្រោះមហន្តរាយសម្រាប់ប្រសិទ្ធភាពនៃការឆ្លើយតប ការស្តារឡើងវិញ ការធ្វើឱ្យមានប្រក្រតីភាព និង ការកសាងឡើងវិញ, ដោយបង្កើនប្រព័ន្ធប្រកាសឱ្យដឹងមុនអំពីពហុមុខសញ្ញាគ្រោះថ្នាក់, ពង្រឹងសមត្ថភាពឆ្លើយតបគ្រោះមហន្តរាយ និង ការស្តារឡើងវិញ, ពង្រឹងការត្រៀមខ្លួនជាស្រេចសម្រាប់ការឆ្លើយតបគ្រោះអាសន្នពាក់ព័ន្ធសុខភាពសាធារណៈ និង កិច្ចគាំពារសង្គម, ពង្រឹងសមត្ថភាពមន្ត្រីលើការគ្រប់គ្រង និង ការកាត់បន្ថយហានិភ័យគ្រោះមហន្តរាយ, និង បង្កើនប្រសិទ្ធភាពការគ្រប់គ្រងហានិភ័យគ្រោះមហន្តរាយ។

ទី៦- គណៈកម្មាធិការជាតិទន្លេមេគង្គកម្ពុជា ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- គាំទ្រ និង ពង្រឹងកិច្ចប្រតិបត្តិការការងារ និង ការគ្រប់គ្រងធនធានទឹក និង អាងទន្លេ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។
- លើកកម្ពស់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការ និង ភាពជាដៃគូ ដើម្បីធានាបានការអភិវឌ្ឍ និង ការគ្រប់គ្រងអាងទន្លេប្រកបដោយចីរភាព។
- លើកកម្ពស់ការយល់ដឹងជាសាធារណៈ និង ការផ្សព្វផ្សាយ ដើម្បីពង្រឹងការចូលរួម និង ការប្រើប្រាស់ផលិតផលគណៈកម្មការទន្លេមេគង្គសម្រាប់គ្រប់គ្រង និង អភិវឌ្ឍតាមវិស័យ។

ទី៧- ក្រសួងទេសចរណ៍នឹងអនុវត្តសកម្មភាពដូចខាងក្រោម៖

- លើកកម្ពស់និរន្តរភាពសង្គមពីទេសចរណ៍ តាមរយៈការបង្កើនប្រាក់ចំណូលសម្រាប់សហគមន៍មូលដ្ឋាន និង ការបង្កើតបច្ច័យវិជ្ជមានដល់វិស័យដទៃទៀត ពិសេសវិស័យកសិកម្ម ជលផល និងសិប្បកម្ម, ការលើកកម្ពស់ការចូលរួមរបស់សហគមន៍មូលដ្ឋានក្នុងការអភិវឌ្ឍវិស័យទេសចរណ៍, ការអភិវឌ្ឍសហគ្រិនភាព និង ជំនាញវិជ្ជាជីវៈទេសចរណ៍ដល់ប្រជាពលរដ្ឋមូលដ្ឋាន ដើម្បីទាញយកផលប្រយោជន៍សេដ្ឋកិច្ចពីវិស័យទេសចរណ៍ចាំបាច់ និង ផ្តល់ប្រជាពលរដ្ឋ និង យុវជននូវ ជំនាញច្បាស់លាស់, និង ការពង្រឹងគុណភាពបណ្តុះបណ្តាលមគ្គុទ្ទេសក៍ទេសចរណ៍។

- អភិរក្ស និង លើកកម្ពស់វប្បធម៌ផ្សារភ្ជាប់នឹងវិស័យទេសចរណ៍ តាមរយៈការពង្រឹងយន្តការគ្រប់គ្រងលំហូរភ្ញៀវទេសចរនៅតំបន់បេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ និង ការគ្រប់គ្រងសម្បត្តិបេតិកភ័ណ្ឌវប្បធម៌, ការរៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យទេសចរណ៍តំបន់បេតិកភណ្ឌវប្បធម៌, ការពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តចាំបាច់នានា, ការបញ្ជ្រាបការយល់ដឹងដល់ភ្ញៀវទេសចរអំពីវប្បធម៌បេតិកភណ្ឌ, និង ការបំផុសចលនាទេសចរណ៍ក្នុងស្រុកផ្សារភ្ជាប់នឹងទេសចរណ៍វប្បធម៌។
- គ្រប់គ្រងផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានពីវិស័យទេសចរណ៍ តាមរយៈការពង្រឹងការអប់រំ និង ការយល់ដឹងជាសាធារណៈអំពីច្បាប់ និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តដល់ប្រតិបត្តិករទេសចរណ៍ និងទេសចរ, និង ការពង្រឹងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងការអនុវត្តច្បាប់ និង ការត្រួតពិនិត្យលើសកម្មភាពទេសចរណ៍ ប្រកបដោយការទទួលខុសត្រូវ។
- ជំរុញអភិវឌ្ឍផលិតផលទេសចរណ៍បៃតង តាមរយៈការជំរុញការអភិវឌ្ឍអេកូទេសចរណ៍ និង សហគមន៍ទេសចរណ៍, ការជំរុញចលនាប្រឡងប្រណាំង "ទីក្រុងស្អាត រមណីយដ្ឋានស្អាត សេវាល្អ បដិសណ្ឋារកិច្ចល្អ", ការជំរុញយុទ្ធនាការដាំដើមឈើ និង ការបង្កើតសួនទេសចរណ៍, ការអនុវត្តស្តង់ដាបៃតងក្នុងឧស្សាហកម្មទេសចរណ៍ឱ្យស្របតាមស្តង់ដាបៃតងកម្ពុជា និង អាស៊ាន, និង ការរៀបចំអភិវឌ្ឍន៍គោលដៅទេសចរណ៍បៃតង។
- លើកកម្ពស់យុទ្ធនាការ "កម្ពុជាជាគោលដៅស្អាត និង បៃតង" តាមរយៈ ការបង្កើនការអប់រំ និង ការយល់ដឹងអំពីចីរភាពបរិស្ថាន ភាពស្អាត បៃតង សណ្តាប់ធ្នាប់ និង អនាម័យល្អ, ការពង្រឹងពង្រីកយុទ្ធនាការកាត់បន្ថយសំរាមផ្លាស្ទិក និង បង្គន់សាធារណៈស្អាត, និង ការលើកកម្ពស់ការបញ្ចូលភាពបៃតងក្នុងឧស្សាហកម្មទេសចរណ៍ និង ការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាបៃតង។

៣.៦.៣. ការលើកស្ទួយកសិកម្ម និង ការអភិវឌ្ឍជនបទ

គោលដៅជាយុទ្ធសាស្ត្រនៃការលើកស្ទួយកសិកម្ម និង ការអភិវឌ្ឍជនបទ គឺការបន្តពង្រឹងតួនាទី និង ការអភិវឌ្ឍវិស័យកសិកម្មឱ្យទំនើប, សម្បូរបែប និង មានភាពធន់ ដែលគាំទ្រដល់ការអភិវឌ្ឍជនបទសំដៅធានាសន្តិសុខ និង សុវត្ថិភាពស្បៀង, បង្កើនតម្លៃបន្ថែមខ្ពស់, ជំរុញភាពប្រកួតប្រជែង, និង លើកកម្ពស់គុណភាពជីវភាពនៅជនបទ។ ក្រសួង-ស្ថាប័ន ត្រូវរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រតាមវិស័យរបស់ខ្លួន ដើម្បីអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពទាំងឡាយ ដែលចង្អុលបង្ហាញដោយ ផ.យ.អ.ជ. របស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា សំដៅរួមចំណែកដល់ការសម្រេចបានទិសដៅគោលនយោបាយអាទិភាពសំខាន់ៗរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដូចខាងក្រោម៖

ទី១- ការបន្តកសាងក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្ត គោលនយោបាយ និង ពង្រឹងស្ថាប័ន ដើម្បីគាំទ្រ និង បង្កបរិយាកាសអំណោយផល សម្រាប់វិស័យកសិកម្ម។

ទី២- ការជំរុញផលិតកម្មកសិកម្ម ដោយផ្តោតលើការបង្កើនផលិតភាព, គុណភាព, សុវត្ថិភាព, ពិពិធភាព, តម្លៃបន្ថែម និង ភាពធន់ តាមរយៈ ការស្រាវជ្រាវ និង ការអភិវឌ្ឍ ពូជដំណាំ ពូជសត្វ និង វារីវប្បកម្ម ដែលធន់នឹងអាកាសធាតុ និង ឆ្លើយតបនឹងតម្រូវការទីផ្សារ; ការគ្រប់គ្រង និង ការពង្រឹង

គុណភាពដី; ការកំណត់តំបន់ដាំដុះ និង ការកសាងផែនទីដាំដុះ; ការបន្តជំរុញសេវាធានារ៉ាប់រងកសិផល; ការពង្រឹងសហគ្រិនភាពនៃសហគមន៍កសិកម្ម; ការដាក់ពង្រាយមន្ត្រីបច្ចេកទេសកសិកម្មនៅមូលដ្ឋាន; និង ការពង្រឹងបច្ចេកទេសកសិកម្មទំនើប, វៃឆ្លាត, ឌីជីថល និង មានសុវត្ថិភាព។

ទី៣- ការពង្រឹងកិច្ចសហការក្នុងការធ្វើវិចារណកម្មការវិនិយោគលើប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រ ដើម្បីធានាសន្តិសុខទឹក សម្រាប់វិស័យកសិកម្ម និង ការអភិវឌ្ឍជនបទ។

ទី៤- ការកាត់បន្ថយថ្លៃដើមផលិតកម្ម តាមរយៈ ការពង្រឹងការយល់ដឹងអំពីការប្រើប្រាស់ជាតុចូល និង ការគ្រប់គ្រងគុណភាពជាតុចូល, ការបន្តផ្តល់ឥណទានការប្រាក់ទាប, និង ការលើកទឹកចិត្តផលិតកម្មជាតុចូលក្នុងស្រុក។

ទី៥- ការធានាស្ថិរភាពថ្លៃផលិតផលកសិកម្ម តាមរយៈការបង្កើត និង ការពង្រឹងនូវយន្តការសម្របសម្រួលតាមដាន និង ត្រួតពិនិត្យ, និង ការបន្តពង្រីកវិសាលភាពកញ្ចប់ហិរញ្ញប្បទានពិសេសដើម្បីរក្សាលំនឹងថ្លៃផលិតផលកសិកម្ម និង លើកកម្ពស់ខ្សែច្រវាក់តម្លៃ ក្នុងវិស័យកសិកម្មទាំងមូល។

ទី៦- ការលើកកម្ពស់ការកែច្នៃផលិតផលកសិកម្ម តាមរយៈការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើង និង ការធ្វើទំនើបកម្មផ្នែកកសិ-ឧស្សាហកម្ម; ការជំរុញឱ្យមានការវិនិយោគលើកសិផលកែច្នៃ; ការសិក្សា និង ការបង្កើត "សួនកសិ-ឧស្សាហកម្មនៅកម្ពុជា" សម្រាប់ប្រមូលផ្តុំសហគ្រាសកែច្នៃ; ការជំរុញស្ថិរភាពនៃការផ្គត់ផ្គង់ផលិតផលកសិកម្ម; និង ការបន្តផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានសម្បទានសម្រាប់ការវិនិយោគ។

ទី៧- ការបន្តលើកកម្ពស់ការតភ្ជាប់ទីផ្សារក្នុងស្រុក និង ការជំរុញការនាំចេញ តាមរយៈ ការលើកកម្ពស់ការគាំទ្រផលិតផលក្នុងស្រុក ដោយការប្រើប្រាស់ដោយផ្ទាល់ក្នុងចំណោមស្ថាប័នសាធារណៈ និងប្រជាជនទូទៅ, ការពង្រឹងយន្តការផលិតកម្មកសិកម្មតាមកិច្ចសន្យា, ការបង្កើតទីផ្សារបោះដុំ និង ចែកចាយផលិតផលកសិកម្មក្នុងស្រុក, ការពង្រឹងប្រព័ន្ធហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ, និង ការទាញយកប្រយោជន៍ជាអតិបរមាពីកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរី ។

ទី៨- ការបន្តអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍជនបទ តាមរយៈ ការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្ត និងគមនាគមន៍ជនបទ; ការលើកកម្រិតគុណភាពហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធផ្លូវជនបទ, ជាពិសេស ការកសាងផ្លូវជនបទតភ្ជាប់ទៅកសិដ្ឋាន និង ផ្លូវជាតិ ឱ្យក្លាយទៅជាជនបទសមាហរណកម្ម; ការកែលម្អលក្ខខណ្ឌជីវភាពរបស់សហគមន៍ជនបទ និង ការធ្វើពិពិធកម្មសេដ្ឋកិច្ចជនបទ និង ការអភិវឌ្ឍសហគមន៍ជនបទ, ជាពិសេស ការជំរុញការអភិវឌ្ឍចម្រុះ និង ការបន្តអនុវត្ត "**ចលនាភូមិមួយ ផលិតផលមួយ**" និង "**ចលនាភូមិគំរូ**"។

សកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពសម្រាប់ក្រសួង-ស្ថាប័ន

ដើម្បីសម្រេចបានគោលនយោបាយអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលខាងលើនេះ, ក្រសួង-ស្ថាប័នទាំងអស់ត្រូវចូលរួមអនុវត្ត ដោយមានក្រសួង-ស្ថាប័នចម្បងៗចំនួន៧ សម្របសម្រួលដឹកនាំអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាព ដូចតទៅ៖

ទី១- ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- ជំរុញយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់កសាងសហគមន៍កសិកម្មទំនើប តាមរយៈកិច្ចសម្របសម្រួលហិរញ្ញប្បទាន ឬ ឥណទានការប្រាក់ទាប, និង ការផ្តល់ប្រឹក្សាយោបល់ និង ធនធានមនុស្សសម្រាប់សហគមន៍។
- ជំរុញយុទ្ធសាស្ត្រសហគមន៍ចិញ្ចឹមសហគមន៍ តាមយៈការរៀបចំផែនការអាជីវកម្ម ដើម្បីទទួលបានការគាំទ្រពីគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុ, ការគ្រប់គ្រង និង ការប្រើប្រាស់ធនធានរបស់សហគមន៍ឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព, ការបង្កើត និង ការពង្រីកមុខរបរបន្ថែមសហគមន៍, ការគាំទ្រហិរញ្ញប្បទាន និង ឥណទានសម្រាប់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធក្នុងសហគមន៍, ការបង្កើតបណ្តាញទំនាក់ទំនង និង ការកសាងទំនុកចិត្តរវាងសហគមន៍កសិកម្មជាមួយដៃគូអាជីវកម្មនានា ដើម្បីប្រសិទ្ធភាពនៃការអនុវត្តផលិតកម្មកសិកម្មតាមកិច្ចសន្យា។
- ជំរុញយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់សេវាទ្រទ្រង់បច្ចេកទេសកសិកម្មដល់កសិករ តាមរយៈការពង្រាយមន្ត្រីកសិកម្មដល់ឃុំ-សង្កាត់ ដែលមានសកម្មភាពផ្នែកកសិកម្ម និង ការស្រាវជ្រាវបច្ចេកទេសកសិកម្មសម្រាប់បង្កើនផលិតភាពកសិកម្ម។
- លើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាពយុទ្ធសាស្ត្ររក្សាលំនឹងថ្លៃកសិផលសំខាន់ៗ តាមរយៈបុរេសកម្មក្នុងការតាមដានរក្សាលំនឹងតុល្យភាពនៃតម្រូវការ និង ការផ្គត់ផ្គង់ ក៏ដូចជាការព្យាករផលិតកម្មកសិកម្ម និង តម្រូវការកសិផលតាមអនុវិស័យក្នុងស្រុក និង អន្តរជាតិ សម្រាប់ផ្សព្វផ្សាយឱ្យបានទូលំទូលាយដល់កសិករ, អន្តរសកម្មដោយសហការជាមួយនឹងអង្គភាព និង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធនឹងផលិតកម្មការកែច្នៃ គុណភាព ការត្រួតពិនិត្យអនាម័យ និង ភូតគាមអនាម័យ, និង ការធ្វើអន្តរាគមន៍លើហិរញ្ញប្បទាន។

ទី២- ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- អភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្ត និង គមនាគមន៍ជនបទប្រកបដោយភាពធន់ តាមរយៈការពង្រីកវិសាលភាពនៃការស្ថាបនាហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធផ្លូវជនបទ និង ការសិក្សាស្រាវជ្រាវបច្ចេកវិទ្យា ដើម្បីលើកកម្ពស់ភាពធន់នៃហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធមូលដ្ឋាននានា។
- ជំរុញអភិវឌ្ឍសហគមន៍ជនបទ និង ចលនាភូមិគំរូ តាមរយៈការបង្កើនប្រសិទ្ធភាពសកម្មភាពអភិវឌ្ឍសហគមន៍ជនបទ, ការលើកកម្ពស់គុណភាព គុណតម្លៃ និង នវានុវត្តន៍សហគមន៍ជនបទ, ការអភិវឌ្ឍបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលសហគមន៍ជនបទ, និង ការអភិវឌ្ឍ និង អភិរក្សជនជាតិដើមភាគតិច។

ទី៣- ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- រៀបចំយុទ្ធសាស្ត្រជំរុញការប្រើប្រាស់ផលិតផលខ្មែរនៅក្នុងទីផ្សារក្នុងស្រុក និង ទីផ្សារអន្តរជាតិ តាមរយៈ ការរៀបចំពិព័រណ៍ក្នុងស្រុក និង ក្រៅប្រទេស, ការរៀបចំព្រឹត្តិការណ៍ជំនួបពាណិជ្ជកម្ម និង ផ្គូរផ្គងដៃគូ, ការចរចាកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មដើម្បីពង្រីកទីផ្សារថ្មីៗ, ការជំរុញលើកស្ទួយគុណភាព និង ការផ្គត់ផ្គង់ទំនិញផលិតផលកម្ពុជាទៅកាន់ទីផ្សារក្នុងស្រុក និង អន្តរជាតិ, ការបន្តចូលរួមអនុវត្ត "ចលនាភូមិមួយផលិតផលមួយ" ឱ្យបានទូលំទូលាយ និង មានប្រសិទ្ធភាពដោយជំរុញឱ្យប្រជាពលរដ្ឋផលិតទំនិញស្របតាមលក្ខខណ្ឌភូមិសាស្ត្រ និង លក្ខខណ្ឌតម្រូវការទីផ្សារ,

និង ការផលិតទំនិញមានគុណភាពល្អឱ្យបានច្រើនមុខ ដើម្បីលក់បានថ្លៃខ្ពស់ដោយប្រើប្រាស់គំនិតច្នៃប្រឌិត និង បច្ចេកទេសទំនើប។

- រៀបចំយុទ្ធសាស្ត្រពង្រឹងការគ្រប់គ្រងទីផ្សារ ដើម្បីរក្សាស្ថិរភាពថ្លៃ ធានា និង ការពារផលប្រយោជន៍អ្នកផលិត និង អ្នកប្រើប្រាស់, តាមរយៈការចងក្រង និង គ្រប់គ្រងទិន្នន័យស្ថិតិពាណិជ្ជកម្មសម្រាប់ជាមូលដ្ឋានក្នុងការវិភាគ, ការបង្កើនប្រសិទ្ធភាពយន្តការតាមដានថ្លៃទំនិញ និង តុល្យភាពនៃការផ្គត់ផ្គង់ និង តម្រូវការទីផ្សារ ពិសេសលើបណ្ដាទំនិញយុទ្ធសាស្ត្រសំខាន់ៗ, ការជំរុញបង្កើតទីផ្សារមូលដ្ឋាន ផ្សារលក់ដុំ ផ្សារចុងសប្តាហ៍សម្រាប់អាជីវករ សហគ្រិន កសិករខ្នាតតូច, ការកសាង និង ការអនុវត្តផែនការសកម្មភាពសាងសង់ផ្សារតាមព្រំដែន និង តាមបណ្ដាខេត្ត, និង ការរៀបចំផ្សារលក់ទំនិញអនឡាញ តាមថ្នាលពាណិជ្ជកម្មអេឡិចត្រូនិក។

ទី៤- ក្រសួងធនធានទឹក និង ឧតុនិយម ផ្ដោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- បង្កើនប្រសិទ្ធភាពសំណង់ការងារទឹក និង អនុត្តរភាពប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រប្រកបដោយគុណភាព និង ភាពធន់ តាមរយៈការបង្កើនប្រសិទ្ធភាពលើការគ្រប់គ្រង និង ការអភិវឌ្ឍធនធានទឹកតាមវិធីសាស្ត្រគ្រប់គ្រងធនធានទឹកចម្រុះក្នុងក្របខ័ណ្ឌអាងទន្លេ ស្ទឹង, និង ការគ្រប់គ្រង ការអភិវឌ្ឍ និង ការអនុវត្តអនុត្តរភាពប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រ។
- ពង្រឹងសន្តិសុខទឹក និង គ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ ដើម្បីបង្កើតភាពធន់នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ តាមរយៈការពង្រឹងការគ្រប់គ្រង និង ការកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់ ដោយប្រើប្រាស់វិធានការហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និង វិធានការមិនមែនហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ។
- ពង្រឹងការគ្រប់គ្រង ការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាថ្មីៗ និង នវានុវត្តន៍លើប្រព័ន្ធព័ត៌មាន និង ទិន្នន័យធនធានទឹក និង ឧតុនិយម តាមរយៈការបង្កើត និង ការគាំទ្រកិច្ចដំណើរការមជ្ឈមណ្ឌលជាតិគ្រប់គ្រងទិន្នន័យធនធានទឹក និង ឧតុនិយម, ការលើកកម្ពស់ និង ការកែលម្អការគ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធព័ត៌មានទិន្នន័យធនធានទឹក និង ទិន្នន័យប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រ, និង ការកែលម្អ និង ការលើកកម្ពស់សមត្ថភាពក្នុងការគ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធព័ត៌មានទិន្នន័យជលសាស្ត្រ ឧតុនិយម និង នវានុវត្តន៍។
- **បង្កើនប្រសិទ្ធភាពការការពារនិងការអភិរក្សវិស័យធនធានទឹក** តាមរយៈការរៀបចំ និង ការធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពលើច្បាប់ បទប្បញ្ញត្តិ និង នីតិវិធីពាក់ព័ន្ធនានា, និង ការពង្រឹងវិធានការទប់ស្កាត់ការការពារ និង ការអភិរក្សធនធានទឹក។

ទី៥- គណៈកម្មាធិការវិនិយោគកម្ពុជានៃក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា ផ្ដោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- ធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវយន្តការគាំទ្រផ្ដោតលើវិស័យកសិ-ចំណីអាហារ និង រៀបចំតុវិនិយោគកសិ-ចំណីអាហារ។
- រៀបចំព្រឹត្តិការណ៍ផ្សព្វផ្សាយ ជំរុញ និង ទាក់ទាញវិនិយោគក្នុងវិស័យកសិកម្ម និង កសិឧស្សាហកម្មនៅកម្ពុជា។

- ចូលរួមសហការជាមួយក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ក្នុងការបង្កើត "សួនកសិ-ឧស្សាហកម្មនៅកម្ពុជា" និង ជំរុញលើកទឹកចិត្តដល់វិស័យឯកជន ក្នុងការបង្កើតតំបន់ផលិតកែច្នៃនាំចេញកសិផល។

ទី៦- ក្រុមប្រឹក្សាស្ដារអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្ម និង ជនបទ ផ្ដោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- ជំរុញ និង ពង្រឹងការសម្របសម្រួល និង កិច្ចសហប្រតិបត្តិការពហុវិស័យ និង ពហុភាគីដែលមានស្រាប់, ព្រមទាំងពង្រឹងភាពជាដៃគូនៅថ្នាក់ជាតិ និង ថ្នាក់ក្រោមជាតិ។
- ចូលរួមជំរុញគោលនយោបាយអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្នុងការកសាងសមត្ថភាពមន្ត្រីកសិកម្មឃុំ ការគាំទ្រសហគមន៍កសិកម្មទំនើប ការរក្សាស្ថិរភាពតម្លៃផលិតផលកសិកម្ម និង ការរួមចំណែកដល់ការរៀបចំផែនការបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និង វិជ្ជាជីវៈ សម្រាប់យុវជនមកពីគ្រួសារក្រីក្រ និង ងាយរងគ្រោះ។
- លើកកម្ពស់សុវត្ថិភាពម្ហូបអាហារ តាមរយៈវិធីសាស្ត្រសម្របសម្រួលសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងហានិភ័យដោយប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យម្ហូបអាហារ។
- គាំទ្រការអនុវត្តគោលនយោបាយ និង ផែនការនានា តាមរយៈក្រុមការងារដឹកនាំសម្របសម្រួលវិស័យសន្តិសុខស្បៀង និង អាហារូបត្ថម្ភថ្នាក់រាជធានី-ខេត្ត និង ក្រុមការងារស្នូលថ្នាក់ខេត្តសម្រាប់សម្របសម្រួលកិច្ចអន្តរាគមន៍សេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និង អនាម័យដែលគិតគូរពីអាហារូបត្ថម្ភ។
- លើកកម្ពស់កិច្ចសន្ទនាគោលនយោបាយ ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និង ការគ្រប់គ្រងចំណេះដឹង រួមទាំងការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធឌីជីថល និង បច្ចេកវិទ្យានានាប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។

ទី៧- គណៈកម្មាធិការជាតិជំរុញចលនាភូមិមួយផលិតផលមួយ ផ្ដោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- រៀបចំឯកសារគតិយុត្ត បទដ្ឋានបច្ចេកទេស និង យន្តការពាក់ព័ន្ធទៅតាមតម្រូវការចាំបាច់, ព្រមទាំងលើកកម្ពស់សមត្ថភាពស្ថាប័ននៅគ្រប់កម្រិត និង ធ្វើឌីជីថលូបនីយកម្ម សំដៅបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃការផ្ដល់សេវាដល់ផលិតករ។
- បង្កើនការចងក្រងផលិតផលភូមិមួយផលិតផលមួយ និង បណ្ដុំអ្នកផលិតភូមិ១ ផលិតផល១, ព្រមទាំងបន្តរៀបចំព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់ៗ និង ទិវាជាតិលើកកម្ពស់ផលិតផលខ្មែរ ការតាំងពិព័រណ៍ ការតាំងលក់-បង្ហាញក្នុងពិធីបុណ្យជាតិនានា និង វេទិកាជំនួបអ្នកផលិត-អ្នកទិញជាដើម ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយ និង លើកកម្ពស់ទីផ្សារផលិតផលភូមិមួយផលិតផលមួយ និង ផលិតផលក្នុងស្រុក។
- រៀបចំស្តង់ដាផលិតផលភូមិមួយផលិតផលមួយ ដោយមានការដាក់ចំណាត់ថ្នាក់គុណភាពផលិតផលតាមកម្រិត ក៏ដូចជាបង្កើនការលក់ និង ការស្វែងរកទីផ្សារ តាមប្រព័ន្ធអនឡាញ។
- បង្កើនការបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេសពាក់ព័ន្ធដល់ផលិតករ និង ជំរុញការផ្លាស់ប្ដូរបទពិសោធរវាងសហគមន៍ ឬ អ្នកផលិត សំដៅបង្កើនឧត្តមភាពទីផ្សារ និង និរន្តរភាពនៃការផលិត និង ការផ្គត់ផ្គង់។

- បង្កើនទំនាក់ទំនង កិច្ចសហប្រតិបត្តិការ និងស្វែងរកដៃគូ, ទាំងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ សង្គមស៊ីវិល និង វិស័យឯកជន, ដើម្បីជួយជំរុញចលនាភូមិមួយផលិតផលមួយ នៅកម្ពុជា។

៣.៦.៤. ការពង្រឹងការគ្រប់គ្រង និង ការធ្វើទំនើបកម្មនគររូបនីយកម្ម

ការពង្រឹងការគ្រប់គ្រងនិងការធ្វើទំនើបកម្មនគររូបនីយកម្ម មានគោលដៅជាយុទ្ធសាស្ត្រក្នុងការពង្រីកទីក្រុង និង ការអភិវឌ្ឍទីក្រុងថ្មីៗបន្ថែម នៅតាមបណ្តារាជធានី-ខេត្ត; ការបង្កើតសួនសាធារណៈ និង ឧទ្យានបៃតង ;និង ការពង្រឹងការគ្រប់គ្រង និង ការធ្វើទំនើបកម្មនគរូបនីយកម្ម ដើម្បីធានាសុវត្ថិភាព, សោភ័ណភាព, បរិស្ថានល្អ និង សុខុមាលភាព សម្រាប់ការរស់នៅ និង ប្រសិទ្ធភាពក្នុងការអភិវឌ្ឍសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច។ ក្រសួង-ស្ថាប័ន ត្រូវរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រតាមវិស័យរបស់ខ្លួន ដើម្បីអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពទាំងឡាយ ដែលចង្អុលបង្ហាញដោយ ផ.យ.អ.ជ. របស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា សំដៅរួមចំណែកដល់ការសម្រេចបានទិសដៅគោលនយោបាយអាទិភាពសំខាន់ៗរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដូចខាងក្រោម៖

ទី១- ការបន្តដំណើរការកែទម្រង់ដីធ្លី ដោយជំរុញការចុះបញ្ជី និង ការដោះស្រាយវិវាទដីធ្លី នៅក្រៅប្រព័ន្ធតុលាការ; និង ការកសាងផែនការរៀបចំដែនដី និង នគរូបនីយកម្ម, ទាំងថ្នាក់ជាតិ និង ថ្នាក់ក្រោមជាតិ, ក្នុងគោលដៅគ្រប់គ្រង និង អភិវឌ្ឍវិស័យដីធ្លី ឱ្យបានត្រឹមត្រូវ និង ឱ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព។

ទី២- ការពង្រឹងសមត្ថភាពអនុវត្តការងារនគរូបនីយកម្ម; ការងារកសាងផែនការរៀបចំដែនដី និង នគរូបនីយកម្ម ថ្នាក់ក្រុង-ស្រុក-ខណ្ឌ ឃុំ-សង្កាត់ នៅទូទាំងរាជធានី-ខេត្ត; ការរៀបចំយុទ្ធសាស្ត្រតម្រង់ទិស ក្នុងការកំណត់បែងចែកតំបន់ប្រើប្រាស់; និង ការគ្រប់គ្រងលំនៅឋានដោយប្រើប្រាស់បច្ចេកទេសឋានលេខា និង បច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន។

ទី៣- ការរៀបចំផែនការមេអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធទីក្រុង និង ទីប្រជុំជនសំខាន់ៗ ប្រកបដោយភាពធន់ និង សោភ័ណភាព; ការជំរុញការប្រើប្រាស់សេវាដឹកជញ្ជូនសាធារណៈក្នុងទីក្រុង; ការគ្រប់គ្រងទុកដាក់ និង កែច្នៃសំរាម; ការរៀបចំផ្លូវថ្មើរជើង, ទីធ្លាចំណត, ស្លាកសញ្ញា, កាមេរ៉ាសុវត្ថិភាព និង ភ្លើងសញ្ញាចរាចរណ៍; និង ការពង្រីកបណ្តាញអគ្គិសនី, ភ្លើងបំភ្លឺទីក្រុង, បណ្តាញទឹកស្អាត, ប្រព័ន្ធលូរំដោះទឹកភ្លៀង, ប្រព័ន្ធចម្រោះ និង ប្រព្រឹត្តកម្មទឹកកខ្វក់, និង ប្រព័ន្ធពន្លត់អគ្គិភ័យទីប្រជុំជន; ការអភិរក្សសំណង់ដែលមានតម្លៃប្រវត្តិសាស្ត្រ; ការស្នើឱ្យមានការគិតគូររៀបចំសួនសាធារណៈប្រចាំរាជធានី-ខេត្ត ឬ តំបន់ដែលមិនទាមទារឱ្យមានចំណាយប្រតិបត្តិការ ឬ ការថែទាំខ្ពស់ ដោយយកលក្ខណៈបែបធម្មជាតិ និង វប្បធម៌ជាគោល។

ទី៤- ការជំរុញការវិនិយោគស្តារឡើងវិញនូវគម្រោងសាងសង់ ឬ សំណង់អគារដែលទំនេរមិនដំណើរការក្នុងក្រុងព្រះសីហនុ; ការលើកទឹកចិត្តឱ្យប្រែក្លាយមកជាគម្រោងអភិវឌ្ឍលំនៅឋានតម្លៃសមរម្យ; និង ការផ្តោតលើការអនុវត្តបន្ថែមលើការដាក់ចេញគោលនយោបាយ ដោយស្នើឱ្យមានការគិតគូរលើយន្តការលើកទឹកចិត្តដល់វិស័យឯកជន ឱ្យចូលរួមក្នុងកិច្ចការរៀបចំទីក្រុង, ជាពិសេស ពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការអភិវឌ្ឍទីក្រុងវៃឆ្លាត ឬ ទីក្រុងបៃតង ឬ ទីក្រុងដែលគួរឱ្យចង់រស់នៅ។

ទី៥- ការសិក្សាលើវិសោធនកម្មក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធនឹងការរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និង សំណង់ ដែលត្រូវបានដាក់ចេញតាំងពីឆ្នាំ ១៩៩៤ ឱ្យមានការផ្សារភ្ជាប់នគរូបនីយកម្មទៅនឹងស្ថានភាពសង្គម, សេដ្ឋកិច្ច, វប្បធម៌ និង បរិស្ថាន; ការស្តារអាងស្តុកទឹក ឬ ប្រភពទឹក; ការរៀបចំច្បាប់ស្តីពីប្រព័ន្ធទឹកកខ្វក់ សំដៅកាត់បន្ថយការបំពុលទឹក; និង ការសិក្សាពាក់ព័ន្ធការបាក់ច្រាំងអាងទន្លេ សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ និង ការធ្វើទំនើបកម្មនគរូបនីយកម្ម។

សកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពសម្រាប់ក្រសួង-ស្ថាប័ន

ដើម្បីសម្រេចបានគោលនយោបាយអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលខាងលើនេះ, ក្រសួង-ស្ថាប័នទាំងអស់ត្រូវចូលរួមអនុវត្ត ដោយមានក្រសួង-ស្ថាប័នចម្បងៗចំនួន៣ សម្របសម្រួលដឹកនាំអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាព ដូចតទៅៈ

ទី១- ក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និង សំណង់ ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- ពន្លឿនការងាររដ្ឋបាលដីធ្លី តាមរយៈការអនុវត្តផែនការចុះបញ្ជីដីធ្លីជំហាន២, ការចុះបញ្ជីដីរបស់សហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិចជាកម្មសិទ្ធិសមូហភាព, ពន្លឿនការចុះបញ្ជីដីរដ្ឋ, ការរៀបចំបទដ្ឋានគតិយុត្ត និង បច្ចេកទេស ដើម្បីបញ្ចូលព័ត៌មានស្តីពីសំណង់លើវិញ្ញាបនបត្រសម្គាល់ម្ចាស់អចលនវត្ថុ, ការពន្លឿនការដោះស្រាយវិវាទដីធ្លីតាមគ្រប់យន្តការ, ការពង្រីកបណ្តាញស្ថានីយវាស់វែងអចិន្ត្រៃយ៍ដោយផ្កាយរណប ដើម្បីសម្រួលដល់ការកសាងផែនទី និង ការចុះបញ្ជីដីធ្លីនៅទូទាំងប្រទេស, ការបង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលគ្រប់គ្រងទិន្នន័យ និង មជ្ឈមណ្ឌលព័ត៌មាន, និង ការបន្តធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្មបញ្ជីរាយនាមភូមិសាស្ត្រនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាសម្រាប់ភូមិ ឃុំ សង្កាត់ ដែលបង្កើតថ្មី។
- ជំរុញការងាររៀបចំដែនដី និង នគរូបនីយកម្ម តាមរយៈការជំរុញអនុវត្តគោលនយោបាយគ្រប់គ្រង និង ប្រើប្រាស់ដីធ្លី ដើម្បីអភិវឌ្ឍខេត្តព្រះសីហនុទៅជាតំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេសគំរូពហុបំណង និង អភិវឌ្ឍបណ្តាខេត្តជាប់ឆ្នេរសមុទ្រកម្ពុជាជារបៀងសេដ្ឋកិច្ចពហុបំណង និង ប្រទាក់ក្រឡាគ្នា ព្រមទាំងជំរុញការរៀបចំផែនការរៀបចំដែនដី និង នគរូបនីយកម្មតាមលំដាប់អាទិភាព, ការលើកកម្ពស់ការគ្រប់គ្រង ការអភិវឌ្ឍដែនដី និង នគរូបនីយកម្មឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់, ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស អភិវឌ្ឍស្ថាប័ន និង អភិបាលកិច្ចល្អ ក្នុងវិស័យរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និង សំណង់, ការស្រាវជ្រាវ និង ការអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធទិន្នន័យរៀបចំដែនដី និង នគរូបនីយកម្មឌីជីថល, និង ការពន្លឿនការរៀបចំផែនការរូបវន្តគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធសម្រាប់ការរៀបចំដែនដី និង ការគ្រប់គ្រងនគរូបនីយកម្ម។
- លើកកម្ពស់ការងារគ្រប់គ្រង និង អភិវឌ្ឍវិស័យសំណង់ តាមរយៈការបន្តពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពនៃការអនុវត្តច្បាប់សំណង់, ការគ្រប់គ្រង និង ការពង្រឹងការផ្តល់សេវាសាធារណៈលើវិស័យសំណង់, ការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធព័ត៌មានវិទ្យាក្នុងការគ្រប់គ្រងទិន្នន័យសំណង់, ការបន្តអភិវឌ្ឍកម្មវិធីកសាងផែនទីនៃត្រាទស្សន៍ឌីជីថលទីក្រុង, និង ការដាក់ឱ្យដំណើរការសាកល្បងការស្នើសុំចុះបញ្ជីលើកដំបូងសម្រាប់សហគ្រាសឬក្រុមហ៊ុនអាជីវកម្មសិក្សាគម្រោងប្លង់តាមប្រព័ន្ធឌីជីថល។

- ពន្លឿនការងារលំនៅឋាន និង សម្បទានដីសង្គមកិច្ច ដោយបន្តកៀរគរវិស័យឯកជន អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល និង គ្រប់ភាគីពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីវិនិយោគលើការសាងសង់លំនៅឋានតម្លៃសមរម្យ និង លំនៅឋានបន្សាំនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ, កៀរគរហិរញ្ញប្បទានសម្រាប់បង្កើត និង/ឬ គ្រប់គ្រងមូលនិធិ និង ឥណទានលំនៅឋាន, ជំរុញការកសាងព័ត៌មានសេវាកម្មឥណទានលំនៅឋាន នៅបណ្តារាជធានី-ខេត្ត, បន្តជំរុញការងារបែងចែកដីសម្បទានសង្គមកិច្ចជូន អតីតកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធ គ្រួសារប្រជាពលរដ្ឋក្រីក្រស៊ីវិលទូទៅ គ្រួសារយោធិន និង នគរបាលជាតិតាមបណ្តោយព្រំដែន, បន្តសហការជាមួយរដ្ឋបាលខេត្តក្នុងការស្វែងរកដីសម្រាប់ចែកជូនប្រជាពលរដ្ឋក្រីក្រគ្មានដីឬ ខ្វះដី និង គ្រួសារ ឬ អតីតកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធ, បន្តចុះបញ្ជីដី និង ផ្តល់បណ្ណកម្មសិទ្ធិជូនសម្បទានិកដែលមានលក្ខណសម្បត្តិគ្រប់គ្រាន់តាមលក្ខខណ្ឌ, និង អនុវត្តកម្មវិធីផ្តល់ដីសម្បទានសង្គមកិច្ច គឺ "**កម្មវិធីផ្តល់ដីការពារព្រៃ ដើម្បីរួមគ្នាអភិវឌ្ឍដោយចីរភាព**"។
- ជំរុញការងារគ្រប់គ្រង និង អភិវឌ្ឍតំបន់ឆ្នេរសមុទ្រកម្ពុជា ដោយរៀបចំផែនការរៀបចំដែនដីតំបន់ឆ្នេរសមុទ្រកម្ពុជាចក្ខុវិស័យឆ្នាំ២០៥០, កសាងផែនការរៀបចំដែនដីខេត្តកំពត កែប និង កោះកុង និង ធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្មផែនការរៀបចំដែនដីខេត្តព្រះសីហនុ, រៀបចំប្លង់គោល និង ផែនការប្រើប្រាស់ដីកោះ និង ដីចំណីឆ្នេរសមុទ្រ, កសាង និង បោះបង្គោលកំណត់ព្រំដីចំណីឆ្នេរសមុទ្រ ដែសមុទ្រ ស្ទឹង ព្រែក អូរ បឹងបួ ផ្លូវទឹកនិងផ្ទៃទឹកដែលតភ្ជាប់ទៅនឹងសមុទ្រ, ត្រួតពិនិត្យ និង វាយតម្លៃឆ្នេរខ្សាច់កម្សាន្ត និង ព្រែកកម្សាន្តស្អាត និង រៀបចំកម្មវិធីប្រឡងប្រណាំងឆ្នេរខ្សាច់ និង ព្រែកកម្សាន្តស្អាត, ជំរុញអភិវឌ្ឍផ្លូវសាធារណៈ និង/ឬ ផ្លូវទេសចរណ៍តាមបណ្តោយដីចំណីឆ្នេរសមុទ្រ, សិក្សាជីវៈចម្រុះ និង កំណត់តំបន់សក្តានុពលធនធាននៅឧទ្យានជាតិសមុទ្រកោះរ៉ុង និង នៅដែនសមុទ្រខេត្តកែប និង កោះកុងក្រៅ, បន្តអនុវត្តគម្រោងកែលម្អឆ្នេរភក់ទៅជាឆ្នេរខ្សាច់កម្សាន្តសាធារណៈ និង បន្តរៀបចំប្លង់លម្អិត និង ផែនការកែលម្អឆ្នេរខ្សាច់កម្សាន្តសម្រាប់សាធារណជនបន្ថែម, និង តាមដានត្រួតពិនិត្យតំបន់ឆ្នេរសមុទ្រកម្ពុជា ដើម្បីពង្រឹងការអនុវត្តសារាចរណែនាំស្តីពីការអភិវឌ្ឍតំបន់ឆ្នេរសមុទ្រនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និង ច្បាប់ និងបទដ្ឋានគតិយុត្តជាធរមាន។
- អភិវឌ្ឍ និង ពង្រឹងបទប្បញ្ញត្តិបច្ចេកទេសសំណង់ ដោយរៀបចំបទដ្ឋានបច្ចេកទេសសំណង់លើផ្នែកគ្រឿងផ្គុំសំណង់បេតុង ផ្នែកសំណង់ដែក ផ្នែកបន្ទុកគណនា ភូគព្ភសាស្ត្រផ្នែកដី និង គ្រឹះ ផ្នែកសុវត្ថិភាពអគ្គិភ័យ ផ្នែកប្រព័ន្ធអគ្គិសនី ផ្នែកប្រព័ន្ធទឹកស្អាត និង ទឹកកខ្វក់ ផ្នែកប្រព័ន្ធសុវត្ថិភាពអគ្គិភ័យ របស់អគ្គលេខាធិការដ្ឋាននៃក្រុមប្រឹក្សាជាតិបទប្បញ្ញត្តិបច្ចេកទេសសំណង់, បង្កើតកម្មវិធី "សន្ទានុក្រមបច្ចេកទេសសំណង់" និង កម្មវិធី "ច្បាប់និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តក្នុងវិស័យសំណង់" សម្រាប់ប្រើប្រាស់លើទូរស័ព្ទវៃឆ្លាត, ស្រាវជ្រាវ អភិវឌ្ឍ និង អនុវត្តបច្ចេកវិទ្យាទីក្រុងវៃឆ្លាត ក្នុងវិស័យសំណង់។
- ពង្រឹងការងារមន្ទីរពិសោធន៍ជាតិសំណង់ ដោយឆ្លើយតបប្រកដោយប្រសិទ្ធភាព និង រហ័ស ទៅនឹងការស្នើសុំសេវាពិសោធន៍សម្ភារសំណង់ បរិក្ខារសំណង់ និង ផលិតផលសំណង់, គ្រប់គ្រង និង ពង្រឹងគុណភាពសម្ភារសំណង់ បរិក្ខារសំណង់ និង ផលិតផលសំណង់, គ្រប់គ្រងការងារ

ពិសោធន៍សំណង់ ដើម្បីធានាសុក្រិតភាពនៃលទ្ធផលពិសោធន៍, សិក្សាស្រាវជ្រាវ និង អភិវឌ្ឍន៍សម្ភារសំណង់ បរិក្ខារសំណង់ និង ផលិតផលសំណង់ក្នុងស្រុក, គ្រប់គ្រង និង ពង្រឹងការផ្តល់សេវាសាធារណៈលើការងារពិសោធន៍, រៀបចំ និង គ្រប់គ្រងទិន្នន័យពាក់ព័ន្ធនឹងផ្នែកភូគព្ភសាស្ត្រផ្នែកសម្ភារសំណង់ បរិក្ខារសំណង់ និង ផលិតផលសំណង់។

- រៀបចំគោលនយោបាយ ច្បាប់ និង ក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រ តាមរយៈការរៀបចំគោលនយោបាយជាតិស្តីពីការអភិវឌ្ឍវិស័យសំណង់, គោលនយោបាយជាតិស្តីពីនគរូបនីយកម្ម, គោលនយោបាយជាតិស្តីពីស្ថាបត្យកម្ម, ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយជាតិស្តីពីការជំរុញការប្រើប្រាស់សម្ភារសំណង់ក្នុងស្រុក, ផែនការរៀបចំដែនដី និង នគរូបនីយកម្មផ្សារភ្ជាប់របៀងសេដ្ឋកិច្ច និង ការរៀបចំច្បាប់ភូមិបាល, ច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំដែនដី និង នគរូបនីយកម្ម, ច្បាប់ស្តីពីលំនៅឋាន, ច្បាប់ស្តីពីការវាស់វែង និង ការផលិតផែនទី, ច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងនិងការអភិវឌ្ឍតំបន់ឆ្នេរសមុទ្រកម្ពុជា និង ការរៀបចំអនុក្រឹត្យ និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធនឹងការងាររៀបចំដែនដីនគរូបនីយកម្ម និង សំណង់។

ទី២- ក្រសួងសាធារណការ និង ដឹកជញ្ជូន បន្តជំរុញការធ្វើវិសោធនកម្ម ការរៀបចំសេចក្តីព្រាងច្បាប់ និង ការអនុវត្តគោលនយោបាយនិងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធនានា ដូចជា ច្បាប់ស្តីពីចរាចរណ៍ផ្លូវគោកថ្មី, ច្បាប់ស្តីពីផ្លូវថ្នល់, ច្បាប់ស្តីពីការដឹកជញ្ជូនតាមផ្លូវទឹក, ច្បាប់ស្តីពីការដឹកជញ្ជូនផ្លូវគោក, ច្បាប់ផ្លូវដែក, ច្បាប់ស្តីពីប្រព័ន្ធទឹកកខ្វក់, និង ច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រង និង ការអភិវឌ្ឍវិស័យភស្តុភារកម្ម; គោលនយោបាយស្តីពីការគ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធទឹកកខ្វក់, គោលនយោបាយជាតិស្តីពីការអភិវឌ្ឍវិស័យយានយន្តអគ្គិសនី ២០២៤-២០៣០, និង គោលនយោបាយស្តីពីភស្តុភារកម្មជាដើម។

ទី៣- ក្រសួងរ៉ែ និងថាមពល ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- បន្តអភិវឌ្ឍការផ្គត់ផ្គង់ពីបណ្តាញចែកចាយអគ្គិសនីឱ្យបានគ្រប់ទីកន្លែង ដើម្បីឱ្យលំនៅឋាន និង ការធ្វើអាជីវកម្មទូទាំងប្រទេសទទួលបានការផ្គត់ផ្គង់ថាមពលទៅតាមទំហំនៃសេចក្តីត្រូវការ។
- បំពាក់នាឡិកាស្ទង់មេកានិក ប្រព័ន្ធនាឡិកាស្ទង់អេឡិចត្រូនិក និង ប្រព័ន្ធកត់ត្រាតាមបច្ចេកទេសថ្មី ដែលធានាបានសុក្រឹតភាព និង ប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់។
- ជំរុញការដោះស្រាយមន្ទិលសង្ស័យរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ពាក់ព័ន្ធនឹងការកើនឡើងនៃបរិមាណប្រើប្រាស់ ដើម្បីធានាបាននូវភាពត្រឹមត្រូវ និង យុត្តិធម៌រវាងអ្នកផ្គត់ផ្គង់ និង អ្នកប្រើប្រាស់។

៣.៦.៥. ការធានាចីរភាពបរិស្ថាន និង ការរៀបចំខ្លួនឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ព្រមទាំងការលើកកម្ពស់សេដ្ឋកិច្ចបៃតង

គោលដៅជាយុទ្ធសាស្ត្រ គឺការកាត់បន្ថយការបំពុល និង ផលប៉ះពាល់បរិស្ថានជាអតិបរមា; ការពង្រឹងការគ្រប់គ្រងទឹក និង ការពង្រឹងភាពធន់នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ; និង ការចូលរួមចំណែកក្នុងការកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់នៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុសកល ដើម្បីធានាការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព។ ក្រសួង-ស្ថាប័ន ត្រូវរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រតាមវិស័យរបស់ខ្លួន ដើម្បីអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធី

អាទិភាពទាំងឡាយ ដែលចង្អុលបង្ហាញដោយ ផ.យ.អ.ជ. របស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា សំដៅរួមចំណែកដល់ការសម្រេចបានទិសដៅគោលនយោបាយអាទិភាពសំខាន់ៗរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដូចខាងក្រោម៖

ទី១- ការលើកកម្ពស់ការអភិវឌ្ឍបៃតង និង សេដ្ឋកិច្ចចក្រា តាមរយៈ ការអនុវត្ត គោលនយោបាយថាមពលស្អាត និង ប្រសិទ្ធភាពថាមពល ដោយបន្តលើកទឹកចិត្ត និង បង្កើនការវិនិយោគលើថាមពលស្អាតដែលមានតម្លៃសមរម្យ, គោលនយោបាយកសិកម្មវៃឆ្លាត និង បៃតង, គោលនយោបាយនវានុវត្តក្នុងដំណើរការឧស្សាហកម្ម និង ការប្រើប្រាស់ផលិតផល, គោលនយោបាយទីក្រុងវៃឆ្លាត និង ការដឹកជញ្ជូនបៃតង, និង គោលនយោបាយគ្រប់គ្រងសំណល់រឹង រាវ ឧស្ម័ន និង សំណល់គ្រោះថ្នាក់; និង ការពង្រឹងការវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថានចំពោះគម្រោងអភិវឌ្ឍ, ទាំងនៅក្នុងស្រុក និង ឆ្លងដែន, ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។

ទី២- ការបន្តជំរុញ និង កសាងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធទឹក រួមទាំងប្រព័ន្ធប្រព្រឹត្តិកម្ម ដើម្បីធានានូវសន្តិសុខទឹក និង ចីរភាពបរិស្ថាន, និង ឆ្លើយតបទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។

ទី៣- ការបន្តបង្កើនការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យា ភាគបរិស្ថាន និង ភាគអាកាសធាតុ ដូចជា បច្ចេកវិទ្យា, ដំណោះស្រាយតាមបែបធម្មជាតិ, និង ការប្រើប្រាស់ម៉ូដែល និង បច្ចេកវិទ្យាបញ្ញាសិប្បនិម្មិត ទៅក្នុងការគ្រប់គ្រង សុវត្ថិភាពទឹក និង បរិស្ថាន ជាដើម។

ទី៤- ការបន្តពង្រឹងក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្ត និង គោលនយោបាយពាក់ព័ន្ធបរិស្ថាន ទឹក និង គ្រោះមហន្តរាយធម្មជាតិ ក៏ដូចជាការងារការទូតបៃតង ដើម្បីធានានិរន្តរភាពប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី និង ការរួមចំណែកក្នុងការកាត់បន្ថយការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។

ទី៥- ការបន្តអភិវឌ្ឍ សមត្ថភាពជំនាញ និង ចំណេះដឹងបច្ចេកទេស ព្រមទាំងការសិក្សាស្រាវជ្រាវវិទ្យាសាស្ត្រ លើផ្នែកបរិស្ថាន, ការអភិវឌ្ឍបៃតង, សន្តិសុខទឹក,ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់, ការបន្សាំខ្លួនទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ, និង ការប្រើប្រាស់ធនធានធម្មជាតិប្រកបដោយចីរភាព; និង ការចងក្រង ផលិតឯកសារឧបទេស សម្រាប់ការអប់រំផ្សព្វផ្សាយដល់ប្រជាពលរដ្ឋទូទៅ ដើម្បីជំរុញ និង លើកទឹកចិត្តការចូលរួមអនុវត្ត សាលារៀន និង អារាម ភាគបរិស្ថាន និង គោលនយោបាយភូមិ-ឃុំ-សង្កាត់ មានសុវត្ថិភាព ប្រកបដោយ អនាម័យ, សោភ័ណភាព និង បរិស្ថានល្អ។

សកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពសម្រាប់ក្រសួង-ស្ថាប័ន

ដើម្បីសម្រេចបានគោលនយោបាយអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលខាងលើនេះ, ក្រសួង-ស្ថាប័នទាំងអស់ត្រូវចូលរួមអនុវត្ត ដោយមានក្រសួង-ស្ថាប័នចម្បងៗចំនួន៣ សម្របសម្រួលដឹកនាំអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាព ដូចតទៅ៖

ទី១- ក្រសួងបរិស្ថាន ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- ធ្វើប្រតិភូកម្មមុខងារ និង ធនធានដល់ថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដើម្បីពង្រឹងការទទួលខុសត្រូវភាពម្ចាស់សំដៅធានានិរន្តរភាពធនធានធម្មជាតិ និង បរិស្ថាន។

- លើកកម្ពស់ការចូលរួមជាសាធារណៈ និង គ្រប់ភាគីពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីភាពស្អាត ភាពបៃតង និង ចីរភាពនៅកម្ពុជា។
- ជំរុញភាពធន់នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និង បង្កលក្ខណៈងាយស្រួលសម្រាប់វឌ្ឍនភាពនៃការកសាងសង្គមមួយដែលបញ្ចេញកាបូនតិច, ព្រមទាំងជំរុញចីរភាពក្នុងការអភិវឌ្ឍដែលធានាវិបុលភាពសេដ្ឋកិច្ច និង ការរក្សាការពារគុណភាពបរិស្ថានសម្រាប់ការរស់នៅដោយចីរភាព។
- កៀរគរធនធានហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុពីប្រភពខាងក្រៅ ដូចជាពីមូលនិធិអាកាសធាតុបៃតង មូលនិធិបន្សាំ និង មូលនិធិការខូតខាត និង បាត់បង់ ជាដើម ដើម្បីការគាំទ្រការអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រជាតិ ការចូលរួមចំណែករបស់ជាតិ ដើម្បីអនុវត្តអនុសញ្ញាក្របខ័ណ្ឌសហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និង ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍រយៈពេលវែងប្រកបដោយអព្យាក្រឹតកាបូននៅកម្ពុជា។
- ផ្សព្វផ្សាយគោលនយោបាយ និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តនានាដល់វិស័យឯកជន ដើម្បីលើកកម្ពស់វិនិយោគដែលវៃឆ្លាតខាងអាកាសធាតុ។
- ធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្មគោលនយោបាយ និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តនានា ដើម្បីបង្កើនការចូលរួមចំណែកនៃថាមពលកកើតឡើងវិញក្នុងថាមពលចម្រុះរបស់កម្ពុជា។
- ពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ អង្គការសង្គមស៊ីវិល គ្រឹះស្ថានសិក្សា និង វិស័យឯកជន លើការងារបរិស្ថាន និង ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។

ទី២- ក្រសួងធនធានទឹក និង ឧតុនិយម បន្តបង្កើនប្រសិទ្ធភាពសំណង់ការងារទឹក និង អនុត្តរភាពប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រ ប្រកបដោយគុណភាព និង ភាពធន់ និង ពង្រឹងសន្តិសុខទឹកនឹងគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ ដើម្បីបង្កើតភាពធន់នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។

ទី៣- ក្រសួងរ៉ែ និង ថាមពល ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- លើកកម្ពស់យន្តការវិនិយោគ តាមរយៈ ១) ការទាក់ទាញវិស័យឯកជនឱ្យចូលរួមវិនិយោគបន្ថែមពីលើលទ្ធភាពវិនិយោគរបស់រដ្ឋសម្រាប់អភិវឌ្ឍគម្រោងនានា ស្របតាមផែនការមេសម្រាប់អភិវឌ្ឍវិស័យថាមពលអគ្គិសនី ២០២២-២០៤០ ផែនការអភិវឌ្ឍន៍ប្រសិទ្ធភាពថាមពលនៅកម្ពុជា និង ផែនការឆ្ពោះទៅរកអព្យាក្រឹតភាពកាបូនរបស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា, និង ២) ការអនុវត្តការវិនិយោគគម្រោងនានានៅក្នុងវិស័យថាមពល ស្របតាមច្បាប់ និង នីតិវិធីជាធរមាននៅកម្ពុជា ប្រកបដោយភាពច្នៃប្រឌិត និង រស់រវើក ដើម្បីជាឧត្តមប្រយោជន៍ដល់ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច និង សង្គមនៅកម្ពុជា។
- លើកកម្ពស់យន្តការអាជីវកម្ម តាមរយៈ ១) ការបើកឱ្យឯកជនចូលរួមធ្វើអាជីវកម្មផលិត បញ្ជូន និងចែកចាយអគ្គិសនី ដើម្បីទាក់ទាញការវិនិយោគវិស័យឯកជន កាត់បន្ថយគម្លាតថ្លៃអគ្គិសនីរវាងតំបន់ទីក្រុង ទីប្រជុំជន និង តំបន់ជនបទ ព្រមទាំងធ្វើឯកភាពអត្រាថ្លៃលក់អគ្គិសនីនៅទូទាំងប្រទេស, ២) ការពិនិត្យលទ្ធភាពបន្ថយថ្លៃអគ្គិសនីបន្ថែមទៀត ដើម្បីបំពេញគោលដៅសេដ្ឋកិច្ច

និង សង្គម ដោយរក្សាលំនឹងអាជីវកម្មអគ្គិសនីក្នុងប្រទេសកម្ពុជាទាំងមូល, និង ៣) ការពិនិត្យលទ្ធភាពធ្វើវិភាជន៍ទុនវិនិយោគសម្រាប់អភិវឌ្ឍការផ្គត់ផ្គង់ថាមពលនៅតំបន់ដាច់ស្រយាលប្រកបដោយបរិយាបន្ន។

- លើកកម្ពស់យន្តការពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត, រួមមាន ១)ការចូលរួមកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់បរិស្ថានធម្មជាតិ និង សង្គមឱ្យបានជាអតិបរមានៅក្នុងការអភិវឌ្ឍវិស័យថាមពល ដោយសហការយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ, ២)ការជួយដោះស្រាយដល់ការបំពេញលក្ខខណ្ឌបរិស្ថាន និង ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុរបស់អ្នកប្រើប្រាស់អគ្គិសនី, ៣) ការពង្រឹង និង ការពង្រីកកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិទាំងក្នុង និង ក្រៅតំបន់ ដើម្បីផ្លាស់ប្តូរពាណិជ្ជកម្មអគ្គិសនី បង្កើនភាពចម្រុះនៃប្រភពអគ្គិសនី និង ភាពបំពេញឱ្យគ្នាទៅវិញទៅមក ផ្លាស់ប្តូរបទពិសោធ ចែករំលែកបច្ចេកវិទ្យាថ្មីៗ និង បង្កើនប្រភពហិរញ្ញប្បទាន, និង ៤) ការចូលរួមជាមួយអង្គការអន្តរជាតិក្នុងយន្តការឆ្លើយតបទៅនឹងបញ្ហាប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និង អព្យាក្រឹតភាពកាបូន។

៣.៧. ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច និង សង្គមឌីជីថល

៣.៧.១. ការកសាងរដ្ឋាភិបាលឌីជីថល និង ពលរដ្ឋឌីជីថល

គោលដៅជាយុទ្ធសាស្ត្រ គឺការដឹកនាំការធ្វើបរិវត្តកម្មឌីជីថល ដោយរាជរដ្ឋាភិបាលធ្វើជាគំរូ និងដឹកមុខក្នុងការចាប់យកបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល តាមរយៈ ការធ្វើឌីជីថលភាវូបនីយកម្មកិច្ចការសាធារណៈរបស់រដ្ឋ ដើម្បីពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពការងារ និង ប្រសិទ្ធភាពនៃការផ្តល់សេវាសាធារណៈ ជូនប្រជាជន និងវិស័យឯកជន, និង ការពង្រឹងអភិបាលកិច្ចផ្អែកលើទិន្នន័យ។ ក្រសួង-ស្ថាប័ន ត្រូវរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រតាមវិស័យរបស់ខ្លួន ដើម្បីអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពទាំងឡាយ ដែលចង្អុលបង្ហាញដោយ ផ.យ.អ.ជ. របស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា សំដៅរួមចំណែកដល់ការសម្រេចបានទិសដៅគោលនយោបាយអាទិភាពសំខាន់ៗរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដូចខាងក្រោម៖

ទី១- ការពង្រឹងការប្រើប្រាស់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរដ្ឋាភិបាលឌីជីថលដែលមានស្រាប់ឱ្យអស់លទ្ធភាព និង ការបន្តពង្រីកហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរដ្ឋាភិបាលឌីជីថល ដែលមានលក្ខណៈចាំបាច់ និង ជាអាទិភាព។

ទី២- ការបន្តកសាង និង អភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធទិន្នន័យគោល ក្នុងរដ្ឋបាលសាធារណៈ ប្រកបដោយគុណភាព និង មានស្តង់ដាបច្ចេកទេសខ្ពស់។

ទី៣- ការបន្តពង្រីកការធ្វើឌីជីថលភាវូបនីយកម្មសេវាសាធារណៈ, ទាំងនៅថ្នាក់ជាតិ និង ថ្នាក់ក្រោមជាតិ។

ទី៤- ការអភិវឌ្ឍស្តង់ដាបច្ចេកទេសរួមនៃការផ្តល់សេវាសាធារណៈឌីជីថល, ក្របខ័ណ្ឌអន្តរ-ប្រតិបត្តិការ, ស្តង់ដាសន្តិសុខ និង ស្តង់ដាបច្ចេកទេសរួមពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗ សម្រាប់ក្រសួង-ស្ថាប័ន។

ទី៥- ការបន្តកសាង និង អភិវឌ្ឍថ្នាលឌីជីថលគ្រឹះរួម ដែលដើរតួនាទីជាឃ្នាស់ ក្នុងការជំរុញការកសាងប្រព័ន្ធរដ្ឋាភិបាលឌីជីថលជាអង្គតែមួយ។

ទី៦- ការបន្តពង្រឹងសមត្ថភាពមន្ត្រីលើជំនាញឌីជីថល តាមរយៈ ការបណ្តុះបណ្តាលជាប្រចាំ និង ការលើកកម្ពស់ភាពជាអ្នកដឹកនាំឌីជីថល ដល់ថ្នាក់ដឹកនាំ និង មន្ត្រីរាជការ, និង ការពិនិត្យលទ្ធភាព បង្កើតអង្គភាព បរិវត្តកម្មឌីជីថលតាមអង្គភាពការងារនៃក្រសួង-ស្ថាប័ន។

ទី៧- ការកសាងមូលធនមនុស្សដែលមានជំនាញឌីជីថល តាមរយៈ ការធ្វើទំនើបកម្ម និង ការធ្វើសុវ្រឹត្តិកម្ម កម្មវិធីសិក្សា និង កម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាល ជំនាញឌីជីថល, និង ការកៀរគរ និង ការទាក់ទាញធនធានមនុស្ស ដែលមានទេពកោសល្យឌីជីថលពីបរទេស។

ទី៨- ការបន្តលើកកម្ពស់អក្ខរកម្មឌីជីថល ក្នុងចំណោមប្រជាពលរដ្ឋទូទៅ ដោយរួមបញ្ចូលទាំង ការបញ្ចូលជំនាញឌីជីថលជាមូលដ្ឋានក្នុងកម្មវិធីសិក្សា, និង ការរៀបចំកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលជំនាញឌីជីថលតាមវិស័យ។

សកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពសម្រាប់ក្រសួង-ស្ថាប័ន

ដើម្បីសម្រេចបានគោលនយោបាយអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលខាងលើនេះ, ក្រសួង-ស្ថាប័នទាំងអស់ត្រូវចូលរួមអនុវត្ត ដោយមានក្រសួង-ស្ថាប័នចម្បងៗចំនួន ៧ សម្របសម្រួលដឹកនាំអនុវត្ត សកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាព ដូចតទៅ៖

ទី១- ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និង ទូរគមនាគមន៍ ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- រៀបចំអង្គភាពបរិវត្តកម្មឌីជីថល និង ការបណ្តុះបណ្តាលថ្នាក់ដឹកនាំ មន្ត្រីរាជការ មន្ត្រីជំនាញ ដែលបម្រើការងារក្នុងក្រសួង-ស្ថាប័ន និង រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ឱ្យក្លាយជាអ្នកប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល។
- បន្តរៀបចំហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និង បណ្តាញអ៊ិនធឺណិតល្បឿនលឿន រៀបចំតភ្ជាប់បណ្តាញខ្សែកាបអុបទិក និង រៀបចំបណ្តាញផ្ទៃក្នុងរបស់ក្រសួង-ស្ថាប័នរាជរដ្ឋាភិបាល និង ថ្នាក់ក្រោមជាតិ។
- រៀបចំ និង បំពាក់កុំព្យូទ័រនិងឧបករណ៍ឌីជីថលតាមតម្រូវការចាំបាច់ និង ប្រើសុសវែរដែលមានអាជ្ញាបណ្ណត្រឹមត្រូវ និង ផ្តល់ប្រព័ន្ធអ៊ីម៉ែល ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងឯកសារនិងលំហូរការងារ និង ប្រព័ន្ធផ្សេងទៀត ជាពិសេសការរៀបចំប្រព័ន្ធការពារសន្តិសុខ។
- រៀបចំមជ្ឈមណ្ឌលទិន្នន័យជាតិ ដែលគ្រប់គ្រងដោយក្រសួងប្រៃណីយ៍ និង ទូរគមនាគមន៍ ហើយក្រសួង-ស្ថាប័ននីមួយៗ អាចគ្រប់គ្រងទិន្នន័យខ្លួនឯងដោយផ្ទាល់។
- រៀបចំថ្នាលបច្ចេកវិទ្យា និង កម្មវិធីសុសវែរផ្សេងទៀតរបស់ក្រសួង-ស្ថាប័ន តាមរយៈ យន្តការរដ្ឋាភិបាលជាមួយរដ្ឋាភិបាល រដ្ឋាភិបាលជាមួយធុរកិច្ច និង រដ្ឋាភិបាលជាមួយប្រជាពលរដ្ឋ។
- បណ្តុះបណ្តាលនិស្សិតលើជំនាញបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល ជំរុញការសិក្សាលើជំនាញបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល និង ពង្រឹងសមត្ថភាពបន្ថែមអ្នកមានសញ្ញាបត្រជំនាញបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលដែលកំពុងបំពេញការងារនៅគ្រប់ស្ថាប័នសាធារណៈ អង្គការសង្គមស៊ីវិល និង ស្ថាប័នឯកជនផ្សេងៗ។
- លើកកម្ពស់ការយល់ដឹងរបស់សិស្សានុសិស្ស និង ប្រជាពលរដ្ឋទូទៅ លើបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល តាមរយៈ ការផ្តល់អាហាររូបករណ៍ "**ទេពកោសល្យតេជោ**" ការបង្កើតកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍ជំនាញឌីជីថល និង មជ្ឈមណ្ឌលបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលសហគមន៍។

- រៀបចំផែនទីបង្ហាញផ្លូវសម្រាប់ការបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល និង ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងឌីជីថល នៅតាមគ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សា។
- បង្កើតថ្នាលសហគមន៍ឌីជីថលកម្ពុជា ដើម្បីប្រមូលផ្តុំអ្នកជំនាញឌីជីថល និង សហការជាមួយក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ សម្រាប់ផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលដល់សហគមន៍ និង ប្រជាពលរដ្ឋទូទៅ និង រៀបចំបង្កើតសមាគមអ្នកវិជ្ជាជីវៈឌីជីថល ដើម្បីប្រមូលផ្តុំធនធានមនុស្ស និង អភិវឌ្ឍសមត្ថភាពវិជ្ជាជីវៈក្នុងវិស័យឌីជីថល។

ទី២- ក្រសួងអប់រំ យុវជន និង កីឡា ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- ជំរុញការបណ្តុះបណ្តាលនិស្សិតផ្នែកបច្ចេកវិទ្យា និង បច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល។
- អភិវឌ្ឍ និង បង្កើតមហាវិទ្យាល័យសេដ្ឋកិច្ចបច្ចេកវិទ្យាឌីជីផល ស្របតាមនិន្នាការសេដ្ឋកិច្ច និង សង្គមឌីជីថល។
- ជំរុញការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និង នវានុវត្តន៍ ដោយបង្កលក្ខណៈឱ្យគ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សាសាធារណៈបង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលឧត្តមភាព និង លើកកម្ពស់ការស្រាវជ្រាវផ្អែកលើសក្តានុពល និង ឯកទេសកម្មរបស់ខ្លួន។
- បង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលសហគ្រិនភាព និង ធុរកិច្ច សម្រាប់បណ្តុះបណ្តាលសហគ្រិនវ័យក្មេង និង លើកទឹកចិត្តក្នុងការបង្កើតអាជីវកម្មដោយខ្លួនឯង និង អភិវឌ្ឍសមត្ថភាពអ្នកស្រាវជ្រាវវ័យក្មេង។

ទី៣- ក្រសួងមុខងារសាធារណៈ ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- រៀបចំ និង ជំរុញការអភិវឌ្ឍអភិបាលកិច្ចរដ្ឋបាលឌីជីថល និង ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងព័ត៌មានមន្ត្រីរាជការតាមប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល, ព្រមទាំងពន្លឿនការធ្វើបរិវត្តកម្មរដ្ឋបាលឌីជីថល និង សេវាសាធារណៈ រួមទាំងការរៀបចំថ្នាលសេវាច្រកចេញចូលតែមួយ។
- កសាងអភិវឌ្ឍមូលធនមនុស្សឌីជីថល តាមរយៈ ការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានសម្រាប់ការគ្រប់គ្រង ការបណ្តុះបណ្តាល ការរៀបចំកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាល កម្មវិធីបញ្ជ្រាបការយល់ដឹង និង ការអប់រំអំពីចំណេះដឹងមូលដ្ឋានបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល, និង ការប្រើប្រាស់សេវាសាធារណៈឌីជីថល។
- អភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និង សមត្ថភាពព័ត៌មានវិទ្យា និង ឌីជីថល, រួមមាន ការបណ្តុះបណ្តាលអក្ខរកម្មឌីជីថល និង ជំនាញឌីជីថលចាំបាច់នានា ដល់ថ្នាក់ដឹកនាំ មន្ត្រីរាជការ និង បុគ្គលិកក្រសួង-ស្ថាប័ន និង រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ។

ទី៤- ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ជំរុញការកសាងរដ្ឋាភិបាលឌីជីថល ពលរដ្ឋឌីជីថល និង ធុរកិច្ចឌីជីថលក្នុងវិស័យពាណិជ្ជកម្ម តាមរយៈ ការកសាង និង ការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធឌីជីថល, ការអនុវត្តប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនូវប្រព័ន្ធស្វ័យប្រវត្តកម្មក្នុងការផ្តល់សេវាសាធារណៈ, ការងាររដ្ឋបាលពាណិជ្ជកម្ម និង ការងារគ្រប់គ្រងទិន្នន័យព័ត៌មានពាណិជ្ជកម្ម, ការចែករំលែកព័ត៌មានពាណិជ្ជកម្ម តាមរយៈថ្នាលអេឡិច-ត្រូនិក, ការតភ្ជាប់ប្រព័ន្ធផ្តល់សេវានានាទៅនឹងប្រព័ន្ធស្វ័យប្រវត្តកម្មរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល, និង ការលើក

កម្ពស់ការកសាងសមត្ថភាពមន្ត្រីក្នុងផ្នែកឌីជីថលនីយកម្ម ដើម្បីបង្កបរិយាកាសអំណោយផលដល់ធុរកិច្ច និង សម្រួលពាណិជ្ជកម្ម។

ទី៥- ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- បន្តជំរុញការប្រើប្រាស់ថ្នាលផ្លាស់ប្តូរទិន្នន័យកម្ពុជា (CamDX) សម្រាប់ការផ្លាស់ប្តូរទិន្នន័យពីប្រព័ន្ធមួយទៅប្រព័ន្ធមួយទៀតរបស់ក្រសួង ស្ថាប័ន។
- បន្តជំរុញការប្រើប្រាស់ថ្នាលសម្គាល់អត្តសញ្ញាណអតិថិជនឌីជីថលកម្ពុជា (CamDigiKey) សម្រាប់ជាការសម្គាល់អត្តសញ្ញាណអ្នកប្រើប្រាស់ឌីជីថល នៅក្នុងប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានរបស់ក្រសួងស្ថាប័ន។
- បន្តវិនិយោគលើការថែទាំ និង ការរៀបចំអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធទិន្នន័យគោល របស់បណ្តាក្រសួង-ស្ថាប័នដែលពាក់ព័ន្ធ។

ទី៦- គណៈកម្មាធិការសេដ្ឋកិច្ច និង ធុរកិច្ចឌីជីថល សម្របសម្រួលជាមួយក្រសួងផែនការលើការរៀបចំក្របខ័ណ្ឌគណនីរណបសេដ្ឋកិច្ចឌីជីថល (Digital Economy Satellite Account) សម្រាប់វាស់វែងទំហំសេដ្ឋកិច្ចឌីជីថល។

ទី៧- គណៈកម្មការរដ្ឋាភិបាលឌីជីថល សម្របសម្រួលជាមួយក្រសួង-ស្ថាប័នក្នុងការអនុវត្តផែនការអាទិភាពនៃគោលនយោបាយរដ្ឋាភិបាលឌីជីថលកម្ពុជា ២០២២-២០៣៥។

៣.៧.២. ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចឌីជីថល ធុរកិច្ចឌីជីថល ពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក និង ប្រព័ន្ធនវានុវត្តន៍ឌីជីថល

គោលដៅជាយុទ្ធសាស្ត្រ គឺការជំរុញការធ្វើបរិវត្តកម្មឌីជីថលក្នុងវិស័យសេដ្ឋកិច្ច; ការបង្កើតធុរកិច្ចថ្មីឌីជីថល (Digital Startups); ការជំរុញការធ្វើបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាស; ការជំរុញការអភិវឌ្ឍខ្សែច្រវាក់ឌីជីថល និង ពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក; និង ការជំរុញការកសាង និង ការអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធនវានុវត្តន៍ឌីជីថល ដើម្បីសម្រួលធុរកិច្ច និង ពាណិជ្ជកម្ម សំដៅជំរុញសម្ទុះកំណើនសេដ្ឋកិច្ច។ ក្រសួង-ស្ថាប័ន ត្រូវរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រតាមវិស័យរបស់ខ្លួន ដើម្បីអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពទាំងឡាយ ដែលចង្អុលបង្ហាញដោយ ផ.យ.អ.ជ. របស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា សំដៅរួមចំណែកដល់ការសម្រេចបានទិសដៅគោលនយោបាយអាទិភាពសំខាន់ៗរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដូចខាងក្រោម៖

ទី១- ការបន្តកសាង និង អភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធទិន្នន័យគោល ដែលជាអាទិភាពក្នុងវិស័យសេដ្ឋកិច្ច និង ធុរកិច្ច ប្រកបដោយគុណភាព និង មានស្តង់ដាបច្ចេកទេសខ្ពស់, និង ការបន្តពង្រីកការធ្វើឌីជីថលភាវូបនីយកម្មសេវាសាធារណៈ សម្រាប់គាំទ្រដល់វិស័យសេដ្ឋកិច្ច និង ធុរកិច្ច។

ទី២- ការបន្តកសាង និង អភិវឌ្ឍថ្នាលឌីជីថលគ្រឹះរួម និង ថ្នាលនវានុវត្តឌីជីថល។

ទី៣- ការលើកកម្ពស់ប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីធុរកិច្ចថ្មី, ធុរកិច្ចឌីជីថល និង ពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក ឱ្យកាន់តែរស់រវើក និង បំពេញឱ្យគ្នា តាមរយៈ ការតភ្ជាប់ និង ការពង្រីកទីផ្សារ, ការពង្រីកការវិនិយោគ, ការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន, និង កម្មវិធីគាំទ្រសំខាន់ដទៃទៀត។

ទី៤- ការរៀបចំ និង ការដាក់ឱ្យអនុវត្តកម្មវិធីបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាស។

ទី៥- ការបង្កើនភាពជឿទុកចិត្ត, ការពង្រឹងអនុលោមភាព និង ការបន្តដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមជាយុទ្ធសាស្ត្រ នៃខ្សែច្រវាក់ក្នុងការធ្វើពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក។

ទី៦- ការលើកកម្ពស់សហគ្រិនភាព និង ការនវានុវត្ត ដើម្បីបង្កើនសកម្មភាពនៃការធ្វើធុរកិច្ច, ការចាប់ដៃគូ និង ការជំរុញការតភ្ជាប់ក្នុងខ្សែច្រវាក់តម្លៃផលិតកម្ម។

ទី៧- ការពង្រឹងសមត្ថភាពនវានុវត្តឌីជីថល តាមរយៈ ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស និង បុគ្គលមានទេពកោសល្យក្នុងជំនាញវិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និង ការនវានុវត្ត, ក៏ដូចជា ការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពនៃការស្រាវជ្រាវ ការអភិវឌ្ឍ និង ការនវានុវត្ត នៅតាមគ្រឹះស្ថានសិក្សា និង បណ្ដុះបណ្ដាល។

ទី៨- ការរៀបចំច្បាប់ស្ដីពីសេដ្ឋកិច្ចឌីជីថល និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធ, និង ការដាក់សេដ្ឋកិច្ចឌីជីថលទៅក្នុងអនុវិស័យនៃប្រព័ន្ធគណនីជាតិ។

សកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពសម្រាប់ក្រសួង-ស្ថាប័ន

ដើម្បីសម្រេចបានគោលនយោបាយអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលខាងលើនេះ, ក្រសួង-ស្ថាប័នទាំងអស់ត្រូវចូលរួមអនុវត្ត ដោយមានក្រសួង-ស្ថាប័នចម្បងៗចំនួន៤ សម្របសម្រួលដឹកនាំអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាព ដូចតទៅ៖

ទី១- ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និង ទូរគមនាគមន៍ ផ្ដោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- រៀបចំកសាងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រជំរុញនិងអភិវឌ្ឍវិស័យដឹកជញ្ជូនគោលដៅចុងក្រោយ(Last-Mile Delivery) ដើម្បីបង្កើតប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី និង យន្តការដាក់លាក់ក្នុងវិស័យនេះ ដោយឈរលើគោលការណ៍ប្រសិទ្ធភាព នវានុវត្តន៍ ចីរភាព ភាពធន់នឹងវិបត្តិ និង អន្តរទំនាក់ទំនង។
- ជំរុញការប្រើប្រាស់អត្តសញ្ញាណឌីជីថល និង ហត្ថលេខាឌីជីថល ក្នុងការកំណត់ និង ការផ្ទៀង-ផ្ទាត់អត្តសញ្ញាណឌីជីថលឱ្យបានទូលំទូលាយសម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋ ស្ថាប័នឯកជន និង ស្ថាប័នសាធារណៈ។
- លើកកម្ពស់វប្បធម៌សហគ្រិនភាព ការយល់ដឹងពីទីផ្សារឌីជីថល និង ផ្ដត់គំនិតច្នៃប្រឌិត កាលានុ-វត្តភាពធុរកិច្ចឌីជីថល សម្រាប់សហគ្រាសធុនមីក្រូ តូច និង មធ្យម ដោយសាកល្បង និង អភិវឌ្ឍតំបន់ប្រមូលផ្ដុំសហគ្រាសធុនមីក្រូ តូច និង មធ្យម ក្នុងវិស័យអាទិភាព។

ទី២- ក្រសួងឧស្សាហកម្ម វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និង នវានុវត្តន៍ ផ្ដោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- រៀបចំបង្កើតប្រព័ន្ធនីតិវិធីនៃការវាយតម្លៃទទួលស្គាល់បញ្ជាក់សមត្ថភាព និង សមត្ថកិច្ចដល់អង្គភាពវាយតម្លៃអនុលោមភាព និង ការងារចុះបញ្ជីផ្សេងៗ តាមប្រព័ន្ធឌីជីថល ដើម្បីសម្រួលដល់ការធ្វើពាណិជ្ជកម្មជាតិនិងអន្តរជាតិ។
- បង្កើតយន្តការប្រឡងប្រណាំងអ្នកបច្ចេកវិទ្យា អ្នកមានគំនិតផ្ដួចផ្ដើមធុរកិច្ច វិស្វករ ដែលមានទេពកោសល្យ ដើម្បីចម្រាញ់ឧស្សាហករដែលមានទេពកោសល្យ និង បង្កើតកម្លាំងចលករឱ្យខិតខំបង្កើតនវានុវត្តន៍ ជាពិសេសក្នុងចំណោមវិស្វករ និង សហគ្រិនវ័យក្មេង។

- រៀបចំសិក្ខាសាលាស្តីពីការអនុវត្តបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល ដើម្បីជំរុញការអាជីវកម្មដល់សហគ្រាសធុនតូច និង មធ្យម។
- ជំរុញ និង លើកទឹកចិត្តផ្ទេរបច្ចេកវិទ្យាថ្មីក្នុងវិស័យកម្មន្តសាល រួមទាំងផ្នែកសិប្បកម្ម ដើម្បីបង្កើនសមត្ថភាពសហគ្រាសធុនតូច និង មធ្យម សម្រាប់ការផ្ទេរ និង ផ្គត់ផ្គង់បច្ចេកវិទ្យា។
- អភិវឌ្ឍសមត្ថភាពមន្ត្រីជំនាញបន្ថែមឱ្យដើរទាន់ការរីកចម្រើននៃបច្ចេកវិទ្យា ក្នុងការផ្តល់សេវាព្យាសកម្ម ត្រួតពិនិត្យផ្ទៀងផ្ទាត់ឱ្យមានគុណភាព និង ប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់។
- ពង្រឹងកិច្ចការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីមាត្រាសាស្ត្រ និង អនុវត្តសកម្មភាពការងារតាមផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យមាត្រាសាស្ត្រឆ្នាំ២០២៣-២០២៧។

ទី៣- ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ជំរុញលើកទឹកចិត្តធុរកិច្ចឌីជីថល, ការធ្វើបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាស, និង ខ្សែច្រវាក់ឌីជីថល និង ពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក ដោយអនុវត្តប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនូវច្បាប់ស្តីពីការធ្វើពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក ក្នុងគោលដៅបង្កើតចំណងទាក់ទងរវាងទីផ្សារធំៗជាមួយសហគ្រាសក្នុងស្រុក និង អនុវត្តកិច្ចសម្រួលពាណិជ្ជកម្មតាមក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ និង កិច្ចព្រមព្រៀងជាតិ និង អន្តរជាតិ ពិសេសការប្រើប្រាស់ទម្រង់ឌីជីថលភាវូបនីយកម្ម ដើម្បីសម្រួលពាណិជ្ជកម្ម។

ទី៤- ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- ជំរុញការចែករំលែកទិន្នន័យពីរាជរដ្ឋាភិបាលជាមួយនឹងវិស័យឯកជន ដើម្បីរួមចំណែកដល់ការបង្កើតថ្មី និង នវានុវត្តន៍។
- បន្តអភិវឌ្ឍ និង ជំរុញការប្រើប្រាស់ថ្នាលធុរកិច្ចថ្មីកម្ពុជា ដើម្បីគាំទ្រដល់ធុរកិច្ចថ្មី និង ជំរុញការចូលរួមកសាងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីសហគ្រិនភាពជាតិឱ្យមានភាពរស់រវើក។
- ជំរុញការអនុវត្តកម្មវិធីបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាសឱ្យមានវិសាលភាពទូលំទូលាយ និង មានប្រសិទ្ធភាព។
- បន្តរៀបចំកម្មវិធីគាំទ្រ និង លើកកម្ពស់សហគ្រិនភាព និង នវានុវត្តន៍ ដើម្បីរួមចំណែកដល់ការកសាងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីធុរកិច្ចថ្មីរស់រវើក។
- សិក្សាសមិទ្ធិលទ្ធភាពក្នុងការរៀបចំច្បាប់ស្តីពីសេដ្ឋកិច្ចឌីជីថល និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធ។

៣.៧.៣. ការកសាង និង ការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធឌីជីថល

គោលដៅជាយុទ្ធសាស្ត្រ គឺការកសាង និង ការពង្រីកហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធឌីជីថល រួមមាន ការតភ្ជាប់ឌីជីថល និង ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធទូរគមនាគមន៍ និង ក្លោដ ឬ មជ្ឈមណ្ឌលទិន្នន័យ សំដៅពង្រឹង គុណភាព និង ប្រសិទ្ធភាព នៃបណ្តាញតភ្ជាប់ឌីជីថល, ការចែករំលែកព័ត៌មាន និង ការផ្តល់សេវាទូរគមនាគមន៍។ ក្រសួង-ស្ថាប័ន ត្រូវរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រតាមវិស័យរបស់ខ្លួន ដើម្បីអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពទាំងឡាយ ដែលចង្អុលបង្ហាញដោយ ផ.យ.អ.ជ. របស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា សំដៅរួមចំណែកដល់ការសម្រេចបានទិសដៅគោលនយោបាយអាទិភាពសំខាន់ៗរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដូចខាងក្រោម៖

ទី១- ការជំរុញឱ្យក្រុមហ៊ុនផ្តល់សេវាអ៊ីនធឺណិត និង ទូរគមនាគមន៍ ពង្រឹងគុណភាពនៃសេវាឱ្យបានល្អ និង គ្របដណ្តប់គ្រប់ទីកន្លែង តាមរយៈការវិនិយោគបន្ថែម ដើម្បីពង្រឹងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរបស់ខ្លួន, ពិសេសនៅតំបន់ដែលមានសក្តានុពល។

ទី២- ការបន្ត កសាង និង អភិវឌ្ឍបណ្តាញ និង ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធទូរគមនាគមន៍ផ្នែកបណ្តាញឆ្អឹងខ្នង និង បណ្តាញចែកចាយ; និង ការជំរុញការតភ្ជាប់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធឌីជីថល នៅថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ។

ទី៣- ការជំរុញការវិនិយោគ និង ការប្រើប្រាស់មូលនិធិកាតព្វកិច្ចសេវាសកល ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពតម្លាភាព និង គណនេយ្យភាព ដើម្បីកសាង និង ពង្រីកហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ បណ្តាញទូរគមនាគមន៍ និង ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធគាំទ្រវិស័យទូរគមនាគមន៍ សម្រាប់អ៊ីនធឺណិតល្បឿនលឿន ដើម្បីជួយកាត់បន្ថយគម្លាតឌីជីថល។

ទី៤- ការពិនិត្យលទ្ធភាព បង្កើនសមត្ថភាពប្រតិបត្តិការ ខ្សែកាបអុបទិកក្រោមបាតសមុទ្រ និង ខ្សែកាបអុបទិកឆ្លងព្រំដែនគោកដែលមានស្រាប់, និង ការពង្រីកការសាងសង់ ខ្សែកាបអុបទិកក្រោមបាតសមុទ្រថ្មី និង ខ្សែកាបអុបទិកឆ្លងព្រំដែនគោកបន្ថែម តាមការចាំបាច់។

ទី៥- ការបន្តធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្មច្បាប់ និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត ពាក់ព័ន្ធនឹង ការគ្រប់គ្រងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធទូរគមនាគមន៍ និង ការគ្រប់គ្រងធនធានវិសាលគមន៍វិទ្យុ។

ទី៦- ការបន្តជំរុញការប្រើប្រាស់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធទូរគមនាគមន៍រួម អនុលោមតាមច្បាប់ និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត ជាធរមាន។

ទី៧- ការរៀបចំក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្ត សម្រាប់ការប្រើប្រាស់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធក្លោដ, តាមវិស័យ និង តាមប្រភេទទិន្នន័យ។

ទី៨- ការជំរុញការប្រើប្រាស់មជ្ឈមណ្ឌលទិន្នន័យជាតិ សម្រាប់បម្រើដល់ប្រព័ន្ធឌីជីថល របស់ក្រសួង-ស្ថាប័ន ដែលមិនមានមជ្ឈមណ្ឌលទិន្នន័យ, និង ការជំរុញប្រតិបត្តិករឯកជន ឱ្យវិនិយោគលើការកសាងមជ្ឈមណ្ឌលទិន្នន័យ ដោយផ្តោតលើស្តង់ដា និង សុវត្ថិភាពខ្ពស់របស់ទិន្នន័យ។

សកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពសម្រាប់ក្រសួង-ស្ថាប័ន

ដើម្បីសម្រេចបានគោលនយោបាយអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលខាងលើនេះ, ក្រសួង-ស្ថាប័នទាំងអស់ត្រូវចូលរួមអនុវត្ត ដោយមាន **ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និង ទូរគមនាគមន៍** សម្របសម្រួលដឹកនាំអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាព ដូចតទៅ៖

- រៀបចំឱ្យបានល្អហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធបណ្តាញរដ្ឋាភិបាលឌីជីថល ដើម្បីតភ្ជាប់នៅគ្រប់ក្រសួង-ស្ថាប័ន និង ស្ថានតំណាងកម្ពុជានៅបរទេសលើបណ្តាញដាច់ដោយឡែករបស់រដ្ឋាភិបាល ដោយកែលម្អហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដែលមានស្រាប់ និង វិនិយោគលើបណ្តាញថ្មីៗបន្ថែមទៀត។
- ជំរុញការតភ្ជាប់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធឌីជីថលនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ ចាប់ពីកម្រិតរាជធានី-ខេត្ត ដល់ឃុំ-សង្កាត់ ដូចជា រដ្ឋបាលឃុំសង្កាត់ ប៉ុស្តិ៍នគរបាលរដ្ឋបាល សាលារៀន មណ្ឌលសុខភាព និង

ទីប្រជុំជន ដើម្បីគាំទ្រការបម្រើសេវាសាធារណៈឌីជីថល ការអប់រំនិងបណ្តុះបណ្តាលតាមប្រព័ន្ធអនឡាញ ការទទួលបានព័ត៌មានអំពីទីផ្សារ និង ផលិតផលកសិកម្ម ជាដើម។

- កសាងមជ្ឈមណ្ឌលទិន្នន័យជាតិ, រួមមាន មជ្ឈមណ្ឌលប្រតិបត្តិការ និង សង្គ្រោះទិន្នន័យ ដោយប្រើបច្ចេកវិទ្យាក្លោដ សម្រាប់បម្រើសេវាហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ថ្នាល សុសវែរ និង ទិន្នន័យសម្រាប់រដ្ឋាភិបាល និង វិស័យឯកជន។
- រៀបចំប្រព័ន្ធមូលទិន្នន័យហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធថ្នាក់ជាតិ ដើម្បីគ្រប់គ្រង តាមដាន និង វាយតម្លៃលើប្រសិទ្ធភាព និង តម្រូវការនៃហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធជាតិ។

៣.៧.៤. ការកសាងភាពជឿទុកចិត្តលើប្រព័ន្ធឌីជីថល

គោលដៅជាយុទ្ធសាស្ត្រគឺការកសាងភាពជឿទុកចិត្តលើប្រព័ន្ធឌីជីថល តាមរយៈ ការរៀបចំហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និង យន្តការស្ថាប័នសន្តិសុខឌីជីថល, និង ការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងអំពីសន្តិសុខឌីជីថល ដើម្បីជំរុញការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលឱ្យបានទូលំទូលាយ។ ក្រសួង-ស្ថាប័ន ត្រូវរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រតាមវិស័យរបស់ខ្លួន ដើម្បីអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពទាំងឡាយ ដែលចង្អុលបង្ហាញដោយ ផ.យ.អ.ជ. របស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា សំដៅរួមចំណែកដល់ការសម្រេចបានទិសដៅគោលនយោបាយអាទិភាពសំខាន់ៗរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដូចខាងក្រោម៖

ទី១- ការបន្តកសាង និង ពន្លឿន ការរៀបចំ និង ការអនុម័តសេចក្តីព្រាងច្បាប់ និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធ។

ទី២- ការបង្កើតគណៈកម្មាធិការសន្តិសុខឌីជីថល និង មជ្ឈមណ្ឌលសន្តិសុខឌីជីថលជាតិ, និង ការបង្កើនការវិនិយោគលើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និង ប្រព័ន្ធសន្តិសុខឌីជីថល។

ទី៣- ការរៀបចំវិធានអនុវត្ត ឬ វិធានប្រតិបត្តិ, ស្តង់ដា, ក្របខ័ណ្ឌបច្ចេកទេស, គោលការណ៍ណែនាំ, ក្រមប្រតិបត្តិ និង នីតិវិធីនៃការឆ្លើយតប ដើម្បីជាមូលដ្ឋានសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និង ប្រព័ន្ធសន្តិសុខឌីជីថល។

ទី៤- ការរៀបចំក្របខ័ណ្ឌវាយតម្លៃឡើងវិញនូវចន្លោះប្រហោង និង ការពង្រឹងប្រព័ន្ធសន្តិសុខឌីជីថលសម្រាប់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធចាំបាច់។

ទី៥- ការបណ្តុះបណ្តាល និង ការបង្កើនការអភិវឌ្ឍ ជំនាញសន្តិសុខឌីជីថល, និង ការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងអំពីបញ្ហាសន្តិសុខឌីជីថល ដើម្បីបញ្ជ្រាបការយល់ដឹងជាសាធារណៈ អំពីបញ្ហាសន្តិសុខឌីជីថល និង កិច្ចការពារខ្លួន និង ការប្រឆាំងបទល្មើសបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន។

ទី៦- ការបង្កើតយន្តការនៃកិច្ចសហការ និង កិច្ចសហប្រតិបត្តិការ ជាមួយនឹងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ, ទាំងរដ្ឋ វិស័យឯកជន និង ប្រជាជន, ដើម្បីចូលរួមរាយការណ៍, ទប់ស្កាត់, បំពាក់សុវត្ថិភាពក្នុងប្រព័ន្ធឌីជីថល និង ឈានឆ្ពោះទៅ ដល់ការបង្ក្រាបទាន់ពេល នូវបទល្មើសបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន។

ទី៧- ការបង្កើតក្របខ័ណ្ឌកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ, ទាំងក្នុងតំបន់ និង ជាសកល, ក្នុងការចែករំលែកព័ត៌មាន និង ការគ្រប់គ្រងហានិភ័យពាក់ព័ន្ធនឹងសន្តិសុខឌីជីថល ក្នុងបរិការណ៍តំបន់ និង សកល។

សកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពសម្រាប់ក្រសួង-ស្ថាប័ន

ដើម្បីសម្រេចបានគោលនយោបាយអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលខាងលើនេះ, ក្រសួង-ស្ថាប័នទាំងអស់ត្រូវចូលរួមអនុវត្ត ដោយមានក្រសួង-ស្ថាប័នចម្បងៗចំនួន៣ សម្របសម្រួលដឹកនាំអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាព ដូចតទៅ៖

ទី១- ក្រសួងមហាផ្ទៃ ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- រៀបចំ និង អនុវត្តយន្តការការពារសុវត្ថិភាពបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល រួមមានគោលនយោបាយ បទដ្ឋានគតិយុត្តសម្រាប់គ្រប់គ្រង ការពារសន្តិសុខសុវត្ថិភាពបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល បទដ្ឋានគ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធសុវត្ថិភាពព័ត៌មាន និង ប្រព័ន្ធផ្ទៀងផ្ទាត់សាវតារ និង សុក្រឹតភាពទិន្នន័យសម្រាប់ការប្រើប្រាស់ និង លំហូរទិន្នន័យ។
- ជំរុញមជ្ឈមណ្ឌលការពារសុវត្ថិភាពបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល ដើម្បីតាមដានសន្តិសុខរបស់ប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាពីការវាយប្រហារ និង ជ្រៀតចូលដោយខុសច្បាប់, រួមមាន មជ្ឈមណ្ឌលការពារសុវត្ថិភាពបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល និង បន្ទប់កោសល្យវិច័យបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល សម្រាប់បម្រើការងារស្រាវជ្រាវ តាមដាន វិភាគទិន្នន័យ និង ការពារសុវត្ថិភាពប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យា។
- ការរៀបចំ និង អនុវត្តយន្តការការពារសន្តិសុខសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល ដោយមានកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយដៃគូពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីពង្រឹងគុណភាព និង គាំទ្រដល់កិច្ចការពារសុវត្ថិភាពបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល និង ការប្រយុទ្ធប្រឆាំងបទល្មើសបច្ចេកវិទ្យា។

ទី២- ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និង ទូរគមនាគមន៍ បន្តពង្រឹងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រង និង ការពារសន្តិសុខឌីជីថលសម្រាប់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធព័ត៌មានជាតិ តាមរយៈការកំណត់នីតិវិធីសុវត្ថិភាព និង ការបំពាក់សម្ភារបរិក្ខារបច្ចេកទេសសម្រាប់តាមដាន ត្រួតពិនិត្យ ការពារ និង ការទប់ស្កាត់ការវាយប្រហារតាមប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណិត។

ទី៣- គណៈកម្មាធិការសន្តិសុខឌីជីថល ជានាប្រសិទ្ធភាព និង ស័ក្តិសិទ្ធិភាពនៃការបំពេញមុខងារដឹកនាំ សម្របសម្រួល និង ជំរុញការគ្រប់គ្រងសន្តិសុខឌីជីថល ដើម្បីការពារអត្ថប្រយោជន៍របស់គ្រប់តួអង្គសង្គម ទប់ទល់នឹងការវាយប្រហារគ្រប់រូបភាព និង ឆ្លើយតបគ្រប់ផ្នែកទាំងបច្ចេកទេស និង កម្លាំងពាក់ព័ន្ធនឹងការជានា និង ការពារសន្តិសុខឌីជីថល។

៣.៧.៥. ការអភិវឌ្ឍវិស័យបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុ

គោលដៅជាយុទ្ធសាស្ត្រ គឺការអភិវឌ្ឍវិស័យបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុ ដោយចាប់យកកាលានុវត្តភាព និង ទាញយកអត្ថប្រយោជន៍ជាអតិបរមាពីបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល ដើម្បីលើកកម្ពស់បរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ, រក្សាស្ថិរភាពវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ, និង ជំរុញនវានុវត្តន៍ហិរញ្ញវត្ថុ តាមរយៈការអនុវត្តគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជា ២០២៣-២០២៨។ ក្រសួង-ស្ថាប័ន ត្រូវរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រតាមវិស័យរបស់ខ្លួន ដើម្បីអនុវត្តសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពទាំងឡាយ ដែលចង្អុលបង្ហាញដោយ ផ.យ.អ.ជ.

របស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា សំដៅរួមចំណែកដល់ការសម្រេចបានទិសដៅគោលនយោបាយអាទិភាពសំខាន់ៗរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដូចខាងក្រោម៖

ទី១- ការរៀបចំ ការធ្វើវិសោធនកម្ម និង ការពង្រឹងប្រសិទ្ធភាព នៃការអនុវត្តច្បាប់ និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត ពាក់ព័ន្ធនឹងបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុ ដើម្បីកសាងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីគតិយុត្តសម្រាប់ការធ្វើនិយ័តកម្ម, ការធ្វើសុខដុមនីយកម្មមុខងារ, និង ការលើកកម្ពស់ភាពជឿទុកចិត្តពីអ្នកប្រើប្រាស់។

ទី២- ការសិក្សា និង ការរៀបចំក្របខ័ណ្ឌនៃការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុបើកចំហ សម្រាប់ការចែករំលែក និង ការបើកចំហទិន្នន័យ ដើម្បីផ្តល់កាលានុវត្តភាពថ្មីៗដល់ការអភិវឌ្ឍ និង ការនវានុវត្តបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុ សម្រាប់ សហគ្រាស និង ធុរកិច្ចថ្មី ដែលធ្វើអាជីវកម្មក្នុងវិស័យពាក់ព័ន្ធនឹងបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុ។

ទី៣- ការបន្តកសាង, ការធ្វើទំនើបកម្ម, និង ការជំរុញ ការចាប់យក និង ការប្រើប្រាស់ថ្នាលឌីជីថលគ្រឹះ ក្នុងវិស័យបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុ ដើម្បីជំរុញនវានុវត្តហិរញ្ញវត្ថុ។

ទី៤- ការជំរុញការធ្វើទំនើបកម្ម និង ការធ្វើសុវត្ថិកម្ម ប្រព័ន្ធទូទាត់សងប្រាក់ឌីជីថល ប្រកបដោយបរិយាបន្ន ឈរលើគោលការណ៍អន្តរប្រតិបត្តិការជាប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី សំដៅធានាអធិបតេយ្យ ក្នុងប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុជាតិ។

ទី៥- ការអភិវឌ្ឍបច្ចេកវិទ្យានិយ័តកម្ម និង បច្ចេកវិទ្យាត្រួតពិនិត្យ ដើម្បីជួយសម្រួល និង ពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពនៃអនុលោមភាពនិយ័តកម្ម, ព្រមទាំងបង្កើនសមត្ថភាពវិភាគ តាមដាន និង គាំទ្រដល់ដំណើរការនៃការត្រួតពិនិត្យហានិភ័យ ប្រកបដោយបុរេសកម្ម និង ប្រសិទ្ធភាព។

ទី៦- ការបង្កើនការបណ្តុះបណ្តាលចំណេះដឹង និង ជំនាញ, ការផ្សព្វផ្សាយ, ការធ្វើកិច្ចសហការ, និង ការពង្រីក ការស្រាវជ្រាវ, ការអភិវឌ្ឍ, ការនវានុវត្ត, និង ការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាចុងក្រោយថ្មីៗ ក្នុងបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុ។

ទី៧- ការលើកកម្ពស់ការកសាងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុ ឱ្យកាន់តែមានលក្ខណៈសម្បូរបែប និង ការពង្រឹងយន្តការដឹកនាំសម្របសម្រួលឱ្យមានភាពប្រទាក់ក្រឡា និង បំពេញឱ្យគ្នា រវាងបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុវិស័យធនាគារ និង បច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុវិស័យហិរញ្ញវត្ថុមិនមែនធនាគារ។

សកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពសម្រាប់ក្រសួង-ស្ថាប័ន

ដើម្បីសម្រេចបានគោលនយោបាយអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលខាងលើនេះ, ក្រសួង-ស្ថាប័នទាំងអស់ត្រូវចូលរួមអនុវត្ត ដោយមានស្ថាប័នចម្បងៗចំនួន ៣ សម្របសម្រួលដឹកនាំអនុវត្តសកម្មភាព និងកម្មវិធីអាទិភាព ដូចតទៅ៖

ទី១- ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- ពិនិត្យលទ្ធភាពក្នុងការដាក់ឱ្យអនុវត្តក្របខ័ណ្ឌបទប្បញ្ញត្តិសម្រាប់ការការពារទិន្នន័យ និង ការចែករំលែកទិន្នន័យក្នុងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ។
- ប្រយុទ្ធនឹងបទល្មើសហិរញ្ញវត្ថុ ដែលរួមបញ្ចូលទាំងការប្រឆាំងការសម្អាតប្រាក់ និង ហិរញ្ញប្បទានភេរវកម្ម និង ហិរញ្ញប្បទាន ដល់ការរីកសាយភាយអាវុធមហាប្រល័យ។

- ពិនិត្យ និង សិក្សាសមិទ្ធិលទ្ធភាពក្នុងការដាក់ចេញក្របខ័ណ្ឌធនាគារបើកចំហ (Open Banking Framework)។
- ជំរុញកិច្ចសហប្រតិបត្តិការទ្វេភាគី និង/ឬ ពហុភាគីជាមួយនឹងប្រទេសក្នុងតំបន់ ដើម្បីគាំទ្រដល់ការទូទាត់សងប្រាក់ ឬ ការផ្ទេរប្រាក់ឆ្លងដែន។
- អភិវឌ្ឍ និង ដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់ថ្នាលអត្តសញ្ញាណកម្មឌីជីថលសម្រាប់វិស័យហិរញ្ញវត្ថុ និង ធនាគារ។
- អភិវឌ្ឍ និង ធ្វើទំនើបកម្មហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធប្រព័ន្ធទូទាត់សងប្រាក់ ដើម្បីគាំទ្រដល់សេវា និង លើកកម្ពស់អន្តរប្រតិបត្តិការនៃការទូទាត់សងប្រាក់ឌីជីថល។
- រៀបចំវេទិកាសាធារណៈ ព្រឹត្តិការណ៍ កម្មវិធីប្រកួតប្រជែង កម្មវិធីពិព័រណ៍ ឬ យុទ្ធនាការផ្សេងៗ ដើម្បីបង្កើនការយល់ដឹងអំពីអត្ថប្រយោជន៍ ក៏ដូចជា កាលានុវត្តភាពនៃបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុ ដោយសហការ សម្របសម្រួល និង ធ្វើកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយនឹងតួអង្គពាក់ព័ន្ធតាមការចាំបាច់។
- សហការជាមួយនឹងគ្រប់តួអង្គសង្គមពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីដាក់ចេញកម្មវិធីស្តីពីអក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុ អក្ខរកម្មឌីជីថល និង ការអភិវឌ្ឍបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុ ដល់សាធារណជនទូទៅ និង សហគ្រិន។
- រៀបចំ និង ដាក់ចេញបទប្បញ្ញត្តិ និង គោលការណ៍ណែនាំ សម្រាប់ប្រតិបត្តិការផ្តល់ប្រាក់កម្ចីឌីជីថល ប្រកបដោយសុវត្ថិភាព និង ប្រសិទ្ធភាព។
- ពង្រឹងក្របខ័ណ្ឌបទប្បញ្ញត្តិប្រុងប្រយ័ត្ន និង យន្តការសុវត្ថិភាពក្នុងប្រតិបត្តិការទូទាត់សងប្រាក់ឌីជីថល។
- លើកកម្ពស់ការប្រើប្រាស់មធ្យោបាយទូទាត់សងប្រាក់ឌីជីថលជាមួយនឹងវិស័យសាធារណៈ និង វិស័យឯកជន។
- លើកកម្ពស់ផលិតផល និង សេវាធនាគារឌីជីថល ប្រកបដោយនវានុវត្តន៍។
- ជំរុញគ្រឹះស្ថានធនាគារ និង ហិរញ្ញវត្ថុ ដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់នូវការផ្តល់ប្រាក់កម្ចី ឬ សន្សំប្រាក់ឌីជីថល។

ទី២- អាជ្ញាធរសេវាហិរញ្ញវត្ថុមិនមែនធនាគារ ផ្តោតការអនុវត្តលើសកម្មភាពអាទិភាព:

- សិក្សា និង រៀបចំយន្តការលើកកម្ពស់កិច្ចការពារអ្នកប្រើប្រាស់ រួមទាំងកិច្ចការពារទិន្នន័យ និង ឯកជនភាព ពាក់ព័ន្ធនឹងបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុក្នុងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុមិនមែនធនាគារ, ព្រមទាំងចូលរួមរៀបចំផែនការមេកសាងសមត្ថភាព និង ជំនាញបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុ។
- សិក្សាសមិទ្ធិលទ្ធភាពក្នុងការរៀបចំ ការដាក់ឱ្យដំណើរការ និង ការអភិវឌ្ឍបរិស្ថានសាកល្បងបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុក្នុងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុមិនមែនធនាគារ ដោយគិតគូរអំពីការធ្វើសុខដុមនីយកម្មមុខងារ និង ការជំរុញការអភិវឌ្ឍ និង និយ័តកម្មសកម្មភាពបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុថ្មីៗ ដែលមានលក្ខណៈនវានុវត្តន៍។
- ជំរុញ និង លើកទឹកចិត្តដល់ការអភិវឌ្ឍ និង ការប្រើប្រាស់ផលិតផល និង សេវាបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុក្នុងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុមិនមែនធនាគារ និង កម្មវិធីវិមជ្ឈការ (dApp)។
- លើកកម្ពស់ការស្រាវជ្រាវ និង ការអភិវឌ្ឍ ដើម្បីបង្កើននវានុវត្តន៍សេវា និង ផលិតផល និង ធ្វើពិពិធកម្មសកម្មភាពបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុថ្មីៗ។

- លើកកម្ពស់ការអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីសហគ្រិនភាពបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុ ក្នុងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុមិនមែនធនាគារ តាមរយៈការរៀបចំវេទិកា សិក្ខាសាលា និង កម្មវិធីផ្សេងៗ, រួមទាំងកម្មវិធីបណ្ដុះបណ្ដាល និង ពន្លឿនធុរកិច្ចថ្មីបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុក្នុងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុមិនមែនធនាគារ។
- ពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពនៃការគ្រប់គ្រង ត្រួតពិនិត្យ និង អភិវឌ្ឍបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុ តាមរយៈការបន្តការសិក្សាពីការដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់នូវការធ្វើនិយ័តកម្មបច្ចេកវិទ្យា Reg Tech និង Sup Tech ក៏ដូចជាការរៀបចំបទប្បញ្ញត្តិ ដើម្បីគ្រប់គ្រងអាជីវកម្មទ្រព្យឌីជីថល និង ប្រតិបត្តិការហិរញ្ញប្បទានពីបុគ្គលទៅបុគ្គល ជាដើម។

ទី៣- គណៈកម្មាធិការសេដ្ឋកិច្ច និង ធុរកិច្ចឌីជីថល សម្របសម្រួលជាមួយក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម លើការអភិវឌ្ឍ និង ការជំរុញការអនុវត្តយន្តការចុះបញ្ជីទ្រព្យបញ្ចាំសម្រាប់ចលនវត្ថុ (Collateral Registry for Movable Assets)។

ជំពូកទី៤
តម្រូវការធនធានហិរញ្ញវត្ថុ និង ការកំណត់កម្មវិធីចំណាយ

ជំពូកនេះបង្ហាញអំពីតម្រូវការធនធានសម្រាប់ការវិនិយោគ ដើម្បីសម្រេចបានទិសដៅ និង ចំណុចដៅនៃផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា, ដោយចែកជា ៣ ផ្នែកធំៗ គឺ ផ្នែកទី១ បង្ហាញអំពីតម្រូវការវិនិយោគសរុប ដោយបានកំណត់តម្រូវការហិរញ្ញវត្ថុពីវិស័យឯកជន និង វិស័យសាធារណៈ, ផ្នែកទី២ បង្ហាញអំពីតម្រូវការវិនិយោគសាធារណៈ, និង ផ្នែកទី៣ បង្ហាញអំពីប្រភពហិរញ្ញប្បទានសក្តានុពលសម្រាប់ចំណាយវិនិយោគសាធារណៈ។ រាជរដ្ឋាភិបាល បន្តធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវភាពស៊ីចង្វាក់គ្នារវាងការរៀបចំផែនការ (ក្នុងក្របខ័ណ្ឌ ផ.យ.អ.ជ. និង កម្មវិធីវិនិយោគសាធារណៈ ៣ ឆ្នាំរំកិល), ការរៀបចំថវិកា (ក្នុងក្របខ័ណ្ឌផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា), ការគ្រប់គ្រង និង អនុវត្តថវិកា តាមរយៈការអនុវត្តកម្មវិធីកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ និង ការតាមដានត្រួតពិនិត្យនិងវាយតម្លៃ ដើម្បីធានាបាននូវប្រសិទ្ធភាពចំណាយ។

៤.១. តម្រូវការវិនិយោគសរុប

ដើម្បីសម្រេចបានគោលនយោបាយអាទិភាព សកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពសម្រាប់ក្រសួង-ស្ថាប័ន ដែលបានកំណត់ ក្នុង**យុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណ-ដំណាក់កាលទី១** និង ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា, រាជរដ្ឋាភិបាលត្រូវការវិនិយោគសរុបចំនួន ៣០៥ ២១២ ប៊ីលានរៀល (៧៥ ៣៦១ លានដុល្លារអាម៉េរិក) ពីវិស័យឯកជន និង វិស័យសាធារណៈ, ក្នុងនោះ វិនិយោគឯកជនមានចំនួន ២៤០ ៣១៨,៤ ប៊ីលានរៀល (៥៩ ៣៣៧,៩ លានដុល្លារអាម៉េរិក) ប្រមាណ ៧៨,៧% នៃទុនវិនិយោគសរុប និង វិនិយោគសាធារណៈ មានចំនួន ៦៤ ៨៩៣,៦ ប៊ីលានរៀល (១៦ ០២៣,១ លានដុល្លារអាម៉េរិក) ប្រមាណ២១,៣% នៃទុនវិនិយោគសរុប។

តារាងទី៤.១ : តម្រូវការវិនិយោគសរុបសម្រាប់នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា

ប្រភពហិរញ្ញប្បទាន	២០២៤	២០២៥	២០២៦	២០២៧	២០២៨	សរុប
	គិតជាប៊ីលានរៀល					
វិនិយោគសាធារណៈសរុប	១០ ៧៨៨,២	១១ ៣៤០,៩	១២ ៤៦៤,៣	១៤ ១៤៤,៧	១៦ ១៥១,៥	៦៤ ៨៩៣,៦
ហិរញ្ញប្បទានក្នុងស្រុក	៤ ៥៨០,៣	៤ ៤៦៩,៧	៥ ២១២,០	៦ ៤៨៣,៧	៧ ៨៨៥,៥	២៨ ៦៣១,៥
ហិរញ្ញប្បទានក្រៅប្រទេស	៦ ២០៧,៩	៦ ៨៧១,៣	៧ ២៥២,៣	៧ ៦៦៥,០	៨ ២៦៥,៧	៣៦ ២៦២,១
វិនិយោគឯកជនសរុប	៣៨ ៨៨៨,៨	៤៦ ៤១៦,៨	៤៨ ៣៥៧,៤	៤៩ ៣៩៤,២	៥៧,២៦១,១	២៤០ ៣១៨,៤
ហិរញ្ញប្បទានក្នុងស្រុក	២១ ៥៣៦,៨	២៧ ៨៧៦,៣	២៨ ៥៩៨,៩	២៨៣៣៧,៧	៣៤ ៨០០,៦	១៤១ ១៥០,៣
ហិរញ្ញប្បទានក្រៅប្រទេស	១៧ ៣៥២,១	១៨ ៥៤០,៥	១៩ ៧៥៨,៥	២១០៥៦,៥	២២ ៤៦០,៥	៩៩ ១៦៨,១

វិនិយោគសរុប	៤៩ ៦៧៧,០	៥៧ ៤៦៤,៣	៦០៨២១,៧	៦៣ ៥៤២,៩	៧៣ ៤១២,៧	៣០៥២១២,០
	គិតជាលានដុល្លារអាម៉េរិក					
វិនិយោគសាធារណៈសរុប	**២ ៦៦៣,៧**	**២ ៨០០,២**	**៣ ០៧៧,៦**	**៣ ៤៩៤,៥**	**៣ ៩៨៨,០**	**១៦ ០២៣,១**
ហិរញ្ញប្បទានក្នុងស្រុក	១ ១៣០,៩	១ ១០៣,៦	១ ២៨៦,៩	១ ៦០០,៩	១ ៩៤៧,១	៧០៦៩,៥
ហិរញ្ញប្បទានក្រៅប្រទេស	១ ៥៣២,៨	១ ៦៩៦,៦	១ ៧៩០,៧	១៨៩២,៦	២០៤០,៩	៨ ៩៥៣,៦
វិនិយោគឯកជនសរុប	**៩ ៦០២,២**	**១១ ៤៦០,៩**	**១១ ៩៤០,១**	**១២ ១៩៦,១**	**១៤ ១៣៨,៦**	**៥៩ ៣៣៧,៩**
ហិរញ្ញប្បទានក្នុងស្រុក	៥ ៣១៧,៧	៦ ៨៨៣,០	៧ ០៦១,៥	៦ ៩៩៧,០	៨ ៥៩២,៧	៣៤ ៨៥១,៩
ហិរញ្ញប្បទានក្រៅប្រទេស	៤ ២៨២,៥	៤ ៥៧៧,៩	៤ ៨៧៨,៦	៥ ១៩៩,១	៥ ៥៤៥,៨	២៤ ៤៨៦,០
វិនិយោគសរុប	**១២ ២៦៥,៩**	**១៤ ២៦១,២**	**១៥០១៧,៧**	**១៥ ៦៨៩,៦**	**១៨ ១២៦,៦**	**៧៥ ៣៦១,០**

ប្រភព៖ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ
(ចំណាំ៖ អត្រាប្តូរប្រាក់ ១ដុល្លារអាម៉េរិកស្មើនឹង ៤ ០៥០រៀល)

៤.២. តម្រូវការវិនិយោគសាធារណៈ

រាជរដ្ឋាភិបាល ត្រូវការវិនិយោគសាធារណៈសរុប ចំនួន ៦៤ ៨៩៣,៦ ប៊ីលានរៀល (១៦ ០២៣,១ លានដុល្លារអាម៉េរិក) ដែលអាចទទួលបានពីប្រភពហិរញ្ញប្បទានក្នុងស្រុក ចំនួន ២៨ ៦៣១,៥ ប៊ីលានរៀល (៧ ០៦៩,៥ លានដុល្លារអាម៉េរិក) និង ពីប្រភពហិរញ្ញប្បទានក្រៅស្រុក ចំនួន ៣៦ ២៦២,១ ប៊ីលានរៀល (៨ ៩៥៣,៦ លានដុល្លារអាម៉េរិក) សម្រាប់អនុវត្តគម្រោងវិនិយោគសំខាន់ៗ ដើម្បីសម្រេចបានគោលនយោបាយអាទិភាព សកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពសម្រាប់ក្រសួង-ស្ថាប័ន ដែលបានកំណត់ក្នុង**យុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណ-ដំណាក់កាលទី១**, ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិរបស់រាជ-រដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា និង ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍តាមវិស័យ។

៤.៣. ប្រភពហិរញ្ញប្បទានសក្តានុពលសម្រាប់ចំណាយវិនិយោគសាធារណៈ

រាជរដ្ឋាភិបាល បាន និង កំពុងពិនិត្យមើលប្រភពហិរញ្ញប្បទានមួយចំនួនសម្រាប់គាំទ្រចំណាយវិនិយោគសាធារណៈ រួមមាន ១) ហិរញ្ញប្បទានដោយថវិកាជាតិ, ២) ហិរញ្ញប្បទានក្រៅប្រទេស, ៣) ហិរញ្ញប្បទានតាមយន្តការភាពជាដៃគូរវាងរដ្ឋ និង ឯកជន, ៤) ប្រភពហិរញ្ញប្បទានចម្រុះ, ៥) ហិរញ្ញប្ប-ទានដោយការធ្វើឯកជនភាវូបនីយកម្មទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ, ៦) ហិរញ្ញប្បទានដោយសហគ្រាសសាធារណៈ គ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល និង អង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែលដទៃទៀត, ៧) ហិរញ្ញប្បទានដោយឥណទានពាណិជ្ជកម្ម និង ៨) ប្រភពហិរញ្ញប្បទានផ្សេងៗទៀត។

ក្នុងន័យនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលបន្តពង្រីកនូវកិច្ចប្រឹងប្រែងកៀរគរការវិនិយោគមូលធនបន្ថែមទៀត ដោយឈោងចាប់នូវកាលានុវត្តភាពថ្មីៗ តាមរយៈ ១) ការបង្កើនគុណភាពនៃជំនួយអភិវឌ្ឍន៍ផ្លូវការជាអតិបរមា, ២) ការបង្កើនជំនួយឥតសំណង ដោយលើកទឹកចិត្តម្ចាស់ជំនួយឱ្យងាកទៅរកការរៀបចំថវិកាគាំទ្រវិញ, ៣) ការស្វែងរកការបង្កើននូវឥណទានសម្បទាន តាមរយៈការចូលរួមពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍

ដែលផ្តល់សេវាឥណទានសម្បទាន និង ការផ្តល់អាទិភាពដល់ការវិនិយោគណាដែលផ្តល់ផលចំណេញខ្ពស់រយៈពេលវែង ដូចជា គម្រោងវិនិយោគសាធារណៈលើវិស័យហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធជាដើម និង ៤) ការប្រើប្រាស់យន្តការភាពជាដៃគូរវាងរដ្ឋ និង វិស័យឯកជន សម្រាប់គម្រោងវិនិយោគសាធារណៈធំៗ ដើម្បីកាត់បន្ថយនូវសម្ពាធលើធនធានមូលធនរបស់ជាតិ និង អាចទទួលបានការចូលរួមពីវិស័យឯកជនក្នុងការផ្តល់នូវសេវាសាធារណៈ ដើម្បីសម្រេចបានគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ។ ចំពោះផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍-ជាតិរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា, ការវិភាជចំណាយមូលធនតាមវិស័យ និង អនុវិស័យ មានបង្ហាញក្នុងតារាងទី៤.២។

តារាងទី៤.២ : ការវិភាជតាមវិស័យនិងអនុវិស័យនៃការវិនិយោគវិស័យសាធារណៈ ក្នុង ផ.យ.អ.ជ. របស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា

វិស័យ	ភាគរយ	បរិមាណវិភាជន៍ ២០២៤-២០២៨	
		ប៊ីលានរៀល	លានដុល្លារអាមេរិក
វិស័យសង្គមកិច្ច			
អប់រំ សីលធម៌ និងសាសនា	១២	៧ ៧៨៧,២	១ ៩២២,៨
បច្ចេកទេសនិងបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ	៤	២ ៥៩៥,៧	៦៤០,៩
សុខាភិបាល	១២	៧ ៧៨៧,២	១ ៩២២,៨
កិច្ចគាំពារសង្គម/ការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ	៤	២ ៥៩៥,៧	៦៤០,៩
សរុប	៣២	២០ ៧៦៦,០	៥ ១២៧,៤
វិស័យសេដ្ឋកិច្ច			
កសិកម្មនិងការគ្រប់គ្រងដីធ្លី	៤	២ ៥៩៥,៧	៦៤០,៩
ដំណាំតាមរដូវ៖ ស្រូវនិងផ្សេងៗ	៤	២ ៥៩៥,៧	៦៤០,៩
អភិវឌ្ឍន៍ជនបទ	១២	៧ ៧៨៧,២	១ ៩២២,៨
កម្មន្តសាល រ៉ែ និងពាណិជ្ជកម្ម	៤	២ ៥៩៥,៧	៦៤០,៩
សរុប	២៤	១៥ ៥៧៤,៥	៣ ៨៤៥,៥
វិស័យហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ			
ដឹកជញ្ជូន (ផ្លូវថ្នល់ កំពង់ផែ ផ្លូវដែក អាកាសចរណ៍)	១២	៧ ៧៨៧,២	១ ៩២២,៨
ទឹកនិងអនាម័យ (មិនគិតនៅជនបទ)	២	១ ២៩៧,៩	៣២០,៥
ថាមពលនិងអគ្គិសនី	២	១ ២៩៧,៩	៣២០,៥
ប្រៃសណីយ៍និងទូរគមនាគមន៍	១	៦៤៨,៩	១៦០,២
ឌីជីថល	៤	២ ៥៩៥,៧	៦៤០,៩
សរុប	២១	១៣ ៦២៧,៧	៣ ៣៦៤,៩
សេវាកម្មនិងកម្មវិធីអន្តរវិស័យ			
ការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រ	១,៥	៩៧៣,៤	២៤០,៤
ទេសចរណ៍	២	១ ២៩៧,៩	៣២០,៥

បរិស្ថាននិងការអភិវឌ្ឍ	៤	២ ៥៩៥,៧	៦៤០,៩
សហគមន៍និងសេវាកម្មសង្គម	៤	២ ៥៩៥,៧	៦៤០,៩
វប្បធម៌និងសិល្បៈ	១,៥	៩៧៣,៤	២៤០,៤
អភិបាលកិច្ចនិងរដ្ឋបាល	៨	៥ ១៩១,៥	១ ២៨១,៩
សរុប	២១	១៣ ៦២៧,៧	៣ ៣៦៤,៩
មិនទាន់បែងចែក	២	១ ២៩៧,៩	៣២០,៥
សរុបរួម	**១០០**	**៦៤ ៨៩៣,៦**	**១៦ ០២៣,១**

ជំពូកទី៥
យន្តការអនុវត្ត តាមដានត្រួតពិនិត្យ វាយតម្លៃ និង ការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ

ការអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលនីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ស័ក្តិសិទ្ធិភាព និង ជោគជ័យខ្ពស់ អាស្រ័យជាចម្បងលើការចូលរួមក្នុងស្មារតីបុរេសកម្ម សកម្ម និង អន្តរសកម្មបំផុតពីគ្រប់ក្រសួង-ស្ថាប័ន និង តួអង្គពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ដើម្បីរៀបចំ និង អនុវត្តវិធានការល្អិតល្អន់, ផែនការសកម្មភាពជាក់លាក់, និង ការរៀបចំយន្តការស្ថាប័នសម្របសម្រួល តាមដាន និង វាយតម្លៃឱ្យបានច្បាស់លាស់ ម៉ត់ចត់ និង ចំគោលដៅនៃផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិនេះ។ ក្នុងន័យនេះ, រាជរដ្ឋាភិបាលប្រគល់ភារកិច្ចជូន **ក្រសួងផែនការ** ឱ្យបំពេញតួនាទីជាស្ថាប័នបង្គោលក្នុងការដឹកនាំ និង សម្របសម្រួល តាមដាន និង វាយតម្លៃ លើការអនុវត្តគោលនយោបាយអាទិភាពសំខាន់ៗ, សកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពសម្រាប់ក្រសួង-ស្ថាប័ន, ព្រមទាំងធ្វើរបាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំ ពាក់កណ្តាលអាណត្តិ និង ចុងអាណត្តិ ជូនរាជរដ្ឋាភិបាល។ ក្នុងន័យនេះ ដើម្បីជំរុញការអនុវត្តនេះឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព, រាជរដ្ឋាភិបាលដាក់ចេញយន្តការជំរុញការអនុវត្តយន្តការដឹកនាំសម្របសម្រួល និង យន្តការតាមដាន ត្រួតពិនិត្យ និង វាយតម្លៃ ដូចខាងក្រោម៖

៥.១. យន្តការដឹកនាំសម្របសម្រួល

ភាពជោគជ័យនៃការអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិនេះ ទាមទារនូវការដឹកនាំសម្របសម្រួលដ៏ប៉ិនប្រសប់ រស់រវើក បុរេសកម្ម និង អន្តរសកម្ម ក្នុងការចាត់វិធានការឆ្លើយតបទាន់ពេល និង បត់បែនតាមការប្រែប្រួលនៃបរិការណ៍ជាក់ស្តែង ព្រមជាមួយនឹងការទទួលខុសត្រូវរួមគ្នាជាតួអង្គតែមួយនៃរាជរដ្ឋាភិបាលផង និង ការទទួលខុសត្រូវតាមសមត្ថកិច្ចរបស់ក្រសួង-ស្ថាប័ននីមួយៗរៀងខ្លួនផង។ ក្នុងន័យនេះ, រាជរដ្ឋាភិបាលចាត់តាំងឱ្យក្រសួងផែនការ ជាសេនាធិការរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលសម្រាប់ដឹកនាំសម្របសម្រួលលើការបូកសរុបវឌ្ឍនភាព ការតាមដាន ការត្រួតពិនិត្យ និង ការវាយតម្លៃ នៃការអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិនេះ, ដោយមានកិច្ចសហការពេញលេញពីគ្រប់ក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ស្របតាម "**ជវភាពនៃប្រព័ន្ធតួអង្គតែមួយ**"។ នៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌតាមដាន ត្រួតពិនិត្យ និង វាយតម្លៃរបស់ ផ.យ.អ.ជ. ការវាស់វែងលទ្ធផលត្រូវធ្វើឡើងដោយក្រសួងផែនការនៅក្នុងកម្រិត លទ្ធផល (Outcomes) និង ជាតុចេញ (Outputs)។ ដោយឡែក នៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃការតាមដាន ត្រួតពិនិត្យ និង វាយតម្លៃរបស់ **យុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណ-ដំណាក់កាលទី១**, គណៈកម្មាធិការតាមដាន ត្រួតពិនិត្យ និង វាយតម្លៃការអនុវត្ត**យុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណ-ដំណាក់កាលទី១** (គ.យ.ប.) ធ្វើការវាស់វែងលទ្ធផលនៅក្នុងកម្រិតកម្មវិបាក (Impacts) និង លទ្ធផល (Outcomes)។

សូចនាករសមិទ្ធកម្មសម្រាប់តាមដាន ត្រួតពិនិត្យ និង វាយតម្លៃលើ ផ.យ.អ.ជ. របស់រាជរដ្ឋាភិបាលនីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា ត្រូវបានរៀបចំឡើង ស្របតាមសូចនាកររបស់ក្រសួង-ស្ថាប័នដែលបានស្នើឡើងផ្អែកតាមស្នូល បរិស្ថានគ្របដណ្តប់ និង បញ្ចកោណយុទ្ធសាស្ត្រទាំង៥ នៃ**យុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណ-ដំណាក់**

កាលទី១ ដោយគិតគូររៀបចំក្នុងកម្រិតកម្មវិបាក (Impacts), លទ្ធផល (Outcomes) និង ធាតុចេញ (Outputs) នៃខ្សែប្រវាក់លទ្ធផលផ្សារភ្ជាប់រវាង ផ.យ.អ.ជ. និង **យុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណ-ដំណាក់កាលទី១** ក្នុងទម្រង់ជាតារាងសូចនាករសមិទ្ធកម្ម ដោយមានការបញ្ជាក់នូវផ្នែកយុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណ និង សូចនាករ, ឯកតានៃការវាស់វែងសូចនាករគន្លឹះនីមួយៗ, បន្ទាត់មូលដ្ឋាន, ចំណុចដៅ, និង ក្រសួង-ស្ថាប័នទទួលខុសត្រូវ។

៥.២. យន្តការតាមដាន ត្រួតពិនិត្យ និង វាយតម្លៃ

ការតាមដាន ការត្រួតពិនិត្យ និង ការវាយតម្លៃ គឺជាឧបករណ៍សម្រាប់តម្រង់ទិស និង កែសម្រួលការអនុវត្តវិធានការគោលនយោបាយ ផែនការសកម្មភាព និង កម្មវិធី អាទិភាព នៃក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយ និង យុទ្ធសាស្ត្រនានា។ ក្នុងន័យនេះ, រាជរដ្ឋាភិបាលដាក់ចេញយន្តការតាមដានត្រួតពិនិត្យ និង វាយតម្លៃ ដើម្បីធានាបាននូវប្រសិទ្ធភាព និង ស័ក្តិសិទ្ធិភាពខ្ពស់ ក្នុងការអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលនីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា នេះ។ ជាមួយគ្នានេះ, ក្រសួង-ស្ថាប័នទាំងអស់ ត្រូវរៀបចំ និង អនុវត្តផែនការសកម្មភាព និង កម្មវិធី អាទិភាពនានា សម្រាប់ការតាមដាន ការត្រួតពិនិត្យ និង ការវាយតម្លៃ ផ្ទៃក្នុងរបស់ខ្លួន ដើម្បីផ្ទឹះរកបញ្ហាប្រឈមដែលអាចកើតឡើងជាយថាហេតុ និង រកដំណោះស្រាយចំពោះបញ្ហាប្រឈមទាំងនោះទាន់ពេល សំដៅជំរុញការអនុវត្តផែនការសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាព ដែលមានវឌ្ឍនភាពយឺត ឬ មិនមានវឌ្ឍនភាព ឱ្យប្រព្រឹត្តទៅរួមគ្នា ប្រទាក់ក្រឡាគ្នា និង បំពេញគ្នាទៅវិញទៅមក ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ស័ក្តិសិទ្ធិភាព និង ជោគជ័យ។

នៅក្រោមក្របខ័ណ្ឌនៃយន្តការតាមដាន ត្រួតពិនិត្យ និង វាយតម្លៃ នេះ, ក្រសួង-ស្ថាប័នត្រូវរៀបចំរបាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំស្តីពីវឌ្ឍនភាពក្នុងការអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិនេះ តាមសមត្ថកិច្ចទទួលខុសត្រូវរៀងៗខ្លួន និង ដាក់របាយការណ៍នេះជូនក្រសួងផែនការ ដែលជាស្ថាប័នទទួលបន្ទុកដឹកនាំសម្របសម្រួលរួមលើការតាមដាន ការត្រួតពិនិត្យ និង ការវាយតម្លៃ និង បូកសរុបរបាយការណ៍វឌ្ឍនភាពនៃការអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិទាំងមូលប្រចាំឆ្នាំ ដើម្បីដាក់ជូនរាជរដ្ឋាភិបាល។ បន្ថែមលើនេះ, ក្រសួងផែនការ ក្នុងនាមជាសេនាធិការរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលសម្រាប់ដឹកនាំសម្របសម្រួល ត្រូវវាយតម្លៃពាក់កណ្តាលអាណត្តិ និង ចុងអាណត្តិ អំពីកម្មវិបាក លទ្ធផល និង ធាតុចេញ ដែលជាការវាយតម្លៃគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ និង ផ្អែកលើសមិទ្ធកម្មការងារដែលសម្រេចបាន ធៀបនឹងផែនការសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាព ដែលបានដាក់ចេញនៅក្នុង ផ.យ.អ.ជ របស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា។ លទ្ធផលនៃការវាយតម្លៃនេះនឹងត្រូវយកទៅប្រើប្រាស់ជាធាតុចូលដ៏សំខាន់សម្រាប់រៀបចំយុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណ-ដំណាក់កាលទី២ ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈម និង ជំរុញការអនុវត្តឱ្យកាន់តែទទួលបានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ និង គ្រប់ជ្រុងជ្រោយ សម្រាប់បង្កើនវិបុលភាពសេដ្ឋកិច្ច-សង្គមកម្ពុជា។

ក្រសួងផែនការមានតួនាទី និង ភារកិច្ច សម្របសម្រួលលើទិន្នន័យជំរឿន ការអង្កេត ទិន្នន័យរដ្ឋបាល និង ស្ថិតិចាំបាច់នានា ដើម្បីគាំទ្រដល់ដំណើរការតាមដាន ត្រួតពិនិត្យ និង វាយតម្លៃរបស់គ្រប់ក្រសួង-ស្ថាប័ន, គាំទ្រដល់ការអនុវត្តក្របខ័ណ្ឌតាមដានត្រួតពិនិត្យ និង វាយតម្លៃការអនុវត្ត**យុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណ-ដំណាក់កាលទី១**, សម្របសម្រួល និង ក្រើនរំលឹកដល់ក្រសួង-ស្ថាប័ន ក្នុងការរៀបចំរបាយការណ៍វឌ្ឍនភាពជាប្រចាំ

ឱ្យបានទាន់ពេល និង ប្រកបដោយភាពត្រឹមត្រូវ, ដឹកនាំការងារតាមដាន ត្រួតពិនិត្យ និង វាយតម្លៃ នៃការអនុវត្ត ផ.យ.អ.ជ. និង ចូលរួមពង្រឹងសមត្ថភាពក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីគាំទ្រដល់ប្រសិទ្ធភាពនៃការអនុវត្តការតាមដានត្រួតពិនិត្យ និង វាយតម្លៃ, និង បូកសរុបរបាយការណ៍វឌ្ឍនភាពនៃការអនុវត្ត ផ.យ.អ.ជ. និង លើកជាអនុសាសន៍ជូនរាជរដ្ឋាភិបាល។ ជាក់ស្តែង, ក្រសួងផែនការមានតួនាទី និង ភារកិច្ច ដូចខាងក្រោម៖

១) ដឹកនាំ និង សម្របសម្រួលជាមួយគ្រប់ក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីវាស់វែងវឌ្ឍនភាពនៃការអនុវត្ត ផ.យ.អ.ជ. របស់រាជរដ្ឋាភិបាលនីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា ធៀបនឹងចំណុចដៅនៃសូចនាករសមិទ្ធកម្មដែលបានកំណត់ ហើយនៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌការគ្រប់គ្រងសមិទ្ធកម្ម, ដឹកនាំ និង សម្របសម្រួលជាមួយគ្រប់ក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ធ្វើការកំណត់នូវនិយមន័យ, វិធីសាស្ត្រនៃការគណនា, និង ប្រភពទិន្នន័យ សម្រាប់សូចនាករសមិទ្ធកម្មនីមួយៗ សំដៅបង្កើតឱ្យមានឧបករណ៍គ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ការពិនិត្យលើភាពជាក់លាក់នៃការវាស់វែងសមិទ្ធកម្មនៃការអនុវត្តការងារកន្លងមក,

២) តាមដាន ត្រួតពិនិត្យ និង វាយតម្លៃវឌ្ឍនភាពនៃសមិទ្ធកម្មការងារ ដែលត្រូវបានដាក់ចេញ និង ដឹកនាំសម្របសម្រួលជាមួយស្ថាប័នទទួលបន្ទុក ដើម្បីជំរុញការអនុវត្តវិធានការ និង កម្មវិធីអាទិភាព ដែលមានវឌ្ឍនភាពយឺត ឬ មិនមានវឌ្ឍនភាព, និង

៣) រៀបចំរបាយការណ៍តាមដាន និង ត្រួតពិនិត្យប្រចាំឆ្នាំ វាយតម្លៃពាក់កណ្តាលអាណត្តិក្នុងឆ្នាំ ២០២៦ និង វាយតម្លៃចុងអាណត្តិនៅឆ្នាំ២០២៨, ដែលជាការវាយតម្លៃគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ និង ផ្អែកលើសមិទ្ធកម្មការងារដែលសម្រេចបានជាក់ស្តែង, ជូនរាជរដ្ឋាភិបាល។

ជាមួយគ្នានេះ, ក្រសួង-ស្ថាប័ន មានតួនាទី និង ភារកិច្ច ដឹកនាំសម្របសម្រួល និង ផ្តួចផ្តើមការរៀបចំគោលនយោបាយ យុទ្ធសាស្ត្រ ផែនការតាមវិស័យ ផែនការសកម្មភាពប្រចាំឆ្នាំ និង ផែនការថវិការបស់ខ្លួន ដើម្បីគាំទ្រដល់ការអនុវត្ត ផ.យ.អ.ជ. ឱ្យបានជោគជ័យ, ដឹកនាំអនុវត្តផែនការសកម្មភាពដែលគាំទ្រដល់ការសម្រេចបាននូវចំណុចដៅនៃសូចនាករសមិទ្ធកម្មរបស់ខ្លួន, ចូលរួមអនុវត្តលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត និង គោល-ការណ៍ណែនាំពាក់ព័ន្ធនឹងការតាមដានត្រួតពិនិត្យ និង វាយតម្លៃ លើសូចនាករសមិទ្ធកម្មក្រោមដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន, និង បូកសរុបរបាយការណ៍វឌ្ឍនភាព និង ផ្តល់មតិយោបល់ឱ្យទាន់ពេល ជូនក្រសួងផែនការ។

ជាក់ស្តែង, ក្រសួង-ស្ថាប័នទទួលបន្ទុកនីមួយៗ ត្រូវបំពេញតួនាទី និង ភារកិច្ច ដូចខាងក្រោម៖

១) រៀបចំផែនការសកម្មភាព និង ផែនការថវិកាជាក់លាក់ ដើម្បីជានាប្រសិទ្ធភាពនៃការអនុវត្តវិធានការដែលត្រូវបានដាក់ចេញក្នុង ផ.យ.អ.ជ.,

២) សហការជាមួយក្រសួងផែនការ ក្នុងការរៀបចំក្របខ័ណ្ឌតាមដាន ត្រួតពិនិត្យ និង វាយតម្លៃ និង ការរៀបចំរបាយការណ៍វឌ្ឍនភាព, ព្រមទាំងជំរុញការអនុវត្តវិធានការ និង កម្មវិធីអាទិភាព ដែលមានវឌ្ឍនភាពយឺត ឬ មិនមានវឌ្ឍនភាព, និង

៣) កំណត់ថ្នាក់ដឹកនាំ និង មន្ត្រីបង្គោលឱ្យបានច្បាស់លាស់ ដើម្បីប្រសិទ្ធភាពនៃការផ្តល់កិច្ចសម្រប-សម្រួលជាមួយក្រសួងផែនការ។

៥.៣. ការរៀបចំរបាយការណ៍

ក្នុងនាមជាស្ថាប័នដឹកនាំសម្របសម្រួល, ក្រសួងផែនការត្រូវរៀបចំគោលការណ៍ណែនាំស្តីពីការរៀបចំរបាយការណ៍តាមដាន និង ត្រួតពិនិត្យប្រចាំឆ្នាំ វាយតម្លៃពាក់កណ្តាលអាណត្តិ និង វាយតម្លៃចុងអាណត្តិ, ហើយទម្រង់របាយការណ៍ត្រូវប្រើទម្រង់របាយការណ៍រួម នៃក្របខ័ណ្ឌតាមដាន ត្រួតពិនិត្យ និង វាយតម្លៃ នៃការអនុវត្ត ផ.យ.អ.ជ.។ របាយការណ៍ទាំងនេះទាមទារនូវការវាយតម្លៃប្រកបដោយគុណភាព និង ភាពជឿជាក់, ក្នុងនោះត្រូវជានាឱ្យបានការប្រមូលទិន្នន័យ ការវិភាគ និង ការផ្តល់ការសន្និដ្ឋានច្បាស់លាស់ផ្អែកតាមវិធីសាស្ត្រ និង ការវិភាគតាមបែបវិទ្យាសាស្ត្រស្ថិតិត្រឹមត្រូវ។ របាយការណ៍តាមដាន ត្រួតពិនិត្យ និង វាយតម្លៃ ត្រូវបានកំណត់ ដូចខាងក្រោម៖

១) របាយការណ៍តាមដាន និង ត្រួតពិនិត្យប្រចាំឆ្នាំ ផ្តោតលើការតាមដានវឌ្ឍនភាពនៃការអនុវត្ត ផ.យ.អ.ជ. របស់ក្រសួង-ស្ថាប័ន សំដៅកំណត់នូវវឌ្ឍនភាពនៃសមិទ្ធកម្មការងារ និង/ឬ បញ្ហាប្រឈម ដើម្បីរកដំណោះស្រាយសមស្រប និង ទាន់ពេល ក្នុងការជំរុញការអនុវត្តឱ្យសម្រេចបានលទ្ធផល ដែលបានកំណត់,

២) របាយការណ៍វាយតម្លៃពាក់កណ្តាលអាណត្តិ ផ្តោតលើការវាយតម្លៃលើវឌ្ឍនភាពនៃការអនុវត្ត ផ.យ.អ.ជ. ធៀបនឹងចំណុចដៅដែលបានកំណត់ក្នុង ផ.យ.អ.ជ. ដើម្បីពិនិត្យលើប្រសិទ្ធភាពនៃការអនុវត្តវិធានការដែលបានដាក់ចេញ និង ផ្តល់ដំណោះស្រាយ និង អនុសាសន៍សម្រាប់តម្រង់ទិស និង កែសម្រួលផែនការសកម្មភាព និង អាទិភាពតាមវិស័យរបស់ក្រសួង-ស្ថាប័ន តាមករណីចាំបាច់, និង

៣) របាយការណ៍វាយតម្លៃចុងអាណត្តិ គ្របដណ្តប់លើការវាយតម្លៃលទ្ធផល និង សូចនាករសមិទ្ធកម្មទាំងមូល ធៀបនឹងចំណុចដៅដែលបានកំណត់ក្នុង ផ.យ.អ.ជ., ដែលលទ្ធផលនៃការវាយតម្លៃនេះនឹងត្រូវប្រើប្រាស់ជាធាតុចូលដ៏សំខាន់សម្រាប់រៀបចំ **យុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណ-ដំណាក់កាលទី២** និង យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិនានា។

គ្រប់ក្រសួង-ស្ថាប័នទាំងអស់ ត្រូវរៀបចំរបាយការណ៍ជូនក្រសួងផែនការ អនុវត្តទៅតាមក្របខ័ណ្ឌពេលនៃការរាយការណ៍ដែលត្រូវបានកំណត់ដូចខាងក្រោម៖

១) របាយការណ៍តាមដាន និង ត្រួតពិនិត្យប្រចាំឆ្នាំ ត្រូវរាយការណ៍យ៉ាងយូរ១៥ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីបញ្ចប់ឆ្នាំសារពើពន្ធនីមួយៗ,

២) របាយការណ៍វាយតម្លៃពាក់កណ្តាលអាណត្តិត្រូវរាយការណ៍យ៉ាងយូរត្រឹមត្រីមាសទី៣ឆ្នាំ២០២៥, និង

៣) របាយការណ៍វាយតម្លៃចុងអាណត្តិ ត្រូវរាយការណ៍យ៉ាងយូរត្រឹមត្រីមាសទី៣ ឆ្នាំ២០២៧។

ដោយឡែក ក្រសួងផែនការត្រូវរៀបចំរបាយការណ៍នីមួយៗតាមពេលវេលា ដែលបានកំណត់ដូចខាងក្រោម៖

១) របាយការណ៍តាមដាននិងត្រួតពិនិត្យប្រចាំឆ្នាំ ត្រូវបញ្ចប់យ៉ាងយូរ២ខែ បន្ទាប់ពីទទួលបាន របាយការណ៍វឌ្ឍនភាពតាមដាននិងត្រួតពិនិត្យ ពីគ្រប់ក្រសួង-ស្ថាប័នទាំងអស់។

២) របាយការណ៍វាយតម្លៃពាក់កណ្តាលអាណត្តិ ត្រូវបញ្ចប់យ៉ាងយូរ៣ខែ បន្ទាប់ពីទទួលបានរបាយ ការណ៍វាយតម្លៃពាក់កណ្តាលអាណត្ត ពីគ្រប់ក្រសួង-ស្ថាប័នទាំងអស់។

៣) របាយការណ៍វាយតម្លៃចុងអាណត្តិ ត្រូវបញ្ចប់យ៉ាងយូរ៣ខែ បន្ទាប់ពីទទួលបានរបាយការណ៍ វាយតម្លៃចុងអណត្តិពីគ្រប់ក្រសួង-ស្ថាប័នទាំងអស់។

៥.៤. ការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ

ការអនុវត្ត ផ.យ.អ.ជ. របស់រាជរដ្ឋាភិបាលនីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា អាចជួបហានិភ័យ និង បញ្ហាប្រឈមមួយចំនួន ដូចខាងក្រោម៖

- ភាពខុសគ្នានៃសមត្ថភាព និង ធនធានមនុស្ស នៅតាមក្រសួង-ស្ថាប័ន ក្នុងការបង្កើតសូចនាករ បានធ្វើឱ្យសូចនាករគន្លឹះរបស់ក្រសួង-ស្ថាប័ន មានចំនួនច្រើន, ក្នុងនោះវិធានការគោលនយោបាយខ្លះពុំទាន់មានសូចនាករវាស់វែងគ្រប់គ្រាន់ ឬ ពុំអាចវាស់វែងបានល្អ,
- ភាពមានកម្រិតនៃការវិភាជថវិកា និង ការមិនទាន់ផ្តល់អាទិភាព នៅតាមក្រសួង-ស្ថាប័នមួយចំនួន លើការងារតាមដាន ត្រួតពិនិត្យ និង វាយតម្លៃ បានធ្វើឱ្យការអនុវត្ត ផ.យ.អ.ជ. អាចមានវឌ្ឍភាពយឺត,
- ទិន្នន័យ និង គុណភាពទិន្នន័យដែលប្រើប្រាស់ជាមូលដ្ឋានសម្រាប់គណនាសូចនាករសមិទ្ធកម្មនៃ ផ.យ.អ.ជ. នៅមានកម្រិត។ ទោះបីជាស្ថិតិ និង ទិន្នន័យភាគច្រើនត្រូវបានប្រមូល និង ចងក្រងរួចរាល់ក៏ដោយ, ស្ថិតិ និង ទិន្នន័យមួយចំនួន មានភាពយឺតយ៉ាវ មិនគ្រប់តាមឆ្នាំ និង ពុំទាន់ពេញលេញសម្រាប់ប្រើជាមូលដ្ឋាន ក្នុងការតាមដាន ការត្រួតពិនិត្យ និង ការវាយតម្លៃ, និង
- ការផ្សារភ្ជាប់គ្នានៃយុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណ-ដំណាក់កាលទី១ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ និង យុទ្ធសាស្ត្រតាមវិស័យ ទៅនឹងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិការបស់ក្រសួង-ស្ថាប័ន នៅមានកម្រិត។

ដើម្បីគ្រប់គ្រងហានិភ័យ និង បញ្ហាប្រឈមខាងលើ, ក្រសួងផែនការបានគិតគូរជាវិធានការមួយចំនួន ដូចខាងក្រោម៖

- ថ្នាក់ដឹកនាំគ្រប់ក្រសួង-ស្ថាប័ន គួរផ្តល់ការយកចិត្តទុកដាក់ខ្ពស់ លើការងារតាមដាន ត្រួតពិនិត្យ និង វាយតម្លៃ។ បន្ថែមលើនេះ, ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ គួរផ្តល់អាទិភាពថវិកាសមស្របជូនក្រសួង-ស្ថាប័ន សម្រាប់អនុវត្តការងារតាមដាន ត្រួតពិនិត្យ និង វាយតម្លៃ ក៏ដូចជា ការរៀបចំ និង ការអនុវត្តផែនការអភិវឌ្ឍន៍ទិន្នន័យ, ដែលគុណភាពនៃទិន្នន័យបច្ចុប្បន្ន ត្រូវបានរកឃើញថានៅមានកម្រិត និង មិនទាន់គ្រប់គ្រាន់,
- ក្រសួងផែនការ ត្រូវផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាល និង ពង្រឹងសមត្ថភាពមន្ត្រីបង្គោលនៅតាមក្រសួង-ស្ថាប័ន អំពីក្របខ័ណ្ឌនៃការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ និង សូចនាករគន្លឹះ សម្រាប់ការតាមដាន ការត្រួតពិនិត្យ និង ការវាយតម្លៃ, និង
- ក្រសួង-ស្ថាប័ន ត្រូវរៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍន៍តាមវិស័យ ឬ ផែនការសកម្មភាព និង ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ

ថវិកា ឱ្យអនុលោមតាមផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ, ព្រមទាំងត្រូវរៀបចំផែនការតាមដានត្រួតពិនិត្យ និង វាយតម្លៃរបស់ខ្លួនឱ្យបានច្បាស់លាស់ ដើម្បីជំរុញការអនុវត្តតាមវិស័យរបស់ខ្លួនសម្រេចបានជោគជ័យខ្ពស់។

ជារួម ការកំណត់សូចនាករសមិទ្ធកម្មសម្រាប់ការតាមដានត្រួតពិនិត្យ និង វាយតម្លៃលើ ផ.យ.អ.ជ. នេះឆ្លុះបញ្ចាំងនូវឆន្ទៈ កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែង និង ការតាំងចិត្តមោះមុត របស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា។ យ៉ាងណាមិញ, ការអនុវត្តសូចនាករសមិទ្ធកម្មទាំងនេះអាចជួបនូវបញ្ហាប្រឈម ហានិភ័យ និង ភាពមិនប្រាកដប្រជាខ្ពស់ ដូចជាការប្រកួតប្រជែងភូមិសាស្ត្រនយោបាយ និង សេដ្ឋកិច្ច សង្គ្រាមពាណិជ្ជកម្ម ការគាំពារនិយម និង ពហុវិបត្តិនានា ដែលពិបាកប៉ាន់ស្មាន។ ការណ៍នេះអាចមានការកែសម្រួលវិធានការ ផែនការសកម្មភាព និង កម្មវិធីអាទិភាពមួយចំនួននៃផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិនេះ តាមការចាំបាច់។

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

បច្ចុប្បន្ន និង ក្នុងរយៈពេលប្រាំឆ្នាំទៅមុខ, កម្ពុជា ក៏ដូចជាសកលលោកទាំងមូល បាន និង កំពុងជួបនូវបញ្ហាប្រឈមសកលមួយចំនួន ដូចជា ភាពតានតឹងផ្នែកភូមិសាស្ត្រនយោបាយ ការគាំពារនិយម និង សង្គ្រាមពាណិជ្ជកម្ម ជាដើម និង ការលេចឡើងនូវបញ្ហាប្រឈមថ្មីៗ, ដែលបង្កឱ្យមានភាពមិនប្រាកដប្រជា និង ហានិភ័យ និង មានកម្មវិបាកជាអវិជ្ជមាន ដោយផ្ទាល់ និង ប្រយោល លើកម្ពុជា។ ឆ្លើយតបទៅនឹងបញ្ហាប្រឈមទាំងនេះ, រាជរដ្ឋាភិបាលខិតខំប្រឹងប្រែងជំរុញការដ្ឋានកែទម្រង់ឱ្យកាន់តែស៊ីជម្រៅតាមវិស័យទាំងអស់ តាមរយៈផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិនេះ, ព្រមទាំងបន្សុីគ្នានូវគោលនយោបាយ និង យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍជាតិទាំងឡាយ ដើម្បីបង្កើតជាកម្លាំងចលករួមសម្រាប់កសាងមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំ និង ភាពធន់ ក្នុងការជំរុញវឌ្ឍនភាពសេដ្ឋកិច្ច-សង្គម ប្រកបដោយចីរភាព និង ការលើកកម្ពស់វិបុលភាពសង្គមមួយកម្រិតថ្មីទៀត សម្រាប់ជាឧត្តមប្រយោជន៍ដល់ជាតិ និង ប្រជាជនកម្ពុជា។

ដោយមាន **យុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណ-ដំណាក់កាលទី១** ជាមគ្គុទ្ទេសក៍, រាជរដ្ឋាភិបាលបានរៀបចំ និង ដាក់ចេញផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិសម្រាប់នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា ដោយបានគិតគូរយ៉ាងច្បាស់លាស់គ្រប់ជ្រុងជ្រោយលើគ្រប់ទិដ្ឋភាព និង មានការចូលរួមពីគ្រប់ក្រសួង-ស្ថាប័នទាំងអស់ និង កិច្ចប្រជុំជាច្រើនដង ដើម្បីសម្រួចផែនការយុទ្ធសាស្ត្រនេះ ឱ្យខ្លីសមរម្យ ខ្លឹម និង អាចអនុវត្តបានដោយជោគជ័យតាមក្របខ័ណ្ឌពេលកំណត់។ ជាមួយគ្នានេះដែរ, ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិនេះបានដាក់ចេញវិធានការ ផែនការសកម្មភាព កម្មវិធីអាទិភាពតាមវិស័យ និង សូចនាករសមិទ្ធកម្ម ច្បាស់លាស់សម្រាប់តាមដាន ត្រួតពិនិត្យ និង វាយតម្លៃ ដើម្បី ***ម្ខាង*** ជំរុញការអនុវត្តឱ្យសម្រេចបានជោគជ័យ និង ***ម្ខាងទៀត*** ជំរុញការអនុវត្តវិធានការ ផែនការសកម្មភាព **និង** កម្មវិធីអាទិភាព**តាមវិស័យ** ដែលមានវឌ្ឍនភាពយឺត ឬ មិនមានវឌ្ឍនភាព សំដៅធានាការអនុវត្តអាចប្រព្រឹត្តទៅរួមគ្នា ប្រទាក់ក្រឡាគ្នា និង បំពេញគ្នាទៅវិញទៅមក ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និង ស័ក្តិសិទ្ធិភាព។

ជាមួយនឹងការត្រូវជម្នះនូវបញ្ហាប្រឈម ហានិភ័យ និង វិបត្តិទាំងឡាយ ព្រមទាំងចលនការនៃការ-ខិតខំប្រឹងប្រែងជាប្រចាំជាប់មិនដាច់ និង ការត្រៀមខ្លួនជាស្រេចក្នុងការឆ្លើយតបទាន់ពេលពីគ្រប់ក្រសួង-ស្ថាប័ន, ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិនេះនឹងត្រូវបានអនុវត្តដោយជោគជ័យ ប្រកបដោយភាពបត់បែន និង ស្របតាមកាលៈទេសៈនៃការប្រែប្រួលជាក់ស្តែងនៃស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ច និង សង្គម ដើម្បីជំរុញសម្ទុះនៃការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច-សង្គម វឌ្ឍនភាព និង វិបុលភាពសង្គមកម្ពុជាកាន់តែថ្កើងថ្កានឡើងបន្ថែមទៀត ក៏ដូចជាដាក់កម្ពុជាលើវិថីលឿនប្រកបដោយភាពប្រកដប្រជា និង មោះមុត ឆ្ពោះដល់ការសម្រេចបានចក្ខុវិស័យកម្ពុជាឆ្នាំ២០៥០ ជាប្រទេសចំណូលខ្ពស់មានអារ្យធម៌រុងរឿង។

ឧបសម្ព័ន្ធ : តារាងសូចនាករសមិទ្ធកម្មសម្រាប់ការតាមដាន ការត្រួតពិនិត្យ និង ការវាយតម្លៃ ផ.យ.អ.ជ. របស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា

ផែនកយុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណ និង សូចនាករ		ឯកតា	២០២៣	២០២៤	២០២៥	២០២៦	២០២៧	២០២៨	ក្រសួង ស្ថាប័នទទួលខុសត្រូវ
ស្នូលនៃយុទ្ធសាស្ត្រ : ការកែទម្រង់ និង ការពង្រឹងអភិបាលកិច្ច									
មុំទី១	**ការពង្រឹង និង ការកែទម្រង់ស្ថាប័ន**								
១	ចំនួនរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់ ដែលអនុវត្តយន្តការច្រកចេញ-ចូលតែមួយ លើសេវាអត្តសញ្ញាណកម្ម	ឃុំ សង្កាត់	២៤	៥០០	១ ០០០	១ ៦៥២	១ ៦៥២	១ ៦៥២	គ.ជ.អ.ប.
មុំទី២	**ការលើកកម្ពស់សមត្ថភាពធនធានមនុស្ស និង ការពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពនៃការអនុវត្តការងារ**								
១	ចំនួនបុគ្គលិករដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ទទួលការបណ្តុះបណ្តាល ដោយសាលាជាតិរដ្ឋបាលមូលដ្ឋាន	នាក់	៧០០	៧៥០	៨៥០	១ ១០០	១ ៥០០	២ ០០០	គ.ជ.អ.ប.
មុំទី៣	**ការលើកកម្ពស់ និង ការពង្រឹងភាពស្អាតស្អំ នៅក្នុងរដ្ឋបាលសាធារណៈ**								
១	ចំនួនស្ថាប័នអង្គភាពដែលត្រូវបានចុះធ្វើអធិការកិច្ច	ស្ថាប័ន អង្គភាព	១ ០០៦	២ ៨៤៩	២ ៩២៥	២ ៩៨៤	៣ ០៧៨	៣ ១៥៧	អ.ធ.ក.
២	ចំនួនពាក្យបណ្តឹងដែលបានដោះស្រាយ	ករណី	៨១	១៧០	១៧៥	១៨០	១៨៥	១៩០	អ.ធ.ក.
មុំទី៤	**ការលើកកម្ពស់ និង ការពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពនៃច្បាប់ និង ប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌**								
១	សំណុំរឿងដែលត្រូវបានចាត់ការតាមសាលាជម្រះក្តី	ករណី	៧០ ០០០	៩០ ០០០	៩៦ ៣០០	១០៣ ០៤១	១១០ ២៥៤	១១៧ ៩៧២	ក.យ.
២	សំណុំរឿងវិវាទដែលត្រូវបានចាត់ការនៅក្រៅប្រព័ន្ធតុលាការ	ចំនួន	៥០	៣០០	៥០០	៦០០	៧០០	៨០០	ក.យ. (អ.ជ.ក.)
៣	ពាក្យស្នើសុំពន្លឿននិងពិនិត្យភាពមិនប្រក្រតីដែលត្រូវបានដោះស្រាយ	ចំនួន	២០០	១០០០	៧០០	៥០០	៣០០	២០០	ក.យ.
មុំទី៥	**ការពង្រឹងអភិបាលកិច្ចវិស័យឯកជន និង ធុរកិច្ច**								
១	ការងារឃ្លាំពិនិត្យទីផ្សារអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងគុណភាព សុវត្ថិភាពផលិតផលទំនិញនិងសេវា, ច្បាប់កិច្ចការពារអ្នកប្រើប្រាស់ និងច្បាប់ស្តីពីសុវត្ថិភាពម្ហូបអាហារ	ចំនួន	៩០៣	៩៣០	៩៥៨	៩៨៦	១ ០១៦	១ ០៤៦	ព.ណ.
បរិស្ថានគ្របដណ្តប់									
មុំទី១	**ការបន្តពង្រឹងសន្តិភាព ស្ថិរភាពនយោបាយ សន្តិសុខ និង សណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ**								
១	ចំនួនគ្រោះថ្នាក់ចរាចរណ៍ប្រចាំឆ្នាំ	ករណី	៣ ២៤០	៣ ២១០	៣ ១៧៨	៣ ១៤៦	៣ ១១៥	៣ ០៨៤	ម.ផ.
		%	-	០,៩២	០,៩៩	១,០	០,៩៨	០,៩៩	
២	ចំនួនឃុំ សង្កាត់ ស គ្មានគ្រឿងញៀនដែលបានរៀបចំ (ថ្មី)	ឃុំ សង្កាត់	-	៥	៤១១	៤១១	៤១១	៤១៤	អ.ជ.ប.គ.ញ.
៣	ផ្ទៃដីបោសសម្អាតមីនប្រចាំឆ្នាំ	ហិកតា	៤០ ៨៧៥	១០ ៤០០	១៤ ០០០	៤ ៤៨០	៤ ៤៨០	៤ ៤៨០	អ.ធ.ម.
៤	ផ្ទៃដីបោសសម្អាតសំណល់ជាតិផ្ទុះពីសង្គ្រាម	ហិកតា	៣ ៥៤៣	៧ ១០០	៧ ១០០	៧ ១០០	៧ ១០០	៧ ១០០	អ.ធ.ម.
៥	ប្រជាជនដែលត្រូវបានផ្លាស់ទីលំនៅដោយគ្រោះមហន្ត-រាយទឹកជំនន់ និងខ្យល់ព្យុះ មានទីជម្រក សេវាសុខភាព អាហារ និងទឹកស្អាតបរិភោគគ្រប់គ្រាន់	%	៩	៩៥	៩៥	៩៥	៩៥	៩៥	គ.ជ.គ.ម.
៦	ការផ្លាស់ប្តូរប្រព័ន្ធផ្សាយទូរទស្សន៍ពីអាណាឡូកទៅឌីជីថល	%	៨៥	៨៨	៩០	៩២	៩៣	៩៥	ព.ម.
មុំទី៣	**ការធានាបាននូវស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ**								
១	ផ.ស.ស. តម្លៃបច្ចុប្បន្ន	ប៊ីលានរៀល	១៧៧ ៣៥១	១៩១ ៨៦២	២០៨ ០០១	២២៦ ២០៣	២៤៦ ៧៨១	២៦៩ ៣១៧	ស.ហ.វ.
		លានដុល្លារអាម៉េរិក	៤៣ ១៥១	៤៧ ១៣៧	៥១ ៣០៧	៥៥ ៨២៨	៦០ ៩៣៩	៦៦ ៥០៦	
២	ផ.ស.ស. សម្រាប់ប្រជាជនម្នាក់	ដុល្លារអាម៉េរិក/ម្នាក់	២ ៥២៥	២ ៧១៩	២ ៩១៩	៣ ១៣៤	៣ ៣៧៦	៣ ៦៣៧	ស.ហ.វ.
៣	អត្រាកំណើនពិត នៃ ផ.ស.ស.	%	៥,០	៦,០	៦,៣	៦,៣	៦,៥	៦,៥	ស.ហ.វ.
៤	ចំណូលថវិកាសរុប ធៀបនឹង ផ.ស.ស.	%	១៩,៨	១៥,០	១៥,២	១៥,២	១៥,៤	១៥,៦	ស.ហ.វ.
៥	ចំណាយថវិកាសរុប ធៀបនឹង ផ.ស.ស.	%	២១,១	១៨,០	១៨,២	១៧,៣	១៧,៤	១៧,៨	ស.ហ.វ.
៦	អត្រាអតិផរណា (ការប្រែប្រួលពីមួយឆ្នាំទៅមួយឆ្នាំ)	%	២,១	០,៨	៣,០	២,១	២,៥	២,៥	ធ.ជ.ក.
៧	អត្រាប្តូរប្រាក់រៀលធៀបនឹងដុល្លារ (មធ្យមប្រចាំឆ្នាំ)	រៀល/ដុល្លារអាម៉េរិក	៤ ១១០	៤ ០៧០	៤ ០៦០	៤ ០៥០	៤ ០៥០	៤ ០៥០	ធ.ជ.ក.
មុំទី៤	**ការបន្តកសាងភាពជាដៃគូ ប្រកបដោយបរិយាបន្ន និង ស័ក្តិសិទ្ធិភាព នៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍**								
១	ទំហំនៃការបើកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការប្រចាំឆ្នាំ	លានដុល្លារអាម៉េរិក	១ ៧៩៥	១ ៨២០	១ ៨៥០	១ ៨៨៥	១ ៩២០	១ ៩៦០	ក.អ.ក.(គ.សអ.ក.)
២	ការប្រើប្រាស់ក្របខ័ណ្ឌលទ្ធផល ដោយដៃគូអភិវឌ្ឍ	%	៨៤	៨៩	៨៩	៨៩	៨៩	៨៩	ក.អ.ក.(គ.សអ.ក.)
មុំទី៥	**ការបន្តធ្វើសមាហរណកម្មស៊ីជម្រៅទៅក្នុងតំបន់ និង សកលលោក**								
១	មជ្ឈមណ្ឌលពាណិជ្ជកម្មឯកជនកម្ពុជានៅក្រៅប្រទេស	ចំនួន	១១	១៣	១៥	១៧	១៩	២១	ព.ណ.
២	កិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីទ្វេភាគី និងពហុភាគី	ចំនួន	៤	៦	៨	១០	១២	១៤	ព.ណ.
បញ្ចកោណទី១ : ការអភិវឌ្ឍមូលធនមនុស្ស									

ផែនកយុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណ និង សូចនាករ		ឯកតា	២០២៣	២០២៤	២០២៥	២០២៦	២០២៧	២០២៨	ក្រសួង ស្ថាប័ន ទទួលខុសត្រូវ
មុំទី១	**ការពង្រឹងគុណភាពវិស័យអប់រំ កីឡា វិទ្យាសាស្ត្រ និង បច្ចេកវិទ្យា**								
១	អត្រាចូលរៀនកុមារអាយុ៥ឆ្នាំ សរុប	%	៦៤,៨	៦៥,៤	៦៦,៨	៦៨,២	៦៩,៦	៧១,០	អ.យ.ក.
២	អត្រាពិតនៃការសិក្សានៅបឋមសិក្សា សរុប	%	៩៥,៨	៩៦,២	៩៦,៦	៩៧,០	៩៧,៤	៩៧,៨	អ.យ.ក.
៣	អត្រារួមនៃការសិក្សានៅមធ្យមសិក្សាបឋមភូមិ សរុប	%	៦៤,៨	៦៦,៤	៦៧,៤	៦៨,៤	៦៩,៤	៧០,៤	អ.យ.ក.
៤	អត្រារួមនៃការសិក្សានៅមធ្យមសិក្សាទុតិយភូមិ សរុប	%	៤៤,២	៤៥,៨	៤៧,៣	៤៨,៨	៥០,៣	៥១,៨	អ.យ.ក.
៥	អត្រារួមនៃការសិក្សានៅឧត្តមសិក្សា (១៨-២២ឆ្នាំ)សរុប	%	១៧,៩	១៨,៩	១៩,៩	២១,០	២២,០	២៣,០	អ.យ.ក.
៦	អត្រាអក្ខរកម្មមនុស្សពេញវ័យ (១៥ឆ្នាំឡើង)	%	៨៤,៧	៨៦,៥	៨៧,៤	៨៨,៨	៩០,០	៩១,៥	អ.យ.ក.
៧	ចំនួនសិស្សនៅមធ្យមសិក្សាបច្ចេកទេស	នាក់	៣ ២៥៩	៣ ៨០៧	៤ ៣៥៥	៤ ៩០៤	៥ ៤៥២	៦ ០០០	អ.យ.ក.
៨	ចំនួននិស្សិតជំនាញក្នុងផ្នែកបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល សរុប	នាក់	៧៣៧	៧៧៧	៨១៧	៨៥៧	៨៩៧	៩៣៧	អ.យ.ក.
៩	ចំនួនមេដាយពីការប្រកួតកម្រិតតំបន់ និងអន្តរជាតិក្នុងមួយឆ្នាំ	មេដាយ	១០០	១០៤	១៣៩	១១០	១៤៦	១៥០	អ.យ.ក.
១០	សាលារៀនគំរូ	ចំនួន	១២០	២៥០	៣៦០	៤៧០	៥៨០	៧០០	អ.យ.ក.
១១	ចំនួនសមណសិស្សប្រឡងជាប់ពុទ្ធិកបឋមសិក្សា និងមធ្យមសិក្សាបឋមភូមិ	អង្គ/នាក់	៣ ៩៥៩	៥ ៤៥៦	៥ ៦៥០	៥ ៧៥០	៥ ៨៥០	៥ ៩៥០	ធ.ស.
		%	៧៧,០	៩៣,០	៩១,០	៩០,០	៨៩,០	៨៩,០	
១២	ចំនួនសមណសិស្សប្រឡងជាប់ពុទ្ធិកទុតិយភូមិ	អង្គ/នាក់	៥២២	៥៤៩	៥៧០	៦០០	៦៣០	៦១០	ធ.ស.
		%	៩៤,០	៩៣,០	៩៥,០	៩២,០	៩០,០	៨១,០	
១៣	ចំនួនសមណនិស្សិតប្រឡងជាប់ពុទ្ធិកឧត្តមសិក្សា និងក្រោយឧត្តមសិក្សា	អង្គ/នាក់	៩២៧	១ ១០៣	១ ៥១៤	២ ១៤៧	២ ៤៧៧	២ ៦៤០	ធ.ស.
		%	៣៣,០	៣២,០	៤២,០	៥៦,០	៦២,០	៦៣,០	
មុំទី២	**ការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញបច្ចេកទេស**								
១	ចំនួនគុណវុឌ្ឍិសម្រាប់កញ្ចប់ស្តង់ដាបណ្តុះបណ្តាល (ស្តង់ដាសមត្ថភាព, កម្មវិធីសិក្សា និងកញ្ចប់វាយតម្លៃ) ត្រូវបានអភិវឌ្ឍ និងដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់	គុណវុឌ្ឍិ	១៨៨	២២៨	២៧១	៣១៧	៣៦៦	៤១៨	ក.ប.
២	ចំនួនសិក្ខាកាម សិស្ស និស្សិត ដែលបានបញ្ចប់ការអប់រំបណ្តុះបណ្តាល បច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ (គ្រឹះស្ថាន អ.ប.វ. សាធារណៈ ឯកជន អង្គការ/សមាគម ទាំងអស់ ដែលចុះបញ្ជីជាមួយក្រសួងការងារ និងបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ)	នាក់/ឆ្នាំ	៨៥ ៩៨៧	១២៧ ៩៧៥	១៧៧ ០០០	២២០ ០០០	២៦៣ ០០០	៣០៦ ០០០	ក.ប.
៣	អត្រាសិក្ខាកាម សិស្ស និស្សិតក្នុងកម្មវិធី អ.ប.វ. ក្រោយបញ្ចប់ការសិក្សា ៣ខែ មានការងារឬមុខរបរដែលមានចំណូលខ្ពស់ជាងមុន	%	៨០,០	៨០,៥	៨១,០	៨១,៥	៨២,០	៨២,៥	ក.ប.
៤	អត្រានៃការពេញចិត្តរបស់និយោជក ចំពោះសិក្ខាកាម សិស្ស និស្សិត ដែលបានបញ្ចប់ការសិក្សាពីគ្រឹះស្ថាន អ.ប.វ.	%	៧០,០	៧២,៥	៧៥,០	៧៧,៥	៨០,០	៨២,៥	ក.ប.
៥	អត្រាកំណើនមធ្យមប្រចាំឆ្នាំនៃជនមានពិការភាពទទួលបានសេវាស្តារលទ្ធភាពពលកម្ម	នាក់	៦០ ៧៣៧	៦៣ ០០០	៦៣ ០៥០	៦៣ ១០០	៦៣ ១៥០	៦៣ ២០០	ស.អ.យ.
		%		៣,៧២	០,០៨	០,០៨	០,០៨	០,០៨	
មុំទី៣	**ការលើកកម្ពស់សុខភាព និង សុខុមាលភាពប្រជាជន**								
១	អត្រាមរណភាពមាតា	ក្នុង១០០ពាន់កំណើតរស់	១៧០ (CDHS 2014)	១៥៤ (CDHS 2021-2022)	១០០			៧០	ស.ខ.ល.
២	ភាគរយនៃមណ្ឌលសុខភាពទទួលបានពិន្ទុគុណភាពលើសពី៥០%	%	៤,៦១	១០,០០	៤០,០០	៦០,០០	៧០,០០	៨០,០០	ស.ខ.ល. (PS1)
៣	ភាគរយនៃអ្នកជំងឺអាយុ៤០ឆ្នាំឡើងមានជំងឺទឹកនោមផ្អែម ដែលបានទទួលការព្យាបាលនៅមូលដ្ឋានសុខាភិបាលសាធារណៈ ស្របតាមពិធីសារនៃការព្យាបាល	%	១០	១១	១៥	២០	២៥	៣០	ស.ខ.ល.
៤	ភាគរយនៃអ្នកជំងឺអាយុ៤០ឆ្នាំឡើងមានជំងឺឡើងសម្ពាធឈាម ដែលបានទទួលការព្យាបាលនៅមូលដ្ឋានសុខាភិ-បាលសាធារណៈ ស្របតាមពិធីសារនៃការព្យាបាល	%	១០	១១	១៥	២០	២៥	៣០	ស.ខ.ល.
៥	ករណីឆ្លងថ្មីនៃជំងឺរបេងគ្រប់សណ្ឋាន	ក្នុងប្រជាជន ១០០ ពាន់នាក់	៣៣៥	២៧៨	២៦៨	២៥៩	២៥០	២៤០	ស.ខ.ល.
៦	មន្ទីរពេទ្យបង្អែកកម្រិត១ ទទួលបានពិន្ទុគុណភាពលើសពី៥០%	%	៦,៦៧	១០,០០	៦០,០០	៧០,០០	៨០,០០	៩០,០០	ស.ខ.ល. (PS1)
	មន្ទីរពេទ្យបង្អែកកម្រិត២ ទទួលបានពិន្ទុគុណភាពលើសពី៥០%	%	១៣,១៦	២៥,០០	៦០,០០	៧០,០០	៨០,០០	៩០,០០	
	មន្ទីរពេទ្យបង្អែកកម្រិត៣ ទទួលបានពិន្ទុគុណភាពលើសពី៥០%	%	៣៣,៣៣	៥០,០០	៧០,០០	៨០,០០	៨៥,០០	៩០,០០	
៧	សន្ទស្សន៍គ្របដណ្តប់សេវាសុខាភិបាលនៃការគ្របដណ្តប់សុខភាពជាសកល	រង្វាស់ពី ០-១០០	៥៨ (2021)	៦០.១	៦៤	៦៨	៧០	៧២	ស.ខ.ល
៨	អត្រាប្រេវ៉ាឡង់មេរោគអេដស៍ក្នុងចំណោមប្រជាជនទូទៅអាយុ១៥ ដល់ ៤៩ឆ្នាំ	%	០,៥ (២០២២)	០,៥	០,៥	០,៤	០,៤	០,៤	អ.ជ.ប.ជ.អ.
៩	ភាគរយនៃអ្នកដែលទទួលការព្យាបាល ដោយថ្នាំប្រឆាំងនឹងមេរោគ មានមេរោគអេដស៍នៅក្នុងឈាមកម្រិតទាបបំផុត	%	៩៨ (២០២២)	៩៨	៩៨	៩៩	៩៩	៩៩	អ.ជ.ប.ជ.អ.
១០	អត្រានៃគ្រួសារនៅតំបន់ជនបទដែលទទួលបានសេវាអនាម័យជាមូលដ្ឋាន	%	៨៦,៦	៨៨,៦	៩០,០	៩៣,០	៩៥,០	៩៧,០	ក.អ.ជ.

ផែនការយុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណ និង សូចនាករ		ឯកតា	២០២៣	២០២៤	២០២៥	២០២៦	២០២៧	២០២៨	ក្រសួង ស្ថាប័ន ទទួលខុសត្រូវ
១១	អត្រានៃគ្រួសារនៅតំបន់ជនបទដែលទទួលបានសេវាអនាម័យគ្រប់គ្រងដោយសុវត្ថិភាព	%	៣៥,០	៣៦,០	៣៨,០	៤២,០	៤៥,០	៤៨,០	ក.អ.ជ.
១២	អត្រាប្រេវ៉ាឡង់នៃបញ្ហាក្រិសក្រិន ក្នុងចំណោមកុមារអាយុក្រោម៥ឆ្នាំ កម្ម	%	៣២,៤ (CDHS 2014)	២១,៩ (CDHS 2021-2022)	២០			១៥	ក.ក.ជ.
១៣	អត្រាប្រេវ៉ាឡង់នៃបញ្ហាស្គមស្គាំង ក្នុងចំណោមកុមារអាយុក្រោម៥ឆ្នាំកម្ម	%	៩,៦ (CDHS 2014)	៩,៦ (CDHS 2021-2022)	៥			៥	ក.ក.ជ.
មុំទី៤	**ការពង្រឹងប្រព័ន្ធគាំពារសង្គម និង ប្រព័ន្ធស្បៀង**								
១	អត្រាកំណើនមធ្យមប្រចាំឆ្នាំនៃចំនួនសមាជិក ប.ស.ស.	នាក់	៣០៣ ៨៧៤	៣៤០ ០០០	៣៥០ ០០០	៣៦០ ០០០	៣៧០ ០០០	៣៨០ ០០០	ក.ប.
២	ចំនួនសហគ្រាសគ្រឹះស្ថានចុះបញ្ជិកាថ្មីប្រចាំឆ្នាំជាមួយបេឡាជាតិសន្តិសុខសង្គម	សហគ្រាស	៤ ៩៥៧	៥ ០០០	៥ ០០០	៥ ០០០	៥ ០០០	៥ ០០០	ក.ប.
៣	គ្រួសារដែលមានបណ្ណសមធម៌ទទួលបានប្រាក់ឧបត្ថម្ភគោល ពីកម្មវិធីជាតិជំនួយសង្គម	គ្រួសារ	៧០៥ ៧១៦	៦៥៨ ០២១	៦៦០ ០០០	៦៧០ ០០០	៦៨០ ០០០	៦៨៥ ០០០	ស.អ.យ.
៤	ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះនៅក្នុងគ្រួសារមានប័ណ្ណសមធម៌ទទួលបានប្រាក់ឧបត្ថម្ភពីកម្មវិធីជាតិជំនួយសង្គម	នាក់	៤៩ ៦៨៨	៤១ ៧៨១	៤០ ០០០	៤០ ០០០	៤០ ០០០	៤០ ០០០	ស.អ.យ.
៥	ជនចាស់ជរាមកពីគ្រួសារមានប័ណ្ណសមធម៌ទទួលបានប្រាក់ឧបត្ថម្ភពីកម្មវិធីជាតិជំនួយសង្គម	នាក់	-	៣២៨ ២២៨	៣៣៥ ០០០	៣៤០ ០០០	៣៤៥ ០០០	៣៥០ ០០០	ស.អ.យ.
៦	ជនមានពិការភាពមកពីគ្រួសារមានប័ណ្ណសមធម៌ទទួលបានប្រាក់ឧបត្ថម្ភពីកម្មវិធីជាតិជំនួយសង្គម	នាក់	-	៣៥ ២៤៧	៣៨ ០០០	៤០ ០០០	៤២ ០០០	៤៤ ០០០	ស.អ.យ.
៧	សិស្សថ្នាក់បឋមសិក្សា និងមធ្យមសិក្សាមកពីគ្រួសារមានប័ណ្ណសមធម៌ទទួលបានប្រាក់ឧបត្ថម្ភពីកម្មវិធីជាតិជំនួយសង្គម	នាក់	-	២៦៣ ៧៥១	៤០០ ០០០	៤១០ ០០០	៤២០ ០០០	៤៣០ ០០០	ស.អ.យ.
៨	សម្បទានដីសង្គមកិច្ចសម្រាប់គ្រួសារប្រជាពលរដ្ឋ	គ្រួសារ	៨៧ ៥៥៧	៨៨ ០៥៧	៨៨ ៥៥៧	៨៩ ០៥៧	៨៩ ៥៥៧	៩០ ០៥៧	ដ.ន.ស.
៩	ផ្ទះដែលបានសាងសង់ជូនកងកម្លាំងឈរជើងតាមព្រំដែន និង គ្រួសារកងទ័ព នគរបាលជាតិ និង អតីតកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធនិងគ្រួសារ	ខ្នងផ្ទះ	៨ ១៤១	៨ ៦៤១	៩ ១៤១	៩ ៦៤១	១០ ១៤១	១០ ៦៤១	ដ.ន.ស.
មុំទី៥	**ការពង្រឹងភាពជាពលរដ្ឋក្នុងសង្គម ដែលមានអារ្យធម៌ខ្ពស់ប្រកបដោយសីលធម៌ សមធម៌ និងបរិយាបន្ន**								
១	អត្រាកំណើននៃចំនួនព្រះសង្ឃ	អង្គ	៦៨ ៩៦៧	៧១ ១៧៩	៧១ ៣៧៩	៧១ ៥៧០	៧១ ៧៧០	៧១ ៩៧០	ធ.ស.
		%		៣,២១	៣,៥០	៣,៧៧	៤,០៦	៤,៣៥	
បញ្ចកោណទី២ : ការធ្វើពិពិធកម្មសេដ្ឋកិច្ច និង ការបង្កើនភាពប្រកួតប្រជែង									
មុំទី១	**ការអភិវឌ្ឍវិស័យគន្លឹះ និង ប្រភពថ្មីនៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ច**								
១	ទុនវិនិយោគក្នុងវិស័យឧស្សាហកម្ម ដែល ក.អ.ក. បានអនុម័ត	លានដុល្លារ	២ ២៦០	២ ៥១០	២ ៨០០	៣ ១១០	៣ ៤៦០	៣ ៨៥០	ក.អ.ក.(គ.វ.ក.)
២	ទេសចរអន្តរជាតិ	លាននាក់	៥,៤៥	៦,៧០	៧,២៤	៧,៦៧	៨,១៣	៨.៥៤	ក.ទ.ច.
៣	ទេសចរជាតិ	ពាន់នាក់	១៨,៧៤	២២,៥២	២២,៦៣	២២,៧២	២២,៧៦	២៣,០	ក.ទ.ច.
៤	មូលដ្ឋានអាជីវកម្មទេសចរណ៍	អាជ្ញាបណ្ណ	១៣៩៦៧	១៣៨៧៦	១៤៥០០	១៤៨០០	១៥១០០	១៥៥០០	ក.ទ.ច.
៥	ចំណូលទេសចរណ៍អន្តរជាតិ	លានដុល្លារអាម៉េរិក	៣០៨៣	៣៦៣៧	៥១០០	៥៧៥០	៦៧០០	៧៥០០	ក.ទ.ច.
មុំទី២	**ការលើកកម្ពស់ការតភ្ជាប់ និង ការបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃវិស័យដឹកជញ្ជូន និង ឡូជីស្ទីក វិស័យថាមពល វិស័យទឹកស្អាត និង វិស័យឌីជីថល**								
១	ចំនួនខ្សែរថយន្តដឹកជញ្ជូនសាធារណៈក្នុងរាជធានីភ្នំពេញ និងតំបន់ទីប្រជុំជនផ្សេងទៀត	ខ្សែ	១៣	១៧	២៣	៣០	៣៨	៤៦	ស.ក.
២	អត្រាកំណើនមធ្យមប្រចាំឆ្នាំនៃបរិមាណដឹកជញ្ជូនទំនិញសរុបតាមផែស្វយ័តក្រុងព្រះសីហនុ	ពាន់តោន	៧ ៨៩៣	៩ ៧៩៧	១០ ៩៧៣	១២ ២៨៩	១៣ ៧៦៤	១៥ ៤១៦	ស.ក.
		%		២៤,១២%	១២%	១២%	១២%	១២%	
៣	អត្រាកំណើនមធ្យមប្រចាំឆ្នាំនៃបរិមាណដឹកជញ្ជូនទំនិញសរុបតាមផែស្វយ័ត ភ្នំពេញ	ពាន់តោន	៤ ២០៣,៦	៤ ៨៥៦,៤	៥ ០០៨	៥ ២៥៨	៥ ៥២១	៥ ៧៩៧	ស.ក.
		%		១៥,៥៣%	៣,១២%	៤,៩៩%	៥%	៥%	
៤	អត្រាកំណើនមធ្យមប្រចាំឆ្នាំនៃបរិមាណដឹកជញ្ជូនទំនិញសរុប តាមផ្លូវដែក	ពាន់តោន	១ ០៧៩,២	១ ១៦៨,៧	១ ១៩២,១	១ ២១៥,៩	១ ២៤០,៣	១ ២៦៥,១	ស.ក.
		%		៨,២៩%	២%	២%	២%	២%	
៥	ចំនួនអ្នកធ្វើដំណើរតាមផ្លូវអាកាស	ពាន់នាក់	៥ ១១១	៦ ២៤១	៧ ៤៨៩	៨ ៦១៣	៩ ៩០៤	១១ ៣៩០	រ.ល.អ.ស.
	ចំនួនអ្នកធ្វើដំណើរក្នុងស្រុក	ពាន់នាក់	១៩៥	៣១១	៣៧៣	៤២៩	៤៩៤	៥៦៨	រ.ល.អ.ស.
	ចំនួនអ្នកធ្វើដំណើរអន្តរជាតិ	ពាន់នាក់	៤ ៩១៦	៥ ៩៣០	៧ ១១៦	៨ ១៨៣	៩ ៤១១	១០ ៨២៣	រ.ល.អ.ស.
៦	អត្រាអ្នកប្រើប្រាស់ទូរសព្ទចល័តសរុប	ក្នុងប្រ/ជ ១០០នាក់	១២២,៨៨	១១៨,១២	១២១,៣៧	១២១,៩៥	១២២,៥៣	១២៣,១១	ក.ប.ទ.
៧	អត្រាអ្នកប្រើប្រាស់សេវាអ៊ីនធឺណិតសរុប								
	អ៊ីនធឺណិតចល័ត	ក្នុងប្រ/ជ ១០០នាក់	១១១,០៩	១០៥,៨៧	១០៧,២៧	១០៨,៦៥	១១០,០៣	១១១,៤១	ក.ប.ទ.
	អ៊ីនធឺណិតអចល័ត	ក្នុងប្រ/ជ ១០០នាក់	៣,៧០	៤,២២	៤,៥៩	៥,១៣	៥,៦៧	៦,២១	ក.ប.ទ.

ផ្នែកយុទ្ធសាស្ត្របញ្ហាគោលា និង សូចនាករ		ឯកតា	២០២៣	២០២៤	២០២៥	២០២៦	២០២៧	២០២៨	ក្រសួង ស្ថាប័ន ទទួលខុសត្រូវ
៨	ភាគរយនៃខ្នងផ្ទះប្រជាពលរដ្ឋ ដែលបានទទួលសេវាផ្គត់ផ្គង់អគ្គិសនី គិតទាំងគុណភាព ថ្លៃ ការតភ្ជាប់ចរន្ត និងសេវាផ្សេងៗ ទៀតដូចគ្នា	%	៩៤,០២	៩៥,២៤	៩៦,៣៩	៩៧,៤៩	៩៨,៥៣	៩៩,៥២	រ.ថ.
៩	សន្ទស្សន៍នៃការសន្សំសំចៃការប្រើប្រាស់ថាមពលតាមរយៈវិធានការប្រសិទ្ធភាពថាមពល ដោយធៀបនឹងសេណារីយ៉ូធុរកិច្ចធម្មតា	%	៧	៩	១០	១២	១៤	១៦	រ.ថ.
១០	ស្ថានីយប្រេង និង ឧស្ម័នឥន្ធនៈមានច្បាប់	%	៨០	៨២	៨៤	៨៦	៨៨	៩០	រ.ថ
១១	អត្រានៃគ្រួសារនៅតំបន់ជនបទដែលទទួលបានសេវាទឹកស្អាតជាមូលដ្ឋាន	%	៨១,២	៨៧	៨៩,៦	៩២,២	៩៤,៨	៩៧,៤	ក.អ.ជ.
១២	អត្រានៃគ្រួសារនៅតំបន់ជនបទដែលទទួលបានសេវាទឹកស្អាតគ្រប់គ្រងដោយសុវត្ថិភាព	%	១៩	២១	២៥	៣០	៣៥	៤០	ក.អ.ជ.
មុំទី៣	**ការកែលម្អបរិយាកាសធុរកិច្ច និង ការវិនិយោគ**								
១	ទុនវិនិយោគសរុប ដែល ក.អ.ក. បានការអនុម័ត	លានដុល្លារ	៤ ៩៣០	៥ ១២០	៥ ៣១០	៥ ៥១០	៥ ៧២០	៥ ៩៤០	ក.អ.ក.(គ.វ.ក.)
២	ស្ថិតិពិព័រណ៍ពាណិជ្ជកម្មក្នុងប្រទេស	លើក	១៥១	១៦៦	១៨២	២០០	២២០	២៤២	ព.ណ.
៣	ស្ថិតិពិព័រណ៍ពាណិជ្ជកម្មក្រៅប្រទេស	លើក	៨០	៨៤	៨៨	៩២	៩៦	១០០	ព.ណ.
មុំទី៤	**ការពង្រឹងប្រសិទ្ធភាព និង ភាពទាក់ទាញនៃតំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេស រួមបញ្ចូលនូវសួនឧស្សាហកម្ម សួនកសិ-ឧស្សាហកម្ម និង តំបន់ពាណិជ្ជកម្មសេរីក្នុងស្រុក**								
១	ទុនវិនិយោគក្នុងតំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេស	លានដុល្លារ	៧៤០	៨៨០	១ ០៤០	១ ២៣០	១ ៤៥០	១ ៧១០	ក.អ.ក.(គ.វ.ក.)
មុំទី៥	**ការធ្វើនវានុវត្តន៍ យន្តការហិរញ្ញប្បទាន និង ផលិតផលហិរញ្ញវត្ថុ សម្រាប់គាំទ្រដល់ការវិនិយោគ**								
១	គណនីឥណទាន	ចំនួន	៣ ៨៥៦ ៨៩៩	៤ ០០៤ ២៤៩	៤ ២០៦ ៦៦៥	៤ ៤០៣ ៥៤០	៤៦០២៧៣៧	៤៨០៤០១១	ធ.ជ.ក
បញ្ហាគោលាទី៣ : ការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជន និង ការងារ									
មុំទី១	**ការអភិវឌ្ឍទីផ្សារការងារ**								
១	អត្រាកំណើនប្រចាំឆ្នាំនៃចំនួនការងារនៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចក្នុងប្រព័ន្ធ	លាននាក់	១,៧	១,៩	២,១	២,៣	២,៥	២,៧	ក.ប.
		%		១១,៧៦	១០,៥៣	៩,៥២	៨,៦៩	៨,០០	
២	កំណើនចំណែកនៃចំនួនការងារនៅក្នុងវិស័យកម្មន្ត-សាលមិនមែនកាត់ដេរ ធៀបនឹងចំនួនការងារសរុបនៅក្នុងវិស័យកម្មន្តសាលនៃសេដ្ឋកិច្ចក្នុងប្រព័ន្ធ	%	១៧,៨	១៨,៥	១៩,០	១៩,៥	២០,០	២០,៥	ក.ប.
៣	ចំនួនឱកាសការងារដែលបានប្រមូល និងផ្សព្វផ្សាយ	កន្លែង	១៦៤ ៧០២	១៧០ ០០០	១៨០ ០០០	១៩០ ០០០	២០០ ០០០	២១០ ០០០	ក.ប.
៤	អត្រាអ្នកទទួលបានការងារធ្វើតាមរយៈសេវាការងារសាធារណៈ	%	២១	២២	២៣	២៤	២៥	២៦	ក.ប.
៥	ចំនួនពលករទេសន្តប្រវេសន៍កម្ពុជាមានជំនាញ ដែលទៅធ្វើការនៅប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍	នាក់/ឆ្នាំ	៧១ ០២៦	៧៥ ០០០	៨០ ០០០	៨៥ ០០០	៩០ ០០០	៩៥ ០០០	ក.ប.
៦	ចំនួនសាកលវិទ្យាល័យនៅទូទាំងប្រទេសដែលមានការិយាល័យភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងជាមួយសាកលវិទ្យាល័យ និងសហគ្រាស	%	១	១	៦	១១	១៧	២២	ឧ.វ.ប.ន.
៧	អត្រាគ្រួសារនៅជនបទមានការងារនិងមុខរបរបន្ថែមលើសពីកសិកម្មបន្ទាប់ពីការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញបំណិនជីវិត	%	១១,៣៤	១៣,៦០	១៥,៨៧	១៨,១៤	២០,៤១	២២,៦៨	ក.អ.ជ.
មុំទី២	**ការលើកស្ទួយសហគ្រាសធុនមីក្រូ តូច និង មធ្យម ធុរកិច្ចថ្មី សហគ្រិនភាព និង ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចក្រៅប្រព័ន្ធ**								
១	ចំនួនកំណើនក្រុមហ៊ុន/សហគ្រាសដែលបានចុះបញ្ជីនៅក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម	ក្រុមហ៊ុន/សហគ្រាស	៤ ៧១៩	៤ ៧២២	៤ ៧០៧	៤ ៦៩១	៤ ៦៧៦	៤ ៦៦០	ព.ណ.
២	ចំនួនម៉ាកដែលបានចុះបញ្ជី	ម៉ាក	៦ ៥៨៨	៦ ៣៧៣	៦ ៣៩៧	៦ ៤២១	៦ ៤៤៥	៦ ៤៦៩	ព.ណ.
មុំទី៣	**ការពង្រឹងភាពជាដៃគូវិស័យសាធារណៈ និង វិស័យឯកជន**								
១	ចំនួនគម្រោងសរុប ដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងក្រោមយន្តការភាពជាដៃគូវិស័យសាធារណៈ និងឯកជន	គម្រោង	០	០	៥	៩	១០	១១	ស.ហ.វ.
មុំទី៤	**ការពង្រឹងការប្រកួតប្រជែង**								
១	ការយល់ឃើញរបស់ធុរជន និងសាធារណជនលើការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីការប្រកួតប្រជែង ច្បាប់ស្តីពីកិច្ចការពារអ្នកប្រើប្រាស់ និងបទប្បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធ	%	៦០	៦៣	៦៥	៧០	៧៥	៨០	ព.ណ. (PS1)
២	អត្រាកំណើនប្រចាំឆ្នាំនៃផលិតផលក្នុងស្រុកដែលបានដាក់តាំងបង្ហាញនៅក្នុងពិព័រណ៍ភូមិមួយផលិតផលមួយ	ប្រភេទ	៣៥០	៤៣៨	៥៤៨	៦៨៥	៨៥៦	១ ០៧០	ព.ណ.
		%	-	២៥,១៤	២៥,១១	២៥,០០	២៤,៩៦	២៥,០០	
មុំទី៥	**ការពង្រឹងប្រព័ន្ធធនាគារ និង វិស័យហិរញ្ញវត្ថុមិនមែនធនាគារ**								
១	ទុនបម្រុងអន្តរជាតិ	លានដុល្លារអាម៉េរិក	១៩ ៩៩៨	២១ ២៥៩	២២ ៣៦៤	២៣ ០៣៥	២៣ ៧២៦	២៤ ៤៣៨	ធ.ជ.ក.
		ចំនួនខែនាំចូល	៧,៥	៧,១	៦,៩	៦,៨	៦,៧	៦,៨	
២	ទ្រព្យសកម្ម	ទ្រីលានរៀល	៣៤៥	៣៦៩	៣៩៦	៤២៤	៤៥៦	៤៩៤	ធ.ជ.ក.
៣	ប្រាក់បញ្ញើជារៀល	ទ្រីលានរៀល	២២	២៧	២៩	៣១	៣៣	៣៥	ធ.ជ.ក.
៤	ប្រាក់បញ្ញើជារូបិយប័ណ្ណ	ទ្រីលានរៀល	១៧៥	២០៤	២២៥	២៤២	២៥៥	២៦៦	ធ.ជ.ក.
បញ្ហាគោលាទី៤ : ការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយភាពធន់ ចីរភាព និង បរិយាបន្ន									
មុំទី១	**ការធ្វើបរមការូបនីយកម្មផលលាភប្រជាសាស្ត្រ ការពង្រឹងភាពធន់ប្រជាសាស្ត្រ និង ការលើកកម្ពស់សមភាពយេនឌ័រ**								

ផ្នែកយុទ្ធសាស្ត្របញ្ហាគោលនិងសូចនាករ		ឯកតា	២០២៣	២០២៤	២០២៥	២០២៦	២០២៧	២០២៨	ក្រសួង ស្ថាប័ន ទទួលខុសត្រូវ
១	សន្ទស្សន៍វិសមភាពយេនឌ័រ (ពិន្ទុ ០-១)	សន្ទស្សន៍	០,៤៨៦	០,៤៨៥	០,៤៨៤	០,៤៨៣	០,៤៨២	០,៤៨១	ក.ក.ន.
២	សមាមាត្រនៃស្ត្រីក្នុងវ័យបន្តពូជ (១៥-៤៩ឆ្នាំ) ដែលត្រូវការសេវាផែនការគ្រួសារ បានពេញចិត្តនឹងមធ្យោបាយពន្យារកំណើតទំនើប	%	៦០,៦		៦៥,០			៦៨	ស.ខ.ល.
៣	អត្រាប្រើប្រាស់មធ្យោបាយពន្យារកំណើតទំនើបមួយក្នុងចំណោមស្ត្រីបានរៀបការអាយុ ១៥-៤៩ឆ្នាំ	%	១៤,១៤	២៤,០០	២៥,០០	២៦,០០	២៧,០០	២៨,០០	ស.ខ.ល.
៤	ភាគរយនៃស្ត្រីមានគភ៌បានទទួលគ្រាប់ថ្នាំជីវជាតិដែក/អាស៊ីតហ្វូលីក ៩០គ្រាប់	%	៨៧,២៩	៨៨,០០	៨៩,០០	៩០,០០	៩០,០០	៩១,០០	ស.ខ.ល.
៥	សមាមាត្រនៃការសម្រាលដោយបុគ្គលិកសុខាភិបាល	%	៩០,៦២	៩០	៩១	៩២	៩៣	៩៤	ស.ខ.ល.
៦	ការកសាងច្បាប់ និង គោលនយោបាយដែលដោះស្រាយ និងទទួលស្គាល់នូវតុល្យភាពជីវិតនិងការងារ និងការលើកកម្ពស់សេដ្ឋកិច្ច ដែលគិតគូរសុខុមាលភាព និងថែទាំ	ចំនួន	១០	១១	១២	១៤	១៥	១៦	ក.ក.ន.
៧	សមាមាត្ររបស់ស្ត្រីនិងក្មេងស្រី ដែលមានអាយុ ១៥-៤៩ឆ្នាំ ដែលធ្លាប់ទទួលរងនូវអំពើហិង្សាលើរាងកាយ ផ្លូវភេទ ឬផ្លូវចិត្ត ពីដៃគូបច្ចុប្បន្ន ឬអតីតក្នុងជីវិត	%	២៩ (CDHS 2014)	២១ (CDHS 2021-2022)	-	-	-	១៨	ក.ក.ន.
៨	សមាមាត្រស្ត្រីនៅក្នុងរដ្ឋសភា	%	១៣,៦	-	-	-	-	២៥,០	ក.ក.ន.
៩	សមាមាត្រស្ត្រីជាសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់	%	២២	-	-	-	២៥	២៥	ក.ក.ន.
១០	សមាមាត្រស្ត្រីមានតួនាទីជាអ្នកគ្រប់គ្រងក្នុងវិស័យសាធារណៈ	%	២៧	២៨	២៩	៣០	៣១	៣១	ក.ក.ន.
១១	ភាគរយនៃចំនួនស្ត្រីពេញវ័យដែលប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការ	%	៥២	៥៤	៥៥	៥៦	៥៧	៥៨	ក.ក.ន.
មុំទី២	**ការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ បេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ និង ទេសចរណ៍ ប្រកបដោយចីរភាព**								
១	ទំហំផ្ទៃដីព្រៃឈើត្រូវបានស្តារឡើងវិញ	ពាន់ហិកតា	១០០	២០០	២០០	២០០	២០០	២០០	ក.ស.ក., ប.ស្ថ.
២	ផ្ទៃដីតំបន់ការពារធម្មជាតិ ត្រូវបានចុះបញ្ជិកាដីទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈរបស់រដ្ឋ តំបន់ការពារធម្មជាតិ	ពាន់ហិកតា	២៧៣,៥២	១០០	១០០	១០០	១០០	១០០	ប.ស្ថ.
៣	អត្រានៃការបាត់បង់ព្រៃឈើប្រចាំឆ្នាំ	%	២	១,៩០	១,៨៥	១,៧០	១,៥៥	១,៤០	ប.ស្ថ.
៤	ចំនួនសំណង់បេតិកភណ្ឌដែលត្រូវបានជួលជុសនិងអភិរក្ស	ទីតាំង/ផ្នែក/ចំណុច	២១៦ (២០២២)	២២០	២២៥	២៣០	២៣៥	២៤០	ក.វ.វ.ស.
៥	អភិរក្សបណ្ណសារបេតិកភណ្ឌ	%	១៥	១៨	២១	២៤	២៧	៣០	គ.រ.ម.
មុំទី៣	**ការលើកស្ទួយកសិកម្ម និង ការអភិវឌ្ឍជនបទ**								
១	សមាមាត្រនៃផលិតផលកសិកម្មកែច្នៃ ធៀបនឹងផលិតផលកសិកម្មសរុប	%	២៩,២៥	២៨,៧០	២៨,៤៧	២៨,២៣	២៧,៩៥	២៧,៧៨	ក.ស.ក., ឧ.វ.ប.ន., ស.ហ.វ., ព.ណ. និងគ្រប់ក្រសួងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ (PS1)
២	តម្លៃសរុបផលិតផលកសិកម្ម (តម្លៃនៅកសិដ្ឋាន)	លានដុល្លារ	៧ ៦២៥	៩ ១៥០	៩ ៤២៥	៩ ៧០៧	៩ ៩៩៩	១០ ១៩៨	ក.ស.ក.
		%	-	២០	៣,០១	២,៩៩	៣,០១	១,៩៩	
៣	តម្លៃនាំចេញផលិតផលកសិកម្ម (ដំណាំ)	លានដុល្លារ	៤ ៥៧០	៤ ៥៩៩	៤ ៦៨៨	៤ ៧៧៨	៤ ៨៧១	៤ ៩៦៥	ក.ស.ក.
		%	-	០,៦៣	១,៩៤	១,៩២	១,៩៥	១,៩៣	
៤	តម្លៃនាំចេញសត្វ និងផលិតផលសត្វ	លានដុល្លារ	១២២	១២៥	១២៦	១២៨	១២៩	១៣០	ក.ស.ក.
		%	-	២,៤	០,៨	១,៦	០,៨	០,៨	
៥	តម្លៃផលិតផលជលផល (ទឹកសាប សមុទ្រ និងវារីវប្បកម្ម)	លានដុល្លារ	១ ៩៧១	១ ៩៩៧	២ ០២១	២ ០៤៦	២ ០៧៣	២ ១០១	ក.ស.ក.
		%	-	១,៣២	១,២០	១,២៤	១,៣២	១,៣៥	
៦	ចំនួនសហគមន៍កសិកម្មទំនើបត្រូវបានបង្កើត និងដំណើរការ	ចំនួន	-	៣	៣	៣	៣	៣	ក.ស.ក.
៧	មន្ត្រីកសិកម្មឃុំត្រូវបានដាក់ពង្រាយ	នាក់/ឃុំ សង្កាត់	២៥០	១ ០០០	៣៥០	-	-	-	ក.ស.ក.
៨	សមត្ថភាពស្រោចស្រពលើផ្ទៃដីដំណាំស្រូវ (ប្រាំង+វស្សា)	ហិកតា	១ ៩៤៨ ៦៩៧	១ ៩៧៨ ៦៩៧	២ ០០៨ ៦៩៧	២ ០៣៨ ៦៩៧	២ ០៦៨ ៦៩៧	២ ០៩៨ ៦៩៧	ធ.ទ.ឧ.
៩	សមត្ថភាពស្រោចស្រពដំណាំរួមផ្សំ	ហិកតា	១៨ ៨៦៦	១៩ ៣៦៦	១៩ ៨៦៦	២០ ៣៦៦	២០ ៨៦៦	២១ ៣៦៦	ធ.ទ.ឧ.
១០	ភូមិគំរូដែលត្រូវបានទទួលស្គាល់	ចំនួន	៣០	៣០	៨០	១៣០	១៨០	២៣០	ក.អ.ជ.
១១	ប្រវែងផ្លូវជនបទដែលធន់នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ	គ.ម.	៤ ៣៩៦	៤ ៦០៣	៤ ៨៣៣	៥ ១២៣	៥ ៤១៣	៥ ៧២៣	ក.អ.ជ.
		%		៤,៧០	៥,០០	៦,០០	៥,៦៦	៥,៧២	
១២	អត្រាកំណើនប្រចាំឆ្នាំនៃប្រវែងផ្លូវជនបទត្រូវបានថែទាំ	គ.ម.	៣ ៩១៨	៤ ២០០	៤ ៨០០	៥ ៣០០	៦ ០០០	៦ ៣០០	ក.អ.ជ.
		%		៧,២០	១៤,២៨	១០,៤១	១៣,២០	៥,០០	
១៣	ផលិតផលខ្មែរត្រូវបានបញ្ចូលជាផលិតផលភូមិមួយផលិតផលមួយ(២៥ រាជធានី ខេត្ត)	ប្រភេទ	៥៥៩	៤០០	៤០០	៤០០	៤០០	៤០០	គ.ជ.ភ.១ ផ.១.

ផ្នែកយុទ្ធសាស្ត្របញ្ហាគោលៈ និង សូចនាករ		ឯកតា	២០២៣	២០២៤	២០២៥	២០២៦	២០២៧	២០២៨	ក្រសួង ស្ថាប័ន ទទួលខុសត្រូវ
១៤	ចំនួនកសិករខ្នាតតូចដែលទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍ពីគម្រោងជំរុញទីផ្សារសម្រាប់កសិកម្មខ្នាតតូច	គ្រួសារ	៧៨ ២៨០	៧៨ ៧៩០	៨៨ ៧៩០	៩២ ២៩០	៩៥ ៧៩០	៩៩ ២៩០	ព.ណ.
មុំទី៤	**ការពង្រឹងការគ្រប់គ្រង និង ការធ្វើទំនើបកម្មនគរូបនីយកម្ម**								
១	អត្រាចុះបញ្ជីដីធ្លី (ចេញបណ្ណកម្មសិទ្ធិ) ជំហានទី២ លើក្បាលដីប៉ាន់ស្មាន ៥លានក្បាលដីបន្ថែម	%	-	២០	៤០	៦០	៨០	១០០	ដ.ន.ស.
២	ចុះបញ្ជីដីសហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិច	សហគមន៍	៤២	៥២	៦២	៧២	៨២	៩០	ដ.ន.ស.
៣	ផែនការប្រើប្រាស់ដីថ្នាក់ឃុំ សង្កាត់	ផែនការ	២០១	២០៧	២១៧	២២៧	២៣៧	២៤៧	ដ.ន.ស.
៤	ប្លង់គោលប្រើប្រាស់ដីថ្នាក់ស្រុក ខណ្ឌ	ប្លង់គោល	៩	១១	១៣	១៥	១៧	១៩	ដ.ន.ស.
៥	ប្លង់គោលប្រើប្រាស់ដីថ្នាក់ក្រុងនិងទីប្រជុំជន	ប្លង់គោល	១៨	១៩	២៣	២៧	៣០	៣៣	ដ.ន.ស.
៦	ផែនការរៀបចំដែនដីថ្នាក់ខេត្ត/ប្លង់គោលប្រើប្រាស់ដីរាជធានី	ផែនការ/ប្លង់គោល	៤	៧	១១	១៥	២០	២៥	ដ.ន.ស.
៧	ផែនការរៀបចំដែនដីតាមតំបន់	ផែនការ	-	០	១	៣	៦	៨	ដ.ន.ស.
៨	ផែនការប្រើប្រាស់ដីចំណីឆ្នេរសមុទ្រតាមក្រុង ស្រុកនៅតំបន់ឆ្នេរសមុទ្រកម្ពុជា	ក្រុង/ស្រុក	២	៤	៦	៨	១០	១២	ដ.ន.ស.
៩	កសាងផែនទីប្រើប្រាស់ដីកោះនៅតំបន់ឆ្នេរសមុទ្រកម្ពុជា	ចំនួនកោះ	-	៣	៦	៩	១២	១៥	ដ.ន.ស.
មុំទី៥	**ការធានាចីរភាពបរិស្ថាន និង ការរៀបចំខ្លួនឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ព្រមទាំងការលើកកម្ពស់សេដ្ឋកិច្ចបៃតង**								
១	បរិមាណសរុបនៃការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់	$MtCO_{2e}$	១២៩,២	១២៣,២	១១៧,១	១១០,៩	១០៤,៦	៩៨,២	ប.ស្ត. (PS1)
២	ភាគរយនៃទីតាំងប្រភពបំពុលដែលមានការគ្រប់គ្រងសំណល់រឹង រាវ សំណល់គ្រោះថ្នាក់ សារធាតុបំពុលខ្យល់ សំឡេង និងរំញ័រ អនុលោមតាមបទប្បញ្ញត្តិបរិស្ថាន	%	៥២	៦៥	៧៥	៨០	៨៥	៩០	ប.ស្ត.
៣	ចំនួនស្ថានីយឧតុនិយម	ស្ថានីយ៍	៩៨	១០៣	១០៨	១១៣	១១៨	១២៣	ធ.ទ.ឧ.
៤	ចំនួនស្ថានីយជលសាស្ត្រវាស់កម្ពស់ទឹក	ស្ថានីយ៍	៥៦	៦១	៦៦	៧១	៧៦	៨១	ធ.ទ.ឧ.
៥	ចំនួនសហគមន៍កសិករប្រើប្រាស់ទឹក	កន្លែង	៦១២	៦១៩	៦២៦	៦៣៣	៦៤០	៦៤៧	ធ.ទ.ឧ.
៦	ភាគរយនៃអានុភាពប្រភពថាមពលកកើតឡើងវិញធៀបនឹងអានុភាពនៃប្រភពផ្គត់ផ្គង់ក្នុងស្រុក	%	៥៧,២៥	៥៨,៩៥	៦០,៧៥	៦២,៣៧	៦៦,៥២	៦៨,៨១	រ.ថ.
បញ្ហាគោលៈទី៥ : ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច និង សង្គម ឌីជីថល									
មុំទី១	**ការកសាងរដ្ឋាភិបាលឌីជីថល និង ពលរដ្ឋឌីជីថល**								
១	អត្រានៃការផ្តល់សេវាសាធារណៈក្នុងវិស័យពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធស្វ័យប្រវត្តកម្ម	%	៧៥	៧៨	៨០	៩៣	៩៥	១០០	ព.ណ.
២	រៀបចំនិងធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងប្រព័ន្ធព័ត៌មានគ្រប់គ្រងមន្ត្រីរាជការ	ប្រព័ន្ធ	២	២	៣	៣	៣	២	ម.ស.
មុំទី២	**ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចឌីជីថល ធុរកិច្ចឌីជីថល ពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក និង ប្រព័ន្ធនវានុវត្តឌីជីថល**								
១	ព្យាសកម្ម និងត្រួតពិនិត្យផ្ទៀងផ្ទាត់ឧបករណ៍មាត្រាសាស្ត្រ ទំនិញ ផលិត និងទំនិញវេចខ្ចប់	គ្រឿង/មុខ	៤០ ២០៩	៤១ ៤៤៩	៤៣ ៥៨៤	៤៥ ៨០៦	៤៨ ១៣១	៥០ ៥៦៧	ឧ.វ.ប.ន.
មុំទី៥	**ការអភិវឌ្ឍបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុ**								
១	ចំនួនប្រតិបត្តិការទូទាត់តាមឌីជីថល	លាន ប្រតិបត្តិការ	១ ៧៨៦	២ ៧១២	២ ៩៨៣	៣ ២៨២	៣ ៦១០	៣ ៩៧១	ធ.ជ.ក.
២	ទំហំទឹកប្រាក់ប្រតិបត្តិការទូទាត់តាមឌីជីថល	ប៊ីលានដុល្លារអាម៉េរិក	៤៩២	៦៣២	៦៦៣	៦៩៦	៧៣១	៧៦៨	ធ.ជ.ក.
៣	ទំហំទឹកប្រាក់ប្រតិបត្តិការទូទាត់ឆ្លងដែន	ប៊ីលានរៀល	២៣	៤០	៤២	៤៤	៤៦	៤៩	ធ.ជ.ក.